

BIBLIOTEKA SEJMOWA

PODSTAWOWE
USTAWY USTROJOWE
ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA
WIELKIEJ BRYTANII
I IRLANDII PÓŁNOCNEJ

Tłumaczenie
Sebastian Kubas

Wstęp
Paweł Sarnecki

Wydawnictwo Sejmowe
Warszawa 2010

KANCELARIA SEJMU
Biblioteka Sejmowa

REDAKTOR NAUKOWY SERII
Leszek Garlicki

Opracowanie redakcyjne
Teresa Koperska

© Copyright by Kancelaria Sejmu
Warszawa 2010

ISBN 978-83-7666-004-2

Opracowanie techniczne, druk i oprawa:
Wydawnictwo Sejmowe
Wydanie pierwsze
Warszawa 2010

**PODSTAWOWE
USTAWY USTROJOWE
ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA
WIELKIEJ BRYTANII
I IRLANDII PÓŁNOCNEJ**

BIBLIOTEKA
SEJMOWA

A. STATUS JEDNOSTKI

WIELKA KARTA WOLNOŚCI Z 1297 R.*

(*Magna Carta*, 1297)

(Statute 25 Edw. 1, 1297)

Potwierdzenie wolności

1. Po pierwsze, przyznaliśmy wobec Boga, a poprzez tę naszą kartę potwierdziliśmy, w imieniu naszym i naszych następców po wsze czasy, że kościół Anglii jest wolny, a jego wszystkie prawa i wolności są nienaruszalne. Przyznaliśmy także i daliśmy wszystkim wolnym ludziom naszego królestwa, po wsze czasy w imieniu naszym i naszych następców, te wolności podpisane, aby dysponowali nimi oni i ich następcy wobec nas i naszych następców po wsze czasy.

* *Magna Carta* to określenie obejmujące kilka powiązanych kwestii. 15 czerwca 1215 r., w siedemnastym roku rządów króla Jana, przymuszony przez zbuntowanych baronów, którzy zbrojnie wkroczyli do Londynu, król podpisał i opieczetował dokument zawierający żądania baronów. Miesiąc później kancelaria królewska opublikowała formalny zapis tego aktu. To była pierwotna *Magna Carta* w języku łacińskim. Gdy bezpośrednio zagrożenie ze strony baronów minęło, król Jan wypowiedział częściowo to „porozumienie”. Rozpoczęła się wojna domowa, w której rychły tryumf króla udaremniła jego nagła choroba i śmierć. W trakcie tych zmaganiń papież ekskomunikował baronów, którzy zmusili króla do podpisania Karty, a samą Kartę unieważnił.

Następca tronu, król Henryk III, kilkakrotnie potwierdzał treść Wielkiej Karty, ale w różnych redakcjach (obejmujących dodatkowo *Charter of Forest* z 1217 r.). Szczególne znaczenie przypisuje się zwłaszcza skróconej wersji z 1225 r. Istotne jest to, że skróty te dotyczyły kluczowych rozstrzygnięć, zwłaszcza art. 61, który przewidywał, że komisja 25 baronów miała prawo wezwać do wystąpienia przeciwko królowi. Przeszło półwieczne rządy Henryka III spowodowały utrwalenie statusu Wielkiej Karty, ale tylko w części był to dokument, do którego podpisania przymusił króla Jana okoliczności w 1215 r.

W 1297 r. następca Henryka III, Edward I, ponownie pod naciskiem baronów, wydał akt o nazwie *Potwierdzenie Kart* (*Confirmatio Cartarum*), w którym potwierdził obowiązywanie Wielkiej Karty (w wersji z 1225 r.). Wersja Karty zawarta w akcie z 1297 r. była następnie potwierdzana przez kolejnych monarchów i stanowiła składnik prawa Królestwa. W zasadzie należy tu mówić o „drugiej” Wielkiej Karcie.

Prześledzenie kolejnych uchyleń poszczególnych przepisów Wielkiej Karty wymagałoby osobnego studium. Część przepisów utraciła realne znaczenie w związku z ewolucją i porzuceniem ustroju feudalnego. Począwszy od 1829 r. uchylano kolejne postanowienia Karty ustawami. Obecnie charakter obowiązujący przypisuje się art. 1, 9 (prawa Londynu) i 29.

Uwięzienie itp. niezgodne z prawem

29. Żaden wolny człowiek nie zostanie zatrzymany lub uwięziony, ani wyzuty z jego własności lub wolności, lub swobodnych obyczajów, ani wyjęty spod prawa lub wygnany, ani w żaden inny sposób nie zostanie naruszony jego status; ani nie zastosujemy wobec niego siły i nie skłonimy innych do tego, bez prawowitego wyroku równych mu lub bez podstawy w prawie krajowym.

Nikomu nie odmówimy prawa i sprawiedliwości ani ich nie wstrzymamy i nie sprzedamy.

BIBLIOTEKA
SEJMOWA

USTAWA O PRAWACH Z 1688 R.*

(Bill of Rights, 1688)

(1 Will. & Mar. sess 2, c. 2)

Ustawa proklamująca prawa i wolności poddanych i ustalająca sukcesję tronu

Zważywszy, że lordowie duchowni i świeccy oraz lud pospolity zgromadzeni w Westminsterze, zgodnie z prawem, w pełni i swobodnie reprezentujący wszystkie stany ludu tego Królestwa, trzynastego dnia lutego roku pańskiego tysiąc sześćset osiemdziesiątego ósmego przedstawili Ich Królewskim Mościom, znanym wtedy jako Wilhelm Orański i Maria, księżę i księżniczka orańscy, pewną deklarację pisemną zawierającą następujące słowa wspomnianych lordów i ludu pospolitego.

Zważywszy, że były Król Jakub Drugi, przy pomocy różnych złych doradców, sędziów i ministrów zatrudnionych przez niego, usiłował obalić i wykorzenić religię protestancką oraz prawa i wolności tego Królestwa poprzez:

uzurpowanie i wykonywanie uprawnienia do pomijania i zawieszania praw oraz wykonywania praw bez zgody Parlamentu.

oskarżanie i ściganie różnych czcigodnych duchownych za pokorne petycje o zwolnienie z przystawania na wspomniane uzurpowane uprawnienie.

wydanie i spowodowanie wykonania polecenia opatrzonego wielką pieczęcią w sprawie powołania sądu zwanego sądem komisarzy do spraw kościelnych.

pobieranie pieniędzy na rzecz Korony pod pretekstem prerogatywy w innym czasie i sposobie niż zatwierdzonym przez Parlament.

zebranie i utrzymywanie stałej armii w tym królestwie w czasie pokoju bez zgody Parlamentu i kwaterowanie żołnierzy sprzecznie z prawem.

* Niektóre tłumaczenia tego aktu (zob. np. przekład S. Gebethnera w zbiorze „Konstytucje Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Belgii, Szwajcarii” pod red. A. Burdy i A. Rybickiego. Wrocław 1970, s. 34–40) podają rok 1689. Otóż w 1750 r. przyjęto ustawę o kalendarzu, na mocy której wprowadzono w Królestwie kalendarz gregoriański. Upřednio początkiem roku był 25 marca, a nie 1 stycznia, stąd też retrospektywnie sesję parlamentu rozpoczętą w lutym 1688 r. uznano za rozpoczętą w 1689 r.

spowodowanie rozbrojenia kilku dobrych protestanckich poddanych, w czasie gdy papistów uzbrojono i pozostawiono w służbie sprzecznie z prawem.

naruszanie wolności wyboru posłów do Parlamentu.

oskarżanie w Sądzie Ławy Królewskiej za sprawy i z powodów podlegających rozpatrzeniu wyłącznie przez Parlament i poprzez różne inne arbitralne i nielegalne czyny.

Zważywszy ponadto, że w ostatnich latach osoby stronnice, skorumpowane i niewykwalifikowane zostały wybrane i służyły w ławach przysięgłych, a szczególnie członkami ław przysięgłych w procesach o zdradę stanu były osoby niebędące właścicielami majątków.

Zaś osób oskarżanych w sprawach karnych żądano wygórowanych kaucji, aby pozbawić korzyści wynikających z praw ustanowionych na rzecz wolności poddanych.

Zaś nakładano wygórowane grzywny.

Zaś wymierzano niezgodne z prawem i okrutne kary.

Zaś przed skazaniem na grzywny lub orzeczeniem konfiskaty przyznawano lub przyrzekano te grzywny lub skonfiskowane mienie.

A wszystko to jest całkowicie i bezpośrednio sprzeczne ze znanymi prawami i ustawami oraz wolnościami tego królestwa.

Zważywszy ponadto, że wspomniany były Król Jakub Drugi zrezygnował z rządu i tronu, który tym samym pozostał zwolniony, Jego Wysokość Książę Orański (którego Wszechmocny Bóg uczynił chwalebny narzędnym wybawienia tego królestwa od papizmu i arbitralnej władzy) spowodował (za radą lordów duchownych i świeckich oraz różnych głównych postaci z ludu pospolitego) napisanie listów do protestanckich lordów duchownych i świeckich oraz innych listów do niektórych hrabstw, miast, uniwersytetów, gmin i miast portowych, dotyczących wyboru reprezentujących je osób, które mają prawo zostać posłane do Parlamentu, spotkać się i zasiąść w Westminsterze, dwudziestego drugiego stycznia tego roku tysiąc sześćset osiemdziesiątego ósmego w celu dokonania takich ustaleń, aby ich religia, prawa i wolności nie mogły zostać ponownie zagrożone obaleniem, na podstawie których to listów stosownie przeprowadzono wybory.

Zaś po tym wspomniani lordowie duchowni i świeccy oraz lud pospolity zgodnie z tymi listami i wyborami zgromadzeni obecnie w pełnej i wolnej reprezentacji tego narodu, biorąc pod najpoważniejszą rozwagę najlepsze środki w celu osiągnięcia wyżej wspomnianych celów, na pierwszym miejscu

(jak ich przodkowie zwykle czynili w podobnych sytuacjach) w celu obrony i zmanifestowania ich pradawnych praw i wolności, proklamują:

1. Uprawnienie do zawieszania praw

Że rzekome uprawnienie do zawieszania praw lub wykonywania praw na mocy władzy królewskiej bez zgody Parlamentu jest niezgodne z prawem.

2. Niedawne uprawnienie do pomijania praw

Że rzekome uprawnienie do pomijania praw lub wykonywania praw na mocy władzy królewskiej, jakie niedawno uzurpowano i wykonywano, jest niezgodne z prawem.

3. Nielegalność sądów kościelnych

Że upoważnienie do powołania sądu komisarzy do spraw kościelnych oraz wszelkie inne upoważnienia i sądy takiego charakteru są niezgodne z prawem i szkodliwe.

4. Pobieranie pieniędzy

Że pobieranie pieniędzy na rzecz Korony pod pretekstem prerogatywy, na czas dłuższy niż wyraził zgodę Parlament, lub w inny sposób bez zgody Parlamentu, jest niezgodne z prawem.

5. Prawo petycji

Że prawem poddanych jest wnoszenie petycji do Króla, a wszelkie oskarżenia i ściganie za wnoszenie takich petycji jest niezgodne z prawem.

6. Stała armia

Że zebranie lub utrzymywanie stałej armii w królestwie w czasie pokoju bez zgody Parlamentu jest niezgodne z prawem.

7. Prawo do broni

Że protestanci poddani mogą posiadać broń dla swojej obrony zgodnie z ich statusem i zgodnie z prawem.

8. Wolność wyborów

Że wybory posłów do Parlamentu winny być wolne.

9. Wolność słowa

Że wolność słowa i debat lub postępowań w Parlamencie nie będzie powodem do stawiania w stan oskarżenia lub kwestionowania w jakimkolwiek sądzie lub miejscu poza Parlamentem.

10. Wygórowane kauce

Że nie będzie się żądać wygórowanych kaucji ani nakładać wygórowanych grzywn, ani wymierzać okrutnych i niezwykłych kar.

11. Członkowie ław przysięgłych

Że członkowie ław przysięgłych będą należycie powoływani i wybierani.

12. Przyznanie skonfiskowanego mienia

Że przyznawanie lub przyrzekanie przed skazaniem grzywien i skonfiskowanego mienia jest niezgodne z prawem i nieważne.

13. Częste zwoływanie Parlamentu

Że w celu zadośćuczynienia wszelkim skargom oraz w celu zmiany, wzmocnienia i utrzymywania praw, Parlament winien być często zwoływany.

BIBLIOTEKA
SEJMOWA

USTAWA O PRAWACH CZŁOWIEKA Z 1998 R.

(Human Rights Act, 1998)

(1998, c. 42)

Ustawa wprowadzająca w większym stopniu prawa i wolności gwarantowane w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka; regulująca status osób piastujących pewne urzędy sędziowskie, które stają się sędziami Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i służąca związanym z tym celom

[9 listopada 1998]

Za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz Izby Gmin, zebranych w obecnym Parlamencie, i z ich upoważnienia Jej Królewska Mość zarządza co następuje:

Wprowadzenie

Prawa określone w Konwencji

1. – (1) W ustawie niniejszej termin „prawa określone w Konwencji” oznacza prawa i podstawowe wolności zawarte w –

- (a) art. 2–12 i 14 Konwencji,
 - (b) art. 1–3 Protokołu pierwszego, oraz
 - (c) art. 1–2 Protokołu szóstego,
- interpretowane zgodnie z art. 16–18 Konwencji.

(2) Artykuły te obowiązują na potrzeby niniejszej ustawy z uwzględnieniem określonego uchylecia lub zastrzeżenia (których dotyczą art. 14 i 15).

(3) Artykuły te zawarte są w Załączniku nr 1.

(4) Sekretarz stanu* może zarządzeniem dokonać takich zmian w niniejszej ustawie, jakie uzna za właściwe w celu odzwierciedlenia skutków protokołu, w odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa.

(5) W ust. (4) termin „protokół” oznacza protokół do Konwencji –

- (a) który Zjednoczone Królestwo ratyfikowało; lub
- (b) który Zjednoczone Królestwo podpisało z zamiarem ratyfikacji.

(6) Zarządzenie określone w ust. (4) nie może dokonać zmian, które weszłyby w życie przed wejściem danego protokołu w życie w odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa.

* Chodzi o wskazanie, że daną czynność może podjąć członek rządu o charakterze szefa departamentu rządowego.

Interpretacja praw określonych w Konwencji

2. – (1) Sąd lub trybunał rozstrzygający kwestię, która powstała w związku z prawami określonymi w Konwencji, jest obowiązany do wzięcia pod uwagę –

(a) wyroków, postanowień, deklaracji lub opinii doradczych Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,

(b) opinii Komisji wyrażonych w sprawozdaniu przyjętym podstawie art. 31 Konwencji,

(c) decyzji Komisji w związku z art. 26 lub 27(2) Konwencji, lub

(d) decyzji Komitetu Ministrów podjętych na podstawie art. 46 Konwencji,

niezależnie od tego, kiedy zostały wydane lub ogłoszone, w zakresie, w jakim w opinii sądu lub trybunału mają związek z postępowaniem, w którym powstała ta kwestia.

(2) Dowód istnienia wyroku, postanowienia, deklaracji lub opinii, która może być wzięta pod uwagę na podstawie niniejszego artykułu, przedstawiany jest w postępowaniu przed sądem lub trybunałem w sposób określony w zasadach.

(3) W artykule niniejszym termin „zasady” oznacza zasady postępowania przed sądem lub, w przypadku postępowania przed trybunałem, zasady ustanowione na potrzeby niniejszego artykułu –

(a) przez Lorda Kanclerza lub sekretarza stanu, w odniesieniu do postępowań poza Szkocją;

(b) sekretarza stanu, w odniesieniu do postępowań w Szkocji; lub

(c) departament Irlandii Północnej, w odniesieniu do tych postępowań przed trybunałem w Irlandii Północnej –

(i) które dotyczą spraw przekazanych; oraz

(ii) do których nie odnoszą się zasady określone w lit. (a).

Prawodawstwo

Interpretacja prawodawstwa

3. – (1) W stopniu, w jakim jest to możliwe, akty ustawowe i akty podustawowe są interpretowane i stosowane w sposób zgodny z prawami określonymi w Konwencji.

(2) Artykuł niniejszy –

(a) ma zastosowanie do aktów ustawowych i aktów podustawowych niezależnie od daty uchwalenia;

(b) nie wpływa na ważność, dalsze stosowanie lub wykonywanie niezgodnego aktu ustawowego; oraz

(c) nie wpływa na ważność, dalsze stosowanie lub wykonywanie niezgodnych aktów podustawowych, jeżeli (nie uwzględniając możliwości uchylenia) akt ustawy wyklucza usunięcie niezgodności.

Deklaracja niezgodności

4. – (1) Ustęp (2) ma zastosowanie we wszelkich postępowaniach, w których sąd rozstrzyga, czy przepis aktu ustawowego jest zgodny z prawem określonym w Konwencji.

(2) Jeżeli sąd jest przekonany o niezgodności przepisu z prawem określonym w Konwencji, może wydać deklarację tej niezgodności.

(3) Ustęp (4) ma zastosowanie we wszelkich postępowaniach, w których sąd rozstrzyga, czy przepis aktu podustawowego, wydany w ramach wykonywania kompetencji przyznanej przez akt ustawy, jest zgodny z prawem określonym w Konwencji.

(4) Jeżeli sąd jest przekonany –

(a) że przepis jest niezgodny z prawem określonym w Konwencji, oraz

(b) że (nie uwzględniając możliwości uchylenia) dany akt ustawy wyklucza usunięcie niezgodności,

może wydać deklarację tej niezgodności.

(5) W artykule niniejszym termin „sąd” oznacza –

(a) Izbę Lordów;

(b) Komisję Sądowniczą Królewskiej Tajnej Rady;

(c) Wojskowy Sąd Apelacyjny;

(d) w Szkocji, Najwyższy Sąd Karny obradujący nie w charakterze sądu pierwszej instancji lub Najwyższy Sąd Cywilny;

(e) w Anglii i Walii lub Irlandii Północnej, Wysoki Sąd lub Sąd Apelacyjny.

(6) Deklaracja określona w niniejszym artykule („deklaracja niezgodności”) –

(a) nie wpływa na ważność, dalsze stosowanie lub wykonywanie przepisu, w stosunku do którego została wydana; oraz

(b) nie wiąże stron postępowania, w którym została wydana.

Prawo Korony do interwencji

5. – (1) W przypadku, gdy sąd rozważa wydanie deklaracji niezgodności, Korona winna zostać powiadomiona zgodnie z zasadami postępowania przed sądem.

(2) W przypadku, do którego zastosowanie ma ust. (1) –

(a) minister Korony (lub osoba nominowana przez niego),

(b) członek rządu szkockiego,

(c) minister Irlandii Północnej,

(d) departament Irlandii Północnej,

jest – po powiadomieniu zgodnym z zasadami postępowania przed sądem – uprawniony do przyłączenia się do postępowania jako strona.

(3) Powiadomienie określone w ust. (2) może zostać dokonane w dowolnej chwili w trakcie postępowania.

(4) Osoba, która stała się stroną postępowania karnego (poza Szkocją), na skutek powiadomienia określonego w ust. (2), może, po uzyskaniu przyzwolenia, wnieść odwołanie do Izby Lordów w sprawie deklaracji niezgodności wydanej w trakcie postępowania.

(5) W ust. (4) –

termin „postępowanie karne” obejmuje wszystkie postępowania przed Wojskowym Sądem Apelacyjnym; oraz

termin „przyzwolenie”* oznacza przyzwolenie udzielone przez sąd, który wydał deklarację niezgodności, lub przez Izbę Lordów.

Władze publiczne

Działania władz publicznych

6. – (1) Działanie władzy publicznej niezgodne z prawem określonym w Konwencji jest niedozwolone**.

(2) Ustęp (1) nie ma zastosowania do działania, jeżeli –

(a) na skutek przepisu lub przepisów aktu ustawowego, władza nie mogła działać inaczej; lub

(b) władza działała w celu stosowania lub wykonania przepisu, lub przepisów aktu ustawowego bądź przepisu lub przepisów wydanych na podstawie aktu ustawowego, który nie może być interpretowany lub stosowany w sposób zgodny z prawami określonymi w Konwencji.

(3) W artykule niniejszym termin „władza publiczna” obejmuje –

(a) sąd lub trybunał, oraz

* *leave*

** *unlawful*

(b) osobę, której kompetencje mają publiczny charakter, ale nie obejmuje izby Parlamentu ani osoby wykonującej kompetencje związane z pracami Parlamentu.

(4) W ust. (3) termin „Parlament” nie obejmuje Izby Lordów jako organu sądowiczego.

(5) W odniesieniu do konkretnego działania, osoba nie staje się władzą publiczną z mocy wyłącznie ust. (3)(b), jeżeli jej działanie ma charakter prywatny.

(6) Termin „działanie” obejmuje zaniechanie, ale nie obejmuje zaniechania –

(a) złożenia lub przedłożenia Parlamentowi projektu ustawy; lub

(b) wydania aktu ustawowego lub zarządzenia ochronnego.

Postępowanie

7. – (1) Osoba, która twierdzi, że władza publiczna działała (lub zamierza działać) w sposób niedozwolony przez art. 6(1) może –

(a) wszcząć postępowanie przeciwko władzy określonej w niniejszej ustawie przed właściwym sądem lub trybunałem, lub

(b) powoływać się na dane prawo lub prawa określone w Konwencji w postępowaniach prawnych,

ale wyłącznie, jeżeli jest (lub byłaby) ofiarą niedozwolonego działania.

(2) W ust. (1)(a) termin „właściwy sąd lub trybunał” oznacza sąd lub trybunał wyznaczony zgodnie z zasadami postępowania; zaś postępowanie przeciwko władzy obejmuje roszczenie wzajemne lub podobne postępowanie.

(3) Jeżeli postępowanie jest wszczynane na podstawie wniosku o sądową kontrolę legalności*, wnioskodawca uznawany jest za osobę posiadającą wystarczający interes w stosunku do niedozwolonego działania wyłącznie, jeżeli jest lub mógłby być ofiarą tego działania.

(4) Jeżeli postępowanie wszczynane jest na podstawie petycji o sądową kontrolę legalności w Szkocji, wnioskodawca uznawany jest za posiadającego tytuł prawny i interes pozwalający na wszczęcie postępowania w sprawie niedozwolonego działania wyłącznie, jeżeli jest lub mógłby być ofiarą tego działania.

(5) Postępowanie określone w ust. (1) musi być wszczęte przed końcem –

(a) okresu jednego roku rozpoczynającego się w dniu, w którym doszło do kwestionowanego działania; lub

* *judicial review*

(b) takiego dłuższego okresu, jaki sąd lub trybunał uzna za słuszny z uwzględnieniem wszystkich okoliczności,

ale uwzględnia się wszelkie zasady nakładające bardziej rygorystyczny termin w odniesieniu do danej procedury.

(6) W ust. (1)(b) termin „postępowanie prawne” obejmuje –

(a) postępowania wszczynane przez władzę publiczną lub jej wniosek; oraz

(b) odwołanie od orzeczenia sądu lub trybunału.

(7) W rozumieniu niniejszego artykułu, osoba jest ofiarą niedozwolonego działania wyłącznie, jeżeli miałaby status ofiary w rozumieniu art. 34 Konwencji, gdyby przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka zostało wszczęte postępowanie dotyczące tego działania.

(8) Ustawa niniejsza nie ustanawia jakichkolwiek przestępstw.

(9) W artykule niniejszym termin „zasady” oznacza –

(a) w odniesieniu do postępowań przed sądem lub trybunałem poza Szwecją, zasady ustanowione przez Lorda Kanclerza lub sekretarza stanu na potrzeby niniejszego artykułu lub zasady obowiązujące przed sądem,

(b) w odniesieniu do postępowań przed sądem lub trybunałem w Szkocji, zasady ustanowione na te potrzeby przez sekretarza stanu,

(c) w odniesieniu do postępowań przed trybunałem w Irlandii Północnej –

(i) które dotyczą spraw przekazanych; oraz

(ii) do których nie odnoszą się zasady określone w lit. (a),

zasady ustanowione na te potrzeby przez departament Irlandii Północnej, oraz obejmują przepisy zarządzenia określonego w art. 1 ustawy o sądach i usługach prawnych z 1990 r.

(10) Zasady ustanawia się z uwzględnieniem postanowień art. 9.

(11) Minister właściwy do ustanowienia zasad w odniesieniu do konkretnego trybunału może, w zakresie, w jakim uzna to za niezbędne do zagwarantowania, aby trybunał mógł zapewnić właściwe zadośćuczynienie w stosunku do działania (lub zamiaru działania) władzy publicznej, które jest (lub byłoby) niedozwolone na mocy art. 6(1), zarządzeniem rozszerzyć –

(a) rekompensatę lub zadośćuczynienie, jakie może przyznać trybunał; lub

(b) powody, na podstawie których może je przyznać.

(12) Zarządzenie określone w ust. (11) może zawierać przepisy poboczne, dodatkowe, wtórne lub przejściowe, jakie minister wydający je uzna za właściwe.

(13) Termin „minister” obejmuje także departament Irlandii Północnej.

Zadośćuczynienie sądowe*

8. – (1) W stosunku do działania (lub zamiaru działania) władzy publicznej, które sąd uzna za niedozwolone, może on przyznać środek ochronny lub zadośćuczynienie lub wydać takie zarządzenie, w ramach swoich uprawnień, jakie uzna za słuszne i właściwe.

(2) Odszkodowanie może być jednak przyznane wyłącznie przez sąd, który posiada uprawnienie do przyznawania odszkodowań lub do zarządzenia wypłaty kompensaty w postępowaniu cywilnym.

(3) Odszkodowanie nie zostaje przyznane, chyba że, uwzględnivszy wszystkie okoliczności sprawy, łącznie z –

(a) przyznaniem innym środkiem ochronnym lub zadośćuczynieniem lub wydanym zarządzeniem, w stosunku do danego działania (przez ten lub inny sąd), oraz

(b) konsekwencjami orzeczenia (tego lub innego sądu) dotyczącego tego działania,

sąd jest przekonany, że przyznanie odszkodowania jest niezbędne dla słusznego zaspokojenia osoby, na korzyść której jest przyznawane.

(4) Rozstrzygając –

(a) czy przyznać odszkodowanie, lub

(b) o wysokości odszkodowania,

sąd bierze pod uwagę zasady stosowane przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w stosunku do przyznawania zadośćuczynienia określonego w art. 41 Konwencji.

(5) Władza publiczna, za działanie której przyznawane jest odszkodowanie, traktowana jest –

(a) w Szkocji, w rozumieniu art. 3 ustawy o reformie prawa (przepisy różne) (Szkocja) z 1940 r., jak gdyby przyznano odszkodowanie w sprawie o odszkodowanie, w której władza została uznana za odpowiedzialną za stratę lub szkodę po stronie osoby, której przyznano odszkodowanie;

(b) na potrzeby ustawy o odpowiedzialności cywilnej (roszczenie zwrotne) z 1978 r., jako odpowiedzialna za szkody poniesione przez osobę, której przyznano odszkodowanie.

(6) W artykule niniejszym –

termin „sąd” obejmuje także trybunał;

termin „odszkodowanie” oznacza odszkodowanie za niedozwolone działanie władzy publicznej; oraz

termin „niedozwolone” oznacza niedozwolone na mocy art. 6(1).

* *Judicial remedies*

Akty sądowe

9. – (1) Postępowanie określone w art. 7(1)(a) dotyczące aktu sądowego może być wszczęte wyłącznie –

(a) przez skorzystanie z prawa do odwołania;

(b) na podstawie wniosku (w Szkocji petycji) o sądową kontrolę legalności; lub

(c) w innej formie określonej w zasadach.

(2) Nie wpływa to na żadną zasadę prawną, która wyłącza sąd spod zastosowania sądowej kontroli legalności.

(3) W postępowaniach określonych w niniejszej ustawie dotyczących aktu sądowego dokonanego w dobrej wierze, odszkodowanie nie może zostać przyznane w celu innym niż zadośćuczynienie osobie w zakresie wymaganym przez art. 5(5) Konwencji.

(4) Przyznanie odszkodowania, o którym mowa w ust. (3), obciąża Koronę; ale odszkodowanie może zostać przyznane tylko pod warunkiem, że właściwa osoba zostanie przyłączona do postępowania, jeśli nie była jego stroną.

(5) W artykule niniejszym –

termin „właściwa osoba” oznacza ministra właściwego w sprawach danego sądu lub osobę, lub departament rządowy wskazany przez niego;

termin „sąd” obejmuje także trybunał;

termin „sędzia” obejmuje także członka trybunału, sędziego pokoju oraz sekretarza lub innego urzędnika uprawnionego do wykonywania kompetencji sądu;

termin „akt sądowy” oznacza akt dokonany przez sąd i obejmuje akty podjęte z polecenia lub w imieniu sędziego; oraz

termin „zasady” ma znaczenie określone w art. 7(9).

Środki ochronne

Uprawnienie do podjęcia środka ochronnego*

10. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, jeżeli –

(a) przepis prawodawstwa został uznany na podstawie deklaracji określonej w art. 4 za niezgodny z prawem określonym w Konwencji oraz, jeżeli przysługuje odwołanie –

(i) wszystkie osoby, które mogą się odwołać, stwierdziły pisemnie, że nie zamierzają tego uczynić;

* Remedial action

(ii) czas na wniesienie odwołania upłynął, a żadne odwołanie nie zostało wniesione w tym czasie; lub

(iii) odwołanie wniesione w tym czasie zostało rozpatrzone lub wycofane; lub

(b) minister Korony lub Jej Królewska Mość w Radzie uzna, że uwzględniając orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości wydane w postępowaniu przeciwko Zjednoczonemu Królestwu po wejściu w życie niniejszego artykułu, przepis prawodawstwa jest niezgodny ze zobowiązaniem Zjednoczonego Królestwa istniejącym na mocy Konwencji.

(2) Jeżeli minister Korony uzna, że ważne przyczyny przemawiają za podjęciem postępowania określonego w niniejszym artykule, może zarządzeniem wprowadzić zmiany w prawodawstwie, jakie uzna za niezbędne w celu usunięcia niezgodności.

(3) Jeżeli, w przypadku aktu podustawowego, minister Korony uzna –

(a) że niezbędna jest zmiana aktu ustawowego, na podstawie którego wydano dany akt podustawowy, w celu umożliwienia usunięcia niezgodności, oraz

(b) że ważne przyczyny przemawiają za podjęciem postępowania określonego w niniejszym artykule,

może zarządzeniem wprowadzić zmiany w akcie ustawowym, jakie uzna za niezbędne.

(4) Artykuł niniejszy ma zastosowanie także w przypadku, gdy dany przepis zawarty był w akcie podustawowym oraz został uchylony lub unieważniony z powodu niezgodności z prawem określonym w Konwencji, a minister zamierza podjąć postępowanie określone w ust. 2(b) Załącznika nr 2.

(5) Jeżeli prawodawstwo ma postać rozporządzenia królewskiego*, uprawnienie przyznane przez ust. (2) lub (3) wykonywane jest przez Jej Królewską Mość w Radzie.

(6) W artykule niniejszym termin „prawodawstwo” nie obejmuje aktów Zgromadzenia Kościelnego lub Synodu Generalnego Kościoła anglikańskiego.

(7) Załącznik nr 2 zawiera dalsze przepisy dotyczące zarządzeń ochronnych.

Inne prawa i postępowania

Ochrona istniejących praw człowieka

11. Powołanie się osoby na prawo określone w Konwencji nie ogranicza –

* *Order in Council*

(a) innego prawa lub wolności przyznanej jej prawem obowiązującym w dowolnej części Zjednoczonego Królestwa lub na jego podstawie; lub

(b) jej uprawnienia do wysunięcia roszczenia lub wszczęcia postępowania, które mogłaby wysunąć lub wszcząć pomijając art. 7–9.

Wolność wyrażania opinii

12. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, jeżeli sąd rozważy orzeczenie środków ochronnych*, a orzeczenie to mogłoby wpłynąć na korzystanie z określonej w Konwencji wolności wyrażania opinii.

(2) Jeżeli osoba, przeciwko której wystąpiono z wnioskiem o wydanie takiego orzeczenia („pozwany”), nie jest obecna ani reprezentowana, środki ochronne nie zostaną orzeczone, chyba że sąd jest przekonany –

(a) że wnioskodawca podjął wszelkie możliwe kroki w celu powiadomienia pozwanego; lub

(b) że są ważne przyczyny uzasadniające niepowiadomienie pozwanego.

(3) Nie orzeka się środków prawnych zakazujących dokonania publikacji przed procesem, chyba że sąd jest przekonany, że wnioskodawca prawdopodobnie dowiedzie, że publikacja nie powinna być dozwolona.

(4) Sąd szczególnie uwzględnia znaczenie określonej w Konwencji wolności wyrażania opinii, a w przypadku gdy postępowanie dotyczy materiału, który zgodnie z twierdzeniami pozwanego lub uznaniem sądu, ma charakter dziennikarski, literacki lub artystyczny (lub zachowania związanego z takim materiałem), uwzględnia

(a) zakres, w jakim –

(i) materiał został lub ma zostać udostępniony publicznie; lub czy

(ii) opublikowanie materiału leży lub leżałoby w interesie publicznym;

(b) odpowiednie zasady prywatności.

(5) W artykule niniejszym –

termin „sąd” obejmuje także trybunał; oraz

termin „środek ochronny” obejmuje wszelkie zadośćuczynienie lub zarządzenie (poza postępowaniem karnym).

Wolność myśli, sumienia i wyznania

13. – (1) Jeżeli rozstrzygnięcie przez sąd kwestii, która powstała w związku z niniejszą ustawą, mogłoby wpłynąć na korzystanie przez związek wyznaniowy (lub jego członków działających wspólnie) z określonej w Kon-

* *to grant any relief*

wencji wolności myśli, sumienia i wyznania, sąd szczególnie uwzględnia znaczenie tej wolności.

(2) W artykule niniejszym termin „sąd” obejmuje także trybunał.

Uchylenia lub zastrzeżenia

Uchylenia*

14. – (1) W ustawie niniejszej termin „określone uchylenie” oznacza –

(a) uchylenie przez Zjednoczone Królestwo stosowania zobowiązania wynikającego z art. 5(3) Konwencji; oraz

(b) uchylenie przez Zjednoczone Królestwo stosowania zobowiązania wynikającego z artykułu Konwencji lub protokołu do Konwencji, które jest określone na potrzeby niniejszej ustawy w zarządzeniu sekretarza stanu.

(2) Uchylenie wskazane w ust. (1)(a) określone jest w Części I Załącznika nr 3.

(3) Jeżeli określone uchylenie zostanie zmienione lub zastąpione, traci charakter określonego uchylenia.

(4) Ustęp (3) nie stanowi jednak przeszkody do wykonywania przez sekretarza stanu uprawnień określonych w ust. (1)(b) do wydania nowego zarządzenia określającego w stosunku do danego artykułu.

(5) Sekretarz stanu zarządzeniem wprowadza w Załączniku nr 3 zmiany, jakie uzna za właściwe w celu odzwierciedlenia –

(a) zarządzenia określającego; lub

(b) skutku ust. (3).

(6) Zarządzenie określające może być wydane w oczekiwaniu na dokonanie przez Zjednoczone Królestwo zamierzonego uchylenia.

Zastrzeżenie**

15. – (1) W artykule niniejszym termin „określone zastrzeżenie” oznacza –

(a) zastrzeżenie Zjednoczonego Królestwa do art. 2 Protokołu pierwszego do Konwencji; oraz

(b) inne zastrzeżenie Zjednoczonego Królestwa do artykułu Konwencji lub protokołu do Konwencji, które jest określone na potrzeby niniejszej ustawy w zarządzeniu sekretarza stanu.

(2) Zastrzeżenie wskazane w ust. (1)(a) określone jest w Części II Załącznika nr 3.

* *derogations* (zob. art. 15 EKPCz)

** *reservations* (zob. art. 57 EKPCz)

(3) Jeżeli określone zastrzeżenie zostaje wycofane całkowicie lub w części, traci charakter określonego zastrzeżenia.

(4) Ustęp (3) nie stanowi jednak przeszkody do wykonywania przez sekretarza stanu uprawnień określonego w ust. (1)(b) do wydania nowego zarządzenia określającego w stosunku do danego artykułu.

(5) Sekretarz stanu zarządzeniem wprowadza zmiany w niniejszej ustawie, jakie uzna za właściwe w celu odzwierciedlenia –

(a) zarządzenia określającego; lub

(b) skutku ust. (3).

Okres obowiązywania określonego uchylenia

16. – (1) Jeśli określone uchylene nie zostało uprzednio wycofane przez Zjednoczone Królestwo, traci ono moc obowiązującą na potrzeby niniejszej ustawy –

(a) w przypadku uchylecia wskazanego w art. 14(1)(a), z upływem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu, w którym art. 1(2) wszedł w życie;

(b) w przypadku innego uchylecia, z upływem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu wydania zarządzenia określającego je.

(2) W dowolnej chwili, zanim okres –

(a) ustalony w ust. (1)(a) lub (b), lub

(b) przedłużony w zarządzeniu określonym w niniejszym ustępie, dobiegnie końca, sekretarz stanu może zarządzeniem przedłużyć go na dalszy okres pięciu lat.

(3) Zarządzenie określone w art. 14(1)(b) traci moc obowiązującą z upływem okresu dla jego rozpatrzenia, chyba że przyjęta zostanie uchwała każdej z izb zatwierdzająca zarządzenie.

(4) Ustęp (3) nie wpływa –

(a) na działania podjęte w oparciu o zarządzenie; lub

(b) na uprawnienie do wydania nowego zarządzenia określonego w art. 14(1)(b).

(5) W ust. (3) termin „okres rozpatrzenia” oznacza okres czterdziestu dni rozpoczynający się w dniu wydania zarządzenia.

(6) Podczas obliczania okresu rozpatrzenia, nie bierze się pod uwagę czasu, w którym –

(a) Parlament jest rozwiązany lub odroczono sesję; lub

(b) zawieszono obrady obu izb na ponad cztery dni.

(7) Jeżeli określone uchylene zostaje wycofane przez Zjednoczone Królestwo, sekretarz stanu zarządzeniem wprowadza zmiany w niniejszej ustawie, jakie uzna za wymagane do odzwierciedlenia tego wycofania.

Okresowa kontrola określonych zastrzeżeń

17. – (1) Właściwy minister kontroluje określone zastrzeżenia wskazane w art. 15(1)(a) –

(a) przed końcem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu, w którym art. 1(2) wszedł w życie; oraz

(b) jeżeli określenie to nadal obowiązuje, przed końcem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu, w którym zgodnie z ust. (3) przedłożono ostatecznie sprawozdanie dotyczące go.

(2) Właściwy minister kontroluje każde z innych określonych zastrzeżeń (jeśli takie istnieją) –

(a) przed końcem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu, w którym zarządzenie określające zastrzeżenie po raz pierwszy weszło w życie; oraz

(b) jeżeli określenie to nadal obowiązuje, przed końcem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu, w którym zgodnie z ust. (3) przedłożono ostatecznie sprawozdanie dotyczące go.

(3) Minister prowadzący kontrolę określoną w niniejszym artykule przygotowuje sprawozdanie z wyników kontroli i przedkłada jego kopię każdej z izb Parlamentu.

Sędziowie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Mianowanie do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

18. – (1) W artykule niniejszym termin „urząd sędziowski” oznacza urząd –

(a) sędziego Sądu Apelacyjnego, sędziego Wysokiego Sądu lub sędziego sądu hrabstwa w Anglii i Walii;

(b) sędziego Najwyższego Sądu Cywilnego lub sędziego okręgowego, w Szkocji;

(c) sędziego Sądu Apelacyjnego, sędziego Wysokiego Sądu lub sędziego sądu okręgowego hrabstwa w Irlandii Północnej.

(2) Osoba piastująca urząd sędziowski może zostać sędzią Europejskiego Trybunału Praw Człowieka („Trybunału”) bez konieczności rezygnacji z urzędu.

(3) Osoba ta nie jest jednak zobowiązana do wykonywania obowiązków wynikających z urzędu sędziowskiego, gdy jest sędzią Trybunału.

(4) W stosunku do okresu, w trakcie którego osoba ta jest sędzią Trybunału –

(a) sędziego Sądu Apelacyjnego lub sędziego Wysokiego Trybunału nie zalicza się do sędziów danego sądu na potrzeby art. 2(1) i 4(1) ustawy o Sądzie Najwyższym z 1981 r. (maksymalna liczba sędziów) ani do sędziów Sądu Najwyższego na potrzeby art. 12(1)–(6) tej ustawy (wynagrodzenie itp.);

(b) sędziego Najwyższego Sądu Cywilnego nie zalicza się do sędziów tego sądu na potrzeby art. 1(1) ustawy o Najwyższym Sądzie Cywilnym z 1988 r. (maksymalna liczba sędziów) lub art. 9(1)(c) ustawy o wymiarze sprawiedliwości z 1973 r. („ustawa z 1973 r.”) (wynagrodzenie itp.);

(c) sędziego Sądu Apelacyjnego lub sędziego Wysokiego Trybunału w Irlandii Północnej nie zalicza się do sędziów danego sądu na potrzeby art. 2(1) lub 3(1) ustawy o sądownictwie (Irlandia Północna) z 1978 r. (maksymalna liczba sędziów) ani do sędziów Sądu Najwyższego Irlandii Północnej na potrzeby art. 9(1)(d) ustawy z 1973 r. (wynagrodzenie itp.);

(d) sędziego sądu hrabstwa nie zalicza się do takich sędziów na potrzeby art. 18 ustawy o sądach z 1971 r. (wynagrodzenie itp.);

(e) sędziego okręgowego nie zalicza się do takich sędziów na potrzeby art. 14 ustawy o sądach okręgowych (Szkocja) z 1907 r. (wynagrodzenie itp.);

(f) sędziego sądu okręgowego hrabstwa w Irlandii Północnej nie zalicza się do takich sędziów na potrzeby art. 106 ustawy o sądach okręgowych hrabstw (Irlandia Północna) z 1959 r. (wynagrodzenie itp.).

(5) Jeżeli główny sędzia okręgowy zostanie mianowany na sędziego Trybunału, w trakcie piastowania tego urzędu ma zastosowanie art. 11(1) ustawy o sądach okręgowych (Szkocja) z 1907 r. (tymczasowe mianowanie głównego sędziego okręgowego), jak gdyby urząd głównego sędziego okręgowego był nieobsadzony.

(6) Załącznik nr 4 zawiera przepisy dotyczące emerytur sędziowskich w odniesieniu do osób piastujących urzędy sędziowskie, które sprawują urząd sędziego Trybunału.

(7) Lord Kanclerz lub sekretarz stanu może zarządzeniem ustanowić przepisy przejściowe (obejmujące w szczególności czasowe zwiększenie maksymalnej liczby sędziów), jakie uzna za właściwe w stosunku do osób piastujących urzędy sędziowskie, które zakończyły sprawowanie urzędu sędziego Trybunału.

Oświadczenia o zgodności

19. – (1) Minister Korony odpowiedzialny za projekt ustawy w izbie Parlamentu, przed drugim czytaniem projektu –

(a) wydaje oświadczenie, że w jego ocenie przepisy projektu są zgodne z prawami określonymi w Konwencji („oświadczenie o zgodności”); lub

(b) wydaje oświadczenie, że chociaż nie może złożyć oświadczenia o zgodności, rząd wnosi jednak o kontynuowanie prac nad projektem przez izbę.

(2) Oświadczenie ma formę pisemną i ogłaszane jest w sposób, jaki minister składający je uzna za właściwe.

Sprawy dodatkowe

Zarządzenia itp. określone w niniejszej ustawie

20. – (1) Uprawnienie ministra Korony do wydania zarządzenia określonego w niniejszej ustawie wykonywane jest w formie aktu prawnego.

(2) Uprawnienie Lorda Kanclerza lub sekretarza stanu do ustanowienia zasad (poza zasadami obowiązującymi przed sądem) określone w art. 2(3) lub 7(9) wykonywane jest w formie aktu prawnego.

(3) Akt prawny wydany na podstawie art. 14, 15 lub 16(7) przedkładany jest Parlamentowi.

(4) Zarządzenie określone w art. 1(4), 7(11) lub 16(2) nie może zostać wydane przez Lorda Kanclerza lub sekretarza stanu przed przedłożeniem projektu zarządzenia izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(5) Akty prawne wydane na podstawie art. 18(7) lub Załącznika nr 4 lub te, do których zastosowanie ma ust. (2), podlegają uchyleniu na podstawie uchwały jednej z izb Parlamentu.

(6) Uprawnienie departamentu Irlandii Północnej do –

(a) ustanowienia zasad określonych w art. 2(3)(c) lub 7(9)(c), lub

(b) wydania zarządzenia określonego w art. 7(11),

wykonywane jest w formie aktu prawnego w rozumieniu zarządzenia o aktach prawnych (Irlandia Północna) z 1979 r.

(7) Zasady określone w art. 2(3)(c) lub 7(9)(c) podlegają uchwałom zakazującym; zaś art. 41(6) ustawy o interpretacji (Irlandia Północna) z 1954 r. (definicja „podlegania uchwałom zakazującym”) ma zastosowanie w taki sposób, jakby uprawnienie do ustanowienia zasad zostało przyznane ustawą Zgromadzenia Irlandii Północnej.

(8) Zarządzenie określone w art. 7(11) nie może zostać wydane przez departament Irlandii Północnej przed przedłożeniem projektu zarządzenia Zgromadzeniu Irlandii Północnej i zatwierdzeniu przez nie.

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych itp.

21. – (1) W ustawie niniejszej –
termin „akt podustawowy” oznacza –

(a) rozporządzenie królewskie inne niż –

(i) wydane w ramach wykonywania prerogatywy królewskiej Jej Królewskiej Mości;

(ii) wydane na podstawie art. 38(1)(a) ustawy konstytucyjnej Irlandii Północnej z 1973 r. lub analogicznego przepisu ustawy o Irlandii Północnej z 1998 r.; lub

(iii) zmieniające ustawę wskazaną w definicji aktu ustawowego;

(b) ustawę Parlamentu Szkockiego;

(c) ustawę Parlamentu Irlandii Północnej;

(d) akt Zgromadzenia utworzonego na podstawie art. 1 ustawy o Zgromadzeniu Irlandii Północnej z 1973 r.;

(e) ustawę Zgromadzenia Irlandii Północnej;

(f) zarządzenie, przepisy, plan, statut i inny akt wydany na podstawie aktu ustawowego (z wyjątkiem zakresu, w jakim powoduje on wejście w życie jednego lub więcej przepisów aktu ustawowego lub zmienia akt ustawowy);

(g) zarządzenie, przepisy, plan, statut i inny akt wydany na podstawie prawodawstwa wskazanego w lit. (b), (c), (d) lub (e) lub wydany na podstawie rozporządzenia królewskiego mającego zastosowanie wyłącznie do Irlandii Północnej;

(h) zarządzenie, przepisy, plan, statut i inny akt wydany przez członka rządu szkockiego, ministra Irlandii Północnej lub departament Irlandii Północnej w ramach wykonywania prerogatywy lub innych kompetencji wykonawczych Jej Królewskiej Mości, które wykonywane są przez taką osobę w imieniu Jej Królewskiej Mości;

termin „akt ustawowy” oznacza –

(a) ustawę generalną i publiczną;

(b) ustawę miejscową i osobistą;

(c) ustawę prywatną;

(d) akt Zgromadzenia Kościelnego;

(e) akt Synodu Generalnego Kościoła anglikańskiego;

(f) rozporządzenie królewskie –

(i) wydane w ramach wykonywania prerogatywy królewskiej Jej Królewskiej Mości;

(ii) wydane na podstawie art. 38(1)(a) ustawy konstytucyjnej Irlandii Północnej z 1973 r. lub analogicznego przepisu ustawy o Irlandii Północnej z 1998 r.; lub

(iii) zmieniające ustawę wskazaną w lit. (a), (b) lub (c);

oraz obejmuje zarządzenie lub inny akt wydany na podstawie aktu ustawowego (nie przez Narodowe Zgromadzenie Walijskie, członka rządu szkockiego, ministra Irlandii Północnej lub departament Irlandii Północnej) w zakresie, w jakim powoduje on wejście w życie jednego lub więcej przepisów aktu ustawowego lub zmienia akt ustawowy;

termin „deklaracja niezgodności” oznacza deklarację określoną w art. 4;

termin „Komisja” oznacza Europejską Komisję Praw Człowieka;

termin „Konwencja” oznacza Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, przyjętą przez Radę Europy w Rzymie, 4 listopada 1950 r., w zakresie obowiązującym w stosunku do Zjednoczonego Królestwa;

termin „minister Irlandii Północnej” obejmuje Pierwszego Ministra i zastępcę Pierwszego Ministra w Irlandii Północnej;

termin „minister Korony” ma znaczenie określone w ustawie o ministrach Korony z 1975 r.;

termin „Protokół pierwszy” oznacza protokół do Konwencji przyjęty w Paryżu 20 marca 1952 r.;

termin „Protokół szósty” oznacza protokół do Konwencji przyjęty w Strasburgu 28 kwietnia 1983 r.;

termin „Protokół jedenasty” oznacza protokół do Konwencji (przekształcający mechanizm kontrolny ustanowiony przez Konwencję) przyjęty w Strasburgu 11 maja 1994 r.;

termin „sprawy przekazane” ma takie same znaczenie jak w ustawie o Irlandii Północnej z 1998 r.;

termin „trybunał” oznacza każdy trybunał, przed którym może być wszczęte postępowanie prawne;

termin „właściwy minister” oznacza ministra Korony kierującego właściwym i upoważnionym departamentem rządowym (w znaczeniu określonym w ustawie o postępowaniu z udziałem Korony z 1947 r.);

termin „zarządzenie ochronne” oznacza zarządzenie określone w art. 10;

termin „zmiana” obejmuje uchylenie i zastosowanie (ze zmianami lub bez nich);

(2) Odniesienia w lit. (b) i (c) art. 2(1) do artykułów są odniesieniami do artykułów Konwencji obowiązujących bezpośrednio przed wejściem w życie Protokołu jedenastego.

(3) Odniesienie w lit. (d) art. 2(1) do art. 46 obejmuje odniesienie do art. 32 i 54 Konwencji obowiązujących przed wejściem w życie Protokołu jedenastego.

(4) Odniesienia w art. 2(1) do sprawozdania lub decyzji Komisji lub decyzji Komitetu Ministrów obejmują odniesienia do sprawozdania lub decyzji wydanych w sposób przewidziany w ust. 3, 4 i 6 art. 5 Protokołu jedenastego (przepisy przejściowe).

(5) Określona w ustawie o siłach zbrojnych z 1955 r., ustawie o siłach powietrznych z 1955 r. lub ustawie o dyscyplinie w marynarce wojennej 1957 r. kara śmierci za przestępstwo zostaje zastąpiona karą dożywotniego pozbawienia wolności lub mniej dotkliwą karą przewidzianą przez te ustawy; zaś ustawy te obowiązują odpowiednio z niezbędnymi zmianami.

Krótki tytuł, wejście w życie, stosowanie i odniesienie

22. – (1) Ustawa niniejsza może być przytaczana jako ustawa o prawach człowieka z 1998 r.

(2) Artykuły 18, 20 i 21(5) oraz niniejszy artykuł wchodzi w życie z dniem przyjęcia niniejszej ustawy.

(3) Pozostałe przepisy niniejszej ustawy wchodzi w życie w dniu wyznaczonym zarządzeniem przez sekretarza stanu; zaś dla różnych celów mogą być wyznaczone różne dni.

(4) Litera (b) ust. (1) art. 7 ma zastosowanie do postępowań wszczętych przez władzę publiczną lub na jej wniosek niezależnie od tego, kiedy doszło do danego działania; poza tym jednak ustęp ten nie ma zastosowania do działania, do którego doszło przed wejściem w życie tego artykułu.

(5) Ustawa niniejsza wiąże Koronę.

(6) Ustawa niniejsza odnosi się również do Irlandii Północnej.

(7) Artykuł 21(5), w zakresie w jakim dotyczy przepisów zawartych w ustawie o siłach zbrojnych z 1955 r., ustawie o siłach powietrznych z 1955 r. lub ustawie o dyscyplinie w marynarce wojennej z 1957 r. odnosi się do dowolnego miejsca, do którego odnoszą się te przepisy.

USTAWA O POSTĘPOWANIACH PRAWNYCH Z UDZIAŁEM KORONY Z 1947 R.

(*Crown Proceedings Act, 1947*)

(10 & 11 Geo 6, c. 44)

Ustawa zmieniająca prawo dotyczące odpowiedzialności cywilnej Korony i jej uprawnień oraz postępowania cywilnego wszczynanego przez Koronę lub przeciwko niej, zmieniająca prawo dotyczące odpowiedzialności cywilnej osób innych niż Korona w niektórych przypadkach związanych ze sprawami lub mieniem Korony, oraz dotycząca spraw związanych z wyżej wymienionymi

[31 lipca 1947]

CZĘŚĆ I

PRAWO MATERIALNE

Prawo do pozywania Korony

1. W przypadku, gdy ktokolwiek wysuwa roszczenie przeciwko Koronie po wejściu w życie niniejszej ustawy, zaś, gdyby niniejszej ustawy nie przyjęto, roszczenia tego można byłoby, po przyzwoleniu przez Jego Królewską Mość*, dochodzić poprzez petycję o prawo, lub roszczenia tego można byłoby dochodzić w postępowaniu przewidzianym przez przepis uchylony przez niniejszą ustawę; wówczas, z uwzględnieniem postanowień niniejszej ustawy, roszczenie może być dochodzone sądownie jako prawo, bez przyzwolenia Jego Królewskiej Mości, w postępowaniu przeciwko Koronie zgodnie z postanowieniami niniejszej ustawy.

Odpowiedzialność Korony za delikt

2. – (1) Z uwzględnieniem postanowień niniejszej ustawy, Korona podlega wszelkiej odpowiedzialności za delikty, za które, gdyby była osobą fizyczną pełnoletnią o pełnej zdolności, podlegałaby –

(a) w związku z deliktami popełnionymi przez jej sługi lub przedstawicieli;

(b) w związku z naruszeniem tych obowiązków, które ciążyą na osobie w stosunku do jej sług lub przedstawicieli z powodu bycia ich pracodawcą;

* *subject to the grant of His Majesty's fiat*

(c) w związku z naruszeniem obowiązków, które prawo zwyczajowe wiąże z własnością, zajmowaniem, posiadaniem lub kontrolowaniem nieruchomości:

ale z zastrzeżeniem, że nie może być prowadzone postępowanie przeciwko Koronie na podstawie lit. (a) niniejszego ustępu w związku z działaniem lub zaniechaniem sługi lub przedstawiciela Korony, chyba że, pomijając postanowienia niniejszej ustawy, to działanie lub zaniechanie dałoby podstawę do powództwa w sprawie o delikt przeciwko temu słudze lub przedstawicielowi lub jego majątkowi.

(2) W przypadku, gdy Korona związana jest prawnym obowiązkiem, który wiąże również osoby inne niż Korona i jej urzędnicy, wówczas, z uwzględnieniem postanowień niniejszej ustawy, Korona w związku z niedopełnieniem tego obowiązku podlega wszelkiej takiej odpowiedzialności za delikty (jeśli w ogóle podlega), za które podlegałaby, gdyby była osobą fizyczną pełnoletnią o pełnej zdolności.

(3) W przypadku, gdy przyznano lub nałożono na urzędnika Korony kompetencje na podstawie normy prawa zwyczajowego lub ustawy, a urzędnik ten dopuszcza się deliktu, gdy wykonuje lub rzekomo wykonuje te kompetencje, odpowiedzialność Korony w związku z deliktem jest taka, jaka byłaby, gdyby kompetencje te przyznano lub nałożono wyłącznie na podstawie zgodnych z prawem poleceń Korony.

(4) Akt prawny, który wyłącza lub ogranicza zakres odpowiedzialności departamentu rządowego, części administracji szkockiej lub urzędnika Korony w związku z deliktem popełnionym przez taki departament, część lub urzędnika, ma zastosowanie w stosunku do Korony, w przypadku postępowania przeciwko Koronie na podstawie niniejszego artykułu w związku z deliktem popełnionym przez ten departament, część lub urzędnika, w taki sposób, w jaki miałyby zastosowanie w stosunku do tego departamentu, części lub urzędnika, jeżeli postępowanie przeciwko Koronie byłoby postępowaniem przeciwko temu departamentowi, części lub urzędnikowi.

(5) Nie może być prowadzone przeciwko Koronie postępowanie na podstawie niniejszego artykułu w związku z działaniem lub zaniechaniem osoby sprawującej lub rzekomo sprawującej nadane jej obowiązki o charakterze sądowniczym lub obowiązki związane z prowadzeniem postępowania sądowego.

(6) Nie może być prowadzone przeciwko Koronie postępowanie na podstawie niniejszego artykułu w związku z działaniem, zaniedbaniem lub uchy-

bieniem urzędnika Korony, chyba że urzędnik ten został bezpośrednio lub pośrednio mianowany przez Koronę, a w istotnym dla sprawy czasie był opłacany w związku z jego obowiązkami urzędnika Korony całkowicie z Funduszu Skonsolidowanego Zjednoczonego Królestwa, środków przekazanych przez Parlament, Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego lub innego funduszu uznanego przez ministerstwo skarbu na potrzeby niniejszego ustępu, lub też w istotnym dla sprawy czasie piastował urząd, w stosunku do którego ministerstwo skarbu zaświadczy, że jego piastun w normalnych warunkach byłby tak opłacany.

Postanowienia dotyczące sił zbrojnych

10. – (1) Działanie lub zaniechanie członka sił zbrojnych Korony na służbie nie powoduje, że podlega on lub Korona odpowiedzialności deliktowej za spowodowanie śmierci innej osoby lub za spowodowanie uszkodzenia ciała innej osoby, w zakresie, w jakim śmierć lub uszkodzenie ciała wynika z czegokolwiek, czego doznała ta inna osoba w czasie, gdy była członkiem sił zbrojnych Korony, jeżeli –

(a) w czasie, gdy ta inna osoba doznała tego, była ona na służbie jako członek sił zbrojnych Korony, lub też, choć nie była na służbie, przebywała na gruncie, terenie, okręcie, statku powietrznym lub pojeździe używanym przez siły zbrojne Korony; oraz

(b) sekretarz stanu* stwierdzi, że to, czego doznała, traktowane jest lub będzie jako związane ze służbą na potrzeby uprawnienia do otrzymania odszkodowania na podstawie nakazu królewskiego, rozporządzenia królewskiego lub rozporządzenia Jego Królewskiej Mości odnoszącego się do kalectwa lub śmierci członków sił, których była ona członkiem:

Zastrzega się jednak, że niniejszy ustęp nie zwalnia członka wskazanych sił od odpowiedzialności za delikt w przypadku, w którym sąd jest przekonany, że działanie lub zaniechanie nie było związane z pełnieniem obowiązków członka tych sił.

(2) Nie może być prowadzone postępowanie w sprawie deliktu przeciwko Koronie z powodu śmierci lub uszkodzenia ciała wynikającego z czegokolwiek, czego doznał członek sił zbrojnych Korony, jeżeli –

(a) doznał tego w następstwie charakteru lub stanu powyższego gruntu, terenu, okrętu, statku powietrznego lub pojazdu, lub w następstwie charakteru lub stanu wyposażenia lub zaopatrzenia używanego przez te siły; oraz

* Chodzi o wskazanie, że daną czynność może podjąć członek rządu o charakterze szefa departamentu rządowego.

(b) sekretarz stanu stwierdzi to samo, co wskazano w poprzedzającym ustępie;

ani też żadne działanie lub zaniechanie urzędnika Korony nie poddaje go odpowiedzialności za delikt za śmierć lub uszkodzenie ciała, w zakresie, w jakim śmierć lub uszkodzenie ciała wynika z czegokolwiek, czego doznał członek sił zbrojnych Korony, a co spełnia powyższe warunki.

(3) Sekretarz stanu, jeżeli jest przekonany, że –

(a) dana osoba była lub nie była w określonej sytuacji na służbie jako członek sił zbrojnych Korony; lub

(b) że w określonym czasie grunt, teren, okręt, statek powietrzny, pojazd, wyposażenie lub zaopatrzenie było lub nie było używane przez wskazane siły; może wydać zaświadczenie to stwierdzające; zaś takie zaświadczenie, na potrzeby niniejszego artykułu, jest rozstrzygającym dowodem tego, co stwierdza.

Zastrzeżenie dotyczące działań dokonanych w ramach prerogatywy i uprawnień ustawowych

11. – (1) Część I niniejszej ustawy nie znosi ani nie ogranicza uprawnień ani zakresu kompetencji, które, gdyby nie przyjęto niniejszej ustawy, wykonywane byłyby w ramach prerogatywy Korony, lub uprawnień lub zakresu kompetencji przyznanych Koronie ustawą, oraz, w szczególności, wskazana Część I nie znosi ani nie ogranicza uprawnień ani zakresu kompetencji wykonywanych przez Koronę, w okresie pokoju lub wojny, w celu obrony królestwa, szkolenia lub utrzymywania sprawności sił zbrojnych Korony.

CZĘŚĆ II

WŁAŚCIWOŚĆ I PROCEDURA

Nakaz

21. – (1) W postępowaniu cywilnym wszczynanym przez Koronę lub przeciwko niej, sąd, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy, ma prawo do wydawania wszystkich takich zarządzeń, jakie ma prawo wydawać w postępowaniu pomiędzy poddanymi, a ponadto do wydania takiego nakazu, jakiego wymaga sprawa: Zastrzega się jednak, że –

(a) w przypadku, gdy w postępowaniu przeciwko Koronie wystąpiono o nakaz, jaki w postępowaniu pomiędzy poddanymi mógłby być przyznany w formie nakazu sądowego lub nakazu określonego zachowania, sąd nie wydaje nakazu sądowego ani zarządzenia w sprawie określonego zachowania, ale zamiast tego może wydać zarządzenie deklaratywne o prawach stron; oraz

(b) w postępowaniach przeciwko Koronie w sprawie odzyskania gruntu lub innego mienia sąd nie wydaje zarządzenia w sprawie odzyskania gruntu lub wydania mienia, ale zamiast tego może wydać zarządzenie stwierdzające, że powód w stosunku do Korony ma prawo do gruntu lub mienia lub do jego posiadania.

(2) Sąd w postępowaniu cywilnym nie wydaje nakazu sądowego ani zarządzenia przeciwko urzędnikowi Korony, jeżeli skutkiem wydania nakazu sądowego lub zarządzenia byłoby wydanie takiego nakazu przeciwko Koronie, jaki nie mógłby zostać uzyskany w postępowaniu przeciwko Koronie.

CZĘŚĆ III

ORZECZENIA I WYKONANIE

Wypełnienie zarządzeń przeciwko Koronie

25. – (1) W przypadku, gdy w postępowaniu cywilnym wszczynanym przez Koronę lub przeciwko niej, lub w postępowaniu w Dziale Korony Wydziału Ławy Królewskiej, lub w związku z arbitrażem, którego Korona jest stroną, wydane zostaje przez sąd na korzyść osoby zarządzenie (łącznie z zarządzeniem w sprawie kosztów sądowych) przeciwko Koronie lub przeciwko departamentowi rządowemu lub przeciwko urzędnikowi Korony,

właściwy urzędnik sądowy na wniosek tej osoby lub złożony w jej imieniu w dowolnym czasie po upływie dwudziestu jeden dni od daty zarządzenia lub, w przypadku, gdy zarządzenie przewiduje zapłatę kosztów sądowych, a wysokość kosztów wymaga ustalenia, w dowolnym czasie po tym ustaleniu, zależnie od tego, co przypada później,

wydaje tej osobie zaświadczenie w określonej formie zawierające opis zarządzenia:

Zastrzega się jednak, że, jeżeli sąd tak poleci, oddzielne zaświadczenie wydawane jest w stosunku do kosztów sądowych (jeżeli występują), które nakazano zapłacić na rzecz wnioskodawcy.

(3) Jeżeli zarządzenie przewiduje zapłatę pieniędzy tytułem odszkodowania lub z innego powodu, lub zapłatę kosztów sądowych, zaświadczenie określa sumę podlegająca zapłacie, zaś właściwy departament rządowy wypłaca, z poniższymi zastrzeżeniami, uprawnionej osobie lub jej adwokatowi* sumę należną zgodnie z zaświadczeniem wraz z należnymi zgodnie z prawem odsetkami:

* *solicitor*

Zastrzega się jednak, że sąd, który wydał wspomniane zarządzenie, lub sąd, do którego przysługuje odwołanie od zarządzenia, może polecić, że do czasu rozstrzygnięcia odwołania lub w innym terminie, zapłata całej tej sumy lub jej części podlega zawieszeniu, a jeżeli zaświadczenie nie zostało wydane, może zarządzić o umieszczeniu w nim takich poleceń.

(4) Poza powyższym sąd nie może wydać nakazu egzekucji lub zajęcia ani prowadzić takich czynności w celu wyegzekwowania zapłaty przez Koronę wskazanych wyżej pieniędzy lub kosztów sądowych; nikt także nie ponosi osobistej odpowiedzialności za zapłatę przez Koronę, departament rządowy lub urzędnika Korony takich pieniędzy lub kosztów sądowych.

CZĘŚĆ IV

SPRAWY RÓŻNE I DODATKOWE

Ujawnienie

28. – (1) Z zastrzeżeniem zasad postępowania przed sądem i zasad obowiązujących w sądzie hrabstwa oraz zgodnie z nimi –

(a) w postępowaniu cywilnym przed Wysokim Trybunałem lub sądem hrabstwa, w którym Korona jest stroną, sąd może żądać od Korony ujawnienia dokumentów i przedstawienia dokumentów do wglądu; oraz

(b) w powyższych postępowaniach, sąd może żądać od Korony odpowiedzi na pytania:

Zastrzega się jednak, że artykuł niniejszy nie wyłącza zasady prawnej, która upoważnia lub nakazuje odmowę ujawnienia dokumentu lub odpowiedzi na pytanie z tego powodu, że ujawnienie dokumentu lub odpowiedź na pytanie byłaby szkodliwa dla interesu publicznego. Zarządzenie sądu wydane na podstawie uprawnień przyznanych przez lit. (b) niniejszego ustępu określa urzędnika Korony zobowiązanego do odpowiedzi na pytania.

(2) Nie wyłączając zastrzeżenia z powyższego ustępu, zasady wydane na potrzeby niniejszego artykułu winny zapewniać, że istnienie dokumentów nie zostanie ujawnione, jeżeli zdaniem ministra Korony ujawnienie to byłoby szkodliwe dla interesu publicznego.

Zastrzeżenia

40. – (1) Niniejsza ustawa nie ma zastosowania do postępowań wszczętych przeciwko lub z udziałem Jego Królewskiej Mości jako osoby prywatnej, ani nie upoważnia do wszczynania postępowań w sprawie deliktu przeciwko Jego Królewskiej Mości jako osoby prywatnej.

B. MONARCHIA

USTAWA O NASTĘPSTWIE TRONU Z 1700 R.

(Act of Settlement, 1700)

(12 & 13 Will 3 c. 2)

Ustawa zwiększająca ograniczenia Korony i lepiej zabezpieczająca prawa i wolności poddanych

1. Księżniczka Zofia, elektorka i księżna wdowa Hanoweru, córka zmarłej królowej Czech, córka króla Jakuba Pierwszego, dziedzicząca po królu i księżniczce Annie, wobec braku potomstwa wspomnianej księżniczki i odpowiednio Jego Królewskiej Mości; oraz jej protestanczy spadkobiercy w linii zstępnej

Jej Ekscelencja Księżniczka Zofia, elektorka i księżna wdowa Hanoweru, córka Jej Ekscelencji Księżniczki Elżbiety, zmarłej królowej Czech, córka naszego zmarłego monarchy, króla Jakuba Pierwszego, życzliwie wspomnianego;

jest i niniejszym zostaje obwołana następną w sukcesji w linii protestanczej do korony imperialnej oraz tytułu w królestwach Anglii, Francji i Irlandii wraz z dominiami i terytoriami należącymi do nich, po Jego Królewskiej Mości i Annie, księżniczce Danii, a wobec braku potomstwa wspomnianej księżniczki Anny i odpowiednio Jego Królewskiej Mości,

zaś po zgonach wspomnianej Jego Królewskiej Mości, naszego monarchy, oraz Jej Królewskiej Wysokości Anny, księżniczki Danii, wobec braku potomstwa wspomnianej Księżniczki Anny i odpowiednio Jego Królewskiej Mości,

Korona i rząd królewski wspomnianych królestw Anglii, Francji i Irlandii oraz dominiów i terytoriów należących do nich, wraz z tytułami we wspomnianych królestwach i wszystkimi zaszczytami, tytułami, uprawnieniami królewskimi, prerogatywami, jurysdykcją i władzą związanymi z nimi i przysługującymi w nich,

jest, pozostaje i będzie w rękach Jej Ekscelencji Księżniczki Zofii oraz jej protestanckich spadkobierców w linii zstępnej.

Zaś lordowie duchowni i świeccy oraz lud pospolity*, w imieniu ludu tego królestwa, najpokorniej i solennie poddają się panowaniu, wraz ze swymi potomkami i przyszłymi pokoleniami, oraz solennie przyrzekają, że po zgonach Jego Królewskiej Mości i Jej Królewskiej Wysokości i wobec braku ich spadkobierców, staną w gotowości do utrzymania i obrony, ze wszystkich sił, swym życiem i majątkiem, wspomnianej Księżniczki Zofii oraz jej protestanckich spadkobierców w linii zstępnej, zgodnie z ograniczeniami i zasadami następstwa tronu określonymi i zawartymi w niniejszej ustawie, przeciwko wszystkim podejmującym przeciwne usiłowania.

2. Osoby dziedziczące na podstawie niniejszej ustawy, pozostające we wspólnocie z Kościołem rzymskim, tracą zdolność do złożenia przysięgi koronacyjnej, zgodnie z Stat 1 W & M c. 6

Postanawia się na zawsze i niniejszym zarządza, że każdy, kto ma lub może przyjąć, lub odziedziczyć wspomnianą koronę na podstawie niniejszej ustawy, a kto pojedna się z biskupstwem lub Kościołem rzymskim, lub pozostanie we wspólnocie z nim, lub wyznawać będzie religię papistyczną lub poślubi papistę, podlega takim wyłączeniom zdolności, jakie w takich przypadkach przewiduje, zarządza i ustanawia przytoczona ustawa. Oraz, że każdy Król i Królowa tego królestwa obejmujący imperialną koronę tego królestwa na podstawie niniejszej ustawy złoży przysięgę koronacyjną podczas koronacji zgodnie z ustawą parlamentu wydaną w pierwszym roku rządów Jego Królewskiej Mości i wspomnianej zmarłej Królowej Marii, noszącą nazwę „Ustawa ustanawiająca przysięgę koronacyjną”, oraz wygłosi, podpisze i powtórzy oświadczenie wskazane we wspomnianej ustawie według sposobu i formy w niej określonej.

3. Dalsze postanowienia służące zabezpieczeniu religii, praw i wolności tych królestw

Zważywszy ponadto, że wymagane i niezbędne jest wydanie dalszych postanowień służących zabezpieczeniu naszej religii, praw i wolności po śmierci Jego Królewskiej Mości i Anny, księżniczki Danii, i wobec braku potomstwa wspomnianej księżniczki Anny i odpowiednio Jego Królewskiej Mości. Za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz ludu pospolitego, zebranych w parlamencie, i z ich upoważnienia Jego Królewska Mość zarządza co następuje.

* *the commons*

Ktokolwiek odtąd obejmie tę koronę, przyłączy się do wspólnoty Kościoła anglikańskiego ustanowionego przez prawo.

W przypadku, gdy korona i tytuł imperialny tego królestwa przejdą odtąd na osobę nie pochodzącą z tego królestwa Anglii, ten naród nie będzie zobowiązany do włączenia się do wojny w celu obrony dominiów lub terytoriów, które nie należą do korony Anglii, bez zgody parlamentu.

Po wejściu w życie wspomnianych wyżej ograniczeń, nikt urodzony poza królestwami Anglii, Szkocji lub Irlandii, lub dominiów należących do nich (choćby został naturalizowany, poza jednak osobami pochodzącymi od rodziców Anglików), nie może być członkiem Królewskiej Tajnej Rady lub członkiem izb Parlamentu, lub zajmować cywilnego lub wojskowego urzędu, stanowiska lub pozycji wymagającej zaufania, ani nie może otrzymać bezpośrednio lub na jego rzecz gruntu, nieruchomości lub podlegającej dziedziczeniu własności od Korony.

Ułaskawienie opatrzone wielką pieczęcią Anglii nie może znajdować zastosowania do postawienia w stan oskarżenia* przez lud pospolity w Parlamencie.

4. Potwierdzenie praw i ustaw królestwa

Zważywszy ponadto, że prawa Anglii są przyrodzone jej ludowi, a wszyscy królowie i królowe obejmujące tron tego królestwa winni sprawować w nim rządy zgodnie ze wspomnianymi prawami, a wszyscy ich urzędnicy i ministrowie winni służyć im zgodnie z nimi. Wspomniani lordowie duchowni i świeccy oraz lud pospolity pokornie nadal przeto upraszają, aby wszystkie prawa i ustawy tego królestwa służące zabezpieczeniu uznawanej religii oraz praw i wolności jego ludu, oraz wszystkie inne prawa i ustawy tegoż, obowiązujące teraz, zostały zaakceptowane i potwierdzone. Są one za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz ludu pospolitego, i z ich upoważnienia, zaakceptowane i potwierdzone odpowiednio przez Jego Królewską Mość.

* *impeachment*

C. PARLAMENT

USTAWA O PRZEDSTAWICIELSTWIE NARODOWYM Z 1981 R.

(Representation of the People Act, 1981)

(1981, c. 34)

Utrata zdolności do sprawowania mandatu posła do Izby Gmin przez niektórych przestępców

1. Osoba uznana za winną jednego lub więcej przestępstw (niezależnie od tego, czy przed czy po przyjęciu niniejszej ustawy oraz niezależnie od tego, czy w Zjednoczonym Królestwie czy gdzie indziej), skazana na karę pozbawienia wolności lub zatrzymana, bezterminowo lub na dłużej niż rok, traci zdolność do sprawowania mandatu posła do Izby Gmin w okresie zatrzymania w dowolnym miejscu na Wyspach Brytyjskich lub w Republice Irlandii zgodnie z wyrokiem, lub w trakcie niedozwolonego przebywania na wolności w czasie, w którym winna być zatrzymana.

Konsekwencje utraty zdolności

2. – (1) Jeżeli osoba, która na podstawie niniejszej ustawy utraciła zdolność sprawowania mandatu posła do Izby Gmin, zostanie wybrana do tej Izby, jej wybór będzie nieważny; a jeżeli taka osoba zostanie zgłoszona w wyborach posła do Izby Gmin, jej zgłoszenie będzie nieważne.

(2) Jeżeli poseł do Izby Gmin utraci na podstawie niniejszej ustawy zdolność do sprawowania mandatu posła tej Izby, jego mandat wygasa.

USTAWA O PRZEDSTAWICIELSTWIE NARODOWYM Z 1983 R.

(Representation of the People Act, 1983)

(1983, c. 2)

Ustawa łącząca ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1949 r., 1969 r., 1977 r., 1978 r. i 1980 r., ustawy o rejestrach wyborców z 1949 r. i 1953 r., ustawę o wyborach (wersja walijska) z 1964 r., Część III ustawy o zarządzie lokalnym z 1972 r., art. 6–10 ustawy o zarządzie lokalnym (Szkocja) z 1973 r., ustawę o przedstawicielstwie narodowym (siły zbrojne) z 1976 r., ustawę o przewodniczących komisji wyborczych (Szkocja) z 1977 r., art. 3 ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1981 r., art. 62 i Załącznika nr 2 do ustawy o zdrowiu psychicznym (zmiana) z 1982 r. i przepisy powiązane; uchylająca jako przestarzałą ustawę o przedstawicielstwie narodowym z 1979 r. i inne akty prawne związane z ustawami o przedstawicielstwie narodowym

[8 lutego 1983]

Pozbawienie praw wyborczych przestępców w więzieniach itp.

3. – (1) Skazany w okresie, w którym pozostaje w zakładzie karnym zgodnie z wyrokiem lub w sposób niedozwolony przebywa na wolności w czasie, w którym winien być zatrzymany, jest prawnie niezdolny do głosowania w wyborach parlamentarnych lub zarządu lokalnego.

[...]

Mianowanie przedstawicieli wyborczych

67. – (1) Nie później niż z końcem okresu na dostarczenie zawiadomienia o wycofaniu się z wyborów, wskazywany jest przez każdego kandydata lub w jego imieniu przedstawiciel wyborczy kandydata, zaś nazwisko i adres przedstawiciela wyborczego kandydata zgłaszane jest pisemnie przez kandydata lub przez inną osobę w jego imieniu właściwemu urzędnikowi nie później niż we wskazanym okresie.

(2) Kandydat może wskazać siebie jako przedstawiciela wyborczego, zaś jeśli to uczyni, podlega przepisom niniejszej ustawy zarówno jako kandydat, jak i jako przedstawiciel wyborczy, na ile pozwalają okoliczności, a odniesienia w niniejszej ustawie do przedstawiciela wyborczego interpretowane są jako odniesienia do kandydata występującego w charakterze przedstawiciela wyborczego, poza przypadkami, w których kontekst wskazuje inaczej.

(3) (...) mianuje się jednego przedstawiciela dla każdego kandydata, ale mianowanie może być cofnięte, niezależnie od tego, czy mianowanym przedstawicielem wyborczym jest sam kandydat [...]

Płatności wydatków za pośrednictwem przedstawiciela wyborczego

73. – (1) Z wyjątkami przewidzianymi przez poniższy art. 74 (wydatki osobiste kandydata itp.), art. 78 (czas na nadsyłanie i spłatę roszczeń) lub art. 79 (roszczenia sporne), wszelkie płatności, zaliczki lub zastawy dokonywane przez –

- (a) kandydata, lub
- (b) przedstawiciela kandydata, lub
- (c) inną osobę,

w dowolnym czasie w związku z wydatkami wyborczymi, dokonywane są przez lub za pośrednictwem przedstawiciela wyborczego kandydata.

(2) Każda płatność dokonywana przez przedstawiciela wyborczego w związku z wydatkami wyborczymi, z wyjątkiem niższych od 20 funtów, potwierdzana jest szczegółowym rachunkiem oraz pokwitowaniem.

(3) Odniesienia w powyższych postanowieniach niniejszego artykułu do przedstawiciela wyborczego w stosunku do wyborów parlamentarnych, w których dopuszczalni są podprzedstawiciele, uznawane są za odniesienia do przedstawicieli wyborczych działających samodzielnie lub do podprzedstawicieli.

(4) Pieniądze przekazane przez osobę inną niż kandydat na wydatki wyborcze, zarówno w formie darowizn, pożyczek, zaliczek, jak i zastawów, wpłacane są wyłącznie kandydatowi lub jego przedstawicielowi wyborczemu.

(5) Powyższe postanowienia niniejszego artykułu nie mogą być uznawane za odnoszące się do kwot wydatkowanych przez kogokolwiek z jego własnych pieniędzy na drobne wydatki zgodnie z prawem ponoszone przez niego, jeżeli kwot tych nie spłacono.

(6) Osoba, która dokonuje płatności, zaliczki lub zastawu z naruszeniem powyższego ust. (1), lub wpłaca pieniądze z naruszeniem powyższego ust. (4), dopuszcza się niedozwolonych praktyk.[...]

Zakaz dokonywania wydatków bez upoważnienia przedstawiciela wyborczego

75. – (1) Nikt poza kandydatem, jego przedstawicielem wyborczym oraz osobami pisemnie upoważnionymi przez przedstawiciela wyborczego nie może dokonywać żadnych wydatków na rzecz lub w celu wyboru kandydata w wyborach w związku –

(a) z odbywaniem zgromadzeń publicznych lub organizowaniem publicznych pokazów; lub

(b) z publikowaniem reklam, druków lub publikacji; lub

(c) z innym prezentowaniem wyborcom kandydata lub jego poglądów, lub zakresu bądź charakteru udzielanego mu poparcia, lub z dyskredytowaniem innego kandydata; lub

(d) w przypadku wyborów londyńskich członków Zgromadzenia Londynu w zwykłych wyborach, z innym prezentowaniem wyborcom zarejestrowanej partii politycznej kandydata (jeśli istnieje) lub poglądów tej partii, lub zakresu bądź charakteru udzielanego jej poparcia lub z dyskredytowaniem innej zarejestrowanej partii politycznej,

jednak postanowienia lit. (c) ani (d) niniejszego ustępu –

(i) nie ograniczają publikowania materiałów dotyczących wyborów w gazecie lub innym periodyku, lub w programie Brytyjskiej Rozgłośni Radiowo-telewizyjnej (*British Broadcasting Corporation*) lub przez Walijski Program Czwarty (*Sianel Pedwar Cymru*), lub w programie w ramach usługi objętej licencją na podstawie Części I lub II ustawy o radiofonii i telewizji z 1990 r. lub Części I lub II ustawy o radiofonii i telewizji z 1996 r.; oraz

(ii) nie mają zastosowania do wydatków nieprzekraczających w sumie kwoty 5 funtów, które mogą być ponoszone przez osobę fizyczną oraz nie są ponoszone na podstawie planu zaproponowanego przez inne osoby lub uzgodnionego z nimi, lub do wydatków ponoszonych przez osobę podróżującą lub żyjącą poza domem, lub podobnych wydatków.[...]

Zakłócenia zebrań wyborczych

97. – (1) Kto na zgodnym z prawem zebraniu publicznym, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł, działa w sposób awanturniczy lub podburza innych do takiego działania, w celu niedopuszczenia do prowadzenia spraw, dla których zebranie zostało zwołane, dopuszcza się praktyk bezprawnych.

USTAWA O PRZEDSTAWICIELSTWIE NARODOWYM Z 2000 R.

(Representation of the People Act, 2000)

(2000, c. 2)

Ustawa wprowadzająca nowe uregulowania dotyczące rejestracji wyborców na potrzeby wyborów parlamentarnych i zarządu lokalnego; regulująca inne kwestie związane z głosowaniem w takich wyborach i służąca związanym celom
[9 marca 2000]

Za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz Izby Gmin, zebranych w obecnym Parlamencie, i z ich upoważnienia Jej Królewska Mość zarządza co następuje:

CZĘŚĆ I

REJESTRACJA WYBORCZA I PRAWO WYBORCZE

Nowy system rejestracji

Nowy system rejestracji wyborczej

1. – (1) Artykuł 1 i 2 ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1983 r. („ustawy z 1983 r.”) uzyskują brzmienie –

„Prawo głosowania w wyborach parlamentarnych

1. – (1) Uprawniony do głosowania w okręgu jako wyborca w wyborach parlamentarnych jest ten, kto w dniu głosowania –

(a) jest zarejestrowany w rejestrze wyborców w wyborach parlamentarnych w tym okręgu;

(b) nie jest objęty prawnym brakiem zdolności do głosowania (poza wiekiem);

(c) jest obywatelem Wspólnoty Narodów lub obywatelem Republiki Irlandii; oraz

(d) osiągnął wiek uprawniający do głosowania (to znaczy 18 lat).

(2) Wyborca nie może głosować –

(a) więcej niż raz w tym samym okręgu w wyborach parlamentarnych;
lub

(b) w więcej niż jednym okręgu w wyborach powszechnych.

Wyborcy w wyborach zarządu lokalnego

2. – (1) Uprawniony do głosowania w obszarze wyborczym jako wyborca w wyborach zarządu lokalnego jest ten, kto w dniu głosowania –

(a) jest zarejestrowany w rejestrze wyborców w wyborach zarządu lokalnego w tym obszarze;

(b) nie jest objęty prawnym brakiem zdolności do głosowania (poza wiekiem);

(c) jest obywatelem Wspólnoty Narodów lub obywatelem Republiki Irlandii lub odpowiednim obywatelem Unii; oraz

(d) osiągnął wiek uprawniający do głosowania (to znaczy 18 lat).

(2) Wyborca nie może głosować –

(a) więcej niż raz w tym samym obszarze wyborczym w wyborach zarządu lokalnego; lub

(b) w więcej niż jednym obszarze wyborczym w zwykłych wyborach w obszarze zarządu lokalnego, który nie jest pojedynczym obszarem wyborczym.”

(2) Artykuł 4 ustawy z 1983 r. uzyskuje brzmienie –

„Uprawnienie do rejestracji

Uprawnienie do rejestracji jako wyborcy w wyborach parlamentarnych lub wyborach zarządu lokalnego

4. – (1) Uprawniony do rejestracji w rejestrze wyborców w wyborach parlamentarnych w okręgu lub części okręgu jest ten, kto w odpowiednim dniu –

(a) mieszka na stałe w okręgu lub tej jego części;

(b) nie jest objęty prawnym brakiem zdolności do głosowania (poza wiekiem);

(c) jest kwalifikującym się obywatelem Wspólnoty Narodów lub obywatelem Republiki Irlandii; oraz

(d) osiągnął wiek uprawniający do głosowania.

(2) Nie jest uprawniony do rejestracji w rejestrze wyborców w wyborach parlamentarnych w okręgu w Irlandii Północnej ten, kto poza spełnieniem wymogów z ust. (1) nie mieszkał na stałe w Irlandii Północnej w okresie trzech miesięcy kończącym się w odpowiednim dniu.

(3) Uprawniony do rejestracji w rejestrze wyborców w wyborach zarządu lokalnego w obszarze wyborczym jest ten, kto w odpowiednim dniu –

(a) mieszka na stałe w tym obszarze;

(b) nie jest objęty prawnym brakiem zdolności do głosowania (poza wiekiem);

(c) jest kwalifikującym się obywatelem Wspólnoty Narodów, obywatelem Republiki Irlandii lub odpowiednim obywatelem Unii; oraz

(d) osiągnął wiek uprawniający do głosowania.

(4) Powyższe postanowienia obowiązują –

(a) z uwzględnieniem –

(i) aktów prawnych ustanawiających przesłanki braku zdolności do rejestracji w rejestrze wyborców w wyborach parlamentarnych, lub (zgodnie z okolicznościami) w rejestrze wyborców w wyborach zarządu lokalnego; oraz

(ii) zgodności z wszelkimi ustanowionymi wymaganiami; oraz

(b) (w odniesieniu do rejestracji wyborców w wyborach parlamentarnych) z zastrzeżeniem art. 2(1) ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1985 r. (rejestracja obywateli brytyjskich zagranicą).

(5) Osoba spełniająca inne przesłanki jest uprawniona do rejestracji w rejestrze wyborców w wyborach parlamentarnych lub wyborach zarządu lokalnego (pomimo ust. (1)(d) lub (3)(d), zgodnie z okolicznościami), jeżeli osiągnie wiek uprawniający do głosowania przed końcem okresu 12 miesięcy rozpoczynającego się 1 grudnia następującego po odpowiednim dniu, ale –

(a) dotycząca jej pozycja w rejestrze powinna zawierać datę, w której osiągnie ten wiek; oraz

(b) przed datą zawartą w pozycji osoba ta nie będzie na podstawie pozycji uważana za wyborcę dla wszelkich celów innych niż wybory odbywające się w takim dniu lub późniejszym.

(6) W artykule niniejszym –

termin „kwalifikujący się obywatel Wspólnoty Narodów” oznacza obywatela Wspólnoty Narodów, który –

(a) nie jest osobą wymagającą na podstawie ustawy o imigracji z 1971 r. zezwolenia na przekroczenie granicy Zjednoczonego Królestwa lub pozostanie w nim, lub

(b) jest taką osobą, ale w danym czasie uzyskał takiego rodzaju zezwolenie (lub na podstawie aktu prawnego ma być uważany za posiadającego je);

termin „odpowiedni dzień”, w odniesieniu do osoby, oznacza –

(a) dzień złożenia przez nią wniosku o rejestrację (lub, na podstawie poniższego art. 10A(2), dzień uważany za dzień złożenia takiego wniosku);

(b) w przypadku osoby składającej wniosek o rejestrację zgodnie z deklaracją związku lokalnego lub deklaracją służby, dzień sporządzenia tej deklaracji.”

Pozbawienie prawa wyborczego

Pozbawienie praw wyborczych przestępców zatrzymanych w szpitalach dla umyślowo chorych

2. Po art. 3 ustawy z 1983 r. dodaje się –

„Pozbawienie praw wyborczych przestępców zatrzymanych w szpitalach dla umyślowo chorych

3A. – (1) Osoba, do której ma zastosowanie niniejszy artykuł, w okresie, w którym –

(a) jest zatrzymana w dowolnym miejscu zgodnie z zarządzeniem lub poleceniem, na podstawie którego niniejszy artykuł ma do niej zastosowanie, lub

(b) przebywa bezprawnie na wolności, gdy powinna być w ten sposób zatrzymana,

nie ma prawnej zdolności do głosowania w wyborach parlamentarnych lub wyborach zarządu lokalnego.

(2) W odniesieniu do Anglii i Walii, niniejszy artykuł ma zastosowanie do następujących osób:

(a) osób, w stosunku do których –

(i) wydano zarządzenie na podstawie art. 37, 38, 44 lub 51(5) ustawy o zdrowiu psychicznym z 1983 r., lub

(ii) wydano polecenie na podstawie art. 45A, 46 lub 47 tej ustawy;

(b) osób, w stosunku do których wydano zarządzenie na podstawie art. 5(2)(a) ustawy o postępowaniu karnym (niepoczytalność) z 1964 r.; oraz

(c) osób, w stosunku do których sąd apelacyjny wydał zarządzenie na podstawie –

(i) art. 6(2)(a) ustawy o apelacjach w sprawach karnych z 1968 r., lub

(ii) art. 14(2)(a) tej ustawy.

(3) W odniesieniu do Szkocji, niniejszy artykuł ma zastosowanie do następujących osób –

(a) osób, w stosunku do których wydano zarządzenie na podstawie art. 53, 54, 57(2)(a) lub (b) lub 58 ustawy o postępowaniu karnym (Szkocja) z 1995 r.; oraz

(b) osób, w stosunku do których wydano polecenie na podstawie art. 69 ustawy o zdrowiu psychicznym (Szkocja) z 1984 r. lub art. 71 tej ustawy (będącej osobą, do której artykuł ten ma zastosowanie na podstawie ust. (2)(a) tego artykułu) lub art. 59A tej ustawy z 1995 r.

(4) W odniesieniu do Irlandii Północnej, niniejszy artykuł ma zastosowanie do następujących osób –

(a) osób, w stosunku do których –

(i) wydano zarządzenie na podstawie art. 44, 45, 50A(2)(a) lub 57(5) zarządzenia o zdrowiu psychicznym (Irlandia Północna) z 1986 r., lub

(ii) wydano polecenie na podstawie art. 52 lub 53 tego zarządzenia; oraz

(b) osób, w stosunku do których sąd apelacyjny wydał zarządzenie na podstawie –

(i) art. 11(1)(b) lub (2)(b) ustawy o apelacjach w sprawach karnych (Irlandia Północna) z 1980, lub

(ii) art. 13(5A) tej ustawy.

(5) W odniesieniu do dowolnej części Zjednoczonego Królestwa, niniejszy artykuł ma zastosowanie do osób, w stosunku do których wydano skierowanie do szpitala na podstawie –

(a) art. 116B ustawy o siłach zbrojnych z 1955 r. lub ustawy o siłach powietrznych z 1955 r., lub

(b) art. 63B ustawy o dyscyplinie w marynarce wojennej z 1957 r.

(6) W artykule niniejszym odniesienie do osoby, w stosunku do której wydano zarządzenie lub polecenie, o którym mowa w ust. (2), (3) lub (4), obejmuje odniesienie do osoby, w stosunku do której na podstawie aktu prawnego uważa się, że wydano takie zarządzenie lub polecenie w związku z jej przeniesieniem do miejsca na terenie części Zjednoczonego Królestwa wskazanej w danym ustępie.

(7) Odniesienia w powyższych ust. (2)–(4) do postanowień ustawy lub zarządzenia obejmują odniesienia do wywołujących podobne skutki wcześniejszych postanowień (danej ustawy lub zarządzenia w postaci, w jakiej zostały początkowo wydane lub wcześniej zmienione).”

Stale miejsce zamieszkania na potrzeby rejestracji

Stale miejsce zamieszkania na potrzeby rejestracji: sprawy ogólne

3. Artykuł 5 ustawy z 1983 r. uzyskuje brzmienie –

„Stale miejsce zamieszkania: sprawy ogólne

5. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy kwestia stałego zamieszkania pod konkretnym adresem danej osoby w odpowiednim dniu, w rozumieniu powyższego art. 4, wymaga ustalenia na potrzeby tego artykułu.

(2) Wraz z faktem ustalenia obecności lub nieobecności tej osoby pod adresem w tym dniu uwzględnienia wymaga w szczególności cel i inne okoliczności tej obecności lub nieobecności.

Na przykład, w przypadku, gdy w określonym czasie osoba przebywa w dowolnym miejscu nie na stałe, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności może być uznana w tym czasie –

(a) za mieszkającą tam na stałe, jeżeli nie ma innego miejsca zamieszkania, lub

(b) za nie zamieszkałą tam, jeżeli ma inne miejsce zamieszkania.

(3) Na potrzeby ustalenia, czy dana osoba mieszka na stałe w danym miejscu w odpowiednim dniu w rozumieniu powyższego art. 4, uważa się, że zamieszkanie w tym miejscu nie ulega przerwaniu z powodu jej nieobecności wywołanej wykonywaniem obowiązku wynikającego lub związanego z jej urzędem, służbą lub zatrudnieniem, jeżeli –

(a) zamierza ona wznowić faktyczne zamieszkanie w okresie sześciu miesięcy od jego porzucenia, a wykonywanie tego obowiązku nie będzie stało na przeszkodzie; lub

(b) miejsce to służy jako miejsce stałego zamieszkania (wyłącznie dla niej lub dla niej i innych osób) i faktycznie zamieszkiwałaby tam, gdyby nie nieobecność wywołana wykonywaniem tego obowiązku.

(4) Na potrzeby powyższego ust. (3) nie uwzględnia się tymczasowych okresów braku zatrudnienia.

(5) Powyższy ust. (3) ma takie zastosowanie w stosunku do nieobecności danej osoby wywołanej jej uczestnictwem w kursie prowadzonym przez placówkę edukacyjną, jakie ma do nieobecności tej osoby wywołanej wykonywaniem obowiązku wskazanego w tym ustępie.

(6) Z uwzględnieniem poniższego art. 7 i 7A, osoba zatrzymana w dowolnym miejscu w areszcie nie jest z tego powodu uważana za osobę mieszkającą tam na stałe.”

Stale miejsce zamieszkania: pacjenci w szpitalach dla umysłowo chorych, którzy nie są zatrzymanymi przestępcami ani którzy nie są aresztowani

4. Artykuł 7 ustawy z 1983 r. zastępuje się –

„Stale miejsce zamieszkania: pacjenci w szpitalach dla umysłowo chorych, którzy nie są zatrzymanymi przestępcami ani którzy nie są aresztowani

7. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do osoby, która –

(a) jest pacjentem w szpitalu dla umysłowo chorych (niezależnie od tego, czy podlega tam zatrzymaniu), ale

(b) nie jest osobą, do której ma zastosowanie powyższy art. 3A lub poniższy art. 7A.

(2) Osoba, do której ma zastosowanie niniejszy artykuł uważana jest (z uwzględnieniem poniższego ust. (5)) na potrzeby powyższego art. 4 za mieszkającą na stałe w danym szpitalu dla umysłowo chorych, jeżeli długość okresu, który prawdopodobnie spędzi w szpitalu, jest wystarczająca dla uznania jej za mieszkającą tam na potrzeby rejestracji wyborczej.

(3) Osoba zarejestrowana w rejestrze wyborców zgodnie z wnioskiem o rejestrację złożonym na podstawie powyższego ust. (2) jest uprawniona do pozostania w rejestrze –

(a) do końca okresu 12 miesięcy rozpoczynającego się w dniu, w którym dochodzi do wpisu, lub

(b) do następnego jej wpisu do dowolnego rejestru wyborców (niezależnie od tego, czy zgodnie z wnioskiem złożonym na podstawie ust. (2)), zależnie od tego, co wystąpi wcześniej.

(4) W przypadku, gdy uprawnienie takiej osoby do pozostania w rejestrze wygasa na podstawie powyższego ust. (3), właściwy urzędnik rejestracyjny usuwa pozycję dotyczącą tej osoby z rejestru, chyba że jest ona uprawniona do pozostania w rejestrze zgodnie z kolejnym wnioskiem złożonym na podstawie ust. (2).

(5) Powyższy ust. (2) nie wyłącza możliwości rejestracji przez osobę, do której ma zastosowanie niniejszy artykuł –

(a) na podstawie innego stałego miejsca zamieszkania niż szpital dla umysłowo chorych, w którym jest pacjentem, lub

(b) zgodnie z deklaracją związku lokalnego.

(6) W artykule niniejszym termin „szpital dla umysłowo chorych” oznacza instytucję (lub część instytucji) utrzymywaną całkowicie lub głównie dla przyjmowania i opieki medycznej nad osobami cierpiącymi na zaburzenia umysłowe; zaś w tym rozumieniu termin „zaburzenia umysłowe” –

(a) w odniesieniu do Anglii lub Walii, ma znaczenie określone w ustawie o zdrowiu psychicznym z 1983 r.,

(b) w odniesieniu do Szkocji, ma znaczenie określone w ustawie o zdrowiu psychicznym (Szkocja) z 1984 r., oraz

(c) w odniesieniu do Irlandii Północnej, ma znaczenie określone w zarządzeniu o zdrowiu psychicznym (Irlandia Północna) z 1986 r.”

Stale miejsce zamieszkania: osoby tymczasowo aresztowane itp.

5. Po art. 7 ustawy z 1983 r. dodaje się –

„Stale miejsce zamieszkania: osoby tymczasowo aresztowane itp.

7A. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do osób, które są zatrzymane w dowolnym miejscu na podstawie odpowiedniego zarządzenia lub polecenia i które pozostają zatrzymane na tej podstawie w innych okolicznościach niż –

(a) po skazaniu za przestępstwo, lub

(b) po stwierdzeniu w postępowaniu karnym, że dokonały zarzucanego czynu lub zaniechania.

(2) Osoby, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł, uważane są (z uwzględnieniem poniższego ust. (5)) za mieszkające na stałe w danym miejscu zatrzymania, jeżeli długość okresu, który prawdopodobnie spędzą w tym miejscu, jest wystarczająca dla uznania ich za mieszkające tam na potrzeby rejestracji wyborczej.

(3) Osoba zarejestrowana w rejestrze wyborców zgodnie z wnioskiem o rejestrację złożonym na podstawie powyższego ust. (2) jest uprawniona do pozostania w rejestrze –

(a) do końca okresu 12 miesięcy rozpoczynającego się w dniu, w którym dochodzi do wpisu, lub

(b) do następnego jej wpisu do dowolnego rejestru wyborców (niezależnie od tego, czy zgodnie z wnioskiem złożonym na podstawie ust. (2)), zależnie od tego, co wystąpi wcześniej.

(4) W przypadku, gdy uprawnienie takiej osoby do pozostania w rejestrze wygasa na podstawie powyższego ust. (3), właściwy urzędnik rejestracyjny usuwa pozycję dotyczącą tej osoby z rejestru, chyba że jest ona uprawniona do pozostania w rejestrze zgodnie z kolejnym wnioskiem złożonym na podstawie ust. (2).

(5) Powyższy ust. (2) nie wyłącza możliwości rejestracji przez osobę, do której ma zastosowanie niniejszy artykuł –

(a) na podstawie innego stałego miejsca zamieszkania niż miejsce, w którym jest zatrzymana, lub

(b) na podstawie deklaracji związku lokalnego.

(6) W artykule niniejszym termin „odpowiednie zarządzenie lub polecenie” oznacza –

(a) odesłanie lub skierowanie do aresztu śledczego,

(b) odesłanie do szpitala na podstawie art. 35 lub 36 ustawy o zdrowiu psychicznym z 1983 r. lub art. 42 lub 43 zarządzenia o zdrowiu psychicznym (Irlandia Północna) z 1986 r.;

(c) polecenie przeniesienia do szpitala na podstawie art. 48 tej ustawy lub art. 54 tego zarządzenia;

(d) skierowanie do szpitala na podstawie art. 52 ustawy o postępowaniu karnym (Szkocja) z 1995 r.; lub

(e) zarządzenie przeniesienia na podstawie art. 70 ustawy o zdrowiu psychicznym (Szkocja) z 1984 r. lub zarządzenie przeniesienia na podstawie art. 71 tej ustawy, wydane w stosunku do osoby, do której zastosowanie ma ten artykuł na podstawie ust. (2)(c) tego artykułu.”

Przypuszczalne miejsce stałego zamieszkania: deklaracje związku lokalnego

6. Po art. 7A ustawy z 1983 r. (wstawionym na podstawie powyższego art. 5) wstawia się –

„Przypuszczalne miejsce stałego zamieszkania: deklaracje związku lokalnego

7B. – (1) Deklaracja określona w niniejszym artykule („deklaracja związku lokalnego”) –

(a) może być złożona wyłącznie przez osobę, do której ma zastosowanie niniejszy artykuł, ale

(b) może być złożona przez taką osobę, pomimo tego, że z powodu wieku nie jest uprawniona do głosowania.

(2) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do osoby, która w dniu sporządzenia deklaracji –

(a) jest osobą, do której ma zastosowanie powyższy art. 7, i która nie byłaby uprawniona do zarejestrowania na podstawie zamieszkania w innym miejscu niż szpital dla umysłowo chorych (w rozumieniu tego artykułu), w którym jest pacjentem, lub

(b) jest osobą, do której ma zastosowanie powyższy art. 7A, i która nie byłaby uprawniona do zarejestrowania na podstawie zamieszkania w innym miejscu niż miejsce, w którym jest zatrzymana, zgodnie z ust. (1) tego artykułu, lub

(c) jest osobą, której nie dotyczą powyższe lit. (a) i (b) (oraz nie jest w inny sposób aresztowana), a która w rozumieniu powyższego art. 4 nie mieszka na stałe pod adresem w Zjednoczonym Królestwie („osoba bezdomna”).

(3) Deklaracja lokalnego związku zawiera –

(a) nazwisko składającej ją osoby oraz –

(i) adres, na który można dostarczać korespondencję do niej od właściwego urzędnika rejestrującego lub komisarza wyborczego, lub

(ii) stwierdzenie, że jest ona skłonna odbierać okresowo taką korespondencję z biura urzędnika rejestrującego;

(b) datę sporządzenia deklaracji;

(c) stwierdzenie, że w dniu sporządzenia deklaracji osoba ją składająca mieści się w jednej z kategorii osób, do których zastosowanie ma niniejszy artykuł, określające –

(i) tę kategorię, oraz

(ii) (w przypadku osoby, której dotyczy powyższy ust. (2)(a) lub (b)) nazwę i adres szpitala dla umysłowo chorych, w którym jest pacjentem, lub (zgodnie z okolicznościami) miejsca, w którym jest zatrzymana;

(d) wymagany adres (zgodnie z definicją zawartą w poniższym ust. (4));

(e) stwierdzenie, że w dniu sporządzenia deklaracji osoba ją składająca jest obywatelem Wspólnoty Narodów lub obywatelem Republiki Irlandii lub (jeżeli deklaracja składana jest wyłącznie na potrzeby wyborów zarządu lokalnego) odpowiednim obywatelem Unii;

(f) stwierdzenie, czy osoba składająca deklarację w dniu sporządzenia deklaracji osiągnęła wiek 18 lat, oraz, jeżeli nie osiągnęła, datę urodzin.

(4) Na potrzeby niniejszego artykułu „wymaganym adresem” jest –

(a) w przypadku osoby, której dotyczy powyższy ust. (2)(a) lub (b) –

(i) adres w Zjednoczonym Królestwie, w którym mieszkałaby ona na stałe, jeżeli nie byłaby takim pacjentem lub nie była zatrzymana, zgodnie z takim przepisem, lub

(ii) jeżeli nie może ona podać takiego adresu, adres w Zjednoczonym Królestwie, pod którym mieszkała na stałe;

(b) w przypadku osoby bezdomnej, adres miejsca w Zjednoczonym Królestwie, w którym zwykle przebywa (w ciągu dnia lub nocy) lub adres najbliższy do tego miejsca.

(5) W przypadku, gdy deklaracja związku lokalnego składana jest na potrzeby rejestracji w Irlandii Północnej, deklaracja musi zawierać stwierdzenie, że składająca ją osoba przebywała w Irlandii Północnej w okresie trzech miesięcy kończącym się w dniu sporządzenia deklaracji.

(6) W przypadku, gdy deklaracja związku lokalnego składana przez osobę bezdomną doręczana jest właściwemu urzędnikowi rejestracyjnemu w okresie –

(a) rozpoczynającym się w dniu, gdy dochodzi do wygaśnięcia –

(i) mandatu w okręgu parlamentarnym obejmującym wymagany adres, lub

(ii) mandatu w okręgu do Parlamentu Szkockiego lub do Narodowego Zgromadzenia Walijskiego, obejmującym ten adres, oraz

(b) kończącym się w ostatecznym dniu nominacji (w rozumieniu poniższego art. 13B) do parlamentarnych wyborów uzupełniających lub (zgodnie z okolicznościami) do wyborów określonych w art. 9 ustawy o Szkocji z 1998 r. lub art. 8 ustawy o ustroju Walii z 1998 r., przeprowadzanych w związku z tym wygaśnięciem,

deklaracja musi zawierać stwierdzenie, że w okresie trzech miesięcy kończącym się w dniu sporządzenia deklaracji, osoba ją składająca zwykle przebywała (w ciągu dnia lub nocy) pod wymaganym adresem lub w jego pobliżu.

(7) Nie składa się deklaracji związku lokalnego specjalnie na potrzeby wyborów zarządu lokalnego, zaś każda taka deklaracja złożona na potrzeby wyborów parlamentarnych dotyczy również wyborów zarządu lokalnego; ale –

(a) deklaracja związku lokalnego może być złożona na potrzeby wyłącznie wyborów zarządu lokalnego przez osobę będącą parem podlegającym prawnemu brakowi zdolności do głosowania w wyborach parlamentarnych lub przez odpowiedniego obywatela Unii; oraz

(b) w przypadku takiego złożenia, powinna być oznaczona tak, aby wskazywać, że dotyczy wyłącznie wyborów zarządu lokalnego, ale pod wszystkimi innymi względami powinna być taka sama, jak inne deklaracje związku lokalnego.

(8) Jeżeli osoba –

(a) składa deklarację związku lokalnego zawierającą więcej niż jeden adres określony w powyższym ust. (3)(d), lub

(b) składa więcej niż jedną deklarację związku lokalnego, a deklaracje te noszą te same daty, lecz zawierają inne adresy określone w tym przepisie, taka deklaracja lub deklaracje są nieważne.

(9) Deklaracja związku lokalnego może być w dowolnym czasie wycofana przez osobę ją składającą.

(10) Deklaracja związku lokalnego nie jest uwzględniana, chyba że zostaje otrzymana przez właściwego urzędnika rejestracyjnego w okresie trzech miesięcy rozpoczynającym się w dniu sporządzenia deklaracji.

Skutek deklaracji związku lokalnego

7C. – (1) W przypadku, gdy deklaracja związku lokalnego danej osoby zachowuje ważność, gdy składa ona wniosek o rejestrację, osoba ta uważana jest na potrzeby powyższego art. 4 –

(a) za mieszkającą na stałe w dniu sporządzenia deklaracji pod adresem zawartym w deklaracji zgodnie z powyższym art. 7B(3)(d); oraz

(b) na potrzeby rejestracji w Irlandii Północnej, za mieszkającą na stałe w Irlandii Północnej w okresie trzech miesięcy kończącym się w tym dniu.

(2) Osoba zarejestrowana w rejestrze wyborców na podstawie deklaracji związku lokalnego jest uprawniona do pozostania w rejestrze –

(a) do końca okresu 12 miesięcy rozpoczynającego się w dniu, w którym dochodzi do wpisu,

(b) do wycofania deklaracji na podstawie powyższego art. 7B(9), lub

(c) do następnego jej wpisu do dowolnego rejestru wyborców (niezależnie od tego, czy na podstawie deklaracji związku lokalnego),
zależnie od tego, co wystąpi wcześniej.

(3) W przypadku, gdy uprawnienie takiej osoby do pozostania w rejestrze wygasa na podstawie powyższego ust. (2), właściwy urzędnik rejestracyjny usuwa pozycję dotyczącą tej osoby z rejestru, chyba że jest ona uprawniona do pozostania w rejestrze na podstawie kolejnej deklaracji związku lokalnego.

(4) Artykuł niniejszy nie wyłącza możliwości rejestracji osoby, której dotyczy powyższy art. 7B(2)(a) lub (b), zgodnie z wnioskiem złożonym na podstawie powyższego art. 7(2) lub 7A(2).”

Wyborcy na służbie wojskowej

Deklaracje służby

7. Artykuł 12(3) i (4) ustawy z 1983 r. (zgodnie z którym osoby na służbie wojskowej mogą być zarejestrowane wyłącznie na podstawie deklaracji służby, nawet jeżeli w innych okolicznościach byłyby uprawnione do rejestracji na podstawie stałego zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie) traci moc obowiązującą.

Dalsze zmiany

Dalsze zmiany dotyczące rejestracji

8. Załączniki 1, 2 i 3, zawierające wtórne i związane zmiany –

(a) ustawy z 1983 r.,

(b) art. 1–3 ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1985 r. (wyborcy zagraniczni), oraz

(c) ustawy o władzach pochodzących z wyborów (Irlandia Północna) z 1989 r., uzyskują moc obowiązującą.

CZĘŚĆ II

PRZEPROWADZANIE WYBORÓW

Nowe procedury wyborcze

Plany pilotażowe dotyczące wyborów lokalnych w Anglii i Walii

10. – (1) W przypadku, gdy

(a) odpowiedni organ władzy lokalnej przedstawi sekretarzowi stanu propozycje dotyczące planu określonego w niniejszym artykule, w celu zastosowania ich w konkretnych wyborach zarządu lokalnego przeprowadzanych w obszarze właściwości tego organu, zaś

(b) propozycje te zostaną zatwierdzone przez sekretarza stanu,

(i) bez zmian, lub

(ii) ze zmianami, jakie uzna za właściwe, po konsultacji z tym organem władzy,

sekretarz stanu w zarządzeniu ustanowi takie postanowienia dotyczące i związane z wdrożeniem tego planu w stosunku do tych wyborów, jakie uzna za właściwe (łącznie z postanowieniami zmieniającymi akty prawne lub nakazującymi ich niestosowanie).

(2) Plan określony w niniejszym artykule to plan, który w odniesieniu do wyborów zarządu lokalnego w obszarze właściwości odpowiedniego organu władzy lokalnej, ustanawia postanowienia różniące się pod jakimkolwiek względem od postanowień zawartych w ustawach o przedstawicielstwie narodowym lub wydanych na ich podstawie, w odniesieniu do jednej lub więcej z poniższych kwestii, a mianowicie –

(a) tego, kiedy, gdzie i jak odbywać się ma głosowanie w wyborach;

(b) tego, jak przeliczane mają być głosy oddane w wyborach;

(c) przesyłania przez kandydatów materiałów wyborczych bez opłaty pocztowej.

(3) Nie wyłączając ogólnego zakresu poprzednich przepisów niniejszego artykułu, plan określony w niniejszym artykule może zawierać postanowienia –

(a) dotyczące głosowania w więcej niż jednym dniu (niezależnie od tego, czy każdy z tych dni jest wyznaczony jako dzień głosowania) oraz w innych miejscach niż lokale wyborcze,

(b) dotyczące pokrywania przez dane organy opłaty pocztowej za przesyłanie przez kandydatów materiałów wyborczych zgodnie z ust. (2)(c),

zaś w przypadku, gdy plan zawiera postanowienia wskazane w lit. (b), zarządzenie sekretarza stanu określone w ust. (1) może zawierać postanowienia dotyczące niestosowania art. 75(1) ustawy z 1983 r. (ograniczenie wydatków wyborczych osób trzecich) w odniesieniu do spłaty takich opłat przez te organy władzy.

(4) Odniesienie w ust. (2) do wyborów zarządu lokalnego w obszarze właściwości odpowiedniego organu władzy publicznej to odniesienie do takich wyborów –

(a) w całym tym obszarze, lub

(b) w poszczególnej jego części lub częściach,
zgodnie z postanowieniami planu.

(5) W przypadku, gdy sekretarz stanu wyda zarządzenie określone w ust. (1) –

(a) przesyła kopię zarządzenia danemu organowi; oraz

(b) organ ogłasza to zarządzenie na tym obszarze w sposób, jaki uzna za odpowiedni.

(6) Po przeprowadzeniu wyborów, w stosunku do których zastosowano plan określony w niniejszym artykule, dany organ przedstawia sprawozdanie na temat planu.

(7) Sprawozdanie zawiera –

(a) opis planu i zakres, w jakim jego postanowienia różniły się od postanowień zawartych w ustawach o przedstawicielstwie narodowym lub wydanych na ich podstawie;

(b) kopię zarządzenia sekretarza stanu określonego w ust. (1); oraz

(c) ocenę, czy dzięki planowi doszło do ułatwienia –

(i) głosowania w danych wyborach, oraz

(ii) przeliczania głosów (jeżeli plan zawierał postanowienia dotyczące przeliczania głosów w tych wyborach),

lub do zachęcania do głosowania w danych wyborach lub umożliwiania wyborcom podejmowania przemyślanych decyzji w tych wyborach.

(8) Ocena określona w ust. (7)(c)(i) obejmuje stwierdzenie danego organu, czy w jego opinii –

(a) frekwencja wyborcza była wyższa dzięki zastosowaniu planu;

(b) procedury przewidziane przez plan dla pomagania wyborcom zostały uznane przez nich za łatwe w użyciu;

(c) procedury przewidziane przez plan doprowadziły do zwiększenia liczby przypadków podawania się za inną osobę lub innych przestępstw wyborczych lub wszelkich innych nadużyć związanych z wyborami;

(d) procedury te doprowadziły do zwiększenia wydatków tego organu lub do zaoszczędzenia środków.

(9) Jeżeli sekretarz stanu zażąda tego pisemnie, sprawozdanie winno również zawierać ocenę takich innych spraw dotyczących planu, jakie określone zostaną w jego żądaniu.

(10) Dany organ –

(a) przesyła kopię sprawozdania sekretarzowi stanu, oraz

(b) ogłasza sprawozdanie na swoim obszarze w sposób, jaki uzna za odpowiedni,

do końca okresu trzech miesięcy rozpoczynającego się w dniu ogłoszenia wyników danych wyborów.

(11) W artykule niniejszym termin „odpowiedni organ władzy lokalnej” oznacza –

(a) w odniesieniu do Anglii –

(i) radę hrabstwa, radę okręgową lub radę miejską Londynu, lub

(ii) po utworzeniu, Władzę Konurbacji Londyńskiej;

(b) w odniesieniu do Walii, radę hrabstwa lub radę miasta wydzielonego;

(12) Na potrzeby niniejszego artykułu propozycje określone w ust. (1) i przedstawione sekretarzowi stanu przed dniem przyjęcia niniejszej ustawy traktowane są tak, jakby zostały przedstawione w tym dniu lub po nim.

Zmiany procedur na podstawie planów pilotażowych

11. – (1) Jeżeli sekretarz stanu uzna, na podstawie sprawozdania przedstawionego na podstawie art. 10 na temat planu określonego w tym artykule, że pożądane byłoby wprowadzenie powszechne i na stałe postanowień podobnych do ustanowionych w planie, w odniesieniu do –

(a) wyborów zarządu lokalnego w Anglii i Walii, lub

(b) określonego rodzaju takich wyborów,

może zarządzeniem ustanowić takie przepisy służące osiągnięciu tego celu oraz związane z tym, jakie uzna za właściwe (w tym przepisy zmieniające lub nakazujące niestosowanie przepisów ustaw, łącznie z niniejszą ustawą).

(2) Zarządzenie określone w ust. (1) –

(a) może wyłączać spod obowiązywania jego przepisów dowolny obszar zarządu lokalnego określony w zarządzeniu; ale

(b) z uwzględnieniem tego, musi zawierać takie same przepisy –
(i) w odniesieniu do wyborów zarządu lokalnego, lub
(ii) jeśli ma zastosowanie wyłącznie do określonego rodzaju takich wyborów, w odniesieniu do tego ich rodzaju,
w całej Anglii i Walii.

(3) Zarządzenie określone w ust. (1) wymaga formy aktu prawnego; a zarządzenie takie nie zostanie wydane przed przedłożeniem projektu aktu prawnego zawierającego to zarządzenie izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(4) Przedkładając taki projekt przed izbą Parlamentu sekretarz stanu przekłada także izbie kopię określonego w art. 10 sprawozdania każdego odpowiedniego organu władzy lokalnej (w rozumieniu tego artykułu), na obszarze właściwości którego wdrożono plan ustanawiający postanowienia podobne do zawartych w zarządzeniu.

(5) Jeżeli zarządzenie wyłączające obszar zarządu lokalnego w sposób wskazany w ust. (2) w rozumieniu regulaminu izby Parlamentu, stanowiłoby akt prawny mieszany, podlega postępowaniu w tej izbie w taki sposób, jakby nie stanowiło takiego aktu prawnego.

(6) Przepisy ustanowione na podstawie art. 36 ustawy z 1983 r. (wybory lokalne w Anglii i Walii) mogą zawierać takie postanowienia, jakie sekretarz stanu uzna za właściwe w związku z postanowieniami zawartymi w zarządzeniu określonym w ust. (1).

(7) Artykuł niniejszy nie wyłącza ogólnego zakresu przewidzianych w innych ustawach uprawnień do wydawania aktów podustawowych (w rozumieniu ustawy o interpretacji z 1978 r.) odnoszących się do określonych wyborów.

Osoby niepełnosprawne

Pomoc w głosowaniu dla osób niepełnosprawnych

13. – (1) Załącznik nr 1 do ustawy z 1983 r. (zasady dotyczące wyborów parlamentarnych) zmienia się w następujący sposób.

(2) W zasadzie nr 29 (wyposażenie lokali wyborczych), po pkt. (3) wstawia się –

„(3A) Komisarz wyborczy zaopatruje każdy lokal wyborczy w –

(a) co najmniej jedną powiększoną wersję karty do głosowania wywieszaną w lokalu wyborczym w celu pomocy wyborcom niedowidzącym; oraz

(b) urządzenie umożliwiające wyborcom niedowidzącym lub niewidomym głosowanie bez potrzeby pomocy ze strony przewodniczącego komisji lub towarzysza (w rozumieniu zasady 39(1)).”

(3) Zasadę nr 39 zastępuje się –

„Głosowanie przez osoby niepełnosprawne

39. (1) Jeżeli wyborca, z powodu –

(a) ślepoty lub innej fizycznej ułomności, lub

(b) niezdolności do czytania,

występuje do przewodniczącego komisji z wnioskiem o zezwolenie na głosowanie z pomocą innej osoby, która mu towarzyszy (określanej w niniejszych zasadach jako „towarzysz”), przewodniczący komisji występuje z żądaniem zadeklarowania przez wyborcę, ustnie lub pisemnie, czy jest w takim stopniu niesprawny z powodu ślepoty lub innej ułomności lub niezdolności do czytania, że nie jest zdolny do głosowania bez pomocy.

(2) Jeżeli przewodniczący komisji –

(a) jest przekonany, że wyborca jest w takim stopniu niesprawny, oraz

(b) jest także przekonany na podstawie pisemnej deklaracji złożonej przez towarzysza (określanej w niniejszych zasadach jako „deklaracja towarzysza wyborcy niepełnosprawnego”, że towarzysz –

(i) jest osobą uprawnioną w rozumieniu niniejszej zasady, oraz

(ii) uprzednio nie pomagał więcej niż jednemu wyborcy niepełnosprawnemu w głosowaniu w wyborach,

przewodniczący komisji udziela zezwolenia, zaś następnie wszystkie działania, których niniejsze zasady wymagają wykonania przez wyborcę lub w stosunku do niego w związku z oddaniem głosu, mogą być wykonane w stosunku do towarzysza lub z jego pomocą.

(3) W rozumieniu niniejszych zasad, osoba jest wyborcą niepełnosprawnym, jeżeli zadeklarowała to zgodnie z powyższym ust. (1), zaś osobą uprawnioną do pomocy wyborcy niepełnosprawnemu w głosowaniu jest ten, kto –

(a) jest uprawniony do głosowania w tych wyborach; oraz

(b) jest ojcem, matką, bratem, siostrą, mężem, żoną, synem lub córką wyborcy i osiągnął wiek 18 lat.

(4) Nazwisko i numer w rejestrze wyborców każdego wyborcy oddającego głos zgodnie z niniejszą zasadą oraz nazwisko i adres towarzysza wprowadzane są do wykazu (określanego w niniejszych zasadach jako „wykaz wyborców niepełnosprawnych korzystających z pomocy towarzysza”).

W przypadku osoby głoszącej jako pełnomocnik wyborcy, razem z nazwiskiem osoby głoszącej wprowadza się numer wyborcy.

(5) Deklaracja towarzysza –

(a) wymaga formy określonej w Aneksie; oraz

(b) składana jest przewodniczącemu komisji w chwili, gdy wyborca występuje z wnioskiem o głosowanie z pomocą towarzysza oraz niezwłocznie przekazywana jest przewodniczącemu, który ją poświadcza i zatrzymuje.

(6) W związku z deklaracją nie pobierana jest żadna opłata.”

(4) W zasadach 32(1)(e), 43(1)(f) oraz 55(1)(c) wyrażenie „wyborcy niewidomi” (niezależnie od wystąpienia) zastępuje się słowami „wyborcy niepełnosprawni”.

(5) W Aneksie, w formule deklaracji składanej przez towarzysza wyborcy niewidomego –

(a) wyrażenia „niewidomy” lub „wyborca niewidomy” (niezależnie od wystąpienia) zastępuje się słowami „wyborca niepełnosprawny”; oraz

(b) po uwadze na końcu formuły (która staje się uwagą nr 1), wstawia się – „2. Wyborca niepełnosprawny to wyborca, który złożył deklarację zgodnie z zasadami dotyczącymi wyborów parlamentarnych, że jest w takim stopniu niesprawny z powodu ślepoty lub innej ułomności lub niezdolności do czytania, że nie jest zdolny do głosowania bez pomocy.”

USTAWA O OKRĘGACH WYBORCZYCH DO PARLAMENTU Z 1986 R.

(Parliamentary Constituencies Act, 1986)

(1986, c. 56)

Ustawa łącząca ustawy o Izbie Gmin (rozdział mandatów) z lat 1949–1979 i niektóre związane akty prawne
[7 listopada 1986]

Okręgi wyborcze do Parlamentu

1. – (1) Na potrzeby wyborów parlamentarnych ustanawia się jednomandatowe okręgi wyborcze hrabstw i okręgi wyborcze miejskie (w tym okręgi wyborcze hrabstw i okręgi wyborcze miejskie Szkocji), określone w rozporządzeniu królewskim wydanym na podstawie niniejszej ustawy.

(2) W ustawie niniejszej oraz, poza przypadkami, w których kontekst wskazuje inaczej, w każdej ustawie późniejszej od ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1948 r., termin „okręg wyborczy” oznacza obszar posiadający odrębnego przedstawiciela w Izbie Gmin.

Komisje rozgraniczające

2. – (1) W celu stałej kontroli rozdziału mandatów w wyborach parlamentarnych, utrzymuje się nadal cztery stałe komisje rozgraniczające, to jest Komisję Rozgraniczającą dla Anglii, Komisję Rozgraniczającą dla Szkocji, Komisję Rozgraniczającą dla Walii i Komisję Rozgraniczającą dla Irlandii Północnej.

(2) Załącznik nr 1 do niniejszej ustawy, dotyczący ustroju i innych spraw związanych z komisjami rozgraniczającymi, uzyskuje moc obowiązującą.

Sprawozdania Komisji

3. – (1) Każda komisja rozgraniczająca poddaje kontroli reprezentację w Izbie Gmin odpowiedniej części Zjednoczonego Królestwa i zgodnie z poniższym ust. (2) przedstawia sekretarzowi stanu* sprawozdania dotyczące całej tej części Zjednoczonego Królestwa, które –

* Chodzi o wskazanie, że daną czynność może podjąć członek rządu o charakterze szefa departamentu rządowego.

(a) wskazują okręgi wyborcze, których podział zalecają w celu realizacji zasad określonych w pkt. 1–6 Załącznika nr 2* do niniejszej ustawy (interpretowanych zgodnie z pkt. 7 tego Załącznika), lub

(b) stwierdzają, że zdaniem Komisji nie jest konieczna zmiana dotycząca tej części Zjednoczonego Królestwa w celu realizacji wspomnianych zasad (interpretowanych zgodnie z pkt. 7).

(2) Sprawozdania określone w ust. (1) przedstawiane są przez komisję rozgraniczającą nie mniej niż po ośmiu i nie więcej niż po dwunastu latach od daty przedstawienia ostatniego sprawozdania zgodnie z tym ustępem.

(2A) Nieprzedstawienie przez komisję rozgraniczającą sprawozdania w wymaganym dla tego sprawozdania terminie nie stanowi podstawy dla unieważnienia sprawozdania w rozumieniu dowolnego aktu prawnego.

(3) Komisja rozgraniczająca może także od czasu do czasu przedstawiać sekretarzowi stanu sprawozdania dotyczące obszarów w konkretnym okręgu wyborczym lub okręgach odpowiedniej części Zjednoczonego Królestwa, wskazujące okręgi wyborcze, na jakie zaleca podział tego obszaru w celu realizacji zasad określonych w pkt. 1–6 Załącznika nr 2 do niniejszej ustawy (interpretowanych zgodnie z pkt. 7 tego Załącznika).

(4) Sprawozdanie komisji rozgraniczającej określone w niniejszej ustawie, wskazujące okręgi wyborcze, na jakie zaleca ona podział obszaru, określa w stosunku do każdego okręgu zalecaną nazwę, a także to, czy zaleca ona ustanowienie okręgu wyborczego hrabstwa czy okręgu wyborczego miejskiego (w tym okręgu wyborczego hrabstwa lub okręgu wyborczego miejskiego w Szkocji).

(5) Gdy tylko jest to możliwe po przedstawieniu sekretarzowi stanu przez komisję rozgraniczającą sprawozdania określonego w niniejszej ustawie, składa on sprawozdanie w Parlamencie razem z projektem rozporządzenia królewskiego wprowadzającego, ze zmianami lub bez, zalecenia zawarte w sprawozdaniu, chyba że sprawozdanie stwierdza, że nie jest wymagana zmiana dotycząca odpowiedniej części Zjednoczonego Królestwa.

* Załącznik nr 2 zawiera m.in. następujące przepisy. Liczba okręgów wyborczych w Wielkiej Brytanii nie powinna być zasadniczo większa ani mniejsza od 613. Liczba okręgów w Walii nie powinna być mniejsza od 35, w Irlandii Północnej nie powinna być większa od 18 ani mniejsza od 16. W każdym okręgu wybiera się jednego posła. Granice okręgów wyborczych uwzględniać winny podział na hrabstwa i inne jednostki podziału terytorialnego, ale Komisje Rozgraniczające mogą zalecać inny podział okręgów w związku z nadmiernymi dysproporcjami w liczbie wyborców lub szczególnymi względami geograficznymi.

(6) Załącznik nr 2 do niniejszej ustawy, który zawiera powyżej wspomniane zasady oraz powiązane przepisy, uzyskuje moc obowiązującą.

Rozporządzenia królewskie

4. – (1) Projekt rozporządzenia królewskiego składanego Parlamentowi przez sekretarza stanu na podstawie niniejszej ustawy, wprowadzającego, ze zmianami lub bez, zalecenia zawarte w sprawozdaniu Komisji Rozgraniczającej może zawierać przepisy dotyczące spraw, które jego zdaniem są poboczne lub wtórne w stosunku do zaleceń.

(2) W przypadku, gdy taki projekt wprowadza zalecenia ze zmianami, sekretarz stanu składa Parlamentowi razem z projektem oświadczenie uzasadniające zmiany.

(3) Jeżeli projekt taki zostanie zatwierdzony uchwałą każdej z izb Parlamentu, sekretarz stanu przedstawia go Jej Królewskiej Mości w Radzie.

(4) Jeżeli wniosek o zatwierdzenie takiego projektu zostanie odrzucony przez izbę Parlamentu lub wycofany za zgodą izby, sekretarz stanu może zmienić projekt i złożyć zmieniony projekt Parlamentowi, a jeżeli tak zmieniony projekt zostanie zatwierdzony uchwałą każdej z izb Parlamentu, sekretarz stanu przedstawia go Jej Królewskiej Mości w Radzie.

(5) W przypadku, gdy projekt rozporządzenia królewskiego zostaje przedstawiony Jej Królewskiej Mości w Radzie na podstawie niniejszej ustawy, Jej Królewska Mość w Radzie może wydać rozporządzenie na podstawie projektu, które (z uwzględnieniem ust. (6)) wchodzi w życie w dniu wyznaczonym w rozporządzeniu i obowiązuje pomimo innych unormowań prawnych.

(6) Wejście w życie takiego rozporządzenia nie wpływa na przeprowadzanie wyborów parlamentarnych, dopóki nie zostanie wydana proklamacja Jej Królewskiej Mości zwołująca nowy Parlament, ani nie wpływa na skład Izby Gmin do rozwiązania danego Parlamentu.

(7) Ważność rozporządzenia królewskiego stwierdzającego, iż wydane zostało na podstawie niniejszej ustawy oraz stwierdzającego, że projekt rozporządzenia został zatwierdzony uchwałą każdej z izb Parlamentu, nie może być kwestionowana w żadnym postępowaniu prawnym.

USTAWA O PARTIACH POLITYCZNYCH, WYBORACH I REFERENDACH Z 2000 R.

(Political Parties, Elections and Referendums Act, 2000)

(2000, c. 41)

Ustawa ustanawiająca Komisję Wyborczą; regulująca rejestrację i finansowanie partii politycznych; regulująca datki i wydatki na cele polityczne; regulująca kampanie wyborcze i referendalne oraz przebieg referendów; regulująca petycje wyborcze i inne postępowania prawne związane z wyborami; zmniejszająca okresy kwalifikacyjne ustanowione w art. 1 i 3 ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1985 r.; wprowadzająca wstępne zmiany ujednociające dotyczące wyborów do Parlamentu Europejskiego; oraz służąca związanym celom.

[30 listopada 2000 r.]

Za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz Izby Gmin, zebranych w obecnym Parlamencie, i z ich upoważnienia Jej Królewska Mość zarządza co następuje:

CZĘŚĆ I KOMISJA WYBORCZA

*Ustanowienie Komisji Wyborczej i jednostek organizacyjnych
o powiązanych kompetencjach*

Ustanowienie Komisji Wyborczej

1. – (1) Ustanawia się osobę prawną zwaną Komisją Wyborczą lub, w języku walijskim, *Comisiwn Etholiadol* (określaną w niniejszej ustawie jako „Komisja”).

(2) Komisja składa się z członków zwanych Komisarzami Wyborczymi.

(3) Komisarzy Wyborczych jest nie mniej niż pięciu, ale nie więcej niż dziewięciu.

(4) Komisarze Wyborczy mianowani są przez Jej Królewską Mość (zgodnie z art. 3).

(5) Jej Królewska Mość mianuje (zgodnie z art. 3) jednego z Komisarzy Wyborczych na przewodniczącego Komisji.

(6) Załącznik nr 1, zawierający dalsze przepisy dotyczące Komisji, uzyskuje moc obowiązującą.

Komisja Speaker'a

2. – (1). Ustanawia się komisję parlamentarną (zwaną „Komisją Speaker'a”) wykonującą kompetencje przyznane jej przez niniejszą ustawę.

(2) Komisja Speaker'a składa się z speaker'a Izby Gmin, będącego przewodniczącym komisji, oraz następujących członków –

(a) posła do Izby Gmin będącego przewodniczącym Komisji Specjalnej do Spraw Wewnętrznych Izby Gmin;

(b) sekretarza stanu w Departamencie Spraw Wewnętrznych (niezależnie od tego, czy jest posłem do Izby Gmin);

(c) posła do Izby Gmin będącego ministrem Korony właściwym w sprawach zarządu lokalnego; oraz

(d) pięciu posłów do Izby Gmin niebędących ministrami Korony.

(3) Członka komisji wskazanego w art. (2)(c) mianuje premier.

(4) Członków komisji wskazanych w art. (2)(d) mianuje Speaker Izby Gmin.

(5) Załącznik nr 2, zawierający dalsze przepisy dotyczące Komisji Speaker'a, uzyskuje moc obowiązującą.

(6) W artykule niniejszym i w tym Załączniku, odniesienia do Komisji Specjalnej do Spraw Wewnętrznych –

(a) w przypadku zmiany nazwy tej komisji, są odniesieniami (z uwzględnieniem lit. (b)) do tej komisji o nowej nazwie;

(b) w przypadku, gdy kompetencje tej komisji, w chwili przyjęcia niniejszej ustawy, dotyczące spraw wyborczych (lub kompetencje zasadniczo odpowiadające im) staną się kompetencjami innej komisji Izby Gmin, są odniesieniami do tej komisji, która wykonuje te kompetencje.

Mianowanie Komisarzy Wyborczych i przewodniczącego Komisji

3. – (1) Uprawnienia Jej Królewskiej Mości określone w art. 1(4) i (5) wykonywane są na podstawie adresu Izby Gmin.

(2) Wniosek o adres może być złożony wyłącznie –

(a) w porozumieniu ze Speaker'em Izby Gmin; oraz

(b) po konsultacji z zarejestrowanym liderem każdej zarejestrowanej partii, do której należy w tym czasie dwoje lub więcej posłów Izby Gmin

(3) Adres taki określa okres (nieprzekraczający 10 lat), przez który każdy z proponowanych Komisarzy Wyborczych, do których odnosi się adres, ma piastować urząd Komisarza lub (zgodnie z okolicznościami) okres, przez który proponowany przewodniczący Komisji ma piastować urząd jako przewodniczący.

(4) Nie może być mianowana na Komisarza Wyborczego osoba, która –
(a) jest członkiem zarejestrowanej partii;
(b) jest przedstawicielem lub pracownikiem zarejestrowanej partii lub jednostki obrachunkowej takiej partii;
(c) piastuje właściwy urząd obieralny (w rozumieniu Załącznika nr 7); lub
(d) w przeciągu minionych dziesięciu lat –
(i) była przedstawicielem lub pracownikiem wskazanym w lit. (b), lub
(ii) piastowała urząd wskazany w lit. (c), lub
(iii) wymieniona została jako darczyńca w rejestrze datków zgłoszonym na podstawie Rozdziału III lub V Części IV.

(5) Komisarz Wyborczy lub przewodniczący Komisji może zostać ponownie mianowany (lub kolejny raz ponownie mianowany).

(6) W ust. (2)(b) odniesienia do posłów Izby Gmin nie obejmują posła tej Izby; który w danym czasie –

(a) nie złożył i nie podpisał przysięgi wymaganej przez ustawę o przysięgach parlamentarnych z 1866 r. (lub analogicznej przysięgi); lub

(b) utracił zdolność do zasiadania i głosowania w tej Izbie.

(7) W artykule niniejszym termin „zarejestrowana partia” –

(a) obejmuje (w odniesieniu do okresu przed dniem wejścia w życie w rozumieniu Części II niniejszej ustawy) partię zarejestrowaną na podstawie ustawy o rejestracji partii politycznych z 1998 r.; oraz

(b) w ust. (4)(b) obejmuje także (w odniesieniu do okresu przed 1 kwietnia 1999 r.) dowolną partię polityczną.

Zespół Partii Parlamentarnych

4. – (1) Ustanawia się zespół (zwany „Zespołem Partii Parlamentarnych”) składający się z przedstawicieli uprawnionych partii mianowanych zgodnie z niniejszym artykułem.

(2) Zespół przedstawia Komisji wystąpienia i informacje dotyczące takich spraw związanych z partiami politycznymi, jakie zespół uzna za odpowiednie.

(3) W przypadku, gdy zespół przedstawia Komisji takie wystąpienia lub informacje, Komisja –

(a) rozpatruje wystąpienia i informacje; oraz

(b) decyduje, czy i w jakim zakresie podjąć działania na podstawie wystąpień lub informacji.

(4) Każda uprawniona partia reprezentowana jest w zespole przez osobę mianowaną przez skarbnika partii.

(5) Z uwzględnieniem ust. (6), osoba tak mianowana jest członkiem zespołu na czas określony przez skarbnika partii podczas mianowania.

(6) Osoba tak mianowana przestaje być członkiem zespołu, jeżeli –

(a) tak zdecyduje skarbnik partii, lub

(b) partia przestanie być partią uprawnioną.

(7) Zespół może określić własne procedury.

(8) Na ważność prac zespołu nie wpływa naruszenie niniejszego artykułu przez skarbnika uprawnionej partii podczas mianowania.

(9) W artykule niniejszym termin „uprawniona partia” oznacza zarejestrowaną partię –

(a) do której należy dwoje lub więcej posłów do Izby Gmin, którzy złożyli ślubowanie wymagane przez ustawę o ślubowaniach parlamentarnych z 1866 r. (lub odpowiadające mu przyrzeczenie) oraz nie utracili zdolności do zasiadania lub głosowania w Izbie; lub

(b) do której dwoje lub więcej takich posłów należało bezpośrednio po ostatnich parlamentarnych wyborach powszechnych.

Główne funkcje Komisji

Sprawozdania z wyborów i referendów

5. – (1) Komisja –

(a) po każdym wyborach, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł, oraz

(b) po każdym referendum, do którego ma zastosowanie Część VII, sporządza i ogłasza (w sposób, jaki Komisja może ustalić) sprawozdanie z przeprowadzonych wyborów lub referendum.

(2) Wybory, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł, to –

(a) parlamentarne wybory powszechne;

(b) wybory powszechne do Parlamentu Europejskiego;

(c) wybory powszechne do Parlamentu Szkockiego;

(d) wybory zwykłe do Narodowego Zgromadzenia Walijskiego;

(e) wybory powszechne do Zgromadzenia Irlandii Północnej.

(3) Po głosowaniu sondażowym przeprowadzonym na podstawie art. 36 ustawy o ustroju Walii z 1998, Komisja na koszt Narodowego Zgromadzenia Walijskiego sporządza i ogłasza (w sposób, jaki Komisja może ustalić) sprawozdanie z przeprowadzonego głosowania, jeżeli zażąda tego Zgromadzenie.

Kontrola spraw wyborczych i politycznych

6. – (1) Komisja dokonuje stałego przeglądu i od czasu do czasu przedstawia sekretarzowi stanu sprawozdania z –

(a) takich spraw dotyczących wyborów, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł, jakie Komisja może od czasu do czasu określić;

(b) takich spraw dotyczących referendów, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł, jakie Komisja może od czasu do czasu określić;

(c) podziału mandatów w wyborach parlamentarnych;

(d) ze spraw, w związku z którymi wykonywane są kompetencje przekazane na podstawie zarządzenia określonego w art. 18(1), 19(1) lub 20(1), jeżeli jakiegokolwiek kompetencje zostały w ten sposób przekazane;

(e) rejestracji partii politycznych oraz uregulowań dotyczących ich dochodów i wydatków;

(f) reklam politycznych w radiu, telewizji i innych mediach elektronicznych;

(g) regulacji prawnych dotyczących spraw wskazanych w lit. (a)–(f).

(2) Na żądanie sekretarza stanu i w terminie, jaki sekretarz stanu może określić, Komisja –

(a) dokonuje przeglądu, oraz

(b) przedstawia sprawozdanie sekretarzowi stanu, ze sprawy lub spraw (niezależnie od tego, czy objęte są zakresem ust. (1)), jakie określi sekretarz stanu.

(3) Komisja nie może jednak dokonać przeglądu (ani sporządzić sprawozdania) na podstawie niniejszego artykułu w odniesieniu do –

(a) finansowania partii politycznych na podstawie art. 97 ustawy o Szkocji z 1998 r. lub w celu pomocy członkom Zgromadzenia Irlandii Północnej powiązanych z takimi partiami w wykonywaniu ich obowiązków w ramach Zgromadzenia;

(b) przebiegu referendów przeprowadzanych na podstawie przepisów ustaw Parlamentu Szkockiego lub przepisów wydanych na ich podstawie, lub przepisów ustaw Zgromadzenia Irlandii Północnej lub przepisów wydanych na ich podstawie, lub przebiegu głosowań sondażowych określonych w art. 36 ustawy o ustroju Walii z 1998 r.;

(c) regulacji prawnych dotyczących spraw wskazanych w lit. (a) i (b).

(4) W przypadku, gdy przegląd prowadzony na podstawie niniejszego artykułu dotyczy wyborów lub referendów w Irlandii Północnej, Komisja

konsultuje się z Głównym Komisarzem Wyborczym Irlandii Północnej co do takich wyborów lub referendów.

(5) Każde sprawozdanie sporządzone przez Komisję na podstawie niniejszego artykułu jest przez nią ogłaszane w sposób przez nią określony.

(6) Wybory i referenda, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł to –

(a) w odniesieniu do wyborów –

(i) wybory wskazane w art. 5(2),

(ii) wybory zarządu lokalnego w Anglii i Walii, oraz

(iii) wybory lokalne w Irlandii Północnej, oraz

(b) w odniesieniu do referendów – referenda, do których ma zastosowanie Część VII oraz referenda określone w Części II ustawy o zarządzie lokalnym z 2000 r.

Konsultacja z Komisją na temat zmian w prawie wyborczym

7. – (1) Przed wydaniem aktu, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł, organ wydający akt konsultuje się z Komisją.

(2) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do aktów mających postać –

(a) przepisów określonych w pkt. 2 Załącznika nr 1 do ustawy o wyborach do Parlamentu Europejskiego z 1978 r. (przebieg i kwestionowanie wyborów do Parlamentu Europejskiego);

(b) zarządzenia określonego w ust. 4(1)(a) lub (b) tego Załącznika (wyznaczenie regionalnych komisarzy wyborczych);

(c) zarządzenia określonego w art. 24(1)(c), (cc) lub (e), 25(1)(b), 28(1)(b) lub 35(2B) ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1983 r. (wyznaczenie komisarzy wyborczych i tymczasowych komisarzy wyborczych);

(d) zasad określonych w art. 36 tej ustawy (wybory zarządu lokalnego w Anglii i Walii);

(e) przepisów określonych w tej ustawie („ustawie z 1983 r.”) lub ustawie o przedstawicielstwie narodowym z 1985 r., w stosunku do których obowiązuje art. 201(2) ustawy z 1983 r. (przepisy, które nie mogą zostać wydane przed przedłożeniem ich projektu izbom Parlamentu i zatwierdzeniem uchwałą każdej z izb);

(f) zarządzenia określonego w art. 11 lub 36(4) lub (5) ustawy o ustroju Walii z 1998 r. (przebieg wyborów do Narodowego Zgromadzenia Walijskiego oraz głosowania sondażowe przeprowadzane przez Zgromadzenie);

(g) zarządzenia określonego w art. 12(1) lub (6) ustawy o Szkocji z 1998 r. (przebieg wyborów do Parlamentu Szkockiego);

(h) zarządzenia określonego w art. 34(4) ustawy o Irlandii Północnej z 1998 r. (przebieg wyborów do Zgromadzenia Irlandii Północnej);

(i) zarządzenia określonego w art. 17A(3) ustawy o Władzy Konurbacji Londyńskiej z 1999 r. (bezpłatne dostarczanie przesyłek wyborczych w wyborach Władzy Konurbacji Londyńskiej).

(3) Projekt rozporządzenia określonego w art. 84(4) ustawy o Irlandii Północnej (uprawnienie do ustanowienia przepisów dotyczących wyborów w Irlandii Północnej) nie zostanie przedłożony Parlamentowi przed konsultacją z Komisją.

Uprawnienia dotyczące wyborów wykonywane wyłącznie na podstawie zaleceń Komisji

8. – (1) Uprawnienie udzielania wytycznych określone w art. 52(1) ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1983 r. (wytyczne dotyczące wykonywania obowiązków rejestracyjnych) wykonywane jest wyłącznie na podstawie zaleceń Komisji i zgodnie z nimi.

(2) Kompetencje, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł, wykonywane są wyłącznie na podstawie zaleceń Komisji i zgodnie z nimi, chyba że sekretarz stanu uzna, że wykonanie kompetencji jest wskazane w następnym zmian wartości pieniądza.

(3) Ustęp (2) ma zastosowanie do następujących kompetencji –

(a) wydawanie zarządzeń określonych w art. 76(2A) niniejszej ustawy (ograniczenie wydatków w związku z wyborami Władzy Konurbacji Londyńskiej);

(b) wydawanie zarządzeń określonych w art. 11 ustawy o ustroju Walii z 1998 r. lub art. 12 ustawy o Szkocji z 1998 r. w zakresie dotyczącym spraw wskazanych w ust. (2)(c) tego artykułu (ograniczenie wydatków w związku z wyborami Narodowego Zgromadzenia Walijskiego lub Parlamentu Szkockiego);

(c) wydawanie przepisów określonych w pkt. 2(3A)(a) Załącznika nr 1 do ustawy o wyborach do Parlamentu Europejskiego z 1978 r. (ograniczenie wydatków w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego).

Udział Komisji w zmianach procedur wyborczych

9. – (1) Komisja –

(a) może brać udział wraz z odpowiednim organem władzy lokalnej we wspólnym przedstawianiu propozycji mieszczących się w zakresie art. 10(1) ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 2000 r. (plany pilotażowe); oraz

(b) wykonuje inne kompetencje związane z –
(i) zarządzeniami i programami określonymi w art. 10 tej ustawy, oraz
(ii) zarządzeniami określonymi w art. 11 tej ustawy (zmiana procedur na podstawie planów pilotażowych),

jakie przyznane są Komisji na podstawie tych artykułów.

(2) W przypadku, gdy plan określony w art. 10 tej ustawy wprowadzany jest w następstwie zatwierdzenia przez sekretarza stanu propozycji przedstawionych wspólnie przez Komisję i odpowiedni organ władzy lokalnej w sposób wskazany w powyższym ust. (1)(a), Komisja może, w związku z wprowadzaniem planu, udzielać tej władzy pomocy, jaką Komisja uzna za odpowiednią (poza pomocą finansową).

(3) W artykule niniejszym termin „odpowiedni organ władzy lokalnej” ma znaczenie określone w art. 10 tej ustawy.

Udzielanie porad i pomocy

10. – (1) Komisja może, na żądanie właściwej jednostki organizacyjnej, udzielić tej jednostce porad i pomocy dotyczących spraw, co do których Komisja posiada wiedzę i doświadczenie.

(2) Pomoc, która może być w ten sposób udzielana, obejmuje (w szczególności) oddelegowanie członków personelu Komisji.

(3) Komisja może także –

(a) udzielać porad i pomocy –

(i) urzędnikom rejestracyjnym,

(ii) komisarzom wyborczym we właściwych wyborach,

(iii) zarejestrowanym partiom,

(iv) uznawanym podmiotom trzecim w rozumieniu Części VI, oraz

(v) dopuszczonym uczestnikom w rozumieniu Części VII;

(b) udzielać innym osobom porad i pomocy pobocznej lub w inny sposób związanej z wykonywaniem kompetencji przez Komisję.

(4) Komisja –

(a) może ustanawiać opłaty za porady lub pomoc udzielaną na podstawie ust. (1); ale

(b) nie może ustanawiać opłat za porady lub pomoc udzielaną na podstawie ust. (3).

(5) Artykuł niniejszy nie upoważnia Komisji do udzielania pomocy finansowej w jakiegokolwiek formie.

(6) W artykule niniejszym termin „właściwa jednostka organizacyjna” oznacza –

(a) Parlament Szkocki;

(b) Rząd Szkocki;
(c) Narodowe Zgromadzenie Walijskie;
(d) Zgromadzenie Irlandii Północnej;
(e) komisję wykonawczą Zgromadzenia Irlandii Północnej;
(f) poniższe władze lokalne –
(i) w Anglii, rady hrabstw, rady okręgów, rady miejskie w Londynie,
(ii) w Walii, rady hrabstw lub rady miast wydzielonych, oraz
(iii) w Szkocji, rady utworzone na podstawie art. 2 ustawy o zarządzie lokalnym itp. (Szkocja) z 1994 r.;

(g) narodowe lub regionalne parlamenty lub rządy państw innych niż Zjednoczone Królestwo;

(h) jednostki organizacyjne w takich innych państwach o kompetencjach odpowiadających kompetencjom Komisji;

(i) organizacje, których członkami są dwa lub więcej państwa (lub ich rządy), lub jednostki podrzędne takich organizacji.

(7) W artykule niniejszym termin „właściwe wybory” oznacza wybory objęte zakresem art. 22(5), poza wyborami zarządu lokalnego w Szkocji.

(8) Ministrowie szkoccy mogą zarządzeniem postanowić, że ust. (7) obowiązuje, jak gdyby słowa „poza wyborami zarządu lokalnego w Szkocji” zostały pominięte.

(9) Artykuł 156(5) ma takie zastosowanie do zarządzenia ministrów szkockich określonego w ust. (8), jakie ma do zarządzenia sekretarza stanu określonego w niniejszej ustawie, a odniesienia w tym artykule do aktów prawnych obejmują odniesienia do aktów prawnych mających postać ustaw Parlamentu Szkockiego lub aktów wydanych na ich podstawie.

(10) Uprawnienie ministrów szkockich do wydania zarządzenia określonego w niniejszym artykule wykonywane jest w formie aktu prawnego podlegającego uchyleniu na podstawie uchwały Parlamentu Szkockiego.

Uwzględnianie przez nadawców poglądów Komisji na temat partyjnych politycznych programów radiowo-telewizyjnych

11. – (1) W art. 36 ustawy o radiofonii i telewizji z 1990 r. (niezależne usługi telewizyjne: partyjne polityczne programy), po ust. (4) dodaje się –

„(5) Przed wydaniem zasad na potrzeby niniejszego artykułu Komisja uwzględnia poglądy wyrażone przez Komisję Wyborczą.”

(2) W art. 107 tej ustawy (niezależne dźwiękowe usługi nadawcze: partyjne polityczne programy) po ust. (3) dodaje się –

„(4) Przed wydaniem zasad na potrzeby niniejszego artykułu Władza uwzględnia opinie wyrażone przez Komisję Wyborczą.”

(3) Brytyjska Rozgłośnia Radiowo-telewizyjna (British Broadcasting Corporation) oraz Walijski Program Czwarty (Sianel Pedwar Cymru) ustalając własne zasady postępowania dotyczące partyjnych politycznych programów radiowo-telewizyjnych uwzględniają opinie wyrażone przez Komisję Wyborczą na potrzeby niniejszego ustępu.

Subwencje na rozwój strategii politycznych

12. – (1) W rozumieniu niniejszego artykułu –

(a) termin „subwencja na rozwój strategii politycznych” to subwencja dla reprezentowanej zarejestrowanej partii na rzecz pomocy w rozwijaniu przez partię strategii politycznych w celu włączenia ich do programu wyborczego, na podstawie którego –

(i) kandydaci wystawieni przez partię ubiegać się będą o wybór we właściwych wyborach w rozumieniu Części II, lub

(ii) sama partia ubiegać się będzie o wybór (w przypadku wyborów, w których wystawić się może sama partia); oraz

(b) zarejestrowana partia jest „reprezentowana”, jeżeli do partii należy co najmniej dwoje posłów Izby Gmin, którzy –

(i) złożyli i podpisali przysięgę wymaganą przez ustawę o przysięgach parlamentarnych z 1866 r. (lub analogiczną przysięgę), oraz

(ii) nie utracili zdolności do zasiadania lub głosowania w tej Izbie.

(2) Komisja przedstawia sekretarzowi stanu zalecenia co do postanowień planu dotyczącego udzielania przez Komisję subwencji na rozwój strategii politycznych.

(3) W przypadku, gdy sekretarz stanu otrzyma zalecenia określone w ust. (2), wydaje zarządzenie określające taki plan, którego postanowienia realizują te zalecenia, ze zmianami, jakie uzna on za właściwe.

(4) Plan ten, w szczególności, określa lub przewiduje określenie –

(a) partii mających prawo ubiegać się o subwencje na rozwój strategii politycznych, oraz

(b) sposobu rozdziału pomiędzy uprawnione partie pieniędzy przekazanych Komisji na udzielanie subwencji na rozwój strategii politycznych.

(5) Komisja kontroluje postanowienia planu określonego w niniejszym artykule i przedstawia zalecenia sekretarzowi stanu co do zmian planu, jakie uzna za właściwe.

(6) W przypadku, gdy sekretarz stanu otrzyma zalecenia określone w ust. (5), wydaje zarządzenie realizujące te zalecenia, ze zmianami, jakie uzna za właściwe.

(7) W przypadku zmian wskazanych w ust. (3) lub (6), które spowodowałyby, że zarządzenie realizowałoby ze zmianami zalecenia Komisji dotyczące spraw wskazanych w ust. (4), zarządzenie nie może zostać wydane bez zgody Komisji na zmiany dotyczące tych spraw.

(8) Komisja udziela subwencji przewidzianych w planie określonym w niniejszym artykule, zaś subwencje takie mogą być udzielane pod takimi warunkami, jakie (zgodnie z postanowieniami planu) Komisja uzna za właściwe; ale plan taki nie może upoważniać Komisji do udzielenia w roku budżetowym subwencji na rozwój strategii politycznych przewyższających 2 miliony funtów.

(9) Sekretarz stanu zarządzeniem wydanym za zgodą ministerstwa skarbu może zmienić kwotę określoną w ust. (8).

Edukacja w zakresie systemów wyborczych i demokratycznych

13. – (1) Komisja propaguje w społeczeństwie wiedzę na temat –

(a) obecnych systemów wyborczych w Zjednoczonym Królestwie i ewentualnych ich zmian, łącznie z wiedzą na temat takich spraw związanych z takimi obecnymi lub zmienianymi systemami, jakie Komisja może ustalić;

(b) obecnych systemów zarządu lokalnego i rządowych w Zjednoczonym Królestwie i ewentualnych ich zmian; oraz

(c) instytucji Unii Europejskiej.

(2) W rozumieniu ust. (1) system wskazany w lit. (a) lub (b) tego ustępu podlega zmianie, w czasie, gdy nie weszły jeszcze w życie postanowienia aktu prawnego zmieniającego taki system.

(3) Ustęp (1) nie ma zastosowania do wyborów zarządu lokalnego lub do zarządu lokalnego w Szkocji, ale w lit. (b) tego ustępu odniesienie do systemu rządowego obejmuje (oprócz rządu Zjednoczonego Królestwa) rządy części Zjednoczonego Królestwa, na których funkcjonują legislatury powstałe w ramach dewolucji.

(4) Komisja wykonuje swoje funkcje określone w ust. (1) w sposób, jaki uzna za odpowiedni, ale, w szczególności, może czynić to poprzez –

(a) prowadzenie programów edukacyjnych lub informacyjnych w celu propagowania wiedzy w społeczeństwie na temat spraw wskazanych w ust. (1); lub

(b) udzielanie subwencji innym osobom lub jednostkom organizacyjnym w celu umożliwienia im prowadzenia takich programów.

(5) Subwencja określona w ust. (4)(b) może być udzielona pod warunkami, jakie Komisja uzna za właściwe.

(6) Wydatki ponoszone w roku budżetowym przez Komisję w ramach wykonywania funkcji określonych w ust. (1) (w związku z udzielaniem subwencji lub w inny sposób) nie mogą przekraczać kwoty określonej na potrzeby niniejszego ustępu w zarządzeniu wydanym przez sekretarza stanu za zgodą ministerstwa skarbu.

(7) Ministrowie szkoccy mogą zarządzeniem postanowić, że pomimo ust. (3) Komisja może wykonywać funkcje przyznane niniejszym artykułem, w odniesieniu do wyborów zarządu lokalnego lub zarządu lokalnego w Szkocji.

(8) Ustęp (6) nie ma zastosowania do wydatków ponoszonych przez Komisję w ramach wykonywania funkcji na podstawie zarządzenia wydanego przez ministrów szkockich na podstawie ust. (7); ale wydatki takie nie mogą przekraczać kwoty określonej na potrzeby niniejszego ustępu w zarządzeniu wydanym przez ministrów szkockich.

(9) Ministrowie szkoccy zwracają Komisji poniesione przez nią wydatki, które związane są z wykonywaniem funkcji wskazanych w ust. (8).

(10) Artykuł 156(5) ma zastosowanie do określonego w niniejszym artykule zarządzenia wydanego przez ministrów szkockich w taki sposób, w jaki ma zastosowanie do zarządzenia wydanego na podstawie niniejszej ustawy przez sekretarza stanu, zaś odniesienia w tym artykule do aktów prawnych obejmują odniesienia do aktów prawnych mających postać ustaw Parlamentu Szkockiego lub aktów wydanych na ich podstawie.

(11) Uprawnienie ministrów szkockich do wydania zarządzenia określonego w niniejszym artykule wykonywane jest w formie aktu prawnego podlegającego uchynieniu na podstawie uchwały Parlamentu Szkockiego.

Kompetencje Komisji dotyczące granic okręgów wyborczych

Komisje rozgraniczające

14. – (1) Komisja ustanawia cztery komisje rozgraniczające, po jednej dla Anglii, Szkocji, Walii i Irlandii Północnej.

(2) Każda Komisja Rozgraniczająca składa się z –

(a) przewodniczącego, oraz

(b) co najmniej odpowiedniej liczby innych członków, mianowanych przez Komisję.

(3) Na potrzeby ust. (2) „odpowiednią liczbą” w odniesieniu do Komisji Rozgraniczającej, jest –

(a) dwa, jeżeli przez Komisję Rozgraniczającą nie będą wykonywane kompetencje na podstawie art. 18(1), 19(1) lub 20(1) (zgodnie z okolicznościami); oraz

(b) cztery, jeżeli będą wykonywane takie kompetencje.

(4) Mianowany na członka Komisji Rozgraniczającej może być wyłącznie Komisarz Wyborczy lub zastępca Komisarza Wyborczego; zaś na przewodniczącego Komisji Rozgraniczającej może być mianowany wyłącznie Komisarz Wyborczy.

(5) W przypadku, gdy przez Komisję Rozgraniczającą będą wykonywane kompetencje wskazane w ust. (3), Komisja dokonuje mianowania określonego w niniejszym artykule i art. 15 w taki sposób, aby zapewnić –

(a) że co najmniej jeden z członków Komisji Rozgraniczającej posiada doświadczenie w sprawach zarządu lokalnego Anglii, Szkocji lub Walii (zgodnie z okolicznościami); oraz

(b) że, w przypadku Komisji Rozgraniczającej dla Walii, co najmniej jeden z członków Komisji mówi w języku walijskim.

(6) Ekspertami Komisji Rozgraniczającej są –

(a) w przypadku Komisji Rozgraniczającej dla Anglii i Komisji Rozgraniczającej dla Walii, Kierownik Centralnego Urzędu Statystycznego dla Anglii i Walii oraz Dyrektor Generalny Urzędu Kartograficznego;

(b) w przypadku Komisji Rozgraniczającej dla Szkocji, Kierownik Urzędu do Spraw Narodzin, Zgonów i Małżeństw w Szkocji oraz Dyrektor Generalny Urzędu Kartograficznego;

(c) w przypadku Komisji Rozgraniczającej dla Irlandii Północnej, Kierownik Urzędu do Spraw Narodzin i Zgonów w Irlandii Północnej, Komisarz do spraw Wyceny w Irlandii Północnej oraz Główny Komisarz Wyborczy Irlandii Północnej.

Zastępcy Komisarzy Wyborczych

15. – (1) Komisja może mianować zastępców Komisarzy Wyborczych.

(2) Liczba zastępców Komisarzy Wyborczych nie może przekraczać liczby ustalonej przez Komisję, za zgodą Komisji Spikera.

(3) Na zastępcę Komisarza Wyborczego nie może zostać mianowana osoba, która nie może zostać mianowana na Komisarza Wyborczego (na podstawie art. 3(4)).

(4) Kompetencje zastępców Komisarzy Wyborczych ograniczone są do pełnienia obowiązków członków Komisji Rozgraniczających, na jakich są mianowani.

(5) Załącznik nr 1 zawiera dalsze postanowienia dotyczące zastępców Komisarzy Wyborczych.

Przekazanie kompetencji poprzednich Komisji Rozgraniczających

16. – (1) Ustawa o okręgach wyborczych do Parlamentu z 1986 r. obowiązuje z uwzględnieniem zmian określonych w Części I Załącznika nr 3, na podstawie których –

(a) kompetencje każdej z poprzednich Komisji Rozgraniczających określone w art. 3(1) i (3) tej ustawy (poddawanie kontroli reprezentacji w Izbie Gmin odpowiedniej części Zjednoczonego Królestwa i przedstawianie na ten temat sprawozdań) przekazane są Komisji Wyborczej; oraz

(b) kompetencje dotyczące –

(i) przeprowadzania kontroli określonej w tej ustawie w odniesieniu do konkretnej części Zjednoczonego Królestwa, oraz

(ii) przedstawiania Komisji Wyborczej zalecanych rekomendacji w następstwie takich kontroli,

przyznane zostają Komisji Rozgraniczającej ustanowionej dla tej części Zjednoczonego Królestwa na podstawie powyższego art. 14.

(2) Wtórne zmiany innych ustaw określone w Części II Załącznika nr 3 uzyskują moc obowiązującą.

(3) Poprzednie Komisje Rozgraniczające ulegają likwidacji w chwili, gdy sekretarz stanu poleci to zarządzeniem, przekonany, że nie wykonują już one żadnych kompetencji.

(4) W artykule niniejszym termin „poprzednie Komisje Rozgraniczające” oznacza Komisje Rozgraniczające istniejące na podstawie ustawy z 1986 r.

Przekazanie mienia itp. poprzednich Komisji Rozgraniczających

17. – (1) Mienie, prawa i zobowiązania, do których prawa mają lub za które ponoszą odpowiedzialność poprzednie Komisje Rozgraniczające w chwili przekazania ich kompetencji Komisji na podstawie art. 16(1), na podstawie niniejszego ustępu przekazane i nadane zostają Komisji.

(2) Zaświadczenie wydane przez sekretarza stanu stwierdzające, że mienie zostało przekazane na podstawie ust. (1), jest rozstrzygającym dowodem takiego przekazania.

(3) Ustęp (1) obowiązuje w stosunku do mienia, praw lub zobowiązań, do których ma zastosowanie, pomimo przepisów (dowolnego charakteru), które zapobiegałyby lub ograniczałyby przekazanie mienia, praw lub zobowiązań w inny sposób niż ten ustęp.

Objaśnienie wyrażeń ustawowych w Części I

21. W Części niniejszej termin „rok budżetowy”, w odniesieniu do Komisji, oznacza okres 12 miesięcy kończący się 31 marca; ale pierwszym rokiem budżetowym Komisji jest okres rozpoczynający się w dniu ustanowienia Komisji i kończący się następnego 31 marca.

CZĘŚĆ II

REJESTRACJA PARTII POLITYCZNYCH

Wymóg rejestracji

Partie rejestrujące się w celu wystawiania kandydatów w wyborach

22. – (1) Z uwzględnieniem ust. (4), zgłoszenie we właściwych wyborach może zostać dokonane w przypadku –

(a) osoby kandydującej w wyborach w imieniu uprawnionej zarejestrowanej partii; lub

(b) osoby niereprezentującej żadnej partii; lub

(c) uprawnionej zarejestrowanej partii, w przypadku wyborów, w których mogą być zgłaszane zarejestrowane partie.

(2) W rozumieniu ust. (1) partia (inna niż pomniejsza partia)* jest „uprawnioną zarejestrowaną partią” w odniesieniu do właściwych wyborów, jeżeli –

(a) okręg wyborczy, obszar zarządu lokalnego lub region wyborczy, w którym przeprowadzane są wybory –

(i) znajduje się w Anglii, Szkocji lub Walii, lub

(ii) jest regionem wyborczym w Szkocji lub Walii,

zaś partia w ostatnim dniu na ogłoszenie wyborcze była zarejestrowana w odniesieniu do tej części Zjednoczonego Królestwa w rejestrze Wielkiej Brytanii prowadzonym przez Komisję na podstawie art. 23, lub

(b) okręg wyborczy, obszar dystryktu wyborczego lub regionu wyborczego, w którym przeprowadzane są wybory –

(i) znajduje się w Irlandii Północnej, lub

(ii) jest regionem wyborczym w Irlandii Północnej,

zaś partia w tym dniu była zarejestrowana w rejestrze Irlandii Północnej prowadzonym przez Komisję na podstawie tego artykułu.

* Zob. art. 34.

- (3) W rozumieniu ust. (1) osoba nie reprezentuje partii, jeżeli –
- (a) opis kandydata w jego zgłoszeniu to –
 - (i) „Niezależny”, lub
 - (ii) „Spiker ubiegający się o ponowny wybór”, w przypadku spikera Izby Gmin ubiegającego się o ponowny wybór; lub
 - (b) brak opisu kandydata w jego zgłoszeniu.
- (4) Ustęp (1) nie ma zastosowania do wyborów gminnych lub wspólnoty lokalnej.
- (5) W rozumieniu niniejszej Części właściwe wybory to –
- (a) wybory parlamentarne,
 - (b) wybory do Parlamentu Europejskiego,
 - (c) wybory do Parlamentu Szkockiego,
 - (d) wybory do Narodowego Zgromadzenia Walijskiego,
 - (e) wybory do Zgromadzenia Irlandii Północnej,
 - (f) wybory zarządu lokalnego, oraz
 - (g) wybory lokalne w Irlandii Północnej.
- (6) W rozumieniu niniejszej ustawy osoba kandyduje w wyborach w imieniu zarejestrowanej partii, jeżeli jej zgłoszenie zawiera opis, którego podstawą jest zaświadczenie wydane przez zarejestrowanego pełnomocnika wyborczego tej partii lub w jego imieniu.

Rejestry partii politycznych

Nowe rejestry

23. – (1) Zamiast rejestrów partii politycznych prowadzonych przez rejestratora przedsiębiorstw na podstawie ustawy o rejestracji partii politycznych z 1998, ustanawia się nowe rejestry partii politycznych wskazane w ust. (2), które –

- (a) prowadzone są przez Komisję, oraz
- (b) (z uwzględnieniem postanowień niniejszego artykułu) prowadzone są w formie określonej przez Komisję.

(2) Nowe rejestry partii politycznych to –

(a) rejestr partii zamierzających rywalizować we właściwych wyborach w Anglii, Szkocji lub Walii (określany w niniejszej ustawie jako „rejestr Wielkiej Brytanii”); oraz

(b) rejestr partii zamierzających rywalizować we właściwych wyborach w Irlandii Północnej (określany w niniejszej ustawie jako „rejestr Irlandii Północnej”).

(3) Każda partia zarejestrowana w rejestrze Wielkiej Brytanii rejestrowana jest w odniesieniu do Anglii, Szkocji lub Walii; zaś pozycja dotycząca każdej zarejestrowanej partii zawiera oznaczenie wskazujące –

(a) część lub części Zjednoczonego Królestwa, w odniesieniu do których jest zarejestrowana; oraz

(b) że jest to pomniejsza partia, w przypadku takiej partii.

(4) Partia może być zarejestrowana na podstawie niniejszej Części w obu nowych rejestrach, ale w takim przypadku –

(a) partia zarejestrowana w rejestrze Wielkiej Brytanii, oraz

(b) partia zarejestrowana w rejestrze Irlandii Północnej, stanowią dwie odrębne zarejestrowane partie.

(5) W takim przypadku –

(a) partia powinna być na potrzeby niniejszej ustawy zorganizowana i zarządzana w taki sposób, aby zapewnić odrębne prowadzenie spraw finansowych tej partii w Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej;

(b) sprawy finansowe tej partii w Wielkiej Brytanii lub (odpowiednio) w Irlandii Północnej, stanowią na te potrzeby sprawy finansowe partii zarejestrowanej w rejestrze Wielkiej Brytanii lub (odpowiednio) w rejestrze Irlandii Północnej; oraz

(c) wniosek o rejestrację partii zgodnie z ust. (4) być podobnie sporządzony i wynikać z odniesień do organizacji i działalności partii odpowiednio w Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

(6) Sekretarz stanu może zarządzeniem uregulować przekazanie Komisji mienia, praw i zobowiązań, do których prawa ma lub za które ponosi odpowiedzialności rejestrator przedsiębiorstw w związku z jego kompetencjami określonymi w ustawie o rejestracji partii politycznych z 1998 r.; zaś zarządzenie określone w niniejszym ustępie może w szczególności przewidywać obowiązywanie zarządzenia pomimo przepisów (dowolnego charakteru), które zapobiegałyby lub ograniczałyby przekazanie mienia, praw lub zobowiązań w inny sposób niż to zarządzenie.

Wymagania wstępne

Rejestracja osób piastujących określone stanowiska

24. – (1) Każda partia w ramach rejestracji wskazuje –

(a) lidera partii;

(b) pełnomocnika wyborczego partii; oraz

(c) skarbnika partii,

ale osoba zarejestrowana jako lider może być także zarejestrowana jako pełnomocnik wyborczy lub skarbnik (lub jako pełnomocnik wyborczy i skarbnik).

(2) Osoba zarejestrowana jako lider partii musi być –

(a) ogólnym liderem partii; lub

(b) w przypadku, gdy nie ma ogólnego lidera partii, osobą, która pod pewnym względem jest liderem partii.

(3) Osoba zarejestrowana jako pełnomocnik wyborczy partii musi być odpowiedzialna za –

(a) składanie przez przedstawicieli partii list kandydatów w wyborach;

(b) wydawanie zaświadczeń wskazanych w art. 22(6); oraz

(c) zatwierdzanie opisów i symboli używanych na zgłoszeniach i kartach do głosowania w wyborach.

(4) Osoba zarejestrowana jako skarbnik partii odpowiedzialna jest za zgodność działań partii z –

(a) postanowieniami Części III i IV (wymogi dotyczące rachunkowości i kontroli nad datkami)

(b) postanowieniami Części V–VII (wydatki na kampanię, wydatki związane z podmiotami trzecimi, referenda), chyba że zgodnie z art. 25 zarejestrowany także został pełnomocnik partii do spraw kampanii.

(5) W przypadku partii posiadającej jednostki obrachunkowe, osoba zarejestrowana jako skarbnik partii odpowiedzialna jest, w stosunku do postanowień Części III, za zgodność działań centralnej organizacji partyjnej (a nie całej partii).

(6) W przypadku, gdy –

(a) osoba zarejestrowana jako skarbnik partii umrze, lub

(b) jej mianowanie na skarbnika wygaśnie z jakiegokolwiek przyczyny, wówczas do zarejestrowania kolejnej osoby jako skarbnika partii zgodnie z wnioskiem określonym w art. 31(3)(a), odpowiednia osoba traktowana jest na potrzeby niniejszej ustawy (poza ust. (8)) jakby była zarejestrowana także jako skarbnik.

(7) W ust. (6) termin „odpowiednia osoba” oznacza –

(a) osobę zarejestrowaną jako lider partii; lub

(b) jeżeli osoba ta jest także zarejestrowana jako skarbnik, ale nie jako pełnomocnik wyborczy, osobę zarejestrowaną jako pełnomocnik wyborczy; lub

(c) jeżeli osoba ta jest zarejestrowana zarówno jako skarbnik jak i pełnomocnik wyborczy, osobę piastującą w partii inne stanowisko zarejestrowane zgodnie z Załącznikiem nr 4.

(8) Popelnia przestępstwo osoba, która –

(a) jest zarejestrowana jako skarbnik zarejestrowanej partii, oraz

(b) została, w okresie pięciu lat kończącym się w dniu rejestracji, skazana za przestępstwo określone w niniejszej ustawie lub inne przestępstwo popełnione w związku z właściwymi wyborami lub referendum w rozumieniu Części VII.

(9) W przypadku, gdy osoba zarejestrowana jako skarbnik zarejestrowanej partii zostaje skazana za przestępstwo określone w ust. (8)(b), jej mianowanie na skarbnika partii wygasa w dniu skazania.

(10) W związku z rejestracją partii zarówno w rejestrze Wielkiej Brytanii jak i rejestrze Irlandii Północnej zgodnie z art. 23(4) –

(a) osoba może być zarejestrowana w rejestrze Irlandii Północnej jako lider odrębnej partii zarejestrowanej w tym rejestrze, jeżeli jest liderem partii w Irlandii Północnej (choć nie jest liderem partii w rozumieniu powyższego ust. (2)); oraz

(b) odniesienia do zakresu odpowiedzialności danej osoby określonego w powyższym ust. (3) lub (4) rozumiane są jako odniesienia do jej zakresu odpowiedzialności w odniesieniu do odrębnej partii zarejestrowanej odpowiednio w rejestrze Wielkiej Brytanii lub Irlandii Północnej.

Partie z pełnomocnikami do spraw kampanii

25. – (1) W przypadku zarejestrowanej partii –

(a) można zarejestrować osobę, jako pełnomocnika partii do spraw kampanii, oraz

(b) można ją tak zarejestrować niezależnie od tego, czy jest ona zarejestrowana jako lider partii lub pełnomocnik wyborczy (lub jako lider partii i pełnomocnik wyborczy).

(2) Osoba zarejestrowana jako pełnomocnik partii do spraw kampanii odpowiedzialna jest za zgodność działań partii z postanowieniami Części V–VII.

(3) Tak długo, jak partia jest zarejestrowana jako partia z pełnomocnikiem do spraw kampanii, art. 24(6), (8) i (9) mają takie zastosowanie do osoby zarejestrowanej jako pełnomocnik partii do spraw kampanii, jakie mają zastosowanie do osoby zarejestrowanej jako skarbnik partii, z wyjątkiem tego, że odniesienie w art. 24(6) do odpowiedniej osoby rozumiane jest jako odniesienie do osoby zarejestrowanej jako skarbnik partii.

(4) Osoba zarejestrowana jako pełnomocnik partii do spraw kampanii może wyznaczyć, na warunkach, jakie może określić, jednego lub więcej

zastępców pełnomocnika partii do spraw kampanii na potrzeby Części V, ale nie więcej niż 12 osób może pełnić jednocześnie to stanowisko.

(5) Na potrzeby niniejszego artykułu –

(a) postanowienia art. 74(2)–(10) mają takie zastosowanie do pełnomocnika partii do spraw kampanii i wyznaczenia zastępców pełnomocnika, jakie mają w odniesieniu do skarbnika partii i mianowania zastępcy skarbnika, oraz

(b) odniesienia w tych postanowieniach do skarbnika lub (zgodnie z okolicznościami) do zastępcy skarbnika są odpowiednio rozumiane jako odniesienia do pełnomocników do spraw kampanii lub (zgodnie z okolicznościami) do zastępców pełnomocników.

(6) W odniesieniu do okresu, w którym partia jest (lub była) zarejestrowana jako partia z pełnomocnikiem do spraw kampanii –

(a) postanowienia Części V (poza art. 74) i Części VI i VII mają zastosowanie, jak gdyby odniesienia do skarbnika partii były odniesieniami do zarejestrowanego pełnomocnika do spraw kampanii, a odniesienia do zastępców skarbnika partii były odniesieniami do zastępców pełnomocnika; oraz

(b) postanowienia Części X (wykonanie) mają zastosowanie w odniesieniu do spraw związanych na potrzeby Części V–VII, jak gdyby odniesienia do osoby, która jest lub była skarbnikiem partii były odniesieniami do osoby, która jest lub była zarejestrowanym pełnomocnikiem do spraw kampanii.

Struktura finansowa zarejestrowanej partii: przyjęcie planu

26. – (1) Partia nie może zostać zarejestrowana, o ile nie przyjmie planu, który –

(a) określa ustalenia dotyczące spraw finansowych partii na potrzeby niniejszej ustawy;

(b) zostanie pisemnie zatwierdzony przez Komisję.

(2) Plan określa w szczególności na potrzeby niniejszej ustawy, czy partia ma być uważana za składającą się z –

(a) jednej organizacji bez podziału odpowiedzialności dotyczącej spraw finansowych oraz transakcji partii na potrzeby Części III (wymogi księgowo), lub

(b) centralnej organizacji oraz jednej lub więcej odrębnych jednostek obrachunkowych, to znaczy organizacji składowych lub stowarzyszonych, z których każda odpowiedzialna jest za własne sprawy finansowe i transakcje na potrzeby tej Części.

(3) W drugim przypadku, plan musi –

(a) określać organizacje stanowiące odpowiednio organizację centralną i jednostki obrachunkowe, poprzez odniesienie do organizacji wskazanych w statucie partii; oraz

(b) podać nazwę każdej z tych organizacji.

(4) W każdym przypadku plan musi zawierać informacje wymagane przez przepisy wydane przez Komisję.

(5) W przypadku, gdy projekt planu przedstawiany jest Komisji przez partię do zatwierdzenia, Komisja może –

(a) zatwierdzić plan, lub

(b) zażądać od partii przedstawienia poprawionego planu, zgodnie z tym, co uzna za właściwe.

(6) Jeżeli na podstawie ust. (5) Komisja zażąda od partii przedstawienia poprawionego planu, może określić –

(a) kwestie, które jej zdaniem powinny być poprawione; oraz

(b) zmiany, które jej zdaniem powinny być wprowadzone do niego.

(7) Zarejestrowana partia może w dowolnym czasie powiadomić Komisję, że pragnie zastąpić plan zatwierdzony na podstawie niniejszego artykułu kolejnym planem zgodnie z ust. (1)–(4), a w przypadku takiego powiadomienia –

(a) przedstawia Komisji projekt nowego planu do zatwierdzenia;

(b) ustępy (5) i (6) mają zastosowanie w związku z zatwierdzaniem przez Komisję tego planu; oraz

(c) po pisemnym zatwierdzeniu tego planu przez Komisję, obowiązuje on jako plan partii określony w niniejszym artykule.

(8) W rozumieniu niniejszego artykułu nie są uważane za organizacje składowe lub stowarzyszone z partią poniższe podmioty –

(a) związek zawodowy w rozumieniu ustawy o związkach zawodowych i stosunkach pracy (ujednolicenie) z 1992 r. lub zarządzenia o stosunkach pracy w przemyśle (Irlandia Północna) z 1992 r.;

(b) towarzystwo wzajemnej pomocy zarejestrowane na podstawie ustawy o towarzystwach wzajemnej pomocy z 1974 r. lub kasa zarejestrowana (lub uważana za zarejestrowaną) na podstawie ustawy o kasach przemysłowych i kasach wzajemnej pomocy z 1965 r. lub ustawy o kasach przemysłowych i kasach wzajemnej pomocy (Irlandia Północna) z 1969 r.;

(c) inna organizacja określona w zarządzeniu wydanym przez sekretarza stanu na podstawie zalecenia Komisji.

(9) W artykule niniejszym termin „statut”, w odniesieniu do partii, oznacza dokument lub dokumenty określające strukturę i organizację partii (niezależnie od nazwy).

(10) W związku z rejestracją partii zarówno w rejestrze Wielkiej Brytanii, jak i rejestrze Irlandii Północnej, ust. (1)(a) i inne postanowienia niniejszego artykułu mają zastosowanie (zgodnie z art. 23(5)) odrębnie w odniesieniu do partii w Wielkiej Brytanii i partii w Irlandii Północnej, a w ramach tego związku –

(a) odniesienie w niniejszym artykule do organizacji składowej lub stowarzyszonej w odniesieniu do partii rozumiane jest jako odniesienie do organizacji składowej lub stowarzyszonej odpowiednio w odniesieniu do partii w Wielkiej Brytanii lub partii w Irlandii Północnej; oraz

(b) odniesienie w niniejszej Części do statutu partii rozumiane jest jako odniesienie do statutu partii w zakresie, w jakim odnosi się odpowiednio do partii w Wielkiej Brytanii lub partii w Irlandii Północnej;

zaś plan partii musi wykazywać, że sprawy finansowe partii w Wielkiej Brytanii prowadzone będą odrębnie od tych spraw partii w Irlandii Północnej.

(11) W rozumieniu niniejszej ustawy –

(a) termin „jednostka obrachunkowa” oznacza organizację składową lub stowarzyszoną objętą zakresem lit. (b) ust. (2);

(b) zarejestrowana partia „posiada jednostki obrachunkowe”, jeżeli określony w niniejszym artykule plan partii określa partię jako partię objętą zakresem tej lit. (b); oraz

(c) w przypadku takiej partii, „centralną organizacją” partii jest centralna organizacja, o której mowa w tej lit. (b).

Struktura finansowa zarejestrowanej partii: jednostki obrachunkowe

27. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku zarejestrowanej partii posiadającej jednostki obrachunkowe.

(2) Dla każdej jednostki obrachunkowej –

(a) rejestrowany jest skarbnik jednostki, który odpowiedzialny jest za zgodność działań jednostki z postanowieniami Części III i IV, w zakresie w jakim odnoszą się do niej; oraz

(b) rejestrowany jest pełnomocnik jednostki na potrzeby ust. (3).

(3) Art. 24(6), (8) i (9) mają takie zastosowanie do osoby zarejestrowanej jako skarbnik jednostki obrachunkowej, jakie mają zastosowanie do osoby zarejestrowanej jako skarbnik partii, jednak odniesienie w art. 24(6) do od-

powiedniej osoby rozumiane jest jako odniesienie do pełnomocnika jednostki zarejestrowanego na potrzeby niniejszego artykułu.

Rejestracja

Rejestracja partii

28. – (1) Partia może wystąpić z wnioskiem o rejestrację określoną w niniejszej Części poprzez przesłanie Komisji wniosku –

(a) który jest zgodny z wymaganiami zawartymi w Części I Załącznika nr 4, oraz

(b) do którego dołączona jest deklaracja objęta zakresem ust. (2).

(2) Objęte zakresem niniejszego ustępu są następujące deklaracje –

(a) deklaracja, że partia –

(i) zamierza rywalizować we właściwych wyborach w Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, oraz

(ii) odpowiednio występuje z wnioskiem o rejestrację (jako dwie odrębne partie wskazane w art. 23(4)) zarówno w rejestrze Wielkiej Brytanii jak i rejestrze Irlandii Północnej;

(b) deklaracja, że partia –

(i) zamierza rywalizować we właściwych wyborach (nieograniczających się do wyborów gminnych lub wspólnoty lokalnej) wyłącznie w Wielkiej Brytanii, oraz

(ii) odpowiednio występuje z wnioskiem o rejestrację wyłącznie w rejestrze Wielkiej Brytanii;

(c) deklaracja, że partia –

(i) zamierza rywalizować we właściwych wyborach wyłącznie w Irlandii Północnej, oraz

(ii) odpowiednio występuje z wnioskiem o rejestrację wyłącznie w rejestrze Irlandii Północnej;

(d) deklaracja, że partia –

(i) zamierza wyłącznie rywalizować w wyborach gminnych lub wspólnoty lokalnej, oraz

(ii) odpowiednio występuje z wnioskiem o rejestrację wyłącznie w rejestrze Wielkiej Brytanii.

(3) Deklaracja, o której mowa w ust. (2) lit. (a), (b) lub (d) musi określać część lub części Wielkiej Brytanii, w odniesieniu do których partia występuje z wnioskiem o rejestrację w rejestrze Wielkiej Brytanii.

(4) W przypadku, gdy partia przesyła wniosek Komisji zgodnie z ust. (1), Komisja przyjmuje wniosek, chyba że jej zdaniem partia proponuje rejestrację pod nazwą, która –

(a) byłyby –

(i) tożsama z nazwą partii uprzednio zarejestrowanej w rejestrze, w odniesieniu do którego partia występuje z wnioskiem o rejestrację; lub

(ii) prawdopodobnie doprowadziłyby do mylenia partii przez wyborców z partią uprzednio zarejestrowaną w odniesieniu do odpowiedniej części Zjednoczonego Królestwa,

(b) składa się z więcej niż sześciu słów;

(c) jest nieprzyzwoita lub obraźliwa;

(d) zawiera słowa, których opublikowanie oznaczałoby prawdopodobnie popełnienie przestępstwa;

(e) zawiera znaki spoza alfabetu łacińskiego, lub

(f) zawiera słowo lub wyrażenie zakazane zarządzeniem sekretarza stanu po konsultacji z Komisją, lub

jeżeli Komisja stwierdzi, że partia nie przyjęła planu zatwierdzonego na podstawie art. 26.

(5) W ust. (4)(a) słowa „uprzednio zarejestrowaną w odniesieniu do odpowiedniej części Zjednoczonego Królestwa” oznaczają –

(a) w związku z rejestracją partii w rejestrze Wielkiej Brytanii, uprzednio zarejestrowaną w odniesieniu do tej części Wielkiej Brytanii, w odniesieniu do której ta partia występuje z wnioskiem o rejestrację;

(b) w związku z rejestracją partii w rejestrze Irlandii Północnej, uprzednio zarejestrowaną w tym rejestrze.

(6) Zarządzenie wskazane w ust. (4)(f) może w określonych okolicznościach dopuszczać użycie zakazanego słowa lub wyrażenia.

(7) Jeżeli –

(a) w danym czasie dwa lub więcej wnioski o rejestrację oczekują na rozpatrzenie, a każdy z nich (przy braku pozostałych) zostałby przyjęty przez Komisję, ale

(b) nazwy zaproponowane przez występujące z wnioskami partie są takie, że gdyby jedna z tych nazw została zarejestrowana zgodnie z danym wnioskiem, Komisja musiałaby odmówić przyjęcia pozostałych wniosków na podstawie ust. (4)(a),

Komisja poprzez zbadanie historii każdej z występujących z wnioskiem partii określa, która z nich, zdaniem Komisji, ma większe lub największe

prawo do zaproponowanej nazwy, a następnie przyjmuje wniosek o rejestrację tej partii, zaś odmawia przyjęcia pozostałych wniosków.

(8) W przypadku, gdy Komisja przyjmuje wniosek o rejestrację partii na podstawie niniejszego artykułu, włącza do dotyczącej partii pozycji w rejestrze –

(a) szczegółowe dane, poza adresami zamieszkania, podane we wniosku zgodnie z ust. 2–4, 5(2) i 6 Załącznika nr 4; oraz

(b) datę rejestracji.

(9) W przypadku, gdy Komisja odmawia przyjęcia wniosku partii na podstawie niniejszego artykułu, powiadamia partię o powodach odmowy.

(10) W Części niniejszej termin „rejestr” oznacza –

(a) w odniesieniu do partii zarejestrowanej w rejestrze Wielkiej Brytanii, rejestr Wielkiej Brytanii, oraz

(b) w odniesieniu do partii zarejestrowanej w rejestrze Irlandii Północnej, rejestr Irlandii Północnej.

Symbole

29. – (1) Wniosek partii określony w art. 28 może zawierać żądanie rejestracji do trzech symboli, które będą używane przez partię na kartach do głosowania.

(2) W przypadku, gdy partia zgłasza określone w niniejszym artykule żądanie rejestracji symbolu, Komisja dokonuje jego rejestracji jako symbolu partii, chyba że jej zdaniem –

(a) byłby –

(i) on tożsamy z zarejestrowanym symbolem partii uprzednio zarejestrowanej w rejestrze, w odniesieniu do którego partia występuje z wnioskiem o rejestrację, lub

(ii) on prawdopodobnie mylony przez wyborców z zarejestrowanym symbolem partii uprzednio zarejestrowanej w rejestrze w odniesieniu do odpowiedniej części Zjednoczonego Królestwa,

(b) jest nieprzyzwoity lub obraźliwy,

(c) ma taki charakter, że jego publikacja oznaczałaby prawdopodobnie popełnienie przestępstwa, lub

(d) zawiera słowo lub wyrażenie zakazane na podstawie art. 28(4)(f).

(3) W ust. (2)(a) słowa „uprzednio zarejestrowanej w odniesieniu do odpowiedniej części Zjednoczonego Królestwa” mają znaczenie określone w art. 28(5).

(4) Rejestrowanym symbolem jest czarno-białe odzwierciedlenie symbolu przedstawionego we wniosku.

(5) W przypadku, gdy Komisja odmawia żądania partii na podstawie niniejszego artykułu w odniesieniu do symbolu, powiadamia partię o powodach odmowy.

Zmiany w rejestrze

30. – (1) Partia może wystąpić do Komisji z wnioskiem o zmianę dotyczącej jej pozycji w rejestrze poprzez –

(a) zmianę zarejestrowanej nazwy,

(b) zmianę części Wielkiej Brytanii, w odniesieniu do której jest zarejestrowana (jeżeli jest zarejestrowana w rejestrze Wielkiej Brytanii),

(c) dodanie, zastąpienie lub usunięcie symbolu,

(d) dodanie lub usunięcie oświadczenia, że partia jest zarejestrowana jako partia z pełnomocnikami do spraw kampanii, lub

(e) dodanie informacji określonej w pkt. 6 Załącznika 4 od –

(i) wystąpienia przez partię z wnioskiem o rejestrację, lub

(ii) ostatniego powiadomienia, jeżeli uprzednio przekazano dotyczące partii powiadomienie określone w art. 32.

(2) Z uwzględnieniem ust. (3)–(6), Komisja przyjmuje wniosek określony w niniejszym artykule.

(3) Komisja odmawia przyjęcia wniosku w sprawie zmiany zarejestrowanej nazwy partii, jeżeli jej zdaniem do nowej nazwy miałyby zastosowanie lit. (a)–(f) art. 28(4).

(4) Komisja odmawia przyjęcia wniosku o zmianę części Wielkiej Brytanii, w odniesieniu do której partia jest zarejestrowana, jeżeli jej zdaniem, zmiana spowodowałaby –

(a) niejasność dotyczącą zarejestrowanej nazwy partii, jaka wskazana jest w lit. (a) art. 28(4), lub

(b) niejasność dotyczącą zarejestrowanego symbolu partii, jaka wskazana jest w lit. (a) art. 29(2).

(5) Komisja odmawia przyjęcia wniosku o dodanie symbolu, jeżeli –

(a) partia zarejestrowała już trzy symbole, lub

(b) zdaniem Komisji, do symbolu miałyby zastosowanie lit. (a)–(d) art. 29(2).

(6) Komisja odmawia zastąpienia symbolu, jeżeli jej zdaniem do nowego symbolu miałyby zastosowanie lit. (a)–(d) art. 29(2).

(7) Na potrzeby ust. (3), (5) lub (6), obowiązują –

- (a) art. 28(4)(a) i art. 28(5), lub
- (b) art. 29(2)(a) i art. 28(5) (mający zastosowanie na podstawie art. 29(3)),

zgodnie z okolicznościami, jak gdyby zastąpiono słowa „występuje z wnioskiem o rejestrację” słowami „jest zarejestrowana”.

(8) W przypadku, gdy Komisja odmawia przyjęcia wniosku partii określonego w niniejszym artykule, powiadamia partię o powodach odmowy.

(9) Część II Załącznika nr 4 ma zastosowanie do wniosków określonych w niniejszym artykule.

Wykreślenie partii z rejestru

33. – (1) Po zarejestrowaniu partii dotycząca jej pozycja może zostać wykreślona z rejestru wyłącznie zgodnie z ust. (2).

(2) W przypadku, gdy –

(a) partia występuje z wnioskiem o wykreślenie dotyczącej jej pozycji z rejestru, oraz

(b) wniosek zawiera deklarację partii, że nie zamierza ona wystawić kandydatów we właściwych wyborach,

Komisja wykreśla pozycję dotyczącą partii z rejestru.

(3) Po wykreśleniu pozycji dotyczącej partii z rejestru, przestaje być ona zarejestrowaną partią.

(4) Jednakże, do końca roku budżetowego partii następującego po tym, w którym pozycję dotyczącą partii wykreślono z rejestru –

(a) Komisja rozpatrując wnioski składane przez inne partie na podstawie niniejszej Części, traktuje tę pozycję jako nadal zawartą w rejestrze, oraz

(b) wymogi określone w Części III–V nadal mają zastosowanie do partii, jak gdyby nadal była zarejestrowana.

(5) Część IV Załącznika nr 4 ma zastosowanie do wniosków określonych w niniejszym artykule.

Rejestracja pomniejszych partii

34. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do partii zarejestrowanej w rejestrze Wielkiej Brytanii na podstawie deklaracji objętej zakresem art. 28(2)(d) (określanej w niniejszej ustawie jako „pomniejsza partia”).

(2) Do pomniejszej partii nie mają zastosowania poniższe przepisy –

(a) przepisy niniejszej Części w zakresie, w jakim odnoszą się do rejestracji skarbnika lub pełnomocników do spraw kampanii zarejestrowanej partii lub w inny sposób odnoszą się do zarejestrowanego skarbnika lub

pełnomocników do spraw kampanii (lub zastępców pełnomocników do spraw kampanii);

(b) art. 26 i 27; oraz

(c) art. 36;

ale z uwzględnieniem ust. (8)(a).

(3) Zarejestrowany lider pomniejszej partii musi w przypadku każdej rocznicy włączenia partii do rejestru, złożyć Komisji określone w niniejszym ustępie powiadomienie w okresie rozpoczynającym się miesiąc przed rocznicą, a kończącym się trzy miesiące po niej.

(4) Powiadomienie określone w ust. (3) musi –

(a) określać, że szczegółowe dane w dotyczącej partii pozycji w rejestrze pozostają ściśle i zawierają informacje wymagane na podstawie pkt. 6 Załącznika nr 4 od właściwej chwili, lub

(b) w zakresie, w jakim jest to niezbędne w celu zapewnienia, że takie dane szczegółowe będą zarówno ściśle, jak i zawierać będą wymagane informacje, zawierać –

(i) wniosek określony w art. 30;

(ii) powiadomienie określone w art. 31, lub

(iii) wymaganą informację.

(5) W ust. (4) termin „właściwa chwila” oznacza –

(a) chwilę złożenia wniosku przez partię o rejestrację, lub

(b) jeżeli uprzednio złożono dotyczące partii powiadomienie określone w ust. (3), chwilę ostatniego złożenia powiadomienia;

zaś na potrzeby ust. (4) przekazane Komisji szczegółowe dane dotyczące adresu domowego zarejestrowanych pełnomocników partii uważane są za szczegółowe dane zawarte w dotyczącej partii pozycji w rejestrze.

(6) Powiadomieniu określonemu w ust. (3) musi towarzyszyć opłata wymagana zarządzeniem wydanym przez sekretarza stanu.

(7) Poza możliwością złożenia wniosku określonego w art. 30, pomniejsza partia może wystąpić do Komisji w celu –

(a) odwołania deklaracji wskazanej w powyższym ust. (1), oraz

(b) zastąpienia istniejącej w rejestrze Wielkiej Brytanii pozycji dotyczącej partii przez taką pozycję lub pozycje (w tym rejestrze lub w rejestrze Irlandii Północnej), jaka wynika z nowej deklaracji przesłanej przez partię Komisji i objętej zakresem art. 28(2)(a), (b) lub (c).

(8) W przypadku złożenia przez pomniejszą partię wniosku określonego w ust. (7) –

- (a) przepisy wskazane w ust. (2)(a) i (b) mają zastosowanie do tej partii;
 - (b) partia musi dostarczyć Komisji takie informacje, jakie –
 - (i) na podstawie Załącznika nr 4 wymagane byłyby w związku z określonym w art. 28 wnioskiem partii o rejestrację zgodnie z nową deklaracją wskazaną w ust. (7)(b), oraz
 - (ii) nie zostały uprzednio dostarczone w związku z istniejącą rejestracją jako pomniejszej partii; oraz
 - (c) poniższe postanowienia, a mianowicie –
 - (i) art. 28(4)–(8) i 29, oraz
 - (ii) pkt. 1(2) i 7 Załącznika nr 4
- mają zastosowanie, z niezbędnymi zmianami, w odniesieniu do wniosku partii, jak gdyby był to taki wniosek określony w art. 28, jaki wskazany jest w lit. (b)(i).

Sprawy dodatkowe

Partyjne polityczne programy radiowo-telewizyjne

37. – (1) Nadawca nie włącza do swoich usług nadawczych partyjnych politycznych programów radiowo-telewizyjnych w imieniu niezarejestrowanych partii.

(2) W ustawie niniejszej termin „nadawca” oznacza –

(a) posiadacza licencji określonej w ustawie o radiofonii i telewizji z 1990 r. lub 1996 r.,

(b) Brytyjską Rozgłośnie Radiowo-telewizyjną (British Broadcasting Corporation),

(c) Walijski Program Czwarty (Sianel Pedwar Cymru).

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych w Części II

40. – (1) W Części niniejszej –

Termin „dzień wejścia w życie” oznacza dzień wyznaczony na podstawie art. 163(2) na wejście w życie art. 23;

termin „partia” obejmuje dowolną organizację lub osobę;

termin „rejestr” interpretowany jest zgodnie z art. 28(10);

termin „rejestrator przedsiębiorstw” oznacza rejestratora lub innego urzędnika pełniącego obowiązki związane z rejestracją przedsiębiorstw na podstawie ustawy o przedsiębiorstwach z 1985 r.;

termin „rok budżetowy”, w odniesieniu do zarejestrowanej partii, interpretowany jest zgodnie z art. 41(6);

termin „właściwe wybory” interpretowany jest zgodnie z art. 22(5).

termin „wybory gminne lub wspólnoty lokalnej” oznacza wybory radnych gminy w Anglii lub wspólnoty lokalnej w Walii;

termin „zarejestrowana” (o ile kontekst nie nakazuje inaczej) oznacza zarejestrowaną na podstawie niniejszej Części (w rejestrze Wielkiej Brytanii lub Irlandii Północnej), a inne odniesienia do rejestracji interpretowane są odpowiednio;

(2) W rozumieniu niniejszej Części zarejestrowana partia rywalizuje w wyborach –

(a) wystawiając jednego lub więcej kandydatów w wyborach w imieniu tej partii, lub

(b) wystawiając siebie w wyborach.

CZĘŚĆ VII

REFERENDA

ROZDZIAŁ I

SPRAWY WSTĘPNE

Referenda, do których ma zastosowanie niniejsza Część

Referenda, do których ma zastosowanie niniejsza Część

101. – (1) Z uwzględnieniem poniższych postanowień niniejszego artykułu, niniejsza Część ma zastosowanie do referendum przeprowadzanego –

(a) w całym Zjednoczonym Królestwie;

(b) w całej Anglii, Szkocji, Walii lub Irlandii Północnej; lub

(c) w całym regionie Anglii określonym w Załączniku nr 1 do ustawy o Agencjach Rozwoju Regionalnego z 1998 r.

(2) W niniejszej Części –

(a) termin „referendum” oznacza referendum lub inne głosowanie przeprowadzane, zgodnie z przepisami ustawy Parlamentu lub przepisów wydanych na jej podstawie, w sprawie jednego lub więcej pytań określonych w takich przepisach lub zgodnie z nimi;

(b) termin „pytanie” obejmuje propozycję (a termin „odpowiedź” odpowiednio obejmuje odzew).

(3) Głosowanie sondażowe przeprowadzane na podstawie art. 36 ustawy o ustroju Walii z 1998 r. nie stanowi jednakże referendum w rozumieniu ust. (2).

(4) Jeżeli sekretarz stanu postanowi tak zarządzeniem –

(a) ustęp (2) ma zastosowanie do określonego projektu ustawy przedłożonego w Parlamencie przed wydaniem zarządzenia, jak gdyby był on ustawą; oraz

(b) określone postanowienia niniejszej Części mają zastosowanie, z uwzględnieniem określonych zmian, w stosunku do określonego referendum, którego dotyczy przepis projektu ustawy.

(5) W ust. (4) termin „określonego” oznacza określonego w zarządzeniu określonym w tym ustępie.

Okres referendalny

102. – (1) Na potrzeby niniejszej Części okres referendalny w stosunku do referendum, do którego ma zastosowanie niniejsza Część, określany jest zgodnie z niniejszym artykułem.

(2) W przypadku referendum przeprowadzanego zgodnie z Załącznikiem nr 1 do ustawy o Irlandii Północnej z 1998 r., okres referendalny –

(a) rozpoczyna się w dniu przedłożenia Parlamentowi projektu zarządzenia określonego w tym Załączniku w celu zatwierdzenia przez każdą z izb zgodnie z art. 96(2) tej ustawy; oraz

(b) kończy się w dniu głosowania.

(3) W przypadku referendum przeprowadzanego zgodnie z przepisami innej ustawy lub przepisami wydanymi na jej podstawie, okres referendalny (z uwzględnieniem ust. (4) i (5)) to okres ustanowiony w tej ustawie lub na jej podstawie.

(4) W przypadku referendum, do którego ma zastosowanie zarządzenie określone w art. 101(4), okres referendalny to okres określony w zarządzeniu (nieprzekraczający sześciu miesięcy).

(5) Jeżeli (pomijając niniejszy ustęp) okres referendalny w przypadku ust. (4) kończyłyby się po dniu głosowania, zamiast tego kończy się w tym dniu.

Data głosowania

103. – (1) W przypadku, gdy dzień głosowania w referendum, do którego ma zastosowanie niniejsza Część, określany jest na podstawie przepisu ustawy lub przepisu wydanego na jej podstawie, określany tak dzień nie może przypadać wcześniej niż po 28 dniach od końca okresu 14 dni wskazanego w art. 109(3).

(2) Jeżeli zarządzenie określone w art. 109(6) ma zastosowanie do referendum, ust. (1) rozumiany jest jako odnoszący się do okresu, który ma być zastosowany na podstawie zarządzenia, zamiast tego okresu 14 dni.

Pytania referendalne

104. – (1) Ustęp (2) ma zastosowanie w przypadku, gdy przedkładany jest w Parlamencie projekt ustawy, który –

(a) przewiduje przeprowadzenie głosowania, które miałyby postać referendum, do którego ma zastosowanie niniejsza Część, oraz

(b) zawiera sformułowanie pytania referendalnego.

(2) Komisja rozpatruje sformułowanie pytania referendalnego i ogłasza oświadczenie wyrażające opinie Komisji na temat zrozumiałości tego pytania –

(a) gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po przedłożeniu projektu ustawy, oraz

(b) w określony przez siebie sposób.

(3) Ustępy (4) i (5) mają zastosowanie w przypadku, gdy sformułowanie pytania referendalnego w głosowaniu, które miałyby postać referendum, do którego ma zastosowanie niniejsza Część, określone jest w akcie podustawowym w rozumieniu ustawy o interpretacji z 1978 r.

(4) Jeżeli projekt danego aktu wymaga przedłożenia Parlamentowi do zatwierdzenia przez każdą z izb, sekretarz stanu –

(a) konsultuje się z Komisją na temat sformułowania pytania referendalnego przed wydaniem aktu; oraz

(b) w czasie, gdy akt jest przedłożony Parlamentowi, składa w każdej z izb sprawozdanie zawierające opinie na temat zrozumiałości tego pytania, które Komisja wyraziła w odpowiedzi na te konsultacje.

(6) W przypadku, gdy projekt ustawy, projektu aktu lub akt, do którego ma zastosowanie ust. (2), (4) lub (5), określa nie tylko pytanie referendalne, ale także oświadczenie mające poprzedzać to pytanie na karcie do głosowania w referendum, odniesienia w tych ustępach do pytania referendalnego rozumiane są jako odniesienia do tego pytania łącznie z tym oświadczeniem.

(7) W artykule niniejszym termin „pytanie referendalne” oznacza pytanie lub pytania, które mają zostać zawarte na karcie do głosowania w referendum.

Dopuszczeni uczestnicy

Dopuszczeni uczestnicy

105. – (1) W Części niniejszej termin „dopuszczony uczestnik”, w odniesieniu do konkretnego referendum, do którego ma zastosowanie niniejsza Część, oznacza –

(a) zarejestrowaną partię, która złożyła deklarację określoną w art. 106 w odniesieniu do referendum; lub

(b) poniższe podmioty, które złożyły powiadomienie określone w art. 106 w odniesieniu do referendum, a mianowicie –

(i) osoby fizyczne zamieszkałe na stałe w Zjednoczonym Królestwie lub zarejestrowane w rejestrze wyborczym (zdefiniowanym w art. 54(8)), lub

(ii) jednostki organizacyjne objęte zakresem lit. (b) lub (d)–(h) art. 54(2).

(2) W Części niniejszej termin „osoba odpowiedzialna” oznacza –

(a) w przypadku dopuszczonego uczestnika będącego zarejestrowaną partią –

(i) skarbnika partii, lub

(ii) w przypadku pomniejszej partii, osobę, o której partia powiadomiła Komisję zgodnie z art. 106(2)(b);

(b) w przypadku dopuszczonego użytkownika będącego osobą fizyczną, tę osobę fizyczną; oraz

(c) poza tym, osobę lub przedstawiciela, o którym dopuszczony uczestnik powiadomi Komisję zgodnie z art. 106(4)(b)(ii).

Deklaracje i powiadomienia w rozumieniu art. 105

106. – (1) W rozumieniu art. 105(1) zarejestrowana partia składa deklarację Komisji określoną w tym artykule, jeżeli składa Komisji deklarację określającą –

(a) referendum, do którego się odnosi, oraz

(b) wynik lub wyniki, na rzecz których partia zamierza prowadzić kampanię.

(2) Deklaracja określona w niniejszym artykule –

(a) musi być podpisana przez odpowiedzialnego pełnomocnika partii (w rozumieniu art. 64); oraz

(b) w przypadku pomniejszej partii, musi być połączona z powiadomieniem zawierającym nazwisko osoby odpowiedzialnej za zgodność działań partii z postanowieniami Części II.

(3) W rozumieniu art. 105(1) osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna składa powiadomienie Komisji określone w tym artykule, jeżeli składa Komisji powiadomienie określające –

(a) referendum, do którego się odnosi, oraz

(b) wynik lub wyniki, na rzecz których powiadamiający zamierza prowadzić kampanię.

(4) Powiadomienie określone w niniejszym artykule musi –

(a) w przypadku osoby fizycznej, zawierać –

(i) jej pełne imię i nazwisko, oraz

(ii) jej adres zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie lub (jeżeli nie ma takiego adresu w Zjednoczonym Królestwie) jej inny adres zamieszkania,

oraz musi zostać przez nią podpisane;

(b) w przypadku jednostki organizacyjnej objętej zakresem lit. (b) lub (d)–(h) art. 54(2), zawierać –

(i) wszystkie informacje szczegółowe dotyczące tej jednostki wymagane przez podpkt. (4) i (6)–(10) pkt. 2 Załącznika nr 6 w odniesieniu do takiej jednostki jako ofiarodawcy datku wymagającego zarejestrowania, oraz

(ii) nazwisko osoby lub pełnomocnika odpowiedzialnego za zgodność działań jednostki z postanowieniami Części II,

oraz musi zostać podpisane przez sekretarza jednostki lub osobę zajmującą podobne stanowisko w tej jednostce.

(5) Jeżeli przed końcem okresu zgodności jakiegokolwiek stwierdzenie, które, zgodnie z postanowieniami ust. (4) zawarte jest w powiadomieniu określonym w niniejszym artykule (w zakresie jego obowiązywania), przestaje być ściśle, dopuszczony uczestnik, który złożył powiadomienie, składa Komisji powiadomienie („powiadomienie o zmianie”) wskazujące, że takie stwierdzenie zostaje zastąpione przez inne stwierdzenie –

(a) zawarte w powiadomieniu o zmianie, oraz

(b) odpowiadające postanowieniom ust. (4).

(6) W rozumieniu ust. (5) –

(a) „okres zgodności” to okres, w którym dopuszczeni uczestnicy zobowiązani są do działania zgodnie z postanowieniami Części II; oraz

(b) odniesienia do ust. (4) rozumiane są, w odniesieniu do powiadomienia określonego w ust. (2), jako odniesienia do ust. (2).

(7) W artykule niniejszym oraz art. 108 i 109 termin „wynik”, w przypadku referendum, oznacza konkretny wynik w odniesieniu do pytania zadanego w referendum.

Rejestr deklaracji i powiadomień w rozumieniu art. 105

107. – (1) Komisja prowadzi rejestr –

(a) wszystkich deklaracji złożonych jej na podstawie art. 106; oraz

(b) wszystkich powiadomień złożonych jej na podstawie tego artykułu.

(2) Rejestr prowadzony jest przez Komisję w określonej przez nią formie oraz zawiera, w przypadku każdej takiej deklaracji lub powiadomienia, wszystkie informacje podane Komisji w związku z taką deklaracją lub powiadomieniem zgodnie z art. 106.

(3) W przypadku, gdy Komisji składana jest deklaracja lub powiadomienie określone w art. 106, Komisja powoduje –

(a) wprowadzenie do rejestru informacji wskazanych w ust. (2), lub

(b) w przypadku powiadomienia określonego w art. 106(5), dokonanie zmiany w rejestrze w następstwie powiadomienia, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne.

(4) Informacje wprowadzane do rejestru dotyczące dopuszczonego uczestnika będącego osobą fizyczną nie obejmują jednakże jego adresu zamieszkania.

Pomoc wyznaczonym organizacjom

Wyznaczenie organizacji, którym udostępniana jest pomoc

108. – (1) Komisja może, w związku z referendum, do którego ma zastosowanie niniejsza Część, wybrać dopuszczonych uczestników, które uzna za organizacje, którym udostępniana jest pomoc zgodnie z art. 110.

(2) W przypadku, gdy są wyłącznie dwa możliwe wyniki referendum, do którego ma zastosowanie niniejsza Część, Komisja –

(a) może, w odniesieniu do każdego z tych wyników, wybrać jednego dopuszczonego uczestnika reprezentującego prowadzących kampanię na rzecz danego wyniku; ale

(b) poza tym nie dokonuje wyboru w związku z referendum.

(3) W przypadku, gdy są więcej niż dwa możliwe wyniki referendum, do którego ma zastosowanie niniejsza Część, sekretarz stanu może, po konsultacji z Komisją, zarządzeniem określić możliwe wyniki, w odniesieniu do których mogą być wybrani dopuszczeni uczestnicy zgodnie z ust. (4).

(4) W takim przypadku Komisja –

(a) może, w odniesieniu do każdego z dwóch lub więcej wyników określonych w zarządzeniu, wybrać jednego dopuszczonego uczestnika reprezentującego prowadzących kampanię na rzecz danego wyniku; ale

(b) poza tym nie dokonuje wyboru w związku z referendum.

Pomoc udostępniania wyznaczonym organizacjom

110. – (1) W przypadku, gdy Komisja dokonała wyboru na podstawie art. 108 w związku z referendum, wybranym organizacjom udostępniana jest pomoc zgodnie z niniejszym artykułem.

(2) Komisja udziela każdej z wybranych organizacji subwencji w tej samej wysokości, ustalonej przez Komisję, nieprzekraczającej 600 000 funtów.

(3) Subwencja określona w ust. (2) może być udzielona na warunkach, jakie Komisja uzna za właściwe.

(4) Każda z wybranych organizacji (lub, zgodnie z okolicznościami, osób upoważnionych przez organizację) ma prawa przyznane w Załączniku nr 12 (lub na jego podstawie), który reguluje –

- (a) bezpłatne przesyłanie materiałów referendalnych;
 - (b) bezpłatne wykorzystywanie pomieszczeń na przeprowadzanie zgromadzeń publicznych; oraz
 - (c) programy radiowo-telewizyjne w kampanii referendalnej.
- (5) W artykule niniejszym oraz w Załączniku nr 12 termin „wybrana organizacja”, w odniesieniu do referendum, oznacza osobę lub jednostkę organizacyjną wybraną przez Komisję na podstawie art. 108 w związku z tym referendum.

ROZDZIAŁ III KONTROLA PUBLIKACJI

Ograniczenia w publikacji itp. materiałów promocyjnych przez organy centralne i zarządu lokalnego itp.

125. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do materiałów, które –

(a) dostarczają ogólnych informacji na temat referendum, do którego zastosowanie ma niniejsza Część;

(b) dotyczą kwestii podniesionych w pytaniach, na temat których przeprowadzane jest referendum;

(c) przedstawiają argumenty na rzecz lub przeciwko konkretnej odpowiedzi na takie pytanie; lub

(d) służą zachęceniu do głosowania w takim referendum.

(2) Z uwzględnieniem ust. (3), żaden materiał, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł, nie może być publikowany w trakcie właściwego okresu, przez lub w imieniu –

(a) ministra Korony, departamentu rządowego lub organu władzy lokalnej; lub

(b) innej osoby lub jednostki organizacyjnej, której wydatki pokrywane są całkowicie lub częściowo z funduszy publicznych lub przez organ władzy lokalnej.

(3) Ustęp (2) nie ma zastosowania do –

(a) materiału udostępnionego w odpowiedzi na wyraźne żądanie informacji lub osobom wyraźnie ubiegającym się o dostęp do niej;

(b) działań Komisji lub dokonywanych w jej imieniu, lub osób i jednostek organizacyjnych wybranych na podstawie art. 108 (wybór organizacji, którym udostępniana jest pomoc);

(c) publikacji informacji dotyczących przeprowadzania głosowania; lub

(d) wydawania obwieszczeń prasowych;

zaś ust. (2)(b) nie ma zastosowania do Brytyjskiej Rozgłośni Radiowo-telewizyjnej (British Broadcasting Corporation) ani do Walijskiego Programu Czwartego (Sianel Pedwar Cymru).

(4) W artykule niniejszym –

(a) termin „publikować” oznacza udostępnić ogółowi społeczeństwa lub jego części, w dowolnej formie i przy użyciu dowolnych środków (zaś „publikacja” interpretowana jest odpowiednio);

(b) termin „właściwy okres”, w odniesieniu do referendum, oznacza okres 28 dni kończący się w dniu głosowania.

Informacje szczegółowe ujawniane w materiałach referendalnych

126. – (1) Żaden materiał całkowicie lub częściowo odnoszący się do referendum, do którego ma zastosowanie niniejsza Część, nie może być publikowany w trakcie okresu referendalnego, chyba że –

(a) w przypadku materiału w postaci dokumentu drukowanego wskazanego w ust. (3), (4) lub (5) lub materiału zawartego w takim dokumencie, spełnione zostały wymogi zawarte w tym ustępie; lub

(b) w przypadku innego materiału, spełnione zostały wymogi, których spełnienia w odniesieniu do materiału wymagają przepisy określone w ust. (6).

(2) W rozumieniu ust. (3) „właściwe informacje szczegółowe” w przypadku materiału objętego zakresem ust. (1)(a) to –

(a) nazwisko i adres drukarza dokumentu;

(b) nazwisko i adres inspiratora materiału; oraz

(c) nazwisko i adres osoby, w imieniu której materiał jest publikowany (a która nie jest inspiratorem).

(3) W przypadku, gdy materiał ma postać dokumentu składającego się (lub składającego się głównie) z jednostronnego nadruku, właściwe informacje szczegółowe muszą zostać ujawnione na wierzchniej stronie dokumentu.

(4) W przypadku, gdy materiał ma postać dokumentu drukowanego innego niż ten, do którego ma zastosowanie ust. (3), właściwe informacje szczegółowe muszą zostać ujawnione na pierwszej lub ostatniej stronie dokumentu.

(5) W przypadku, gdy materiał ma postać ogłoszenia zamieszczonego w dzienniku lub czasopiśmie –

(a) nazwa i adres drukarza dziennika lub czasopisma musi zostać ujawniona na jego pierwszej lub ostatniej stronie; oraz

(b) właściwe informacje szczegółowe określone w ust. (2)(b) i (c) muszą zostać zamieszczone w ogłoszeniu.

(6) Sekretarz stanu może, po konsultacji z Komisją, wydać przepisy ustanawiające obowiązek zawarcia w materiałach objętych zakresem ust. (1)(b) poniższych informacji szczegółowych –

(a) nazwisko i adres inspiratora materiału; oraz

(b) nazwisko i adres osoby, w imieniu której materiał jest publikowany (a która nie jest inspiratorem).

(7) Przepisy określone w ust. (6) mogą w szczególności określać –

(a) sposób i formę, w jakiej takie informacje szczegółowe muszą być zawarte w celu spełnienia takich wymogów;

(b) okoliczności, w których –

(i) wymogi takie nie muszą zostać spełnione przez osoby określone w przepisach, lub

(ii) naruszenie takiego wymogu przez określoną w przepisach osobę nie powoduje popełnienia przestępstwa określonego w niniejszym artykule przez tę osobę lub inaczej określoną osobę;

(c) okoliczności, w których materiał jest lub nie jest uważany w rozumieniu przepisów za opublikowany lub (zgodnie z okolicznościami) za opublikowany przez określoną osobę.

(8) W przypadku, gdy w trakcie okresu referendalnego publikowany jest z naruszeniem ust. (1) materiał objęty zakresem ust. (1)(a), wówczas (z uwzględnieniem ust. (10)) –

(a) inspirator materiału,

(b) inna osoba publikująca materiał, oraz

(c) drukarz dokumentu,

popęlnia przestępstwo.

(9) W przypadku, gdy w trakcie okresu referendalnego publikowany jest z naruszeniem ust. (1) materiał objęty zakresem ust. (1)(b), wówczas (z uwzględnieniem przepisów wydanych na podstawie ust. (7)(b) oraz z uwzględnieniem ust. (10)) –

(a) inspirator materiału, oraz

(b) inna osoba publikująca materiał,

popęlnia przestępstwo.

(10) Na osobie oskarżonej o popełnienia przestępstwa określonego w niniejszym artykule spoczywa ciężar udowodnienia –

(a) że naruszenie ust. (1) wyniknęło z okoliczności, na które nie miała wpływu; oraz

(b) że podjęła ona wszelkie uzasadnione kroki oraz działała z należytą starannością, aby zapewnić, że nie dojdzie do naruszenia.

(11) W artykule niniejszym –
termin „drukować” oznacza druk przy użyciu dowolnych środków, a „drukarz” interpretowany jest odpowiednio;
termin „inspirator”, w odniesieniu do materiału objętego zakresem ust. (1), oznacza osobę powodującą publikację materiału;
termin „publikować” oznacza udostępnić ogółowi społeczeństwa lub jego części, w dowolnej formie i przy użyciu dowolnych środków.

Programy radiowo-telewizyjne w kampanii referendalnej

127. – (1) Nadawca nie włącza do swoich usług nadawczych programów radiowo-telewizyjnych w kampanii referendalnej w imieniu osób lub jednostek organizacyjnych innych niż wybrane w odniesieniu do danego referendum na podstawie art. 108.

(2) W artykule niniejszym termin „program radiowo-telewizyjny w kampanii referendalnej” oznacza program radiowo-telewizyjny, którego celem (lub głównym celem) jest lub można w uzasadniony sposób założyć, że jest –

(a) wspieranie kampanii prowadzonej w celu propagowania lub uzyskania konkretnego wyniku w odniesieniu do pytania zadanego w referendum, do którego ma zastosowanie niniejsza Część, lub

(b) propagowanie lub uzyskanie takiego wyniku w inny sposób.

ROZDZIAŁ IV

PRZEBIEG REFERENDÓW

Główny Komisarz Referendalny i komisarze referendalni

128. – (1) Artykuł niniejszy obowiązuje w odniesieniu do referendów, do których ma zastosowanie niniejsza Część.

(2) Ustanawia się Głównego Komisarza Referendalnego, którym (zgodnie z ust. (8)) jest –

(a) przewodniczący Komisji, lub;

(b) jeżeli przewodniczący Komisji wyznaczy inną osobę na Głównego Komisarza Referendalnego, tak wyznaczona osoba.

(3) Główny Komisarz Referendalny wyznacza komisarza referendalnego dla każdego właściwego obszaru Wielkiej Brytanii.

(4) Organy władzy lokalnej w każdym takim obszarze oddają do dyspozycji komisarza referendalnego usługi swoich urzędników w celu udzielania mu pomocy w sprawowaniu jego funkcji.

(5) Każdy komisarz referendalny zaświadcza, w związku z głosami oddanymi w obszarze, dla którego jest wyznaczony –

(a) liczbę przeliczonych przez niego kart do głosowania;
(b) liczbę głosów oddanych za każdą z odpowiedzi na pytanie postawione w referendum.

(6) Główny Komisarz Referendalny zaświadcza –

(a) całkowitą liczbę przeliczonych kart do głosowania, oraz
(b) całkowitą liczbę głosów oddanych za każdą z odpowiedzi na pytanie postawione w referendum,
na całym obszarze referendalnym.

(7) W przypadku, gdy w referendum używane są dwie lub więcej formy kart do głosowania, na podstawie ust. (5)(a) lub (6)(a) zaświadczane są odrębne liczby w odniesieniu do każdej użytej formy karty do głosowania.

(8) W przypadku, gdy referendum przeprowadzane jest w Irlandii Północnej, Główny Komisarz Wyborczy Irlandii Północnej –

(a) jest Głównym Komisarzem Referendalnym, jeżeli referendum przeprowadzane jest wyłącznie w Irlandii Północnej, oraz

(b) w każdym innym przypadku traktowany jest, na potrzeby ust. (5), jako komisarz referendalny dla całej Irlandii Północnej.

(9) W artykule niniejszym –

(a) termin „właściwy obszar Wielkiej Brytanii” oznacza –

(i) okręg w Anglii lub dzielnicę Londynu,

(ii) Miasto Londyn (łącznie z Inner i Middle Temples), Wyspę Wight lub Wyspy Scilly,

(iii) obszar zarządu lokalnego w Szkocji, lub

(iv) hrabstwo lub miasto wydzielone w Walii,

w przypadku, gdy objęte jest obszarem referendalnym;

(b) termin „organ władzy lokalnej” –

(i) w przypadku obszaru objętego zakresem lit. (a)(i), (iii) lub (iv), oznacza radę tego obszaru, oraz

(ii) w przypadku obszaru objętego zakresem lit. (a)(ii), oznacza Radę Komunalną Miasta Londyn, Radę Wyspy Wight lub Radę Wysp Scilly, zgodnie z okolicznościami;

(c) termin „obszar referendalny” oznacza część lub części Zjednoczonego Królestwa, lub (zgodnie z okolicznościami) region w Anglii, w którym przeprowadzane jest referendum zgodnie z art. 101(1).

Zarządzenia regulujące przebieg referendów

129. – (1) Sekretarz stanu może zarządzeniem ustanowić przepisy, jakie uzna za wskazane w celu lub w związku z uregulowaniem przebiegu referendów, do których ma zastosowanie niniejsza Część.

(2) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może, w szczególności, –

(a) określać czyny stanowiące przestępstwa;

(b) nakazać stosowanie (ze zmianami lub bez nich) przepisów aktów prawnych;

zaś na podstawie niniejszego artykułu mogą być ustanawiane różne przepisy dla różnych części Zjednoczonego Królestwa.

(3) Zarządzenie określone w niniejszym artykule nie ma zastosowania do referendum, w stosunku do którego obowiązuje konkretny przepis innego aktu prawnego dotyczący lub związany z uregulowaniem kwestii związanych z przebiegiem referendum, chyba że ten akt prawny określi zakres stosowania takiego zarządzenia.

(4) Przed wydaniem zarządzenia określonego w niniejszym artykule sekretarz stanu konsultuje się z Komisją.

**USTAWA O WYKLUCZENIU
ZDOLNOŚCI DO ZASIADANIA
W IZBIE GMIN Z 1975 R.**

(House of Commons Disqualification Act, 1975)

(1975, c. 24)

Ustawa łącząca niektóre akty prawne dotyczące utraty zdolności do sprawowania mandatu posła do Izby Gmin
[8 maja 1975]

**Utrata zdolności do sprawowania mandatu osób piastujących
niektóre urzędy i stanowiska**

1. – (1) Z uwzględnieniem postanowień niniejszej ustawy, nie ma zdolności do sprawowania mandatu posła do Izby Gmin osoba, która –

(a) piastuje urząd sędziowski określony w Części I Załącznika nr 1 do niniejszej ustawy;

(b) jest zatrudniona w służbie cywilnej Korony, na ustalonym lub innym stanowisku, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu;

(c) jest członkiem regularnych sił zbrojnych Korony lub Regimentu Obrony Ulsteru.

(d) jest członkiem sił policyjnych utrzymywanych przez władze policyjne;

(da) jest członkiem Państwowej Służby Wywiadu Kryminalnego lub Krajowej Jednostki ds. Przestępczości;

(e) jest członkiem legislatury kraju lub terytorium poza Wspólnotą Narodów; lub

(f) piastuje urząd określony w Części II lub III Załącznika nr 1.

(2) Osoba piastująca urząd określony w Części IV Załącznika nr 1 nie ma zdolności do sprawowania mandatu posła do Izby Gmin z okręgu określonego w stosunku do tego urzędu w drugiej kolumnie Części IV.

(4) Poza wyjątkami przewidzianymi w niniejszej ustawie, nie traci zdolności do sprawowania mandatu posła do Izby Gmin osoba, która piastuje urząd lub stanowisko zarobkowe podległe Koronie lub inny urząd lub stanowisko; a także nie traci zdolności do mianowania na urząd lub stanowisko zarobkowe lub piastowania go osoba, która jest posłem do tej Izby.

Urzędy ministerialne

2. – (1) Jednorazowo nie więcej niż dziewięćdziesiąt pięć osób piastujących urzędy określone w Załączniku nr 2 do niniejszej ustawy (określane w niniejszym artykule jako urzędy ministerialne) uprawnionych jest do zasiadania i głosowania w Izbie Gmin.

(2) Jeżeli w dowolnym czasie liczba posłów do Izby Gmin, którzy piastują urzędy ministerialne, przekroczy liczbę uprawnionych do zasiadania i głosowania w tej Izbie na podstawie powyższego ust. (1), wyłącznie osoby, które były zarówno posłami do tej Izby i piastunami urzędów ministerialnych przed przekroczeniem, zasiadają i głosują w niej, dopóki liczba ta nie zostanie przez śmierć, rezygnację lub w inny sposób zmniejszona do wyżej wskazanej liczby uprawnionych do zasiadania i głosowania.

(3) Osoba piastująca urząd ministerialny nie traci zdolności do sprawowania mandatu, na podstawie niniejszej ustawy, z tytułu piastowania urzędu powiązanej z mocy prawa z tym urzędem ministerialnym.

Zarząd w majątku królewskim Chiltern Hundreds itp.

4. Na potrzeby postanowień niniejszej ustawy przewidujących wygaśnięcie mandatu posła do Izby Gmin, który traci na mocy niniejszej ustawy zdolność do sprawowania mandatu posła do tej Izby, urząd zarządcy lub rządcy majątku Jej Królewskiej Mości Three Chiltern Hundreds of Stoke, Desborough and Burnham, lub posiadłości w Northstead, uznawany jest za ujęty wśród urzędów określonych w Części III Załącznika nr 3 do niniejszej ustawy.

Konsekwencje utraty zdolności i przywrócenie zdolności

6. – (1) Z uwzględnieniem zarządzenia wydanego przez Izbę Gmin na podstawie niniejszego artykułu –

(a) jeżeli osoba niemająca zdolności na podstawie niniejszej ustawy do sprawowania mandatu posła do tej Izby lub mandatu z określonego okręgu, zostanie odpowiednio wybrana na posła do tej Izby lub z tego okręgu, jej wybór będzie nieważny; oraz

(b) jeżeli osoba będąc posłem do tej Izby utraci na podstawie niniejszej ustawy zdolność do sprawowania mandatu lub mandatu z okręgu, który reprezentuje, jej mandat wygaśnie.

(2) Jeżeli, w przypadku objętym lub rzekomo objętym zakresem powyższego ust. (1), Izba Gmin uzna, że powody utraty zdolności lub rzekomej utraty zdolności określone w niniejszej ustawie, które występowały lub powstały wcześniej, ustały, oraz, że z innych powodów zasadne jest takie działanie, Izba ta może nakazać w zarządzeniu, że na potrzeby niniejszego artykułu nie będzie brana pod uwagę utrata zdolności wywołana z tych powodów (...)

Urzędy powodujące utratę zdolności do sprawowania mandatu

Część I

Urzędy sędziowskie

Sędzia Wysokiego Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu Apelacyjnego
Sędzia Najwyższego Sądu Cywilnego, lub sędzia tymczasowy mianowany na podstawie ustawy o reformie prawa (przepisy różne)(Szkocja) z 1990 r.

Sędzia Wysokiego Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu Apelacyjnego w Irlandii Północnej

Sędzia Wojskowego Sądu Apelacyjnego

Przewodniczący Szkockiego Sądu Ziemskiego

Sędzia sądu hrabstwa

Główny sędzia okręgowy lub sędzia okręgowy (poza sędzią honorowym) mianowany na podstawie ustawy o sądach okręgowych (Szkocja) z 1907 r., tymczasowy główny sędzia okręgowy lub tymczasowy sędzia okręgowy mianowany na podstawie ustawy o sądach okręgowych (Szkocja) z 1971 r.

Sędzia sądu okręgowego hrabstwa lub zastępca sędziego sądu okręgowego w Irlandii Północnej

Sędzia rejonowy (sądu magistrackiego) (ale nie zastępca sędziego rejonowego (sądu magistrackiego))

Zawodowy sędzia pokoju w Szkocji

Stały sędzia pokoju lub zastępca stałego sędziego pokoju mianowany na podstawie ustawy o sądach magistrackich (Irlandia Północna) z 1964 r.

Główny lub inny komisarz do spraw pomocy dzieciom (poza osobą mianowaną na podstawie pkt. 4 Załącznika nr 4 do ustawy o pomocy dzieciom z 1991 r.) (...)

Główny lub inny komisarz do spraw pomocy społecznej (poza zastępcą komisarza)

Komisarz specjalny w związku z ustawami o podatku dochodowym mianowany na podstawie art. 4 ustawy o zarządzaniu podatkami z 1970 r.

Członek Trybunału do spraw Służb Imigracyjnych

Urzędy ministerialne

Premier i Pierwszy Lord Skarbca

Lord Przewodniczący Rady

Lord Skarbnik Pieczęci

Kanclerz Księstwa Lancaster

Generalny Płatnik

Przewodniczący Rady Handlowej

Sekretarz stanu

Kanclerz Szachownicy

Minister Rolnictwa, Rybołówstwa i Wyżywienia

Minister stanu

Główny Sekretarz Skarbca

Minister kierujący departamentem publicznym rządu Jej Królewskiej Mości w Zjednoczonym Królestwie (jeśli nie ujęty w innych postanowieniach niniejszego Załącznika)

Prokurator Generalny

Adwokat Generalny do spraw Szkocji

Zastępca Prokuratora Generalnego

Parlamentarny Sekretarz w ministerstwie skarbu

Sekretarz finansowy w ministerstwie skarbu

Parlamentarny Sekretarz w departamencie rządowym innym niż ministerstwo skarbu lub poza departamentem

Młodszy Lord Skarbca

Podskarbi Królewski

Kontroler Majątku Królewskiego

Wiceszambelan Majątku Królewskiego

Pomocniczy Whip Rządowy

USTAWA O PARLAMENCIE Z 1911 R.

(Parliament Act, 1911)

(1&2 Geo 5, c. 13)

Ustawa regulująca uprawnienia Izby Lordów w stosunku do Izby Gmin oraz ograniczająca czas trwania Parlamentu

Zważywszy, że wskazane jest ustanowienie przepisów regulujących stosunki pomiędzy dwiema izbami Parlamentu:

Zważywszy ponadto, że zamierza się zastąpić obecnie istniejącą Izbę Lordów drugą izbą powoływaną na zasadzie powszechności, a nie dziedziczności, ale zastąpienie takie nie może być natychmiast wprowadzone w życie:

Zważywszy ponadto, że konieczne będzie następnie w akcie dokonującym takiego zastąpienia zawarcie przepisów ograniczających i definiujących uprawnienia nowej drugiej izby, wskazane jest ustanowienie przepisów niniejszej ustawy ograniczających istniejące uprawnienia Izby Lordów. [...]

Uprawnienia Izby Lordów w stosunku do projektów ustaw finansowych

1. – (1) Jeżeli projekt ustawy finansowej przyjęty przez Izbę Gmin i przekazany do Izby Lordów co najmniej na miesiąc przed końcem sesji, nie zostanie przyjęty przez Izbę Lordów bez zmian w ciągu miesiąca po przekazaniu do tej Izby, projekt ten przedstawiany jest Jego Królewskiej Mości, chyba że Izba Gmin postanowi przeciwnie, oraz staje się ustawą Parlamentu po wyrażeniu sankcji królewskiej, pomimo że Izba Lordów nie wyraziła na niego zgody.

(2) Projekt ustawy finansowej oznacza projekt ustawy publicznej, który zdaniem spikera Izby Gmin zawiera wyłącznie postanowienia dotyczące wszystkich lub niektórych poniższych kwestii, a mianowicie: nałożenia, uchylecia, zmiany lub uregulowania opodatkowania; ustanowienia podstawy do poboru z Funduszu Konsolidacyjnego, Państwowego Funduszu Pożyczkowego lub z pieniędzy przekazanych przez Parlament, środków w celu spłaty długu lub w innych celach finansowych, lub zmiany lub uchylecia podstawy do poboru takich środków; przydziału pieniędzy z budżetu; przeznaczania, odbioru, pieczy, wydawania lub badania zestawień rachunkowych z pieniędzy publicznych; zaciągania lub gwarantowania pożyczek lub ich spłat; a także podrzędnych spraw pobocznych w stosunku do tych kwestii. W ustępie ni-

niejszym wyrażenia „opodatkowanie”, „pieniądze publiczne” oraz „pożyczka” nie obejmują opodatkowania, pieniędzy lub pożyczek zaciąganych przez lokalne władze lub jednostki organizacyjne na cele lokalne.

(3) Do każdego projektu ustawy finansowej, gdy jest on przekazywany do Izby Lordów i gdy jest przedstawiany Jego Królewskiej Mości w celu uzyskania sankcji królewskiej, dołączane jest poświadczenie podpisane przez spikera Izby Gmin, że jest to projekt ustawy finansowej. Przed wydaniem poświadczenia spiker konsultuje się, jeśli jest to požądane, z dwoma członkami mianowanymi spośród Zespołu Przewodniczących na początku każdej sesji przez Komisję Selekcyjną.

Ograniczenia uprawnień Izby Lordów w stosunku do projektów innych ustaw niż finansowe

2. – (1) Jeżeli projekt ustawy publicznej (poza projektem ustawy finansowej oraz projektem zawierającym postanowienie o przedłużeniu maksymalnego czasu trwania Parlamentu ponad pięć lat) zostaje przyjęty przez Izbę Gmin na dwóch kolejnych sesjach (tego samego Parlamentu lub nie), oraz – po przekazaniu do Izby Lordów co najmniej na miesiąc przed końcem sesji – zostaje odrzucony przez Izbę Lordów na każdej z tych sesji, projekt ten, po jego drugim odrzuceniu przez Izbę Lordów, przedstawiany jest Jego Królewskiej Mości, chyba że Izba Gmin postanowi przeciwnie, oraz staje się ustawą Parlamentu po wyrażeniu sankcji królewskiej, pomimo że Izba Lordów nie wyraziła na niego zgody: jednakże niniejszy przepis nie znajduje zastosowania, o ile nie minie rok pomiędzy datą drugiego czytania w pierwszej z tych sesji projektu ustawy w Izbie Gmin a datą, w której zostaje przyjęty w Izbie Gmin na drugiej z tych sesji.

(2) Kiedy projekt ustawy zostaje przedstawiony Jego Królewskiej Mości w celu uzyskania sankcji królewskiej zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu, dołączane jest do niego poświadczenie podpisane przez spikera Izby Gmin stwierdzające, że należycie zastosowano postanowienia niniejszego artykułu.

(3) Projekt ustawy uznawany jest za odrzucony przez Izbę Lordów, jeżeli nie zostaje przyjęty przez Izbę Lordów bez zmian lub wyłącznie ze zmianami uzgodnionymi przez obie izby.

(4) Projekt ustawy uznawany jest za ten sam projekt co projekt przekazany Izbie Lordów na poprzedzającej sesji, jeżeli w chwili, gdy jest przekazywany Izbie Lordów, jest identyczny z poprzednim projektem lub zawiera wyłącznie takie zmiany, które zgodnie z poświadczeniem spikera Izby Gmin

są niezbędne w związku z upływem czasu od poprzedniego projektu lub w związku z uwzględnieniem zmian wprowadzonych przez Izbę Lordów w poprzednim projekcie na poprzedzającej sesji, zaś zmiany, które zgodnie z poświadczeniem spikera Izby zostały wprowadzone przez Izbę Lordów na drugiej sesji i zostały zatwierdzone przez Izbę Gmin, wprowadzane są do projektu przedstawianego w celu uzyskania sankcji królewskiej zgodnie z niniejszym artykułem: jednakże Izba Gmin może, jeśli uzna to za odpowiednie, w trakcie prac nad takim projektem w Izbie na drugiej sesji, zaproponować dalsze zmiany bez wprowadzania ich do projektu, zaś tak zaproponowane zmiany rozpatrywane są przez Izbę Lordów, a jeżeli zostaną zatwierdzone przez tę Izbę, uznawane są za poprawki wprowadzone przez Izbę Lordów i zatwierdzone przez Izbę Gmin; ale wykorzystywanie tego uprawnienia przez Izbę Gmin nie wpływa na stosowanie niniejszego artykułu w przypadku odrzucenia projektu ustawy przez Izbę Lordów.

Poświadczenie spikera

3. Poświadczenie spikera Izby Gmin wydawane zgodnie z niniejszą ustawą jest wiążące i nie może być kwestionowane przed sądem.

Formuła promulgacyjna

4. – (1) W każdym projekcie ustawy przedstawianym Jego Królewskiej Mości zgodnie z poprzednimi postanowieniami niniejszej ustawy, formuła promulgacyjna uzyskuje brzmienie:

„Za radą i zgodą Izby Gmin zebranej w obecnym Parlamencie i z jej upoważnienia, zgodnie z postanowieniami ustaw o Parlamencie z 1911 i 1949 r., Jego Królewska Mość zarządza co następuje.”

(2) Zmiana w projekcie ustawy niezbędna do wykonania niniejszego artykułu nie jest uznawana za zmianę projektu.

Wyłączenie projektów ustaw dotyczących rozporządzeń tymczasowych

5. W ustawie niniejszej wyrażenie „projekt ustawy publicznej” nie obejmuje projektu ustawy zatwierdzającej rozporządzenie tymczasowe.

Zastrzeżenia dotyczące istniejących praw i przywilejów Izby Gmin

6. Ustawa niniejsza nie zmniejsza ani nie ogranicza istniejących praw i przywilejów Izby Gmin.

Czas trwania Parlamentu

7. Pięć lat zastępuje siedem lat jako maksymalny czas trwania Parlamentu na podstawie ustawy o siedmioleciu z 1715 r.

[...]

USTAWA O PAROSTWACH DOŻYWOTNICH Z 1958 R.

(*Life Peerages Act, 1958*)

(6&7 Eliz 2, c. 21)

Uprawnienie do tworzenia parostw dożywotnich z prawem do zasiadania w Izbie Lordów

(1) Nie wyłączając uprawnień Jej Królewskiej Mości dotyczących mianowania Lordów Prawa, Jej Królewska Mość posiada uprawnienie do przyznania każdemu urzędowym aktem publicznym dożywotniego parostwa, z czym wiążą się skutki określone w ust. (2) niniejszego artykułu.

(2) Parostwo przyznane na podstawie niniejszego artykułu, za życia osoby, której je przyznano, uprawnia ją do –

(a) rangi barona z tytułem wyznaczonym w urzędowym akcie publicznym; oraz

(b) z uwzględnieniem ust. (4) niniejszego artykułu, otrzymywania wezwań do udziału w Izbie Lordów oraz zasiadania i głosowania w niej; zaś wygasa z jej śmiercią.

(3) Parostwo dożywotnie może być przyznane na podstawie niniejszego artykułu kobiecie.

(4) Artykuł niniejszy nie upoważnia nikogo do otrzymywania wezwań do udziału w Izbie Lordów ani do zasiadania i głosowania w tej Izbie, w okresie, w którym prawo czyni go do tego niezdolnym.

USTAWA O PAROSTWIE Z 1963 R.

(*Peerage Act, 1963*)

(1963, c. 48)

Ustawa upoważniająca do dożywotniego zrzeczenia się pewnych parostw dziedzicznych; umożliwiająca zasiadanie w Izbie Lordów wszystkim parom Szkocji oraz parom żeńskim Anglii, Szkocji, Wielkiej Brytanii i Zjednoczonego Królestwa; usuwająca pewne przesłanki utraty zdolności do zasiadania w Izbie Gmin w stosunku do parów Irlandii; oraz dotycząca celów związanych z powyższymi sprawami.

[31 lipca 1963]

Zrzeczenie się pewnych parostw dziedzicznych

1. – (1) Z uwzględnieniem postanowień niniejszego artykułu, osoby, które po wejściu w życie niniejszej ustawy, dziedziczą parostwo Anglii, Szkocji, Wielkiej Brytanii lub Zjednoczonego Królestwa, mogą aktem zrzeczenia przekazanym Lordowi Kanclerzowi w okresie przewidzianym w niniejszej ustawie, dożywotnio zrzec się tego parostwa.

(2) Akt zrzeczenia dokonywany na podstawie niniejszego artykułu, przekazywany jest w okresie dwunastu miesięcy rozpoczynającym się w dniu, w którym osoba zrzekająca się dziedziczy to parostwo lub, jeżeli w chwili dziedziczenia ma poniżej dwudziestu jeden lat, w okresie dwunastu miesięcy rozpoczynającym się w dniu, w którym osiąga ten wiek; zaś żaden akt zrzeczenia nie może być dokonany przez osobę wyłączoną z zakresu art. 1 ustawy o Izbie Lordów z 1999 r. na podstawie art. 2 tej ustawy.

(4) W obliczaniu okresu przewidzianego w niniejszej ustawie na przekazanie aktu zrzeczenia nie bierze się pod uwagę czasu, w którym, jak wykaże się Lordowi Kanclerzowi, osoba ta doznaje niemocy ciała lub umysłu sprawiającej, że jest ona niezdolna do skorzystania z uprawnienia określonego w niniejszym artykule lub podjęcia decyzji o skorzystaniu z niego. (...)

(5) Postanowienia Załącznika nr 1 do niniejszej ustawy uzyskują moc obowiązującą w stosunku do formy aktów zrzeczenia określonych w niniejszym artykule oraz przekazywania, poświadczania i przyjmowania takich aktów.

Skutki zrzeczenia

3. – (1) Zrzeczenie się parostwa dokonane na podstawie niniejszej ustawy jest nieodwołalne i od dnia, w którym przekazany zostaje akt zrzeczenia, powoduje –

(a) pozbawienie tej osoby (oraz jego żony, jeżeli jest żonaty) wszystkich uprawnień lub udziałów związanych z tym parostwem, oraz wszystkich tytułów, praw, urzędów, przywilejów oraz pierwszeństwa łączących się nim; oraz

(b) zwolnienie jej ze wszystkich zobowiązań oraz ograniczeń zdolności prawnej wynikających z niego;

ale nie przyspiesza dziedziczenia tego parostwa ani nie wpływa na jego przekazanie w chwili śmierci.

(2) Osobie, która zrzekła się parostwa na podstawie niniejszej ustawy, nie można nadać innego parostwa dziedzicznego.

(3) Zrzeczenie się parostwa na podstawie niniejszej ustawy nie wpływa na uprawnienia w stosunku do związanych z tym parostwem nieruchomości lub innego mienia, na udziały w nim lub władzę nad nim (niezależnie od tego, czy powstały przed czy po zrzeczeniu) osoby, która się go zrzekła, lub innej osoby.

(4) Odniesienia w powyższym ustępie do nieruchomości lub innego mienia związanego z parostwem na potrzeby stosowania niniejszej ustawy w Szkocji rozumiane są jako obejmujące odniesienia do nieruchomości lub innych gruntów związanych z parostwem mocą ordynacji lub umowy szczególnego przeznaczenia spadkowego lub związanego z parostwem prawa użytkowania w ramach zarządu powierniczego.

Parostwa szkockie

4. Piastuni parostw szkockich mają takie samo uprawnienie do otrzymywania wezwań do udziału w Izbie Lordów oraz zasiadania i głosowania w niej, jak piastuni parostw w Zjednoczonym Królestwie; zaś akty prawne dotyczące wyboru szkockich parów przedstawicielskich tracą moc obowiązującą.

Parowie żeńscy

6. Kobiety będące piastunkami parostw dziedzicznych Anglii, Szkocji, Wielkiej Brytanii lub Zjednoczonego Królestwa mają takie samo uprawnienie (niezależnie od postanowień urzędowego aktu publicznego lub innego aktu, jeśli taki istniał, ustanawiającego to parostwo) do otrzymywania wezwań do udziału w Izbie Lordów lub do zasiadania i głosowania w tej Izbie, oraz podlegają tym samym przesłankom utraty zdolności dotyczącym członkostwa w Izbie Gmin oraz wyborów do tej Izby, co mężczyźni piastujący te parostwa.

USTAWA O IZBIE LORDÓW Z 1999 R.

(House of Lords Act, 1999)

(1999, c. 34)

Ustawa ograniczająca członkostwo w Izbie Lordów na podstawie dziedzicznej godności para, regulująca kwestie braku zdolności do głosowania w wyborach do Izby Gmin i zasiadania w niej, i służąca związanym z tym celom.

[11 listopada 1999]

Za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz Izby Gmin, zebranych w obecnym Parlamencie, i z ich upoważnienia Jej Królewska Mość zarządza, co następuje:

Wykluczenie parów dziedzicznych

1. Nikt nie może być członkiem Izby Lordów na podstawie dziedzicznej godności para.

Wyjątek od artykułu 1

2. – (1) Artykuł 1 nie ma zastosowania do osób wyłączonych z jego zakresu na podstawie regulaminu Izby lub zgodnie z nim.

(2) W każdym czasie 90 osób podlega wyłączeniu z zakresu art. 1; zaś osoba wyłączona jako piastująca urząd Lorda Marszałka lub urząd Wielkiego Marszałka Dworu nie jest wliczana do tego limitu.

(3) Wyłączenie z zakresu art. 1 ma skuteczność dożywotnią (chyba że ustawa Parlamentu postanowi inaczej).

(4) Regulamin określi sposób obsadzania opróżnionych miejsc wśród osób wyłączonych z zakresu art. 1; zaś w każdym przypadku, w którym –

(a) opróżnienie powstaje w wyniku śmierci następującej po końcu pierwszej sesji następnego Parlamentu po tym, w którym uchwalono niniejszą ustawę, oraz

(b) zmarła osoba podlegała wyłączeniu w następstwie wyborów, wymagane będzie przeprowadzenie wyborów uzupełniających.

(5) Osoba może być wyłączona z zakresu art. 1 na podstawie lub zgodnie z przepisami regulaminu wydanymi dla przygotowania uchwalenia lub wejścia w życie niniejszego artykułu.

(6) Wątpliwości dotyczące wyłączenia osoby z zakresu art. 1 rozstrzygane są przez sekretarza Parlamentu, którego stwierdzenie jest rozstrzygające.

Usunięcie utraty zdolności w odniesieniu do Izby Gmin

3. – (1) Osoba piastująca dziedziczną godność para nie traci z tego powodu zdolności do –

- (a) głosowania w wyborach do Izby Gmin, lub
- (b) uzyskania członkostwa w tej Izbie.

(2) Ustęp (1) nie ma zastosowania do osób wyłączonych z zakresu art. 1 na podstawie art. 2.

Zmiany i uchylenia

4. – (1) Akty prawne wskazane w Załączniku nr 1 zostają zmienione w określony tam sposób.

(2) Akty prawne wskazane w Załączniku nr 2 zostają uchylone w zakresie tam określonym.

Wejście w życie i przepisy przejściowe

5. – (1) Artykuły 1–4 (łącznie z Załącznikiem 1 i 2) wchodzi w życie z końcem sesji Parlamentu, na której przyjęto niniejszą ustawę.

(2) Odpowiednio, nakaz stawiennictwa wydany na potrzeby obecnego Parlamentu na podstawie dziedziczonej godności para, nie obowiązuje po tej sesji, chyba że został wydany w stosunku do osoby, która z końcem sesji jest wyłączona z zakresu art. 1 na podstawie art. 2.

(3) Sekretarz stanu może zarządzeniem ustanowić przepisy przejściowe dotyczące prawa osób piastujących dziedziczną godność para do głosowania w wyborach do Izby Gmin lub Parlamentu Europejskiego, jakie uzna za właściwe.

(4) Zarządzenie określone w niniejszym artykule –

(a) może zmieniać skutki aktu prawnego lub przepisu wydanego na podstawie aktu prawnego;

(b) wymaga formy aktu prawnego, który podlega uchyleniu na podstawie uchwały jednej z izb Parlamentu.

Wyjaśnienie wyrażenia ustawowego i krótki tytuł

6. – (1) W ustawie niniejszej termin „dziedziczona godność para” obejmuje Księstwo Walii i hrabstwo Chester.

(2) Ustawa niniejsza może być przytaczana jako ustawa o Izbie Lordów z 1999 r.

USTAWA O AKTACH PRAWNYCH Z 1946 R.

(*Statutory Instruments Act, 1946*)

(9 & 10 Geo 6, c. 36)

Ustawa uchylająca ustawę o ogłaszaniu przepisów z 1893 r. i zawierająca dalsze przepisy dotyczące aktów, za pomocą których wykonywane są ustawowe uprawnienia do wydania zarządzeń, przepisów i innych aktów podstawowych

[26 marca 1946]

Definicja „aktu prawnego”*

1. – (1) W przypadku, gdy niniejszą ustawą lub ustawą przyjętą po jej wejściu w życie, przyznano Jej Królewskiej Mości w Radzie lub ministrowi Korony prawo do wydawania, potwierdzania lub zatwierdzania zarządzeń, przepisów lub innych aktów podstawowych**, a prawo to wykonywane ma być –

(a) w przypadku Jej Królewskiej Mości, poprzez rozporządzenia królewskie;

(b) w przypadku ministra Korony, przez akt prawny,

akt, poprzez który wykonywane jest to prawo, zwany jest „aktem prawnym” i mają do niego zastosowanie przepisy niniejszej ustawy.

(1A) Odniesienia w ust. (1) do ministra Korony są interpretowane jako obejmujące odniesienia do Narodowego Zgromadzenia Walijskiego.

(2) W przypadku, gdy ustawą przyjętą przed wejściem w życie niniejszej ustawy, przyznano władzy prawodawczej w rozumieniu ustawy o ogłaszaniu przepisów z 1893 r. prawo do wydawania przepisów w rozumieniu tej ustawy, akt, za pomocą którego wykonywane jest to prawo po wejściu w życie niniejszej ustawy, zwany jest „aktem prawnym” i mają do niego odpowiednio zastosowanie przepisy niniejszej ustawy, chyba że przepisy wydane na podstawie niniejszej ustawy przewidywać będą inaczej.

Numerowanie, drukowanie, ogłaszanie i przytaczanie

2. – (1) Bezpośrednio po wydaniu aktu prawnego jest on przesyłany do Królewskiego Drukarza Ustaw Parlamentu i numerowany, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie niniejszej ustawy, a jego kopie są jak najszybciej drukowane i sprzedawane przez Królewskiego Drukarza Ustaw Parla-

* *Statutory Instrument*

** *subordinate legislation*

mentu lub z jego upoważnienia, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez ustawę przyjętą po wejściu w życie niniejszej ustawy lub określonych przez przepisy wydane na podstawie niniejszej ustawy.

(2) Akt prawny może być przytaczany przez podanie numeru nadanego mu zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu i rok kalendarzowy, nie wyłączając innego sposobu przytaczania.

Dodatkowe postanowienia dotyczące ogłaszania

3. – (1) Przepisy wydane na potrzeby niniejszej ustawy uregulują ogłaszanie przez Drukarnię Państwową Jego Królewskiej Mości wykazów zawierających datę, z którą po raz pierwszy wydano przez tę drukarnię lub z jej upoważnienia każdy akt prawny wydrukowany i sprzedawany przez Królewskiego Drukarza Ustaw Parlamentu lub z jego upoważnienia; zaś w postępowaniach prawnych kopia ogłoszonego tak wykazu przyjmowana jest za dowód jako wierna kopia, a pozycja zawarta w nim jest rozstrzygającym dowodem co do daty, z którą po raz pierwszy wydano akt prawny przez Drukarnię Państwową Jego Królewskiej Mości lub z jej upoważnienia.

(2) W postępowaniu prawnym przeciwko komukolwiek w sprawie o przestępstwo polegające na naruszeniu aktu prawnego, na osobie oskarżonej spoczywa ciężar udowodnienia, że akt nie był wydany przez Drukarnię Państwową Jej Królewskiej Mości lub z jej upoważnienia w dniu zarzuconego naruszenia, o ile nie zostanie udowodnione, że w tym dniu podjęte zostały uzasadnione środki w celu podania treści aktu do wiadomości społeczeństwa lub osób, których przypuszczalnie może dotyczyć, lub osoby oskarżonej.

(3) Artykuł niniejszy nie wpływa na przepisy lub zasady prawa dotyczące czasu wejścia w życie aktu prawnego, z wyjątkiem wyraźnego odmiennego postanowienia.

Akty prawne wymagające przedłożenia w Parlamencie

4. – (1) W przypadku, gdy na mocy niniejszej ustawy lub ustawy przyjętej po wejściu w życie niniejszej ustawy, wymagane jest przedłożenie w Parlamencie aktu prawnego po jego wydaniu, kopia aktu składana jest każdej z izb Parlamentu przed wejściem aktu w życie, z uwzględnieniem poniższego postanowienia:

Jeżeli niezbędne jest wejście w życie takiego aktu zanim jego kopie zostaną w powyższy sposób przedłożone, akt może wejść w życie przed powyższym przedłożeniem; zaś w przypadku, gdy akt prawny wchodzi w życie przed przedłożeniem Parlamentowi, niezwłocznie przesyłane jest Lordowi Kanclerzowi i spikerowi Izby Gmin powiadomienie zwracające uwagę na

okoliczność, iż kopie aktu prawnego jeszcze nie zostały przedłożone w Parlamencie i wyjaśniające, dlaczego nie przedłożono tych kopii przed wejściem aktu w życie.

(2) Każda kopia takiego aktu prawnego sprzedawana przez królewskiego drukarza ustaw Parlamentu lub z jego upoważnienia zawiera na jej tytułowej stronie –

(a) stwierdzenie wskazujące datę, z którą akt prawny wszedł lub wejdzie w życie; oraz

(b) stwierdzenie wskazujące datę, z którą kopie aktu przedłożono w Parlamencie albo stwierdzenie, że takie kopie mają zostać przedłożone w Parlamencie.

Akty prawne podlegające uchynieniu poprzez uchwałę izby Parlamentu

5. – (1) W przypadku, gdy niniejsza ustawa lub ustawa przyjęta po wejściu w życie niniejszej ustawy przewiduje, że akt prawny podlega uchynieniu poprzez uchwałę izby Parlamentu, akt przedkładany jest w Parlamencie po wydaniu, a postanowienia poprzedzającego artykułu mają odpowiednie zastosowanie, zaś jeżeli izba w okresie czterdziestu dni rozpoczynającym się w dniu, w którym złożono kopię aktu, postanowi o przedstawieniu Jego Królewskiej Mości adresu upraszającego o uchynienie aktu, po dniu przyjęcia takiej uchwały nie będą zgodnie z powyższym podejmowane żadne prace, a Jego Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim uchylić akt, w taki jednakże sposób, aby taka uchwała ani uchynienie nie wyłączało ważności działań uprzednio podjętych na podstawie aktu ani wydania nowego aktu prawnego.

Akty prawne, których projekty mają być przedkładane w Parlamencie

6. – (1) W przypadku, gdy niniejsza ustawa lub ustawa przyjęta po wejściu w życie niniejszej ustawy przewiduje, że projekt aktu prawnego przedkładany jest w Parlamencie, ale ustawa nie zakazuje wydania aktu bez zgody Parlamentu, wówczas, w przypadku rozporządzenia królewskiego, projekt nie jest przedstawiany Jego Królewskiej Mości w Radzie, a w każdym innym przypadku akt prawny nie jest wydawany, przed upływem okresu czterdziestu dni rozpoczynającego się w dniu, w którym kopię projektu złożono każdej z izb Parlamentu, a jeżeli takie kopie złożono w różnych dniach, okres ten rozpoczyna się w późniejszym z tych dni, zaś jeżeli w ciągu tego okresu jedna z izb postanowi, że projektu nie należy przedstawiać Jego Królewskiej Mości lub, że zgodnie z okolicznościami, akt prawny nie powinien zostać

wydany, nie będą po tym podejmowane żadne prace, co jednak nie wyłącza przedłożenia w Parlamencie nowego projektu.

Dodatkowe postanowienia dotyczące art. 4, 5 i 6

7. – (1) W obliczaniu okresu czterdziestu dni na potrzeby dwóch ostatnich z powyższych artykułów nie bierze się pod uwagę okresu rozwiązania Parlamentu, odroczenia sesji lub zawieszenia obrad obu izb na ponad cztery dni.

(2) W odniesieniu do aktu, w stosunku do którego dowolna ustawa, przyjęta przed lub po wejściu w życie niniejszej ustawy, wymaga złożenia wyłącznie w Izbie Gmin, postanowienia trzech ostatnich z powyższych artykułów obowiązują, jakby odniesienia w nich do Parlamentu i izb Parlamentu zastąpiono odniesieniami do tej Izby.

(3) Postanowienia art. 4 i 5 niniejszej ustawy nie mają zastosowania do aktów prawnych stanowiących zarządzenia*, które podlegają specjalnej procedurze parlamentarnej, lub do innych aktów prawnych, w stosunku do których wymaga się przedłożenia w Parlamencie lub Izbie Gmin na dowolny okres przed ich wejściem w życie.

Przepisy

8. – (1) Minister do spraw Służby Cywilnej może na potrzeby niniejszej ustawy, za zgodą Lorda Kanclerza i spikera Izby Gmin, wydać w formie aktu prawnego przepisy na potrzeby niniejszej ustawy, które w szczególności mogą –

(a) postanawiać o odrębnym traktowaniu aktów o charakterze publicznym i tych, które mają charakter miejscowy, osobisty lub prywatny;

(b) uregulować kwestie numerowania, drukowania i ogłaszania aktów prawnych, łącznie z przepisami dotyczącymi wstrzymywania numerowania aktów, które nie obowiązują, póki nie zostaną zatwierdzone przez Parlament lub przez Izbę Gmin, do momentu takiego zatwierdzenia;

(c) postanawiać, że pewne kategorie lub rodzaje aktów prawnych podlegają zwolnieniu, całkowitemu lub w zakresie określonym przez te przepisy lub na ich podstawie, od wymogu drukowania i sprzedaży przez Królewskiego Drukarza Ustaw Parlamentu lub z jego upoważnienia, lub zwolnienia z jednego z tych wymogów;

(d) określić kategorie przypadków, w których wykonywanie uprawnień przez władzę prawodawczą jest lub nie jest wydawaniem przepisów, o którym mowa w ust. (2) art. 1 niniejszej ustawy, oraz postanowić o wyłączeniu z zakresu tego ustępu dowolnych takich kategorii;

* *orders*

(e) postanawiać o rozstrzygnięciu przez osobę lub osoby mianowane przez Lorda Kanclerza i spikera Izby Gmin następujących kwestii –

(i) numerowania, drukowania lub ogłaszania aktów prawnych lub kategorii lub rodzajów takich aktów;

(ii) czy lub w jakim zakresie akty prawne lub kategorie lub rodzaje takich aktów podlegają, na podstawie przepisów, zwolnieniu od wymogu wskazanego w lit. (c) niniejszego artykułu;

(iii) czy akt prawny lub kategoria lub rodzaj takich aktów ma charakter aktu publicznego lub miejscowego, osobistego lub prywatnego;

(iv) czy wykonywanie uprawnienia przyznanego przez ustawę przyjętą przed wejściem w życie niniejszej ustawy jest czy nie jest wykonywaniem uprawnienia do wydania przepisów.

(2) Każdy akt prawny wydany na podstawie niniejszego artykułu podlega uchyleniu na podstawie uchwały izby Parlamentu.

USTAWA O PARLAMENTARNYM KOMISARZU Z 1967 R.

(*Parliamentary Commissioner Act, 1967*)

(1967, c. 13)

Ustawa regulująca mianowanie i kompetencje Parlamentarnego Komisarza do spraw kontroli działań administracyjnych podejmowanych w imieniu Korony, oraz sprawy z tym związane

[22 marca 1967]

Mianowanie i okres sprawowania urzędu

1. – (1) W celu prowadzenia kontroli zgodnie z poniższymi przepisami niniejszej ustawy mianuje się Komisarza, zwanego Parlamentarnym Komisarzem do spraw Administracji.

(2) Jej Królewska Mość urzędowym aktem publicznym od czasu do czasu mianuje Komisarza, a osoba w ten sposób mianowana (z uwzględnieniem ust. (3) i (3A) niniejszego artykułu) piastuje urząd bezterminowo pod warunkiem właściwego zachowania.

(3) Osoba mianowana na Komisarza może być zwolniona z urzędu przez Jej Królewską Mość na jej życzenie lub usunięta z urzędu przez Jej Królewską Mość w następstwie adresów obu izb Parlamentu; oraz winna zwolnić urząd po zakończeniu roku służby, w którym kończy sześćdziesiąt pięć lat.

(3A) Jej Królewska Mość może ogłosić opróżnienie urzędu Komisarza, jeżeli jest przekonana, że osoba mianowana na Komisarza z powodów zdrowotnych jest niezdolna do –

- (a) pełnienia swych obowiązków; oraz
- (b) wystąpienia z życzeniem zwolnienia z urzędu.

Przepisy administracyjne

3. – (1) Komisarz może mianować wyznaczonych przez siebie urzędników za zgodą ministerstwa skarbu dotyczącą ich liczby i warunków służby.

(2) Kompetencja Komisarza określona w niniejszej ustawie może być wykonywana przez urzędnika Komisarza upoważnionego w tym celu przez Komisarza, przez upoważnionego członka personelu Ombudsmana Administracji Walijskiej i Walijskiego Komisarza do spraw Służby Zdrowia lub upoważnionego urzędnika Angielskiego Komisarza do spraw Służby Zdrowia lub Szkockiego Komisarza do spraw Służby Zdrowia.

Mianowanie tymczasowego Komisarza

3A. – (1) W przypadku, gdy urząd Komisarza ulegnie opróżnieniu, Jej Królewska Mość może, do czasu mianowania nowego Komisarza, mianować na podstawie niniejszego artykułu osobę do pełnienia obowiązków Komisarza w dowolnym czasie w okresie dwunastu miesięcy rozpoczynającym się w dniu, w którym doszło do opróżnienia.

(2) Osoba mianowana na podstawie niniejszego artykułu piastuje urząd zgodnie z wolą Jej Królewskiej Mości i, z uwzględnieniem tego, piastuje urząd –

(a) do chwili mianowania nowego Komisarza lub do upływu okresu dwunastu miesięcy rozpoczynającego się w dniu, w którym doszło do opróżnienia, w zależności od tego, co zdarzy się jako pierwsze;

(b) pod innymi względami, zgodnie z warunkami mianowania ustalonymi przez ministerstwo skarbu.

(3) Osoba mianowana na podstawie niniejszego artykułu, w trakcie piastowania urzędu traktowana jest jak Komisarz, z zastrzeżeniem art. 2 niniejszej ustawy.

(4) Wynagrodzenie, emerytura i inne świadczenia wypłacane na podstawie niniejszego artykułu pobierane są i wydawane z Funduszu Konsolidacyjnego.

Departamenty itp. podlegające kontroli

4. – (1) Z uwzględnieniem przepisów niniejszego artykułu oraz uwag zawartych w Załączniku nr 2* do niniejszej ustawy, ustawa niniejsza ma zastosowanie do departamentów rządowych, osób prawnych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej wymienionych w tym Załączniku; zaś odniesienia w niniejszej ustawie do organów władzy, do których zastosowanie ma niniejsza ustawa, są odniesieniami do takich osób prawnych lub jednostek.

(2) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim zmienić Załącznik nr 2 do niniejszej ustawy poprzez wprowadzenie zmian w pozycjach lub uwagach, usunięcie pozycji lub uwagi, lub wstawienie dodatkowej pozycji lub uwagi.

(3) Rozporządzenie królewskie może wstawić pozycję wyłącznie, jeżeli –

(a) odnosi się do –

(i) departamentu rządowego; lub

* Załącznik nr 2 zawiera wykaz rozlicznych departamentów rządowych i jednostek, takich jak Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Departament Lorda Kanclerza, Mennica Państwowa, Komisja do spraw Muzeów i Galerii i in.

(ii) osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, której kompetencje są wykonywane w imieniu Korony; lub

(b) odnosi się do osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej –

(i) którą utworzono na podstawie prerogatywy Jej Królewskiej Mości lub ustawą Parlamentu lub rozporządzeniem królewskim lub zarządzeniem wydanym na podstawie ustawy Parlamentu, lub którą utworzono w inny sposób przez ministra Korony lub departament rządowy;

(ii) której co najmniej połowa dochodów pochodzi bezpośrednio z pieniędzy przekazanych przez Parlament, podatku ustanowionego aktem prawnym, określonej w dowolny sposób opłaty ustanowionej w ten sposób lub z większej liczby takich źródeł; oraz

(iii) którą w całości lub części powołano na podstawie mianowania przez Jej Królewską Mość lub ministra Korony lub departament rządowy.

(3A) Nie wstawia się pozycji, jeżeli następstwem jej wstawienia byłoby umożliwienie Parlamentarnemu Komisarzowi badania działań, które mogą być badane przez Ombudsmana Administracji Walijskiej na podstawie Załącznika nr 9 do ustawy o ustroju Walii z 1998 r.

(3B) Nie wstawia się pozycji dotyczącej –

(a) administracji szkockiej lub jej części;

(b) szkockiej władzy publicznej o mieszanych lub niezastrzeżonych funkcjach w rozumieniu ustawy o Szkocji z 1998 r.; lub

(c) Szkockiej Parlamentarnej Osoby Prawnej.

(4) Nie wstawia się pozycji dotyczącej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, której wyłączna lub główna działalność zawarta jest w wykazie działalności określonych w poniższym ust. (5).

(5) Działalności, których dotyczy powyższy ust. (4) to –

(a) zapewnianie edukacji lub zapewnianie kształcenia w inny sposób niż na podstawie ustawy o kształceniu przemysłowym z 1982 r.;

(b) rozwijanie programów nauczania, badanie lub potwierdzanie programów edukacyjnych;

(c) kontrola dostępu do zawodów lub regulowanie postępowania członków grup zawodowych;

(d) badanie skarg członków społeczeństwa dotyczących działań osób lub jednostek organizacyjnych, lub nadzór lub kontrola nad takimi badaniami lub nad podjętymi po nich krokami.

(6) Nie wstawia się pozycji dotyczącej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej działającej wyłącznie lub głównie komercyjnie lub osoby prawnej

prowadzącej w ramach własności państwowej działalność przemysłową lub przedsięwzięcie lub część działalności przemysłowej lub przedsięwzięcia.

(7) Akt prawny wydany na podstawie niniejszego artykułu podlega uchynieniu na podstawie uchwały jednej z izb Parlamentu.

(8) W ustawie niniejszej –

(a) odniesienie do departamentu rządowego, do którego zastosowanie ma niniejsza ustawa, obejmuje odniesienie do ministrów lub urzędników takiego departamentu; oraz

(b) odniesienie do organu władzy, do której zastosowanie ma niniejsza ustawa, obejmuje odniesienie do członków lub urzędników takiego organu władzy.

Sprawy podlegające kontroli

5. (1) Z uwzględnieniem przepisów niniejszego artykułu, Komisarz może badać działania podjęte przez lub w imieniu departamentu rządowego lub innej władzy, do której ma zastosowanie niniejsza ustawa, w ramach wykonywania kompetencji administracyjnych, w przypadku, gdy –

(a) pisemna skarga zostaje należycie złożona posłowi do Izby Gmin przez członka społeczeństwa, który twierdzi, że poniósł krzywdę w następstwie wadliwej administracji w związku z tak podjętym działaniem; oraz

(b) skarga przekazana zostaje Komisarzowi, za zgodą skarżącego, przez posła do tej Izby z żądaniem przeprowadzenia bezzwłocznej kontroli.

(2) Z wyjątkami ustalonymi poniżej, Komisarz nie prowadzi kontroli na podstawie niniejszej ustawy dotyczącej następujących spraw –

(a) działania, w stosunku do którego pokrzywdzony ma lub miał prawo do odwołania, poddania kontroli lub złożenia wniosku do trybunału ustanowionego przez akt prawny lub na jego podstawie lub na podstawie prerogatywy Jej Królewskiej Mości;

(b) działania, w stosunku do którego pokrzywdzony uzyskał zadośćuczynienie na drodze postępowania przed sądem;

Komisarz może jednak prowadzić kontrolę pomimo tego, że pokrzywdzony miał lub ma takie prawo lub uzyskał takie zadośćuczynienie, jeżeli jest przekonany, że w konkretnych okolicznościach nie jest uzasadnione wymaganie od pokrzywdzonego wykorzystania tych środków.

(3) Nie wyłączając ust. (2) niniejszego artykułu, Komisarz nie prowadzi kontroli na podstawie niniejszej ustawy w stosunku do działań i spraw określonych w Załączniku nr 3* do niniejszej ustawy.

* Chodzi tu m.in. o sprawy dotyczące relacji rządu Zjednoczonego Królestwa z rządami państw obcych i organizacjami międzynarodowymi.

(4) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim zmienić rzeczony Załącznik nr 3 tak, aby wyłączyć z postanowień tego Załącznika działania i sprawy określone w rozporządzeniu; zaś akt prawny wydany na podstawie niniejszego ustępu podlega uchynieniu na podstawie uchwały jednej z izb Parlamentu.

(5) Rozstrzygając, czy wszcząć, kontynuować lub zaprzestać kontroli określonej w niniejszej ustawie, Komisarz, z uwzględnieniem powyższych przepisów niniejszej ustawy, działa według swego uznania; zaś ocena tego, czy skarga została należycie złożona zgodnie z niniejszą ustawą, dokonywana jest przez Komisarza.

(5A) W rozumieniu niniejszego artykułu, kompetencje administracyjne departamentu rządowego, do których zastosowanie ma niniejsza ustawa, obejmują kompetencje wykonywane przez departament w imieniu ministrów szkockich na podstawie art. 93 ustawy o Szkocji z 1998 r.

(5B) Komisarz nie prowadzi kontroli na podstawie niniejszej ustawy w stosunku do działań dotyczących Szkocji i nieodnoszących się do spraw zastrzeżonych, które zostały podjęte przez lub w imieniu ponadgranicznej władzy publicznej w rozumieniu ustawy o Szkocji z 1998 r.

(6) W rozumieniu niniejszego artykułu, kompetencje administracyjne wykonywane przez osobę mianowaną przez Lorda Kanclerza na członka personelu administracyjnego sądu lub trybunału uznawane są za kompetencje administracyjne departamentu Lorda Kanclerza lub, w Irlandii Północnej, Służby Sądowniczej Irlandii Północnej.

(7) W rozumieniu niniejszego artykułu, kompetencje administracyjne wykonywane przez osobę mianowaną na członka personelu administracyjnego właściwego trybunału –

(a) przez departament rządowy lub organ władzy, do której zastosowanie ma niniejsza ustawa; lub

(b) za zgodą takiego departamentu lub organu władzy (niezależnie od tego, czy dotycząca wynagrodzenia czy innych warunków służby), uznawane są za kompetencje administracyjne tego departamentu lub organu władzy.

(8) W ust. (7) niniejszego artykułu termin „właściwy trybunał” oznacza trybunał ustanowiony na podstawie Rozdziału I Części I ustawy o ubezpieczeniach społecznych z 1998 r.

(9) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim zmienić rzeczony Załącznik nr 4* przez zmianę lub usunięcie pozycji lub wstawienie

* Załącznik nr 4 zawiera wykaz trybunałów, np. Trybunał do Spraw Praw Autorskich, Trybunały Odwoławcze do Spraw Ubezpieczeń Społecznych i in.

dotkającej pozycji; zaś akt prawny wydany na podstawie niniejszego ustępu podlega uchynieniu na podstawie uchwały jednej z izb Parlamentu.

Postanowienia dotyczące skarg

6. (1) Skarga określona w niniejszej ustawie może być złożona przez osobę fizyczną lub grupę osób posiadającą osobowość prawną lub nie, niebędącą –

(a) organem władzy lokalnej lub innym organem władzy lub jednostką organizacyjną ustanowioną na potrzeby służby publicznej lub zarządu lokalnego lub na potrzeby prowadzenia w ramach własności państwowej działalności przemysłowej lub przedsięwzięcia lub części działalności przemysłowej lub przedsięwzięcia;

(b) innym organem władzy lub jednostką organizacyjną objętą zakresem poniższego ust. (1A).

(1A) Organ władzy lub jednostka organizacyjna objęta jest zakresem niniejszego ustępu, jeżeli –

(a) jej członkowie są mianowani przez –

(i) Jej Królewską Mość;

(ii) ministra Korony;

(iii) departament rządowy;

(iv) ministrów szkockich;

(v) Pierwszego Ministra; lub

(vi) Lorda Adwokata, lub

(b) jej dochody składają się w całości lub w głównej mierze z –

(i) pieniędzy przekazanych przez Parlament; lub

(ii) kwot wypłacanych ze Szkockiego Funduszu Konsolidacyjnego (bezpośrednio lub pośrednio).

(2) W przypadku, gdy osoba, która mogłaby złożyć skargę na podstawie powyższych przepisów niniejszej ustawy, zmarła lub z jakiegokolwiek powodu jest niezdolna do działania w swoim imieniu, skarga może być złożona przez jej osobistego przedstawiciela lub członka rodziny lub inną osobę fizyczną odpowiednią do jej reprezentowania; poza tym jednak, jak wyżej wspomniano, skarga nie zostanie przyjęta do rozpoznania na podstawie niniejszej ustawy, jeśli nie zostanie złożona przez osobę pokrzywdzoną.

(3) Skarga nie zostanie przyjęta do rozpoznania na podstawie niniejszej ustawy, jeśli zostanie złożona poświ do Izby Gmin później niż dwanaście miesięcy od dnia, w którym pokrzywdzony po raz pierwszy dowiedział się o sprawach opisanych w skardze; jednak Komisarz może prowadzić kontro-

łą zgodnie ze skargą złożoną po tym okresie, jeżeli uzna, że jest to zasadne ze względu na szczególne okoliczności.

(4) Z wyjątkiem postanowień poniższego ust. (5), skarga nie zostanie przyjęta do rozpoznania na podstawie niniejszej ustawy, jeżeli pokrzywdzony nie jest mieszkańcem Zjednoczonego Królestwa (lub, jeżeli zmarł, nie był takim mieszkańcem w chwili śmierci) lub skarga nie dotyczy działania podjętego w stosunku do niego, kiedy przebywał w Zjednoczonym Królestwie lub na obiekcie na określonym obszarze w rozumieniu ustawy o szelfie kontynentalnym z 1964 r. lub na statku zarejestrowanym w Zjednoczonym Królestwie lub samolocie tak zarejestrowanym; lub w stosunku do praw lub zobowiązań, które należą lub powstały w Zjednoczonym Królestwie lub na takim obiekcie, statku lub samolocie.

(5) Skarga może zostać przyjęta do rozpoznania na podstawie niniejszej ustawy w okolicznościach niemieszczących się w zakresie powyższego ust. (4) w przypadku, gdy –

(a) skarga dotyczy działania podjętego w kraju lub terytorium poza Zjednoczonym Królestwem przez urzędnika (niebędącego honorowym urzędnikiem konsularnym) w ramach wykonywania kompetencji konsularnych w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa; oraz

(b) pokrzywdzony jest obywatelem Zjednoczonego Królestwa i Kolonii, który, na podstawie art. 2 ustawy imigracyjnej z 1971 r., ma prawo zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie.

Procedura kontrolna

7. – (1) W przypadku, gdy Komisarz zamierza zgodnie ze skargą przeprowadzić kontrolę na podstawie niniejszej ustawy, daje sposobność głównemu urzędnikowi określonego departamentu lub organowi władzy oraz innej osobie, która według skargi podjęła objęte skargą działanie lub zezwoliła na nie, do wypowiedzenia się na temat zarzutów zawartych w skardze.

(2) Każda taka kontrola prowadzona jest w tajemnicy, ale poza powyższym procedura kontrolna prowadzona będzie w sposób, jaki Komisarz uzna za właściwy stosownie do okoliczności sprawy; zaś nie wyłączając ogólnego zastosowania poprzedniego postanowienia, Komisarz może uzyskiwać informacje od osób, w sposób i za pomocą pytań, jakie uzna za odpowiednie, oraz może zdecydować, czy dana osoba może być reprezentowana w postępowaniu kontrolnym przez adwokata lub w inny sposób.

(3) Komisarz może, jeżeli uzna to za odpowiednie, zapłacić skarżącemu lub innej osobie, która bierze udział w procedurze kontrolnej określonej w niniejszej ustawie lub dostarcza informacje na jej potrzeby –

(a) kwoty w związku z wydatkami odpowiednio poniesionymi przez nich;

(b) diety tytułem odszkodowania za ich stracony czas,

zgodnie ze stawkami i z uwzględnieniem warunków ustalonych przez ministerstwo skarbu.

(4) Prowadzenie kontroli określonej w niniejszej ustawie nie wpływa na działania podjęte przez dany departament lub organ władzy ani na uprawnienie lub obowiązek tego departamentu lub organu władzy do podjęcia dalszych działań dotyczących sprawy podlegającej kontroli.

Dowody

8. – (1) Na potrzeby kontroli określonej w niniejszej ustawie Komisarz może żądać od ministra, urzędnika lub członka określonego departamentu lub organu władzy lub od innej osoby, która w jego opinii może dostarczyć informacje lub przedstawić dokumenty istotne dla kontroli, dostarczenia takich informacji lub przedstawienia takich dokumentów.

(2) Na potrzeby takiej kontroli Komisarz posiada takie same uprawnienia jak sąd w związku ze stawieniem się i przesłuchaniem świadków (łącznie z zaprzysięganiem lub uzyskiwaniem zapewnienia oraz przesłuchiowaniem świadków za granicą) oraz w związku z przedstawianiem dokumentów.

(3) Do ujawnienia informacji na potrzeby kontroli określonej w niniejszej ustawie nie ma zastosowania żadne zobowiązanie do zachowania tajemnicy lub inne ograniczenia dotyczące ujawnienia informacji uzyskanych lub dostarczonych przez osoby w służbie Jej Królewskiej Mości, niezależnie od tego, czy zostały nałożone przez akt prawny czy przez zasadę prawną; zaś Korona w odniesieniu do takiej kontroli nie cieszy się żadnym przywilejem dotyczącym przedstawiania dokumentów lub składania zeznań, jaki ustanawia prawo w postępowaniach prawnych.

(4) Nie można żądać ani upoważnić nikogo na podstawie niniejszej ustawy do dostarczenia informacji lub odpowiedzi na pytanie dotyczące prac Gabinetu lub komisji Gabinetu, lub przedstawienia dokumentu odnoszącego się do takich prac; zaś na potrzeby niniejszego ustępu zaświadczenie wydane przez sekretarza Gabinetu za zgodą premiera, stwierdzające, że informacja, pytanie, dokument lub jego część odnosi się do takich prac, jest rozstrzygającym dowodem.

(5) Z uwzględnieniem ust. (3) niniejszego artykułu, nikt nie może zostać zmuszony na potrzeby kontroli określonej w niniejszej ustawie do złożenia zeznań lub przedstawienia dokumentu, jeżeli nie mógłby zostać do tego zmuszony w postępowaniu cywilnym przed sądem.

Utrudnianie lub obraza

9. – (1) Jeżeli ktokolwiek bez prawnego usprawiedliwienia utrudnia Komisarzowi lub urzędnikowi Komisarza wykonywanie jego kompetencji określonych w niniejszej ustawie, lub jest winny takiego działania lub zaniechania dotyczącego kontroli określonej w niniejszej ustawie, które stanowiłoby obrazę sądu, gdyby kontrola ta była postępowaniem sądowym, Komisarz może złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa do sądu.

(2) W przypadku, gdy zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa określone w niniejszym artykule, sąd może zbadać sprawę oraz, po wysłuchaniu świadków przedstawionych przeciwko oskarżonemu lub w jego interesie oraz po wysłuchaniu zeznań w interesie obrony, potraktować oskarżonego w sposób, w jaki mógłby zostać potraktowany, gdyby popełnił takie przestępstwo w stosunku do sądu.

(3) Artykuł niniejszy nie może być interpretowany jako odnoszący się do podejmowania działań wskazanych w ust. (4) art. 7 niniejszej ustawy.

Sprawozdania Komisarza

10. – (1) W przypadku, gdy Komisarz prowadzi kontrolę określoną w niniejszej ustawie lub podejmuje decyzję o nieprzeprowadzeniu takiej kontroli, przesyła posłowi do Izby Gmin, który wystąpił z żądaniem kontroli (lub, jeżeli nie jest on już posłem do tej Izby, posłowi do tej Izby, którego Komisarz uzna za właściwego) sprawozdanie z wyników kontroli lub, zgodnie z okolicznościami, oświadczenie o powodach nieprzeprowadzenia kontroli.

(2) W przypadku, gdy Komisarz prowadzi kontrolę określoną w niniejszej ustawie, przesyła sprawozdanie z wyników kontroli także głównemu urzędnikowi określonego departamentu lub organu władzy oraz innej osobie, której zarzuca się w skardze podjęcie lub zezwolenie na działanie objęte skargą.

(3) Jeżeli po przeprowadzeniu kontroli określonej w niniejszej ustawie, Komisarz uzna, że pokrzywdzony poniósł krzywdę w następstwie wadliwej administracji, a krzywda ta nie spotkała się lub nie spotka z zadośćuczynieniem, może on, jeśli uzna to za właściwe, przedłożyć izbom Parlamentu specjalne sprawozdanie na temat sprawy.

(4) Komisarz corocznie przedkłada izbom Parlamentu ogólne sprawozdanie z wykonywania kompetencji określonych w niniejszej ustawie oraz może od czasu do czasu przedkładać izbom Parlamentu inne sprawozdania dotyczące tych kompetencji, jakie uzna za odpowiednie.

(5) Na potrzeby przepisów dotyczących zniesławienia, każde wskazane dalej ogłoszenie objęte jest bezwzględny immunitetem, a mianowicie –

(a) ogłoszenie dowolnej sprawy przez Komisarza w ramach sprawozdania przedkładanego izbom Parlamentu na potrzeby niniejszej ustawy;

(b) ogłoszenie dowolnej sprawy przez posła do Izby Gmin w ramach kontaktowania się z Komisarzem lub jego urzędnikami na te potrzeby lub przez Komisarza lub jego urzędników w ramach kontaktowania się z takim posłem na te potrzeby;

(c) ogłoszenie przez takiego posła skarżącemu sprawozdania lub oświadczenia przesłanego posłowi w związku ze skargą zgodnie z ust. (1) niniejszego artykułu;

(d) ogłoszenie przez Komisarza osobie wskazanej w ust. (2) niniejszego artykułu sprawozdania zgodnie z tym ustępem.

Postanowienia dotyczące tajemnicy informacji

11. – (2) Informacje uzyskane przez Komisarza lub jego urzędników w trakcie lub na potrzeby kontroli określonej w niniejszej ustawie nie podlegają ujawnieniu, z wyjątkiem sytuacji –

(a) gdy dzieje się to na potrzeby kontroli oraz sporządzania sprawozdań określonych w niniejszej ustawie;

(b) gdy dzieje się to na potrzeby postępowań w sprawach przestępstw określonych w ustawach o tajemnicy służbowej z lat 1911–1989, których popełnienie zarzuca się w stosunku do informacji uzyskanych przez Komisarza lub jego urzędników na podstawie niniejszej ustawy, oraz postępowań w sprawie krzywoprzysięstwa, którego popełnienie zarzuca się w trakcie kontroli określonej w niniejszej ustawie, lub na potrzeby dochodzenia w celu podjęcia takich postępowań; lub

(c) na potrzeby postępowań określonych w art. 9 niniejszej ustawy;

zaś Komisarz i jego urzędnicy nie mogą być wzywani do złożenia zeznań w żadnych postępowaniach (poza wyżej wspomnianymi) na temat spraw, o których dowiedzieli się w trakcie postępowań określonych w niniejszej ustawie.

(2A) W przypadku, gdy Komisarz piastuje także urząd Ombudsmana Administracji Walijskiej lub Komisarza do spraw Służby Zdrowia, zaś osoba składa do niego w ramach jego urzędu Ombudsmana Administracji Walijskiej lub Komisarza do spraw Służby Zdrowia skargę, która częściowo dotyczy sprawy, w stosunku do której osoba ta uprzednio złożyła skargę określoną w niniejszej ustawie lub później składa taką skargę, informacje uzyskane przez Komisarza lub jego urzędników w trakcie lub na potrzeby badania skargi określonej w niniejszej ustawie mogą być ujawnione w celu wykonywania przez niego kompetencji w stosunku do tej innej skargi.

(3) Minister Korony może przekazać Komisarzowi pisemne zawiadomienie dotyczące dokumentu lub informacji określonej w zawiadomieniu, lub kategorii dokumentów lub informacji tak określonej, zawiadamiając, że zdaniem ministra ujawnienie takiego dokumentu lub informacji lub takiej kategorii dokumentów lub informacji szkodziłoby bezpieczeństwu państwa lub w inny sposób byłoby niezgodne z interesem publicznym; a w przypadku, gdy zawiadomienie takie zostanie przekazane, niniejsza ustawa nie może być interpretowana jako upoważniająca lub wymagająca od Komisarza lub urzędników Komisarza przekazywania komukolwiek lub na jakiegokolwiek potrzeby dokumentów lub informacji określonych w zawiadomieniu lub kategorii dokumentów lub informacji tak określonych.

(4) Odniesienia w niniejszej ustawie do ministra Korony obejmują odniesienia do Komisarzy Urzędu Celnego i Akcyzy oraz Komisarzy Podatkowych.

Konsultacje pomiędzy Parlamentarnym Komisarzem a Ombudsmanem Administracji Walijskiej lub Komisarzami do spraw Służby Zdrowia

11 A. – (1) W przypadku, gdy na dowolnym etapie kontroli określonej w niniejszej ustawie, Komisarz dojdzie do przekonania, że skarga odnosi się częściowo do sprawy podlegającej właściwości Ombudsmana Administracji Walijskiej lub Angielskiego, Walijskiego lub Szkockiego Komisarza do spraw Służby Zdrowia, Komisarz –

(a) konsultuje się z nim na temat skargi, chyba że sam piastuje także ten urząd; oraz

(b) jeśli uzna to za niezbędne, informuje składającego skargę określoną w niniejszej ustawie o krokach niezbędnych do złożenia skargi określonej w ustawie o ustroju Walii z 1998 r. lub w ustawie o Komisarzach do spraw Służby Zdrowia z 1993 r.

(2) W przypadku, gdy na podstawie powyższego ust. (1) Komisarz konsultuje się z Ombudsmanem Administracji Walijskiej lub Komisarzem do spraw Służby Zdrowia na temat skargi określonej w niniejszej ustawie, może konsultować się na temat każdej sprawy związanej ze skargą, łącznie z –

(a) prowadzeniem kontroli w sprawie skargi; oraz

(b) formą, treścią i ogłoszeniem sprawozdania z wyników takiej kontroli.

(3) Artykuł 11(2) niniejszej ustawy nie ma zastosowania do ujawnienia informacji przez Komisarza lub jego urzędników w trakcie konsultacji przeprowadzonych zgodnie z niniejszym artykułem.

Plan odszkodowań za utratę zdrowia poniesioną przez ofiary przestępstw

11 B. – (1) Na potrzeby niniejszej ustawy, kompetencje administracyjne wykonywane przez zarządcę systemu odszkodowań za utratę zdrowia doznaną na skutek przestępstwa („kompetencje związane z systemem”) uznawane są za kompetencje administracyjne departamentu rządowego, do którego zastosowanie ma niniejsza ustawa.

(2) Na potrzeby niniejszego artykułu, zarządcami systemu są –

(a) urzędnik odpowiedzialny za rozpatrywanie roszczeń mianowany na podstawie art. 3(4)(b) ustawy o odszkodowaniach za utratę zdrowia poniesioną na skutek przestępstwa z 1995 r.;

(b) osoba mianowana na podstawie art. 5(3)(c) tej ustawy;

(c) dyrektor systemu, określony w art. 1(4) tej ustawy, oraz osoby wyznaczone przez niego do wykonywania kompetencji w stosunku do systemu.

(3) Głównym urzędnikiem w stosunku do skargi złożonej w związku z działaniami podjętymi w związku z kompetencjami związanymi z systemem jest –

(a) w przypadku działań podjętych przez urzędnika odpowiedzialnego za rozpatrywanie roszczeń, osoba od czasu do czasu wyznaczona przez sekretarza stanu* na potrzeby niniejszego ustępu;

(b) w przypadku działania podjętego przez osobę wyznaczoną na podstawie art. 5(3)(c) ustawy z 1995 r., przewodniczący wyznaczony przez sekretarza stanu na podstawie art. 5(3)(b) tej ustawy; lub

(c) w przypadku działania podjętego przez dyrektora systemu lub przez inne osoby wskazane w ust. (2)(c) niniejszego artykułu, dyrektor systemu.

(4) Prowadzenie kontroli określonej w niniejszej ustawie w związku z działaniem podjętym w związku z kompetencjami związanymi z systemem nie wpływa –

(a) na tak podjęte działania;

(b) na uprawnienie lub obowiązek osoby do podjęcia dalszych działań dotyczących sprawy podlegającej kontroli.

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych

12. – (1) W ustawie niniejszej poniższe wyrażenia mają znaczenie odpowiednio im niniejszym przypisane –

termin „działanie” obejmuje zaniechanie, zaś pozostałe wyrażenia związane z działaniem interpretowane są odpowiednio;

* Chodzi o wskazanie, że daną czynność może podjąć członek rządu o charakterze szefa departamentu rządowego.

termin „Komisarz” oznacza Parlamentarnego Komisarza do spraw Administracji;

termin „sąd” oznacza, w odniesieniu do Anglii i Walii Wysoki Trybunał, w odniesieniu do Szkocji Najwyższy Sąd Cywilny, zaś w odniesieniu do Irlandii Północnej Wysoki Trybunał Irlandii Północnej;

termin „akt prawny” obejmuje akty prawne Parlamentu Irlandii Północnej oraz akty urzędowe wydane na podstawie aktu prawnego;

termin „urzędnik” obejmuje pracownika;

termin „pokrzywdzony” oznacza osobę, która twierdzi, że poniosła lub rzekomo poniosła krzywdę wskazaną w art. 5(1)(a) niniejszej ustawy;

termin „trybunał” obejmuje osobę tworzącą trybunał składający się z jednej osoby.

(2) Odniesienia w niniejszej ustawie do aktu prawnego są odniesieniami do tego aktu w zakresie, w jakim został zmieniony lub rozszerzony innym aktem prawnym.

(3) Stwierdza się niniejszym, że niniejsza ustawa nie upoważnia ani nie wymaga od Komisarza kwestionowania słuszności decyzji podjętych bez dopuszczenia się wadliwej administracji przez departament rządowy lub inną władzę w ramach wykonywania prawa do podejmowania decyzji nadanych temu departamentowi lub władzy.

D. RZĄD

USTAWA O MINISTRACH KORONY Z 1975 R.

(Ministers of the Crown Act, 1975)

(1975, c. 26)

Uprawnienie do przekazywania kompetencji ministrów rozporządzeniami królewskimi

1. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim –

(a) postanowić o przekazaniu ministrowi Korony kompetencji uprzednio wykonywanych przez innego ministra Korony;

(b) postanowić o rozwiązaniu departamentu rządowego kierowanego przez ministra Korony i przekazaniu lub rozdzieleniu na rzecz innego ministra lub ministrów Korony, określonych w rozporządzeniu, kompetencji uprzednio wykonywanych przez ministra kierującego tym departamentem;

(c) polecić, aby kompetencje ministra Korony wykonywane były wspólnie z innym ministrem Korony, albo polecić zaprzestania takiego ich wykonywania.

(2) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może zawierać takie poboczne, wtórne i dodatkowe przepisy, jakie mogą być niezbędne lub wskazane w celu pełnego wykonania rozporządzenia, łącznie z przepisami –

(a) dotyczącymi przekazania mienia, praw i zobowiązań, które posiadał, którymi dysponował lub które zaciągnął minister Korony w związku z kompetencjami przekazanymi lub rozdzielonymi;

(b) dotyczącymi prowadzenia i ukończenia przez ministra lub na podstawie upoważnienia ministra, któremu przekazano kompetencje, działań rozpoczętych przez ministra Korony lub na podstawie jego upoważnienia przed datą wejścia w życie rozporządzenia;

(c) dotyczącymi dostosowania aktów prawnych dotyczących kompetencji przekazanych, jakie mogą być niezbędne w celu umożliwienia wykonywania ich przez ministra, któremu je przekazano, i jego urzędników;

(d) dotyczącymi wprowadzenia w aktach prawnych regulujących liczbę stanowisk, w stosunku do których może być wypłacane wynagrodzenie, oraz w art. 2 i Załączniku nr 2 ustawy o wykluczeniu możliwości członkostwa

w Izbie Gmin z 1975 r. (które regulują liczbę osób piastujących urzędy, które mogą zostać wybrane do Izby Gmin, zasiadać w niej i głosować), takich zmian, jakie mogą być wskazane z powodu przekazania kompetencji lub rozwiązania departamentu na podstawie rozporządzenia;

(e) dotyczącymi zastąpienia przez ministra, któremu przekazano kompetencje, innego ministra, we wszelkich aktach, umowach lub postępowaniach prawnych wydanych lub rozpoczętych przed wejściem w życie rozporządzenia.

(3) Nie zostaną wprowadzone na podstawie lit. (d) powyższego ust. (2) zmiany w aktach prawnych wskazanych w tej literze w celu zwiększenia kwot wypłacanego wynagrodzenia lub zwiększenia liczby osób, którym mogą być wypłacane wynagrodzenia, na podstawie tych aktów prawnych, lub liczby osób uzyskujących zgodnie z powyższym uprawnienie do zasiadania i głosowania w Izbie Gmin.

(4) W przypadku, gdy w rozporządzeniu wydanym na podstawie niniejszego artykułu ustanowiony zostaje przepis dotyczący przekazania kompetencji, w związku z którymi minister może pozywać lub zostać pozwanym na podstawie aktu prawnego, rozporządzenie zawiera przepisy stwarzające możliwość, aby minister, któremu przekazano kompetencje, mógł pozywać i być pozwanym w taki sam sposób.

(5) Zaświadczenie wydane przez ministra Korony, stwierdzające, że mienie przyznane innemu ministrowi bezpośrednio przed wejściem w życie rozporządzenia określonego w niniejszym artykule zostało przekazane na podstawie rozporządzenia ministrowi wydającemu zaświadczenie, jest rozstrzygającym dowodem przekazania.

Zmiany w departamentach urzędu sekretarza stanu lub w ich kompetencjach

2. – (1) Jej Królewska Mość może w związku ze zmianą w departamentach urzędu sekretarza stanu lub zmianą kompetencji sekretarza stanu ustanowić w rozporządzeniu królewskim takie poboczne, wtórne i dodatkowe przepisy, jakie mogą być niezbędne lub wskazane w związku ze zmianą, łącznie z przepisami –

(a) czyniącymi sekretarza stanu pojedynczą osobą prawną.

(b) dotyczącymi przekazania mienia, praw lub zobowiązań na rzecz sekretarza stanu lub przez niego,

(c) dotyczącymi dostosowania aktów prawnych dotyczących sekretarza stanu lub departamentu sekretarza stanu,

(d) dotyczącymi zastąpienia przez jednego sekretarza stanu lub departament sekretarza stanu innego we wszelkich aktach, umowach lub postępo-

waniach prawnych wydanych lub rozpoczętych przed wejściem w życie rozporządzenia.

(2) Zaświadczenie wydane przez ministra Korony, stwierdzające, że mienie przyznane innemu ministrowi bezpośrednio przed wejściem w życie rozporządzenia określonego w niniejszym artykule zostało przekazane na podstawie rozporządzenia ministrowi wydającemu zaświadczenie, jest rozstrzygającym dowodem przekazania.

(3) Artykuł niniejszy ma zastosowanie wyłącznie do zmian po 27 czerwca 1974 r. oraz do utworzenia (w tym roku) Departamentów Energii, Przemysłu, Handlu, oraz Cen i Ochrony Konsumentów.

Przekazanie mienia itp. sekretarzowi stanu lub od niego

3. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy akt prawny (łącznie z zarządzeniem wydanym na podstawie niniejszej ustawy) postanawia, że wymieniony sekretarz stanu i jego następcy stają się pojedynczą osobą prawną, a ma zastosowanie niezależnie od tego, czy urząd pojedynczej osoby prawnej jest w danym czasie obsadzony.

(2) Działania, podjęte przez innego sekretarza stanu lub w związku z nim na rzecz wymienionego sekretarza stanu jako pojedynczej osoby prawnej, obowiązują, jakby zostały dokonane przez wymienionego sekretarza stanu lub w związku z nim.

(3) Nie wyłączając poprzedzających postanowień niniejszego artykułu, dokument, umowa lub inny akt podlegający wykonaniu przez wymienionego sekretarza stanu jako pojedynczą osobę prawną lub w jego imieniu, jest ważny, jeżeli opatrzony jest pieczęcią osoby prawnej tego sekretarza stanu poświadczoną podpisem innego sekretarza stanu, lub sekretarza w departamencie sekretarza stanu lub osoby upoważnionej do tego przez sekretarza stanu.

Zmiana tytułu ministrów

4. Jeżeli Jej Królewska Mość zechce w rozporządzeniu królewskim polecić zmianę tytułu ministra Korony, rozporządzenie może zawierać postanowienia wprowadzające nowy tytuł –

(a) do aktów prawnych (łącznie z tymi, które wskazano w powyższym art. 1(2)(d)) dotyczących ministra;

(b) do aktów, umów lub postępowań prawnych wydanych lub rozpoczętych przed wejściem w życie rozporządzenia.*

* Warto wskazać, że poprzednie regulacje dotyczące ministrów Korony zawierały również rozstrzygnięcia o uposażeniu Lidera Opozycji JKM. Obecnie kwestia ta regulowana jest przez ustawę *Ministerial and Other Salaries Act z 1975 r.*

E. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

USTAWA O SĄDACH WYŻSZYCH Z 1981 R.

(*Senior Courts Act, 1981*)*

(1981, c. 54)

Ustawa łącząca i zmieniająca ustawę o Sądzie Najwyższym Orzecznictwa (ujednolicenie) z 1925 r. i inne akty prawne dotyczące Sądu Najwyższego w Anglii i Walii i wymiaru sprawiedliwości; uchylająca niektóre przestarzałe lub zbędne akty prawne dotyczące tych spraw; zmieniająca Część VIII ustawy o zdrowiu psychicznym z 1959 r., ustawę o sądach wojskowych (odwołania) z 1968 r., ustawę o arbitrażu z 1979 r. oraz prawo dotyczące sądów hrabstw; oraz dotycząca związanych celów

[28 lipca 1981]

Nakazy sądowe zakazujące działalności na stanowiskach, do których brak uprawnień

30. – (1) W przypadku, gdy osoba nie mająca takich uprawnień działa na stanowisku, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł, Wysoki Sąd** może –

- (a) wydać nakaz sądowy zakazujący jej takiej działalności; oraz
- (b) jeżeli sprawa tego wymaga, ogłosić opróżnienie stanowiska.

(2) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do wszelkich istotnych stanowisk publicznych o permanentnym charakterze, piastowanych w służbie Korony lub utworzonych przez przepis prawny, lub edykt królewski.

Wniosek o sądową kontrolę legalności

31. – (1) Wniosek do Wysokiego Sądu w sprawie wydania jednego lub więcej z poniższych nakazów, a mianowicie –

- (a) zarządzenia nakazującego, zakazującego lub unieważniającego;
- (b) deklaracji lub nakazu sądowego określonego w ust. (2); lub
- (c) nakazu określonego w art. 30, zakazującego nieuprawnionej osobie działalności na stanowisku, do którego ma zastosowanie ten artykuł,

* Oryginalny tytuł: „Ustawa o Sądzie Najwyższym”, zmieniony ustawą o reformie konstytucyjnej z 2005 r.

** *High Court*

składany jest zgodnie z zasadami obowiązującymi w sądzie w ramach procedury nazywanej wnioskiem o sądową kontrolę legalności.

(2) Deklaracja lub nakaz sądowy może być wydany na podstawie niniejszego ustępu w przypadku, gdy złożony został wniosek o sądową kontrolę legalności, w którym zwrócono się o wydanie nakazu, oraz gdy Wysoki Sąd uwzględniając –

(a) charakter sprawy, w stosunku do której może być wydany nakaz w formie zarządzenia nakazującego, zakazującego lub unieważniającego;

(b) charakter osób i jednostek organizacyjnych, przeciwko którym może być wydany nakaz w formie takich zarządzeń; oraz

(c) wszystkie okoliczności sprawy,

uzna, że uzasadnione i dogodne jest wydanie deklaracji lub nakazu sądowego, zgodnie z okolicznościami.

(3) Wniosek o sądową kontrolę legalności może być złożony tylko za przyzwoleniem* Wysokiego Sądu uzyskanym zgodnie z zasadami obowiązującymi przed sądem; zaś sąd nie udziela przyzwolenia na złożenie wniosku, o ile nie uzna, że wnioskodawca ma dostateczny interes w sprawie, której dotyczy wniosek.

(4) W przypadku złożenia wniosku o sądową kontrolę legalności Wysoki Sąd może przyznać wnioskodawcy odszkodowanie, restytucję lub zwrot należnej kwoty, jeżeli –

(a) wnioskodawca załączy roszczenie o takie zasądzenie powstałe na gruncie sprawy, z którą związany jest wniosek; oraz

(b) sąd uzna, że takie zasądzenie zostałyby wydane, jeżeli takie roszczenie złożono by w ramach powództwa wnioskodawcy wniesionego w czasie złożenia wniosku.

(5) Jeżeli w przypadku złożenia wniosku o sądową kontrolę legalności, w którym zwrócono się o wydanie zarządzenia unieważniającego, Wysoki Sąd unieważni decyzję, której dotyczy wniosek, Wysoki Sąd może przekazać sprawę do właściwego sądu, trybunału lub organu władzy, z zaleceniem ponownego rozpatrzenia jej oraz wydania decyzji zgodnej z ustaleniami Wysokiego Sądu.

(6) W przypadku, gdy Wysoki Sąd uzna, że wniosek o sądową kontrolę legalności złożony z nadmierną zwłoką, sąd może odmówić wydania –

(a) przyzwolenia na złożenie wniosku,

(b) nakazu, o który zwrócono się we wniosku,

* *leave*

jeżeli uzna, że wydanie nakazu, o który się zwrócono, prawdopodobnie spowodowałoby znaczne trudności dla kogokolwiek lub znacznie naruszyłoby czyjekolwiek prawa, lub byłoby szkodliwe dla dobrej administracji.

(7) Ustęp (6) nie wyłącza zastosowania postanowień innego aktu prawnego lub zasady obowiązującej w sądzie, która ogranicza termin, w którym można złożyć wniosek o sądową kontrolę legalności.

BIBLIOTEKA
SEJMOWA

USTAWA O TRYBUNAŁACH I POSTĘPOWANIACH Z 1992 R.

(Tribunals and Inquiries Act, 1992)

(1992, c. 53)

Ustawa łącząca ustawę o trybunałach i postępowaniach z 1971 r. i niektóre inne akty prawne dotyczące trybunałów i postępowania
[16 lipca 1992]

Za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz Izby Gmin, zebranych w obecnym Parlamencie, i z ich upoważnienia Jej Królewska Mość zarządza co następuje:

Rada Trybunałów i jej funkcje

Rada Trybunałów

1. – (1) Utrzymuje się nadal Radę zwaną Radą Trybunałów (w niniejszej ustawie nazywana „Radą”) w celu –

(a) kontroli ustroju i prac trybunałów określonych w Załączniku nr 1 (trybunały ustanowione na podstawie przepisów określonych w tym Załączniku lub na ich potrzeby) oraz, od czasu do czasu, składania sprawozdań na temat ich ustroju i prac;

(b) rozpatrywania i składania sprawozdań na temat takich konkretnych spraw, jakie mogą być przekazywane Radzie na podstawie niniejszej ustawy, dotyczących trybunałów innych niż zwykłe sądy, niezależnie od tego, czy określone zostały w Załączniku nr 1, lub dotyczących dowolnego takiego trybunału; oraz

(c) rozpatrywania i składania sprawozdań na temat takich spraw, jakie mogą być przekazywane Radzie na podstawie niniejszej ustawy, lub jakie Rada uzna za szczególnie ważne, w związku z procedurami administracyjnymi dotyczącymi, lub mogącymi dotyczyć, prowadzenia przez ministra lub w jego imieniu postępowań prawnych, lub w związku z dowolną taką procedurą.

(2) Artykuł niniejszy nie upoważnia Rady ani nie nakazuje jej zajmowania się sprawami, w stosunku do których Parlament Irlandii Północnej uprawniony jest do stanowienia prawa.

* *Court of Session*

Skład Rady i Komisji Szkockiej

2. – (1) Z uwzględnieniem ust. (3), Rada składa się z nie więcej niż piętnastu i nie mniej niż dziesięciu członków mianowanych przez Lorda Kanclerza i ministrów szkockich, a jeden z tych członków mianowany zostaje przez te same podmioty na przewodniczącego Rady.

(2) Ustanawia się Komisję Szkocką Rady (w ustawie niniejszej nazywaną „Komisją Szkocką”) która, z uwzględnieniem ust. (3), składa się z –

(a) dwóch lub trzech członków Rady wyznaczonych przez ministrów szkockich, oraz

(b) trzech lub czterech osób, niebędących członkami Rady, mianowanych przez ministrów szkockich;

zaś ministrowie szkoccy mianują jednego z członków Komisji Szkockiej (będącego członkiem Rady) na przewodniczącego Komisji Szkockiej.

(3) Oprócz osób mianowanych lub wyznaczonych na podstawie ust. (1) i (2), Parlamentarny Komisarz do spraw Administracji jest z urzędu członkiem Rady i Komisji Szkockiej.

(4) Mianując członków Rady uwzględnia się potrzebę reprezentacji interesów Walijczyków.

Sprawozdania Rady i Komisji Szkockiej oraz przekazywanie im spraw

4. – (1) Z uwzględnieniem postanowień niniejszego artykułu, sprawozdania Rady składane są Lordowi Kanclerzowi i ministrom szkockim, a sprawy przekazywane mogą być Radzie, zgodnie z okolicznościami, przez Lorda Kanclerza i ministrów szkockich.

(7) Rada składa Lordowi Kanclerzowi i ministrom szkockim coroczne sprawozdanie na temat jej postępowań oraz postępowań Komisji Szkockiej, zaś (a) Lord Kanclerz przedkłada sprawozdanie Parlamentowi, a (b) ministrowie szkoccy przedkładają sprawozdanie Parlamentowi Szkockiemu, z takimi ewentualnymi uwagami, jakie on lub oni uznają za odpowiednie.

Skład trybunałów i procedura dotycząca trybunałów i postępowań

Zalecenia Rady dotyczące mianowania członków trybunałów

5. – (1) Z uwzględnieniem art. 6, ale nie wyłączając ogólności zastosowania art. 1(1)(a), Rada może udzielać właściwemu ministrowi ogólnych zaleceń dotyczących mianowania członków trybunałów wskazanych w Załączniku nr 1 lub zespołów utworzonych na potrzeby takich trybunałów; zaś właściwy minister uwzględnia zalecenia określone w niniejszym artykule (nie wyłączając przepisów regulujących takie mianowania).

(2) W artykule niniejszym termin „właściwy minister”, w związku z dowolnymi mianowaniami, oznacza ministra dokonującego mianowania lub, jeśli nie są one dokonywane przez ministra, ministra kierującego departamentem rządowym zajmującym się danym trybunałem.

Mianowanie przewodniczących niektórych trybunałów

6. – (1) Przewodniczący, lub osoba mianowana do pełnienia obowiązków przewodniczącego dowolnego trybunału, do którego zastosowanie ma niniejszy ustęp, wybierany jest (nie wyłączając zastosowania przepisów dotyczących kwalifikacji) przez właściwy organ władzy z zespołu osób mianowanych przez Lorda Kanclerza.

(2) Członkowie zespołów utworzonych na podstawie niniejszego artykułu sprawują urząd i zwalniają go zgodnie z warunkami określonymi w aktach urzędowych, na podstawie których zostali mianowani, ale mogą zrezygnować z urzędu na podstawie pisemnego zawiadomienia złożonego Lordowi Kanclerzowi; zaś każdy z członków, który przestaje piastować urząd, ma prawo ubiegania się o ponowne mianowanie.

(3) Ustęp (1) ma zastosowanie do dowolnego trybunału określonego w pkt. 7(b) lub 38(a) Załącznika nr 1.

(5) Osoba lub osoby tworzące trybunał określony w pkt. 31 Załącznika nr 1 mianowani są przez Lorda Kanclerza, a w przypadku, gdy trybunał składa się z więcej niż jednej osoby, Lord Kanclerz wyznacza przewodniczącego.

(6) W artykule niniejszym termin „właściwy organ władzy” oznacza ministra, który, pomijając niniejszą ustawę, byłby upoważniony do mianowania lub wyboru przewodniczącego, osoby pełniącej obowiązki przewodniczącego, członków lub członka danego trybunału.

(7) Zespół może być utworzony na podstawie niniejszego artykułu na potrzeby jednego trybunału lub dwóch lub więcej trybunałów, niezależnie od ich charakteru.

(8) W odniesieniu do określonych w niniejszym artykule trybunałów działających w Szkocji, niniejszy artykuł obowiązuje z uwzględnieniem, że odniesienia do Lorda Kanclerza zastępowane są odniesieniami do Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego*.

(9) W odniesieniu do określonych w niniejszym artykule trybunałów działających w Irlandii Północnej, niniejszy artykuł obowiązuje z uwzględnieniem

* *Court of Session*

niem, że odniesienia do Lorda Kanclerza zastępowane są odniesieniami do Lorda Głównego Sędziego Irlandii Północnej.

Zgoda wymagana na usunięcie członków niektórych trybunałów

7. – (1) Z uwzględnieniem ust. (2), uprawnienie ministra, innego niż Lord Kanclerz, do zwolnienia członka trybunału określonego w Załączniku nr 1 lub zespołu utworzonego na potrzeby takiego trybunału, wykonywane jest wyłącznie za zgodą –

(a) Lorda Kanclerza, Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego i Lorda Głównego Sędziego Irlandii Północnej, jeżeli trybunał działa we wszystkich częściach Zjednoczonego Królestwa;

(b) Lorda Kanclerza i Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego, jeżeli trybunał działa we wszystkich częściach Wielkiej Brytanii;

(c) Lorda Kanclerza i Lorda Głównego Sędziego Irlandii Północnej, jeżeli trybunał działa w Anglii, Walii i Irlandii Północnej;

(d) Lorda Kanclerza, jeżeli trybunał nie działa poza Anglią i Walią;

(e) Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego, jeżeli trybunał działa wyłącznie w Szkocji;

(f) Lorda Głównego Sędziego Irlandii Północnej, jeżeli trybunał działa wyłącznie w Irlandii Północnej.

Zasady proceduralne dotyczące trybunałów

8. – (1) Uprawnienie ministra, Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego, Komisarzy Podatkowych lub Komisji do Spraw Odszkodowań Zagranicznych do wydawania, zatwierdzania, potwierdzania lub wyrażania zgody na przyjęcie zasad proceduralnych dla trybunałów określonych w Załączniku nr 1 wykonywane jest wyłącznie po konsultacji z Radą.

(2) Uprawnienie ministerstwa skarbu do wydawania –

(a) przepisów na podstawie art. 48(3) ustawy o spółdzielniach budowlanych z 1986 r. (przepisy dotyczące odwołań do trybunału utworzonego na podstawie art. 47 tej ustawy), lub

(b) przepisów na podstawie art. 30 ustawy o bankowości z 1987 r. (przepisy dotyczące odwołań na podstawie Części I tej ustawy), wykonywane jest wyłącznie po konsultacji z Radą.

(3) Rada konsultuje się z Komisją Szkocką w związku z wykonywaniem jej kompetencji określonych w niniejszym artykule –

(a) dotyczących trybunałów określonych w Części II Załącznika nr 1, lub

(b) dotyczących przepisów na podstawie art. 30 ustawy o bankowości z 1987 r., które (na podstawie ust. (4) tego artykułu), wydawane są przez Lorda Adwokata.

(4) W artykule niniejszym termin „zasady proceduralne” obejmuje wszelkie przepisy dotyczące procedury stosowanej przez dany trybunał.

Procedura dotycząca postępowań prawnych*

9. – (1) Lord Kanclerz, po konsultacji z Radą, może wydać przepisy regulujące procedurę obowiązującą w ramach postępowań prawnych prowadzonych przez ministrów lub w ich imieniu; zaś w stosunku do różnych kategorii takich postępowań mogą być wydane różne postanowienia takich przepisów.

(2) Przepisy wydane przez Lorda Kanclerza na podstawie niniejszego artykułu obowiązują, w stosunku do postępowań prawnych, z uwzględnieniem postanowień aktów prawnych, na podstawie których prowadzone jest postępowanie, oraz wszelkich przepisów wydanych na podstawie takich aktów prawnych.

(3) Z uwzględnieniem ust. (2), przepisy wydawane na podstawie niniejszego artykułu mogą regulować procedurę w zakresie spraw przygotowawczych w stosunku do postępowań prawnych wskazanych w ust. (1), oraz w zakresie spraw następczych w stosunku do takich postępowań, jak i w zakresie prowadzenia czynności w ramach takich postępowań.

(4) Stosując niniejszy artykuł do postępowań prowadzonych w Szkocji –

(a) odniesienia do Lorda Kanclerza zastępowane są odniesieniami do Lorda Adwokata, oraz

(b) Rada, wykonując swoje kompetencje na podstawie niniejszego artykułu do przepisów wydawanych przez Lorda Adwokata, konsultuje się z Komisją Szkocką.

Sądowa kontrola trybunałów itp.

Uzasadnienia decyzji trybunałów i ministrów

10. – (1) Z uwzględnieniem postanowień niniejszego artykułu i art. 14, w przypadku, gdy –

(a) trybunał określony w Załączniku nr 1 wydaje decyzję, lub

(b) minister ogłasza o podjętej przez niego decyzji –

* *statutory inquiries*

(i) po przeprowadzeniu przez niego lub w jego imieniu postępowania prawnego, lub

(ii) w przypadku, w którym zainteresowana osoba mogła (poprzez sprzeciw lub w inny sposób) zażądać przeprowadzenia postępowania prawnego, obowiązkiem trybunału lub ministra jest przedstawienie w oświadczeniu, pisemnym lub ustnym, uzasadnienia decyzji, jeżeli, z chwilą wydania lub ogłoszenia decyzji lub przed nią, wysunięte zostanie żądanie przedstawienia uzasadnienia.

(2) Ze względu na bezpieczeństwo państwowe można odmówić wydania oświadczenia określonego w ust. (1) lub ograniczyć uzasadnienie.

(3) Trybunał lub minister może odmówić przedstawienia oświadczenia określonego w ust. (1) osobie, która nie jest zasadniczo zainteresowana decyzją, jeżeli uzna, że przedstawienie go byłoby sprzeczne z interesem osoby głównie zainteresowanej.

(4) Ustęp (1) nie ma zastosowania do decyzji podjętej przez ministra po przeprowadzeniu przez niego lub w jego imieniu postępowania lub rozpatrywania, które jest postępowaniem prawnym wyłącznie na podstawie zarządzenia wydanego na podstawie art. 16(2), chyba że zarządzenie zawiera wytyczną, iż niniejszy artykuł ma być stosowany w stosunku do postępowania lub rozpatrywania, do którego ma zastosowanie zarządzenie.

(5) Ustęp (1) nie ma zastosowania –

(a) do decyzji, których uzasadnianie, pomijając niniejszy artykuł, regulowane jest przez inne przepisy,

(b) do decyzji ministra związanych z przygotowaniem, wydawaniem, zatwierdzaniem, potwierdzaniem lub wyrażaniem zgody na przepisy, zarządzenia lub plany o charakterze legislacyjnym, a nie wykonawczym, lub

(c) decyzji Rady do spraw emerytur pracowniczych wskazanej w pkt. 35(d) Załącznika nr 1.

(6) Oświadczenie zawierające uzasadnienie decyzji wskazanej w lit. (a) lub (b) ust. (1), przedstawione zgodnie z tym ustępem lub na podstawie innego przepisu, stanowi część decyzji i jest odpowiednio włączane do akt.

(7) Jeżeli po konsultacji z Radą, Lord Kanclerz i Lord Adwokat uznają za celowe, aby

(a) decyzje konkretnego trybunału lub decyzje o określonym charakterze, lub

(b) decyzje ministra o określonym charakterze,

wyłączyć z zakresu obowiązywania ust. (1) ze względu na to, że przedmiot takich decyzji lub okoliczności ich wydania powodują, że uzasadnienie jest niepotrzebne lub niepraktyczne, Lord Kanclerz i Lord Adwokat mogą zarządzeniem polecić, że ust. (1) nie ma zastosowania do takich decyzji.

(8) W przypadku, gdy zarządzenie dotyczące decyzji zostało wydane na podstawie ust. (7), Lord Kanclerz i Lord Adwokat mogą, kolejnym zarządzeniem wydanym po konsultacji z Radą, uchylić lub zmienić wcześniejsze zarządzenie tak, aby ust. (1) miał zastosowanie do takich decyzji.

Odwolania od niektórych trybunałów

11. – (1) Z uwzględnieniem ust. (2), jeżeli strona postępowania przed trybunałem określonym w pkt. 8, 15(a) lub (d), 16, 18, 24, 26, 31, 33(b), 37, 44 lub 45 Załącznika nr 1 jest niezadowolona z powodu kwestii prawnej z decyzji trybunału może, zgodnie z zasadami obowiązującymi w sądzie, odwołać się od trybunału do Wysokiego Sądu* lub zażądać od trybunału przedstawienia sprawy w celu uzyskania opinii Wysokiego Sądu.

(2) Ustęp (1) nie ma zastosowania do postępowań przed trybunałami pracowniczymi, które powstają na podstawie aktów prawnych wskazanych w art. 21(1) ustawy o trybunałach pracowniczych z 1996 r.

(3) Zasady obowiązujące w sądzie wydane w stosunku do wszystkich trybunałów wskazanych w ust. (1) lub do któregośkolwiek z nich, mogą przewidywać upoważnienie trybunału lub wymaganie od niego, w trakcie postępowania przed nim, przedstawienia kwestii prawnej powstałej w ramach postępowania w formie zagadnienia prawnego Wysokiemu Sądowi; zaś decyzja Wysokiego Sądu dotycząca zagadnienia przedstawionego na podstawie niniejszego ustępu uznawana będzie za orzeczenie sądu w rozumieniu art. 16 ustawy o Sądzie Najwyższym z 1981 r. (jurysdykcja Sądu Apelacyjnego do rozpatrywania i rozstrzygania odwołań od orzeczeń Wysokiego Sądu).

(4) W stosunku do postępowań przed Wysokim Sądem lub Sądem Apelacyjnym, wszczętych na podstawie niniejszego artykułu, uprawnienie do wydawania zasad obowiązujących w sądzie obejmuje uprawnienie do wydawania zasad określających uprawnienia Wysokiego Sądu lub Sądu Apelacyjnego w odniesieniu do –

- (a) wydawania decyzji, które mogłyby zostać wydane przez trybunał;
- (b) odsyłania sprawy z opinią lub wytyczną sądu dotyczącą ponownego rozpatrywania i rozstrzygania przez trybunał;
- (c) udzielania wytycznych trybunałowi;

* *High Court*

zaś w stosunku do odmiennych trybunałów mogą być wydawane odmienne postanowienia.

(5) Odwołanie do Sądu Apelacyjnego nie może być składane na podstawie niniejszego artykułu bez zezwolenia Wysokiego Sądu lub Sądu Apelacyjnego.

(6) Ustęp (1) ma zastosowanie do decyzji sekretarza stanu w sprawie odwołań określonych w art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim z 1974 od postanowień Dyrektora Naczelnego do spraw uczciwej konkurencji, w taki sposób, w jaki ma zastosowanie do decyzji trybunałów wskazanych w tym ustępie, ale z zastąpieniem odniesień do strony postępowania przez odwołanie do osób, które mają prawo do odwołania do sekretarza stanu (niezależnie od tego, czy wykorzystały to prawo); zaś odniesienia w ust. (1) i (4) do trybunałów interpretowane są, w odniesieniu do takich odwołań, jako odniesienia do sekretarza stanu.

(10) W artykule niniejszym termin „decyzja” obejmuje wytyczne lub zarządzenia, a odniesienia do wydawania decyzji interpretowane są odpowiednio.

[...]

Przepisy i zarządzenia

15. Uprawnienie Lorda Kanclerza i Lorda Adwokata lub któregokolwiek z nich do wydawania przepisów i zarządzeń określonych w niniejszej ustawie wykonywane jest w formie aktów prawnych podlegających uchynieniu na podstawie uchwały jednej z izb Parlamentu.

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych

16. – (1) W ustawie niniejszej, poza sytuacjami, w których kontekst nakazuje inaczej,

terminy „decyzja”, „zasady proceduralne” i „prace”, w odniesieniu do trybunałów, interpretowane są zgodnie z art. 14,

termin „Rada” oznacza Radę Trybunałów,

termin „minister” obejmuje radę, której przewodniczy minister,

termin „Komisja Szkocka” oznacza Komisję Szkocką Rady Trybunałów,

termin „postępowanie prawne” oznacza –

(a) postępowanie lub rozpatrywanie prowadzone lub mające być prowadzone podczas wypełniania obowiązków nałożonych przez przepisy prawne, lub

(b) postępowanie lub rozpatrywanie, lub kategorie postępowania lub rozpatrywania, określone na potrzeby niniejszego artykułu w zarządzeniu na podstawie ust. (2), oraz

termin „przepisy prawne” oznacza przepisy zawarte lub obowiązujące na podstawie dowolnego aktu prawnego.

(2) Lord Kanclerz i Lord Adwokat mogą zarządzeniem określić na potrzeby niniejszego artykułu postępowania lub rozpatrywania prowadzone lub mające być prowadzone zgodnie z uprawnieniem przyznanym przez przepisy prawne określone w zarządzeniu, lub kategorię takich postępowań lub rozpatrywania.

(3) Odniesienia w niniejszej ustawie do członków trybunałów obejmują odniesienia do osoby tworzącej trybunał składający się z jednej osoby.

[...]

Krótki tytuł, wejście w życie i odniesienie

19. – (1) Ustawa niniejsza może być przytaczana jako ustawa o trybunałach i postępowaniach z 1992 r.

(2) Ustawa niniejsza wchodzi w życie 1 października 1992 r.

(3) Ustawa niniejsza odnosi się do Irlandii Północnej.

USTAWA O REFORMIE KONSTITUCYJNEJ Z 2005 R.

(*Constitutional Reform Act, 2005*)

(2005, c. 4)

Ustawa zmieniająca urząd Lorda Kanclerza i regulująca kompetencje tego urzędu; ustanawiająca Sąd Najwyższy Zjednoczonego Królestwa, znosząca jurysdykcję apelacyjną Izby Lordów; regulująca jurysdykcję Komisji Sądowniczej Królewskiej Tajnej Rady oraz kompetencje sądownicze przewodniczącego Rady; regulująca inne kwestie dotyczące sędziów, ich mianowania i spraw dyscyplinarnych; oraz służąca związanym celom
[24 marca 2005]

Za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz Izby Gmin, zebranych w obecnym Parlamencie, i z ich upoważnienia Jej Królewska Mość zarządza co następuje:

CZĘŚĆ I

ZASADA RZĄDÓW PRAWA

Zasada rządów prawa

1. Ustawa niniejsza nie wpływa niekorzystnie na –
 - (a) konstytucyjną zasadę rządów prawa, ani
 - (b) obecną pozycję Lorda Kanclerza w realizacji tej zasady.

CZĘŚĆ II

USTALENIA DOTYCZĄCE PRZEKSZTAŁCENŃ URZĘDU LORDA KANCLERZA

Kwalifikacje wymagane do objęcia urzędu Lorda Kanclerza

Doświadczenie jako kwalifikacja do objęcia urzędu Lorda Kanclerza

2. – (1) Rekomendowana do mianowania na Lorda Kanclerza może być osoba, którą premier uzna za kwalifikowaną na podstawie doświadczenia.

(2) Premier może wziąć pod uwagę –

- (a) doświadczenie nabyte podczas sprawowania funkcji ministra Korony;
- (b) doświadczenie nabyte podczas sprawowania funkcji członka izby Parlamentu;
- (c) doświadczenie nabyte podczas sprawowania funkcji wykwalifikowanego prawnika;

(d) doświadczenie nabyte podczas sprawowania funkcji wykładowcy prawa na uniwersytecie;

(e) inne doświadczenie, jakie premier uzna za właściwe.

(3) W artykule niniejszym termin „wykwalifikowany prawnik” oznacza –

(a) osobę mającą kwalifikacje do zajmowania stanowisk w sądach wyższych instancji w rozumieniu art. 71 ustawy o sądach i usługach prawniczych z 1990 r.;

(b) adwokata w Szkocji lub prawnika uprawnionego do występowania przed Najwyższym Sądem Cywilnym oraz Najwyższym Sądem Karnym;

(c) członka adwokatury Irlandii Północnej oraz prawnika uprawnionego do występowania przed Sądem Orzecznictwym Irlandii Północnej.

Trwała niezawisłość sędziowska

Gwarancje trwałej niezawisłości sędziowskiej

3. – (1) Lord Kanclerz, inni ministrowie Korony i wszyscy odpowiedzialni za sprawy związane z sędziami lub w inny sposób związane z wymiarem sprawiedliwości muszą stać na straży trwałej niezawisłości sędziowskiej.

(2) Ustęp (1) nie ustanawia żadnego obowiązku, którego ustanowienie zawiera się w zakresie uprawnień ustawodawczych Parlamentu Szkockiego.

(3) Nie podlega obowiązkowi ustanowionemu w ust. (1) osoba, która podlega obowiązkowi ustanowionemu w art. 1(1) ustawy o wymiarze sprawiedliwości (Irlandia Północna) z 2002 r.

(4) W celu stania na straży niezawisłości ustanowione zostają poniższe konkretne obowiązki.

(5) Lord Kanclerz i inni ministrowie Korony nie mogą podejmować starań o wpływanie na konkretne rozstrzygnięcia sędziowskie poprzez jakikolwiek szczególnie kontakt z sędziami.

(6) Lord Kanclerz bierze pod uwagę –

(a) potrzebę obrony niezawisłości;

(b) potrzebę zapewnienia sędziom wsparcia niezbędnego do wykonywania ich kompetencji;

(c) potrzebę właściwego reprezentowania interesu publicznego dotyczącego spraw związanych z sędziami lub w inny sposób związanych z wymiarem sprawiedliwości w decyzjach wpływających na te sprawy.

(7) W artykule niniejszym termin „sędziowie” obejmuje sędziów –

(a) Sądu Najwyższego;

(b) innego sądu ustanowionego na podstawie prawa dowolnej części Zjednoczonego Królestwa;

(c) sądu międzynarodowego.

(8) W ust. (7) termin „sąd międzynarodowy” oznacza Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości lub inny sąd lub trybunał, który pełni władzę sądowniczą lub wykonuje kompetencje o charakterze sądowniczym, zgodnie z –

(a) umową, której stroną jest Zjednoczone Królestwo lub rząd Jej Królewskiej Mości; lub

(b) rezolucją Rady Bezpieczeństwa lub Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Gwarancje trwałej niezawisłości sędziowskiej: Irlandia Północna

4. – (1) Artykuł 1 ustawy o wymiarze sprawiedliwości (Irlandia Północna) z 2002 r. (gwarancje trwałej niezawisłości sędziowskiej) uzyskuje brzmienie – „Gwarancje trwałej niezawisłości sędziowskiej

1. – (1) Poniższe osoby muszą stać na straży trwałej niezawisłości sędziowskiej –

(a) Pierwszy Minister,

(b) zastępca Pierwszego Ministra,

(c) ministrowie Irlandii Północnej, oraz

(d) wszyscy odpowiedzialni za sprawy związane z sędziami lub w inny sposób związane z wymiarem sprawiedliwości, w przypadku, gdy odpowiedzialność ta obowiązuje wyłącznie w Irlandii Północnej lub w odniesieniu do Irlandii Północnej.

(2) W celu stania na straży niezawisłości ustanowiony zostaje poniższy konkretny obowiązek.

(3) Pierwszy Minister, zastępca Pierwszego Ministra i ministrowie Irlandii Północnej nie mogą podejmować starań o wpływanie na konkretne rozstrzygnięcia sędziowskie poprzez jakikolwiek szczególnie kontakt z sędziami.

(4) W artykule niniejszym termin „sędziowie” obejmuje sędziów –

(a) Sądu Najwyższego;

(b) innego sądu ustanowionego na podstawie prawa dowolnej części Zjednoczonego Królestwa;

(c) sądu międzynarodowego.

(5) W ust. (4) termin „sąd międzynarodowy” oznacza Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości lub inny sąd lub trybunał, który sprawuje władzę sądowniczą lub wykonuje kompetencje o charakterze sądowniczym, zgodnie z –

(a) umową, której stroną jest Zjednoczone Królestwo lub rząd Jej Królewskiej Mości; lub

(b) rezolucją Rady Bezpieczeństwa lub Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.”

Wystąpienia sędziów wyższych rangą

Wystąpienia do Parlamentu

5. – (1) Główny sędzia dowolnej części Zjednoczonego Królestwa może przedkładać Parlamentowi pisemne wystąpienia w sprawach uznawanych przez niego za ważne, a związanych z sędziami lub w inny sposób związanych z wymiarem sprawiedliwości w tej części Zjednoczonego Królestwa.

(2) W odniesieniu do Szkocji sprawy te nie obejmują spraw zawierających się w zakresie uprawnień ustawodawczych Parlamentu Szkockiego, chyba że są to sprawy, których dotyczy projekt ustawy Parlamentu.

(3) W odniesieniu do Irlandii Północnej sprawy te nie obejmują spraw przekazanych zawierających się w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia Irlandii Północnej, chyba że są to sprawy, których dotyczy projekt ustawy Parlamentu.

(4) W ustępie (3) odniesienie do spraw przekazanych ma znaczenie określone w art. 4(1) ustawy o Irlandii Północnej z 1998 r.

(5) W artykule niniejszym termin „główny sędzia” oznacza –

(a) w odniesieniu do Anglii i Walii lub Irlandii Północnej, Lorda Głównego Sędziego tej części Zjednoczonego Królestwa;

(b) w odniesieniu do Szkocji, Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego.

Wystąpienia do Zgromadzenia Irlandii Północnej

6. – (1) Lord Główny Sędzia Irlandii Północnej może przedkładać Zgromadzeniu Irlandii Północnej pisemne wystąpienia w sprawach uznawanych przez niego za ważne, a związanych z sędziami lub w inny sposób związanych z wymiarem sprawiedliwości w Irlandii Północnej.

(2) Te sprawy to –

(a) sprawy wyłączone lub sprawy zastrzeżone, których dotyczy projekt ustawy Zgromadzenia Irlandii Północnej;

(b) sprawy przekazane zawierające się w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia Irlandii Północnej, chyba że są to sprawy, których dotyczy projekt ustawy Parlamentu.

(3) W ustępie (2) odniesienia do spraw wyłączonych, zastrzeżonych i przekazanych mają znaczenie określone w art. 4(1) ustawy o Irlandii Północnej z 1998 r.

Przewodniczący Sądów Anglii i Walii

7. – (1) Lord Główny Sędzia piastuje urząd Przewodniczącego Sądów Anglii i Walii i jest Zwierzchnikiem sądownictwa Anglii i Walii.

(2) Jako Przewodniczący Sądów Anglii i Walii jest odpowiedzialny –

(a) za przedstawianie poglądów sędziów w Anglii i Walii Parlamentowi, Lordowi Kanclerzowi i ministrom Korony;

(b) za organizację opieki, szkoleń i doradztwa dla sędziów w Anglii i Walii w ramach środków udostępnianych przez Lorda Kanclerza;

(c) za organizację rozmieszczania sędziów w Anglii i Walii oraz przydziału pracy w sądach.

(3) Przewodniczący Sądów Anglii i Walii jest przewodniczącym sądów wymienionych w ust. (4) i jest uprawniony do zasiadania w każdym z tych sądów.

(4) Sądy te to* –

Sąd Apelacyjny

Wysoki Sąd

Sąd Korony

sądy hrabstw

sądy magistrackie.

(5) W art. 1 ustawy o Sądzie Najwyższym z 1981 r. traci moc obowiązującą ust. (2) (Lord Kanclerz jako przewodniczący Sądu Najwyższego Anglii i Walii).

Zwierzchnik wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych i jego zastępca**

8. – (1) Ustanawia się Zwierzchnika wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych.

(2) Zwierzchnikiem wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych jest –

(a) Lord Główny Sędzia, lub

(b) inna osoba mianowana przez Lorda Głównego Sędziego.

(3) Lord Główny Sędzia może mianować zastępcę Zwierzchnika wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych.

(4) Lord Główny Sędzia nie może mianować osoby określonej w ust.

(2)(b) lub (3), o ile nie zostaną spełnione poniższe warunki –

(a) Lord Główny Sędzia skonsultuje się z Lordem Kanclerzem;

* *Court of Appeal, High Court, Crown Court, county courts, magistrates' courts.*

** *Head of Criminal Justice*

(b) osoba mająca zostać mianowana jest zwykłym sędzią Sądu Apelacyjnego.

(5) Osoba mianowana na podstawie ust. (2)(b) lub (3) piastuje urząd, na który zostanie mianowana, zgodnie z warunkami mianowania.

Zwierzchnik wymiaru sprawiedliwości w sprawach rodzinnych*

9. – (1) Przewodniczący Wydziału Rodzinnego jest Zwierzchnikiem wymiaru sprawiedliwości w sprawach rodzinnych.

(2) Lord Główny Sędzia może wyznaczyć zastępcę Zwierzchnika wymiaru sprawiedliwości w sprawach rodzinnych.

(3) Lord Główny Sędzia nie może mianować osoby określonej w ust. (2), o ile nie zostaną spełnione poniższe warunki –

(a) Lord Główny Sędzia skonsultuje się z Lordem Kanclerzem;

(b) osoba mająca zostać mianowana jest zwykłym sędzią Sądu Apelacyjnego.

(4) Osoba mianowana jako zastępca Zwierzchnika wymiaru sprawiedliwości w sprawach rodzinnych piastuje urząd, na który zostanie mianowany, zgodnie z warunkami mianowania.

[...]

Przysięga Lorda Kanclerza

Przysięga Lorda Kanclerza

17. – (1) W ustawie o przysięgach z 1868 r. po art. 6 dodaje się art. 6A – „Przysięga Lorda Kanclerza

6A. – (1) Przysięga określona w ust. (2) przedkładana jest Lordowi Kanclerzowi i składana przez niego po przysiędze urzędowej, niezwłocznie po przyjęciu urzędu.

(2) Przysięga brzmi –

„Ja, _____, przyrzekam, że sprawując urząd Lorda Wysokiego Kanclerza Wielkiej Brytanii będę przestrzegał zasady rządów prawa, bronił niezawisłości sędziów i wykonywał mój obowiązek zapewniania środków na rzecz sprawnego i skutecznego wspierania sądów, za co jestem odpowiedzialny. Tak mi dopomóż Bóg.”

(2) Artykuł dodany na podstawie ust. (1) nie ma zastosowania w przypadku przyjęcia urzędu przed wejściem w życie niniejszego artykułu.

* *Head of Family Justice*

CZĘŚĆ III SĄD NAJWYŻSZY*

Sąd Najwyższy

Sąd Najwyższy

23. – (1) Ustanawia się Sąd Najwyższy Zjednoczonego Królestwa.

(2) Sąd składa się z 12 sędziów mianowanych przez Jej Królewską Mość urzędowym aktem publicznym.

(3) Jej Króлева Mość może od czasu do czasu rozporządzeniem królewskim zmienić ust. (2) w celu zwiększenia lub dalszego zwiększenia liczby sędziów Sądu.

(4) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość w Radzie rozporządzenia określonego w ust. (3) nie zostanie udzielona przed przedłożeniem projektu rozporządzenia izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(5) Jej Króлева Mość może urzędowym aktem publicznym mianować jednego z sędziów na Przewodniczącego a jednego na zastępcę Przewodniczącego Sądu.

(6) Z wyjątkiem Przewodniczącego i zastępcy Przewodniczącego sędziów tytułuje się „Sędziowie Sądu Najwyższego”.

(7) Sąd uważa się za należycie ukonstytuowany pomimo nieobsadzenia stanowisk sędziowskich lub urzędu Przewodniczącego lub zastępcy Przewodniczącego.

Pierwsi członkowie Sądu

24. Z dniem wejścia w życie art. 23 –

(a) osoby, które bezpośrednio przed tym wejściem w życie były Lordami Prawa, stają się członkami Sądu Najwyższego;

(b) osoba, która bezpośrednio przed tym wejściem w życie była starszym Lordem Prawa, staje się Przewodniczącym Sądu,

(c) osoba, która bezpośrednio przed tym wejściem w życie była drugim starszym Lordem Prawa staje się zastępcą Przewodniczącego Sądu.

Mianowanie sędziów

Kwalifikacje wymagane do mianowania

25. (1) Kwalifikacje wymagane do mianowania na sędziego Sądu Najwyższego posiada osoba, która –

* *The Supreme Court*

(a) piastowała wysoki urząd sądowniczy przez okres co najmniej 2 lat, lub

(b) była wykwalifikowanym prawnikiem przez okres co najmniej 15 lat.

(2) Wykwalifikowanym prawnikiem w rozumieniu niniejszego artykułu jest osoba, która –

(a) ma kwalifikacje do zajmowania stanowisk w sądach wyższych instancji w rozumieniu art. 71 ustawy o sądach i usługach prawniczych z 1990 r.,

(b) jest adwokatem w Szkocji lub prawnikiem uprawnionym do występowania przed Najwyższym Sądem Cywilnym oraz Najwyższym Sądem Karnym, lub

(c) jest członkiem adwokatury Irlandii Północnej lub prawnikiem uprawnionym do występowania przed Sądem Orzecznictwem Irlandii Północnej.

Wybór członków Sądu

26. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do rekomendacji do mianowania na jeden z poniższych urzędów –

(a) sędziego Sądu Najwyższego;

(b) Przewodniczącego Sądu;

(c) zastępcy Przewodniczącego Sądu.

(2) Rekomendacja udzielana jest wyłącznie przez premiera.

(3) Premier –

(a) musi rekomendować osobę, której nazwisko jest mu przekazywane na podstawie art. 29;

(b) nie może rekomendować innej osoby.

(4) Osoba, która nie jest sędzią Sądu, musi być rekomendowana do mianowania na sędziego, jeżeli jej nazwisko przekazywane jest premierowi w celu mianowania na Przewodniczącego lub zastępcę Przewodniczącego.

(5) Jeśli jeden z urzędów wskazanych w ust. (1) pozostaje nieobsadzony lub Lord Kanclerz uzna, że wkrótce będzie nieobsadzony, Lord Kanclerz zwołuje komisję wyborczą w celu wyboru osoby rekomendowanej.

(6) Załącznik nr 8 dotyczy komisji wyborczych.

(7) Ust. (5) stosowany jest z uwzględnieniem Części 3 tego Załącznika.

(8) Artykuły 27–31 mają zastosowanie w przypadku, gdy zwołana została komisja wyborcza na podstawie niniejszego artykułu.

Procedura wyborcza

27. – (1) Komisja musi –

(a) ustalić procedurę wyborczą, która ma zostać zastosowana;

(b) zastosować tę procedurę wyborczą, oraz

(c) zgodnie z nią dokonać wyboru.

(2) W ramach procedury wyborczej komisja konsultuje się z –
(a) tymi sędziami wyższymi rangą, którzy nie są członkami komisji oraz nie pragną być uwzględniani w wyborze;

(b) Lordem Kanclerzem;

(c) Pierwszym Ministrem Szkocji;

(d) Pierwszym Sekretarzem Zgromadzenia w Walii;

(e) sekretarzem stanu do spraw Irlandii Północnej.

(3) Jeżeli na podstawie ust. (2)(a) nie dojdzie do konsultacji z żadnym sędzią sądów danej części Zjednoczonego Królestwa, komisja w ramach procedury wyborczej konsultuje się z najwyższym rangą sędzią sądów tej części, który nie jest członkiem komisji i nie pragnie być uwzględniany w wyborze.

(4) Ustępy (5)–(10) mają zastosowanie do wyboru określonego w niniejszym artykule lub art. 31.

(5) Wybór musi być oparty o walory kandydata.

(6) Wybrana może zostać wyłącznie osoba spełniająca wymogi określone w art. 25.

(7) Nie może zostać wybrany członek komisji.

(8) Dokonując wyboru komisja musi zapewnić, aby łącznie sędziowie dysponowali znajomością oraz doświadczeniem w praktykowaniu prawa każdej z części Zjednoczonego Królestwa.

(9) Komisja musi uwzględniać wskazówki udzielane przez Lorda Kanclerza co do spraw, które mają być brane pod uwagę podczas dokonywania wyboru (z uwzględnieniem innych postanowień niniejszej ustawy).

(10) Wybór dotyczy wyłącznie jednej osoby.

Sprawozdanie

28. – (1) Po zastosowaniu się do art. 27 komisja przedstawia sprawozdanie Lordowi Kanclerzowi.

(2) Sprawozdanie –

(a) określa, kto został wybrany;

(b) wskazuje sędziów wyższych rangą, z którymi skonsultowano się na podstawie art. 27(2)(a) oraz sędziego, z którym skonsultowano się na podstawie art. 27(3);

(c) zawiera inne informacje, których wymaga Lord Kanclerz.

(2) Sprawozdanie przedstawiane jest w formie zatwierdzonej przez Lorda Kanclerza.

(4) Po przedstawieniu sprawozdania komisja przedstawia dalsze informacje, których zażąda Lord Kanclerz.

- (5) Po otrzymaniu sprawozdania, Lord Kanclerz konsultuje się z –
- (a) sędziami wyższymi rangą, z którymi skonsultowano się na podstawie art. 27(2)(a);
 - (b) sędzią, z którym skonsultowano się na podstawie art. 27(3);
 - (c) Pierwszym Ministrem Szkocji;
 - (d) Pierwszym Sekretarzem Zgromadzenia w Walii;
 - (e) sekretarzem stanu do spraw Irlandii Północnej.

Wybór przez Lorda Kanclerza

29. – (1) Artykuł niniejszy odnosi się do poniższych faz –

Faza 1: w przypadku, gdy dokonano wyboru osoby na podstawie art. 27

Faza 2: w przypadku, gdy dokonano wyboru osoby po odrzuceniu lub ponownym rozpatrzeniu w fazie 1

Faza 3: w przypadku, gdy dokonano wyboru osoby po odrzuceniu lub ponownym rozpatrzeniu w fazie 2.

(2) W fazie 1 Lord Kanclerz musi zrobić jedno z poniższych –

(a) przekazać informację o wyborze;

(b) odrzucić wybór;

(c) zażądać od komisji ponownego rozpatrzenia wyboru.

(3) W fazie 2 Lord Kanclerz musi zrobić jedno z poniższych –

(a) przekazać informację o wyborze;

(b) odrzucić wybór, ale wyłącznie, jeżeli został dokonany po ponownym rozpatrzeniu w fazie 1;

(c) zażądać od komisji ponownego rozpatrzenia wyboru, ale wyłącznie jeżeli został dokonany po odrzuceniu w fazie 1.

(4) W fazie 3 Lord Kanclerz musi przekazać informację o wyborze, chyba że zastosowanie ma ust. (5) i zgodnie z nim Lord Kanclerz dokonuje powiadomienia.

(5) Jeżeli osoba, w przypadku wyboru której Lord Kanclerz zażądał ponownego rozpatrzenia w fazie 1 lub 2, nie została ponownie wybrana w następnej fazie, Lord Kanclerz może w fazie 3 przekazać jej nazwisko premierowi.

(3) W Części niniejszej odniesienia do przekazywania informacji o wyborze przez Lorda Kanclerza są odniesieniami do przekazania przez niego premierowi nazwiska wybranej osoby.

Wykonywanie uprawnień do odrzucenia lub żądania ponownego rozpatrzenia

30. – (1) Określone w art. 29 uprawnienie Lorda Kanclerza do odrzucenia wyboru w fazie 1 lub 2 może być wykorzystane wyłącznie z tego po-

wodu, że zdaniem Lorda Kanclerza wybrana osoba nie nadaje się na dany urząd.

(2) Określone w art. 29 uprawnienie Lorda Kanclerza do żądania ponownego rozpatrzenia przez komisję wyboru w fazie 1 lub 2 może być wykorzystane wyłącznie z tego powodu, że zdaniem Lorda Kanclerza –

(a) nie ma wystarczających przesłanek wskazujących na to, że ta osoba nadaje się na dany urząd;

(b) są przesłanki wskazujące na to, że ta osoba nie jest najlepszym kandydatem ze względu na swoje walory, lub

(c) nie ma wystarczających przesłanek wskazujących na to, że gdyby ta osoba została mianowana, łącznie sędziowie dysponowaliby znajomością oraz doświadczeniem w praktykowaniu prawa każdej z części Zjednoczonego Królestwa.

(3) Lord Kanclerz podaje komisji na piśmie powody odrzucenia lub żądania ponownego rozpatrzenia wyboru.

Wybór po odrzuceniu lub żądaniu ponownego rozpatrzenia

31. – (1) Jeżeli Lord Kanclerz odrzuci lub zażąda ponownego rozpatrzenia wyboru w fazie 1 lub 2 na podstawie art. 29, komisja musi wybrać osobę zgodnie z niniejszym artykułem.

(2) Jeżeli Lord Kanclerz odrzuca wybór, komisja –

(a) nie może wybrać osoby odrzuconej, oraz

(b) w przypadku, gdy odrzucenie nastąpiło po ponownym rozpatrzeniu wyboru, nie może wybrać osoby, której wybór ponownie rozpatrywała (jeżeli była to inna osoba).

(3) Jeżeli Lord Kanclerz żąda ponownego rozpatrzenia wyboru, komisja –

(a) może wybrać tę samą osobę lub inną osobę, ale

(b) w przypadku, gdy to żądanie nastąpiło po odrzuceniu, nie może wybrać osoby odrzuconej.

(4) Komisja informuje Lorda Kanclerza o osobie wybranej po odrzuceniu lub po złożeniu żądania ponownego rozpatrzenia.

Warunki mianowania

Przysięga wierności oraz przysięga sędziowska

32. – (1) Osoba mianowana na Przewodniczącego Sądu musi, niezwłocznie po przyjęciu urzędu, złożyć wymagane przysięgi w obecności –

(a) zastępcy Przewodniczącego, lub

(b) starszego zwykłego sędziego, jeżeli nie ma zastępcy Przewodniczącego.

(2) Osoba mianowana na zastępcę Przewodniczącego Sądu Najwyższego musi, niezwłocznie po przyjęciu urzędu, złożyć wymagane przysięgi w obecności –

(a) Przewodniczącego, lub

(b) starszego zwykłego sędziego, jeżeli nie ma Przewodniczącego.

(3) Osoba mianowana na sędziego Sądu Najwyższego musi, niezwłocznie po przyjęciu urzędu, złożyć wymagane przysięgi w obecności –

(a) Przewodniczącego, lub

(b) zastępcy Przewodniczącego, jeżeli nie ma Przewodniczącego, lub

(c) starszego zwykłego sędziego, jeżeli nie ma Przewodniczącego ani zastępcy Przewodniczącego.

(4) Ustępy (1) i (2) mają zastosowanie niezależnie od tego, czy osoba mianowana na Przewodniczącego lub zastępcę Przewodniczącego uprzednio złożyła wymagane przysięgi zgodnie z niniejszym artykułem po przyjęciu innego urzędu.

(5) Ustęp (3) nie ma zastosowania w przypadku, gdy osoba zostaje mianowana na sędziego Sądu w związku z mianowaniem jej na urząd Przewodniczącego lub zastępcy Przewodniczącego.

(6) W artykule niniejszym termin „wymagane przysięgi” oznacza –

(a) przysięgę wierności, oraz

(b) przysięgę sędziowską,

określone w ustawie o przysięgach z 1868 r.

Urzędowanie

33. Sędzia Sądu Najwyższego piastuje ten urząd bezterminowo pod warunkiem właściwego zachowania, ale może być usunięty z niego w następstwie adresów obu izb Parlamentu.

Pobory i dodatki

34. – (1) Sędzia Sądu Najwyższego jest uprawniony do otrzymywania poborów.

(2) Kwota poborów wyznaczana jest przez Lorda Kanclerza w porozumieniu z ministerstwem skarbu.

(3) Do chwili odmiennego wyznaczenia na podstawie ust. (2), kwota ta równa jest pensji Lorda Prawa bezpośrednio przed wejściem w życie art. 23.

(4) Wyznaczenie określone w ust. (2) może zwiększyć, ale nie zmniejszyć tę kwotę.

(5) Pobory wypłacane na podstawie niniejszego artykułu są pobierane i wypłacane z Funduszu Skonsolidowanego Zjednoczonego Królestwa.

(6) Dodatki wyznaczone przez Lorda Kanclerza w porozumieniu z ministerstwem skarbu mogą być wypłacane sędziemu Sądu z pieniędzy przekazanych przez Parlament.

Rezygnacja i emerytura

35. – (1) Sędzia Sądu Najwyższego może w każdej chwili zrezygnować z tego urzędu, składając Lordowi Kanclerzowi pisemne powiadomienie.

(2) Przewodniczący i zastępca Przewodniczącego Sądu może w każdej chwili zrezygnować z tego urzędu (niezależnie od tego, czy rezygnuje z urzędu sędziego), składając Lordowi Kanclerzowi pisemne powiadomienie.

(3) W art. 26(4)(a) oraz Załączniku nr 5 do ustawy o emeryturach sędziowskich z 1993 r. (emerytura) słowa „Lord Prawa” zastępuje się słowami „Sędzia Sądu Najwyższego”.

Rezygnacja z powodów zdrowotnych

36. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, jeżeli Lord Kanclerz jest przekonany na podstawie zaświadczenia lekarskiego, że osoba piastująca urząd sędziego Sądu Najwyższego –

(a) z powodu stanu zdrowia jest trwale niezdolna do pełnienia swoich obowiązków, oraz

(b) jest niezdolna do rezygnacji z urzędu.

(2) Lord Kanclerz może podpisanym przez siebie aktem urzędowym ogłosić opróżnienie urzędu tej osoby.

(3) Ogłoszenie w akcie urzędowym określone w ust. (2) ma taki skutek dla wszystkich potrzeb, jak gdyby ta osoba zrezygnowała z urzędu w dniu określonym w akcie.

(4) Ogłoszenie takie nie wywołuje jednak skutków, jeśli nie zostało dokonane –

(a) za zgodą Przewodniczącego oraz zastępcy Przewodniczącego Sądu, w przypadku zwykłego sędziego;

(b) za zgodą zastępcy Przewodniczącego oraz starszego zwykłego sędziego, w przypadku Przewodniczącego;

(c) za zgodą Przewodniczącego i starszego zwykłego sędziego, w przypadku zastępcy Przewodniczącego.

[...]

Właściwość, stosunek do innych sądów itp.

Właściwość

40. – (1) Sąd Najwyższy jest sądem wyższej instancji w postępowaniu pisemnym.

(2) Odwołanie do Sądu przysługuje od zarządzeń lub orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Anglii i Walii w postępowaniu cywilnym.

(3) Odwołanie do Sądu przysługuje od zarządzeń lub orzeczeń sądu w Szkocji, jeżeli od tego sądu przysługiwało odwołanie do Izby Lordów w chwili wejścia w życie niniejszego artykułu lub bezpośrednio przed nim.

(4) Załącznik nr 9 –

(a) przekazuje Sądowi właściwość Izby Lordów w innych sprawach,

(b) przekazuje właściwość Komisji Sądowniczej Królewskiej Tajnej Rady w sprawach wynikających z dewolucji, oraz

(c) wprowadza inne zmiany odnoszące się do właściwości.

(5) Sąd jest uprawniony do rozstrzygnięcia każdej kwestii niezbędnej w celu rozstrzygnięcia odwołania do Sądu złożonego na podstawie dowolnego aktu prawnego.

(6) Odwołanie określone w ust. (2) przysługuje wyłącznie za przyzwoleniem Sądu Apelacyjnego lub Sądu Najwyższego; ale z uwzględnieniem postanowień innych aktów prawnych ograniczających takie odwołanie.

Stosunek do innych sądów itp.

41. – (1) Część niniejsza nie wpływa na różnice pomiędzy odrębnymi systemami prawnymi części Zjednoczonego Królestwa.

(2) Orzeczenie Sądu w sprawie odwołania od sądu z części Zjednoczonego Królestwa, poza orzeczeniem w sprawie dewolucyjnej, traktowane jest jako orzeczenie sądu tej części Zjednoczonego Królestwa.

(3) Orzeczenie Sądu Najwyższego w sprawie dewolucyjnej –

(a) nie wiąże tego Sądu podczas wydawania takiego orzeczenia;

(b) poza tym zaś wiąże we wszystkich postępowaniach prawnych.

(4) W artykule niniejszym termin „sprawa dewolucyjna” oznacza –

(a) wniosek złożony do Sądu Najwyższego na podstawie art. 33 ustawy o Szkocji z 1998 r. lub art. 11 ustawy o Irlandii Północnej z 1998 r.;

(b) kwestię dewolucyjną zdefiniowaną w Załączniku nr 8 do ustawy o ustroju Walii z 1998 r., Załączniku nr 6 do ustawy o Szkocji z 1998 r. lub Załączniku nr 10 do ustawy o Irlandii Północnej z 1998 r.

Skład

42. – (1) Sąd Najwyższy jest należycie ukonstytuowany we wszelkich postępowaniach wyłącznie po spełnieniu wszystkich poniższych warunków –

- (a) Sąd składa się z nieparzystej liczby sędziów;
- (b) Sąd składa się z co najmniej trzech sędziów;
- (c) ponad połowa z tych sędziów to sędziowie stali.

(2) Litera (a) i (b) ust. (1) stosuje się z uwzględnieniem wszelkich wytycznych, zgodnie z którymi w określonych postępowaniach Sąd ma składać się z określonej liczby sędziów, która jest nieparzysta i większa od trzech.

(3) Litera (b) ust. (1) stosuje się z uwzględnieniem wszelkich wytycznych, zgodnie z którymi w określonych postępowaniach Sąd ma składać się z określonej liczby sędziów, która jest większa od trzech.

(4) Artykuł niniejszy stosuje się z uwzględnieniem art. 43.

(5) W artykule niniejszym –

(a) termin „wytyczne” oznacza wytyczne udzielane przez Przewodniczącego Sądu;

(b) termin „określony” w odniesieniu do wytycznych, oznacza określony w tych wytycznych;

(c) odniesienia do sędziów stałych to odniesienia do tych sędziów Sądu, którzy nie są sędziami tymczasowymi określonymi w art. 38.

(6) Artykuł niniejszy i art. 43 mają zastosowanie do składu Sądu w postępowaniach od momentu wyznaczania sędziów do prowadzenia postępowania.

Zmiany w składzie

43. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, jeżeli w dowolnym postępowaniu Sąd przestaje być należycie ukonstytuowany zgodnie z art. 42 lub zgodnie ze wskazaniem określonym w niniejszym artykule, ponieważ jeden lub więcej z członków Sądu nie jest zdolny do dalszego udziału w postępowaniu.

(2) Przewodniczący składu może wskazać, że Sąd pozostaje należycie ukonstytuowany w danym postępowaniu.

(3) Przewodniczący składu może dokonać wskazania określonego w niniejszym artykule wyłącznie, jeżeli –

- (a) strony wyrażą zgodę;

(b) Sąd nadal składa się z co najmniej trzech sędziów (niezależnie od tego, czy liczba sędziów jest parzysta czy nieparzysta);

(c) co najmniej połowa tych sędziów to sędziowie stali.

(4) Ustępy (2) i (3) stosuje się z uwzględnieniem wytycznych Przewodniczącego Sądu.

(5) Jeżeli w dowolnym postępowaniu Sąd jest należycie ukonstytuowany zgodnie z niniejszym artykułem i składa się z parzystej liczby sędziów, a sędziowie ci są po równo podzieleni w swoich przeciwstawnych opiniach, sprawa podlega ponownemu rozpatrzeniu przez Sąd, który konstytuowany jest zgodnie z art. 42.

(6) W artykule niniejszym –

(a) termin „przewodniczący składu” oznacza sędziego przewodniczącego postępowaniu;

(b) odniesienia do stałych sędziów mają takie znaczenie, jak w art. 42.

[...]

Praktyka i procedura

Wydawanie zasad

45. – (1) Przewodniczący Sądu Najwyższego może wydawać zasady regulujące praktykę i procedurę, które mają być przestrzegane w Sądzie (zwane „zasadami obowiązującymi w Sądzie Najwyższym”).

(2) Uprawnienie do wydawania zasad obowiązujących w Sądzie Najwyższym obejmuje uprawnienie do wydawania odmiennych postanowień dla odmiennych przypadków, łącznie z odmiennymi postanowieniami –

(a) dla odmiennych rodzajów postępowań, lub

(b) dla odmiennej właściwości Sądu Najwyższego.

(3) Przewodniczący wykonuje uprawnienie do wydawania zasad obowiązujących w Sądzie Najwyższym mając na uwadze zapewnienie, aby –

(a) Sąd był dostępny, sprawiedliwy i efektywny, oraz

(b) zasady były zarówno proste, jak i prosto wyrażone.

(4) Przed wydaniem zasad obowiązujących w Sądzie Najwyższym, Przewodniczący konsultuje się ze wszystkimi poniższymi podmiotami –

(a) Lordem Kanclerzem;

(b) jednostkami organizacyjnymi wymienionymi w ust. (5);

(c) takimi innymi jednostkami organizacyjnymi reprezentującymi osoby, które prawdopodobnie zostaną objęte tymi zasadami, jakie Przewodniczący uzna za właściwe.

(5) Jednostki organizacyjne wskazane w ust. (4)(b) to –
Rada Generalna Adwokatury Anglii i Walii;
Zrzeszenie Prawnicze Anglii i Walii;
Kolegium Adwokatów Szkockich;
Zrzeszenie Prawnicze Szkocji;
Rada Generalna Adwokatury Irlandii Północnej;
Zrzeszenie Prawnicze Irlandii Północnej.
[...]

Sprawy dodatkowe

Zmiana nazwy Sądów Najwyższych Anglii i Walii i Irlandii Północnej

59. – (1) Sąd Najwyższy Anglii i Walii przemianowany zostaje na Główne Sądy Anglii i Walii.

(2) Najwyższy Sąd Orzeczniczy Irlandii Północnej przemianowany zostaje na Sąd Orzeczniczy Irlandii Północnej.

(3) Komisja Sądu Najwyższego Irlandii Północnej do spraw zasad postępowania przemianowana zostaje na Komisję Sądu Orzeczniczego Irlandii Północnej do spraw zasad postępowania.

(4) Odniesienia w aktach prawnych, aktach urzędowych lub innych dokumentach do sądu lub komisji przemianowanej w niniejszym artykule, w zakresie niezbędnym dla dalszego ich obowiązywania, rozumiane są jako odniesienia do Głównych Sądów, Sądu Orzeczniczego lub Komisji Sądu Orzeczniczego Irlandii Północnej do spraw zasad postępowania (zgodnie z okolicznościami).

(5) Załącznik nr 11 (wprowadzający zmiany związane z przemianowaniem) uzyskuje moc obowiązującą.

(6) Jeśli nie postanowiono inaczej, zmiany wprowadzane przez jeden akt prawny (A) (niezależnie od tego, czy obowiązuje) do drugiego aktu prawnego (B) –

(a) nie są ujmowane w odniesieniach w tym Załączniku do aktu prawnego A;

(b) są ujmowane w odniesieniach w tym Załączniku do aktu prawnego B.

Objaśnienie wyrażeń ustawowych w Części III

60. – (1) W Części niniejszej –
termin „część Zjednoczonego Królestwa” oznacza Anglię i Walię, Szkocję lub Irlandię Północną;

termin „sędziowie wyżsi rangą” oznacza –

- (a) sędziów Sądu Najwyższego;
- (b) Lorda Głównego Sędziego Anglii i Walii;
- (c) Mistrza Rejestru*;
- (d) Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego;
- (e) Lorda Głównego Sędziego Irlandii Północnej;
- (f) Wiceprzewodniczącego Sądu;
- (g) Przewodniczącego Wydziału Ławy Królewskiej;
- (h) Przewodniczącego Wydziału Rodzinnego;
- (i) Kanclerza Wysokiego Sądu;

termin „Sąd Najwyższy” oznacza Sąd Najwyższy Zjednoczonego Królestwa.

(2) W Części niniejszej –

termin „wysoki urząd sędziowski” oznacza urząd sędziego w poniższych sądach –

- (i) Sądzie Najwyższym;
- (ii) Sądzie Apelacyjnym Anglii i Walii;
- (iii) Wysokim Sądzie Anglii i Walii;
- (iv) Najwyższym Sądzie Cywilnym;
- (v) Sądzie Apelacyjnym Irlandii Północnej;
- (vi) Wysokim Sądzie Irlandii Północnej;

lub urząd Lorda Prawa;

(b) osoba mianowana na urząd Lorda Kanclerza po 12 czerwca 2003 r., która piastuje lub piastowała urząd, do którego odnosi się litera (a) („urząd kwalifikujący”) uważana jest za osobę piastującą wysoki urząd sędziowski wyłącznie, jeżeli –

(i) przestała ona piastować urząd Lorda Kanclerza na podstawie tego mianowania, oraz

(ii) piastuje lub piastowała urząd kwalifikujący w inny sposób niż na podstawie tego mianowania na Lorda Kanclerza.

(3) W Części niniejszej –

(a) termin „zwykły sędzia” oznacza sędziego Sądu Najwyższego, który nie jest Przewodniczącym ani zastępcą Przewodniczącego Sądu;

(b) starszym zwykłym sędzią jest w danej chwili ten spośród zwykłych sędziów, który najdłużej pełni służbę sędziego Sądu (niezależnie od tego, czy w jednym czy w większej liczbie okresów oraz niezależnie od tego, czy

* *Master of the Roll*

z uwzględnieniem jednego lub większej liczby uprzednich okresów, w których był Przewodniczącym lub zastępcą Przewodniczącego).

(4) Pełnienie służby jako Lord Prawa zalicza się do pełnienia służby jako sędzieja Sądu na potrzeby ust. (3)(b).

(5) W Części niniejszej odniesienia do Lorda Kanclerza przekazującego informację o wyborze rozumiane są zgodnie z art. 29(6).

CZĘŚĆ IV

MIANOWANIE SĘDZIÓW I SPRAWY DYSCYPLINARNE

ROZDZIAŁ 1

KOMISJA I OMBUDSMAN

Komisja do spraw Mianowania Sędziów

61. – (1) Ustanawia się osobę prawną zwaną Komisją do spraw Mianowania Sędziów.

(2) Załącznik nr 12 dotyczy Komisji.

Ombudsman do spraw Mianowania Sędziów i Spraw Dyscyplinarnych

62. – (1) Ustanawia się Ombudsmana do spraw Mianowania Sędziów i Spraw Dyscyplinarnych.

(2) Załącznik nr 13 dotyczy Ombudsmana.

ROZDZIAŁ 2

MIANOWANIE

Przepisy ogólne

Walory i dobra reputacja

63. – (1) Ustępy (2) i (3) mają zastosowanie do wyboru dokonywanego na podstawie niniejszej Części przez Komisję lub zespół wyborczy („ciało wyborcze”).

(2) Wybór musi być oparty wyłącznie o walory kandydata.

(3) Osoba może być wybrana, jeżeli ciało wyborcze jest przekonane o jej dobrej reputacji.

Poparcie dla różnorodności

64. – (1) Komisja, wykonując swoje kompetencje określone w niniejszej Części, musi uwzględniać potrzebę popierania różnorodności w grupie osób objętych wyborem w celu mianowania.

(2) Artykuł niniejszy stosowany jest z uwzględnieniem art. 63.

Wskazówki dotyczące procedur

65. – (1) Lord Kanclerz może wydać wskazówki dotyczące procedur w ramach wykonywania przez Komisję lub zespół wyborczy ich kompetencji dotyczących –

(a) ustalania osób pragnących zostać uwzględnionymi w wyborze, o którym mowa w niniejszej Części, oraz

(b) oceny takich osób na potrzeby wyboru.

(2) Wskazówki mogą, między innymi, dotyczyć konsultacji i innych kroków podejmowanych w celu ustalania takich procedur.

(3) Cele, dla których mogą być wydane wskazówki, obejmują poparcie dla różnorodności w grupie osób objętych wyborem.

(4) Komisja i zespół wyborczy muszą uwzględniać wskazówki w kwestiach, do których się odnoszą.

Wskazówki: sprawy dodatkowe

66. – (1) Przed wydaniem wskazówek Lord Kanclerz musi –

(a) skonsultować się z Lordem Głównym Sędzią;

(b) następnie przedłożyć projekt proponowanych wskazówek każdej z izb Parlamentu.

(2) Jeżeli projekt zostanie zatwierdzony uchwałą każdej z izb w okresie 40 dni, Lord Kanclerz musi wydać wskazówki zgodnie z projektem.

(3) W innym przypadku Lord Kanclerz nie podejmuje dalszych kroków dotyczących proponowanych wskazówek.

(4) Ustęp (3) nie zakazuje przedłożenia nowego projektu proponowanych wskazówek każdej z izb Parlamentu po konsultacji z Lordem Głównym Sędzią.

(5) Wskazówki wchodzi w życie w dniu wyznaczonym przez Lorda Kanclerza w zarządzeniu.

(6) Lord Kanclerz może –

(a) od czasu do czasu poprawić całość lub część wskazówek i ponownie je wydać;

(b) po konsultacji z Lordem Głównym Sędzią, zarządzeniem uchylić wskazówki.

(7) W artykule niniejszym –

termin „okres 40 dni” w odniesieniu do projektu proponowanych wskazówek oznacza, że –

(a) jeżeli projekt przedkładany jest jednej z izb w dniu późniejszym niż przedkładany jest drugiej z izb, okres 40 dni rozpoczyna się w dniu późniejszym, oraz

(b) w innym przypadku, okres 40 dni rozpoczyna się w dniu przedłożenia projektu każdej z izb,

natomiast nie bierze się pod uwagę okresu rozwiązania Parlamentu, odroczenia sesji lub zawieszenia obrad obu izb na ponad cztery dni;

termin „wskazówki” oznacza wskazówki wydane przez Lorda Kanclerza na podstawie art. 65 i obejmuje wskazówki poprawione i ponownie wydane.

*Lord Główny Sędzia i Zwierzchnicy Wydziałów**

Wybór Lorda Głównego Sędziego i Zwierzchników Wydziałów

67. – (1) Artykuły 68–75 mają zastosowanie do rekomendacji do mianowania na jeden z poniższych urzędów –

- (a) Lorda Głównego Sędziego;
- (b) Mistrza Rejestru;
- (c) Przewodniczącego Wydziału Ławy Królewskiej;
- (d) Przewodniczącego Wydziału Rodzinnego;
- (e) Kanclerza Wysokiego Sądu.

(2) Rekomendacja taka musi być udzielona zgodnie z tymi artykułami oraz art. 96.

Obowiązek obsadzenia nieobsadzonego urzędu

68. – (1) Lord Kanclerz musi udzielić rekomendacji w celu obsadzenia nieobsadzonego urzędu Lorda Głównego Sędziego.

(2) Lord Kanclerz musi udzielić rekomendacji w celu obsadzenia innego urzędu wymienionego w art. 67(1).

(3) Ust. (2) nie ma zastosowania do nieobsadzonego urzędu, gdy Lord Główny Sędzia wyraża zgodę na jego nieobsadzenie.

Propozycja dokonania wyboru

69. – (1) Lord Kanclerz może wystąpić do Komisji z propozycją wyboru osoby w celu rekomendacji, do której ma zastosowanie niniejszy artykuł.

(2) Przed wystąpieniem z propozycją Lord Kanclerz konsultuje się z Lordem Głównym Sędzią.

(3) Ust. (2) nie ma zastosowania w przypadku, gdy urząd Lorda Głównego Sędziego jest nieobsadzony lub w przypadku, gdy Lord Główny Sędzia jest niezdolny do sprawowania urzędu w rozumieniu art. 16 (kompetencje w trakcie nieobsadzenia lub niezdolności).

* *Lord Chief Justice and Heads of Division*

(4) Artykuły 70–75 mają zastosowanie w przypadku, gdy Lord Kanclerz wystąpi z propozycją określoną w niniejszym artykule.

(5) Artykuły te stosowane są z uwzględnieniem art. 95 (wycofanie i zmiana propozycji).

Procedura wyborcza

70. – (1) Po otrzymaniu propozycji Komisja wyznacza zespół wyborczy.

(2) Zespół musi –

(a) ustalić procedurę wyborczą, która ma zostać zastosowana;

(b) zastosować tę procedurę wyborczą, oraz

(c) zgodnie z nią dokonać wyboru.

(3) Na potrzeby każdej rekomendacji, której dotyczy propozycja, wybierana jest wyłącznie jedna osoba.

(4) Ustęp (3) ma zastosowanie do wyboru określonego w niniejszym artykule oraz do wyboru określonego w art. 75.

(5) Jeżeli jest to wykonalne, zespół konsultuje się w sprawie wykonywania jego kompetencji określonych w niniejszym artykule z aktualnym piastunem urzędu, w stosunku do którego dokonywany jest wybór.

(6) Zespół wyborczy jest podkomisją Komisji.

Zespół wyborczy

71. – (1) Zespół wyborczy składa się z czterech osób.

(2) Pierwszym członkiem jest najwyższy rangą sędzia Sądu Najwyższego Anglii i Walii, który nie został wykluczony, lub osoba przez niego wskazana.

(3) Drugim członkiem jest Lord Główny Sędzia lub osoba przez niego wskazana, chyba że zastosowanie ma ust. (7).

(4) Trzecim członkiem jest przewodniczący Komisji lub osoba przez niego wskazana, chyba że zastosowanie ma ust. (9).

(5) Czwartym członkiem jest członek niezawodowy Komisji wyznaczony przez trzeciego członka.

(6) Ust. (7) ma zastosowanie, jeżeli –

(a) Lord Główny Sędzia jest wykluczony, lub

(b) nie ma Lorda Głównego Sędziego.

(7) W tych przypadkach najwyższy rangą sędzia Sądu Najwyższego Anglii i Walii, który nie jest wykluczony, wyznacza drugiego członka (ale nie osobę wykluczoną).

(8) Ust. (9) ma zastosowanie, jeżeli –

(a) nie ma przewodniczącego Komisji, lub

(b) przewodniczący Komisji jest nieosiągalny i nie nominował nikogo na podstawie ust. (4).

(9) W tych przypadkach trzecim członkiem zespołu jest członek niezawodowy Komisji wybrany przez członków niezawodowych Komisji poza przewodniczącym.

(10) Osobami wskazanymi, o których mowa w ust. (2) lub (3), lub osobą wskazaną na podstawie ust. (7) mogą być wyłącznie poniższe osoby –

- (a) sędzieja Sądu Najwyższego Anglii i Walii,
- (b) Zwierzchnik Wydziału, lub
- (c) Lord Sędzieja Apelacyjny.

(11) Do osób wskazanych, o których mowa w niniejszym artykule, mają zastosowanie poniższe postanowienia –

- (a) nie może być wskazana osoba wykluczona;
- (b) nie może być wyznaczona do zespołu osoba, która została wskazana przez więcej niż jedną osobę;
- (c) osoba wyznaczona do zespołu na innej podstawie niż jako osoba wskazana, nie może zostać wskazana.

(12) Pierwszy członek jest przewodniczącym zespołu.

(13) W każdym głosowaniu zespołu jego przewodniczący ma dodatkowy, rozstrzygający głos w przypadku równego rozkładu głosów.

(14) Wykluczona w rozumieniu niniejszego artykułu jest osoba, która –

- (a) jest aktualnym piastunem urzędu, w stosunku do którego dokonywany jest wybór,
- (b) pragnie być uwzględniana w wyborze.

(15) W artykule niniejszym termin „sędzieja Sądu Najwyższego Anglii i Walii” oznacza sędziego Sądu Najwyższego, który piastował wysoki urząd sędziowski w Anglii i Walii przed mianowaniem do Sądu.

Sprawozdanie

72. – (1) Po zastosowaniu się do art. 70(2) zespół wyborczy przedstawia sprawozdanie Lordowi Kanclerzowi.

(2) Sprawozdanie –

- (a) określa, kto został wybrany;
- (b) zawiera inne informacje, których wymaga Lord Kanclerz.

(3) Sprawozdanie przedstawiane jest w formie zatwierdzonej przez Lorda Kanclerza.

(4) Po przedstawieniu sprawozdania zespół przedstawia dalsze informacje, których zażąda Lord Kanclerz.

Wybór przez Lorda Kanclerza

73. – (1) Artykuł niniejszy odnosi się do poniższych faz –

Faza 1: w przypadku, gdy dokonano wyboru osoby na podstawie art. 70,

Faza 2: w przypadku, gdy dokonano wyboru osoby po odrzuceniu lub ponownym rozpatrzeniu w fazie 1,

Faza 3: w przypadku, gdy dokonano wyboru osoby po odrzuceniu lub ponownym rozpatrzeniu w fazie 2.

(2) W fazie 1 Lord Kanclerz musi zrobić jedno z poniższych –

(a) zaakceptować wybór;

(b) odrzucić wybór;

(c) zażądać od zespołu wyborczego ponownego rozpatrzenia wyboru.

(3) W fazie 2 Lord Kanclerz musi zrobić jedno z poniższych –

(a) zaakceptować wybór;

(b) odrzucić wybór, ale wyłącznie, jeżeli został dokonany po ponownym rozpatrzeniu w fazie 1;

(c) zażądać od komisji ponownego rozpatrzenia wyboru, ale wyłącznie, jeżeli został dokonany po odrzuceniu w fazie 1.

(4) W fazie 3 Lord Kanclerz musi zaakceptować wybór, chyba że zastosowanie ma ust. (5) i Lord Kanclerz zaakceptuje wybór dokonany zgodnie z nim.

(5) Jeżeli osoba, w przypadku której Lord Kanclerz zażądał ponownego rozpatrzenia w fazie 1 lub 2, nie została ponownie wybrana w następnej fazie, Lord Kanclerz może w fazie 3 zaakceptować wybór dokonany w tej wcześniejszej fazie.

Wykonywanie uprawnień do odrzucenia lub żądania ponownego rozpatrzenia

74. – (1) Określone w art. 73 uprawnienie Lorda Kanclerza do odrzucenia wyboru w fazie 1 lub 2 może być wykorzystane wyłącznie z tego powodu, że, zdaniem Lorda Kanclerza, wybrana osoba nie nadaje się na dany urząd.

(2) Określone w art. 73 uprawnienie Lorda Kanclerza do żądania ponownego rozpatrzenia przez zespół wyborczy wyboru w fazie 1 lub 2 może być wykorzystane wyłącznie z tego powodu, że, zdaniem Lorda Kanclerza, –

(a) nie ma wystarczających przesłanek wskazujących na to, że ta osoba nadaje się na dany urząd;

(b) są przesłanki wskazujące na to, że ta osoba nie jest najlepszym kandydatem ze względu na swoje walory.

(3) Lord Kanclerz podaje zespołowi wyborczemu na piśmie powody odrzucenia lub żądania ponownego rozpatrzenia wyboru.

Wybór po odrzuceniu lub żądaniu ponownego rozpatrzenia

75. – (1) Jeżeli Lord Kanclerz odrzuci lub zażąda ponownego rozpatrzenia wyboru w fazie 1 lub 2 na podstawie art. 73, zespół wyborczy dokonuje wyboru zgodnie z niniejszym artykułem.

(2) Jeżeli Lord Kanclerz odrzuca wybór, zespół wyborczy –

(a) nie może wybrać osoby odrzuconej, oraz

(b) w przypadku, gdy odrzucenie nastąpiło po ponownym rozpatrzeniu wyboru, nie może wybrać osoby, której wybór ponownie rozpatrywał (jeżeli była to inna osoba).

(3) Jeżeli Lord Kanclerz zażąda ponownego rozpatrzenia wyboru, zespół wyborczy –

(a) może wybrać tę samą osobę lub inną osobę, ale

(b) w przypadku, gdy to żądanie nastąpiło po odrzuceniu, nie może wybrać osoby odrzuconej.

(4) Zespół wyborczy informuje Lorda Kanclerza o osobie wybranej po odrzuceniu lub żądaniu ponownego rozpatrzenia.

(5) Ustępy (2) i (3) nie stanowią przeszkody dla wyboru danej osoby w związku z kolejną propozycją określoną w art. 69.

Lordowie Sędziowie Apelacyjni

Wybór Lordów Sędziów Apelacyjnych

76. – (1) Artykuły 77–84 mają zastosowanie do rekomendacji do mianowania na urząd Lorda Sędziego Apelacyjnego.

(2) Rekomendacja taka musi być udzielona zgodnie z tymi artykułami oraz art. 96.

Obowiązek obsadzenia nieobsadzonego urzędu

77. – (1) Lord Kanclerz musi udzielić rekomendacji w celu obsadzenia nieobsadzonego urzędu Lorda Sędziego Apelacyjnego.

(2) Ustęp (1) nie ma zastosowania do nieobsadzonego urzędu, gdy Lord Główny Sędzia wyraża zgodę na jego nieobsadzenie.

Propozycja dokonania wyboru

78. – (1) Lord Kanclerz może wystąpić do Komisji z propozycją wyboru osoby w celu rekomendacji do mianowania na urząd Lorda Sędziego Apelacyjnego.

(2) Przed wystąpieniem z propozycją Lord Kanclerz konsultuje się z Lordem Głównym Sędzią.

(3) Propozycja może dotyczyć więcej niż jednej rekomendacji.

(4) Artykuły 79–84 mają zastosowanie w przypadku, gdy Lord Kanclerz wystąpi z propozycją określoną w niniejszym artykule.

(5) Artykuły te stosowane są z uwzględnieniem art. 95 (wycofanie i zmiana propozycji).

Procedura wyborcza

79. – (1) Po otrzymaniu propozycji Komisja wyznacza zespół wyborczy.

(2) Zespół musi –

(a) ustalić procedurę wyborczą, która ma zostać zastosowana;

(b) zastosować tę procedurę wyborczą, oraz

(c) zgodnie z nią dokonać wyboru.

(3) Na potrzeby każdej rekomendacji, której dotyczy propozycja, wybierana jest wyłącznie jedna osoba.

(4) Ustęp (3) ma zastosowanie do wyboru określonego w niniejszym artykule oraz do wyboru określonego w art. 84.

(5) Zespół wyborczy jest podkomisją Komisji.

Zespół wyborczy

80. – (1) Zespół wyborczy składa się z czterech osób.

(2) Pierwszym członkiem jest Lord Główny Sędzia lub osoba przez niego wskazana.

(3) Drugim członkiem jest Zwierzchnik Wydziału* lub Lord Sędzia Apelacyjny wyznaczony przez Lorda Głównego Sędziego.

(4) Trzecim członkiem jest przewodniczący Komisji lub osoba przez niego wskazana, chyba że zastosowanie ma ust. (7).

(5) Czwartym członkiem jest członek niezawodowy Komisji wyznaczony przez trzeciego członka.

(6) Ustęp (7) ma zastosowanie, jeżeli –

(a) nie ma przewodniczącego Komisji, lub

(b) przewodniczący Komisji jest nieosiągalny i nie wskazał nikogo na podstawie ust. (4).

(7) W tych przypadkach trzecim członkiem jest członek niezawodowy Komisji wybrany przez członków niezawodowych Komisji poza przewodniczącym.

* *Head of Division*

(8) Osobą wskazaną przez Lorda Głównego Sędziego musi być Zwierchnik Wydziału lub Lord Sędzia Apelacyjny.

(9) Nie może być wyznaczona do zespołu osoba, która pragnie być uwzględniana w wyborze.

(10) Nie może być wyznaczona do zespołu osoba wskazana przez więcej niż jedną osobę.

(11) Osoba wyznaczona do zespołu na innej podstawie niż jako osoba wskazana, nie może zostać osobą wskazaną.

(12) Pierwszy członek jest przewodniczącym zespołu.

(13) W każdym głosowaniu zespołu jego przewodniczący ma dodatkowy, rozstrzygający głos w przypadku równego rozkładu głosów.

Sprawozdanie

81. – (1) Po zastosowaniu się do art. 79(2) zespół wyborczy przedstawia sprawozdanie Lordowi Kanclerzowi.

(2) Sprawozdanie –

(a) określa, kto został wybrany;

(b) zawiera inne informacje, których wymaga Lord Kanclerz.

(3) Sprawozdanie przedstawiane jest w formie ustalonej przez Lorda Kanclerza.

(4) Po przedstawieniu sprawozdania zespół przedstawia dalsze informacje, których zażąda Lord Kanclerz.

Wybór przez Lorda Kanclerza

82. – (1) Artykuł niniejszy odnosi się do poniższych faz –

Faza 1: w przypadku, gdy dokonano wyboru osoby na podstawie art. 79

Faza 2: w przypadku, gdy dokonano wyboru osoby po odrzuceniu lub ponownym rozpatrzeniu w fazie 1

Faza 3: w przypadku, gdy dokonano wyboru osoby po odrzuceniu lub ponownym rozpatrzeniu w fazie 2.

(2) W fazie 1 Lord Kanclerz musi zrobić jedno z poniższych –

(a) zaakceptować wybór;

(b) odrzucić wybór;

(c) zażądać od zespołu wyborczego ponownego rozpatrzenia wyboru.

(3) W fazie 2 Lord Kanclerz musi zrobić jedno z poniższych –

(a) zaakceptować wybór;

(b) odrzucić wybór, ale wyłącznie, jeżeli został dokonany po ponownym rozpatrzeniu w fazie 1;

(c) zażądać od komisji ponownego rozpatrzenia wyboru, ale wyłącznie, jeżeli został dokonany po odrzuceniu w fazie 1.

(4) W fazie 3 Lord Kanclerz musi zaakceptować wybór, chyba że zastosowanie ma ust. (5) i Lord Kanclerz zaakceptuje wybór dokonany zgodnie z nim.

(5) Jeżeli osoba, w przypadku której Lord Kanclerz zażądał ponownego rozpatrzenia w fazie 1 lub 2, nie została ponownie wybrana w następnej fazie, Lord Kanclerz może w fazie 3 zaakceptować wybór dokonany w fazie wcześniejszej.

Wykonywanie uprawnień do odrzucenia lub żądania ponownego rozpatrzenia

83. – (1) Określone w art. 82 uprawnienia Lorda Kanclerza do odrzucenia wyboru w fazie 1 lub 2 może być wykorzystane wyłącznie z tego powodu, że, zdaniem Lorda Kanclerza, wybrana osoba nie nadaje się na dany urząd.

(2) Określone w art. 82 uprawnienie Lorda Kanclerza do żądania ponownego rozpatrzenia przez zespół wyborczy wyboru w fazie 1 lub 2 może być wykorzystane wyłącznie z tego powodu, że, zdaniem Lorda Kanclerza, –

(a) nie ma wystarczających przesłanek wskazujących na to, że ta osoba nadaje się na dany urząd;

(b) są przesłanki wskazujące na to, że ta osoba nie jest najlepszym kandydatem ze względu na swoje walory.

(3) Lord Kanclerz podaje zespołowi wyborczemu na piśmie powody odrzucenia lub żądania ponownego rozpatrzenia wyboru.

Wybór po odrzuceniu lub żądaniu ponownego rozpatrzenia

84. – (1) Jeżeli Lord Kanclerz odrzuci lub zażąda ponownego rozpatrzenia wyboru w fazie 1 lub 2 na podstawie art. 82, zespół wyborczy dokonuje wyboru zgodnie z niniejszym artykułem.

(2) Jeżeli Lord Kanclerz odrzuca wybór, zespół wyborczy –

(a) nie może wybrać osoby odrzuconej, oraz

(b) w przypadku, gdy odrzucenie nastąpiło po ponownym rozpatrzeniu wyboru, nie może wybrać osoby, której wybór ponownie rozpatrywał (jeżeli była to inna osoba).

(3) Jeżeli Lord Kanclerz zażąda ponownego rozpatrzenia wyboru, zespół wyborczy –

(a) może wybrać tę samą osobę lub inną osobę, ale

(b) w przypadku, gdy to żądanie nastąpiło po odrzuceniu, nie może wybrać osoby odrzuconej.

(4) Zespół wyborczy informuje Lorda Kanclerza o osobie wybranej po odrzuceniu lub żądaniu ponownego rozpatrzenia.

(5) Ustępy (2) i (3) nie stanowią przeszkody dla wyboru danej osoby w związku z kolejną propozycją, o której mowa w art. 78.

[...]

Dodatkowe przepisy dotyczące wyboru

Wycofanie i zmiana propozycji

95. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do propozycji, o której mowa w art. 69, 78 lub 87.

(2) Lord Kanclerz może wycofać lub zmienić propozycję wyłącznie w poniższy sposób –

(a) jeżeli propozycja dotyczy rekomendacji lub mianowania w celu obsadzenia nieobsadzonego urzędu, może on wycofać lub zmienić ją za zgodą Lorda Głównego Sędziego;

(b) jeżeli propozycja dotyczy rekomendacji lub mianowania w innym celu niż obsadzenie nieobsadzonego urzędu, może on wycofać lub zmienić ją po konsultacji z Lordem Głównym Sędzią;

(c) może on wycofać propozycję dotyczącą wszelkich rekomendacji lub mianowań, jeżeli, po konsultacji z Lordem Głównym Sędzią, uzna on, że procedura wyborcza ustalona przez Komisję lub zespół wyborczy nie jest zadowalająca lub nie została zadowalająco zastosowana.

(3) Jeżeli propozycja została w części wycofana lub zmieniona, Komisja lub zespół wyborczy, jeżeli uzna to za właściwe z powodu wycofania lub zmiany, może zmienić wybór dokonany na podstawie tej propozycji, poza wyborem uprzednio zaakceptowanym.

(4) Lord Kanclerz nie może wycofać propozycji, o której mowa w ust. (2)(c), jeżeli wykorzystał którekolwiek ze swoich uprawnień określonych w art. 73(2), 82(2) lub 90(2) w odniesieniu do wyboru dokonanego zgodnie z tą propozycją.

(5) Wycofanie lub zmiana propozycji następuje w drodze pisemnego zawiadomienia Komisji.

(6) Zawiadomienie określa, czy chodzi o wycofanie czy zmianę określoną w ust. (2)(a), (b) lub (c).

(7) W przypadku wycofania określonego w ust. (2)(c), zawiadomienie określa powód, dla którego Lord Kanclerz uznaje procedurę wyborczą ustaloną przez Komisję lub zespół wyborczy za niezadowalającą lub niezadowalająco zastosowaną.

- (8) Jeżeli propozycję wycofano lub w zakresie, w jakim ją wycofano –
- (a) poprzedzające postanowienia niniejszej Części przestają obowiązywać w stosunku do niej, oraz
 - (b) nie bierze się pod uwagę wyboru dokonanego na jej podstawie.
- (9) Wycofanie propozycji w dowolnym zakresie nie wpływa na uprawnienie Lorda Kanclerza do wystąpienia z kolejną propozycją na tych samych lub innych warunkach.

Skutki zaakceptowania wyboru

96. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy Lord Kanclerz akceptuje wybór określony w niniejszym Rozdziale.

(2) Z uwzględnieniem poniższych postanowień niniejszego artykułu, Lord Kanclerz –

(a) musi dokonać mianowania lub udzielić rekomendacji, w stosunku do której dokonano wyboru, oraz

(b) musi mianować lub rekomendować osobę wybraną.

(3) Przed mianowaniem lub rekomendowaniem Lord Kanclerz może polecić Komisji poczynienie ustaleń zgodnie z poleceniem –

(a) dotyczących oceny stanu zdrowia wybranej osoby, w zakresie jaki Lord Kanclerz uzna za właściwy, oraz

(b) dotyczących złożenia Lordowi Kanclerzowi sprawozdania z tej oceny.

(4) Ustęp (5) ma zastosowanie w poniższych okolicznościach –

(a) Lord Kanclerz zawiadamia Komisję, że na podstawie sprawozdania określonego w ust. (3)(b) i po konsultacji z Lordem Głównym Sędzią nie jest przekonany, że stan zdrowia wybranej osoby jest zadowalający na potrzeby mianowania lub rekomendacji;

(b) wybrana osoba odmawia zgody na mianowanie lub rekomendowanie albo w wyznaczonym jej terminie nie wyraża na to zgody;

(c) wybrana osoba z innych powodów jest nieosiągalna w rozsądnym czasie w celu mianowania lub rekomendowania.

(5) W przypadku, gdy ustęp niniejszy ma zastosowanie –

(a) nie bierze się pod uwagę zaakceptowanego wyboru i uprzedniego wyboru w celu tego samego mianowania lub rekomendacji;

(b) nadal zachowuje moc propozycja, na podstawie której dokonano wyboru;

(c) dalszy wybór na podstawie tej propozycji może być dokonany zgodnie z tą samą lub inną procedurą wyborczą.

Szkocja i Irlandia Północna

97. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do konsultacji, której przeprowadzania wymagają poniższe przepisy –

- (a) art. 87(2);
- (b) art. 88(3);
- (c) art. 94(3);
- (d) art. 95(2)(a), (b) lub (c),
- (e) art. 96(4)(a).

(2) Jeżeli zobowiązany do konsultacji uzna, że dotyczy ona mianowania (lub rekomendacji do mianowania) osoby, która wykonuje kompetencje całkowicie lub głównie w Szkocji, odniesienia w tych przepisach do Lorda Głównego Sędziego rozumiane są jako odniesienia do Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego.

(3) Jeżeli zobowiązany do konsultacji uzna, że konsultacja dotyczy mianowania (lub rekomendacji do mianowania) osoby, która wykonuje kompetencje całkowicie lub głównie w Irlandii Północnej, odniesienia w tych przepisach do Lorda Głównego Sędziego rozumiane są jako odniesienia do Lorda Głównego Sędziego Irlandii Północnej.

Pomoc w związku z innymi mianowaniami

Pomoc w związku z innymi mianowaniami

98. – (1) Komisja dostarcza Lordowi Kanclerzowi wszelkiej pomocy, jakiej zażąda, na podstawie niniejszego artykułu.

(2) Lord Kanclerz może zażądać pomocy w celu dokonania przez niego lub innego ministra Korony mianowania lub udzielenia rekomendacji do mianowania, innego niż to, do którego zastosowanie ma art. 26 lub postanowienie niniejszej Części.

(3) Lord Kanclerz może zażądać pomocy określonej w niniejszym artykule wyłącznie, jeżeli uzna to za właściwe z powodu innych kompetencji Komisji określonych w niniejszej Części oraz charakteru danego mianowania.

(4) Nie ograniczając zakresu pomocy, której można żądać, pomoc ta może obejmować –

- (a) ustalenie procedury wyborczej;
- (b) zastosowanie procedury wyborczej;
- (c) wybór osoby;
- (d) wybór ostatecznej listy kandydatów;

(e) porady w tych sprawach.

(5) Przed wystąpieniem z żądaniem Lord Kanclerz konsultuje się z –

(a) Lordem Głównym Sędzią, oraz

(b) Komisją.

(6) W artykule niniejszym termin „mianowanie” obejmuje przyznanie jakichkolwiek funkcji publicznych.

(7) W Części niniejszej odniesienia do wyboru określonego w niniejszej Części obejmują odniesienia do wyboru przez Komisję zgodnie z żądaniem określonym w niniejszym artykule (a odniesienia do osoby wybranej na podstawie niniejszej Części rozumiane są odpowiednio).

Skargi i wnioski

Skargi: objaśnienie wyrażeń ustawowych

99. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie na potrzeby niniejszej Części.

(2) Skarga dotycząca Komisji to skarga złożona przez uprawnionego skarżącego na wadliwą administrację w działalności Komisji lub jej podkomisji.

(3) Skarga dotycząca departamentu to skarga złożona przez uprawnionego skarżącego na wadliwą administrację w działalności Lorda Kanclerza lub jego departamentu w związku z –

(a) wyborem określonym w niniejszej Części;

(b) rekomendacją lub mianowaniem na urzędy wymienione w Załączniku nr 14.

(4) Uprawnionym skarżącym jest skarżący, który twierdzi, że jako osoba ubiegająca się o wybór lub jako osoba wybrana na podstawie niniejszej Części został poszkodowany w następstwie wadliwej administracji.

Skargi do Komisji lub Lorda Kanclerza

100. – (1) Komisja dokonuje ustaleń dotyczących badania składanych jej skarg dotyczących Komisji.

(2) Lord Kanclerz dokonuje ustaleń dotyczących badania składanych mu skarg dotyczących departamentu.

(3) Ustalenia określone w niniejszym artykule nie muszą być stosowane do skarg złożonych później niż 28 dni po wystąpieniu przyczyny skargi.

Skargi do Ombudsmana

101. – (1) Ustępy (2) i (3) mają zastosowanie do skargi, którą skarżący –

(a) złożył Komisji lub Lordowi Kanclerzowi zgodnie z ustaleniami określonymi w art. 100, oraz

(b) złożył Ombudsmanowi nie później niż 28 dni po powiadomieniu o rozstrzygnięciu skargi przez Komisję lub Lorda Kanclerza.

(2) Jeżeli Ombudsman uzna, że badanie skargi nie jest niezbędne, powiadamia o tym skarżącego.

(3) W innym przypadku musi zbadać skargę.

(4) Ombudsman może zbadać skargę, którą skarżący –

(a) złożył Komisji lub Lordowi Kanclerzowi zgodnie z art. 100, oraz

(b) złożył w dowolnym czasie Ombudsmanowi.

(5) Ombudsman może zbadać przekazaną skargę, zaś żadna taka skarga nie może być złożona na podstawie rozporządzenia o mianowaniu sędziów po wejściu w życie niniejszego artykułu.

(6) Rozporządzenie o mianowaniu sędziów to rozporządzenie królewskie o mianowaniu sędziów z 2001 r., które określa kompetencje Komisarzy Jej Królewskiej Mości do spraw mianowania sędziów.

(7) Przekazana skarga to skarga spoczywająca u tych Komisarzy (niezależnie od tego, czy została im złożona), dotycząca zastosowania procedur mianowania przed wejściem w życie niniejszego artykułu, ale nie jest to skarga, której badania Komisarze odmówili lub której badanie zakończyli.

(8) Skarga do Ombudsmana określona w niniejszym artykule wymaga formy ustalonej przez niego.

Sprawozdania i zalecenia

102. – (1) Ombudsman przedstawia sprawozdanie dotyczące każdej skargi, którą badał na podstawie art. 101.

(2) Sprawozdanie zawiera –

(a) ustalenia Ombudsmana;

(b) ocenę, czy skarga wymaga poparcia w całości lub w części;

(c) jeżeli tak uważa, podjęcie jakiego działania zaleca Komisji lub Lordowi Kanclerzowi w następstwie skargi.

(3) Zalecenia udzielane na podstawie ust. (2)(c) obejmują zalecenia dotyczące zapłaty zadośćuczynienia.

(4) Takie zalecenie odnosi się do straty, jaką zdaniem Ombudsmana poniosł skarżący w następstwie wadliwej administracji, nie zaś w następstwie braku mianowania na urząd, z którym związana była skarga.

Procedura dotycząca sprawozdania

103. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do sprawozdania określonego w ust. 102.

- (2) Ombudsman przedstawia projekt sprawozdania –
 - (a) Lordowi Kanclerzowi, oraz
 - (b) Komisji, jeżeli skarga miała postać skargi dotyczącej Komisji.
- (3) Finalizując sprawozdanie Ombudsman –
 - (a) uwzględnia propozycje zmian projektu sprawozdania złożone przez Lorda Kanclerza lub Komisję;
 - (b) włącza do sprawozdania informację o niewykorzystanych propozycjach.
- (4) Sprawozdanie podpisywane jest przez Ombudsmána.
- (5) Jeżeli skarga miała postać skargi dotyczącej Komisji, Ombudsman przesyła sprawozdanie w dwóch egzemplarzach Lordowi Kanclerzowi i Komisji.
- (6) W pozostałych przypadkach Ombudsman przesyła sprawozdanie Lordowi Kanclerzowi.
- (7) Ombudsman przesyła kopię sprawozdania skarżącemu, ale kopia ta nie zawiera informacji –
 - (a) dotyczących zidentyfikowanych lub mogących zostać zidentyfikowanymi osób fizycznych innych niż skarżący, oraz
 - (b) których ujawnienie skarżącemu przez Ombudsmána byłoby (poza niniejszym ustępem) niezgodne z art. 139.

Wnioski Lorda Kanclerza

- 104.** – (1) Jeżeli Kanclerz składa Ombudsmanowi wniosek dotyczący sprawy związanej z procedurami Komisji lub podkomisji Komisji, Ombudsman bada go.
- (2) Sprawa ta może dotyczyć takich procedur ogólnie lub w odniesieniu do konkretnego przypadku.
 - (3) Ombudsman składa Lordowi Kanclerzowi sprawozdanie na temat badania określonego w niniejszym artykule.
 - (4) Sprawozdanie zawiera –
 - (a) ustalenia Ombudsmána;
 - (b) określenie jakiego rodzaju działania zaleca on podjąć w związku ze sprawą.
 - (5) Sprawozdanie podpisywane jest przez Ombudsmána.

Informacje

105. Komisja i Lord Kanclerz dostarczają Ombudsmanowi takich informacji, jakich może w uzasadniony sposób wymagać w związku ze sprawą badaną przez niego na podstawie art. 101 lub 104.

[...]

ROZDZIAŁ 3

SPRAWY DYSCYPLINARNE

Uprawnienia dyscyplinarne

Uprawnienia dyscyplinarne

108. – (1) Uprawnienie Lorda Kanclerza do usunięcia osoby z jednego z urzędów wymienionych w Załączniku nr 14* wykonywane jest wyłącznie po zastosowaniu się Lorda Kanclerza do wymaganych procedur (a także innych wymogów, których spełnienia wymaga to uprawnienie).

(2) Lord Główny Sędzia może wykonywać poniższe uprawnienia wyłącznie w porozumieniu z Lordem Kanclerzem i wyłącznie po zastosowaniu się do wymaganych procedur.

(3) Lord Główny Sędzia może osobie piastującej urząd sędziowski udzielić formalnej porady, formalnego ostrzeżenia lub reprimendy w celach dyscyplinarnych (ale artykuł niniejszy nie ogranicza tego, co może uczynić nieformalnie lub w innych celach lub w przypadku, gdy porada lub ostrzeżenie nie jest adresowane do osoby piastującej poszczególny urząd).

(4) Może on zawiesić osobę piastującą urząd sędziowski w czynnościach na okres, w trakcie którego –

(a) toczy się przeciwko tej osobie postępowanie karne;

(b) osoba ta odbywa karę wymierzoną w postępowaniu karnym;

(c) osoba ta została skazana za przestępstwo i toczy się przeciwko niej postępowanie określone w procedurach związanych z zachowaniem wypełniającym znamiona przestępstwa.

(5) Może on zawiesić osobę piastującą urząd sędziowski w czynnościach na dowolny okres, jeżeli –

(a) osoba ta została skazana za przestępstwo karne,

(b) ustalono w ramach wymaganych procedur, że osoby tej nie należy usuwać z urzędu, oraz

(c) Lord Główny Sędzia uzna, w porozumieniu z Lordem Kanclerzem, że zawieszenie jest niezbędne dla utrzymania zaufania wobec sędziów.

(6) Może on zawiesić w czynnościach osobę piastującą urząd sędziego wyższego rangą na okres, w którym toczy się przeciwko niej postępowanie związane z adresem.

* Załącznik nr 14 zawiera wykaz rozlicznych urzędów obejmujący m.in. sędziów i członków trybunałów.

(7) Może on zawiesić w czynnościach osobę piastującą urząd wymieniony w Załączniku nr 14 na okres, w którym –

(a) przeciwko tej osobie prowadzone jest śledztwo w sprawie przestępstwa, lub

(b) przeciwko tej osobie toczy się postępowanie określone w procedurach.

(8) W czasie zawieszenia w czynnościach określonego w niniejszym artykule osoba nie może pełnić funkcji związanych z jej urzędem (ale nie wpływa to na jej inne prawa jako osoby piastującej urząd).

Uprawnienia dyscyplinarne: objaśnienie wyrażeń ustawowych

109. – (1) Artykuł niniejszy obowiązuje na potrzeby art. 108.

(2) Przeciwko osobie toczy się postępowanie karne, jeżeli w dowolnej części Zjednoczonego Królestwa wszczęto przeciwko niej postępowanie w związku z popełnieniem przestępstwa i nie zakończono go, zaś czas wszczęcia postępowania i zakończenia go na potrzeby niniejszego ustępu określają inne przepisy.

(3) Przeciwko osobie toczy się postępowanie związane z adresem od chwili, w której powiadomiono o złożeniu w każdej z izb Parlamentu wniosku o adres dotyczący usunięcia tej osoby z urzędu, do wystąpienia pierwszego z poniższych zdarzeń –

(a) wycofania powiadomienia;

(b) zmiany wniosku w taki sposób, że przestaje mieć on charakter wniosku o adres dotyczący usunięcia tej osoby z urzędu;

(c) wycofania, wygaśnięcia lub odrzucenia wniosku;

(d) w przypadku, gdy adres jest przedstawiany przez każdą z izb, każda z izb otrzymuje odpowiedź Jej Królewskiej Mości na adres.

(4) Termin „urząd sędziowski” oznacza –

(a) urząd sędziego wyższego rangą, lub

(b) urząd wymieniony w Załączniku nr 14;

zaś termin „osoba piastująca urząd sędziowski” oznacza osobę, która piastuje urząd sędziowski.

(5) Termin „sędzia wyższy rangą” oznacza –

(a) Mistrza Rejestru;

(b) Przewodniczącego Wydziału Ławy Królewskiej;

(c) Przewodniczącego Wydziału Rodzinnego;

(d) Kanclerza Wysokiego Sądu;

(e) Lorda Sędziego Apelacyjnego;

(f) niższego rangą sędziego Wysokiego Sądu.

(6) Termin „kara” obejmuje dowolne kary poza grzywną (zaś termin „odbywać” rozumiany jest odpowiednio).

(7) Czas wszczęcia i zakończenia przeciwko osobie postępowania określonego w procedurach na potrzeby art. 108(4) lub (7) określają inne przepisy.

(8) Termin „przeciwko osobie prowadzone jest śledztwo w sprawie przestępstwa” ma znaczenie określone w innych przepisach.

Podania o przeprowadzenie kontroli i wnioski

Podania do Ombudsmana

110. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, jeżeli zainteresowana strona składa podanie do Ombudsmana o przeprowadzenie kontroli wykonywania przez kogokolwiek kompetencji dyscyplinarnych, podnosząc –

(a) niedochowanie wymaganych procedur, lub

(b) inne przejawy wadliwej administracji.

(2) Ombudsman musi przeprowadzić kontrolę, jeżeli spełnione są trzy poniższe warunki.

(3) Pierwszym warunkiem jest uznanie przez Ombudsmana, że kontrola jest niezbędna.

(4) Drugim warunkiem jest –

(a) złożenie podania w dozwolonym okresie,

(b) złożenie podania w takim dłuższym okresie, jaki Ombudsman uzna za właściwy w danych okolicznościach, lub

(c) złożenie podania z uwagi na stwierdzoną nadmierną zwłokę, zaś Ombudsman uzna, że podanie złożono w uzasadnionym czasie.

(3) Trzecim warunkiem jest złożenie podania w formie ustalonej przez Ombudsmana.

(6) Ombudsman nie może jednak kontrolować słuszności decyzji podjętej przez inną osobę.

(7) Jeżeli dowolny z warunków określonych w ust. (3)–(5) nie jest spełniony lub zarzut w podaniu dotyczy wyłącznie słuszności decyzji, Ombudsman –

(a) nie może prowadzić kontroli, oraz

(b) musi stosownie poinformować składającego podanie.

(8) W artykule niniejszym oraz w art. 111–113 termin „kompetencje dyscyplinarne” oznacza –

(a) kompetencje Lorda Kanclerza objęte zakresem art. 108(1);

(b) kompetencje przyznane Lordowi Głównemu Sędziemu na podstawie art. 108(3)–(7);

(c) kompetencje wykonywane na podstawie wymaganych procedur w związku z kompetencjami objętymi zakresem lit. (a) lub (b).

(9) W artykule niniejszym, w odniesieniu do określonego w niniejszym artykule podania o przeprowadzenie kontroli wykonywania kompetencji dyscyplinarnych –

termin „zainteresowana strona” oznacza –

(a) osobę piastującą urząd sędziowski, w związku z zachowaniem której wykonywana jest ta kompetencja, lub

(b) osobę, która złożyła skargę na to zachowanie zgodnie z wymaganymi procedurami;

termin „dozwolony okres” oznacza okres 28 dni rozpoczynający się najpóźniejszym wystąpieniem –

(a) niedochowania procedur lub innego przejawu wadliwej administracji zarzucanego przez składające podanie;

(b) powiadomienia składającego podanie o zakończeniu badania, w przypadku, gdy to niedochowanie procedur lub wadliwa administracja zdarzyła się w trakcie tego badania;

(c) powiadomienia składającego podanie o ustaleniu, w przypadku, gdy to niedochowanie procedur lub wadliwa administracja zdarzyła się w trakcie dokonywania tego ustalenia.

(10) Odniesienia w niniejszym artykule i art. 111 do wykonywania kompetencji obejmują odniesienia do decyzji co do wykonania lub niewykonania kompetencji.

Kontrola prowadzona przez Ombudsmana

111. – (1) W przypadku, gdy na Ombudsmanie ciąży obowiązek przeprowadzenia kontroli na podstawie podania określonego w art. 110, postanawia on –

(a) w oparciu o dokonane przez siebie ustalenia co do podstawy podania, w jakim stopniu zarzut ten jest dowiedziony;

(b) jakie (jeśli jakiegokolwiek) działania podjąć na podstawie ust. (2)–(7).

(2) Jeżeli postanawia on, że zarzut ten jest w dowolnym stopniu dowiedziony, może przedstawić zalecenia Lordowi Kanclerzowi i Lordowi Głównemu Sędziemu.

(3) Zalecenie określone w ust. (2) może dotyczyć zapłaty zadośćuczynienia.

(4) Takie zalecenie odnosi się do straty, jaką zdaniem Ombudsmana poniósł składający podanie w następstwie niedochowania procedur lub wadliwej administracji, z którymi związane było podanie.

(5) Jeżeli Ombudsman postanowi, że ustalenie dokonane w ramach podawanego kontroli wykonywania kompetencji jest nierzetelne z powodu niedochowania procedur lub wadliwej administracji, może on uchylić to ustalenie.

(6) Jeżeli ustalenie zostaje uchylone na podstawie ust. (5) –

(a) wymagane procedury mają zastosowanie, z uwzględnieniem wymaganych zmian, jak gdyby nie dokonano ustalenia, oraz

(b) na potrzeby tych procedur, badanie lub kontrola prowadząca do tego ustalenia nie jest brana pod uwagę.

(7) Ustęp (6) stosowany jest z uwzględnieniem udzielanych na podstawie niniejszego ustępu wytycznych dotyczących –

(a) uwzględniania w określonym zakresie uprzedniego badania lub kontroli, lub

(b) podjęcia lub ponownego podjęcia badania lub kontroli, które tworzą część wymaganych procedur.

(8) Artykuł niniejszy stosuje się z uwzględnieniem art. 112.

Sprawozdanie na temat kontroli

112. – (1) W artykule niniejszym odniesienia do reakcji Ombudsmana na podanie to odniesienia do ustaleń i postanowień, o których mowa w art. 111(1).

(2) Przed podjęciem decyzji co do sposobu reakcji na podanie Ombudsman przedstawia projekt sprawozdania na temat kontroli przeprowadzonej na podstawie podania.

(3) Projekt sprawozdania określa proponowaną przez Ombudsmana reakcję.

(4) Ombudsman przedstawia projekt sprawozdania Lordowi Kanclerzowi i Lordowi Głównemu Sędziemu.

(5) Jeżeli Lord Kanclerz lub Lord Główny Sędzia przedstawia propozycję zmiany reakcji Ombudsmana na podania, Ombudsman rozpatruje zasadność takiej zmiany.

(6) Ombudsman przedstawia ostateczne sprawozdanie określające –

(a) reakcję Ombudsmana na podanie, łącznie z ewentualnymi zmianami wynikającymi z propozycji określonych w ust. (5);

(b) propozycje określone w ust. (5), które nie zostały wykorzystane.

(7) Ombudsman przesyła kopię ostatecznego sprawozdania Lordowi Kanclerzowi i Lordowi Głównemu Sędziemu.

(8) Ombudsman przesyła również kopię ostatecznego sprawozdania składającemu podanie, ale kopia ta nie zawiera informacji –

(a) dotyczących zidentyfikowanych lub mogących zostać zidentyfikowanymi osób fizycznych innych niż składający podanie, oraz

(b) których ujawnienie składającemu podanie przez Ombudsmana byłoby (poza niniejszym ustępem) niezgodne z art. 139.

(9) Każda kopia podpisywana jest przez Ombudsmana.

(10) Wprowadzenie w życie reakcji Ombudsmana na podanie wymaga zastosowania się przez niego do ust. (2)–(9).

Wnioski do Ombudsmana związane ze sprawami dyscyplinarnymi

113. – (1) Ombudsman bada sprawę będącą przedmiotem wniosku Lorda Kanclerza lub Lorda Głównego Sędziego związaną z wykonywaniem jednej lub więcej kompetencji dyscyplinarnych.

(2) Sprawa będąca przedmiotem wniosku określonego w ust. (1) może być związana z konkretnym wykonywaniem kompetencji dyscyplinarnej lub określoną kategorią wykonywania kompetencji dyscyplinarnej.

Sprawozdania na temat wniosków

114. – (1) W przypadku, gdy Ombudsman przeprowadza badanie określone w art. 113, przedstawia projekt odpowiedniego sprawozdania.

(2) Jeżeli badanie związane jest ze sprawą, która jest przedmiotem kontroli prowadzonej na podstawie podania określonego w art. 110, ust. (1) ma zastosowanie wyłącznie wówczas, gdy Ombudsman przesłał kopię ostatecznego sprawozdania na temat kontroli Lordowi Kanclerzowi, Lordowi Głównemu Sędziemu i składającemu podanie.

(3) Projekt sprawozdania określa propozycje Ombudsmana co do –

(a) ustaleń, których dokonał;

(b) zaleceń, których udzieli, co do działania, które ma zostać podjęte przez kogokolwiek w związku z badaną sprawą.

(4) Odniesienia w niniejszym artykule do reakcji Ombudsmana na badanie, to odniesienia do tych ustaleń i zaleceń.

(5) Ombudsman przedstawia projekt sprawozdania Lordowi Kanclerzowi i Lordowi Głównemu Sędziemu.

(6) Jeżeli Lord Kanclerz lub Lord Główny Sędzia przedstawia propozycję zmiany reakcji Ombudsmana na badanie, Ombudsman rozpatruje zasadność takiej zmiany.

(7) Ombudsman przedstawia ostateczne sprawozdanie określające –

(a) reakcję Ombudsmana na badanie, łącznie z ewentualnymi zmianami wynikającymi z propozycji określonych w ust. (6);

(b) propozycje określone w ust. (6), które nie zostały wykorzystane.

(8) Ombudsman przesyła kopię ostatecznego sprawozdania Lordowi Kanclerzowi i Lordowi Głównemu Sędziemu.

(9) Każda kopia podpisywana jest przez Ombudsmana.

Sprawy ogólne

Przepisy dotyczące procedur

115. Lord Główny Sędzia może, w porozumieniu z Lordem Kanclerzem, wydać przepisy określające procedury, których należy przestrzegać w ramach –

(a) badania i ustalania zarzutów stawianych przez kogokolwiek co do niewłaściwego zachowania osób piastujących urzędy sędziowskie;

(b) kontroli i badań (łącznie ze składaniem podań i wniosków) określonych w art. 110–112.

Treść przepisów

116. – (1) Przepisy określone w art. 115(a) mogą zawierać postanowienia dotyczące –

(a) okoliczności, w których badanie musi lub może być przeprowadzone (po złożeniu skargi lub w innym przypadku);

(b) kroków, które powinien podjąć skarżący przed rozpoczęciem badania skargi;

(c) prowadzenia badania, łącznie z krokami, które mają być podejmowane przez osobę piastującą urząd, wobec której prowadzone jest badanie, lub przez skarżącego lub przez inną osobę;

(d) terminów, w których podjęte mają być dowolne kroki, oraz procedury służące wydłużeniu terminów;

(e) osób mających prowadzić badanie lub jego część;

(f) spraw, które mają zostać ustalone przez Lorda Głównego Sędziego, Lorda Kanclerza, osobę piastującą urząd, wobec której prowadzone jest badanie, lub inne osoby;

(g) wymogów dotyczących akt badań;

(h) wymogów dotyczących poufności wymiany informacji lub postępowań;

(i) wymogów dotyczących ogłoszenia komukolwiek informacji lub jej postanowień.

(2) Przepisy te –

(a) mogą wymagać, aby decyzje dotyczące wykonania kompetencji określonych w art. 108 lub kompetencji wskazanych w ust. (1) tego artykułu, podejmowane były zgodnie z ustaleniami dokonanymi zgodnie z wymaganymi procedurami;

(b) mogą wymagać, aby podjęte zostały wymagane kroki przez Lorda Głównego Sędziego lub Lorda Kanclerza w ramach wykonywania tych kompetencji lub przed ich wykonaniem.

(3) W przypadku, gdy przepisy określone w art. 115(a) nakładają wymóg na osobę piastującą urząd, wobec której prowadzone jest badanie, lub na skarżącego, osoba naruszająca ten wymóg nie podlega odpowiedzialności, poza podleganiem takiej karze proceduralnej, jeśli jakiegokolwiek (co może obejmować zawieszenie rozpatrywania skargi lub jej oddalenie) –

(a) jaka może być wymagana przez przepisy, lub

(b) jaka może być ustalona przez Lorda Głównego Sędziego i Lorda Kanclerza lub jednego z nich, zgodnie z postanowieniami tych przepisów.

(4) Przepisy określone w art. 115 mogą –

(a) przewidywać, że określone wymogi nie muszą być stosowane, jeżeli Lord Główny Sędzia i Lord Kanclerz wyrażą na to zgodę;

(b) ustanawiać odmiennie postanowienia dla odmiennych celów.

(5) Artykuł niniejszy nie ogranicza ogólnego zastosowania art. 115.

Zasady proceduralne

117. – (1) Przepisy określone w art. 115 mogą przewidywać, że postanowienia określonego charakteru, które mogą być zawarte w tych przepisach, mogą zamiast tego zostać ustanowione w zasadach wydanych przez Lorda Głównego Sędziego w porozumieniu z Lordem Kanclerzem.

(2) Postanowienia, które mogą być ustanowione w zasadach, nie obejmują jednak –

(a) postanowienia objętego zakresem art. 116(2);

(b) postanowienia ustanowionego na potrzeby art. 108(7) lub (8) lub 116(3).

(3) Zasady ogłaszane są w sposób ustalony przez Lorda Głównego Sędziego w porozumieniu z Lordem Kanclerzem.

Rozszerzenie postanowień dyscyplinarnych na inne urzędy

118. – (1) Rozdział niniejszy ma zastosowanie w stosunku do urzędu określonego przez Lorda Kanclerza na podstawie niniejszego artykułu, jak gdyby miał zastosowanie do urzędu wymienionego w Załączniku nr 14.

(2) Lord Kanclerz może zarządzeniem określić niewymieniony w Załączniku nr 14 urząd, którego piastuna może usunąć z urzędu.

(3) Zarządzenie takie może być wydane wyłącznie w porozumieniu z Lordem Głównym Sędzią.

Przekazanie kompetencji

119. – (1) Lord Główny Sędzia może przekazać osobie piastującej urząd sędziowski (zgodnie z definicją w art. 109(4)) wykonywanie jego kompetencji określonych w odpowiednich artykułach.

(2) Odpowiednie artykuły to –

(a) art. 108(3)–(7);

(b) art. 111(2);

(c) art. 112;

(d) art. 116(3)(b).

Szkocja i Irlandia Północna

Szkocja

120. – (1) W art. 108, w związku z osobą piastującą urząd sędziowski, która wykonuje kompetencje całkowicie lub głównie w Szkocji, odniesienia do Lorda Głównego Sędziego rozumiane są jako odniesienia do Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego.

(2) Przepisy określone w art. 115 oraz zasady określone w art. 117 nie mają zastosowania do osoby piastującej urząd sędziowski, która wykonuje kompetencje całkowicie lub głównie w Szkocji, chyba że zostały one wydane w porozumieniu z Lordem Przewodniczącym Najwyższego Sądu Cywilnego.

(3) W art. 116(1)(f), (3)(b) i (4)(a) odniesienia do Lorda Głównego Sędziego obejmują odniesienia do Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego.

(4) W art. 118(3), w przypadku, gdy kategoria urzędów wyznaczona zarządzeniem ogranicza się do (lub obejmuje) urzędów, których piastuni wykonują kompetencje całkowicie lub głównie w Szkocji, odniesienia do Lorda Głównego Sędziego rozumiane są jako odniesienia do Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego (lub jako odniesienia obejmujące go).

(5) Lord Główny Sędzia może postanowić w tych przepisach, że art. 110–113 mają zastosowanie w odniesieniu do osób piastujących urzędy sędziowskie, które wykonują kompetencje całkowicie lub głównie w Szkocji –

(a) jak gdyby odniesienie w art. 110(8)(b) do Lorda Głównego Sędziego było odniesieniem do Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego, oraz

(b) z innymi zmianami określonymi w przepisach.

(6) Przepisy określone w ust. (5) mogą być wydane wyłącznie w porozumieniu z Lordem Kanclerzem i Lordem Przewodniczącym Najwyższego Sądu Cywilnego.

(7) Lord Przewodniczący Najwyższego Sądu Cywilnego może przekazać sędziemu Najwyższego Sądu Cywilnego, który jest członkiem Pierwszego lub Drugiego Wydziału Izby Wewnętrznej, wykonywanie jego kompetencji określonych w odpowiednich artykułach.

(8) Odpowiednie artykuły to –

(a) art. 108(3)–(7);

(b) art. 111(2);

(c) art. 112;

(d) art. 116(3)(b).

Irlandia Północna

121. – (1) W art. 108, w związku z osobą piastującą urząd sędziowski, która wykonuje kompetencje całkowicie lub głównie w Irlandii Północnej, odniesienia do Lorda Głównego Sędziego rozumiane są jako odniesienia do Lorda Głównego Sędziego Irlandii Północnej.

(2) Przepisy określone w art. 115 oraz zasady określone w art. 117 nie mają zastosowania do osoby piastującej urząd sędziowski, która wykonuje kompetencje całkowicie lub głównie w Irlandii Północnej, chyba że zostały one wydane w porozumieniu z Lordem Głównym Sędzią Irlandii Północnej.

(3) W art. 116(1)(f), 3(b) i (4)(a) odniesienia do Lorda Głównego Sędziego obejmują odniesienia do Lorda Głównego Sędziego Irlandii Północnej.

(4) W art. 118(3), w przypadku, gdy kategoria urzędów wyznaczona zarządzeniem ogranicza się do (lub obejmuje) urzędów, których piastuni wykonują kompetencje całkowicie lub głównie w Irlandii Północnej, odniesienia do Lorda Głównego Sędziego rozumiane są jako odniesienia do Lorda Głównego Sędziego Irlandii Północnej (lub jako odniesienia obejmujące go).

(5) Lord Główny Sędzia może postanowić w tych przepisach, że art. 110–113 mają zastosowanie w odniesieniu do osób piastujących urzędy sędziowskie, które wykonują kompetencje całkowicie lub głównie w Szkocji –

(a) jak gdyby odniesienie w art. 110(8)(b) do Lorda Głównego Sędziego było odniesieniem do Lorda Głównego Sędziego Irlandii Północnej, oraz

(b) z innymi zmianami określonymi w przepisach.

(6) Przepisy określone w ust. (5) mogą być wydane wyłącznie w porozumieniu z Lordem Kanclerzem i Lordem Głównym Sędzią Irlandii Północnej.

(7) Lord Główny Sędzia Irlandii Północnej może powierzyć wykonywanie jego kompetencji określonych w odpowiednich artykułach –

(a) osobie piastującej jeden z urzędów wymienionych w Załączniku nr 1 do ustawy o wymiarze sprawiedliwości (Irlandia Północna) z 2002 r.;

(b) Lordowi Sędziemu Apelacyjnemu (zgodnie z definicją w art. 88 tej ustawy).

(8) Odpowiednie artykuły to –

(a) art. 108(3)–(7);

(b) art. 111(2);

(c) art. 112;

(d) art. 116(3)(b).

ROZDZIAŁ 4

OBJAŚNIENIE WYRAZEŃ USTAWOWYCH W CZĘŚCI IV

Objaśnienie wyrażeń ustawowych w Części IV

122. W Części niniejszej –

termin „członkowie niezawodowi” Komisji ma znaczenie określone w pkt. 4 Załącznika nr 12;

termin „Komisja” oznacza Komisję do spraw mianowania sędziów;

termin „Lord Główny Sędzia” oznacza Lorda Głównego Sędziego Anglii i Walii, chyba że określono to inaczej;

termin „Lord Sędzia Apelacyjny” oznacza Lorda Sędziego Apelacyjnego w Anglii i Walii;

termin „mianować” obejmuje nominować i wyznaczyć (zaś termin „mianowanie” rozumiany jest odpowiednio);

termin „nieobsadzenie” w odniesieniu do urzędu, do którego ma zastosowanie art. 68, 77 lub 86, oznacza nieobsadzenie wywołane przez osobę pia-

stującą ten urząd, opuszczającą go w dowolnym czasie po wejściu w życie tego artykułu.

termin „Ombudsman” oznacza Ombudsmana do spraw mianowania sędziów i spraw dyscyplinarnych;

termin „urząd” obejmuje stanowisko dowolnego charakteru;

termin „wymagany” oznacza wymagane przez przepisy określone w art. 115 lub, z uwzględnieniem art. 117(2), przez zasady określone w art. 117;

termin „Wysoki Sąd” oznacza Wysoki Sąd w Anglii i Walii;

termin „wysoki urząd sędziowski” ma znaczenie określone w art. 60;

termin „Zwierzchnik Wydziału” oznacza –

(a) Mistrza Rejestru;

(b) Przewodniczącego Wydziału Ławy Królewskiej;

(c) Przewodniczącego Wydziału Rodzinnego;

(d) Kanclerza Wysokiego Sądu;

[...]

CZĘŚĆ VI

INNE POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE SĘDZIÓW

Utrata zdolności do sprawowania mandatu parlamentarnego

137. – (1) W Części 1 Załącznika nr 1 do ustawy o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Izbie Gmin z 1975 r. (urzędy sędziowskie powodujące utratę zdolności do sprawowania mandatu) na początku wstawia się –

„Sędzia Sądu Najwyższego”.

(2) W Części 1 Załącznika nr 1 do ustawy o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Zgromadzeniu Irlandii Północnej z 1975 (urzędy sędziowskie powodujące utratę zdolności do sprawowania mandatu) na początku wstawia się –

„Sędzia Sądu Najwyższego”.

(3) Członek Izby Lordów w czasie, gdy piastuje urząd sędziowski powodujący utratę zdolności do sprawowania mandatu, traci zdolność do zasiadania i głosowania w –

(a) Izbie Lordów,

(b) komisji tej Izby, lub

(c) połączonej komisji obu Izb.

(4) W ust. (3) termin „urząd sędziowski powodujący utratę zdolności do sprawowania mandatu” oznacza urząd sędziowski określony w –

(a) Części 1 Załącznika nr 1 do ustawy o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Izbie Gmin z 1975 r., lub

(b) Części 1 Załącznika nr 1 do ustawy o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Zgromadzeniu Irlandii Północnej z 1975 r.

(5) Członek Izby Lordów, który na podstawie ust. (3) traci zdolność do sprawowania mandatu, nie traci z tego powodu możliwości otrzymywania nakazu stawienictwa w tej Izbie, ale nakaz taki traktowany jest z uwzględnieniem tego ustępu.

[...]

CZĘŚĆ VII SPRAWY OGÓLNE

Odniesienie

147. – (1) Artykuły 7, 8 i 9 odnoszą się wyłącznie do Anglii i Walii.

(2) Artykuł 6 i Część 5 odnoszą się wyłącznie do Irlandii Północnej.

(3) Zmiany i uchylenia dokonane na podstawie niniejszej ustawy mają taki sam zakres odniesienia, jak postanowienia, których dotyczą.

(4) Z uwzględnieniem ust. (1)–(3), niniejsza ustawa odnosi się do Irlandii Północnej.

Wejście w życie

148. – (1) Ustawa niniejsza, z wyłączeniem poniższych przepisów, wchodzi w życie zgodnie z zarządzeniem wydanym przez Lorda Kanclerza.

(2) Przepisy wyłączone z ust. (1) to –

(a) art. 4;

(b) art. 18–22;

(c) art. 140–144;

(d) art. 147;

(e) artykuł niniejszy;

(f) art. 149;

(g) Załącznik nr 6 i 7.

(3) Artykuł 4 wchodzi w życie zgodnie z zarządzeniem wydanym przez sekretarza stanu.

(4) Zarządzenie, na podstawie którego wchodzi w życie art. 23(1), nie może zostać wydane, o ile Lord Kanclerz nie uzna, że Sądowi Najwyższemu zapewniona została siedziba zgodnie z zatwierdzonymi przez niego pisemnymi planami.

(5) Lord Kanclerz może zatwierdzić plany wyłącznie, jeżeli po konsultacji z Lordami Prawa piastującymi urząd w czasie zatwierdzania, będzie przekonany, że zgodna z planami siedziba będzie właściwa dla Sądu.

(6) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może ustanawiać odmiennie postanowienia dla odmiennych celów.

Krótki tytuł

149. Ustawa niniejsza może być przytaczana jako ustawa o reformie konstytucyjnej z 2005 r.

BIBLIOTEKA
SEJMOWA

F. BRYTYJSKA WSPÓLNOTA NARODÓW

STATUT WESTMINSTERSKI Z 1931 R.

(Statute of Westminster, 1931)

(22 & 23 Geo. 5, c. 4)

Ustawa realizująca niektóre uchwały przyjęte przez konferencje imperialne w 1926 i 1930 r.

Preambuła

Zważywszy na to, że delegaci rządów Jego Królewskiej Mości w Zjednoczonym Królestwie, Dominium Kanady, Związku Australijskim, Dominium Nowej Zelandii, Unii Południowej Afryki, Wolnym Państwie Irlandzkim i Nowej Fundlandii, na konferencjach imperialnych zorganizowanych w Westminsterze w roku pańskim tysiąc dziewięćset dwudziestym szóstym i tysiąc dziewięćset trzydziestym zgodzili się na deklaracje i uchwały przedstawione w sprawozdaniach z rzeczonych konferencji:

Zważywszy ponadto na to, że właściwe i stosowne jest określenie w preambule do niniejszej ustawy, iż jako że Korona jest symbolem wolnego związku członków Brytyjskiej Wspólnoty Narodów, a są one zjednoczone wspólną lojalnością wobec Korony, byłoby zgodne z uznana konstytucyjną pozycją wszystkich członków Wspólnoty w stosunku do pozostałych przyjęcie, że każda zmiana prawa dotyczącego następstwa tronu lub królewskich tytułów wymaga od tej chwili zgody zarówno parlamentów dominiów, jak i Parlamentu Zjednoczonego Królestwa:

Zważywszy ponadto na to, że zgodne z uznana konstytucyjną pozycją jest przyjęcie, że żadne prawo ustanowione przez Parlament Zjednoczonego Królestwa nie obejmuje od tej chwili rzeczonych dominiów i nie stanowi części prawa tych dominiów, bez wniosku i zgody tych dominiów:

Zważywszy ponadto na to, że niezbędne dla ratyfikacji, potwierdzenia i wprowadzenia niektórych z rzeczonych deklaracji i uchwał rzeczonych konferencji, jest ustanowienie prawa w należytej formie w ramach władzy Parlamentu Zjednoczonego Królestwa:

Zważywszy ponadto na to, że Dominium Kanady, Związek Australijski, Dominium Nowej Zelandii, Unia Południowej Afryki, Wolne Państwo Irlandzkie i Nowa Fundlandia oddzielnie wystąpiły z wnioskiem i wyraziły zgodę na przedłożenie Parlamentowi Zjednoczonego Królestwa projektu ustawy zawierającego postanowienia dotyczące wyżej wymienionych sprawy, zawartych następnie w tej ustawie:

Zatem za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz Izby Gmin, zebranych w obecnym Parlamencie, i z ich upoważnienia Jego Królewska Mość zarządza co następuje:

Definicja „dominium” w niniejszej ustawie

1. W ustawie niniejszej wyrażenie „dominium” oznacza każde z następujących dominiumów, to jest Dominium Kanady, Związek Australijski, Dominium Nowej Zelandii, Wolne Państwo Irlandzkie i Nową Fundlandię.

Ważność praw ustanowionych przez parlament dominium

2. – (1) Ustawa o ważności praw kolonialnych z 1865 r. nie ma zastosowania do praw ustanowionych przez parlament dominium po wejściu w życie niniejszej ustawy.

(2) Żadne prawo i żadne przepisy prawne ustanowione po wejściu w życie niniejszej ustawy przez parlament dominium nie zostaną uznane za nieważne lub za nieobowiązujące na tej podstawie, że są niezgodne z prawem Anglii lub z przepisami istniejących, lub przyszłych ustaw Parlamentu Zjednoczonego Królestwa, lub zarządzeń, lub przepisów wydanych na podstawie takich ustaw, zaś uprawnienia parlamentu dominium obejmują uprawnienie do uchylania lub zmieniania takich ustaw, zarządzeń lub przepisów* w zakresie, w jakim stanowią one część prawa dominium.

Uprawnienie parlamentu dominium do ustanawiania prawa eksterytorialnego

3. Niniejszym ogłasza się i postanawia, że parlament dominium ma pełne uprawnienie do ustanawiania prawa obowiązującego także poza jego terytorium.

Parlament Zjednoczonego Królestwa nie ustanawia prawa dla dominium bez jego zgody

4. Żadna ustawa Parlamentu Zjednoczonego Królestwa przyjęta po wejściu w życie niniejszej ustawy nie obejmuje swoim zakresem ani nie może być uznana za obejmującą swoim zakresem dominium, stanowiąc część prawa tego dominium, chyba że wyraźnie ogłoszono w tej ustawie, że dominium wystąpiło z wnioskiem o jej przyjęcie i wyraziło na to zgodę.

* *Act, order, rule or regulation.*

G. DEWOLUCJA

USTAWA O SZKOCJI Z 1998 R.

(Scotland Act, 1998)

(1998 c. 46)

Ustawa tworząca Parlament Szkocki i administrację oraz dokonująca innych zmian w sprawowaniu władzy w Szkocji, wprowadzająca zmiany w ustroju i kompetencjach niektórych władz publicznych, umożliwiającą zmianę zasadniczej stawki podatku dochodowego pobieranego od dochodu podatników szkockich zgodnie z uchwałą Parlamentu Szkockiego, zmieniająca przepisy o parlamentarnych okręgach wyborczych w Szkocji i służąca związanym z tym celom.

[19 listopada 1998]

Za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz Izby Gmin, zebranych w obecnym Parlamencie, i z ich upoważnienia Jej Królewska Mość zarządza, co następuje:

CZĘŚĆ I

PARLAMENT SZKOCKI

Parlament Szkocki

Parlament Szkocki

1. – (1) Ustanawia się Parlament Szkocki.

(2) W wyborach przeprowadzanych w każdym okręgu wybierany jest jeden poseł do Parlamentu* (według systemu większości zwykłej).

(3) Posłowie do Parlamentu wybierani są w każdym regionie w wyborach powszechnych według określonego w niniejszej Części systemu proporcjonalnego dodatkowego posła, zaś wygasłe mandaty tych posłów obsadzane będą zgodnie z niniejszą Częścią.

(4) Nieobsadzone mandaty nie wpływają na ważność działań Parlamentu.

* W niniejszej ustawie termin „Parlament” pisany wielką literą oznacza Parlament Szkocki (poza formułą promulgacyjną).

(5) Załącznik nr 1 (ustanawiający okręgi wyborcze i regiony na potrzeby niniejszej ustawy i określający liczbę posłów regionalnych) uzyskuje moc obowiązującą.

Wybory powszechne

Zwykłe wybory powszechne

2. – (1) W zarządzeniu sekretarza stanu* wyznaczona zostaje data głosowania w pierwszych zwykłych wyborach powszechnych posłów do Parlamentu oraz data, godzina i miejsce zebrania się Parlamentu następującego po tym głosowaniu.

(2) Głosowanie w kolejnych zwykłych wyborach powszechnych przeprowadzone zostanie w pierwszy czwartek maja czwartego roku kalendarzowego następującego po roku, w którym odbyły się wcześniejsze zwykłe wybory powszechne, o ile inny dzień głosowania nie zostanie ustalony w proklamacji zgodnie z ust. (5).

(3) Jeśli głosowanie przeprowadzone zostanie w pierwszy czwartek maja, Parlament –

(a) zostaje rozwiązany na mocy niniejszego artykułu na początku okresu minimalnego kończącego się tego dnia, oraz

(b) powinien się zebrać w terminie siedmiu dni od dnia głosowania.

(4) W ust. (3) termin „okres minimalny” oznacza okres ustalony zgodnie z zarządzeniem wydanym na podstawie art. 12(1).

(5) Jeśli Przewodniczący Parlamentu Szkockiego** proponuje przeprowadzenie głosowania w dniu nie więcej niż o miesiąc wcześniejszym lub późniejszym od pierwszego czwartku maja, Jej Królewska Mość może proklamacją opatrzoną Pieczęcią Szkocką –

(a) rozwiązać Parlament,

(b) zażądać przeprowadzenia głosowania w proponowanym dniu, oraz

(c) zażądać, aby Parlament zebrał się w terminie siedmiu dni od dnia głosowania.

(6) W ustawie niniejszej termin „Pieczęć Szkocka” oznacza Pieczęć Jej Królewskiej Mości, która zgodnie z Traktatem o Unii jest przechowywana i używana w Szkocji zamiast Wielkiej Pieczęci Szkockiej.

Nadzwyczajne wybory powszechne

3. – (1) Przewodniczący Parlamentu Szkockiego proponuje datę przeprowadzenia głosowania, jeśli –

* Chodzi o wskazanie, że daną czynność może podjąć członek rządu o charakterze szefa departamentu rządowego.

** *Presiding Officer*

(a) Parlament postanowi, że powinien się rozwiązać, a w przypadku zarządzania w tej sprawie głosowania, głosujących za będzie nie mniej niż dwie trzecie ogólnej liczby posłów, lub

(b) okres, w którym Parlament zgodnie z art. 46 powinien nominować jednego z posłów na stanowisko Pierwszego Ministra, zakończy się bez dokonania takiej nominacji.

(2) Jeśli Przewodniczący Parlamentu Szkockiego wystąpi z taką propozycją, Jej Królewska Mość może proklamacją opatrzoną Pieczęcią Szkocką –

(a) rozwiązać Parlament i zażądać przeprowadzenia nadzwyczajnych wyborów powszechnych,

(b) zażądać przeprowadzenia głosowania w proponowanej dacie, oraz

(c) zażądać, aby Parlament zebrał się w terminie siedmiu dni od dnia głosowania.

(3) Jeśli głosowanie zostanie przeprowadzone zgodnie z niniejszym artykułem w okresie sześciu miesięcy kończącym się w dniu, w którym przeprowadzone zostałyby głosowanie w następnych zwykłych wyborach powszechnych (nie biorąc pod uwagę art. 2(5)), te zwykłe wybory powszechne nie zostaną przeprowadzone.

(4) Ust. (3) nie powoduje zmiany roku, w którym powinny być przeprowadzone kolejne zwykłe wybory powszechne.

Obliczanie terminu zebrania się Parlamentu

4. Podczas obliczania terminów na potrzeby art. 2(3)(b) lub (5)(c) lub art. 3(2)(c), soboty, niedziele, Wigilia Bożego Narodzenia, Boże Narodzenie, Wielki Piątek, dni wolne od pracy w Szkocji lub dni publicznego dziękczynienia, lub żałoby nie będą uwzględniane.

Kandydaci

5. – (1) W wyborach powszechnych kandydaci mogą ubiegać o wybór na posłów okręgowych lub regionalnych.

(2) Nie można kandydować na posła okręgowego z więcej niż jednego okręgu.

(3) Kandydaci na posłów regionalnych kandydują w ramach list zgłaszanych zgodnie z ust. (4) lub jako kandydaci indywidualni.

(4) Zarejestrowana partia polityczna może zgłosić regionalnemu komisarzowi wyborczemu listę kandydatów na posłów regionalnych z danego regionu (nazywaną w niniejszej ustawie, w odniesieniu do regionów, partyjną „listą regionalną”).

(5) Lista regionalna zarejestrowanej partii politycznej ma zastosowanie do wyborów powszechnych oraz w przypadku wygaśnięcia mandatu posła

regionalnego w okresie od tych wyborów do następnych wyborów powszechnych.

(6) Na liście nie może znajdować się więcej niż dwanaście osób, ale może znajdować się tylko jedna osoba.

(7) Na liście regionalnej zarejestrowanej partii politycznej nie może znajdować się osoba –

(a) która znajduje się na innej liście zgłoszonej zgodnie z ust. (4) w tym regionie lub liście zgłoszonej zgodnie z ust. (4) w innym regionie,

(b) która jest kandydatem indywidualnym na posła regionalnego w tym lub innym regionie,

(c) która jest kandydatem na posła okręgowego w okręgu spoza tego regionu, lub

(d) która jest kandydatem na posła okręgowego w okręgu w ramach tego regionu, ale nie jest kandydatem tej partii.

(8). Nie może być kandydatem indywidualnym na posła regionalnego w konkretnym regionie osoba, która-

(a) znajduje się na liście zgłoszonej zgodnie z ust. (4) w tym lub innym regionie,

(b) jest kandydatem indywidualnym na posła regionalnego w innym regionie,

(c) jest kandydatem na posła okręgowego w okręgu spoza tego regionu, lub

(d) jest kandydatem zarejestrowanej partii politycznej na posła okręgowego w okręgu w ramach tego regionu.

(9) W ustawie niniejszej termin „zarejestrowana partia polityczna” oznacza partię zarejestrowaną zgodnie z ustawą o rejestracji partii politycznych z 1998 r.

Głosowanie na posłów regionalnych

6. – (1) Artykuł niniejszy oraz artykuły 7 i 8 dotyczą wyboru posłów okręgowych w wyborach powszechnych.

(2) W każdym okręgu wyborczym do Parlamentu przeprowadzane jest głosowanie, w którym osoba uprawniona do głosowania może oddać głos (nazywany w niniejszej ustawie „głosem regionalnym”) na –

(a) zarejestrowaną partię polityczną, która zgłosiła listę regionalną, lub

(b) kandydata indywidualnego na posła regionalnego z tego regionu.

(3) Prawo przyznane wyborcy w ust. (2) przysługuje uzupełniająco do prawa głosowania w wyborach posła okręgowego.

Obliczenie liczby regionalnej

7. – (1) Przed ustaleniem osób wybranych na posłów regionalnych w danym regionie, należy ustalić osoby, które zostały wybrane na posłów okręgowych w ramach regionu.

(2) Dla każdej zarejestrowanej partii politycznej, która zgłosiła listę regionalną, liczba regionalna na potrzeby art. 8 wynosi –

(a) całkowitą liczbę głosów regionalnych oddanych na partię we wszystkich okręgach danego regionu, podzieloną przez

(b) sumę liczby jeden plus liczby kandydatów tej partii wybranych na posłów okręgowych w okręgach danego regionu.

(3) Za każdym razem, gdy mandat jest przydzielany partii zgodnie z art. 8, jej liczba regionalna jest ponownie obliczana poprzez zwiększenie (lub kolejne zwiększenie) sumy w ust. (2)(b) o jeden.

(4) Dla każdego kandydata indywidualnego na posła regionalnego z danego regionu liczba regionalna na potrzeby art. 8 wynosi całkowitą liczbę głosów regionalnych oddanych na niego we wszystkich okręgach danego regionu.

Przydział mandatów posłom regionalnym

8. – (1) Pierwszy mandat regionalny jest przydzielany zarejestrowanej partii politycznej lub kandydatowi indywidualnemu z najwyższą liczbą regionalną.

(2) Drugi i kolejne mandaty regionalne są przydzielane zarejestrowanej partii politycznej lub kandydatowi indywidualnemu z najwyższą liczbą regionalną, po przeprowadzeniu ponownych obliczeń wymaganych przez art. 7(3).

(3) Kandydat indywidualny wybrany uprzednio na posła okręgowego lub regionalnego nie jest brany pod uwagę.

(4) Mandaty regionalne przydzielone zarejestrowanej partii politycznej są obsadzone przez osoby znajdujące się partyjnej liście regionalnej w kolejności, w jakiej znajdują się na liście.

(5) Na potrzeby niniejszego artykułu oraz art. 10, osoba znajdująca się liście regionalnej zarejestrowanej partii politycznej, która została wybrana na posła do Parlamentu, jest traktowana tak, jakby nie znajdowała się na liście (nawet jeśli jej wybór jest nieważny).

(6) Po wyczerpaniu partyjnej listy regionalnej (poprzez wybór znajdujących się na niej osób na posłów okręgowych lub poprzez uprzednie zastosowanie ust. (1) lub (2)) partia ta nie jest uwzględniana.

(7) Jeśli podczas stosowania ust. (1) lub (2) okaże się, że najwyższą liczbę regionalną uzyskały dwie lub więcej partie, lub kandydaci indywidualni, ustęp ten będzie stosowany do nich wszystkich.

Wygaśnięcie mandatu

Wygaśnięcie mandatu okręgowego

9. – (1) W przypadku wygaśnięcia mandatu okręgowego, przeprowadza się wybory uzupełniające (z uwzględnieniem ust. (4)).

(2) Datę głosowania ustala Przewodniczący Parlamentu Szkockiego.

(3) Data ta powinna przypadać w okresie trzech miesięcy –

(a) rozpoczynającym się od wygaśnięcia, lub

(b) rozpoczynającym się od chwili, w której Przewodniczący Parlamentu dowie się o wygaśnięciu, jeśli nie dowiedział się tego w ciągu miesiąca od wystąpienia wygaśnięcia.

(4) Wybory nie są przeprowadzane, jeśli ostateczna data przeprowadzenia głosowania przypadłaby w okresie trzech miesięcy kończącym się w dniu, w którym zostałyby przeprowadzone głosowanie w następnych zwykłych wyborach powszechnych (nie biorąc pod uwagę art. 2(5)).

(5) Na potrzeby niniejszego artykułu, data wygaśnięcia jest ustalana zgodnie z regulaminem.

(6) Nie może w takich wyborach kandydować osoba, która jest posłem do Parlamentu lub kandydatem w innych wyborach uzupełniających.

Wygaśnięcie mandatu regionalnego

10. – (1) Artykuł niniejszy jest stosowany w przypadku wygaśnięcia mandatu regionalnego.

(2) Jeśli poseł regionalny został wybrany jako kandydat indywidualny lub wygasły mandat nie został obsadzony zgodnie z poniższymi postanowieniami, mandat pozostaje nieobsadzony do następnych wyborów powszechnych.

(3) Jeśli poseł regionalny został wybrany (na podstawie art. 8 lub niniejszego artykułu) z listy regionalnej zarejestrowanej partii politycznej, regionalny komisarz wyborczy podaje Przewodniczącemu Parlamentu nazwisko osoby, która obejmie zwolniony mandat.

(4) Jest to osoba, która –

(a) znajduje się na tej liście, oraz

(b) pragnie objąć mandat regionalny z tego regionu.

(5) Jeśli więcej niż jedna osoba spełnia warunki określone w ust. (4), regionalny komisarz wyborczy podaje nazwisko tej osoby, która była wyżej lub najwyżej na liście.

(6) Jeśli nazwisko osoby zostanie podane zgodnie z ust. (3), ustawę niniejszą stosuje się tak, jakby stwierdzono wybór tej osoby na posła regionalnego z tego regionu w dniu, w którym Przewodniczący Parlamentu otrzymał powiadomienie dotyczące tej osoby.

(7) Na potrzeby niniejszego artykułu, data wygaśnięcia jest ustalana zgodnie z regulaminem.

Prawa wyborcze i przeprowadzanie wyborów

Wyborcy

11. – (1) Osoby uprawnione do głosowania w wyborach do Parlamentu przeprowadzanych w okręgach to osoby, które w dniu głosowania –

(a) byłyby uprawnione do głosowania w wyborach zarządu lokalnego w rejonie wyborczym znajdującym się całkowicie lub częściowo w danym okręgu, oraz

(b) są ujęte w rejestrze wyborców zarządu lokalnego pod adresem znajdującym się w danym okręgu.

(2) Osoba nie może głosować w żadnym z okręgów –

(a) więcej niż raz w głosowaniu na posła okręgowego, lub

(b) więcej niż raz w głosowaniu na posła regionalnego,

lub głosować w więcej niż jednym okręgu w wyborach powszechnych.

Uprawnienie do wydawania przepisów dotyczących wyborów

12. – (1) Sekretarz stanu może zarządzeniem uregulować –

(a) przeprowadzanie wyborów do Parlamentu,

(b) składanie protestów wyborczych oraz konsekwencje nieprawidłowości, oraz

(c) wyznaczenie posłów do Parlamentu w inny sposób niż w wyborach.

(2) Przepisy ustanowione zgodnie z ust. (1)(a) dotyczyć mogą w szczególności –

(a) rejestracji wyborców,

(b) pomijania zmian w rejestrze wyborców,

(c) ograniczeń w wydatkach wyborczych kandydatów i zarejestrowanych partii politycznych,

(d) połączenia głosowań w wyborach do Parlamentu z głosowaniami w innych wyborach,

(e) zmian w stosowaniu art. 7(1), jeśli zaniechano przeprowadzenia głosowania w wyborach posła okręgowego (lub ich obwieszczenie zostało cofnięte), oraz

(f) zmian w stosowaniu art. 8(7) w celu zapewnienia przydziału odpowiedniej liczby mandatów regionalnych.

(3) Przepisy ustanowione zgodnie z ust. (1)(c) dotyczyć mogą w szczególności zmian art. 10(4) i (5).

(4) Zarządzenie określone w ust. (1) może:

(a) nakazać stosowanie, ze zmianami i wyjątkami lub bez nich, przepisów zawartych w ustawach o przedstawicielstwie narodowym lub ustawie o wyborach do Parlamentu Europejskiego z 1978 r., lub przepisów wydanych na ich podstawie, a także przepisów innych aktów prawnych* dotyczących wyborów parlamentarnych, wyborów do Parlamentu Europejskiego lub wyborów zarządu lokalnego,

(b) zmieniać normy zawarte w ustawach o przedstawicielstwie narodowym lub przepisach wydanych na ich podstawie, w sposób wymagany do użycia ich zarówno do pierwotnego celu, jak i do wyborów do Parlamentu, oraz

(c) zmieniać przepisy zawarte w aktach prawnych dotyczących rejestracji wyborców w wyborach parlamentarnych lub zarządu lokalnego, w sposób wymagany przepisami niniejszej ustawy lub zarządzenia wydanego na podstawie ust. (1).

(5) Wybór posła do Parlamentu w wyborach może być przedmiotem protestu wyborczego jedynie przy zastosowaniu Części III ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1983 r. w zakresie stosowania określonym w zarządzeniu wydanym na podstawie ust. (1).

(6) Na potrzeby niniejszej ustawy, regionalnym komisarzem wyborczym jest osoba wyznaczona zgodnie z zarządzeniem sekretarza stanu wydanym na podstawie tego ustępu.

Okres trwania mandatu

Kadencja posłów

13. Kadencja posła do Parlamentu rozpoczyna się w dniu ogłoszenia jego wyboru, a kończy wraz z rozwiązaniem Parlamentu.

Rezygnacja posłów

14. Poseł do Parlamentu może w każdej chwili zrezygnować z mandatu, składając Przewodniczącemu Parlamentu pisemne zawiadomienie.

Brak zdolności do sprawowania mandatu

Utrata zdolności do sprawowania mandatu

15. – (1) Nie ma zdolności do sprawowania mandatu posła do Parlamentu osoba, która (z uwzględnieniem art. 16) –

* *enactment*

(a) nie ma zdolności do sprawowania mandatu posła do Izby Gmin zgodnie z literami (a)-(e) art. 1(1) ustawy o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Izbie Gmin z 1975 r. (sędziowie, urzędnicy służby cywilnej, członkowie sił zbrojnych, policjanci i członkowie legislatur zagranicznych),

(b) nie ma zdolności do sprawowania mandatu posła do Izby Gmin lub do zasiadania i głosowania w niej z powodów innych niż określone we wskazanej ustawie (zarówno ogólnie, jak i w odniesieniu do konkretnego okręgu),

(c) jest Lordem Prawa, lub

(d) piastuje urząd określony w rozporządzeniu królewskim Jej Królewskiej Mości wydanym na podstawie niniejszego ustępu.

(2) Osoba piastująca urząd określony w rozporządzeniu królewskim Jej Królewskiej Mości, wydanym na podstawie niniejszego ustępu, nie ma zdolności do sprawowania mandatu z okręgu lub regionu określonego w rozporządzeniu królewskim w odniesieniu do osoby piastującej urząd.

(3) W artykule niniejszym za osobę piastującą urząd uważany jest pracownik i osoba zajmująca inne stanowisko.

Wyjątki i przywrócenie zdolności

16. – (1) Nie traci zdolności do sprawowania mandatu posła do Parlamentu osoba wyłącznie z tego powodu, że –

(a) jest parem (zarówno Zjednoczonego Królestwa, Wielkiej Brytanii, Anglii lub Szkocji), lub

(b) została wyświęcona lub jest duchownym dowolnego z wyznań.

(2) Obywatel Unii Europejskiej zamieszkały w Zjednoczonym Królestwie nie traci zdolności do sprawowania mandatu posła do Parlamentu wyłącznie na podstawie art. 3 ustawy o następstwie tronu (utrata zdolności przez osoby urodzone poza Zjednoczonym Królestwem inne niż obywatele Wspólnoty Narodów i obywatele Republiki Irlandii).

(3) Ust. (4) ma zastosowanie w przypadku, gdy osoba utraciła, lub przypuszczalnie utraciła, zdolność do sprawowania mandatu posła do Parlamentu (zarówno ogólnie, jak i w odniesieniu do konkretnego okręgu lub regionu) z powodu innego niż przewidziany w art. 15(1)(b).

(4) Parlament może postanowić, że nie weźmie pod uwagę braku zdolności dotyczącej takiej osoby ze wskazanego powodu, jeśli uzna, że –

(a) powód ustał, oraz

(b) zasadne jest nie wziąć pod uwagę wywołanego przezeń braku zdolności.

(5) Uchwała określona w niniejszym artykule –

(a) nie wpływa na postępowania prowadzone zgodnie z Częścią III ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1983 r., stosowanej na podstawie zarządzenia określonego w art. 12, lub

(b) nie pozwala Parlamentowi nie wziąć pod uwagę braku zdolności ustalonej w takim postępowaniu lub w postępowaniu określonym w art. 18.

Konsekwencje utraty zdolności

17. – (1) Jeśli osoba pozbawiona zdolności do sprawowania mandatu posła do Parlamentu lub mandatu z konkretnego okręgu lub regionu zostanie wybrana na posła do Parlamentu lub (zależnie od okoliczności) na posła z konkretnego okręgu lub regionu, jej wybór będzie nieważny, a jej mandat wygaśnie.

(2) Jeśli poseł do Parlamentu utraci zdolność do sprawowania mandatu posła do Parlamentu lub mandatu z konkretnego okręgu lub regionu, który reprezentuje, zaprzestanie sprawowanie mandatu posła do Parlamentu (a jego mandat wygaśnie).

(3) Ustępy (1) i (2) obowiązują z uwzględnieniem uchwał Parlamentu określonych w art. 16.

(4) Ust. (2) obowiązuje także z uwzględnieniem art. 141 ustawy o zdrowiu psychicznym z 1983 r. (choroba psychiczna) i art. 427 ustawy o niewypłacalności z 1986 r. (sekwestracja itp.); a jeśli, z powodu zastosowania tych artykułów, mandat posła nieposiadającego zdolności do sprawowania mandatu nie wygaśnie, nie zaprzestanie on sprawowania mandatu do czasu wygaśnięcia mandatu, ale –

(a) poseł taki nie będzie brał udziału w pracach Parlamentu, a

(b) wszelkie prawa i przywileje przysługujące mu jako posłowi do Parlamentu mogą mu być odebrane uchwałą Parlamentu.

(5) Utrata przez dowolną osobę zdolności do sprawowania mandatu posła do Parlamentu lub mandatu z okręgu lub regionu, który rzekomo reprezentuje, nie wpływa na ważność prac Parlamentu.

Postępowanie sądowe dotyczące utraty zdolności

18. – (1) Każdy kto twierdzi, że osoba zamierzająca być posłem do Parlamentu nie ma zdolności do sprawowania mandatu posła do Parlamentu lub zdolność tę utraciła po wyborze, może wystąpić do Najwyższego Sądu Cywilnego* z wnioskiem o wydanie w tej sprawie deklaracji sądowej.

(2) Wniosek dotyczący każdej osoby może być złożony niezależnie od tego, czy powody będące jego podstawą występowały rzekomo w chwili wyboru tej osoby, czy powstały później.

* *Court of Session*

(3) Deklaracja sądowa nie zostanie wydana –

(a) z powodów, które występowały w chwili wyboru osoby, jeśli jest rozpatrywany lub został rozpatrzony protest wyborczy, w którym podniesiono te powody braku lub utraty zdolności do sprawowania mandatu tej osoby, lub

(b) z dowolnego powodu, jeśli dotycząca tej osoby uchwała wydana zgodnie z art. 16 wymaga, aby nie brać pod uwagę braku zdolności do sprawowania mandatu wywołanego przez ten powód.

(4) Osoba, w stosunku do której złożono wnioski, będzie pozwana.

(5) Wnioskodawca wpłaci kaucję na pokrycie kosztów postępowania wyznaczoną przez Najwyższy Sąd Cywilny, ale kaucja nie może przekroczyć kwoty 5000 funtów lub kwoty określonej przez ministrów szkockich w rządzeniu.

(6) Decyzja sądu w sprawie wniosku jest ostateczna.

(7) W artykule niniejszym brak zdolności do sprawowania mandatu oznacza brak zdolności do sprawowania mandatu posła do Parlamentu lub mandatu z okręgu lub regionu, który rzekomo reprezentuje osoba, której to dotyczy.

Przewodniczący Parlamentu i administracja

Przewodniczący Parlamentu

19. – (1) Na pierwszym posiedzeniu po wyborach powszechnych Parlament dokonuje wyboru Przewodniczącego Parlamentu i dwóch zastępców spośród posłów.

(2) Osoba wybrana na Przewodniczącego Parlamentu lub zastępcę sprawuje urząd do zakończenia następnych wyborów Przewodniczącego Parlamentu zgodnie z ust. (1), chyba że uprzednio zrezygnuje, zaprzestanie sprawowania mandatu posła do Parlamentu z innego powodu niż rozwiązanie Parlamentu lub zostanie usunięta ze stanowiska uchwałą Parlamentu.

(3) Jeśli Przewodniczący Parlamentu lub zastępcą przestanie sprawować urząd przed rozwiązaniem Parlamentu, Parlament wybiera na jego miejsce innego spośród posłów.

(4) Kompetencje Przewodniczącego mogą być wykonywane przez zastępcę, jeśli urząd Przewodniczącego Parlamentu jest nieobsadzony lub Przewodniczący Parlamentu z jakiegokolwiek powodu nie może pełnić obowiązków.

(5) Przewodniczący Parlamentu może (z uwzględnieniem regulaminu) upoważnić zastępcę do wykonywania kompetencji w jego imieniu.

(6) Regulamin może zawierać przepisy dotyczące udziału (także głosowania) Przewodniczącego Parlamentu i zastępców w pracach Parlamentu.

(7) Nieprawidłowości w wyborze Przewodniczącego Parlamentu lub zastępcy nie wpływają na ważność ich działań.

Sekretarz Parlamentu*

20. – (1) Ustanawia się Sekretarza Parlamentu.

(2) Sekretarz jest powoływany przez Szkocką Parlamentarną Osobę Prawną** (utworzoną zgodnie z art. 21).

(3) Kompetencje Sekretarza mogą być wykonywane przez dowolnego z Asystentów Sekretarza, jeśli urząd Sekretarza jest nieobsadzony lub Sekretarz z jakiegokolwiek powodu nie może pełnić obowiązków.

(4) Sekretarz może upoważnić Asystenta Sekretarza lub innego pracownika Parlamentu do wykonywania kompetencji w jego imieniu.

Szkocka Parlamentarna Osoba Prawna

21. – (1) Tworzy się osobę prawną zwaną „Szkocka Parlamentarna Osoba Prawna” (określaną w niniejszej ustawie mianem korporacja parlamentarna) do wykonywania kompetencji przyznanych jej niniejszą ustawą lub innymi aktami prawnymi.

(2) Członkami korporacji są:

(a) Przewodniczący Parlamentu, oraz

(b) czterech posłów do Parlamentu wyznaczonych zgodnie z regulaminem.

(3) Korporacja udostępnia lub zapewnia udostępnienie Parlamentowi mienia, personelu i usług wymaganych dla działalności Parlamentu.

(4) Parlament może udzielać korporacji szczególnych lub ogólnych wytycznych w zakresie wykonywania kompetencji przez korporację lub spraw związanych.

(5) Nabyte mienie lub zaciągnięte zobowiązania w związku ze sprawami mieszczącymi się w ogólnych obowiązkach korporacji, do których Parlament miałby prawo lub za które ponosiłby odpowiedzialność, są traktowane w każdym przypadku jako mienie lub (zależnie od okoliczności) zobowiązania korporacji.

(6) Wydatki korporacji wypłacane są ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego.

* *Clerk of the Parliament*

** *Scottish Parliamentary Corporate Body*

(7) Kwoty przyjmowane przez korporację wpłacane są do tego Funduszu, z uwzględnieniem przepisów ustaw Parlamentu Szkockiego lub przepisów wydawanych na ich podstawie, dotyczących dysponowania i rozliczania takich kwot.

(8) Załącznik nr 2 (zawierający dalsze przepisy dotyczące korporacji) uzyskuje moc obowiązującą.

Porządek prac itp.

Regulamin

22. – (1) Porządek prac Parlamentu określony jest w regulaminie.

(2) Załącznik nr 3 (zawierający przepisy dotyczące sposobu unormowania pewnych kwestii w regulaminie) uzyskuje moc obowiązującą.

Uprawnienie do wzywania świadków i żądania dokumentów

23. – (1) Parlament może zażądać od każdego –

(a) stawienia się przed Parlamentem w celu złożenia zeznań, lub

(b) przedstawienia dokumentów znajdujących się pod jego pieczęcią lub kontrolą,

dotyczących dowolnej sprawy, za którą ogólną odpowiedzialność ponosi którykolwiek z członków Rządu Szkockiego.

(2) Z uwzględnieniem ust. (3) Parlament może wystąpić z takim żądaniem wobec osoby znajdującej się poza Szkocją wyłącznie w związku ze sprawowaniem przez tę osobę –

(a) funkcji administracji szkockiej, lub

(b) funkcji szkockiej władzy publicznej lub ponadgranicznej władzy publicznej, lub zarządu rzecznego wobec rzek granicznych (w znaczeniu określonym w art. 111(4)), dotyczących sprawy, za którą ogólną odpowiedzialność ponosi którykolwiek z członków Rządu Szkockiego.

(3) Parlament nie może wystąpić z takim żądaniem w związku z pełnieniem funkcji ministra Korony wobec –

(a) tej osoby (niezależnie od tego, czy nadal jest ministrem Korony), lub

(b) osoby, która jest lub była zatrudniona przez Koronę, w znaczeniu określonym w art. 191(3) ustawy o prawach pracowniczych z 1996 r.,

chyba że pełnienie funkcji dotyczy sprawy, za którą ogólną odpowiedzialność ponosi którykolwiek z członków Rządu Szkockiego.

(4) Parlament nie może jednak wystąpić z takim żądaniem, zgodnie z ust. (3), w związku z wykonywaniem kompetencji, które wypełniane są –

(a) zarówno przez ministrów szkockich, jak i ministra Korony, lub

(b) przez ministra Korony wyłącznie za zgodą lub w porozumieniu z ministrami szkockimi.

(5) Ustęp 4(b) nie stanowi przeszkody do wystąpienia przez Parlament z takim żądaniem w związku z wykonywaniem kompetencji, które nie dotyczą spraw zastrzeżonych.

(6) W przypadku, gdy wszystkie kompetencje jednostki organizacyjnej dotyczą spraw zastrzeżonych, Parlament nie może wystąpić z takim żądaniem wobec osoby w związku z wykonywaniem przez nią tych kompetencji.

(7) Parlament nie może wystąpić z takim żądaniem wobec –

(a) sędziego dowolnego sądu, lub

(b) członka dowolnego trybunału w związku z pełnieniem przez niego takiej funkcji.

(8) Z żądaniem takim komisja lub podkomisja Parlamentu może wystąpić wyłącznie, jeśli komisja lub podkomisja została do tego wyraźnie upoważniona (w regulaminie lub w inny sposób).

(9) Nikt nie jest zobowiązany na podstawie niniejszego artykułu do odpowiedzi na pytanie lub przedstawienia dokumentu, jeśli mógłby tego odmówić w postępowaniu przed sądem w Szkocji.

(10) Okręgowy oskarżyciel publiczny nie jest zobowiązany na podstawie niniejszego artykułu do odpowiedzi na pytanie lub przedstawienia dokumentu dotyczącego funkcjonowania prokuratury w konkretnej sprawie, jeśli Lord Adwokat –

(a) uzna, że odpowiedź na pytanie lub przedstawienie dokumentu mogłoby stanąć na przeszkodzie postępowaniu karnemu w tej sprawie, lub w inny sposób byłoby niezgodne z interesem publicznym, oraz

(b) na tej podstawie upoważni okręgowego oskarżyciela publicznego do odmowy odpowiedzi na pytanie lub przedstawienia dokumentu.

Świadkowie i dokumenty: powiadomienie

24. – (1) Z żądaniem określonym w art. 23 występuje Sekretarz przekazując właściwej osobie pisemne powiadomienie określające –

(a) czas i miejsce, w którym osoba ta ma się stawić i sprawy, w których ma złożyć zeznanie,

(b) dokumenty lub rodzaje dokumentów, które ma ona przedstawić, termin ich przedstawienia i sprawy, których mają dotyczyć.

(2) Powiadomienie takie powinno być przekazane –

(a) w przypadku osoby fizycznej, poprzez przesłanie go listem poleconym lub przesyłką poleconą, zaadresowaną na jej stały lub ostatni znany adres, lub na adres podany przez tę osobę;

(b) w innym przypadku, poprzez przesłanie go listem poleconym lub przesyłką poleconą, zaadresowaną na siedzibę prawną lub centralę osoby prawnej.

Świadkowie i dokumenty: przestępstwa

25. – (1) Osoba, której przekazano powiadomienie określone w art. 24(1) –

(a) odmawiająca stawienia lub niestawiająca się zgodnie z powiadomieniem,

(b) odmawiająca w ramach stawienia odpowiedzi lub nieudzielająca odpowiedzi na pytanie dotyczące sprawy określonej w powiadomieniu,

(c) celowo zmieniająca, ukrywająca, zatajająca lub niszcząca dokument, który ma zgodnie z powiadomieniem przedstawić, lub

(d) odmawiająca przedstawienia lub nieprzedstawiająca takiego dokumentu,

popełnia przestępstwo.

(2) Ustęp (1) nie ma zastosowania w przypadku określonym w art. 23(9) i (10) oraz art. 27(3).

(3) Na osobie oskarżonej o popełnienie przestępstwa określonego w ust. 1(a), (b) lub (d) spoczywa ciężar udowodnienia, że miała uzasadnione usprawiedliwienie dla swej odmowy lub zachowania.

(4) Osoba winna przestępstwa określonego w tym artykule podlega skazaniu w trybie uproszczonym na grzywnę nieprzekraczającą poziomu piątego w skali standardowej lub na pozbawienie wolności do trzech miesięcy.

(5) W przypadku, gdy przestępstwo określone w niniejszym artykule popełnione zostało przez osobę prawną, a udowodniono jego popełnienie za zgodą, przyzwoleniem lub z powodu zaniechania –

(a) dyrektora, kierownika, sekretarza lub innego podobnego urzędnika tej osoby prawnej, lub

(b) innej osoby działającej na takim stanowisku,

osoba taka, obok osoby prawnej, popełnia takie przestępstwo i podlega odpowiedzialności za nie.

Świadkowie i dokumenty: sprawy ogólne

26. – (1) Przewodniczący Parlamentu lub osoba upoważniona regulaminem może –

(a) zaprzysiąc osobę składającą zeznania przed Parlamentem, oraz

(b) zażądać złożenia przez nią przysięgi.

(2) Osoba odmawiająca złożenia przysięgi, której zażądano zgodnie z ust. (1), popełnia przestępstwo.

(3) Ust. (4) art. 25 ma zastosowanie do przestępstwa określonego w ust. (2), w zakresie, w jakim ma zastosowanie do przestępstwa określonego w tamtym artykule.

(4) Regulamin może przewidywać wypłatę diet i pokrycie kosztów osób –

(a) stawiających się przed Parlamentem w celu złożenia zeznań,

(b) przedstawiających dokumenty, których od nich zażądano,

w związku lub bez związku z powiadomieniem określonym w art. 24(1).

(5) Na potrzeby art. 23–25 i niniejszego artykułu, przyjmuje się, że spełnia żądanie przedstawienia dokumentu osoba, która przedstawia kopię lub wyciąg odpowiedniej części dokumentu.

Udział szkockich dostojników prawnych* w randze ministrów

27. – (1) Jeśli Lord Adwokat lub jego zastępca** nie są posłami do Parlamentu –

(a) mogą uczestniczyć w pracach Parlamentu w zakresie, w jakim pozwała na to regulamin, ale nie mogą głosować, oraz

(b) regulamin może postanawiać, iż powinni pod innymi względami stosować się do regulaminu jak posłowie.

(2) Ust. (1) nie wyłącza art. 39.

(3) Lord Adwokat lub jego zastępca może w ramach obrad Parlamentu odmówić odpowiedzi na pytanie lub przedstawienia dokumentu dotyczącego funkcjonowania prokuratury w konkretnej sprawie, jeśli uzna, że odpowiedź na pytanie lub przedstawienie dokumentu –

(a) mogłoby stanąć na przeszkodzie postępowaniu karnemu w tej sprawie, lub

(b) w inny sposób byłoby niezgodne z interesem publicznym.

Ustawodawstwo

Ustawy Parlamentu Szkockiego

28. – (1) Parlament może stanowić prawo w formie ustaw Parlamentu Szkockiego, z uwzględnieniem art. 29.

* *Scottish Law Officers*

** *Solicitor General for Scotland*

(2) Ustawy Parlamentu Szkockiego wnoszone są w formie projektów; zaś projekt staje się ustawą Parlamentu Szkockiego po przyjęciu przez Parlament i uzyskaniu sankcji królewskiej.

(3) Projekt uzyskuje sankcję królewską na początku dnia, w którym urzędowy akt publiczny opatrzony Pieczęcią Szkocką podpisany własnoręcznie przez Jej Królewską Mość wyrażającą Jej sankcję, zostanie zarejestrowany w Rejestrze Wielkiej Pieczęci.

(4) Data przyznania sankcji królewskiej dopisywana jest na ustawie Parlamentu Szkockiego przez Sekretarza i tworzy część ustawy.

(5) Uchybienia w postępowaniu Parlamentu uchwalającego ustawę nie wpływają na jej ważność.

(6) Każda ustawa Parlamentu Szkockiego jest uznawana przez sędziów bez konieczności dowodzenia jej treści.

(7) Artykuł niniejszy nie wpływa na prawo Parlamentu Zjednoczonego Królestwa do stanowienia prawa dla Szkocji.

Zakres uprawnień ustawodawczych

29. – (1) Ustawa Parlamentu Szkockiego nie jest prawem, jeśli jakiegokolwiek jej przepis wykracza poza zakres uprawnień ustawodawczych Parlamentu.

(2) Przepis wykracza poza ten zakres uprawnień w przypadku, gdy –

(a) stanowiłby prawo dla kraju lub terytorium innego niż Szkocja, lub przyznawałby bądź odbierał kompetencje inne niż wykonywane w Szkocji lub w odniesieniu do Szkocji,

(b) odnosi się do spraw zastrzeżonych,

(c) narusza ograniczenia ustanowione w Załączniku nr 4,

(d) jest niezgodny z którymkolwiek z praw określonych w Konwencji lub z prawem wspólnotowym,

(e) usunąłby Lorda Adwokata z jego pozycji szefa prokuratury w Szkocji.

(3) Na potrzeby niniejszego artykułu, kwestia, czy przepis ustawy Parlamentu Szkockiego odnosi się do spraw zastrzeżonych, jest ustalana z uwzględnieniem ust. 4, przez wzięcie pod uwagę celu przepisu, mając przy tym na względzie (między innymi) jego skutki we wszystkich okolicznościach.

(4) Przepis, który –

(a) nie odnosi się do spraw zastrzeżonych, ale

(b) zmienia szkockie prawo prywatne lub karne w zakresie, w jakim stosuje się je do spraw zastrzeżonych,

uznawany jest za przepis odnoszący się do spraw zastrzeżonych, chyba że celem przepisu jest dostosowanie wskazanego prawa do spraw zastrzeżonych i innych.

Zakres uprawnień ustawodawczych: sprawy dodatkowe

30. – (1) Załącznik nr 5 (definiujący sprawy zastrzeżone) uzyskuje moc obowiązującą.

(2) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim dokonać zmian Załącznika nr 4 lub 5, które uzna za niezbędne lub wskazane.

(3) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim określić kompetencje, które mają być uznawane, na określone potrzeby niniejszej ustawy, za kompetencje mające bądź niemające charakteru wykonywanych w Szkocji lub w odniesieniu do Szkocji.

(4) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może także dokonywać zmian we –

(a) wszelkich aktach prawnych lub aktach urzędowych wydawanych w ramach prerogatywy* (włączając w to akty prawne składające się na niniejszą ustawę lub wydane na jej podstawie), lub

(b) wszelkich innych aktach urzędowych lub dokumentach, jakie Jej Królewska Mość uzna za niezbędne lub wskazane w związku z innymi przepisami ustanowionymi rozporządzeniem.

Kontrola projektów ustaw przed złożeniem

31. – (1) Członek rządu szkockiego odpowiedzialny za projekt ustawy oświadcza, w chwili złożenia projektu w Parlamencie lub wcześniej, że w jego ocenie przepisy projektu zawierają się w zakresie uprawnień ustawodawczych Parlamentu.

(2) Przewodniczący Parlamentu podejmuje decyzję, w chwili złożenia projektu ustawy w Parlamencie lub wcześniej, czy przepisy projektu zawierają się w zakresie uprawnień ustawodawczych parlamentu i ogłasza swą decyzję.

(3) Formy wszelkich oświadczeń i sposób ich składania określone zostają w regulaminie, który może przewidywać obowiązek ich publikacji.

Przedstawienie projektów ustaw w celu uzyskania sankcji królewskiej

32. – (1) Przewodniczący Parlamentu przedstawia projekty ustaw w celu uzyskania sankcji królewskiej.

(2) Przewodniczący Parlamentu nie przedstawia projektu ustawy w celu uzyskania sankcji królewskiej, w okresie –

* *prerogative instrument*

(a) w którym Adwokat Generalny, Lord Adwokat lub Prokurator Generalny* ma prawo wystąpić z wnioskiem w sprawie projektu określonym w art. 33,

(b) rozpatrywania przez Komisję Sądowniczą zgłoszonego wniosku, lub

(c) w którym w sprawie projektu wydane może zostać zarządzenie określone w art. 35.

(3) Przewodniczący Parlamentu nie przedstawia projektu ustawy w niezmienionej formie w celu uzyskania sankcji królewskiej, jeśli –

(a) Komisja Sądownicza orzekła, że projekt lub jakikolwiek jego przepis nie zawiera się w zakresie uprawnień ustawodawczych Parlamentu, lub

(b) wniosek w sprawie projektu określony w art. 33 został wycofany w następstwie żądania określonego w art. 34 ust. (2)(b).

(4) W ustawie niniejszej –

termin „Adwokat Generalny” oznacza Adwokata Generalnego do spraw Szkocji**,

termin „Komisja Sądownicza” oznacza Komisję Sądowniczą Królewskiej Tajnej Rady.

Kontrola projektów przez Komisję Sądowniczą

33. – (1) Adwokat Generalny, Lord Adwokat lub Prokurator Generalny mogą wystąpić do Komisji Sądowniczej z wnioskiem dotyczącym zgodności projektu lub jakiegokolwiek jego przepisu z zakresem uprawnień ustawodawczych Parlamentu.

(2) Z uwzględnieniem ust. (3), osoba taka może wystąpić z wnioskiem dotyczącym projektu –

(a) w okresie czterech tygodni od uchwalenia projektu, oraz

(b) w okresie czterech tygodni rozpoczynającym się od późniejszego zatwierdzenia projektu, zgodnie z przepisami regulaminu przewidzianymi w art. 36(5).

(3) Osoba taka nie może wystąpić z wnioskiem w sprawie projektu, jeśli powiadomiła Przewodniczącego Parlamentu, że nie zamierza wystąpić z wnioskiem, chyba że projekt został zatwierdzony w sposób wskazany w ust. 2(b) po powiadomieniu.

Wnioski do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości

34. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, w przypadku, gdy –

(a) wystąpiono z wnioskiem w sprawie projektu zgodnie z art. 33,

* *Attorney General*

** Doradca prawny rządu brytyjskiego do spraw Szkocji.

(b) Komisja Sądownicza wystąpiła o wydanie orzeczenia wstępnego w związku z tym wnioskiem, oraz

(c) oba te wnioski nie zostały rozpatrzone.

(2) Jeśli Parlament postanowi, że pragnie ponownie rozpatrzyć projekt --

(a) Przewodniczący Parlamentu powiadamia o tym Adwokata Generalnego, Lorda Adwokata i Prokuratora Generalnego, oraz

(b) osoba, która wystąpiła z wnioskiem w sprawie projektu zgodnie z art. 33, występuje z żądaniem wycofania wniosku.

(3) W artykule niniejszym termin „wystąpienie o wydanie orzeczenia wstępnego” oznacza wystąpienie do Europejskiego Trybunału zgodnie z art. 177 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, art. 41 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali lub art. 150 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Atomową.*

Uprawnienie do interwencji w pewnych przypadkach

35. – (1) Jeśli projekt ustawy zawiera przepisy –

(a) które sekretarz stanu mając uzasadnione podstawy, uzna za niezgodne z zobowiązaniami międzynarodowymi lub godzące w dobro bezpieczeństwa państwowego, lub

(b) które sekretarz stanu mając uzasadnione podstawy, uzna za niekorzystnie wpływające na prawo w zakresie spraw zastrzeżonych,

może on wydać zarządzenie zakazujące Przewodniczącemu Parlamentu przedstawienia projektu w celu uzyskania sankcji królewskiej.

(2) Zarządzenie musi wskazywać kwestionowany projekt ustawy i jego przepisy oraz określać powody wydania zarządzenia.

(3) Zarządzenie może być wydane –

(a) w okresie czterech tygodni od uchwalenia projektu,

(b) w okresie czterech tygodni, rozpoczynającym się od późniejszego zatwierdzenia projektu zgodnie z przepisami regulaminu przewidzianymi w art. 36(5),

(c) w okresie czterech tygodni od rozpatrzenia wniosku w sprawie projektu przez Komisję Sądowniczą, jeśli wystąpiono z nim zgodnie z art. 33.

(4) Sekretarz stanu nie może wydać zarządzenia w sprawie projektu, jeśli powiadomił Przewodniczącego Parlamentu, że nie zamierza wydać zarządzenia, chyba że projekt został zatwierdzony w sposób wskazany w ust. 3(b) po powiadomieniu.

* Numeracja artykułów zgodnie z obowiązującą w 1998 r.

(5) Zarządzenie określone w niniejszym artykule obowiązujące w czasie, gdy dojdzie do zatwierdzenia, traci moc obowiązującą.

Fazy postępowania ustawodawczego

36. – (1) Regulamin winien zawierać przepisy –

(a) dotyczące debaty ogólnej nad projektem ustawy, stwarzające posłom możliwość głosowania nad zasadami ogólnymi projektu,

(b) dotyczące szczegółowego rozpatrzenia przepisów projektu ustawy, stwarzające posłom możliwość głosowania nad nimi, oraz

(c) dotyczące ostatniej fazy, w której projekt może zostać przyjęty lub odrzucony.

(2) Ust. (1) nie stoi na przeszkodzie w przyjęciu przepisów regulaminu pozwalających Parlamentowi na skrócenie postępowania w stosunku do konkretnego projektu.

(3) Regulamin może zawierać przepisy odmienne od przewidzianych w ust. (1) w stosunku do –

(a) projektów ustaw łączących akty prawne,

(b) projektów ustaw uchylających nieaktualne akty prawne,

(c) projektów ustaw prywatnych.

(4) Regulamin powinien stwarzać możliwość ponownego rozpatrzenia projektu po jego przyjęciu wyłącznie, jeśli –

(a) Komisja Sądownicza orzeknie, że projekt lub którykolwiek z jego przepisów nie zawiera się w zakresie uprawnień ustawodawczych Parlamentu,

(b) wniosek w sprawie projektu określony w art. 33 został wycofany w następstwie żądania określonego w art. 34(2)(b), lub

(c) w sprawie projektu wydano zarządzenie określone w art. 35.

(5) Regulamin powinien w szczególności zapewniać w przypadku projektu zmienionego w trakcie ponownego rozpatrywania przeprowadzenie ostatniej fazy, w której projekt może zostać zatwierdzony lub odrzucony.

(6) Odniesienia w ust. (4), art. 28(2) i art. 38(1)(a) oraz punkcie 7 Załącznika nr 3 do przyjęcia projektu, w przypadku projektu zmienionego w trakcie ponownego rozpatrywania, powinny być rozumiane jako odniesienia do zatwierdzenia projektu.

Inne postanowienia

Ustawa o unii

37. Ustawa o unii ze Szkocją z 1706 r. oraz ustawa o unii z Anglią z 1707 r. pozostają w mocy, z uwzględnieniem niniejszej ustawy.

Urzędowe akty publiczne i proklamacje

38. – (1) Strażnik rejestrów Szkocji* rejestruje w Rejestrze Wielkiej Pieczęci:

(a) wszystkie urzędowe akty publiczne podpisane własnoręcznie przez Jej Królewską Mość wyrażającą Jej sankcję wobec projektów ustaw przyjętych przez Parlament, oraz

(b) wszystkie proklamacje królewskie wydane na podstawie art. 2(5) i 3(2),

opatrzone Pieczęcią Szcocką.

(2) Rejestrując takie akty urzędowe, zawiadamia on Sekretarza o dacie rejestracji.

(3) Jej Królewska mość może rozporządzeniem królewskim ustanowić przepisy dotyczące –

(a) formy i sposobu przygotowania, oraz

(b) ogłoszenia,

takich urzędowych aktów publicznych i proklamacji.

(4) Jeśli Pierwszy Minister tak poleci, zostaną sporządzone kopie Pieczęci Szcockiej w sposób, w rozmiarze i na materiale określonym w poleceniu.

(5) Każda taka kopia –

(a) zwana będzie Opłatkową Pieczęcią Szcocką, oraz

(b) przechowywana będzie zgodnie z poleceniem Pierwszego Ministra.

(6) Jeśli Opłatkową Pieczęcią Szcocką opatrzone urzędowy akt publiczny lub proklamację wspomnianą w ust. (1), dokument taki ma tę samą moc co dokument opatrzone Pieczęcią Szcocką.

Korzyści posłów

39. – (1) Ustanowione zostaną przepisy dotyczące rejestru korzyści posłów do Parlamentu, a także jego ogłoszenia i udostępnienia do wglądu publicznego.

(2) Ustanowione zostaną przepisy –

(a) nakładające na posłów do Parlamentu obowiązek ujawniania w rejestrze interesów finansowych (w tym świadczeń w naturze), zdefiniowanych na potrzeby niniejszej litery,

(b) nakładające na każdego posła do Parlamentu, którego interesy finansowe (w tym świadczenia w naturze), zdefiniowane na potrzeby niniejszej litery, związane są z określoną sprawą, obowiązek zgłoszenia tych interesów przed wzięciem udziału w pracach Parlamentu dotyczących tej sprawy.

* *The Keeper of the Registers of Scotland*

(3) Przepisy ustanowione zgodnie z ust. (2) powinny zawierać postanowienia, które Parlament uzna za właściwe do zapobiegania lub ograniczania udziału w pracach Parlamentu posła, wykazującego interes zdefiniowany na potrzeby ust. 2(a) lub (b) w sprawie, której dotyczą prace.

(4) Ustanowione zostaną przepisy zabraniające posłowi do Parlamentu –

(a) popierania lub inicjowania, wszelkimi środkami określonymi w przepisach, jakiegokolwiek sprawy lub kwestii, na korzyść dowolnej osoby, przez wzgląd na jakąkolwiek zapłatę lub korzyść w naturze określoną w przepisach, lub

(b) nakłaniania, przez wzgląd na taką zapłatę lub korzyść w naturze, innego posła do Parlamentu do popierania lub inicjowania sprawy lub kwestii na korzyść dowolnej osoby wszelkimi określonymi środkami.

(5) Przepisy ustanowione zgodnie z ust. (2)–(4) powinny zawierać postanowienia, które Parlament uzna za właściwe do wyłączenia z prac Parlamentu posła, który nie zastosuje się do przepisów ustanowionych zgodnie z tymi ustępami lub je naruszy.

(6) Poseł do Parlamentu, który

(a) bierze udział w pracach Parlamentu nie stosując się lub naruszając przepisy ustanowione zgodnie z ust. (2) lub (3), lub

(b) narusza przepisy ustanowione zgodnie z ust. (4), popełnia przestępstwo.

(7) Osoba winna przestępstwa określonego w ust. (6) podlega skazaniu w trybie uproszczonym na grzywnę nieprzekraczającą poziomu piątego w skali standardowej.

(8) W artykule niniejszym –

(a) termin „przepisy” oznacza przepisy ustaw Parlamentu Szkockiego lub przepisy wydawane na ich podstawie,

(b) odniesienia do posłów do Parlamentu obejmują też Lorda Adwokata i jego zastępcę, niezależnie od tego, czy są posłami.

Zagadnienia prawne

Postępowania sądowe w imieniu Parlamentu lub przeciwko niemu itp.

40. – (1) Postępowania sądowe w imieniu Parlamentu lub przeciwko niemu wszczynane są przez korporację parlamentarną lub (zależnie od okoliczności) przeciwko niej.

(2) Postępowania w imieniu lub przeciwko –

(a) Przewodniczącemu Parlamentu lub zastępcy, lub

(b) pracownikowi Parlamentu,

wszczynane są przez korporację lub (zależnie od okoliczności) przeciwko niej.

(3) W postępowaniu sądowym przeciwko Parlamentowi, sąd nie może wydać zarządzenia w sprawie zawieszenia, zakazu, ograniczenia lub określonego zachowania (lub podobnego zarządzenia), może za to wydać deklarację sądową.

(4) W postępowaniu sądowym przeciwko –

- (a) posłowi do Parlamentu,
- (b) Przewodniczącemu Parlamentu lub zastępcy,
- (c) pracownikowi Parlamentu, lub
- (d) korporacji parlamentarnej,

sąd nie może wydać zarządzenia w sprawie zawieszenia, zakazu, ograniczenia lub określonego zachowania (lub podobnego zarządzenia), jeśli skutkiem wydania go byłoby uzyskanie jakiegokolwiek środka wobec Parlamentu, który nie mógłby zostać uzyskany w postępowaniach przeciwko Parlamentowi.

(5) Odniesienia do zarządzenia w niniejszym artykule obejmują zarządzenie tymczasowe.

Wypowiedzi zniesławiające

41. – (1) Na potrzeby przepisów dotyczących zniesławienia –

- (a) dowolna wypowiedź wyrażona w ramach prac Parlamentu, oraz
- (b) publikacja z upoważnienia Parlamentu dowolnej wypowiedzi, objęta jest bezwzględnym immunitetem.

(2) W ust. (1) termin „wypowiedź” ma znaczenie określone w ustawie o zniesławieniu z 1996 r.

Obraza sądu*

42. – (1) Zasada całkowitej odpowiedzialności** nie ma zastosowania w stosunku do dowolnej publikacji –

(a) wydanej w ramach prac Parlamentu nad projektem ustawy lub aktu podstawowego***, lub

(b) w zakresie, w jakim składa się z rzetelnego i ścisłego sprawozdania z takich prac uczynionego w dobrej wierze.

(2) W ust. (1) terminy „zasada całkowitej odpowiedzialności” oraz „publikacja” mają znaczenie określone w ustawie o obrazie sądu z 1981 r.

Korupcja

43. Parlament jest osobą prawa publicznego w rozumieniu ustaw o zapobieganiu korupcji z lat 1889–1916.

* *contempt of court*

** *strict liability rule*

*** *subordinate legislation*

CZĘŚĆ II

ADMINISTRACJA SZKOCKA

Ministrowie i ich personel

Rząd szkocki

44. – (1) Ustanawia się rząd szkocki, którego członkami są –

(a) Pierwszy Minister,

(b) ministrowie mianowani przez Pierwszego Ministra, zgodnie z art. 47,
oraz

(c) Lord Adwokat i jego zastępca.

(2) Członkowie rządu szkockiego określani są wspólnie jako ministrowie szkoccy.

(3) Osoba piastująca urząd ministerialny w rządzie brytyjskim nie może zostać mianowana na członka rządu szkockiego, a jeśli członek rządu szkockiego zostanie mianowany na urząd ministerialny w rządzie brytyjskim, powinien zaprzestać piastowania urzędu w rządzie szkockim.

(4) W ust. (3), odniesienia do członków rządu szkockiego obejmują zastępców ministrów szkockich, a termin „urząd ministerialny w rządzie brytyjskim” ma takie same znaczenie jak w art. 2 ustawy o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Izbie Gmin z 1975 r.

Pierwszy Minister

45. – (1) Pierwszy Minister mianowany jest przez Jej Królewską Mość spośród posłów do Parlamentu i sprawuje urząd zgodnie z wolą Jej Królewskiej Mości.

(2) Pierwszy Minister może w każdej chwili złożyć Jej Królewskiej Mości swoją rezygnację, a powinien tak uczynić, jeśli Parlament postanowi, że rząd szkocki nie cieszy się zaufaniem Parlamentu.

(3) Pierwszy Minister przestaje piastować swój urząd, jeśli mianowano jego następcę.

(4) Jeśli urząd Pierwszego Ministra jest nieobsadzony lub z jakiegokolwiek powodu nie może on pełnić obowiązków, jego kompetencje wykonuje osoba wyznaczona przez Przewodniczącego Parlamentu.

(5) Wyznaczona w ten sposób może zostać wyłącznie osoba –

(a) która jest posłem do Parlamentu, lub

(b) która ze względu na rozwiązanie Parlamentu przestała być posłem, jeśli Parlament rozwiązano.

(6) Kompetencje wykonywane przez osobę określoną w ust. 5(a) są wykonywane przez nią nadal, nawet jeśli Parlament zostanie rozwiązany.

(7) Pierwszy Minister jest Strażnikiem Pieczęci Szkockiej.

Wybór Pierwszego Ministra

46. – (1) Jeśli zajdzie jedna z poniższych okoliczności, Parlament w przewidzianym okresie nominuje jednego z posłów do mianowania na urząd Pierwszego Ministra.

(2) Okoliczności te to –

(a) przeprowadzenie głosowania w wyborach powszechnych,

(b) rezygnacja Pierwszego Ministra złożona Jej Królewskiej Mości,

(c) zwolnienie urzędu Pierwszego Ministra (z innej niż rezygnacja przyczyny),

(d) zaprzestanie przez Pierwszego Ministra sprawowania mandatu posła do Parlamentu z innego powodu niż rozwiązanie Parlamentu.

(3) Przewidziany okres to okres 28 dni, rozpoczynający się z dniem zajścia wskazanej okoliczności, ale –

(a) jeśli w ciągu tego okresu zajdzie inna z tych okoliczności, okres ten ulega przedłużeniu, z uwzględnieniem litery (b), tak aby kończył się w okresie 28 dni, rozpoczynającym się z dniem zajścia tej innej okoliczności, oraz

(b) okres ten kończy się, jeśli Parlament przyjmie uchwałę określoną w art. 3(1)(a) lub jeśli Jej Królewska Mość mianuje Pierwszego Ministra.

(4) Przewodniczący Parlamentu rekomenduje Jej Królewskiej Mości mianowanie posła nominowanego przez Parlament, zgodnie z niniejszym artykułem.

Ministrowie

47. – (1) Pierwszy Minister może, za zgodą Jej Królewskiej Mości, mianować ministrów spośród posłów do Parlamentu.

(2) Pierwszy Minister nie ubiega się o zgodę Jej Królewskiej Mości w sprawie mianowania dokonanego na podstawie niniejszego artykułu bez zgody Parlamentu.

(3) Minister mianowany zgodnie z niniejszym artykułem –

(a) sprawuje urząd zgodnie z wolą Jej Królewskiej Mości,

(b) może zostać usunięty ze stanowiska przez Pierwszego Ministra,

(c) może w każdej chwili zrezygnować, a powinien tak uczynić, jeśli Parlament postanowi, że rząd szkocki nie cieszy się zaufaniem Parlamentu.

- (d) przestaje piastować swój urząd bezzwłocznie, jeśli zrezygnuje, oraz
- (e) przestaje piastować swój urząd, jeśli zaprzestanie sprawować mandat posła do Parlamentu z innego powodu niż rozwiązanie Parlamentu.

Szkoccy dostojnicy prawni w randze ministrów

48. – (1) Pierwszy Minister rekomenduje Jej Królewskiej Mości mianowanie osoby lub usunięcie jej ze stanowiska Lorda Adwokata lub jego zastępcy, ale nie czyni tego bez zgody Parlamentu.

(2) Lord Adwokat i jego zastępca może w każdej chwili zrezygnować, a powinien tak uczynić, jeśli Parlament postanowi, że rząd szkocki nie cieszy się zaufaniem Parlamentu.

(3) Jeśli Lord Adwokat rezygnuje w następstwie takiego postanowienia, pozostaje na stanowisku do czasu wydania aktu mianowania jego następcy, ale wyłącznie w celu wykonywania kompetencji utrzymanych*.

(4) Ust. (3) nie wyłącza art. 287 ustawy o postępowaniu karnym w Szkocji z 1995 r. (ustąpienie ze stanowiska Lorda Adwokata).

(5) Decyzje podejmowane przez Lorda Adwokata jako szefa prokuratury w Szkocji powinny być nadal podejmowane niezależnie od innych osób.

(6) W Załączniku nr 2 do ustawy o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Izbie Gmin z 1975 r. (urzędy ministerialne) oraz Części III Załącznika nr 1 do ustawy o wynagrodzeniach ministerialnych i innych z 1975 r. (wynagrodzenia dostojników prawnych w randze ministrów), pozycje dotyczące Lorda Adwokata i jego zastępcy są pomijane.

Wiceministrowie szkoccy**

49. – (1) Pierwszy Minister może, za zgodą Jej Królewskiej Mości, mianować osoby spośród posłów do Parlamentu do pomocy ministrom szkockim w wykonywaniu ich kompetencji.

(2) Osoby te nazywane są wiceministrami szkockimi.

(3) Pierwszy Minister nie ubiega się o zgodę Jej Królewskiej Mości w sprawie mianowania dokonanego na podstawie tego artykułu bez zgody Parlamentu.

(4) Wiceminister szkocki –

(a) sprawuje urząd zgodnie z wolą Jej Królewskiej Mości,

(b) może zostać usunięty ze stanowiska przez Pierwszego Ministra,

* Zob. art. 52(6).

** *Junior Scottish Ministers*

(c) może w każdym chwili zrezygnować, a powinien tak uczynić, jeśli Parlament postanowi, że rząd szkocki nie cieszy się zaufaniem Parlamentu.

(d) przestaje piastować swój urząd niezwłocznie, jeśli zrezygnuje, oraz

(e) przestaje piastować swój urząd, jeśli zaprzestanie sprawować mandat pośła z innego powodu niż rozwiązanie Parlamentu.

Ważność działań ministrów szkockich itp.

50. Nieprawidłowości w nominowaniu przez Parlament lub (zależnie od okoliczności) w wyrażaniu przez Parlament zgody na mianowanie członka rządu szkockiego lub wiceministra szkockiego nie wpływają na ważność ich działań.

Służba Cywilna

51. – (1) Ministrowie szkoccy mogą mianować osoby na członków personelu administracji szkockiej.

(2) Sprawowanie służby –

(a) przez osoby piastujące urzędy w administracji szkockiej, poza urzędami ministerialnymi, lub

(b) przez członka personelu administracji szkockiej,
jest służbą w Służbie Cywilnej.

(3) Ust. (1) i inne akty prawne przyznające prawo powoływania takich osób mają zastosowanie z uwzględnieniem wszelkich przepisów wydanych w stosunku do Służby Cywilnej w rozporządzeniach królewskich lub na ich podstawie.

(4) Kompetencje kierownicze w Służbie Cywilnej wykonywane są przez ministra do spraw Służby Cywilnej w stosunku do osób określonych w ust. (2), tak jak wykonywane są w stosunku do innych członków Służby Cywilnej, a zgodnie z art. 1 ustawy o Służbie Cywilnej (kompetencje kierownicze) z 1992 r. (przekazywanie kompetencji przez ministrów) odnoszą się również do kompetencji rozszerzonych tym artykułem.

(5) Wynagrodzenie i dodatki wypłacane osobom określonym w ust. (2) lub w związku z takimi osobami (łącznie ze składkami na fundusz emerytalny) wypłacane są ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego.

(6) W art. 1(2) i (3) ustawy emerytalnej z 1972 r. (przekazanie kompetencji dotyczących funduszy emerytalnych służby cywilnej) odniesienia do ministrów Korony (innych niż minister do spraw Służby Cywilnej) obejmują ministrów szkockich.

(7) Ministrowie szkockcy dokonują wpłat ministrowi do spraw Służby Cywilnej, w ustalonych przez niego terminach, sum, jakie ustalili w związku z –

(a) zabezpieczeniem emerytur, dodatków i odpraw ze względu na art. 1 ustawy emerytalnej z 1972 r. dla lub w związku z osobami, które służy lub służyli w służbie określonej w ust. (2), oraz

(b) wszelkimi wydatkami ponoszonymi na potrzeby zarządzania takimi emeryturami, dodatkami i odprawami.

(8) Sumy wypłat określone w ust. (7) pobierane są ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego.

(9) W artykule niniejszym –

termin „kierownicze kompetencje w Służbie Cywilnej” oznacza kompetencje, do których zastosowanie ma art. 1 ustawy o Służbie Cywilnej (kompetencje kierownicze) z 1992 r., a które przysługują ministrowi Służby Cywilnej,

termin „Służba Cywilna” oznacza Służbę Cywilną Jej Królewskiej Mości.

Kompetencje ministerialne

Wykonywanie kompetencji

52. – (1) Ministrom szkockim mogą być przyznane kompetencje prawne*.

(2) Kompetencje prawne ministrów szkockich, Pierwszego Ministra lub Lorda Adwokata wykonywane są w imieniu Jej Królewskiej Mości.

(3) Kompetencje prawne ministrów szkockich wykonywane są przez dowolnego członka rządu szkockiego.

(4) Każde działanie lub zaniechanie dowolnego członka rządu szkockiego, lub dokonywane w stosunku do niego, jest traktowane jako działanie lub zaniechanie każdego z nich, lub w stosunku do każdego z nich; odpowiednio traktowane jest mienie nabyte lub zobowiązanie zaciągnięte przez dowolnego członka rządu.

(5) Ust. (4) nie dotyczy wykonywania –

(a) kompetencji przyznanych wyłącznie Pierwszemu Ministrowi, lub

(b) kompetencji utrzymanych Lorda Adwokata.

(6) W niniejszej ustawie termin „kompetencje utrzymane” w odniesieniu do Lorda Adwokata oznacza –

* *statutory functions*

(a) kompetencje wykonywane przez niego bezpośrednio przed zaprzestaniem sprawowania urzędu ministra Korony, oraz

(b) inne kompetencje prawne przyznane wyłącznie jemu po tym, gdy zaprzestanie sprawować urząd ministra Korony.

(7) W artykule niniejszym termin „kompetencje prawne” oznacza kompetencje przyznane przez dowolny akt prawny.

Ogólne przekazanie kompetencji

53. – (1) Kompetencje określone w ust. (2) wykonywane są przez ministrów szkockich zamiast ministrów Korony w zakresie, w jakim możliwe jest ich wykonywanie w ramach kompetencji przekazanych w ramach dewolucji.

(2) Kompetencje te, to:

(a) te prerogatywy Jej Królewskiej Mości i inne kompetencje wykonawcze, które wykonywane są w imieniu Jej Królewskiej Mości przez ministrów Korony,

(b) inne kompetencje przyznane ministrowi Korony przez akty rządowe wydawane w ramach prerogatywy, oraz

(c) kompetencje przyznane ministrowi Korony przez wcześniejsze akty prawne,

ale nie obejmują one kompetencji utrzymanych Lorda Adwokata.

(3) W niniejszej ustawie termin „wcześniejsze akty prawne” oznacza –

(a) ustawy przyjęte wcześniej lub na tej samej sesji co niniejsza ustawa oraz inne akty prawne wydane przed przyjęciem niniejszej ustawy,

(b) akty prawne wydane przed wejściem w życie niniejszego artykułu na podstawie takich ustaw lub innych aktów prawnych,

(c) akty podustawowe wydane na podstawie art. 106 w zakresie, w jakim stwierdzają, że mają być traktowane jako wcześniejsze akty prawne.

(4) Artykuł niniejszy i art. 54 podlegają zmianom określonym w Części III Załącznika nr 4.

Kompetencje przekazane w ramach dewolucji

54. – (1) Odniesienia w niniejszej ustawie do wykonywania kompetencji znajdujących się w zakresie lub poza zakresem kompetencji przekazanych w ramach dewolucji rozumiane są zgodnie z niniejszym artykułem.

(2) Poza zakresem kompetencji przekazanych w ramach dewolucji leży –

(a) ustanawianie aktami podustawowymi przepisów, które wykraczałyby poza zakres uprawnień ustawodawczych Parlamentu, gdyby znajdowały się w ustawie Parlamentu Szkockiego, lub

(b) potwierdzanie lub zatwierdzanie aktów podustawowych zawierających takie przepisy.

(3) W przypadku kompetencji innych niż polegające na ustanawianiu, potwierdzaniu lub zatwierdzaniu aktów podustawowych, wykonywanie w jakikolwiek sposób takich kompetencji leży poza zakresem kompetencji przekazanych w ramach dewolucji, jeśli przepis ustawy Parlamentu Szkockiego przyznający takie kompetencje leżałby poza zakresem uprawnień ustawodawczych Parlamentu lub, zależnie od okoliczności, przyznawałby je w taki sposób, że ich wykonywanie leżałoby poza zakresem uprawnień ustawodawczych Parlamentu.

Kompetencje wykonywane w uzgodnieniu

55. – (1) Przepis ustawy lub norma niezawarta w akcie prawnym, przewidująca wykonywanie przez ministra Korony kompetencji za zgodą lub po zasięgnięciu opinii innego ministra Korony, traci moc obowiązującą w odniesieniu do wykonywania kompetencji przez członka rządu szkockiego na podstawie art. 53.

(2) W ust. (1) termin „przepis ustawy” oznacza przepis wcześniejszego aktu prawnego poza punktem 5 lub 15 Załącznika nr 32 do ustawy o zarządzie lokalnym, planowaniu i gruntach z 1980 r. (tworzenie stref ekonomicznych).

Kompetencje wspólne

56. – (1) Pomimo przekazania kompetencji na podstawie art. 53, kompetencje określone w –

(a) art. 17(1) ustawy o ministerstwie transportu z 1919 r. (prawo udzielania pożyczek na pewne cele),

(b) rozporządzeniach królewskich wydanych na podstawie art. 1 ustawy o Narodach Zjednoczonych z 1946 r. (środki wykonujące decyzje Rady Bezpieczeństwa),

(c) art. 9 ustawy o organizacji przemysłu i rozwoju z 1947 r. (podatki na rozwój naukowy, promocję eksportu itp.),

(d) art. 5 ustawy o nauce i technice z 1965 r. (finansowanie badań naukowych),

(e) art. 1 ustawy o poszukiwaniu minerałów i subwencjach inwestycyjnych z 1972 r. (udział w poszukiwaniu minerałów),

(f) art. 10–12 ustawy o przemyśle z 1972 r. (kredyty i subwencje na budowę statków i instalacji morskich),

(g) art. 2, 11(3) i 12(4) ustawy o zatrudnieniu i kształceniu z 1973 r. (uprawnienia do działań w zakresie zatrudniania i kształcenia itp., oraz do dokonywania pewnych płatności),

(h) art. 7–9, 11–13 ustawy o rozwoju przemysłowym z 1982 r. (pomoc finansowa i inna na potrzeby przemysłu), oraz

(i) art. 39 i 40 ustawy o ruchu drogowym z 1988 r. (informacja o bezpieczeństwie na drogach i kształcenie),

wykonywane są zarówno przez ministra Korony, jak i ministrów szkockich.

(2) Pomimo przekazania innych kompetencji na podstawie art. 53, jeśli przewidują to akty podstawowe, kompetencje takie wykonywane są (w zakresie przewidzianym przez te akty) przez ministra Korony, jak i ministrów szkockich.

(3) Akty podstawowe określone w ust. (2) nie mogą być wydawane w sposób powodujący ich wejście w życie po przejściu wykonywania określonej kompetencji przez ministrów szkockich.

(4) Uprawnienia określone w art. 53(2)(a) dotyczące tworzenia, utrzymywania i znoszenia jednostek organizacyjnych, urzędów lub stanowisk wykonujących kompetencje obejmujące zarówno –

(a) kompetencje wykonywane w Szkocji lub w odniesieniu do Szkocji, które nie dotyczą spraw zastrzeżonych, oraz

(b) inne kompetencje,

wykonywane są, pomimo tego artykułu, łącznie przez ministra Korony i ministrów szkockich.

(5) W ust. (4) termin „stanowisko” obejmuje stanowisko zajmowane przez pracownika lub osobę zajmującą inne stanowisko.

Prawo wspólnotowe i prawa określone w Konwencji

57. – (1) Pomimo przekazania na podstawie art. 54 ministrom szkockim kompetencji związanych z przestrzeganiem i realizacją zobowiązań wynikających z prawa wspólnotowego, kompetencje ministra Korony dotyczące każdej sprawy nadal wykonywane są przez niego w odniesieniu do Szkocji na potrzeby określone w art. 2(2) ustawy o Wspólnotach Europejskich z 1972 r.

(2) Członek rządu szkockiego nie ma uprawnień do wydawania aktów podstawowych ani żadnych innych aktów, jeśli byłyby one niezgodne z prawami określonymi w Konwencji lub z prawem wspólnotowym.

(3) Ust. (2) nie dotyczy działań Lorda Adwokata –

(a) wnoszącego oskarżenie o przestępstwo, lub

(b) jako szefa prokuratury w Szkocji,

które, z uwagi na ust. (2) art. 6 ustawy o prawach człowieka z 1998 r., nie są bezprawne mocą ust. (1) tego artykułu.

Uprawnienie do zapobiegania działaniom lub nakazywania podjęcia działań

58. – (1) Jeśli sekretarz stanu ma uzasadnione podstawy, by uznać, że działanie, które ma zostać podjęte przez członka rządu szkockiego, byłoby niezgodne ze zobowiązaniami międzynarodowymi, może nakazać w zarządzeniu niepodejmowanie takiego działania.

(2) Jeśli sekretarz stanu ma uzasadnione podstawy, by uznać, że działanie, które może zostać podjęte przez członka rządu szkockiego, jest wymagane w celu wykonania takich zobowiązań, może nakazać w zarządzeniu podjęcie takiego działania.

(3) W ust. (1) i (2) termin „działanie” obejmuje ustanawianie, potwierdzanie lub zatwierdzanie aktów podustawowych, a w ust. (2) obejmuje też złożenie projektu w Parlamencie.

(4) Jeśli akty podustawowe wydane przez członka rządu szkockiego lub podlegające uchyleniu przez niego zawierają przepisy –

(a) które sekretarz stanu mając uzasadnione podstawy, uzna za niezgodne ze zobowiązaniami międzynarodowymi lub godzące w dobro bezpieczeństwa państwowego, lub

(b) które sekretarz stanu mając uzasadnione powody, uzna za niekorzystnie wpływające na prawo w zakresie spraw zastrzeżonych, sekretarz stanu może zarządzeniem uchylić taki akt.

(5) W zarządzeniu określonym w niniejszym artykule muszą zostać przedstawione powody wydania zarządzenia.

Mienie i zobowiązania

Mienie i zobowiązania ministrów szkockich

59. – (1) Ministrowie szkoccy mogą dysponować mieniem.

(2) Mienie nabyte przez ministrów szkockich lub przekazane im należy do ministrów szkockich, a zobowiązania zaciągnięte przez ministrów szkockich są zobowiązaniami ministrów szkockich.

(3) W stosunku do mienia nabywanego przez ministrów szkockich, przekazywanego im lub należącego do nich, lub do zobowiązań zaciąganych przez ministrów szkockich, odniesienia do ministrów szkockich –

(a) we wpisie w Rejestrze Sezyn lub Szkockim Rejestrze Ziemi, lub

(b) w innym dokumencie,

powinny być rozumiane zgodnie z ust. (2).

(4) Dokument jest należycie wykonywany przez ministrów szkockich, jeśli jest wykonywany przez dowolnego członka rządu szkockiego.

Przekazanie ministrom szkockim

60. – (1) Akty podustawowe mogą przewidywać –

(a) przekazanie ministrom szkockim mienia należącego do ministra Korony lub departamentu rządowego, lub

(b) nadanie ministrom szkockim takich praw lub udziałów w mieniu należącym do ministra Korony lub departamentu rządowego, jakie osoba wydająca akt uzna za właściwe (zarówno w związku z przekazaniem jak i w innym przypadku).

(2) Akty podustawowe mogą przewidywać przekazanie ministrom szkockim zobowiązań obciążających ministra Korony lub departament rządowy.

(3) Akty podustawowe określone w niniejszym artykule mogą być wydane wyłącznie w związku z przeniesieniem lub dzieleniem kompetencji ministra Korony na podstawie art. 53, 63 lub 89 lub w innych okolicznościach, w których osoba wydająca akt uzna to za właściwe na potrzeby niniejszej ustawy.

Mienie i zobowiązania Lorda Adwokata i Pierwszego Ministra

61. – (1) Lord Adwokat może dysponować mieniem.

(2) Mienie nabyte przez Lorda Adwokata lub przekazane mu należy do Lorda Adwokata, a zobowiązania zaciągnięte przez Lorda Adwokata są zobowiązaniami Lorda Adwokata.

(3) W stosunku do mienia nabywanego przez Lorda Adwokata, przekazywanego mu lub należącego do niego, lub do zobowiązań zaciąganych przez Lorda Adwokata, odniesienia do Lorda Adwokata –

(a) we wpisie w Rejestrze Sezyn lub Szkockim Rejestrze Ziemskim, lub

(b) w innym dokumencie,

powinny być rozumiane zgodnie z ust. (2).

(4) Prawa nabyte lub zobowiązania zaciągnięte przez Pierwszego Ministra są prawami lub (zależnie od okoliczności) zobowiązaniami Pierwszego Ministra.

Przekazanie Lordowi Adwokatowi

62. – (1) Akty podustawowe mogą przewidywać –

(a) przekazanie Lordowi Adwokatowi mienia należącego do ministra Korony lub departamentu rządowego, lub

(b) nadanie Lordowi Adwokatowi takich praw lub udziałów w mieniu należącym do ministra Korony lub departamentu rządowego, jakie osoba

wydająca akt uzna za właściwe (zarówno w związku z przekazaniem jak i w innym przypadku).

(2) Akty podustawowe mogą przewidywać przekazanie Lordowi Adwokatowi zobowiązań obciążających ministra Korony lub departament rządowy.

(3) Akty podustawowe określone w niniejszym artykule mogą być wydane wyłącznie w związku z wykonywaniem przez Lorda Adwokata funkcji członka rządu szkockiego lub posiadania kompetencji utrzymanych, lub w innych okolicznościach, w których osoba wydająca akt uzna to za właściwe na potrzeby niniejszej ustawy.

Przekazanie dodatkowych kompetencji

Uprawnienie do przekazania kompetencji

63. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim postanowić, że kompetencje, które wykonywane są przez ministra Korony w Szkocji lub w odniesieniu do Szkocji, są wykonywane –

(a) przez ministrów szkockich zamiast ministra Korony,

(b) przez ministrów szkockich wspólnie z ministrem Korony, lub

(c) przez ministra Korony wyłącznie za zgodą lub w porozumieniu z ministrami szkockimi.

(2) Jeśli wydano rozporządzenie określone w ust. (1)(a) lub (b) w odniesieniu do kompetencji ministra Korony, która wykonywana jest wyłącznie za zgodą lub w porozumieniu z innym ministrem Korony, kompetencja ta wykonywana jest przez ministrów szkockich bez związania takim wymogiem, o ile w rozporządzeniu nie postanowiono inaczej.

(3) Rozporządzenie określone w niniejszym artykule może w szczególności przewidywać, że kompetencje ministrów szkockich, na podstawie rozporządzenia określonego w ust. (1)(a) lub (b), wykonywane są za zgodą lub w porozumieniu z ministrem Korony lub inną osobą.

CZĘŚĆ III

POSTANOWIENIA FINANSOWE

Szkocki Fundusz Skonsolidowany

64. – (1) Ustanawia się Szkocki Fundusz Skonsolidowany.

(2) Sekretarz stanu od czasu do czasu dokonuje wpłat na Fundusz z pieniędzy przekazanych przez Parlament w ustalonej przez niego wysokości.

(3) Kwoty otrzymywane przez osoby piastujące urzędy w administracji szkockiej wpłacane są na Fundusz.

(4) Ust. (3) jest stosowany z uwzględnieniem przepisów ustaw Parlamentu Szkockiego lub przepisów wydawanych na ich podstawie, w zakresie, w jakim przewidują dysponowanie takimi kwotami lub ich rozliczanie.

(5) Ministerstwo skarbu może, w porozumieniu z ministrami szkockimi, ustalić w zarządzeniu określone wpływy podlegające wpłatom na Fundusz (z uwzględnieniem przepisów ustaw Parlamentu Szkockiego lub przepisów wydanych na ich podstawie).

(6) Ministrowie szkoccy dokonują wpłat na rzecz ministerstwa skarbu, w czasie i w sposób, jaki ministerstwo skarbu może od czasu do czasu ustalać, kwot równych całkowitej sumie do zapłacenia w stosunku do ustalonych wpływów.

(7) Sumy wymagane do zapłaty kwot określonych w ust. (6) pobierane są z Funduszu.

(8) Fundusz utrzymywany jest przez Rachmistrza Generalnego*.

Wpłaty z Funduszu

65. – (1) Kwota podlega wypłaceniu ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego wyłącznie jeśli –

(a) pobierana jest z Funduszu na podstawie aktu prawnego,

(b) podlega wypłacie z Funduszu na mocy niniejszej ustawy bez konieczności uzyskania dodatkowej zgody, lub

(c) podlega wypłacie na cele określone w ust. (2) lub w związku z nimi, zgodnie z zasadami określonymi w ustawach Parlamentu Szkockiego lub przepisach wydanych na ich podstawie.

(2) Cele te to:

(a) pokrywanie wydatków administracji szkockiej,

(b) pokrywanie wydatków wypłacanych z Funduszu na podstawie dowolnego aktu prawnego.

(3) Kwota wpłacana z Funduszu nie może być przeznaczona na inny cel niż ten, który był podstawą pobrania jej z Funduszu lub (zależnie od okoliczności) jej wypłaty.

Zaciąganie pożyczek przez ministrów szkockich itp.

66. – (1) Ministrowie szkoccy mogą zaciągnąć pożyczkę u sekretarza skarbu w kwocie wymaganej przez nich, w celu –

* *Paymaster General*

(a) pokrycia tymczasowej nadwyżki kwot wypłacanych ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego w stosunku do kwot wpłacanych na Fundusz, lub

(b) zapewnienia kapitału obrotowego w Funduszu.

(2) Sumy wymagane do spłaty kwot pożyczonych na podstawie niniejszego artykułu lub odsetek od nich, pobierane są z Funduszu.

(3) Kwoty pożyczone na podstawie niniejszego artykułu podlegają spłacie sekretarzowi stanu w czasie, w sposób i z odsetkami ustalonymi od czasu do czasu przez ministerstwo skarbu.

(4) Członek rządu szkockiego może zaciągnąć pożyczkę wyłącznie na podstawie niniejszego artykułu lub na podstawie uprawnienia przyznanego inną ustawą Parlamentu.

Udzielanie pożyczek przez sekretarza stanu

67. – (1) Ministerstwo skarbu może wydać sekretarzowi stanu kwoty z Państwowego Funduszu Pożyczkowego wymagane przez niego na udzielenie pożyczek określonych w art. 66.

(2) Łączna kwota zadłużenia powstałego na podstawie tego artykułu nie może w jakimkolwiek okresie przekroczyć 500 milionów funtów.

(3) Sekretarz stanu może zarządzeniem wydanym za zgodą ministerstwa skarbu zwiększyć kwotę określoną w ust. (2) (lub kwotę zwiększoną) do wysokości określonej w zarządzeniu.

(4) Kwoty otrzymywane przez sekretarza stanu na podstawie art. 66(3) wpłacane są do Państwowego Funduszu Pożyczkowego.

Zaciąganie pożyczek przez jednostki organizacyjne utworzone na podstawie aktu prawnego

68. – (1) Jeśli członek rządu szkockiego udziela pożyczki jednostce organizacyjnej utworzonej na podstawie aktu prawnego, stopa odsetek od pożyczki nie może być niższa od najniższej stopy określonej przez ministerstwo skarbu na podstawie art. 5 ustawy o pożyczkach państwowych z 1968 r. w odniesieniu do podobnych pożyczek udzielanych z Państwowego Funduszu Pożyczkowego w dniu udzielenia tej pożyczki.

(2) Jednostka organizacyjna ustanowiona aktem prawnym zgodnie z uprawnieniem przyznanym ustawą Parlamentu Szkockiego nie może zaciągać pożyczki w walucie innej niż funt szterling, z wyjątkiem uzyskania zgody ministrów szkockich udzielonej za zgodą ministerstwa skarbu.

Główny Szkocki Kontroler Rachunkowy*

69. – (1) Ustanawia się Głównego Szkockiego Kontrolera Rachunkowego, którym jest osoba mianowana przez Jej Królewską Mość na podstawie nominacji Parlamentu.

(2) Zalecenie usunięcia z urzędu Głównego Szkockiego Kontrolera Rachunkowego nie zostaje przedłożone Jej Królewskiej Mości, o ile nie postanowi tak Parlament, a jeśli uchwała przyjęta zostaje w głosowaniu, liczba posłów głosujących za musi wynosić co najmniej dwie trzecie całkowitej liczby posłów do Parlamentu.

(3) Nieprawidłowości w nominowaniu Głównego Szkockiego Kontrolera Rachunkowego nie wpływają na ważność jego działań.

(4) Główny Szkocki Kontroler Rachunkowy w wykonywaniu swych kompetencji nie podlega kierownictwu ani kontroli przez żadnego z członków rządu szkockiego lub posłów do Parlamentu.

(5) Ust. (4) nie dotyczy przyznanych mu kompetencji w zakresie przedstawiania zestawień rachunkowych.

Kontrola finansowa, zestawienia rachunkowe i ich badanie

70. – (1) Prawodawstwo szkockie ureguje –

(a) przedstawianie zestawień rachunkowych przez ministrów szkockich, Lorda Adwokata i przez inne osoby, którym wypłacane są kwoty ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego, w zakresie ich wydatków i wpływów,

(b) przedstawianie przez ministrów szkockich zestawień wpłat do Funduszu i wypłat z niego,

(c) wykonywanie przez Głównego Szkockiego Kontrolera Rachunkowego kompetencji określonych w ust. (2), lub gwarantowanie wykonywania ich przez inne osoby,

(d) dostęp osób wykonujących takie kompetencje do dokumentów, których będą w uzasadniony sposób wymagać,

(e) odpowiedzialność przed Parlamentem wyznaczonych w tym celu członków personelu administracji szkockiej w zakresie wydatków i wpływów każdej części administracji szkockiej, oraz

(f) ogłaszanie parlamentarnych zestawień rachunkowych, składanie sprawozdań na temat takich zestawień rachunkowych oraz przedkładanie takich zestawień rachunkowych i sprawozdań Parlamentowi.

(2) Kompetencje, o których mowa w ust. (1)(c), to –

* *The Auditor General for Scotland*

(a) zatwierdzanie wypłat kwot z Funduszu,

(b) badanie parlamentarnych zestawień rachunkowych (co obejmuje ustalanie, czy kwoty wypłacone z Funduszu zostały wypłacone i przeznaczone zgodnie z art. 65), potwierdzanie ich i składanie na ich temat sprawozdań,

(c) badanie gospodarności, skuteczności i efektywności z jaką ministrowie szkoccy i Lord Adwokat używali swych środków, sprawując swe funkcje, oraz

(d) badanie gospodarności, skuteczności i efektywności, z jaką inne osoby określone w prawodawstwie szkockim, którym wypłacano kwoty z Funduszu, używały tych kwot, sprawując swe funkcje.

(3) Regulamin określi rozpatrywanie przez Parlament zestawień rachunkowych i sprawozdań przedkładanych na podstawie ust. (1)(f).

(4) Prawodawstwo szkockie może ustanawiać dalsze przepisy w celu zagwarantowania, że osoby otrzymujące kwoty z Funduszu ponoszą odpowiedzialność, w szczególności przepisy ustanawiające odpowiedzialność za wydatki i wpływy osób, do których ust. (1)(a) nie ma zastosowania w zakresie kompetencji, na które otrzymały kwoty z Funduszu.

(5) Osoby (poza Głównym Szkockim Kontrolerem Rachunkowym) obarczone wykonywaniem kompetencji określonych w ust. (2) lub innych podobnych przyznanych prawodawstwem szkockim w wykonywaniu tych lub dodatkowych kompetencji nie podlegają kierownictwu ani kontroli żadnego z członków rządu szkockiego lub posłów do Parlamentu.

(6) Prawodawstwo szkockie nie może nakładać na organ ponadgranicznej władzy publicznej obowiązku przedstawiania zestawień rachunkowych, jeśli inne prawodawstwo wymaga –

(a) przedstawiania przez ten organ zestawień rachunkowych ich wydatków i wpływów, oraz

(b) badania tych zestawień rachunkowych, potwierdzania ich i składania na ich temat sprawozdań przez Głównego Szkockiego Kontrolera Rachunkowego, Kontrolera i Audytora Generalnego lub osobę wyznaczoną przez któregośkolwiek z nich.

(7) Ust. (2)(b) nie dotyczy sprawozdań rachunkowych przedstawianych przez Głównego Szkockiego Kontrolera Rachunkowego.

(8) Artykuł niniejszy nie nakłada obowiązku ustanawiania przez prawodawstwo szkockie wymagań, które ustanawiane są przez inne prawodawstwo.

(9) W artykule niniejszym –

termin „parlamentarne zestawienia rachunkowe” oznacza –

(a) zestawienia rachunkowe przedstawiane zgodnie z ust. (1)(a) lub (b),
oraz

(b) zestawienia, o których mowa w ust. (6), badane, potwierdzane i będące przedmiotem sprawozdań Głównego Szkockiego Kontrolera Rachunkowego lub osoby wyznaczonej przez niego,

termin „prawodawstwo szkockie” oznacza przepisy ustaw Parlamentu Szkockiego lub przepisy wydane na ich podstawie, a termin „inne prawodawstwo” oznacza przepisy innych aktów prawnych.

Istniejący dług

71. – (1) Ustępy (2)–(4) dotyczą sytuacji, w której –

(a) sekretarz stanu skorzystał z uprawnienia do pożyczania pieniędzy na podstawie przepisu wcześniejszego aktu prawnego,

(b) ministerstwo skarbu wydało z Państwowego Funduszu Pożyczkowego kwoty wymagane do skorzystania przez niego z tego uprawnienia, oraz

(c) ministrowie szkoccy przejęli to uprawnienie na podstawie art. 53, lub przejęliby, gdyby nie doszło do uchylecia wcześniejszego aktu prawnego.

(2) Sumy z tytułu spłaty długu lub odsetek od niego należne są ministrom szkockim i wpłacane są do Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego (nie są należne sekretarzowi stanu i nie są wpłacane do Państwowego Funduszu Pożyczkowego).

(3) Sumy równe tym, które otrzymywane są przez ministrów szkockich z tytułu spłaty kwoty zadłużenia, traktowane są jako pożyczka udzielona w chwili wejścia w życie niniejszego artykułu ministrom szkockim przez sekretarza stanu.

(4) Pożyczki takie podlegają spłacie sekretarzowi stanu w czasie, w sposób i z odsetkami ustalonymi od czasu do czasu przez ministerstwo skarbu.

(5) Ust. (6) dotyczy sumy zaległej bezpośrednio przed wejściem w życie tego ustępu w odniesieniu do kwoty zadłużenia, która na podstawie art. 2(3) ustawy o państwowych funduszach handlowych z 1973 r. traktowana jest jako udzielona funduszowi handlowemu Agencji Wykonawczej Rejestrów Szkockich w dniu, w którym zarządzenie ustanawiające ten fundusz weszło w życie („data udzielenia”).

(6) Sekretarz stanu może, za zgodą ministerstwa skarbu, określić zarządzeniem –

(a) sumę, która traktowana ma być jako pożyczka udzielona przez niego ministrom szkockim w dacie udzielenia, oraz

(b) spłatę pożyczki w czasie, w sposób i z odsetkami, jakie ministerstwo skarbu ustaliło na podstawie art. 2B(3) wspomnianej ustawy w odniesieniu do kwoty określonej w ust. (5).

(7) Kwoty podlegające spłacie na podstawie ust. (4) lub (6) pobierane są ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego.

(8) Kwoty otrzymywane na podstawie ust. (4) lub (6) wpłacane są do Państwowego Funduszu Pożyczkowego.

Zestawienia rachunkowe pożyczek udzielanych ministrom szkockim

72. Sekretarz stanu za każdy rok budżetowy –

(a) przedstawia, w formie i sposobie określonym przez ministerstwo skarbu, zestawienie rachunkowe kwot wypłacanych i otrzymywanych przez niego na podstawie art. 66, 67 i 71, oraz

(b) wysyła zestawienie Kontrolerowi i Audytorowi Generalnemu nie później niż do końca listopada w kolejnym roku budżetowym,

zaś Kontroler i Audytor Generalny bada, potwierdza i składa sprawozdanie na temat zestawienia rachunkowego, oraz składa kopie zestawienia i swego sprawozdania każdej z izb Parlamentu.

CZEŚĆ IV

UPRAWNIENIE DO ZMIANY PODATKU

Uprawnienie do ustalenia zasadniczej stawki podatkowej dla podatników szkockich

73. – (1) Z uwzględnieniem art. 74, artykuł niniejszy stosowany jest w dowolnym roku podatkowym, za który pobierany jest podatek dochodowy, jeśli –

(a) Parlament przyjął uchwałę zwiększającą lub zmniejszającą dla podatników szkockich odsetek ustalony jako zasadnicza stawka podatkowa,

(b) zwiększenie lub zmniejszenie nie przekracza 3 punktów procentowych, a dokonywane jest o pełny punkt lub pół punktu procentowego, oraz

(c) uchwała nie została uchylona późniejszą uchwałą Parlamentu.

(2) Jeśli artykuł niniejszy stosowany jest w roku podatkowym, ustawy o podatku dochodowym (z wyłączeniem niniejszej Części) obowiązują w stosunku do dochodu podatników szkockich, jak gdyby stawka ustalona przez Parlament Zjednoczonego Królestwa jako zasadnicza stawka podatkowa na dany rok została zwiększona lub zmniejszona zgodnie z uchwałą Parlamentu Szkockiego.

(3) W ust. (2) odniesienie do dochodu podatników szkockich nie obejmuje dochodu podatników szkockich, do którego w danym roku zastosowanie

miałby art. 1A ustawy o podatku dochodowym i podatku od osób prawnych z 1988 r. (dochód od oszczędności i podziału dywidendy), gdyby był to dochód za rok 1998–99.

(4) W artykule niniejszym –

(a) odniesienie, w stosunku do dowolnego roku podatkowego, do podatku dochodowego pobieranego za dany rok, obejmuje odniesienie do uchwalenia uchwały PCTA przewidującej pobór tego podatku za dany rok, oraz

(b) odniesienie, w stosunku do roku podatkowego, do ustalenia przez Parlament Zjednoczonego Królestwa zasadniczej stawki podatkowej na dany rok, obejmuje odniesienie do uchwalenia uchwały PCTA określającej odsetek stanowiący zasadniczą stawkę podatkową na dany rok.

(5) W artykule niniejszym termin „uchwała PCTA” oznacza uchwałę Izby Gmin zawierającą deklarację określoną w art. 1(2)(b) ustawy o prowizorycznym poborze podatków z 1968 r.

Dodatkowe przepisy dotyczące uchwał

74. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do uchwały Parlamentu („uchwały zmieniającej opodatkowanie”), która –

(a) przewiduje, zgodnie z art. 73, zwiększenie lub zmniejszenie dla podatników szkockich zasadniczej stawki podatkowej za dowolny rok podatkowy, lub

(b) uchyla wcześniejszą uchwałę Parlamentu przewidującą takie zwiększenie lub zmniejszenie.

(2) Z uwzględnieniem ust. (3), uchwała zmieniająca opodatkowanie –

(a) musi być sformułowana tak, aby odnosiła się nie więcej niż do jednego roku podatkowego, rozpoczynającego się po przyjęciu uchwały, lecz nie później niż po dwunastu miesiącach, ale

(b) ma zastosowanie w odniesieniu do ustalenia przez Parlament Zjednoczonego Królestwa zasadniczej stawki podatkowej na dany rok, niezależnie od tego, czy ustalenie to zostało dokonane w czasie przyjęcia uchwały.

(3) Ust. (2) nie stanowi przeszkody w przyjęciu i wejściu w życie uchwały zmieniającej opodatkowanie, w przypadku, gdy –

(a) ustalenie przez Parlament Zjednoczonego Królestwa zasadniczej stawki podatkowej na dany rok zostało dokonane po rozpoczęciu roku lub na mniej niż miesiąc przed jego rozpoczęciem,

(b) ustalenie to nie ogranicza się do uchwalenia aktu prawnego, poprzez który zostało zatwierdzone ustalenie tej samej stawki podatkowej uchwałą PCTA,

(c) uchwałą zmieniającą opodatkowanie przyjęto w okresie miesiąca rozpoczynającego się w dniu dokonania ustalenia przez Parlament Zjednoczonego Królestwa.

(4) Jeśli ust. (3) ma zastosowanie w przypadku, gdy uchwałą zmieniającą opodatkowanie przyjęto po rozpoczęciu roku podatkowego, którego dotyczy –

(a) uchwała wchodzi z życie od początku tego roku, oraz

(b) winny być dokonane wszystkie płatności, spłaty, potrącenia i inne rozliczenia wymagane do przywrócenia stanu, jaki istniałby, gdyby uchwała została przyjęta przed rozpoczęciem tego roku.

(5) Przepisy regulaminu zastrzegą prawo do wystąpienia z wnioskiem o przyjęcie uchwały zmieniającej opodatkowanie wyłącznie członkowi rządu szkockiego.

(6) Uchwałą zmieniająca opodatkowanie nie może dotyczyć żadnego roku podatkowego przed rokiem 2000–01.

(7) Ustępy (4) i (5) art. 73 mają odpowiednie zastosowanie do niniejszego artykułu.

Podatnicy szkoccy

75. – (1) Na potrzeby niniejszej Części za podatnika szkockiego w odniesieniu do któregołkowi roku podatkowego uważany jest każdy, kto –

(a) jest osobą fizyczną traktowaną, z uwagi na podatek dochodowy, jako mieszkaniec Zjednoczonego Królestwa w danym roku, oraz

(b) najściślejszy związek w trakcie tego roku utrzymuje ze Szkocją, jako częścią Zjednoczonego Królestwa.

(2) Na potrzeby niniejszego artykułu osoba fizyczna traktowana jest, z uwagi na podatek dochodowy, jako mieszkaniec Zjednoczonego Królestwa, który w roku podatkowym utrzymuje w ciągu danego roku najściślejszy związek ze Szkocją, wtedy i tylko wtedy, gdy odnosi się do niej jeden lub więcej z poniższych ustępów –

(a) jest to osoba fizyczna, do której w danym roku ma zastosowanie ust. (3),

(b) liczba dni, które spędza ona w Szkocji w danym roku wynosi lub przekracza liczbę dni w danym roku, które spędza ona w innej części Zjednoczonego Królestwa,

(c) jest to osoba fizyczna, która przez cały rok lub jego dowolną część jest posłem do parlamentu z okręgu szkockiego, posłem do Parlamentu Europejskiego ze Szkocji lub posłem do Parlamentu Szkockiego.

(3) Ustęp niniejszy odnosi się do osoby fizycznej w roku podatkowym, jeśli –

(a) spędza ona co najmniej część danego roku w Szkocji,

(b) przez co najmniej część okresu, który spędza ona w Szkocji w danym roku, jej główne miejsce zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie znajduje się w Szkocji, a osoba ta zamieszkuje w tym miejscu, oraz

(c) zsumowane w danym roku okresy, w których jej główne miejsce zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie znajduje się w Szkocji, wynoszą co najmniej tyle, ile okresy w danym roku, w których jej główne miejsce zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie znajduje się poza Szkocją (jeśli okresy takie wystąpiły).

(4) Na potrzeby niniejszego artykułu –

(a) osoba fizyczna spędza dzień w Szkocji wtedy i tylko wtedy, gdy znajduje się w Szkocji pod koniec tego dnia, oraz

(b) osoba fizyczna spędza dzień w innej części Zjednoczonego Królestwa wtedy i tylko wtedy, gdy znajduje się w Zjednoczonym Królestwie pod koniec tego dnia, a nie jest to dzień spędzany przez nią w Szkocji.

(5) Na potrzeby niniejszego artykułu główne miejsce zamieszkania osoby fizycznej w Zjednoczonym Królestwie mieści się w Szkocji, jeśli –

(a) osoba ta zamieszkuje w Szkocji, oraz

(b) w przypadku osoby zamieszkującej w dwóch lub więcej miejscach w Zjednoczonym Królestwie, w Szkocji znajduje się to z tych miejsc, które w danym okresie jest jej głównym miejscem zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie.

(6) W artykule niniejszym termin „miejsce” obejmuje także miejsce na pokładzie statku lub innego środka transportu.

Zmiany w strukturze podatku dochodowego

76. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy –

(a) wysunięto propozycję zmiany przepisów ustaw o podatku dochodowym lub przepisów wydawanych na ich podstawie,

(b) propozycja ta została wysunięta i ogłoszona przez ministerstwo skarbu lub Urząd Podatkowy, lub, mimo braku wysunięcia i ogłoszenia w taki sposób, uznana zostaje przez ministerstwo skarbu za propozycję, która prawdopodobnie zostanie wprowadzona ustawą Parlamentu, oraz

(c) ministerstwo skarbu uznaje, że proponowana zmiana znacząco wpływie na rzeczywisty zakres uprawnień Parlamentu do zmiany podatku na rok podatkowy.

(2) Gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po ogłoszeniu propozycji lub, zgodnie z okolicznościami, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po tym, jak ministerstwo skarbu uzna, że propozycja ta prawdopodobnie zostanie ustanowiona, obowiązkiem ministerstwa skarbu jest przedłożenie Izbie Gmin –

(a) oświadczenia, czy w opinii ministerstwa skarbu w konsekwencji propozycji wymagana jest zmiana uprawnienia Parlamentu do zmiany podatku, oraz

(b) propozycji ministerstwa skarbu w sprawie zmiany tego uprawnienia, jeśli w jego opinii zmiana taka jest wymagana.

(3) Propozycje zmiany uprawnienia Parlamentu do zmiany podatku przedkładane Izbie Gmin przez ministerstwo skarbu zgodnie z niniejszym artykułem –

(a) muszą być ograniczone do podatku dochodowego,

(b) uznane muszą być przez ministerstwo skarbu za spełniające warunki określone w ust. (4) i (5), oraz

(c) nie mogą zawierać propozycji dotyczących uprawnień Parlamentu do zmiany podatku w zakresie opodatkowania dochodów z oszczędności lub podziału dywidendy.

(4) Pierwszy z warunków wymienionych w ust. (3)(b) oznacza, że propozycje powinny zapewniać –

(a) w miarę możliwości, oraz

(b) po stosownym uwzględnieniu corocznych zmian we wskaźniku cen detalicznych,

że rzeczywisty zakres uprawnienia Parlamentu do zmiany podatku pozostanie zasadniczo w kolejnym roku taki sam, jaki byłby, gdyby prawo dotyczące podatku dochodowego pozostało w kolejnym roku takie samo, jakie było w odniesieniu do roku 1997–98 (poza ewentualną uchwałą Parlamentu).

(5) Drugi z wymienionych warunków oznacza, że propozycje nie umożliwią wykonywania uprawnienia Parlamentu do zmiany podatku w stosunku do roku podatkowego w taki sposób, by jego ogólny wpływ na wysokość dochodów podatników szkodkich po opodatkowaniu był znacząco różny od wpływu, jaki jego wykonywanie mogło mieć we wcześniejszych latach podatkowych.

(6) Odniesienia w niniejszym artykule do rzeczywistego zakresu uprawnienia Parlamentu do zmiany podatku stanowią odniesienia do sum z podatku dochodowego za dowolny rok podatkowy, które wydają się lub były (zgodnie

z okolicznościami) maksymalnymi sumami, które można zebrać i których można poniechać w danym roku na podstawie uchwały Parlamentu.

(7) W artykule niniejszym termin „dochody z oszczędności lub podziału dywidendy” oznacza dochody, które w roku 1998-99 traktowane byłyby jako dochody, do których zastosowanie miałyby art. 1A ustawy o podatku dochodowym i podatku od osób prawnych z 1998.

Księgowanie dodatkowego podatku szkockiego

77. – (1) W przypadku, gdy zasadnicza stawka podatkowa w danym roku podatkowym zostaje dla podatników szkockich podwyższona na podstawie uchwały Parlamentu, obowiązkiem Urzędu Podatkowego jest wpłata sum do Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego zgodnie z niniejszym artykułem.

(2) Sumy wpłat dokonywane przez Urząd Podatkowy na podstawie niniejszego artykułu oraz terminy ich wpłacania wyznaczane są przez Urząd Podatkowy i obwieszczane są ministrom szkockim, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po przyjęciu uchwały przewidującej podwyżkę.

(3) Wyznaczenie dokonane przez Urząd Podatkowy na podstawie ust. (2) w stosunku do roku podatkowego powinno być w opinii Urzędu niezbędne do zapewnienia w trakcie takiego roku, że sumy wpłacane do Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego są ogółem równe sumie, która, według szacunków Urzędu, będzie stanowiła odpowiednio wynikającą z uchwały Parlamentu część wpływów z podatku dochodowego za dany rok.

(4) Na potrzeby niniejszego artykułu Urząd poczyni i przestrzegać będzie ustaleń dotyczących –

(a) sposobu szacowania odpowiednio wynikającej z uchwały Parlamentu części wpływów z podatku dochodowego,

(b) okoliczności i sposobu, w jaki oszacowanie tej części lub tych wpływów może być skorygowane przed lub w trakcie danego roku podatkowego,

(c) sposobu wyznaczania sumy każdej płatności dokonywanej względem każdego z takich oszacowań, oraz

(d) terminów i sposobu, w których te sumy winny być wpłacane przez Urząd do Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego.

(5) Ustalenia określone w ust. (4) mogą zawierać postanowienia dotyczące dostosowywania sum wpłacanych przez Urząd w przypadku, gdy oszacowanie dokonane na potrzeby niniejszego artykułu względem danego roku podatkowego (zarówno bieżącego roku lub poprzedniego) okaże się niedokładne.

(6) Przed dokonaniem lub zmianą ustaleń określonych w ust. (4) lub (5) Urząd skonsultuje się z ministrami szkockimi.

(7) W artykule niniejszym termin „wpływy z podatku dochodowego”, w stosunku do danego roku podatkowego, oznacza wszelkie kwoty z podatku dochodowego pobieranego za ten rok, które, pomijając zarówno –

(a) ust. (8), oraz

(b) przepisy lub instrukcje wydane lub przekazane przez ministerstwo skarbu,

są kwotami, które mają być wpłacone do Funduszu Skonsolidowanego zgodnie z art. 10 ustawy o skarbie państwa i departamentach kontroli z 1866 r. (dochody brutto departamentu Urzędu Podatkowego podlegające wpłaceniu do Funduszu po dokonaniu wymaganych odliczeń).

(8) Kwoty wymagane przez Urząd Podatkowy do dokonywania wpłat określonych w niniejszym artykule wypłacane są z dochodów brutto departamentu Urzędu, a zatem kwoty te winny być traktowane jako włączone do sum podlegającym odliczeniu od tych dochodów przed ich wpłatą do Funduszu Skonsolidowanego, na podstawie art. 10 ustawy o skarbie państwa i departamentach kontroli z 1866 r.

Wpływ obniżki podatku na podatników szkockich

78. – (1) W przypadku, gdy uchwałą Parlamentu zmniejszona zostanie zasadnicza stawka na rok podatkowy dla podatników szkockich, płatności do Urzędu Podatkowego zgodnie z niniejszym artykułem pobierane są ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego.

(2) Sumy płatności pobieranych ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego, na podstawie niniejszego artykułu, oraz termin ich dokonywania określone są przez Urząd Podatkowy i obwieszczane ministrom szkockim, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po przyjęciu uchwały przewidującej obniżkę.

(3) Wyznaczenie dokonane przez Urząd Podatkowy na podstawie ust. (2) w stosunku do roku podatkowego powinno być w opinii Urzędu niezbędne do zapewnienia w trakcie takiego roku, że sumy wpłacane Urzędowi będą ogółem równe sumie, która według szacunków Urzędu, będzie stanowiła odpowiednio wynikający z uchwały Parlamentu niedobór we wpływach z podatku dochodowego za dany rok.

(4) Na potrzeby niniejszego artykułu Urząd poczyni i przestrzegać będzie ustaleń dotyczących –

(a) sposobu szacowania odpowiednio wynikającego z uchwały Parlamentu niedoboru we wpływach z podatku dochodowego za dany rok,

(b) okoliczności i sposobu, w jaki oszacowanie tego niedoboru może być skorygowane przed lub w trakcie danego roku podatkowego,

(c) sposobu wyznaczania sumy każdej płatności dokonywanej względem każdego z takich oszacowań,

(d) terminów i sposobu, w których te sumy winny być wpłacane Urzędowi.

(5) Ustalenia określone w ust. (4) mogą zawierać postanowienia dotyczące dostosowywania sum wpłacanych Urzędowi w przypadku, gdy oszacowanie dokonane na potrzeby niniejszego artykułu względem danego roku podatkowego (zarówno bieżącego roku lub poprzedniego) okaże się niedokładne.

(6) Przed dokonaniem lub zmianą ustaleń określonych w ust. (4) lub (5) Urząd skonsultuje się z ministrami szkockimi.

(7) W artykule niniejszym termin „wpływy z podatku dochodowego” ma to samo znaczenie co w art. 77.

(8) Kwoty wpłacane Urzędowi na podstawie niniejszego artykułu winny być traktowane na potrzeby art. 10 ustawy o skarbie państwa i departamentach kontroli z 1866 r. (wpłata dochodów brutto po dokonaniu wymaganych odliczeń do Funduszu Skonsolidowanego) jako zawarte w jego dochodach brutto.

Dodatkowe uprawnienia do zmiany aktów prawnych

79. – (1) Ministerstwo skarbu może zarządzeniem dokonać zmian aktów prawnych, jakie uzna za niezbędne lub wskazane w następstwie –

(a) okoliczności, że Parlament ma lub będzie miał uprawnienie do przyjęcia uchwały zmieniającej podatki, lub

(b) okoliczności (jeśli taka zachodzi) przyjęcia przez Parlament takiej uchwały.

(2) Ministerstwo skarbu może zarządzeniem –

(a) wyłączyć działanie art. 73(2) w stosunku do dowolnego aktu prawnego, oraz

(b) dokonać innych zmian dowolnych aktów prawnych, które uzna za niezbędne lub wskazane w związku z takim wyłączeniem lub na jego potrzeby.

(3) Nie wyłączając ogólnych uprawnień przyznanych powyższymi przepisami niniejszego artykułu, zarządzenie określone w tym artykule może przewidywać, że w przypadku przyjęcia uchwały zmieniającej podatek w stosunku do danego roku podatkowego, uchwała ta nie wymaga żadnych zmian w sumach podlegających spłacie bądź odliczeniu na podstawie art. 203 ustawy o podatku dochodowym i podatku od osób prawnych z 1988 (PAYE) pomiędzy –

- (a) początkiem danego roku, a
- (b) przypadającym po przyjęciu uchwały dniem, który może być określony w zarządzeniu.

(4) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może, w zakresie, w jakim ministerstwo skarbu uzna to za właściwe, wejść w życie z mocą wsteczną od początku roku podatkowego, w którym zostało wydane.

(5) W artykule niniejszym termin „uchwała zmieniająca podatek” ma to samo znaczenie, co w art. 74.

Zwrot kosztów

80. Ministrowie szkoccy mogą zwracać ministrom Korony lub departamentom rządowym koszty administracyjne ponoszone przez ministrów lub departamenty na podstawie niniejszej części niniejszej ustawy w dowolnym okresie po jej uchwaleniu.

CZĘŚĆ V SPRAWY RÓŻNE

Wynagrodzenie posłów do Parlamentu i członków rządu

Wynagrodzenie posłów do Parlamentu i członków rządu

81. – (1) Parlament ureguje wypłatę poborów posłom do Parlamentu oraz członkom rządu szkockiego.

(2) Parlament może uregulować wypłatę diet posłom do Parlamentu oraz członkom rządu szkockiego.

(3) Parlament może uregulować wypłatę emerytur, zasiłków lub diet osobom lub w związku z osobami, które –

(a) zaprzestały sprawowania mandatu posła do Parlamentu lub przestały być członkami rządu szkockiego, lub

(b) przestały piastować określony przez Parlament urząd, zajęcie lub inne stanowisko pozostające w związku z Parlamentem lub w rządem szkockim, lecz nadal są posłami do Parlamentu lub członkami rządu szkockiego.

(4) Regulacja taka może w szczególności zawierać przepisy dotyczące –

(a) składek lub wpłat na rzecz zapewnienia takich emerytur, zasiłków lub diet,

(b) ustanowienia i administrowania (przez korporację parlamentarną lub w inny sposób) systemem lub systemami emerytalnymi.

(5) W artykule niniejszym termin „regulacja” obejmuje regulację –

- (a) dokonaną ustawą Parlamentu Szkockiego, lub
 - (b) dokonaną uchwałą Parlamentu przyznającą uprawnienia korporacji parlamentarnej;
- zaś odniesienia do członków rządu szkockiego obejmują wiceministrów szkockich.

Ograniczenia poborów posłów do Parlamentu

82. – (1) Parlament zapewni, że kwota poborów wypłacanych posłom do Parlamentu zgodnie z art. 81 ulegnie obniżeniu, jeśli wypłacane są im jakiegokolwiek inne pobory –

(a) zgodnie z uchwałą (lub związanymi uchwałami) jednej z izb parlamentu odnoszącej się do wynagrodzenia posłów do tej izby, lub

(b) określone w art. 1 ustawy o Parlamencie Europejskim (pobory i emerytury) z 1979 r. (wynagrodzenie brytyjskich posłów do Parlamentu Europejskiego).

(2) Parlament zapewni, że wysokość poborów zostanie obniżona –

(a) do określonej części lub do określonej wysokości, lub

(b) o wysokość poborów wypłacanych posłowi w sytuacji określonej w ust. (1)(a) lub (b), o określoną część tej kwoty lub o inną określoną kwotę.

Wynagrodzenie: sprawy dodatkowe

83. – (1) Parlament zapewni publikację za każdy rok budżetowy informacji dotyczących kwot wypłacanych jako pobory, diety, emerytury lub zasiłki określone w art. 81.

(2) Osobie zobowiązanej na podstawie art. 84 do złożenia przysięgi nie zostanie dokonana wypłata poborów lub diet określonych w art. 81(1) lub (2), o ile nie dopełni ona tego obowiązku.

(3) Ust. (2) nie wpływa na prawo do otrzymania wypłaty za okres przed złożeniem przysięgi przez zainteresowaną osobę, gdy tylko ją złoży.

(4) Na potrzeby art. 81 i 82, osoba będąca posłem do Parlamentu tuż przed rozwiązaniem Parlamentu –

(a) jeśli nadal piastuje urząd na podstawie art. 19(2) lub punktu 1 Załącznika nr 2, traktowana będzie tak, jakby nadal była posłem do końca dnia, w którym przestanie piastować taki urząd, oraz

(b) jeśli nie jest objęta literą (a), ale jest wystawiona jako kandydat w kolejnych wyborach powszechnych, traktowana będzie tak, jakby była posłem do końca dnia, w którym przeprowadzane są wybory.

(5) Odmienne przepisy mogą zostać ustanowione na podstawie art. 81 lub 82 dla odmiennych przypadków.

Przysięga

84. – (1) Osoba wybrana na posła do Parlamentu składa przysięgę wierności (niezależnie od tego, czy złożyła ją po wcześniejszym wyborze lub w związku ze sprawowaniem innej funkcji).

(2) Osoba taka powinna uczynić to na posiedzeniu Parlamentu, a przed jej złożeniem nie będzie brała udziału w innych pracach Parlamentu.

(3) Jeśli osoba taka nie dopełni tego obowiązku w okresie dwóch miesięcy, rozpoczynającym się od dnia jej wyboru, lub okresie dłuższym ustalonym przez Parlament, zaprzestanie ona sprawowania mandatu posła (w ten sposób jej mandat wygaśnie).

(4) Każdy członek rządu szkockiego po mianowaniu –

(a) składa oficjalną przysięgę w formie określonej przez ustawę o przysięgach z 1868 r., oraz

(b) składa przysięgę wierności.

(5) Każdy wiceminister po mianowaniu składa przysięgę wierności.

(6) Ustępy (4) i (5) nie nakładają na posła do Parlamentu obowiązku ponownego złożenia przysięgi, jeśli uczynił to uprzednio, wypełniając swój poselski obowiązek.

(7) W artykule niniejszym odniesienia do przysięgi wierności oznaczają złożenie jej w formie przewidzianej w ustawie o przysięgach z 1868 r.

Zwolnienie z obowiązków sędziego przysięgłego

85. – (1) W Części III Załącznika nr 1 do ustawy o sądach przysięgłych z 1974 r. (osoby zwolnione z obowiązków sędziego przysięgłego), za pozycją pod nagłówkiem „Parlament” dodaje się wyrazy –

„Parlament Szkocki i rząd szkocki

Posłowie do Parlamentu Szkockiego

Członkowie rządu szkockiego

Wiceministrowie szkoccy”

(2) W Części III Załącznika nr 2 do ustawy o reformie prawa (przepisy różne)(Szkocja) z 1980 r. (osoby zwolnione z obowiązków sędziego przysięgłego), za pozycjami w grupie A wstawia się wyrazy –

„Grupa AB

Parlament Szkocki i rząd szkocki

(a) posłowie do Parlamentu Szkockiego;

(b) członkowie rządu szkockiego; oraz

(c) wiceministrowie szkoccy.”

Ustalenia dotyczące Westminsteru

Szkocka reprezentacja w Westminsterze

86. – (1) W Załączniku nr 2 do ustawy o okręgach wyborczych do Parlamentu z 1986 r. (zasady dotyczące rozdziału mandatów) wprowadza się następujące zmiany.

(2) Pomija się zasadę 1(2) (Szkocji przypada nie mniej niż 71 okręgów).

(3) Pò zasadzie 3 wprowadza się wyrazy –

„3A. Okręg wyborczy obejmujący Orkady i Szetlandy nie obejmuje żadnej części obszaru zarządu lokalnego innego niż Orkady i Szetlandy”; a w zasadzie 4, zamiast „3” wstawia się „3A”.

(4) Stosując zasadę 5 (udział wyborczy każdej z części Zjednoczonego Królestwa) do Szkocji na potrzeby pierwszego raportu Komisji Rozgraniczającej dla Szkocji składanego na podstawie art. 3(1) tej ustawy po wejściu w życie niniejszego ustępu, termin „udział wyborczy” oznacza liczbę, która w dniu wyliczenia, odnoszącym się do wspomnianego raportu, jest udziałem wyborczym Anglii.

(5) W punkcie 7 (Komisje nie są zobowiązane do pełnego wprowadzenia wszystkich zasad), po słowie „zasad” wprowadza się wyrazy „(poza zasadą 3A)”.

Adwokat Generalny do spraw Szkocji

87. – (1) W Załączniku nr 2 do ustawy o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Izbie Gmin z 1975 r. (urzędy ministerialne) oraz Części III Załącznika nr 1 ustawy o wynagrodzeniach ministerialnych i innych z 1975 (wynagrodzenia dostojników prawnych w randze ministrów), za pozycją dotyczącą zastępcy Prokuratora Generalnego rządu brytyjskiego wprowadza się słowa – „Adwokat Generalny do spraw Szkocji”.

(2) Nieobsadzenie urzędu Adwokata Generalnego do spraw Szkocji nie wpływa na ważność czynności podejmowanych w związku z tym urzędem.

(3) Jeśli urząd ten jest nieobsadzony lub Adwokat Generalny do spraw Szkocji z jakiegokolwiek powodu nie może pełnić obowiązków, jego kompetencje wykonywane są przez innego ministra Korony, którego pisemnie może wyznaczyć premier rządu Zjednoczonego Królestwa.

Ponadgraniczne władze publiczne

Ponadgraniczne władze publiczne: status początkowy

88. – (1) Artykuły 53 oraz 118–121 nie mają zastosowania w odniesieniu do kompetencji wykonywanych ściśle w stosunku do ponadgranicznej władzy

publicznej, a art. 118 nie ma zastosowania w stosunku do żadnej kompetencji takiej władzy.

(2) Minister Korony skonsultuje się z ministrami szkockimi przed wykonaniem w stosunku do ponadgranicznej władzy publicznej jakiegokolwiek kompetencji –

(a) odnoszącej się do wyznaczenia lub usunięcia ponadgranicznej władzy publicznej, lub członka ponadgranicznej władzy publicznej, lub stanowiska w niej, lub

(b) której wykonanie mogłoby wpłynąć na Szkocję w sposób inny niż odnoszący się całkowicie do spraw zastrzeżonych.

(3) Ponadgraniczna władza publiczna lub inna osoba, na której ciąży, wynikający z wcześniejszego aktu prawnego lub aktu urzędowego wydanego w ramach prerogatywy, obowiązek złożenia sprawozdania dotyczącego ponadgranicznej władzy publicznej parlamentowi lub izbie parlamentu składa taki raport również Parlamentowi Szkockiemu.

(4) Ustępy (1)–(3) stosuje się z uwzględnieniem rozporządzenia królewskiego wydanego na podstawie art. 89.

(5) W ustawie niniejszej termin „ponadgraniczna władza publiczna” oznacza jednostkę organizacyjną, departament rządowy, urząd lub stanowisko określone w rozporządzeniu królewskim, wydanym przez Jej Królewską Mość na podstawie niniejszego artykułu.

(6) Rozporządzenie takie może wyłącznie określać jednostkę organizacyjną, departament rządowy, urząd lub stanowisko, które (w czasie wydania rozporządzenia) posiada, poza innymi, kompetencje wykonywane w Szkocji lub w odniesieniu do Szkocji, a które nie odnoszą się do spraw zastrzeżonych.

(7) W artykule niniejszym –

termin „stanowisko” obejmuje stanowisko zajmowane przez pracownika lub osobę zajmującą inne stanowisko,

termin „sprawozdanie” obejmuje zestawienia rachunkowe i inne oświadczenia.

Uprawnienie do dostosowywania ponadgranicznych władz publicznych itp.

89. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim ustanowić takie przepisy dotyczące ponadgranicznych władz publicznych, jakie uzna za niezbędne lub wskazane w następstwie niniejszej ustawy.

(2) Przepisy takie mogą w szczególności zawierać postanowienia –

(a) zmieniające kompetencje ponadgranicznej władzy publicznej lub ministra Korony w stosunku do takiej władzy,

- (b) przyznające kompetencje ponadgranicznej władzy publicznej lub ministrowi Korony, lub ministrom szkockim w stosunku do takiej władzy,
- (c) zmieniające strukturę ponadgranicznej władzy publicznej,
- (d) zmieniające zastosowanie art. 56(4) lub 88(1), (2) lub (3),
- (e) dotyczące kompetencji wykonywanych przez ministrów szkockich zamiast ministra Korony, lub wspólnie przez nich, lub łącznie, lub też za zgodą lub w porozumieniu,
- (f) dotyczące rozdziału majątku lub zobowiązań,
- (g) ustanawiające lub umożliwiające ustanowienie limitów lub innych ograniczeń, oprócz lub zamiast istniejących limitów lub ograniczeń,
- (h) przewidujące kwoty pobierane ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego, wypłacane lub wpłacane do niego (zamiast lub oprócz płatności pobieranych lub wypłacanych z Funduszu Skonsolidowanego lub Państwowego Funduszu Pożyczkowego lub z pieniędzy przekazanych przez parlament),
- (i) nakładające obowiązek dokonywania płatności, z odsetkami lub bez nich, ministrowi Korony lub do Funduszu Skonsolidowanego lub Państwowego Funduszu Pożyczkowego.

(3) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość w Radzie rozporządzenia określonego w niniejszym artykule nie zostanie udzielona bez konsultacji z zainteresowaną ponadgraniczną władzą publiczną.

Uprawnienie do przekazywania mienia ponadgranicznych władz publicznych

90. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, jeśli ustawa Parlamentu Szkockiego przewiduje odebranie ponadgranicznej władzy publicznej kompetencji wykonywanych w Szkocji lub w odniesieniu do Szkocji.

(2) Jej Króлева Mość może rozporządzeniem królewskim uregulować –

(a) przekazanie mienia, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł, lub

(b) nadanie takich praw lub udziałów w mieniu, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł, jakie Jej Króлева Mość uzna za właściwe (zarówno w związku z przekazaniem, jak i w innym przypadku).

(3) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do mienia należącego do określonej ponadgranicznej władzy publicznej, które Jej Króлева Mość uzna za –

(a) posiadane lub używane całkowicie lub częściowo na potrzeby, lub w związku z wykonywaniem danej kompetencji,

(b) niemieszczące się w zakresie określonym w literze (a), ale uzna, że podczas ostatniego posiadania lub użycia na potrzeby, lub w związku z wy-

konywaniem dowolnej kompetencji, było ono tak posiadane lub używane na potrzeby, lub w związku z wykonywaniem danej kompetencji.

(4) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim uregulować przekazanie zobowiązań –

(a) obciążających określoną ponadgraniczną władzę publiczną, oraz

(b) które uznane zostaną przez Jej Królewską Mość za zaciągnięte całkowicie lub częściowo na potrzeby, lub w związku z pełnieniem danej funkcji.

(5) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość w Radzie rozporządzenia określonego w niniejszym artykule nie zostanie udzielona bez konsultacji z zainteresowaną ponadgraniczną władzą publiczną.

Sprawy różne

Wadliwa administracja

91. – (1) Parlament ustanowi przepisy dotyczące rozpatrywania składanych posłom właściwych skarg dotyczących działań podejmowanych przez lub w imieniu –

(a) członka rządu szkockiego wykonującego kompetencje przyznane ministrom szkockim, lub

(b) osoby piastującej inny urząd w administracji szkockiej.

(2) Na potrzeby ust. (1), skarga ma właściwy charakter, jeśli jest skargą, która mogłaby zostać rozpatrzona zgodnie z ustawą o Parlamentarnym Komisarzy z 1967 r., gdyby została złożona posłowi do Izby Gmin i dotyczyła departamentu rządowego lub innego organu władzy, do którego ma zastosowanie wskazana ustawa.

(3) Parlament może ustanowić przepisy określające rozpatrywanie skarg dotyczących –

(a) działań podejmowanych przez lub w imieniu osoby piastującej urząd w administracji szkockiej,

(b) działań podejmowanych przez lub w imieniu korporacji parlamentarnej,

(c) działań podejmowanych przez lub w imieniu szkockiej władzy publicznej o mieszanych lub niezastrzeżonych funkcjach, lub

(d) działań dotyczących Szkocji i nie odnoszących się do spraw zastrzeżonych, podjętych przez lub w imieniu ponadgranicznej władzy publicznej.

(4) Stanowiąc przepisy określone w ust. (1), Parlament uwzględni (między innymi) ustawę z 1967 r.

(5) Artykuły 53 oraz 117–121 nie mają zastosowania w odniesieniu do kompetencji przyznanych ustawą z 1967 r. lub przepisami wydanymi na jej podstawie.

(6) W artykule niniejszym – termin „działanie” obejmuje zaniechanie (a związane określenia rozumiane są odpowiednio),

termin „przepisy” oznacza przepisy zawarte w ustawie Parlamentu Szkockiego,

zaś odniesienia do ustawy z 1967 r. odnoszą się do tej ustawy, w zakresie, w jakim wpływa ona na wejście w życie niniejszego artykułu.

Królewski Drukarz Szkocki*

92. – (1) Ustanawia się Królewskiego Drukarza Szkockiego, który –

(a) wykonuje kompetencje Królewskiego Drukarza w odniesieniu do ustaw Parlamentu Szkockiego i aktów podustawowych, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł, oraz

(b) wykonuje inne kompetencje przyznane niniejszą ustawą lub innym aktem prawnym.

(2) W ust. (1) termin „kompetencje Królewskiego Drukarza” oznacza kompetencje wydawnicze w stosunku do ustaw parlamentu oraz aktów podustawowych Królewskiego Drukarza ustaw Parlamentu.

(3) Królewski Drukarz Szkocki wykonuje w imieniu Jej Królewskiej Mości także Jej prawa i przywileje w związku z –

(a) prawem autorskim Korony do ustaw Parlamentu Szkockiego,

(b) prawem autorskim Korony do aktów podustawowych, do którego ma zastosowanie niniejszy ustęp,

(c) prawem autorskim Korony do istniejących lub przyszłych publikacji (innych niż akty podustawowe), wydanych w ramach kompetencji wykonywanych przez osobę piastującą urząd w administracji szkockiej lub członka jej personelu (lub kompetencji, które byłyby wykonywane, gdyby ich nie zniesiono),

(d) innych praw autorskich przypisanych Jej Królewskiej Mości do publikacji wydanych w związku z wykonywaniem kompetencji przez wspomnianą osobę piastującą urząd lub członka.

(4) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do aktów podustawowych wydanych, potwierdzonych lub zatwierdzonych –

* *Queen's Printer for Scotland*

(a) przez członka rządu szkockiego,
(b) przez organ szkockiej władzy publicznej o mieszanych lub niezastrzeżonych funkcjach, lub

(c) przez osobę inną niż minister Korony, wspomniany członek lub organ władzy, w zakresie kompetencji przekazanych w ramach dewolucji.

(5) Królewski Drukarz ustaw parlamentu piastuje urząd Królewskiego Drukarza Szkockiego.

(6) Odniesienia w niniejszej ustawie do organów szkockiej władzy publicznej obejmują Królewskiego Drukarza Szkockiego.

Ustalenia dotyczące zastępstwa

93. – (1) Minister Korony może dokonać ustaleń dotyczących wykonywania w jego imieniu określonych kompetencji przez ministrów szkockich, zaś ministrowie szkoccy mogą dokonać ustaleń dotyczących wykonywania określonych kompetencji w ich imieniu przez ministra Korony.

(2) Ustalenia dokonane na podstawie niniejszego artykułu nie wpływają na odpowiedzialność za wykonywanie kompetencji.

(3) W artykule niniejszym –

termin „kompetencje” nie obejmuje wydawania, potwierdzania lub zatwierdzania aktów podstawowych,

termin „minister Korony” oznacza także departament rządowy,

termin „określone” oznacza określone w rozporządzeniu królewskim wydanym przez Jej Królewską Mość na podstawie niniejszego ustępu,

zaś artykuł niniejszy ma zastosowanie do Lorda Adwokata w zakresie, w jakim ma zastosowanie do ministrów szkockich.

Prawodawstwo prywatne

94. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy wcześniej-
szy akt prawny zawiera postanowienia –

(a) nakładające obowiązek potwierdzenia zarządzenia ustawą Parlamentu,
lub

(b) nakładające obowiązek poddania zarządzenia (w znaczeniu określonym w ustawie o zarządzeniach o mocy ustaw (procedura specjalna) z 1945 r.) specjalnej procedurze parlamentarnej,

oraz uprawnienie do wydania, potwierdzenia lub zatwierdzenia wskazanego zarządzenia, wykonywane jest przez ministrów szkockich na podstawie art. 53.

(2) W zakresie, w jakim postanowienie odnosi się do wykonywania uprawnień do wydawania, potwierdzania lub zatwierdzania zarządzenia na podstawie art. 53, jego skutkiem jest ustanowienie obowiązku –

(a) potwierdzenia zarządzenia ustawą Parlamentu Szkockiego, lub

(b) poddania zarządzenia specjalnej procedurze określonej w takiej ustawie lub w przepisach wydanych na jej podstawie (zgodnie z okolicznościami).

Mianowanie i usuwanie sędziów

95. – (1) Premier rządu Zjednoczonego Królestwa nadal pozostaje osobą rekomendującą Jej Królewskiej Mości mianowanie osoby na stanowisko Lorda Przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego* lub Lorda Wiceprzewodniczącego tego Sądu**.

(2) Premier rekomenduje Jej Królewskiej Mości mianowanie osoby, która została nominowana przez Pierwszego Ministra.

(3) Przed nominowaniem osoby Pierwszy Minister konsultuje się z Lordem Przewodniczącym i z Lordem Wiceprzewodniczącym Sądu (chyba że urzędy te są nieobsadzone).

(4) Pierwszy Minister, po konsultacji z Lordem Przewodniczącym, rekomenduje Jej Królewskiej Mości mianowanie –

(a) sędziego Najwyższego Sądu Cywilnego (innego niż Lorda Przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego), lub

(b) głównego sędziego okręgowego lub sędziego okręgowego***.

(5) Pierwszy Minister stosuje się do wymogów dotyczących –

(a) nominowania określonego w ust. (2), lub

(b) rekomendacji określonej w ust. (4),

a wynikających z dowolnych aktów prawnych.

(6) Sędzia Najwyższego Sądu Cywilnego oraz Przewodniczący Szkockiego Sądu Ziemskiego może być usunięty z urzędu wyłącznie przez Jej Królewską Mość, na podstawie rekomendacji Pierwszego Ministra.

(7) Pierwszy Minister udziela takiej rekomendacji wtedy (i tylko wtedy), gdy Parlament na podstawie wniosku Pierwszego Ministra uchwali, że taka rekomendacja powinna zostać udzielona.

(8) Ustanowione zostaną przepisy dotyczące trybunału powoływanego przez Pierwszego Ministra w celu badania i składania sprawozdania w sprawie niezdolności sędziego Najwyższego Sądu Cywilnego lub Przewod-

* *Lord President of the Court of Session*

** *Lord Justice Clerk*

*** *a sheriff principal or a sheriff*

niczącego Szkockiego Sądu Ziemskiego do sprawowania urzędu z powodu niezdatności, niedopełnienia obowiązków lub niewłaściwego zachowania, a także dotyczące składania sprawozdania Parlamentowi.

(9) Przepisy takie powinny zawierać postanowienia –

(a) dotyczące powołania trybunału przez Pierwszego Ministra na żądanie Lorda Przewodniczącego oraz w innych okolicznościach, jakie Pierwszy Minister uzna za odpowiednie, oraz

(b) dotyczące wyznaczenia na przewodniczącego trybunału członka Komisji Sądowniczej, który sprawuje lub sprawował urząd określony w art. 103(2), a także mogą zawierać postanowienia dotyczące zawieszenia w sprawowaniu urzędu.

(10) Pierwszy Minister może złożyć wniosek określony w ust. (7) wyłącznie wtedy, gdy –

(a) otrzymał od trybunału powołanego zgodnie z ust. (8) pisemne sprawozdanie stwierdzające, że dana osoba jest niezdolna do sprawowania urzędu z powodu niezdatności, niedopełnienia obowiązków lub niewłaściwego zachowania, oraz uzasadnienie takiego stwierdzenia,

(b) skonsultował się z premierem rządu Zjednoczonego Królestwa, w przypadku, gdy osobą taką jest Lord Przewodniczący lub Lord Wiceprzewodniczący Sądu, oraz

(c) zastosował się do innych obowiązków wynikających z dowolnych aktów prawnych.

(11) W ustępach (8)–(10) –

termin „przepisy” oznacza przepisy ustaw Parlamentu Szkockiego lub przepisy wydane na ich podstawie,

termin „trybunał” oznacza trybunał składający się z co najmniej trzech osób.

Dostarczanie informacji ministerstwu skarbu

96. – (1) Ministerstwo skarbu może zażądać od ministrów szkockich dostarczenia w wyznaczonym przez ministerstwo skarbu uzasadnionym terminie takich informacji, w takiej formie i przygotowanych w taki sposób, jaki ministerstwo skarbu może w uzasadniony sposób określić.

(2) Jeśli nie dysponują oni taką informacją, ich obowiązkiem na podstawie ust. (1) jest przedsięwzięcie wszelkich uzasadnionych kroków w celu wypełnienia żądania.

Pomoc dla partii opozycyjnych

97. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim uregulować dokonywanie przez korporację parlamentarną płatności na rzecz zare-

jestrowanych partii politycznych, przeznaczonych na wspomaganie posłów związanych z takimi partiami w wykonywaniu ich obowiązków parlamentarnych.

(2) Korporacja nie dokonuje płatności na rzecz partii na podstawie wskazanego rozporządzenia, jeśli którykolwiek z posłów do Parlamentu związanych z daną partią jest członkiem rządu szkockiego lub wiceministrem.

(3) Rozporządzenie takie może jednak, w okolicznościach w nim określonych, nakazywać nieuwzględnienie okoliczności, że którykolwiek z posłów związanych z partią jest również członkiem rządu szkockiego lub wiceministrem.

(4) Rozporządzenie takie może określać okoliczności, na podstawie których posła do Parlamentu uważa się za związanego z zarejestrowaną partią polityczną w rozumieniu niniejszego artykułu.

Zagadnienia prawne

Kwestie dewolucyjne

98. Załącznik nr 6 (zawierający postanowienia dotyczące kwestii dewolucyjnych) uzyskuje moc obowiązującą.

Prawa i zobowiązania Korony reprezentującej odmiennie strony

99. – (1) Pomiędzy Koroną reprezentującą rząd Zjednoczonego Królestwa Jej Królewskiej Mości oraz Koroną reprezentującą administrację szkocką mogą powstać, na podstawie umowy, działania prawa lub na podstawie aktu prawnego, takie prawa i zobowiązania, jak między obywatelami.

(2) Pomiędzy Koroną reprezentującą jedną ze stron i Koroną reprezentującą drugą ze stron mogą być przekazywane takie mienie i zobowiązania, jakie mogą być przekazywane między obywatelami, a także łącznie może być tworzone, zmieniane lub likwidowane mienie, lub zobowiązania tak, jak przez obywateli.

(3) Postępowania sądowe dotyczące –

(a) mienia lub zobowiązań, do których Korona reprezentująca jedną ze stron ma prawo lub za które ponosi odpowiedzialność na podstawie ust. (1) lub (2), lub

(b) wykonywania lub niewykonywania kompetencji wykonywanych przez osobę piastującą urząd Korony reprezentującej jedną ze stron,

mogą być wszczęte przez Koronę reprezentującą jedną ze stron, a Korona reprezentująca drugą ze stron może być odrębną stroną tych postępowań.

(4) Artykuł niniejszy ma zastosowanie zarówno do zobowiązań jednostronnych, jak i umów.

(5) W artykule niniejszym –

termin „osoba piastująca urząd” w odniesieniu do Korony reprezentującej rząd Zjednoczonego Królestwa Jej Królewskiej Mości oznacza każdego z ministrów Korony lub inną osobę piastującą urząd Korony reprezentującej tę stronę, a w odniesieniu do Korony reprezentującej administrację szkocką oznacza każdą osobę piastującą urząd w administracji szkockiej,

termin „obywatel” oznacza osobę niedziałającą w imieniu Korony.

Prawa człowieka

100. – (1) Ustawa niniejsza nie upoważnia –

(a) do wszczynania postępowań przed sądem lub trybunałem z powodu niezgodności działań z prawami zawartymi w Konwencji, lub

(b) do powoływania się na prawa zawarte w Konwencji w takich postępowaniach,

o ile nie chodzi o osobę będącą ofiarą w rozumieniu art. 34 Konwencji (w znaczeniu określonym ustawą o prawach człowieka z 1998 r.), jeśli postępowanie dotyczące danego działania zostałoby wszczęte przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka.

(2) Ust. (1) nie ma zastosowania do Lorda Adwokata, Adwokata Generalnego, Prokuratora Generalnego ani Prokuratora Generalnego Irlandii Północnej.

(3) Ustawa niniejsza nie upoważnia sądu lub trybunału do przyznania odszkodowania za działanie niezgodne z prawem określonym w Konwencji, którego nie mógłby przyznać, gdyby zastosowanie miał art. 8(3) lub (4) ustawy o prawach człowieka z 1998 r.

(4) W artykule niniejszym termin „działanie” oznacza –

(a) wydawanie aktów prawnych,

(b) inne działanie lub zaniechanie dokonane przez członka rządu szkockiego.

Wykładnia ustaw Parlamentu Szkockiego itp.

101. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do –

(a) przepisów ustaw Parlamentu Szkockiego lub projektów takich ustaw, oraz

(b) przepisów aktów podustawowych, wydanych, potwierdzonych lub zatwierdzonych, lub objętych zamiarem wydania, potwierdzenia lub zatwierdzenia przez członka rządu szkockiego,

które mogłyby być interpretowane w sposób oznaczający, że wykraczają one poza zakres uprawnień.

(2) Przepisy takie interpretowane są w sposób tak wąski, jakiego wymaga uznanie, że zawierają się one w zakresie uprawnień, jeśli taka interpretacja jest możliwa, oraz odpowiednio są stosowane.

(3) W artykule niniejszym termin „uprawnienia” –

(a) w odniesieniu do ustawy Parlamentu Szkockiego lub projektu takiej ustawy, oznacza zakres uprawnień ustawodawczych Parlamentu, oraz

(b) w odniesieniu do aktów podustawowych, oznacza uprawnienia przyznane na podstawie niniejszej ustawy.

Uprawnienie sądów lub trybunałów do ograniczenia efektów retrospektywnych

102. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy sąd lub trybunał orzeknie, że –

(a) ustawa Parlamentu Szkockiego lub jej przepis wykracza poza zakres uprawnień ustawodawczych Parlamentu, lub

(b) członek rządu szkockiego nie ma prawa do wydawania, potwierdzania lub zatwierdzania przepisu aktu podustawowego, który zamierzał wydać, potwierdzić lub zatwierdzić.

(2) Sąd lub trybunał może wydać zarządzenie –

(a) usuwające lub ograniczające wsteczne działanie orzeczenia, lub

(b) zawieszające obowiązywanie orzeczenia na dowolny okres oraz pod dowolnymi warunkami, aby umożliwić poprawienie wady.

(3) Wydając zarządzenie określone w niniejszym artykule, sąd lub trybunał powinien (między innymi) brać pod uwagę zakres, w jakim mogłoby dojść do niekorzystnych skutków dla osób niebędących stronami postępowania.

(4) W przypadku, gdy sąd lub trybunał rozważy wydanie zarządzenia określonego w niniejszym artykule, powinien zawiadomić o tym –

(a) Lorda Adwokata, oraz

(b) odpowiedniego dostojnika prawnego w przypadku, gdy decyzja wspomniana w ust. (1) odnosi się do kwestii dewolucyjnych (w znaczeniu określonym w Załączniku nr 6),

chyba że osoba, która zostałaby zawiadomiona, jest uczestnikiem postępowania.

(5) Osoba zawiadomiona zgodnie z ust. (4) może przyłączyć się do postępowania jako strona w zakresie, w jakim dotyczy ono wydania zarządzenia.

(6) Punkty 36 i 37 Załącznika nr 6 mają takie zastosowanie z odpowiednimi zmianami na potrzeby ust. (4) i (5), jakie mają na potrzeby tego Załącznika.

(7) W artykule niniejszym –

termin „zawiadomienie” obejmuje ogłoszenie,
termin „odpowiedni dostojnik prawny” oznacza –

(a) w stosunku do postępowań w Szkocji, Adwokata Generalnego,

(b) w stosunku do postępowań w Anglii i Walii, Prokuratora Generalnego,

(c) w stosunku do postępowań w Irlandii Północnej, Prokuratora Generalnego Irlandii Północnej.

Komisja Sądownicza

103. – (1) Decyzja Komisji Sądowniczej wydawana w postępowaniach określonych w niniejszej ustawie ogłaszana jest na jawnym posiedzeniu sądu i wiąże we wszystkich postępowaniach prawnych (innych niż postępowania przed Komisją).

(2) Żaden członek Komisji Sądowniczej nie zasiada i nie działa jako członek w postępowaniach określonych w niniejszej ustawie, o ile nie piastuje lub nie piastował –

(a) stanowiska Lorda Prawa, lub

(b) wysokiego urzędu sędziowskiego określonego w art. 25 ustawy o orzecznictwie apelacyjnym z 1876 (z pominięciem art. 5 ustawy o orzecznictwie apelacyjnym z 1887 r.).

(3) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim –

(a) przyznać Komisji Sądowniczej w stosunku do postępowań określonych w niniejszej ustawie takie uprawnienia, jakie Jej Królewska Mość uzna za niezbędne lub wskazane,

(b) zastosować ustawę o Komisji Sądowniczej z 1833 r. w stosunku do postępowań określonych w niniejszej ustawie z zastrzeżeniami lub zmianami,

(c) ustanowić reguły dotyczące procedury działania Komisji Sądowniczej w stosunku do postępowań określonych w niniejszej ustawie.

(4) W artykule niniejszym termin „postępowania określone w niniejszej ustawie” oznacza postępowania dotyczące wniosku do Komisji Sądowniczej określonego w art. 33 lub postępowania określone w Załączniku nr 6.

Uprawnienia dodatkowe

Uprawnienie do uregulowania spraw wynikających z ustawodawstwa Parlamentu lub nadzorowanych przez Parlament

104. – (1) Akt podustawowy może zawierać przepisy, które osoba wydająca je uzna za niezbędne lub wskazane w następstwie przepisu ustawy

Parlamentu Szkockiego lub przepisu wydanego na jej podstawie, lub przepisu określonego w ust. (2).

(2) Przepisem tym jest przepis aktu podustawowego na podstawie ustawy Parlamentu wydany przez –

(a) członka rządu szkockiego,

(b) szkocką władzę publiczną o mieszanych lub niezastrzeżonych kompetencjach, lub

(c) inną osobę (niebędącą ministrem Korony), jeśli funkcja ustawodawcza jest wykonywana w ramach kompetencji przekazanych w ramach dewolucji.

Uprawnienie do uregulowania spraw wynikających z niniejszej ustawy

105. Akt podustawowy może wprowadzać takie zmiany we wcześniejszych aktach prawnych lub aktach urzędowych, wydawanych w ramach prerogatywy lub w innych aktach, jakie osoba wydająca je uznaje za niezbędne lub wskazane w rezultacie niniejszej ustawy.

Uprawnienie do dostosowywania kompetencji

106. – (1) Akt podustawowy może zawierać przepisy (włączając w to w szczególności, przepisy zmieniające kompetencje wykonywane przez ministra Korony), które osoba wydająca je uznaje za właściwe dla umożliwienia lub ułatwienia w inny sposób przekazania kompetencji ministrom szkockim na podstawie art. 53 lub 63.

(2) Akt podustawowy określony w ust. (1) może, w szczególności, przewidywać –

(a) oddzielne wykonywanie w Szkocji lub w odniesieniu do Szkocji kompetencji, która nie jest tak wykonywana, lub

(b) oddzielne wykonywanie w ramach kompetencji przekazanych w ramach dewolucji kompetencji, która nie jest tak wykonywana.

(3) Odniesienia w ust. (1) do przekazania kompetencji ministrom szkockim rozumiane są jako obejmujące dzielenie kompetencji z ministrami szkockimi lub inne ich dostosowanie.

(4) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość w Radzie aktu podustawowego określonego w niniejszym artykule, zmieniającego kompetencję do przestrzegania lub realizacji zobowiązań wskazanych w ust. (5) nie zostanie udzielona ani żaden minister Korony nie wyda takiego aktu bez konsultacji dotyczącej tej zmiany z ministrami szkockimi.

(5) Zobowiązania te to zobowiązania międzynarodowe lub wynikające z prawa wspólnotowego do osiągnięcia rezultatu określonego wskaźnikiem ilościowym (wyrażonym jako liczba, część, współczynnik, lub w inny sposób),

w przypadku, gdy ilość odnosi się do Zjednoczonego Królestwa (lub do obszaru obejmującego Zjednoczone Królestwo, lub obszaru składającego się z części Zjednoczonego Królestwa obejmującego Szkocję w całości lub w części).

(6) Jeśli akt podustawowy określony w niniejszym artykule zmienia kompetencję do przestrzegania lub realizacji wskazanych zobowiązań międzynarodowych w taki sposób, że kompetencje przekazane ministrom szkockim odnoszą się wyłącznie do osiągnięcia takiego rezultatu, jaki określono w przepisach, odniesienia w art. 58 do zobowiązań międzynarodowych rozumiane są jako odniesienia do obowiązku osiągnięcia takiego właśnie rezultatu.

(7) Jeśli akt podustawowy określony w niniejszym artykule zmienia kompetencję do przestrzegania lub realizacji wskazanych zobowiązań wynikających z prawa wspólnotowego w taki sposób, że kompetencje przekazane ministrom szkockim odnoszą się wyłącznie do osiągnięcia takiego rezultatu, jaki określono w przepisach, odniesienia w art. 29(2)(d) oraz 57(2), a także pkt. 1 Załącznika 6 do prawa wspólnotowego rozumiane są jako obejmujące odniesienia do osiągnięcia takiego właśnie rezultatu.

Uprawnienie ustawodawcze polegające na naprawie przypadków przekroczenia kompetencji

107. Akt podustawowy może zawierać przepisy uznane przez osobę wydającą je za niezbędne lub wskazane w następstwie –

(a) ustawy Parlamentu Szkockiego lub jej przepisu, który wykracza lub może wykraczać poza zakres uprawnień ustawodawczych Parlamentu, lub

(b) zamiaru wykonania przez członka rządu szkockiego jego kompetencji, który nie jest lub może nie być wykonaniem lub właściwym wykonaniem tych kompetencji.

Uzgodniona redystrybucja kompetencji wykonywanych przez ministrów szkockich itp.

108. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim postanowić, że kompetencje wykonywane przez członka rządu szkockiego wykonywane są przez –

(a) ministra Korony zamiast członka rządu szkockiego,

(b) ministra Korony wspólnie z członkiem rządu szkockiego, lub

(c) członka rządu szkockiego wyłącznie za zgodą lub po konsultacji z ministrem Korony.

(2) W przypadku wydania rozporządzenia określonego w ust. (1)(a) lub (b) w odniesieniu do kompetencji ministrów szkockich, Pierwszego Ministra lub

Lorda Adwokata, która wykonywana jest wyłącznie za zgodą lub po konsultacji z inną z tych osób, kompetencja ta wykonywana jest samodzielnie przez ministra Korony, o ile rozporządzenie nie ureguje tej kwestii odmiennie.

(3) Rozporządzenie określone w niniejszym artykule może, w szczególności, przewidywać w stosunku do kompetencji wykonywanej przez ministra Korony na podstawie rozporządzenia określonego w ust. (1)(a) lub (b), wykonywanie jej z uwzględnieniem wymogu wykonywania jej za zgodą lub po konsultacji z inną osobą.

(4) Artykuł niniejszy nie ma zastosowania do kompetencji utrzymanych Lorda Adwokata, które objęte są zakresem artykułu 52(6)(a).

Uzgodniona redystrybucja mienia i zobowiązań

109. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim uregulować –

(a) przekazanie ministrowi Korony lub departamentowi rządowego mienia należącego do ministrów szkockich lub Lorda Adwokata, lub

(b) nadanie ministrowi Korony lub departamentowi rządowemu takich praw lub udziałów w mieniu należącym do ministrów szkockich lub Lorda Adwokata, jakie Jej Królewska Mość uzna za właściwe (zarówno w związku z przekazaniem, jak i w innym przypadku).

(2) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim uregulować przekazanie ministrowi Korony lub departamentowi rządowemu zobowiązań obciążających ministrów szkockich lub Lorda Adwokata.

(3) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może być wydane wyłącznie w związku z przekazaniem lub dzieleniem kompetencji członka rządu szkockiego na podstawie art. 108, lub w innych okolicznościach, w których Jej Królewska Mość uzna to za właściwe na potrzeby niniejszej ustawy.

Podatnicy szkoccy na potrzeby ubezpieczeń społecznych

110. – (1) Sekretarz stanu może zarządzeniem postanowić, że osoby w nim określone traktowane są jako podatnicy szkoccy lub nie jako podatnicy szkoccy na potrzeby spraw zastrzeżonych na podstawie nagłówka F Części II Załącznika nr 5.

(2) Sekretarz stanu może zarządzeniem postanowić w stosunku do danego roku podatkowego, że na te potrzeby zasadnicza stawka w odniesieniu do dochodu podatników szkockich traktowana jest jako stawka określona w zarządzeniu (zamiast stawki zwiększonej lub zmniejszonej na ten rok na podstawie uchwały Parlamentu zgodnej z art. 73, przyjętej po rozpoczęciu roku).

(3) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może mieć zastosowanie w stosunku do dowolnych osób, niezależnie od tego, czy Szkocja jest częścią Zjednoczonego Królestwa z którą utrzymują najściślejszy związek.

(4) W artykule niniejszym termin „podatnicy szkoccy” ma takie same znaczenie jak w Części IV.

Regulacja łowisk Tweed i Esk

111. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim ustanowić przepisy dotyczące ochrony, zarządzania i eksploatacji łososi, pstrągów, węgorzy i ryb słodkowodnych w rzekach granicznych.

(2) Rozporządzenie określone w ust. (1) może –

(a) wyłączać zastosowanie art. 53 w odniesieniu do zarządu rzecznego rzek granicznych,

(b) przyznawać prawo do wydawania aktów podustawowych.

(3) W szczególności rozporządzenie takie może przewidywać –

(a) przyznanie ministrowi Korony, ministrom szkockim, lub osobie prawa publicznego kompetencji dotyczącej rzek granicznych,

(b) wykonywanie kompetencji dotyczących rzek granicznych przez inną osobę niż określoną w literze (a),

(c) wykonywanie przez inną osobę kompetencji dotyczących rzek granicznych wspólnie lub łącznie, lub też za zgodą lub w porozumieniu z osobą określoną w literze (a).

(4) W artykule niniejszym –

termin „rzeki graniczne” oznacza rzeki Tweed i Esk,

termin „zarząd rzeczny rzek granicznych” oznacza przyznane aktem prawnym kompetencje dotyczące rzek granicznych,

termin „ochrona” w odniesieniu do łososi, pstrągów, węgorzy i ryb słodkowodnych obejmuje ochronę ich środowiska,

terminy „węgorze”, „ryby słodkowodne”, „łososie” i „pstragi” mają znaczenie określone w ustawie o rybołówstwie łososi i ryb słodkowodnych z 1975 r.,

termin „rzeka Tweed” ma takie same znaczenie jak w art. 39 ustawy o rybołówstwie łososi i ryb słodkowodnych z 1975 r.,

termin „rzeka Esk” oznacza rzekę o tej nazwie, która na części swej długości stanowi granicę między Anglią i Szkocją, obejmując –

(a) jej dopływy (które na niniejsze potrzeby obejmują rzekę Sark i jej dopływy), oraz

(b) takie wody po lądowej stronie jej ujścia, które wskazane są w rozporządzeniu określonym w ust. (1),

razem z jej brzegami;
a odniesienia do rzek granicznych obejmują dowolną część rzek granicznych.
(5) Zarządzenie określone w ust. (1) może zmienić definicje rzek Tweed i Esk zawarte w ust. (4).

CZEŚĆ VI SPRAWY DODATKOWE

Akty podustawowe

Akty podustawowe: sprawy ogólne

112. – (1) Prawo do wydania aktów podustawowych przyznane niniejszą ustawą, wykonywane jest przez Jej Królewską Mość w formie rozporządzenia królewskiego lub przez ministra Korony w formie zarządzenia, o ile odmienny przepis nie postanowi inaczej w stosunku do osoby korzystającej z tego prawa.

(2) Prawo do wydania aktu podustawowego określonego w art. 129(1) regulującego –

(a) przeznaczanie kwot składających się na Szkocki Fundusz Skonsolidowany, lub

(b) przeznaczanie kwot otrzymywanych przez dowolną osobę na rzecz kwot przeznaczanych w sposób określony w literze (a),

wykonywane jest jednak wyłącznie przez Jej Królewską Mość w formie rozporządzenia królewskiego.

(3) Odniesienia w niniejszej ustawie do uprawnienia otwartego oznaczają uprawnienie, do którego zastosowanie ma ust. (1) (i obejmują uprawnienie do wydawania aktu podustawowego określonego w art. 129(1), niezależnie od tego, czy zawiera ono przepisy wskazane w ust. (2)).

(4) Rozporządzenie królewskie w ramach uprawnienia otwartego może uchylać, zmieniać lub przywracać zarządzenie, jak również rozporządzenie królewskie, w ramach tego uprawnienia; zaś zarządzenie w ramach uprawnienia otwartego może uchylać, zmieniać lub przywracać rozporządzenie królewskie, jak również zarządzenie, w ramach tego uprawnienia.

(5) Uprawnienie do wydania aktu podustawowego przyznane niniejszą ustawą ministrom Korony lub członkom rządu szkockiego wykonywane jest w formie aktu prawnego.

Akty podustawowe: zakres uprawnień

113. – (1) Odniesienia w niniejszym artykule do uprawnienia oznaczają uprawnienie otwarte i wszelkie inne uprawnienia do wydawania aktów pod-

ustawowych przyznane niniejszą ustawą, które wykonywane są przez Jej Królewską Mość w Radzie lub przez ministra Korony, i obejmują uprawnienia rozszerzone niniejszym artykułem.

(2) Uprawnienie może być wykonywane poprzez wydawanie odmiennych przepisów do odmiennych celów.

(3) Uprawnienie (poza tym, że wykonywane jest w odniesieniu do wszystkich przypadków, które obejmuje), może być wykonywane w odniesieniu do –

(a) takich przypadków z uwzględnieniem określonych wyjątków, lub

(b) wszelkich szczególnych przypadków lub kategorii przypadków.

(4) Uprawnienie obejmuje uprawnienie do wydania –

(a) przepisów dodatkowych, pobocznych lub wtórnych, oraz

(b) przepisów przejściowych, tymczasowych lub zawierających zastrzeżenia,

które osoba wydająca akt uzna za niezbędne lub wskazane.

(5) Uprawnienie może być wykonywane za pomocą zmiany –

(a) aktu prawnego lub aktu urzędowego wydanego w ramach prerogatywy,

(b) innego aktu lub dokumentu;

jeśli akt podustawowy (lub akt prawny zawierający go) podlegałyby dowolnej z procedur określonych w Załączniku nr 7.

(6) Uprawnienie do zmiany aktów prawnych nie obejmuje jednak (w braku odmiennego stwierdzenia) zmian niniejszej ustawy lub wydanego na jej podstawie aktu podustawowego.

(7) Uprawnienie może być wykonywane poprzez wydawanie przepisów przekazujących kompetencje.

(8) Uprawnienie obejmuje uprawnienie do regulowania kwot wypłacanych ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego lub pobieranych z Funduszu.

(9) Uprawnienie obejmuje uprawnienie do regulowania płatności kwot z pieniędzy przekazanych przez Parlament lub kwot pobieranych i wypłacanych z Funduszu Skonsolidowanego.

(10) Uprawnienie nie może być wykonywane poprzez ustanowienie przestępstwa zagrożonego karą –

(a) w przypadku skazania w trybie uproszczonym, na pozbawienie wolności powyżej trzech miesięcy lub na grzywnę przekraczającą poziom piąty w skali standardowej,

(b) w przypadku skazania w trybie pełnym na podstawie aktu oskarżenia, na pozbawienie wolności powyżej dwóch lat.

(11) Okoliczność, że uprawnienie zostało przyznane, nie narusza zakresu innego uprawnienia.

Akty podustawowe: przepisy szczegółowe

114. – (1) Uprawnienie do wydawania aktów podustawowych, przyznane następującymi przepisami niniejszej ustawy, może być wykonywane poprzez zmianę dowolnego aktu prawnego składającego się na niniejszą ustawę lub wydanego na jej podstawie (poza Załącznikiem nr 4 i 5): art. 89, 104, 107, 108 i 129(1).

(2) Odniesienie w ust. (1) do uprawnienia do wydawania aktów podustawowych obejmuje uprawnienie rozszerzone w art. 113.

(3) Uprawnienie do wydawania aktów podustawowych przyznane następującymi przepisami niniejszej ustawy może być wykonywane poprzez wydanie przepisów o wstecznej mocy obowiązującej: art. 30, 58(4), 104 i 107.

Akty podustawowe: procedura

115. – (1) Załącznik nr 7 (określający procedurę stosowaną do aktów podustawowych określonych w niniejszej ustawie w odniesieniu do obu izb parlamentu i Parlamentu Szkockiego) uzyskuje moc obowiązującą.

(2) Mimo okoliczności, że Załącznik ten przewiduje stosowanie jakiegokolwiek procedury parlamentarnej do wydawania aktów podustawowych określonych w poszczególnych przepisach niniejszej ustawy (lub aktów prawnych zawierających je), przepis przyznający uprawnienie do wydania takich aktów może zostać wprowadzony w życie w dowolnej chwili po uchwaleniu niniejszej ustawy.

(3) Odpowiednio, akty podustawowe (lub akty prawne zawierające je) wydane w ramach wykonywania uprawnienia w okresie rozpoczynającym się z tą chwilą, a kończącym się bezpośrednio przed dniem wejścia ustawy w życie, podlegają takiej innej procedurze (jeśli w ogóle podlegają), jaka może być określona w akcie podustawowym określonym w art. 129(1).

Przekazywanie mienia: sprawy dodatkowe

116. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do aktów podustawowych określonych w art. 60, 62, 90, lub 109 lub pkt. 2 Załącznika nr 2.

(2) Takie akty podustawowe mogą w szczególności –

(a) przewidywać ustanowienie na ich podstawie praw lub udziałów, lub obciążenie zobowiązaniami lub warunkami, w odniesieniu do przekazanego mienia lub uzyskanych praw lub udziałów,

(b) przewidywać określenie w nich mienia, zobowiązań lub warunków,
(c) zawierać przepisy (inne niż ustanawiające obowiązek podatkowy) dotyczące opodatkowania działań podejmowanych na podstawie takich aktów.

(3) Zarządzenie na podstawie ust. (2)(c) nie zostanie wydane przez ministra Korony ani rekomendacja do wydania rozporządzenia królewskiego na podstawie ust. (2)(c) nie zostanie udzielona Jej Królewskiej Mości w Radzie, bez zgody ministerstwa skarbu.

(4) Akty podustawowe, do których zastosowanie ma niniejszy artykuł, obowiązują w stosunku do wszelkiego mienia lub zobowiązań, do których mają zastosowanie, pomimo przepisów (wszelkiego charakteru), które zapobiegałyby, uznawałyby za karalne lub ograniczałyby przekazanie mienia lub zobowiązań.

(5) Prawo pierwokupu, unieważnienia, zwrotu i inne podobne prawo nie działa lub nie ma zastosowania w następstwie przekazania mienia na podstawie aktów podustawowych, do których zastosowanie ma niniejszy artykuł.

(6) Prawa takie obowiązują w przypadku takiego przekazania, w którym odbiorca w rozumieniu prawa jest tą samą osobą co przekazujący, i w którym nie dochodzi do przekazania mienia.

(7) Osobie, która wykonywałaby takie prawo, lub działałoby ono na jej korzyść, gdyby nie miał zastosowania ust. (5), a która w następstwie obowiązywania tego ustępu nie może następnie wykonywać tego prawa lub skorzystać z niego (zgodnie z okolicznościami), wypłacane jest słuszne odszkodowanie.

(8) Odszkodowanie wypłacane na podstawie ust. (7) wypłaca odbiorca lub przekazujący, lub obie strony.

(9) Akty podustawowe mogą na podstawie niniejszego ustępu uregulować rozstrzyganie sporów co do tego, czy i w jakiej wysokości należy się odszkodowanie określone w ust. (7), komu powinno być wypłacone i przez kogo.

(10) Ustępy (4)–(9) mają takie zastosowanie w odniesieniu do ustanowienia praw i udziałów, lub innych działań, w odniesieniu do mienia, jakie mają zastosowanie do przekazania mienia; zaś odniesienia do odbiorcy i przekazującego rozumiane są odpowiednio.

(11) Zaświadczenie wydawane przez sekretarza stanu stwierdzające, że mienie lub zobowiązanie zostało lub nie zostało przekazane na podstawie aktu podustawowego określonego w art. 60 lub 62 lub pkt. 2 Załącznika nr 2, jest rozstrzygającym dowodem takiego przekazania lub (zgodnie z okolicznościami) okoliczności, że do niego nie doszło.

(12) Zaświadczenie wydane przez sekretarza stanu i ministrów szkockich, stwierdzające, że mienie lub zobowiązanie zostało, lub nie zostało, przekazane na podstawie rozporządzenia królewskiego określonego w art. 90 lub 109, jest rozstrzygającym dowodem takiego przekazania lub (zgodnie z okolicznościami) okoliczności, że do niego nie doszło.

(13) W artykule niniejszym termin „prawo zwrotu” oznacza określone przepisami prawo do zwrotu lub powrotu mienia w określonych okolicznościach.

Ogólna zmiana aktów prawnych

Ministrowie Korony

117. W zakresie niezbędnym do wykonywania kompetencji przez członka rządu szkockiego w ramach kompetencji przekazanych w ramach dewolucji lub zakresie wynikającym z wykonywania tych kompetencji, wcześniejsze akty prawne lub akty urzędowe wydawane w ramach prerogatywy i wszystkie inne akty urzędowe i dokumenty rozumiane są w taki sposób, że odniesienia do ministrów Korony (dowolnie sformułowane) są odniesieniami lub obejmują odniesienia do ministrów szkockich.

Akty niższego rzędu*

118. – (1) Ust. (2) ma zastosowanie w odniesieniu do wykonywania przez członka rządu szkockiego w ramach kompetencji przekazanych w ramach dewolucji kompetencji do wydania, zatwierdzenia lub potwierdzenia aktów podstawowych.

(2) Jeśli wcześniejszy akt prawny przewiduje –

(a) przedkładanie parlamentowi lub izbie parlamentu aktów lub projektów aktów wydawanych w ramach wykonywania takiej kompetencji,

(b) unieważnianie lub potwierdzanie takich aktów lub projektów aktów poprzez lub na podstawie uchwały izby lub izb parlamentu, lub

(c) zakaz wydania takiego aktu bez wskazanego potwierdzenia,

wymogi takie obowiązują w zakresie, w jakim odnoszą się do wykonywania kompetencji przez członka rządu szkockiego w ramach kompetencji przekazanych w ramach dewolucji, w taki sposób, że wszystkie odniesienia w nich do parlamentu lub izby parlamentu są odniesieniami do Parlamentu Szkockiego.

(3) W przypadku, gdy –

* *Subordinate instruments*

(a) kompetencja do wydawania, potwierdzania lub zatwierdzania aktów podstawowych przyznana przez wcześniejszy akt prawny wykonywana jest przez szkocką władzę publiczną o mieszanych lub niezastrzeżonych funkcjach, oraz

(b) wcześniejszy akt prawny zawiera w odniesieniu do wykonywania kompetencji postanowienie wskazane w ust. (2),

postanowienie takie obowiązuje, w zakresie, w jakim odnosi się do wykonywania kompetencji przez taką władzę, w taki sposób, że wszystkie odniesienia w nim do parlamentu lub izby parlamentu są odniesieniami do Parlamentu Szkockiego.

(4) W przypadku, gdy –

(a) kompetencja do wydawania, potwierdzania lub zatwierdzania aktów podstawowych przyznana przez wcześniejszy akt prawny wykonywana jest w ramach kompetencji przekazanych w ramach dewolucji przez osobę inną niż minister Korony, członek rządu szkockiego lub szkocka władza publiczna o mieszanych lub niezastrzeżonych funkcjach, oraz

(b) wcześniejszy akt prawny zawiera w odniesieniu do wykonywania kompetencji postanowienie wskazane w ust. (2),

postanowienie takie obowiązuje, w zakresie, w jakim odnosi się do wykonywania kompetencji przez tę osobę, w taki sposób, że wszystkie odniesienia w nim do parlamentu lub izby parlamentu są odniesieniami do Parlamentu Szkockiego.

(5) Jeśli wcześniejszy akt prawny odnosi się do ustawy o aktach prawnych z 1946 r. w taki sposób, jakby kompetencja wskazana w ust. (3) lub (4) wykonywana byłaby przez ministra Korony, ustawę tę stosuje się w zakresie, w jakim kompetencja wykonywana jest w sposób wskazany w literze (a) ustępu (3) lub (4) (zgodnie z okolicznościami), w taki sposób, jakby kompetencja ta wykonywana byłaby przez ministrów szkockich.

Fundusz Skonsolidowany itp.

119. – (1) W artykule niniejszym termin „kompetencje szkockie” oznacza –

(a) kompetencje ministrów szkockich, Pierwszego Ministra lub Lorda Adwokata, które wykonywane są w ramach kompetencji przekazanych w ramach dewolucji,

(b) kompetencje szkockiej władzy publicznej o mieszanych lub niezastrzeżonych funkcjach.

(2) Z uwzględnieniem ust. (3) i (5), postanowienie wcześniejszego aktu prawnego, które –

(a) nakłada obowiązek lub upoważnia do wypłaty kwoty z Funduszu Skonsolidowanego lub z pieniędzy przekazanych przez Parlament, lub

(b) nakłada obowiązek lub upoważnia do wpłaty kwoty do Funduszu Skonsolidowanego,

traci moc obowiązującą w odniesieniu do kompetencji szkockich.

(3) Postanowienie wcześniejszego aktu prawnego, które –

(a) jest podstawą pobrania kwoty z Funduszu Skonsolidowanego,

(b) nakłada obowiązek wypłaty kwoty z Funduszu Skonsolidowanego bez dalszego przeznaczenia, lub

(c) nakłada obowiązek lub upoważnia do wypłaty kwoty z Funduszu Skonsolidowanego przez osobę inną niż minister Korony,

obowiązuje w odniesieniu do kompetencji szkockich w taki sposób, jakby przewidywało pobranie kwoty ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego lub nakładało obowiązek jej wypłaty z tego Funduszu bez dalszego zatwierdzenia lub nakładało obowiązek, lub upoważniało do wpłacania jej do Funduszu (zgodnie z okolicznościami).

(4) Ustępy (2) i (3) nie mają zastosowania do fragmentu ustawy o Wspólnotach Europejskich z 1972 r., od początku art. 2(3) do słów „takie zobowiązania Wspólnoty” (ogólna realizacja Traktatów).

(5) Postanowienie wcześniejszego aktu prawnego, które upoważnia do użycia kwot jako pieniędzy przekazanych przez Parlament zamiast wpłacania ich do Funduszu Skonsolidowanego, obowiązuje w odniesieniu do kompetencji szkockich w taki sposób, jakby upoważniało do użycia tych kwot jako wypłaconych ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego zgodnie z zasadami określonymi w art. 65(1)(c) zamiast wpłacanych do tego Funduszu.

(6) W przypadku, gdy uprawnienie do udzielania pożyczki określone we wcześniejszym akcie prawnym wykonywane jest przez ministrów szkockich, ust. (7) ma zastosowanie do kwot, które, na potrzeby wykonania tego uprawnienia lub w jego następstwie (poza wskazanym ustępem), musiałyby –

(a) zostać wydane przez ministerstwo skarbu z Państwowego Funduszu Pożyczkowego, lub

(b) zostać wpłacone do tego Funduszu.

(7) Zamiast tego kwoty te –

(a) wpłacane są ze Szkockiego Funduszu Skonsolidowanego bez dalszego zatwierdzenia, lub

(b) wpłacane są do tego Funduszu,

(zgodnie z okolicznościami).

Zestawienia rachunkowe i ich badanie

120. Postanowienie wcześniejszego aktu prawnego, które

(a) nakłada obowiązek kontroli zestawienia rachunkowego, potwierdzania go i składania sprawozdań na jego temat przez Kontrolera i Audytora Generalnego lub podlegania jego wglądowi, lub

(b) wymaga od niego dostępu do innych dokumentów w celu wykonania takiego badania,

obowiązuje w odniesieniu do kompetencji szkockich (w znaczeniu określonym w art. 119) w taki sposób, jakby odniesienia do Kontrolera i Audytora Generalnego były odniesieniami do Głównego Szkockiego Kontrolera Rachunkowego.

Obowiązek składania sprawozdań itp. parlamentowi

121. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy

(a) wcześniejszy akt prawny przewiduje przedkładanie sprawozdań parlamentowi lub jego izbie, oraz

(b) sprawozdanie to dotyczy kompetencji szkockich.

(2) Jeśli sprawozdanie dotyczy wyłącznie kompetencji szkockich przedkładane jest Parlamentowi Szkockiemu.

(3) W innym przypadku, przedkładane jest zarówno Parlamentowi Szkockiemu, jak i (zgodnie z okolicznościami) izbie parlamentu.

(4) W artykule niniejszym –

termin „sprawozdanie” obejmuje zestawienia rachunkowe i oświadczenia,

termin „kompetencje szkockie” ma znaczenie określone w art. 119.

Ziemia Korony

122. – (1) W przepisach dotyczących zastosowania wcześniejszego aktu prawnego do ziemi Korony –

(a) odniesienia do ministra Korony lub departamentu rządowego rozumiane są jako odniesienia obejmujące ministrów szkockich i Lorda Adwokata, oraz

(b) odniesienia do ministra Korony lub departamentu rządowego zarządzającego ziemią rozumiane są jako odniesienia obejmujące członka rządu szkockiego zarządzającego ziemią.

(2) W artykule niniejszym termin „ziemia Korony” ma takie same znaczenie jak w art. 242 ustawy o planowaniu miejskim i wiejskim (Szkocja) z 1997 r.

Oplata stemplowa

123. W art. 55 ustawy finansowej z 1987 r. (wyłączenia Korony spod opłaty stemplowej) odniesienia do ministra Korony rozumiane są jako odniesienia obejmujące ministrów szkockich, Lorda Adwokata i korporację parlamentarną.

Zmiana artykułu 94 i 117-122

124. – (1) Akty podustawowe mogą przewidywać brak zastosowania lub stosowanie ze zmianami postanowień art. 94 i 117–122, w przypadkach, które osoba wydająca akt uzna za właściwe.

(2) Akty podustawowe wydane przez Jej Królewską Mość w Radzie lub ministra Korony na podstawie niniejszej ustawy mogą także, w związku z innymi postanowieniami aktów, przewidywać brak zastosowania lub stosowanie ze zmianami postanowień art. 94 i 117–122.

Zmiany i uchylenia

Zmiany i uchylenia

125. – (1) Załącznik nr 8 (wprowadzający zmiany i uchylenia) uzyskuje moc obowiązującą.

(2) Akty prawne wskazane w Załączniku nr 9 zostają uchylone w zakresie określonym w tym Załączniku.

Postanowienia końcowe

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych

126. – (1) W ustawie niniejszej –

termin „akty podustawowe” ma takie same znaczenie jak w ustawie o interpretacji z 1978 r. i obejmuje też akty wydane na podstawie ustawy Parlamentu Szkockiego,

termin „akt prawny” obejmuje ustawy Parlamentu Szkockiego, prawodawstwo Irlandii Północnej (w znaczeniu określonym w ustawie o Irlandii Północnej z 1998 r. oraz akty prawne zawarte w aktach podustawowych, a także obejmuje akty prawne zawarte w ustawach parlamentu lub w aktach podustawowych, kiedykolwiek przyjętych lub wydanych,

termin „akt urzędowy wydawany w ramach prerogatywy” oznacza rozporządzenie królewskie, nakaz, edykt i inne akty wydane w ramach prerogatywy,

termin „departament rządowy” oznacza departament rządu Zjednoczonego Królestwa,

termin „dokument” oznacza to, co zawiera informację w jakiegokolwiek formie (odniesienia do przedstawienia dokumentu rozumiane są odpowiednio),

termin „główny dzień wejścia ustawy w życie” oznacza dzień wyznaczony zarządzeniem określonym w art. 130, który w tym zarządzeniu wyznaczony zostaje jako główny dzień wejścia ustawy w życie,

termin „jednostka organizacyjna” obejmuje jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,

termin „kompetencje” obejmuje prawa i obowiązki, a termin „przyznać”, w odniesieniu do kompetencji, obejmuje ustanowienie,

termin „Konwencja Praw Człowieka” oznacza –

(a) Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przyjętą przez Radę Europy w Rzymie, 4 listopada 1950 r., oraz

(b) Protokoły dodatkowe,

obowiązujące w odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa,

termin „mienie” obejmuje wszelkie prawa i udziały,

termin „minister Korony” obejmuje ministerstwo skarbu,

terminy „okręgi” i „regiony” w odniesieniu do Parlamentu oznaczają okręgi i regiony przewidziane w Załączniku nr 1,

termin „Parlament” oznacza Parlament Szkocki,

termin „parlamentarny” w odniesieniu do okręgów, wyborów i wyborców oznacza odniesienia do parlamentu Zjednoczonego Królestwa,

termin „porządek prac” w odniesieniu do Parlamentu obejmuje porządek prac komisji lub podkomisji,

termin „poseł okręgowy” oznacza posła do Parlamentu reprezentującego okręg,

termin „poseł regionalny” oznacza posła do Parlamentu reprezentującego region,

termin „prawa określone w Konwencji” ma takie same znaczenie jak w ustawie o prawach człowieka z 1998,

termin „regulamin” oznacza regulamin Parlamentu,

termin „rok budżetowy” oznacza rok kończący się 31 marca,

termin „Szkocja” obejmuje te wody wewnętrzne i morze terytorialne Zjednoczonego Królestwa, które przylegają do Szkocji,

termin „szkocka strefa” oznacza morze w obrębie brytyjskich limitów połowowych (to znaczy, limitów określonych w art. 1 ustawy o limitach połowowych z 1976 r. lub na jego podstawie), które przylega do Szkocji,

termin „szkocka władza publiczna” oznacza osoby prawa publicznego (poza korporacją parlamentarną), urząd publiczny lub osobę piastującą taki urząd, których kompetencje wykonywane są wyłącznie w Szkocji lub w odniesieniu do Szkocji,

termin „trybunał” oznacza trybunał, przed którym może być prowadzone postępowanie prawne,

terminy „zawodowy fundusz emerytalny”, „osobisty fundusz emerytalny” oraz „fundusz emerytalny służby państwowej” mają znaczenie nadane przez art. 1 ustawy o funduszach emerytalnych z 1993 w taki sposób, jakby odniesienia do zatrudnionych zarobkujących w definicji emerytur osobistych odnosiły się do wszelkich zarobkujących,

termin „zmiana” obejmuje poprawki i uchylenie,

(2) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim wyznaczyć lub postanowić o wyznaczeniu na potrzeby niniejszej ustawy granicy pomiędzy wodami, które mają być traktowane jako wody wewnętrzne lub morze terytorialne Zjednoczonego Królestwa, lub morze w obrębie brytyjskich limitów połowowych, przylegające do Szkocji bądź nie.

(3) Na potrzeby niniejszej ustawy –

(a) kwestia odnoszenia się kompetencji jednostki organizacyjnej, departamentu rządowego, urzędu lub osoby piastującej urząd do spraw zastrzeżonych, rozstrzygana jest poprzez uwzględnienie celu, dla którego kompetencja jest wykonywana, z wzięciem pod uwagę (między innymi) prawdopodobnych konsekwencji we wszystkich okolicznościach wykonania kompetencji, ale

(b) jednostki organizacyjne, do których zastosowanie ma pkt. 3 Części III Załącznika nr 5 traktowane są w taki sposób, jakby wszystkie ich kompetencje odnosiły się spraw zastrzeżonych.

(4) Odniesienia w niniejszej ustawie do szkockiego prawa prywatnego dotyczą następujących działów prawa cywilnego Szkocji –

(a) zasady ogólne prawa prywatnego (obejmujące prawo prywatne międzynarodowe),

(b) prawo osobowe (obejmujące osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej),

(c) prawo zobowiązań (obejmujące zobowiązania umowne, zobowiązania jednostronne, delikty, bezpodstawne wzbogacenie i prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia),

(d) prawo własności (obejmujące nieruchomości i ruchomości, powiernictwo i sukcesję),

(e) prawo procesowe (obejmujące właściwość sądu, środki procesowe, środki dowodowe, tryb postępowania, nakazy, uznawanie i wykonywanie zarządzeń sądowych, przedawnienie roszczeń i arbitraż),

a także obejmują odniesienia do sądowej kontroli działań administracji.

(5) Odniesienia w niniejszej ustawie do szkockiego prawa karnego obejmują czyny zabronione, właściwość sądu, środki dowodowe oraz kary i postępowanie z przestępcami.

(6) Odniesienia w niniejszej ustawie i w innych aktach prawnych do administracji szkockiej dotyczą osób piastujących urzędy w administracji szkockiej oraz pracowników administracji szkockiej.

(7) Na potrzeby niniejszej ustawy –

(a) odniesienia do osób piastujących urzędy w administracji szkockiej dotyczą –

(i) członków rządu szkockiego i wiceministrów,

(ii) osób piastujących w administracji urzędy nieministerialne, oraz

(b) odniesienia do pracowników administracji szkockiej dotyczą personelu osób określonych w literze (a).

(8) Na potrzeby niniejszej ustawy, urzędy nieministerialne to –

(a) kierownik centralnego urzędu do spraw narodzin, zgonów i związków małżeńskich, strażnik rejestrów Szkocji i strażnik archiwów szkockich, oraz

(b) inne urzędy określone w rozporządzeniu królewskim wydanym przez Jej Królewską Mość na podstawie niniejszego ustępu.

(9) W ustawie niniejszej –

(a) wszystkie prawa, uprawnienia, zobowiązania, obowiązki i ograniczenia ustanawiane lub powstające od czasu do czasu na mocy Traktatów Wspólnotowych lub na ich podstawie, oraz

(b) wszystkie środki i postępowania od czasu do czasu przewidywane przez Traktaty Wspólnotowe lub na ich podstawie, określane są jako „prawo wspólnotowe”.

(10) W ustawie niniejszej termin „zobowiązania międzynarodowe” oznacza zobowiązania międzynarodowe Zjednoczonego Królestwa poza zobowiązaniem do przestrzegania i realizacji prawa wspólnotowego lub praw określonych w Konwencji.

(11) W ustawie niniejszej termin „na podstawie” obejmuje „poprzez” lub „na podstawie”.

Indeks zdefiniowanych wyrażeń

127. W ustawie niniejszej wyrażenia zestawione w lewej kolumnie mają znaczenie nadane przez przepisy zestawione w prawej kolumnie lub winny być interpretowane zgodnie z nimi.

Wyrażenie	Przepis niniejszej ustawy
Administracja szkocka	art. 126(6)
Adwokat Generalny	art. 32(4)
Akt prawny	art. 113(6) i 126(1)
Akt urzędowy wydany w ramach prerogatywy	art. 126(1)
Akty podstawowe	art. 126(1)
Członek rządu szkockiego	art. 44(1)
Departament rządowy	art. 126(1)
Dokument	art. 126(1)
Głos regionalny	art. 6(2)
Główny dzień wejścia ustawy w życie	art. 126(1)
Główny Szkocki Kontroler Rachunkowy	art. 69
Jednostka organizacyjna	art. 126(1)
Komisja Sądownicza	art. 32(4)
Kompetencje	art. 126(1)
Kompetencje przekazane w ramach dewolucji (w odniesieniu do wykonywania kompetencji)	art. 54
Kompetencje utrzymane (w odniesieniu do Lorda Adwokata)	art. 52(6)
Konwencja Praw Człowieka	art. 126(1)
Korporacja parlamentarna	art. 21(1)
Lista regionalna (w odniesieniu do partii)	art. 5(4)
Mienie	art. 126(1)
Minister Korony	art. 126(1)
Ministrowie szkoccy	art. 44(2)
Na podstawie	art. 126(11)
Okręgi i posłowie okręgowi	art. 126(1)
Osoby piastujące urząd w administracji szkockiej	art. 126(7)
Parlament	art. 126(1)
Parlamentarny (w odniesieniu do okręgów, wyborów i wyborców)	art. 126(1)
Pieczęć szkocka	art. 2(6)
Ponadgraniczna władza publiczna	art. 88(5)

Porządek prac	art. 126(1)
Pracownicy administracji szkockiej	art. 126(7)
Pracownicy Parlamentu	pkt. 3 Załącznika nr 2
Prawa określone w Konwencji	art. 126(1)
Prawo wspólnotowe	art. 126(9)
Przewodniczący Parlamentu	art. 19
Regionalny komisarz wyborczy	art. 12(6)
Regiony i posłowie regionalni	art. 126(1)
Regulamin	art. 126(1)
Rok budżetowy	art. 126(1)
Sekretarz Parlamentu i Asystent Sekretarza Szkocja	art. 20 i pkt. 3 Zał. nr 2
Szkocka strefa	art. 126(1) i (2)
Szkocka władza publiczna	art. 126(1)
Szkocka władza publiczna o mieszanych lub niezastrzeżonych kompetencjach	pkt 1 i 2 Cz. III Zał. nr 5
Szkockie prawo karne	art. 126(5)
Szkockie prawo prywatne	art. 126(4)
Trybunał	art. 126(1)
Uprawnienie otwarte	art. 112(3)
Urzędy nieministerialne w administracji szkockiej	art. 126(8)
Ustawa Parlamentu Szkockiego	art. 28(1)
Wcześniejszy akt prawny	art. 53(3)
Zakres uprawnień ustawodawczych	art. 29
Zarejestrowana partia polityczna	art. 5(9)
Zawodowy fundusz emerytalny, osobisty fundusz emerytalny, fundusz emerytalny służby państwowej	art. 126(1)
Zmiana	art. 126(1)
Zobowiązania międzynarodowe	art. 126(10)

Wydatki

128. – (1) Z pieniędzy przekazanych przez Parlament wypłacane są –

(a) wydatki ponoszone przez ministrów Korony na podstawie niniejszej ustawy, oraz

(b) powiększone, w związku z niniejszą ustawą, kwoty wypłacane z pieniędzy przekazanych w ten sposób na podstawie innego aktu prawnego.

(2) Do Funduszu Skonsolidowanego wpłacane są kwoty otrzymywane przez ministrów Korony na podstawie niniejszej ustawy, które nie podlegają wpłacie do Państwowego Funduszu Pożyczkowego.

Przepisy przejściowe itp.

129. – (1) Akty podustawowe mogą zawierać przepisy uznane przez osoby wydające je za niezbędne lub wskazane dla celów przejściowych lub tymczasowych w związku z wejściem w życie przepisów niniejszej ustawy.

(2) Jeśli którykolwiek z wskazanych przepisów wejdzie w życie przed wejściem w życie (lub pełnym wejściem w życie) ustawy o prawach człowieka z 1998, przepis ten obowiązuje do czasu wejścia tej ustawy w życie w taki sposób, w jaki obowiązywał będzie po jej wejściu w życie: art. 29(2)(d), 57(2) i (3), 100 i 126(1) oraz Załącznik nr 6.

Wejście w życie

130. – (1) Art. 19–43, Części II–V, art. 117–124 i art. 125 (poza odniesieniami do pkt. 10, 11, 19 i 23(1) i (6) Załącznika nr 8) wchodzi w życie w dniu wyznaczonym zarządzeniem przez sekretarza stanu.

(2) Na podstawie niniejszego artykułu dla różnych celów mogą być wyznaczone różne dni.

Odniesienie

131. Art. 25 odnosi się wyłącznie do Szkocji.

Krótki tytuł

132. Ustawa niniejsza może być przytaczana jako ustawa o Szkocji z 1998 r.

USTAWA O USTROJU WALII Z 2006 R.

(*Government of Wales Act, 2006*)

(2006, c. 32)

Ustawa regulująca ustrój Walii
[25 lipca 2006]

Za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz Izby Gmin, zebranych w obecnym Parlamencie i z ich upoważnienia Jej Królewska Mość zarządza co następuje:

CZĘŚĆ I NARODOWE ZGROMADZENIE WALIJSKIE

Zgromadzenie

Zgromadzenie

1. – (1) Ustanawia się Zgromadzenie Walijskie zwane Narodowym Zgromadzeniem Walijskim czyli *Cynulliad Cenedlaethol Cymru* (określane w niniejszej ustawie jako „Zgromadzenie”).

(2) Zgromadzenie składa się z –

(a) jednego członka z każdego okręgu (określani w niniejszej ustawie jako „członkowie okręgowi Zgromadzenia”), oraz

(b) członków z każdego regionu wyborczego (określani w niniejszej ustawie jako „członkowie regionalni Zgromadzenia”).

(3) Członkowie Zgromadzenia (określani tak w niniejszej ustawie) wybierani są zgodnie z przepisami niniejszej ustawy lub przepisami wydanymi na jej podstawie dotyczącymi –

(a) przeprowadzania wyborów powszechnych członków Zgromadzenia (w celu wyboru całego Zgromadzenia), oraz

(b) obsadzania wygasłych mandatów w Zgromadzeniu.

(4) Nicobsadzone mandaty nie wpływają na ważność działań Zgromadzenia.

(5) W ustawie niniejszej termin „działania Zgromadzenia” oznacza działania –

- (a) Zgromadzenia,
- (b) komisji Zgromadzenia, lub
- (c) podkomisji takich komisji.

Okręgi i regiony wyborcze

2. – (1) Okręgami wyborczymi są parlamentarne okręgi wyborcze w Walii (określone w zarządzeniu o parlamentarnych okręgach wyborczych i regionach wyborczych (Walia) z 2006 r. (S.I. 2006/1041)).

(2) Tworzy się pięć regionów wyborczych.

(3) Regiony wyborcze określone są w zarządzeniu o parlamentarnych okręgach wyborczych i regionach wyborczych (Walia) z 2006 r.

(4) W każdym regionie wyborczym obsadza się cztery mandaty.

(5) Przepisy dotyczące zmian w regionach wyborczych i przydziale mandatów w tych regionach określone są w Załączniku nr 1.

(6) Ustępy (1), (3) i (4) stosuje się z uwzględnieniem dowolnego rozporządzenia królewskiego wydanego na podstawie ustawy o okręgach wyborczych do Parlamentu z 1986 r. (c. 56), w zakresie rozszerzonego obowiązywania tej ustawy mocą tego Załącznika.

Wybory powszechne

Zwykłe wybory powszechne

3. – (1) Głosowanie w zwykłych wyborach powszechnych przeprowadzane jest w pierwszy czwartek maja czwartego roku kalendarzowego następującego po roku, w którym odbyły się wcześniejsze zwykłe wybory powszechne, o ile inny dzień głosowania nie zostanie przewidziany w zarządzeniu zgodnie z art. 4.

(2) Jeśli głosowanie przeprowadzone zostanie w pierwszy czwartek maja, Zgromadzenie –

(a) zostaje rozwiązane na mocy niniejszego artykułu na początku okresu minimalnego kończącego się tego dnia, oraz

(b) musi zebrać się w terminie siedmiu dni od dnia głosowania.

(3) W ust. (2) termin „okres minimalny” oznacza okres ustalony zgodnie z zarządzeniem wydanym na podstawie art. 13.

(4) Podczas obliczania terminów na potrzeby ust. (2)(b) nie uwzględnia się następujących dni –

- (a) soboty i niedziele;

(b) dni wolne od pracy w Walii na podstawie ustawy o transakcjach bankowych i finansowych z 1971 r. (c. 80), lub

(c) dni publicznego dziękczynienia lub żałoby.

Uprawnienie do zmiany daty zwykłych wyborów powszechnych

4. – (1) Sekretarz stanu* może zarządzeniem postanowić o przeprowadzeniu głosowania w zwykłych wyborach powszechnych –

(a) nie wcześniej niż miesiąc przed, lub

(b) nie później niż miesiąc po pierwszym czwartku maja.

(2) Zarządzenie określone w niniejszym artykule musi przewidywać –

(a) rozwiązanie Zgromadzenia w dniu określonym w zarządzeniu, oraz

(b) jego zebranie w terminie siedmiu dni od dnia głosowania.

(3) Podczas obliczania terminów na potrzeby ust. (2)(b) nie uwzględnia się następujących dni –

(a) soboty i niedziele,

(b) Wielki Piątek,

(c) dni wolne od pracy w Walii na podstawie ustawy o transakcjach bankowych i finansowych z 1971 r. (c. 80), oraz

(d) dni publicznego dziękczynienia lub żałoby.

(4) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może przewidywać, że –

(a) przepisy ustaw o przedstawicielstwie narodowym lub przepisy wydane na ich podstawie, lub

(b) inne akty prawne odnoszące się do wyboru członków Zgromadzenia, obowiązywały będą z takimi zmianami lub zastrzeżeniami, jakie sekretarz stanu uzna za właściwe w związku ze zmianą dnia głosowania.

(5) Zarządzenie określone w niniejszym artykule nie zostanie wydane bez konsultacji sekretarza stanu z ministrami walijskimi.

(6) Akt prawny** zawierający zarządzenie określone w niniejszym artykule podlega uchyleniu na podstawie uchwały izby Parlamentu.

Nadzwyczajne wybory powszechne

5. – (1) Sekretarz stanu musi zaproponować datę przeprowadzenia głosowania w nadzwyczajnych wyborach powszechnych, jeśli zastosowanie ma ust. (2) lub (3).

(2) Ustęp niniejszy jest stosowany, jeśli –

* Chodzi o wskazanie, że daną czynność może podjąć członek rządu o charakterze szefa departamentu rządowego.

** *statutory instrument*.

(a) Zgromadzenie postanowi, że powinno się rozwiązać, oraz

(b) uchwała Zgromadzenia zostanie przyjęta w głosowaniu, w którym głosujących za będzie nie mniej niż dwie trzecie ogólnej liczby członków Zgromadzenia.

(3) Ustęp niniejszy jest stosowany, jeśli okres, w którym Zgromadzenie zgodnie z art. 47 powinno nominować jednego z członków Zgromadzenia na stanowisko Pierwszego Ministra, zakończy się bez dokonania takiej nominacji.

(4) Jeśli sekretarz stanu proponuje datę zgodnie z ust. (1), Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim –

(a) rozwiązać Zgromadzenie i postanowić o przeprowadzeniu nadzwyczajnych wyborów powszechnych,

(b) postanowić o przeprowadzeniu głosowania w proponowanej dacie, oraz

(c) postanowić o zebraniu się Zgromadzenia w terminie siedmiu dni od dnia głosowania.

(5) Jeśli głosowanie zostanie przeprowadzone zgodnie z niniejszym artykułem w okresie sześciu miesięcy kończącym się w dniu, w którym przeprowadzone zostałyby głosowanie w następnych zwykłych wyborach powszechnych (nie biorąc pod uwagę art. 4), te zwykłe wybory powszechne nie zostaną przeprowadzone.

(6) Ustęp (5) nie powoduje jednak zmiany roku, w którym powinny być przeprowadzone kolejne zwykłe wybory powszechne.

(7) Podczas obliczania terminów na potrzeby ust. (4)(c) nie uwzględnia się następujących dni –

(a) soboty i niedziele,

(b) Wigilia Bożego Narodzenia, Boże Narodzenie i Wielki Piątek,

(c) dni wolne od pracy w Walii na podstawie ustawy o transakcjach bankowych i finansowych z 1971 r. (c. 80), oraz

(d) dni publicznego dziękczynienia lub żałoby.

Głosowanie w wyborach powszechnych

6. – (1) Każda osoba uprawniona do głosowania w wyborach powszechnych w okręgu dysponuje dwoma głosami.

(2) Jeden (określany w niniejszej ustawie jako głos okręgowy) to głos, który może być oddany na kandydata na członka Zgromadzenia z okręgu.

(3) Drugi (określany w niniejszej ustawie jako głos regionalny) to głos, który może być oddany na –

(a) zarejestrowaną partię polityczną, która zgłosiła listę kandydatów na członków Zgromadzenia w regionie, w którym znajduje się dany okręg, lub

(b) osobę fizyczną, która jest kandydatem na członka Zgromadzenia z tego regionu.

(4) Członek Zgromadzenia wybierany jest w okręgu według systemu większości zwykłej.

(5) Członkowie Zgromadzenia wybierani są w każdym regionie według proporcjonalnego systemu dodatkowego mandatu określonego w niniejszej Części.

(6) W ustawie niniejszej termin „zarejestrowana partia polityczna” oznacza partię zarejestrowaną zgodnie z Częścią II ustawy o partiach politycznych, wyborach i referendach z 2000 r. (c. 41).

Kandydaci w wyborach powszechnych

7. – (1) W wyborach powszechnych nie można kandydować na członka okręgowego z więcej niż jednego okręgu.

(2) Zarejestrowana partia polityczna może zgłosić listę kandydatów w wyborach powszechnych na członków Zgromadzenia w regionie.

(3) Listę zgłasza się regionalnemu komisarzowi wyborczemu.

(4) Lista nie może zawierać więcej niż 12 osób (ale może zawierać wyłącznie jedną).

(5) Na liście nie może znajdować się osoba, która –

(a) znajduje się na innej liście zgłoszonej w regionie lub liście zgłoszonej w innym regionie,

(b) jest kandydatem indywidualnym na członka Zgromadzenia w tym lub innym regionie,

(c) jest kandydatem na członka okręgowego.

(6) Nie może być kandydatem indywidualnym na członka Zgromadzenia w regionie osoba, która –

(a) znajduje się na liście zgłoszonej przez zarejestrowaną partię polityczną w tym lub innym regionie,

(b) jest kandydatem indywidualnym na członka Zgromadzenia w innym regionie,

(c) jest kandydatem na członka okręgowego.

(7) W ustawie niniejszej termin „regionalny komisarz wyborczy” w odniesieniu do regionu wyborczego oznacza osobę wyznaczoną na regionalnego komisarza wyborczego w danym regionie zgodnie z zarządzeniem określonym w art. 13.

Obliczanie liczby regionalnej

8. – (1) Artykuł niniejszy i art. 9 dotyczą wyboru członków regionalnych w wyborach powszechnych.

(2) Przed ustaleniem osób wybranych na członków regionalnych w danym regionie ustala się osoby, które zostały wybrane na członków okręgowych w każdym okręgu regionu.

(3) Dla każdej zarejestrowanej partii politycznej, która zgłosiła listę kandydatów w regionie –

(a) sumuje się głosy regionalne oddane na partię w okręgach danego regionu, zaś

(b) liczba uzyskana na podstawie litery (a) dzielona jest następnie przez sumę liczby jeden plus liczby kandydatów tej partii wybranych na członków Zgromadzenia w tych okręgach.

(4) Dla każdego kandydata indywidualnego na członka Zgromadzenia w regionie sumuje się liczbę głosów regionalnych oddanych na tego kandydata w okręgach danego regionu.

(5) Liczba uzyskana –

(a) na podstawie ust. (3)(b), w przypadku zarejestrowanej partii politycznej, lub

(b) na podstawie ust. (4), w przypadku kandydata indywidualnego, określa się w niniejszej ustawie jako liczbę regionalną tej partii lub kandydata indywidualnego.

Przydział mandatów posłom regionalnym

9. – (1) Pierwszy mandat regionalny jest przydzielany partii lub kandydatowi indywidualnemu z najwyższą liczbą regionalną.

(2) Drugi i kolejne mandaty regionalne są przydzielane partii lub kandydatowi indywidualnemu z najwyższą liczbą regionalną po przeprowadzeniu ponownych obliczeń przewidzianych w ust. (3).

(3) Ustęp niniejszy wymaga przeprowadzenia ponownych obliczeń określonych w art. 8(3)(b) w odniesieniu do partii –

(a) w stosunku do której zastosowanie ust. (1) spowodowało przyznanie mandatu tej partii, na potrzeby pierwszego zastosowania ust. (2), lub

(b) na potrzeby każdego kolejnego zastosowania ust. (2), jeśli poprzednie zastosowanie tego ustępu spowodowało przyznanie mandatu tej partii;

zaś ponowne obliczenie przeprowadzane będzie po dodaniu liczby jeden do sumy wskazanej w art. 8(3)(b).

(4) Kandydat indywidualny wybrany uprzednio na członka regionalnego nie jest brany pod uwagę.

(5) Mandaty regionalne przydzielone partii są obsadzane przez osoby znajdujące się na liście tej partii w kolejności, w jakiej znajdują się na liście.

(6) Po wyczerpaniu listy partii poprzez wybór znajdujących się na niej osób na członków regionalnych w wyniku uprzedniego zastosowania ust. (1) lub (2), partia ta nie jest uwzględniana.

(7) Jeśli podczas stosowania ust. (1) lub (2) okaże się, że najwyższą liczbę regionalną uzyskały dwie lub więcej partie lub kandydaci indywidualni, ustęp ten będzie stosowany do nich wszystkich.

(8) Jednakże, jeśli zastosowanie ust. (7) spowodowałoby przydział mandatów przekraczających liczbę mandatów w Zgromadzeniu, ust. (1) i (2) nie są stosowane, dopóki –

(a) nie zostanie przeprowadzone ponowne obliczenie określone w art. 8(3)(b) po dodaniu liczby jeden do liczby głosów oddanych na każdą z partii z taką liczbą regionalną, oraz

(b) nie zostanie dodana liczba jeden do liczby głosów oddanych na każdego kandydata indywidualnego z taką liczbą regionalną.

(9) Jeśli i po tym okaże się, że najwyższą liczbą regionalną nadal uzyskały dwie lub więcej partie, lub kandydaci indywidualni, regionalny komisarz wyborczy wybiera spośród nich w drodze losowania.

Wygaśnięcie mandatu

Wygaśnięcie mandatu okręgowego

10. – (1) Artykuł niniejszy jest stosowany w przypadku wygaśnięcia mandatu okręgowego.

(2) W okręgu przeprowadza się wybory uzupełniające, z uwzględnieniem ust. (7).

(3) W wyborach tych każda osoba uprawniona do głosowania dysponuje tylko głosem okręgowym, zaś członek okręgowy wybierany jest według systemu większości zwykłej.

(4) Datę głosowania ustala Przewodniczący Zgromadzenia*.

(5) Data ta przypada w okresie trzech miesięcy rozpoczynającym się od wygaśnięcia.

(6) Jeśli jednak Przewodniczący Zgromadzenia nie dowie się o wygaśnięciu w ciągu miesiąca, datę ustala się na dzień przypadający w okresie trzech miesięcy rozpoczynającym się od chwili, w której Przewodniczący dowie się o wygaśnięciu.

* *Presiding Officer*

(7) Wybory nie są przeprowadzane, jeśli Przewodniczący Zgromadzenia uzna, że ostateczna data przeprowadzenia głosowania przypadłaby w okresie trzech miesięcy kończącym się w dniu, w którym zostałyby przeprowadzone głosowanie w następnych zwykłych wyborach powszechnych (nie biorąc pod uwagę art. 4).

(8) Regulamin określi sposób ustalania daty wygaśnięcia na potrzeby niniejszego artykułu.

(9) Nie może kandydować w wyborach uzupełniających osoba, która jest –

(a) członkiem Zgromadzenia, lub

(b) kandydatem w innych takich wyborach.

Wygaśnięcie mandatu regionalnego

11. – (1) Artykuł niniejszy jest stosowany w przypadku wygaśnięcia mandatu regionalnego.

(2) Jeśli członek regionalny został wybrany (na podstawie art. 9 lub niniejszego artykułu) z listy zarejestrowanej partii politycznej, regionalny komisarz wyborczy podaje Przewodniczącemu Zgromadzenia nazwisko osoby, która obejmie zwolniony mandat.

(3) Podane w ten sposób może być wyłącznie nazwisko osoby, która –

(a) znajduje się na liście przekazanej przez zarejestrowaną partię polityczną w ostatnich wyborach powszechnych,

(b) pragnie objąć mandat regionalny z tego regionu,

(c) a do której nie ma zastosowania ust. (4).

(4) Ustęp niniejszy ma zastosowanie do osoby, która –

(a) nie jest członkiem tej zarejestrowanej partii politycznej, oraz

(b) zarejestrowana partia polityczna powiadomi regionalnego komisarza wyborczego, że nazwiska tej osoby nie należy podawać Przewodniczącemu Zgromadzenia jako nazwiska osoby, która obejmie zwolniony mandat.

(5) Jeśli jednak więcej niż jedna osoba spełnia warunki określone w ust. (3), regionalny komisarz wyborczy może podać wyłącznie nazwisko osoby, która była wyżej lub najwyżej na tej liście.

(6) Osoba, której nazwisko podano w sposób określony w ust. (2), traktowana jest tak, jakby stwierdzono jej wybór na członka regionalnego w danym regionie w dniu, w którym Przewodniczący Zgromadzenia otrzymał powiadomienie dotyczące tej osoby.

(7) Mandat pozostaje nieobsadzony do następnych wyborów zwykłych –

(a) jeśli członek regionalny został wybrany jako kandydat indywidualny, lub

(b) jeśli ten członek regionalny został wybrany z listy zarejestrowanej partii politycznej, ale nikt nie spełnia warunków określonych w ust. (3).

(8) Na potrzeby niniejszego artykułu, osoba znajdująca się na liście przekazanej przez zarejestrowaną partię polityczną w ostatnich wyborach powszechnych, która –

(a) została wybrana w tych wyborach na członka regionalnego zgodnie z art. 9 (nawet jeśli jej wybór był nieważny),

(b) następnie była kandydatem w wyborach przeprowadzonych na podstawie art. 10 (niezależnie od tego czy została wybrana), lub

(c) następnie została wybrana na podstawie niniejszego artykułu (nawet jeśli jej wybór był nieważny),

traktowana jest od swego wyboru lub od wyboru zwycięskiego kandydata w wyborach, jakby nie znajdowała się na liście.

Prawa wyborcze i przeprowadzanie wyborów

Prawo do głosowania

12. – (1) Osoby uprawnione do głosowania w wyborach członków Zgromadzenia (lub członka Zgromadzenia) w okręgu to osoby, które w dniu głosowania –

(a) byłyby uprawnione do głosowania w wyborach zarządu lokalnego w rejonie wyborczym znajdującym się całkowicie lub częściowo w danym okręgu, oraz

(b) są ujęte w rejestrze wyborców zarządu lokalnego pod adresem znajdującym się w danym okręgu.

(2) Wyborca nie może –

(a) oddać więcej niż jeden głos okręgowy lub więcej niż jeden głos regionalny w tym samym okręgu w wyborach powszechnych,

(b) głosować w więcej niż jednym okręgu w wyborach powszechnych, lub

(c) oddać więcej niż jeden głos w wyborach przeprowadzanych na podstawie art. 10.

Uprawnienie do wydawania przepisów dotyczących wyborów itp.

13. – (1) Sekretarz stanu może zarządzeniem uregulować –

(a) przeprowadzanie wyborów członków Zgromadzenia,

(b) składanie protestów wyborczych oraz konsekwencje nieprawidłowości, oraz

(c) wyznaczenie członków Zgromadzenia w inny sposób niż w wyborach.

(2) Przepisy ustanowione zgodnie z ust. (1)(a) dotyczyć mogą w szczególności –

(a) rejestracji wyborców,

(b) pomijania zmian w rejestrze wyborców,

(c) ograniczeń w wydatkach wyborczych kandydatów (oraz ustanowienia przestępstw w związku z ograniczaniem takich wydatków),

(d) połączenia głosowań w wyborach do Zgromadzenia i innych wyborach, oraz

(e) zmian w stosowaniu art. 6 i 8(2), jeśli zaniechano przeprowadzenia głosowania w wyborach członka Zgromadzenia (lub jeśli ich obwieszczenie zostało cofnięte).

(3) Przepisy ustanowione zgodnie z ust. (1)(c) dotyczyć mogą w szczególności zmian art. 11(3)–(5).

(4) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może –

(a) nakazać stosowanie lub włączenie, ze zmianami i wyjątkami lub bez nich, przepisów zawartych w aktach prawa wyborczego lub przepisach wydanych na ich podstawie,

(b) zmieniać normy zawarte w ustawach o przedstawicielstwie narodowym lub przepisach wydanych na ich podstawie, w sposób wymagany do użycia ich zarówno do pierwotnego celu, jak i do wyborów do Zgromadzenia, oraz

(c) zmieniać przepisy zawarte w aktach prawnych dotyczących rejestracji wyborców w wyborach parlamentarnych lub zarządu lokalnego, lub przepisy wydane na ich podstawie, w sposób wymagany przepisami niniejszej ustawy lub zarządzenia wydanego na podstawie niniejszego artykułu.

(5) W ust. (4)(a) termin „akty prawa wyborczego” oznacza –

(a) ustawy o przedstawicielstwie narodowym,

(b) ustawę o partiach politycznych, wyborach i referendach z 2000 r. (c. 41),

(c) ustawę o wyborach do Parlamentu Europejskiego z 2002 r. (c. 24), oraz

(d) inne akty prawne dotyczące wyborów parlamentarnych, wyborów do Parlamentu Europejskiego lub wyborów zarządu lokalnego.

(6) Wybór członka Zgromadzenia może być przedmiotem protestu wyborczego wyłącznie w drodze wniosku określonego w Części III ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1983 r. (c. 2) w zakresie jej stosowania lub włączenia określonego zarządzeniem, o którym mowa w niniejszym artykule.

(7) Zarządzenie określone w niniejszym artykule nie zostanie wydane przed przedłożeniem izbom Parlamentu projektu aktu prawnego zawierającego to zarządzenie i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

Okres trwania mandatu

Kadencja członków Zgromadzenia

14. Kadencja członka Zgromadzenia –

- (a) rozpoczyna się z chwilą ogłoszenia jego wyboru, oraz
- (b) kończy wraz z rozwiązaniem Zgromadzenia.

Rezygnacja członków

15. Członek Zgromadzenia może w każdej chwili zrezygnować z mandatu, składając Przewodniczącemu Zgromadzenia pisemne zawiadomienie.

Utrata zdolności do sprawowania mandatu

Utrata zdolności do sprawowania mandatu

16. – (1) Nie ma zdolności do sprawowania mandatu osoba, która –

(a) nie ma zdolności do sprawowania mandatu posła do Izby Gmin zgodnie z literami (a)–(e) art. 1(1) ustawy o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Izbie Gmin z 1975 r. (c. 24) (sędziowie, urzędnicy służby cywilnej, członkowie sił zbrojnych, policjanci i członkowie legislatur zagranicznych),

(b) piastuje urząd określony w rozporządzeniu królewskim jako urząd wywołujący utratę zdolności do sprawowania mandatu

(c) piastuje urząd Głównego Kontrolera Rachunkowego*,

(d) piastuje urząd Ombudsmána Administracji Państwowej w Walii**, lub

(e) jest zatrudniona jako członek personelu Zgromadzenia.

(2) Z uwzględnieniem art. 17(1) i (2) nie ma zdolności do sprawowania mandatu także osoba, która nie ma zdolności do sprawowania mandatu posła do Izby Gmin lub do zasiadania i głosowania w niej z powodów innych, niż określone w ustawie o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Izbie Gmin z 1975 r. (c. 24) (zarówno ogólnie, jak i w odniesieniu do konkretnego okręgu).

(3) Na potrzeby ust. (2) odniesienia do Republiki Irlandii w art. 1 ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1981 r. (c. 34) (utrata zdolności do sprawowania mandatu przez przestępców zatrzymanych lub bezprawnie znajdu-

* *Auditor General*

** *Public Services Ombudsman for Wales*

jących się na wolności na Wyspach Brytyjskich lub w Republice Irlandii) traktowane są jako odniesienia do dowolnego państwa członkowskiego (innego niż Zjednoczone Królestwo).

(4) Osoba piastująca urząd lorda namiestnika, namiestnika lub szeryfa namiestnika* na dowolnym obszarze Walii nie ma zdolności do sprawowania mandatu członka Zgromadzenia w okręgu lub regionie znajdującym się w całości lub częściowo na tym obszarze.

(5) Rozporządzenie królewskie określone w lit. (b) ust. (1) –

(a) może wyznaczyć lub określić poszczególne urzędy, oraz

(b) może wyznaczyć urząd poprzez odniesienie do cechy osoby piastującej go,

zaś we wskazanej literze i niniejszym ustępie termin „urząd” obejmuje dowolne stanowisko lub zajęcie.

(6) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość w Radzie rozporządzenia królewskiego określonego w ust. (1)(b) nie zostanie udzielona przed przedłożeniem izbom Parlamentu projektu aktu prawnego zawierającego to rozporządzenie królewskie i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

Wyjątki i przywrócenie zdolności

17. – (1) Nie traci zdolności do sprawowania mandatu osoba wyłącznie z tego powodu, że –

(a) jest parem (Zjednoczonego Królestwa, Wielkiej Brytanii, Anglii lub Szkocji), lub

(b) jest lordem duchownym.

(2) Obywatel Unii Europejskiej zamieszkały w Zjednoczonym Królestwie nie traci zdolności do sprawowania mandatu wyłącznie na podstawie art. 3 ustawy o następstwie tronu (1700, c. 2) (utrata zdolności przez niektóre osoby urodzone poza Zjednoczonym Królestwem).

(3) Zgromadzenie może postanowić, że nie weźmie pod uwagę utraty zdolności do sprawowania mandatu przez osobę, która utraciła lub przypuszczalnie utraciła tę zdolność z powodu wskazanego w art. 16(1) lub (4), jeśli Zgromadzenie uzna, że –

(a) powód ustał, oraz

(b) takie postanowienie jest zasadne.

(4) Uchwała określona w ust. (3) –

* *lord-lieutenant, lieutenant or high sheriff*

(a) nie wpływa na postępowania prowadzone zgodnie z Częścią III ustawy o przedstawicielstwie narodowym z 1983 r., stosowanej lub włączonej na podstawie zarządzenia zgodnie z art. 13, lub

(b) nie pozwala Zgromadzeniu na niewzięcie pod uwagę utraty zdolności ustalonej w takim postępowaniu lub w postępowaniu określonym w art. 19.

Konsekwencje utraty zdolności

18. – (1) Jeśli osoba niemająca zdolności do sprawowania mandatu zostanie wybrana na członka Zgromadzenia, jej wybór będzie nieważny, a jej mandat wygaśnie.

(2) Jeśli osoba niemająca zdolności do sprawowania mandatu z konkretnego okręgu lub regionu zostanie wybrana na członka Zgromadzenia z tego okręgu lub regionu, jej wybór będzie nieważny, a jej mandat wygaśnie.

(3) Jeśli członek Zgromadzenia utraci zdolność do sprawowania mandatu –

(a) członka Zgromadzenia, lub

(b) członka Zgromadzenia z konkretnego okręgu lub regionu, który reprezentuje,

zaprzestanie sprawowanie mandatu członka Zgromadzenia (a jego mandat wygaśnie).

(4) Ustępy (1)–(3) obowiązują z uwzględnieniem uchwał Zgromadzenia określonych w art. 17(3).

(5) Dodatkowo, ust. (3) obowiązuje z uwzględnieniem –

(a) art. 141 ustawy o zdrowiu psychicznym z 1983 r. (c. 20) (choroba psychiczna), oraz

(b) art. 427 ustawy o niewypłacalności z 1986 r. (c. 45) (bankructwo itp.).

(6) Jeśli mandat członka Zgromadzenia pozbawionego zdolności do sprawowania mandatu nie wygaśnie, z powodu zastosowania przepisów wskazanych w ust. (5), nie zaprzestanie on sprawowania mandatu do czasu jego wygaśnięcia.

(7) Jednak w okresie, w którym osoba taka nie posiada zdolności do sprawowania mandatu, ale jej mandat nie wygasł –

(a) osoba taka nie będzie brała udziału w pracach Zgromadzenia, oraz

(b) wszelkie inne prawa i przywileje przysługujące jej jako członkowi Zgromadzenia mogą być odebrane przez Zgromadzenie.

(8) Na ważność działań Zgromadzenia nie wpływa utrata przez dowolną osobę –

- (a) zdolności do sprawowania mandatu, lub
- (b) zdolności do sprawowania mandatu z konkretnego okręgu lub regionu, który zamierza reprezentować.

Postępowanie sądowe dotyczące utraty zdolności

19. – (1) Każdy, kto twierdzi, że osoba zamierzająca być członkiem Zgromadzenia nie ma zdolności lub utraciła po wyborze zdolność do sprawowania –

- (a) mandatu członka Zgromadzenia, lub
- (b) mandatu z konkretnego okręgu lub regionu, który zamierza reprezentować,

może wystąpić do Wysokiego Sądu o wydanie w tej sprawie deklaracji sądowej.

(2) Określony w ust. (1) wniosek dotyczący każdej osoby może być złożony niezależnie od tego, czy powody będące jego podstawą występowały rzekomo w chwili wyboru tej osoby, czy powstały później.

(3) Deklaracja sądowa nie zostanie wydana w stosunku do nikogo –

(a) z powodów, które występowały w chwili wyboru tej osoby, jeśli jest rozpatrywany lub został rozpatrzony protest wyborczy, w którym podniesiono te powody braku lub utraty zdolności, lub

(b) z dowolnego powodu, jeśli dotycząca tej osoby uchwała Zgromadzenia wydana zgodnie z art. 17(3) wymaga, aby nie brać pod uwagę braku zdolności wywołanego przez ten powód.

(4) W przypadku złożenia wniosku określonego w niniejszym artykule –

- (a) osoba, której dotyczy złożony wniosek, jest pozwana, zaś
- (b) wnioskodawca wpłaca kaucję wyznaczoną przez sąd na pokrycie kosztów postępowania.

(5) Wysokość kaucji nie może przekroczyć kwoty 5000 funtów lub kwoty określonej w zarządzeniu przez ministrów walijskich.

(6) Decyzja sądu w sprawie wniosku jest ostateczna.

(7) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w ust. (5) podlega uchyleniu na podstawie uchwały Zarządzenia.

Wynagrodzenie, przysięga itp.

Wynagrodzenie członków Zgromadzenia

20. – (1) Zgromadzenie musi uregulować wypłatę poborów członkom Zgromadzenia.

(2) Zgromadzenie może uregulować wypłatę diet członkom Zgromadzenia.

(3) Zgromadzenie może uregulować wypłatę emerytur, zasiłków lub diet osobom, lub w związku z osobami, które –

(a) zaprzęstały sprawowanie mandatu członka Zgromadzenia, lub

(b) przęstały piastować urząd Przewodniczącego Zgromadzenia lub zastępcy Przewodniczącego, lub inny określony przez Zgromadzenie urząd związany ze Zgromadzeniem, lecz nadal są członkami Zgromadzenia.

(4) Regulacja taka może w szczególności zawierać przepisy dotyczące –

(a) składek lub wpłat na rzecz zapewnienia takich emerytur, zasiłków lub diet,

(b) ustanowienia i administrowania (przez Komitet Zgromadzenia* lub w inny sposób) systemem lub systemami emerytalnymi.

(5) Kwoty wymagane na dokonywanie wypłat określonych w ust. (1) lub (3) osobom, lub w związku z osobami, które piastują lub piastowały urząd Przewodniczącego Zgromadzenia lub zastępcy Przewodniczącego pobierane są z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego**.

(6) Przepisy określone w niniejszym artykule mogą być zawarte w –

(a) regulaminie, lub

(b) uchwałach Zgromadzenia,

oraz mogą zawierać przepisy przyznające kompetencje Komitetowi Zgromadzenia.

Ograniczenie poborów członków Zgromadzenia

21. – (1) Zgromadzenie musi ustanowić przepisy zapewniające, że kwota poborów wypłacanych członkom Zgromadzenia zgodnie z art. 20 zostanie obniżona, jeśli wypłacane są im jakiegokolwiek inne pobory –

(a) zgodnie z uchwałą (lub związanymi uchwałami) izby Parlamentu odnoszącą się do wynagrodzenia posłów do tej izby, lub

(b) określone w art. 1 ustawy o Parlamencie Europejskim (pobory i emerytury) z 1979 r. (wynagrodzenie brytyjskich posłów do Parlamentu Europejskiego).

(2) Przepisy te zapewnią, że wysokość poborów zostanie obniżona –

(a) do określonej części lub do określonej wysokości, lub

(b) o wysokość poborów wypłacanych członkowi Zgromadzenia w sytuacji określonej w ust. (1)(a) lub (b), o określoną część tej kwoty lub o inną określoną kwotę.

(3) Przepisy określone w niniejszym artykule mogą być zawarte w –

* *Assembly Commission*

** *Welsh Consolidated Fund*

(a) regulaminie, lub
(b) uchwałach Zgromadzenia,
oraz mogą zawierać przepisy przyznające kompetencje Komitetowi Zgromadzenia.

Wynagrodzenie: sprawy dodatkowe

22. – (1) Odmienne przepisy mogą zostać ustanowione na podstawie art. 20 lub 21 dla odmiennych przypadków.

(2) Zgromadzenie zapewni, że informacje dotyczące –

(a) kwot wypłacanych każdemu członkowi Zgromadzenia jako pobory i diety, oraz

(b) całkowitych kwot wypłacanych członkom Zgromadzenia jako pobory i diety,

ogłaszane będą za każdy rok budżetowy (a w szczególności może to uczynić poprzez nakazanie ogłoszenia ich przez Komitet Zgromadzenia).

(3) Jeśli Zgromadzenie wykona uprawnienie, określone w art. 20, do przyznania Komitetowi Zgromadzenia kompetencji do ustalania poborów, diet, emerytur lub zasiłków wskazanych w tym artykule, Komitet Zgromadzenia musi ogłaszać każde dokonane w ten sposób ustalenie, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne.

(4) Na potrzeby art. 20 i 21 osoba, która –

(a) przestaje być członkiem Zgromadzenia z chwilą rozwiązania Zgromadzenia, ale

(b) jest wystawiona jako kandydat w kolejnych wyborach powszechnych,

traktowana będzie jako członek Zgromadzenia do końca dnia, w którym przeprowadzane jest głosowanie w wyborach.

(5) W przypadku, gdy osoba –

(a) przestaje być członkiem Zgromadzenia z chwilą rozwiązania Zgromadzenia, ale

(b) nadal piastuje urząd Przewodniczącego Zgromadzenia lub członka Komitetu Zgromadzenia na podstawie ust. 1(1) lub (2) Załącznika nr 2,

okoliczność, że osoba ta nie jest już członkiem Zgromadzenia, nie wpływa na uprawnienia określone w art. 20 i 21 w odniesieniu do piastowania urzędu Przewodniczącego Zgromadzenia lub członka Komitetu Zgromadzenia (lub obu) do końca dnia, w którym osoba ta przestaje go piastować.

(6) Przepisy określone w art. 20(3) nie wpływają na emerytury lub diety wypłacane przed wydaniem tych przepisów.

Przysięga lub ślubowanie wierności

23. – (1) Członek Zgromadzenia musi złożyć przysięgę wierności określoną w art. 2 ustawy o przysięgach z 1868 r. (c. 72) (lub złożyć odpowiednie ślubowanie), gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po wyborze na członka Zgromadzenia (pierwszym lub kolejnym).

(2) Osobę, przed którą składa się przysięgę (lub ślubowanie), określa regulamin.

(3) Ust. (1) nie nakazuje ponownego złożenia przez członka Zgromadzenia przysięgi (lub ślubowania), jeśli została ona złożona przez członka zgodnie z art. 55(2) po wyborze (lub ostatnim wyborze).

(4) Przed złożeniem przysięgi (lub ślubowania) członek Zgromadzenia nie może pełnić mandatu, poza –

(a) uczestniczeniem w obradach Zgromadzenia, w trakcie których członkowie składają przysięgę lub ślubowanie, lub

(b) uczestniczeniem we wcześniejszych obradach w sprawie wyboru Przewodniczącego Zgromadzenia lub zastępcy Przewodniczącego.

(5) Jeśli członek Zgromadzenia nie złoży przysięgi (lub ślubowania) –

(a) w okresie dwóch miesięcy, rozpoczynającym się od dnia jego wyboru na członka Zgromadzenia, lub

(b) w okresie dłuższym ustalonym przez Zgromadzenie,

z końcem okresu dwumiesięcznego lub dłuższego zaprzestanie on sprawować mandat członka Zgromadzenia (w ten sposób jego mandat wygaśnie).

(6) Przed złożeniem przysięgi (lub ślubowania) przez członka Zgromadzenia nie będą mu, lub w związku z nim, wypłacane na podstawie niniejszej ustawy pobory, diety, zasiłki lub płatności na rzecz zapewnienia emerytury, diet lub zasiłków.

(7) Ust. (6) nie wpływa jednak na prawo do wypłaty za okres przed złożeniem przez członka Zgromadzenia przysięgi (lub ślubowania), gdy tylko dopełni on tego obowiązku.

Pomoc dla frakcji członków Zgromadzenia

24. – (1) Komitet Zgromadzenia musi dokonywać, na rzecz lub w związku z frakcjami politycznymi, do których należą członkowie Zgromadzenia, płatności, jakie od czasu do czasu zostaną ustalone przez Zgromadzenie, przeznaczonych na wspomaganie członków należących do tych frakcji w wykonywaniu ich kompetencji.

(2) Ustalenie, o którym mowa w ust. (1), może zawierać postanowienia dotyczące –

- (a) obliczania kwoty takich płatności;
 - (b) warunków, z uwzględnieniem których takie płatności mają być dokonywane;
 - (c) roszczeń kierowanych do Komitetu Zgromadzenia o dokonanie takich płatności.
- (3) Ustalenie to może zawierać odmiennie postanowienia dla różnych frakcji politycznych.
- (4) Ustalenie to nie zostanie przyjęte, o ile wniosek o jego przyjęcie nie zostanie uchwalony przez Zgromadzenie w głosowaniu, w którym co najmniej dwie trzecie głosujących członków Zgromadzenia poprze wniosek.
- (5) Regulamin określi sposób ustalania, na potrzeby niniejszej ustawy, czy członek Zgromadzenia należy do frakcji politycznej, a jeśli tak, to do której; oraz (w szczególności) –
- (a) może określić minimalną liczbę członków Zgromadzenia wymaganych do uznania frakcji politycznej, oraz
 - (b) musi określić, że Przewodniczący Zgromadzenia rozstrzyga kwestie powstające w związku z przepisami przewidzianymi w niniejszym ustępie.
- (6) Regulamin musi uregulować –
- (a) publikowanie każdego ustalenia, o którym mowa w niniejszym artykule, oraz
 - (b) publikowanie za każdy rok budżetowy informacji na temat kwot wypłacanych na podstawie niniejszego artykułu w danym roku.

Przewodniczący Zgromadzenia i administracja

Przewodniczący Zgromadzenia itp.

25. – (1) Zgromadzenie na pierwszym posiedzeniu po wyborach powszechnych wybiera spośród członków Zgromadzenia –

- (a) przewodniczącego (określanego w niniejszej ustawie jako „Przewodniczący Zgromadzenia”), oraz
- (b) zastępcę przewodniczącego (określanego w niniejszej ustawie jako „zastępca Przewodniczącego”).

(2) Osoba wybrana na podstawie litery (a) ust. (1) nosi nazwę Przewodniczącego Zgromadzenia lub inną nazwę określoną w regulaminie; zaś osoba wybrana na podstawie litery (b) tego ustępu nosi nazwę zastępcy Przewodniczącego lub inną nazwę określoną w regulaminie.

(3) Przewodniczący Zgromadzenia piastuje urząd do zakończenia następujących wyborów Przewodniczącego zgodnie z ust. (1).

(4) Zastępca Przewodniczącego piastuje urząd do rozwiązania Zgromadzenia.

(5) Jednakże Przewodniczący Zgromadzenia lub zastępca Przewodniczącego –

(a) może w dowolnej chwili zrezygnować,

(b) zaprzestanie piastować urząd, gdy przestanie sprawować mandat członka Zgromadzenia z innego powodu niż rozwiązanie Zgromadzenia,

(c) może być usunięty ze stanowiska przez Zgromadzenie.

(6) Jeśli Przewodniczący Zgromadzenia lub zastępca Przewodniczącego przestanie piastować urząd na podstawie ust. (5) (lub umrze), Zgromadzenie wybiera jego następcę spośród członków Zgromadzenia.

(7) Z uwzględnieniem ust. (9), Przewodniczący Zgromadzenia i zastępca Przewodniczącego nie mogą należeć –

(a) do tej samej frakcji politycznej, lub

(b) do różnych frakcji politycznych odgrywających rolę wykonawczą*.

(8) W rozumieniu niniejszej ustawy frakcja polityczna odgrywa rolę wykonawczą, jeśli należy do niej Pierwszy Minister albo jeden lub więcej ministrów walijskich mianowanych zgodnie z art. 48.

(9) Zgromadzenie może uchwałą postanowić o niestosowaniu ust. (7) przez określony czas; ale uchwała taka nie zostanie przyjęta, o ile wniosek o jej przyjęcie nie zostanie uchwalony w głosowaniu, w którym co najmniej dwie trzecie członków Zgromadzenia poprze wniosek.

(10) Kompetencje Przewodniczącego Zgromadzenia mogą być wykonywane przez zastępcę Przewodniczącego, jeśli –

(a) urząd Przewodniczącego Zgromadzenia jest nieobsadzony, lub

(b) Przewodniczący Zgromadzenia z jakiegokolwiek powodu nie może pełnić obowiązków.

(11) Przewodniczący Zgromadzenia może (z uwzględnieniem regulaminu) upoważnić zastępcę do wykonywania kompetencji Przewodniczącego.

(12) Regulamin może zawierać postanowienia dotyczące wykonywania kompetencji Przewodniczącego Zgromadzenia przez osobę w nich określoną lub wyznaczoną zgodnie z nimi, jeśli –

(a) urząd Przewodniczącego Zgromadzenia jest nieobsadzony lub Przewodniczący z jakiegokolwiek powodu nie może pełnić obowiązków, oraz

(b) urząd zastępcy Przewodniczącego jest nieobsadzony lub zastępca z jakiegokolwiek powodu nie może pełnić obowiązków.

* *political groups with an executive role*

(13) Regulamin może zawierać postanowienia dotyczące udziału (także głosowania) w pracach Zgromadzenia Przewodniczącego, zastępcy oraz osoby działającej na podstawie ust. (12).

(14) Nieprawidłowości w wyborze Przewodniczącego Zgromadzenia, zastępcy lub osoby działającej na podstawie ust. (12) nie wpływają na ważność ich działań.

Sekretarz Zgromadzenia

26. – (1) Komitet Zgromadzenia musi powołać Sekretarza Zgromadzenia (określanego w niniejszej ustawie jako „Sekretarz”).

(2) Osoba powołana zgodnie z ust. (1) nosi nazwę Sekretarza Zgromadzenia lub inną nazwę określoną w regulaminie.

(3) Kompetencje Sekretarza mogą być wykonywane przez innego członka personelu Zgromadzenia (lub osobę oddelegowaną do pracy w Zgromadzeniu) upoważnionego przez Komitet Zgromadzenia, jeśli

(a) urząd Sekretarza jest nieobsadzony, lub

(b) Sekretarz z jakiegokolwiek powodu nie może pełnić obowiązków.

(4) Sekretarz może upoważnić innego członka personelu Zgromadzenia (lub osobę oddelegowaną do pracy w Zgromadzeniu) do wykonywania kompetencji w imieniu Sekretarza.

Komitet Zgromadzenia

27. – (1) Ustanawia się osobę prawną zwaną Komitetem Narodowego Zgromadzenia Walijskiego lub *Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru* (określaną w niniejszej ustawie jako „Komitet Zgromadzenia”).

(2) Członkami Komitetu Zgromadzeniu są:

(a) Przewodniczący Zgromadzenia, oraz

(b) czterech innych członków Zgromadzenia.

(3) Regulamin musi określić sposób wyznaczania tych czterech pozostałych członków Zgromadzenia.

(4) Postanowienia zawarte w regulaminie zgodnie z ust. (3) muszą zapewnić (w zakresie, w jakim jest to uzasadnione i wykonalne), że żadna z frakcji politycznych nie będzie reprezentowana przez więcej niż jednego członka Komitetu Zgromadzenia należącego do niej (poza Przewodniczącym Zgromadzenia).

(5) Komitet Zgromadzenia –

(a) udostępnia Zgromadzeniu, lub

(b) zapewnia udostępnienie

mienia, personelu i usług wymaganych dla działalności Zgromadzenia.

(6) Zgromadzenie może udzielać Komitetowi Zgromadzenia szczególnych lub ogólnych wytycznych w zakresie wykonywania kompetencji przez Komitet lub spraw związanych.

(7) Nabyte mienie, prawa lub zobowiązania zaciągnięte w związku ze sprawami, w przypadku których Zgromadzenie miałoby prawa lub ponosiłoby odpowiedzialność, są traktowane w każdym przypadku jako mienie, prawa lub zobowiązania Komitetu Zgromadzenia.

(8) Dalsze przepisy dotyczące Komitetu Zgromadzenia określone są w Załączniku nr 2.

Komisje

Komisje i podkomisje

28. – (1) Regulamin może zawierać postanowienia dotyczące –

(a) powoływania komisji Zgromadzenia, oraz

(b) uprawnienia takich komisji do powoływania podkomisji.

(2) Członkami komisji Zgromadzenia lub podkomisji mogą być wyłącznie członkowie Zgromadzenia.

(3) Regulamin musi zawierać postanowienia dotyczące członkostwa w komisjach i podkomisjach, przewodniczenia im oraz obowiązującej w nich procedurze.

(4) Regulamin może zawierać postanowienia dotyczące wyłączenia z prac komisji lub podkomisji członka Zgromadzenia niebędącego członkiem takiej komisji lub podkomisji.

(5) Na ważność działań komisji lub podkomisji nie wpływa –

(a) jej niepełny skład;

(b) nieprawidłowości w wyborze jej członków lub osoby przewodniczącej, lub

(c) niezastosowanie się do przepisów regulaminu dotyczących procedury.

Skład komisji

29. – (1) Postanowienia regulaminu określone w art. 28(3) muszą spełniać wymagania określone w niniejszym artykule.

(2) Postanowienia te muszą zapewniać, że wybór na miejsca w każdej komisji dokonywany jest (jeśli to możliwe) na podstawie uchwały Zgromadzenia –

(a) która zapewnia, że jej skład odzwierciedla (w zakresie, w jakim jest to uzasadnione i wykonalne) reprezentację frakcji politycznych w Zgromadzeniu, oraz

(b) której przyjęcie w głosowaniu wymaga poparcia większością co najmniej dwóch trzecich głosujących członków Zgromadzenia.

(3) Postanowienia te muszą zapewniać, że jeśli skład komisji nie zostanie ustalony w taki sposób –

(a) na pierwsze miejsce w komisji wybierany jest członek Zgromadzenia należący do największej frakcji politycznej, oraz

(b) na drugie i kolejne miejsca w komisji mogą być wybierane osoby ustalone zgodnie z ust. (5).

(4) Termin „największa frakcja polityczna” oznacza frakcję polityczną, do której należy najwięcej członków Zgromadzenia.

(5) Na drugie i kolejne miejsca w komisji mogą być wybierani członkowie Zgromadzenia, w przypadku których –

(a) liczba ustalona na podstawie ust. (6) w odniesieniu do tego miejsca dla frakcji politycznej, do której należą ci członkowie Zgromadzenia, przekracza

(b) liczbę ustaloną dla wszystkich pozostałych frakcji politycznych.

(6) Liczba ustalana dla frakcji politycznej w odniesieniu do drugiego lub kolejnego miejsca w komisji to –

(a) ilorzaz liczby członków Zgromadzenia należących do frakcji politycznej oraz sumy liczby jeden i liczby miejsc przydzielonych uprzednio w ten sposób, jeśli przydzielono już jedno lub więcej miejsc frakcjom politycznym, albo

(b) w przeciwnym wypadku, liczba członków Zgromadzenia należąca do frakcji politycznej.

(7) Odniesienia do miejsca uprzednio przydzielonego frakcji politycznej, w odniesieniu do wyboru na drugie lub kolejne miejsca w komisji, są odniesieniami do miejsca w komisji, na które może być wybrany członek Zgromadzenia należący do frakcji politycznej –

(a) (w odniesieniu do drugiego miejsca) na podstawie ust (3)(a), lub

(b) (w odniesieniu do kolejnych miejsc) na podstawie ust. (3)(a) lub uprzedniego zastosowania ust. (5) w odniesieniu do miejsca w komisji.

(8) Postanowienia te muszą zmieniać stosowanie przepisów wydanych zgodnie z ust. (3)–(7) w przypadkach, w których –

(a) liczba członków Zgromadzenia należących do dwóch lub więcej frakcji politycznych jest taka sama, a przewyższa liczbę członków należących do innych frakcji politycznych, lub

(b) liczba ustalona na podstawie ust. (6) w odniesieniu do miejsca w komisji jest taka sama dla dwóch lub więcej frakcji politycznych, a jest większa od ustalonej tak liczby dla innych frakcji politycznych.

(9) Postanowienia te muszą zmieniać stosowanie postanowień wydanych zgodnie z ust. (2)–(8), mając na celu zapewnienie (w zakresie, w jakim jest to uzasadnione i wykonalne przy uwzględnieniu ogólnej liczby miejsc w komisjach) –

(a) prawa każdego członka Zgromadzenia, który nie należy do frakcji politycznej, do bycia członkiem co najmniej jednej komisji, oraz

(b) przydzielenia członkom Zgromadzenia należącym do każdej z frakcji politycznych takiej ogólnej liczby miejsc w komisjach, która będzie co najmniej równa liczbie członków należących do danej frakcji.

(10) Postanowienia te muszą zapewnić rozstrzygnięcie przez Przewodniczącego Zgromadzenia kwestii powstających w związku z postanowieniami wydanymi zgodnie z niniejszym artykułem.

Komisja Kontrolna

30. – (1) Wśród komisji Zgromadzenia jedna z nich nosić będzie nazwę Komisja Kontrolna lub *Pwyllgor Archwilio*, lub też inną nazwę ustaloną przez Zgromadzenie, zaś jeśli Zgromadzenie dokona takiego ustalenia, odniesienia do tej komisji we –

(a) wszelkich aktach prawnych (włączając w to akty prawne składające się na niniejszą ustawę lub wydane na jej podstawie) lub aktach urzędowych wydawanych w ramach prerogatywy, lub

(b) wszelkich innych aktach urzędowych lub dokumentach, są stosowane odpowiednio.

(2) Komisja Kontrolna liczy tyłu członków, ilu przewiduje regulamin.

(3) Członkiem Komisji Kontrolnej nie może być –

(a) Pierwszy Minister lub osoba wyznaczona do pełnienia obowiązków Pierwszego Ministra.

(b) minister walijski mianowany zgodnie z art. 48

(c) Główny Doradca Prawny* lub osoba wyznaczona do pełnienia obowiązków Głównego Doradcy Prawnego, lub

(d) wiceminister walijski**.

(4) Komisji Kontrolnej nie może przewodniczyć członek Zgromadzenia należący do frakcji politycznej odgrywającej rolę wykonawczą.

* *Counsel General*

** *Deputy Welsh Minister*

Porządek prac itp.

Regulamin

31. – (1) Porządek prac Zgromadzenia określony jest w regulaminie.

(2) Regulamin musi zawierać postanowienia dotyczące zachowania porządku w trakcie prac Zgromadzenia, obejmujące postanowienia dotyczące –

(a) zapobiegania zachowaniom stanowiącym przestępstwo, oraz

(b) zasady *sub judice*.

(3) Regulamin może zawierać postanowienia dotyczące wyłączenia członka Zgromadzenia z udziału w jego pracach.

(4) Regulamin może zawierać postanowienia dotyczące odebrania członkowi Zgromadzenia praw i przywilejów przysługujących mu z tytułu członkostwa w Zgromadzeniu.

(5) Regulamin –

(a) musi zawierać postanowienia wymagające jawnego prowadzenia prac Zgromadzenia, a także jawnego prowadzenia prac komisji lub podkomisji Zgromadzenia, z wyjątkami przewidzianymi w regulaminie,

(b) może zawierać postanowienia określające warunki, jaki spełnić musi członek społeczeństwa obecny podczas takich prac (obejmujące postanowienia dotyczące wyłączenia członka społeczeństwa, który nie spełnia tych warunków).

(6) Regulamin musi zawierać postanowienia –

(a) dotyczące informowania o pracach Zgromadzenia oraz informowania o pracach komisji i podkomisji prowadzonych publicznie, oraz

(b) ogłaszania sprawozdań z odbytych prac, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne.

(7) Zgromadzenie może uchwałą zmienić lub znowelizować regulamin, ale przyjęcie takiej uchwały w głosowaniu wymaga poparcia większością co najmniej dwóch trzecich głosujących członków Zgromadzenia.

(8) Sekretarz od czasu do czasu ogłasza regulamin.

Udział ministrów brytyjskich itp.

32. – (1) Sekretarz stanu do spraw Walii uprawniony jest do udziału w pracach Zgromadzenia, ale nie do głosowania.

(2) Regulamin musi zawierać postanowienia przewidujące, że wszystkie dokumenty –

(a) zawierające materiały odnoszące się do odbytych lub mających się odbyć prac Zgromadzenia, oraz

(b) dostępne dla wszystkich członków Zgromadzenia,

udostępniane są Sekretarzowi stanu do spraw Walii nie później niż po udostępnieniu ich członkom Zgromadzenia.

(3) Regulamin może zawierać postanowienia dotyczące –

(a) udziału Sekretarza stanu do spraw Walii w pracach komisji Zgromadzenia lub podkomisji, oraz

(b) udziału w pracach Zgromadzenia innych ministrów Korony oraz pracowników departamentu Sekretarza stanu do spraw Walii lub innych ministrów Korony.

(4) Postanowienie określone w ust. (3) nie może przyznawać prawa do głosowania.

(5) Regulamin może zawierać postanowienie dotyczące udostępniania dokumentów lub informacji związanych z udziałem w pracach Zgromadzenia przewidzianym w niniejszym artykule lub postanowieniach regulaminu wydanych na podstawie niniejszego artykułu.

Konsultowanie programu legislacyjnego rządu Zjednoczonego Królestwa

33. – (1) Gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po rozpoczęciu każdej sesji Parlamentu, Sekretarz stanu do spraw Walii podejmie konsultacje ze Zgromadzeniem na temat programu legislacyjnego rządu Zjednoczonego Królestwa na tę sesję, jakie uzna za właściwe.

(2) Konsultacje dotyczące programu legislacyjnego rządu Zjednoczonego Królestwa muszą obejmować co najmniej jednokrotny udział w obradach Zgromadzenia poświęconych temu programowi.

(3) Na niniejsze potrzeby program legislacyjny rządu Zjednoczonego Królestwa na sesję parlamentu składa się z projektów ustaw, które na początku sesji mają zostać złożone w jednej z izb Parlamentu przez ministra Korony.

(4) Jeśli po rozpoczęciu sesji Parlamentu podjęta zostanie decyzja o złożeniu projektu ustawy w jednej z izb Parlamentu w trakcie sesji przez ministra Korony, a w sprawie projektu nie przeprowadzono konsultacji określonej w ust. (1), Sekretarz stanu do spraw Walii podejmie konsultacje ze Zgromadzeniem na temat projektu ustawy, jakie uzna za właściwe.

(5) Artykuł niniejszy nie nakłada na Sekretarza stanu do spraw Walii obowiązku podjęcia konsultacji ze Zgromadzeniem, jeśli uzna on, że z pewnych względów byłoby to niewłaściwe.

Udział Głównego Doradcy Prawnego

34. – (1) Jeśli Główny Doradca Prawny nie jest członkiem Zgromadzenia, może uczestniczyć w pracach Zgromadzenia w zakresie, w jakim pozwala na to regulamin, ale nie może głosować.

(2) Regulamin może również postanawiać, iż Główny Doradca Prawny powinien pod innymi względami stosować się do regulaminu jak członkowie Zgromadzenia.

(3) Główny Doradca Prawny może, w ramach obrad Zgromadzenia, odmówić odpowiedzi na pytanie lub przedstawienia dokumentu dotyczącego funkcjonowania prokuratury w konkretnej sprawie, jeśli uzna, że odpowiedź na pytanie lub przedstawienie dokumentu –

(a) mogłoby stanąć na przeszkodzie postępowaniu karnemu w tej sprawie, lub

(b) w inny sposób byłoby niezgodne z interesem publicznym.

Równe traktowanie

35. – (1) Zgromadzenie w ramach swojej działalności, w zakresie, w jakim jest to zarówno właściwe w danych okolicznościach, jak i uzasadnione i wykonalne, musi stosować zasadę równego traktowania języka angielskiego i walijskiego.

(2) Zgromadzenie musi dokonać właściwych ustaleń w celu zapewnienia, że jego działalność prowadzona jest z należytych poszanowaniem zasady równości szans dla wszystkich.

Prawość

36. – (1) Regulamin musi zawierać postanowienia dotyczące –

(a) rejestru korzyści członków Zgromadzenia, oraz

(b) ogłoszenia rejestru i udostępnienia go do wglądu publicznego.

(2) Regulamin musi wymagać od członków Zgromadzenia ujawniania w rejestrze korzyści zdefiniowanych na potrzeby niniejszego ustępu.

(3) Regulamin musi nakładać na członka Zgromadzenia, który w związku z dowolną sprawą ma –

(a) interesy finansowe zdefiniowane na potrzeby niniejszego ustępu, lub

(b) inne interesy lub interesy innego rodzaju, zdefiniowane na te potrzeby, obowiązek zgłoszenia tych interesów przed wzięciem udziału w pracach Zgromadzenia odnoszących się do takiej sprawy.

(4) Regulamin może zawierać postanowienia zapobiegające lub ograniczające udział w pracach Zgromadzenia członka Zgromadzenia, który ma interes w rozumieniu ust. (2) lub (3) związanej ze sprawą, której dotyczy prace.

(5) Regulamin musi zawierać postanowienia zabraniające członkowi Zgromadzenia –

(a) popierania lub inicjowania, wszelkimi środkami określonymi w regulaminie, jakiegokolwiek sprawy lub kwestii, na korzyść dowolnej osoby, przez wzgląd na jakąkolwiek zapłatę lub korzyść w naturze określoną w regulaminie, lub

(b) nakłaniania, przez wzgląd na taką zapłatę lub korzyść w naturze, innego członka Zgromadzenia do popierania lub inicjowania sprawy lub kwestii na korzyść dowolnej osoby, wszelkimi środkami określonymi w regulaminie.

(6) Regulamin musi zawierać postanowienia dotyczące różnych funkcji i obowiązków członków okręgowych i członków regionalnych (lub dotyczących utworzenia w tej sprawie kodeksu lub zbioru zasad); zaś –

(a) członkom okręgowym nie wolno przedstawiać się w sposób sugerujący, że są członkami regionalnymi, zaś

(b) członkom regionalnym nie wolno przedstawiać się w sposób sugerujący, że są członkami okręgowymi.

(7) Członek zgromadzenia, który –

(a) bierze udział w pracach Zgromadzenia, nie stosując się lub naruszając postanowienia zawarte w regulaminie zgodnie z ust. (2)–(4), lub

(b) narusza postanowienia zawarte w regulaminie zgodnie z ust. (5), popełnia przestępstwo.

(8) Osoba winna przestępstwa określonego w ust. (7) podlega skazaniu w trybie uproszczonym na grzywnę nieprzekraczającą poziomu piątego w skali standardowej.

(9) Postępowanie karne za przestępstwo określone w ust. (7) wszczynane jest przez Dyrektora Ścigania Publicznego lub za jego zgodą.

(10) Na ważność działań Zgromadzenia nie wpływa naruszenie lub niezastosowanie się do postanowień zawartych w regulaminie zgodnie z niniejszym artykułem.

(11) W artykule niniejszym –

(a) odniesienia do członków Zgromadzenia (poza odniesieniami w ust. (6)) obejmują Głównego Doradcę Prawnego, jeśli nie jest on członkiem, zaś

(b) termin „interesy finansowe” obejmuje korzyść w naturze.

Świadkowie i dokumenty

Uprawnienia do wzywania

37. – (1) Z uwzględnieniem poniższych przepisów, Zgromadzenie może zażądać od dowolnej osoby –

(a) stawienia się przed Zgromadzeniem w celu złożenia zeznań, lub
(b) przedstawienia na potrzeby Zgromadzenia (lub komisji lub podkomisji) dokumentów znajdujących się w posiadaniu lub pod kontrolą tej osoby, dotyczących dowolnej sprawy związanej z wykonywaniem kompetencji przez ministrów walijskich.

(2) Zgromadzenie nie może wystąpić z żądaniem określonym w ust. (1) wobec osoby, która nie uczestniczy w wykonywaniu kompetencji lub prowadzeniu działalności odnoszącej się do Walii.

(3) Zgromadzenie nie może wystąpić z żądaniem określonym w ust. (1) wobec osoby, która –

(a) jest lub była ministrem Korony, lub

(b) pracuje lub pracowała w departamencie ministra Korony, w związku z wykonywaniem kompetencji ministra Korony.

(4) Zgromadzenie –

(a) nie może wystąpić z żądaniem określonym w ust. (1) wobec osoby, która jest pełnoetatowym sędzią dowolnego sądu, oraz

(b) nie może wystąpić z takim żądaniem wobec osoby, która nie jest objęta zakresem lit. (a), ale która jest lub była członkiem sądu lub trybunału, w związku z wykonywaniem przez nią kompetencji takiego członka.

(5) W przypadku, gdy z żądaniem określonym w ust. (1) wystąpiono wobec osoby, która jest lub była członkiem personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego* (lub osobą oddelegowaną do pracy dla rządu Zgromadzenia Walijskiego), w związku z wykonywaniem kompetencji ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego, każdy z nich może wydać polecenie określone w ust. (6).

(6) Polecenie określone w niniejszym ustępie oznacza, że –

(a) osoba, wobec której wystąpiono z żądaniem, nie musi się zastosować do niego, a

(b) zamiast niej do żądania stosuje się inna osoba określona w poleceniu.

(7) Uprawnienia przyznane przez ust. (1) –

(a) mogą być wykonywane przez i na potrzeby Komisji Kontrolnej, oraz

(b) mogą być wykonywane przez i na potrzeby innej komisji Zgromadzenia lub podkomisji, jeśli taka komisja lub podkomisja zostanie wyraźnie do tego upoważniona przez Zgromadzenie (w regulaminie lub w inny sposób).

* *Welsh Assembly Government*

(8) Nikt nie jest zobowiązany na podstawie niniejszego artykułu do odpowiedzi na pytanie lub przedstawienia dokumentu, jeśli mógłby tego odmówić w postępowaniu przed sądem w Anglii i Walii.

(9) Osoba działająca jako oskarżyciel w postępowaniu karnym nie jest zobowiązana, na podstawie niniejszego artykułu, do odpowiedzi na pytanie lub przedstawienia dokumentu dotyczącego funkcjonowania prokuratury w konkretnej sprawie, jeśli odpowiedni urzędnik –

(a) uzna, że odpowiedź na pytanie lub przedstawienie dokumentu mogłoby stanąć na przeszkodzie postępowaniu karnemu w tej sprawie lub w inny sposób byłoby niezgodne z interesem publicznym, oraz

(b) na tej podstawie upoważni tę osobę do odmowy odpowiedzi na pytanie lub przedstawienia dokumentu.

(10) W ust. (9) termin „odpowiedni urzędnik” oznacza –

(a) Głównego Doradcę Prawnego, jeśli postępowanie wszczęto przez lub w imieniu ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego, oraz

(b) Prokuratora Generalnego, w pozostałych przypadkach.

Powiadomienie

38. – (1) Z żądaniem określonym w art. 37 występuje Sekretarz, przekazując danej osobie pisemne powiadomienie określające –

(a) czy z żądaniem wystąpiono na potrzeby Zgromadzenia, czy też określonej komisji lub podkomisji, oraz

(b) kwestie wskazane w literze (a) lub (b) ust. (2).

(2) Kwestie te to –

(a) czas i miejsce, w którym osoba ta ma się stawić i sprawy, w których ma złożyć zeznanie;

(b) dokumenty lub rodzaje dokumentów, które osoba ta ma przedstawić, termin i adresata ich przedstawienia, oraz sprawy, których mają dotyczyć.

(3) Powiadomienie określone w ust. (1) przekazuje się –

(a) w przypadku osoby fizycznej, poprzez przesłanie go zgodnie z ust. (4), adresując je na stały lub ostatni znany adres tej osoby, lub na adres przez nią podany, lub

(b) w innym przypadku, poprzez przesłanie go na adres siedziby prawnej lub centrali osoby prawnej.

(4) Powiadomienie wymaga przesłania go –

(a) listem poleconym (w rozumieniu ustawy o usługach pocztowych z 2000 r. (c. 26)), lub

(b) innym rodzajem przesyłki poleconej.

(5) Jeśli wydane zostało polecenie, określone w ust. (6) art. 37, w odniesieniu do żądania, z którym wystąpiono na podstawie ust. (1) tego artykułu, osoba lub osoby, w stosunku do których je wydano, muszą zawiadomić pisemnie o wydaniu takiego polecenia –

(a) Przewodniczącego Zgromadzenia, jeśli z żądaniem wystąpiono na potrzeby Zgromadzenia, albo

(b) przewodniczącego komisji lub podkomisji, na potrzeby której wystąpiono z żądaniem.

Przestępstwa

39. – (1) Osoba, której przekazano powiadomienie określone w art. 38(1) popełnia przestępstwo, jeśli –

(a) odmawia stawiennictwa lub nie stawia się zgodnie z powiadomieniem, bez uzasadnionego usprawiedliwienia,

(b) odmawia w ramach stawiennictwa odpowiedzi lub nie udziela odpowiedzi na pytanie dotyczące sprawy określonej w powiadomieniu, bez uzasadnionego usprawiedliwienia,

(c) odmawia przedstawienia dokumentu, który ma zgodnie z powiadomieniem przedstawić, lub nie przedstawia takiego dokumentu, bez uzasadnionego usprawiedliwienia,

(d) celowo zmienia, ukrywa, zataja lub niszczy taki dokument.

(2) Ust. (1) nie ma zastosowania w przypadku określonym w art. 34(3) oraz 37(5), (6), (8) i (9).

(3) Jeśli osoba oskarżona o popełnienie przestępstwa określonego w ust. (1)(a), (b) lub (c) powoła się na dowód usprawiedliwiający jej odmowę lub zachowanie, po stronie oskarżyciela spoczywa ciężar udowodnienia, że osoba ta nie miała takiego usprawiedliwienia.

(4) Osoba winna przestępstwa określonego w ust. (1) podlega skazaniu w trybie uproszczonym na –

(a) grzywnę nieprzekraczającą poziomu piątego w skali standardowej,

(b) pozbawienie wolności na okres nieprzekraczający 51 tygodni, lub

(c) obie powyższe kary.

(5) W przypadku, gdy przestępstwo określone w ust. (1) popełnione zostało przez osobę prawną, a udowodniono popełnienie go za zgodą, przyzwoleniem lub z powodu zaniechania –

(a) dyrektora, kierownika, sekretarza lub innego podobnego urzędnika tej osoby prawnej, lub

(b) innej osoby działającej na takim stanowisku, osoba taka, obok osoby prawnej, popełnia takie przestępstwo i podlega odpowiedzialności.

(6) W ust. (5) termin „kierownik” w przypadku osoby prawnej kierowanej przez jej członków, oznacza członka tej osoby prawnej.

Sprawy ogólne

40. – (1) Przewodniczący Zgromadzenia lub osoba upoważniona regulaminem może –

(a) zażądać złożenia przysięgi (lub ślubowania) przez osobę składającą zeznanie przed Zgromadzeniem, oraz

(b) zaprzysiąc taką osobę (lub odebrać ślubowanie).

(2) Popełnia przestępstwo osoba, która –

(a) ma obowiązek stawiennictwa przed Zgromadzeniem w celu złożenia zeznań na podstawie powiadomienia określonego w art. 38(1), oraz

(b) odmawia złożenia przysięgi (lub ślubowania), której od niej zażądano.

(3) Osoba winna przestępstwa określonego w ust. (2) podlega skazaniu w trybie uproszczonym na –

(a) grzywnę nieprzekraczającą poziomu 5 w skali standardowej,

(b) pozbawienie wolności na okres nieprzekraczający 51 tygodni, lub

(c) obie powyższe kary.

(4) Regulamin może przewidywać wypłatę diet i pokrycie kosztów osób –

(a) stawiających się przed Zgromadzeniem w celu złożenia zeznań,

(b) przedstawiających na potrzeby Zgromadzenia (albo jego komisji lub podkomisji) dokumenty, których od nich zażądano,

w związku lub bez związku z powiadomieniem określonym w art. 38(1).

(5) Postanowienia wydane zgodnie z ust. (4) mogą przyznawać kompetencje Komitetowi Zgromadzenia.

(6) Na potrzeby art. 37–39 i niniejszego artykułu –

(a) przyjmuje się, że spełnia żądanie przedstawienia dokumentu osoba, która przedstawia kopię lub wyciąg odpowiedniej części dokumentu,

(b) termin „dokument” oznacza to, co zawiera informację w jakiegokolwiek formie, oraz

(c) odniesienia do przedstawienia dokumentu oznaczają przedstawienie zawartej w nim informacji w wyraźny i czytelny sposób.

Zagadnienia prawne

Postępowania sądowe w imieniu Zgromadzenia lub przeciwko niemu itp.

41. – (1) Postępowania sądowe w imieniu Zgromadzenia lub przeciwko niemu wszczynane są przez Komitet Zgromadzenia lub przeciwko niemu.

(2) Postępowania w imieniu lub przeciwko –

(a) Przewodniczącemu Zgromadzenia lub zastępcy Przewodniczącego, lub

(b) pracownikowi Parlamentu,

(jeśli nie wszczynane są przez Komitet Zgromadzenia lub przeciwko niemu) wszczynane są przez działający w imieniu Przewodniczącego Zgromadzenia, zastępcy lub pracownika Komitet Zgromadzenia lub przeciwko niemu.

(3) W postępowaniu sądowym przeciwko Zgromadzeniu sądowi nie wolno wydać zarządzenia lub nakazu sądowego nakazującego, zakazującego lub unieważniającego, zarządzenia w sprawie określonego zachowania, ani nie wolno zawiesić postępowania, może za to wydać deklarację sądową.

(4) W postępowaniu sądowym przeciwko –

(a) członkowi Zgromadzenia,

(b) Przewodniczącemu Zgromadzenia lub zastępcy Przewodniczącego,

(c) pracownikowi Zgromadzenia,

sądowi nie wolno wydać zarządzenia lub nakazu sądowego nakazującego, zakazującego lub unieważniającego, zarządzenia w sprawie określonego zachowania, ani nie wolno zawiesić postępowania, jeśli skutkiem tego byłoby uzyskanie jakiegokolwiek środka wobec Zgromadzenia, który nie mógłby zostać uzyskany w postępowaniach przeciwko Zgromadzeniu.

(5) Odniesienia do zarządzenia w niniejszym artykule obejmują zarządzenie, które nie jest ostateczne.

Zniesławienie

42. – (1) Na potrzeby przepisów dotyczących zniesławienia –

(a) dowolna wypowiedź wyrażona w ramach prac Zgromadzenia, oraz

(b) publikacja, z upoważnienia Zgromadzenia, dowolnej wypowiedzi, objęta jest bezwzględny immunitetem.

(2) Ministrowie walijscy mogą wydawać przepisy przewidujące w związku z jakimikolwiek postępowaniami prawnymi, że wszelkie wypowiedzi i publikacje objęte są bezwzględny immunitetem na podstawie ust. (1).

(3) Przepisy określone w ust. (2) nie zostaną wydane przed przedłożeniem projektu aktu prawnego zawierającego je Zgromadzeniu i zatwierdzeniem go uchwałą Zgromadzenia.

(4) W artykule niniejszym termin „wypowiedź” ma takie same znaczenie jak w ustawie o zniesławieniu z 1996 r. (c. 31).

Obraza sądu*

43. – (1) Zasada całkowitej odpowiedzialności** nie ma zastosowania w stosunku do dowolnej publikacji –

(a) wydanej w ramach prac Zgromadzenia, na potrzeby tych prac lub na potrzeby związane z tymi pracami, lub

(b) w zakresie, w jakim składa się ze sprawozdania z prac Zgromadzenia, które wydane jest przez Zgromadzenie lub z jego upoważnienia, lub jest rzetelne, ściśle i uczynione w dobrej wierze.

(2) W ust. (1) –

termin „zasada całkowitej odpowiedzialności”, oraz

termin „publikacja”

mają takie same znaczenie jak w ustawie o obrazie sądu z 1981 r. (c. 49).

Korupcja

44. Zgromadzenie i Komitet Zgromadzenia są osobami prawa publicznego w rozumieniu ustaw o zapobieganiu korupcji z lat 1889–1916.

CZĘŚĆ II

RZĄD ZGROMADZENIA WALIJSKIEGO

Rząd

Rząd Zgromadzenia Walijskiego

45. – (1) Ustanawia się rząd Zgromadzenia Walijskiego czyli *Llywodraeth Cynulliad Cymru*, którego członkami są –

(a) Pierwszy Minister czyli *Prif Weinidog* (zob. art. 46 i 47),

(b) ministrowie walijscy czyli *Gweinidogion Cymru*, mianowani zgodnie z art. 48,

(c) Główny Doradca Prawny rządu Zgromadzenia Walijskiego czyli *Cwnsler Cyffredinol i Lywodraeth Cynulliad Cymru* (zob. art 49) (określany w niniejszej ustawie jako „Główny Doradca Prawny”), oraz

(d) wiceministrowie walijscy czyli *Dirprwy Weinidogion Cymru* (zob. art. 50).

(2) W ustawie niniejszej oraz innych aktach prawnych lub aktach urzędowych Pierwszy Minister i ministrowie walijscy mianowani zgodnie z art. 48 określane są wspólnie jako ministrowie walijscy.

* *contempt of court*

** *strict liability rule*

Pierwszy Minister

46. – (1) Pierwszy Minister mianowany jest przez Jej Królewską Mość po nominacji zgodnej z art. 47.

(2) Pierwszy Minister pełni urząd zgodnie z wolą Jej Królewskiej Mości.

(3) Pierwszy Minister może w każdej chwili złożyć Jej Królewskiej Mości swoją rezygnację i przestaje pełnić swój urząd, gdy zostanie ona przyjęta.

(4) Pierwszy Minister przestaje piastować swój urząd, jeśli mianowano inną osobę na ten urząd.

(5) Kompetencje Pierwszego Ministra wykonuje osoba wyznaczona przez Przewodniczącego Zgromadzenia, jeśli –

(a) urząd Pierwszego Ministra jest nieobsadzony,

(b) Pierwszy Minister z jakiegokolwiek powodu nie może pełnić obowiązków, lub

(c) Pierwszy Minister zaprzestał sprawowania mandatu członka Zgromadzenia.

(6) Wyznaczona do wykonywania kompetencji Pierwszego Ministra może być wyłącznie osoba –

(a) która jest członkiem Zgromadzenia, lub

(b) która ze względu na rozwiązanie Zgromadzenia przestała być członkiem Zgromadzenia, jeśli Zgromadzenie rozwiązano.

(7) Wyznaczenie osoby do wykonywania kompetencji Pierwszego Ministra może nastąpić wyłącznie na podstawie rekomendacji ministrów walijskich (chyba że nikt nie piastuje urzędu jako minister walijski mianowany zgodnie z art. 48).

(8) Jeśli wyznaczono osobę do wykonywania kompetencji Pierwszego Ministra, wyznaczenie to obowiązuje, nawet jeśli Zgromadzenie zostało rozwiązane.

Wybór Pierwszego Ministra

47. – (1) Jeśli zajdzie jedna z poniższych okoliczności, Zgromadzenie musi przed końcem właściwego okresu nominować jednego z członków Zgromadzenia na urząd Pierwszego Ministra.

(2) Okoliczności te to –

(a) przeprowadzenie głosowania w wyborach powszechnych,

(b) Zgromadzenie postanawia, że ministrowie walijscy nie cieszą się zaufaniem Zgromadzenia,

(c) rezygnacja Pierwszego Ministra złożona Jej Królewskiej Mości,
(d) śmierć Pierwszego Ministra lub stała utrata możliwości pełnienia przez niego obowiązków i złożenia rezygnacji, oraz

(e) zaprzestanie przez Pierwszego Ministra sprawowania mandatu członka Zgromadzenia z innego powodu niż rozwiązanie Zgromadzenia.

(3) Właściwy okres to okres 28 dni, rozpoczynający się z dniem zajścia wskazanej okoliczności, ale –

(a) jeśli w ciągu tego okresu zajdzie inna z tych okoliczności, właściwy okres ulega przedłużeniu (z uwzględnieniem litery (b) do końca okresu 28 dni rozpoczynającego się z dniem zajścia tej innej okoliczności, oraz

(b) właściwy okres kończy się, jeśli Zgromadzenie przyjmie uchwałę określoną w art. 5(2)(a) lub gdy Jej Królewska Mość mianuje Pierwszego Ministra.

(4) Przewodniczący Zgromadzenia musi rekomendować Jej Królewskiej Mości mianowanie osoby nominowanej przez Zgromadzenie zgodnie z ust. (1).

Ministrowie walijscy

48. – (1) Pierwszy Minister może, za zgodą Jej Królewskiej Mości, mianować ministrów walijskich spośród członków Zgromadzenia.

(2) Minister walijski mianowany zgodnie z niniejszym artykułem piastuje urząd zgodnie z wolą Jej Królewskiej Mości.

(3) Minister walijski mianowany zgodnie z niniejszym artykułem może zostać usunięty ze stanowiska przez Pierwszego Ministra.

(4) Minister walijski mianowany zgodnie z niniejszym artykułem może w każdej chwili zrezygnować.

(5) Minister walijski mianowany zgodnie z niniejszym artykułem musi zrezygnować, jeśli Zgromadzenie postanowi, że ministrowie walijscy nie cieszą się zaufaniem Zgromadzenia.

(6) Minister walijski mianowany zgodnie z niniejszym artykułem przestaje piastować swój urząd bezzwłocznie po swej rezygnacji.

(7) Minister walijski mianowany zgodnie z niniejszym artykułem przestaje piastować swój urząd, jeśli zaprzestanie sprawować mandat członka Zgromadzenia z innego powodu niż rozwiązanie Zgromadzenia.

Główny Doradca Prawny

49. – (1) Główny Doradca Prawny mianowany jest przez Jej Królewską Mość na podstawie rekomendacji Pierwszego Ministra.

(2) Główny Doradca Prawny może zostać usunięty ze stanowiska przez Jej Królewską Mość na podstawie rekomendacji Pierwszego Ministra.

(3) Rekomendacja dotycząca mianowania lub usunięcia Głównego Doradcy Prawnego nie zostanie udzielona przez Pierwszego Ministra bez zgody Zgromadzenia.

(4) Główny Doradca Prawny może w każdej chwili złożyć Jej Królewskiej Mości swoją rezygnację i przestaje piastować swój urząd, gdy zostanie ona przyjęta.

(5) Główny Doradca Prawny przestaje piastować swój urząd, jeśli członek Zgromadzenia zostanie nominowany zgodnie z art. 47(1) do mianowania na Pierwszego Ministra.

(6) Kompetencje Głównego Doradcy Prawnego wykonuje osoba wyznaczona przez Pierwszego Ministra, jeśli –

(a) urząd Głównego Doradcy Prawnego jest nieobsadzony, lub

(b) Główny Doradca Prawny z jakiegokolwiek powodu nie może pełnić obowiązków.

(7) Ustęp (6) przestaje jednak być stosowany z końcem okresu sześciu miesięcy rozpoczynającego się w dniu, w którym wyznaczono osobę zgodnie z nim, a ponownie może być stosowany po objęciu urzędu Głównego Doradcy Prawnego lub po przywróceniu możliwości pełnienia obowiązków przez Głównego Doradcę Prawnego.

(8) Wyznaczenie dokonane na podstawie ust. (6) przestaje obowiązywać, jeśli członek Zgromadzenia zostanie nominowany zgodnie z art. 47(1) do mianowania na Pierwszego Ministra.

(9) Osoba piastująca urząd Pierwszego Ministra, ministra walijskiego mianowanego zgodnie z art. 48 lub wiceministra walijskiego nie może zostać mianowana na Głównego Doradcę Prawnego lub wyznaczona na podstawie ust. (6); zaś Główny Doradca Prawny ani osoba wyznaczona na tej podstawie nie może być mianowana na żaden z tych urzędów.

Wiceministrowie walijscy

50. – (1) Pierwszy Minister może, za zgodą Jej Królewskiej Mości, mianować wiceministrów walijskich spośród członków Zgromadzenia do pomocy Pierwszemu Ministrowi, ministrom walijskim mianowanym zgodnie z art. 48 lub Głównemu Doradcy Prawnemu w wykonywaniu ich kompetencji.

(2) Wiceminister walijski piastuje urząd zgodnie z wolą Jej Królewskiej Mości.

(3) Wiceminister walijski może zostać usunięty ze stanowiska przez Pierwszego Ministra.

(4) Wiceminister walijski może w każdej chwili zrezygnować.

(5) Wiceminister walijski musi zrezygnować, jeśli Zgromadzenie postanowi, że ministrowie walijscy nie cieszą się zaufaniem Zgromadzenia.

(6) Wiceminister walijski przestaje piastować swój urząd bezzwłocznie po swej rezygnacji.

(7) Wiceminister walijski przestaje piastować swój urząd, jeśli zaprzestanie sprawować mandat członka Zgromadzenia z innego powodu niż rozwiązanie Zgromadzenia.

Ograniczenie liczby ministrów

51. – (1) Nie więcej niż dwanaście osób może równocześnie piastować właściwy walijski urząd ministerialny.

(2) Właściwy walijski urząd ministerialny oznacza urząd ministra walijskiego mianowanego zgodnie z art. 48 lub urząd wiceministra walijskiego.

Personel

52. – (1) Ministrowie walijscy mogą mianować członków personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego.

(2) Sprawowanie służby przez członka personelu rządu Zgromadzenia jest służbą w Służbie Cywilnej.

(3) Ustęp (1) i inne akty prawne dotyczące mianowania członków personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego stosowane są z uwzględnieniem przepisów rozporządzeń królewskich lub przepisów wydanych na ich podstawie w odniesieniu do Służby Cywilnej.

(4) Kompetencje kierownicze dotyczące Służby Cywilnej wykonywane są przez ministra do spraw Służby Cywilnej w odniesieniu do członków personelu rządu Walijskiego Zgromadzenia Walijskiego, jak i w odniesieniu do innych członków Służby Cywilnej; zaś, odpowiednio, art. 1 ustawy o Służbie Cywilnej (kompetencje kierownicze) z 1992 r. (c. 61) (przekazanie kompetencji przez ministrów) ma zastosowanie do takiej kompetencji zgodnie z rozszerzeniem obowiązywania dokonany w niniejszym ustępie (aby pozwolić na przekazanie kompetencji ministrom walijskim, Pierwszemu Ministrowi lub Głównemu Doradcy Prawnemu).

(5) Ministrowie walijscy wypłacają pobory członkom personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego i pokrywają ich wydatki.

(6) W art. 1(2) i (3) ustawy emerytalnej z 1972 r. (c. 11) (przekazanie kompetencji dotyczących funduszy emerytalnych służby cywilnej przez

ministra do spraw Służby Cywilnej innemu ministrowi itp., oraz konsultacje tego ministra z innym ministrem) odniesienia do ministrów Korony innych niż minister do spraw Służby Cywilnej obejmują ministrów walijskich.

(7) Ministrowie walijscy muszą dokonywać wpłat ministrowi do spraw Służby Cywilnej, w ustalonych przez tego ministra terminach, sum, jakie mogą zostać ustalone przez niego, w związku z –

(a) zabezpieczeniem emerytur, dodatków i odpraw ze względu na art. 1 ustawy emerytalnej z 1972 r. dla lub w związku z osobami, które są lub były członkami personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego, oraz

(b) wydatkami ponoszonymi na potrzeby zarządzania takimi emeryturami, dodatkami i odprawami.

(8) Ministrowie walijscy mogą dokonywać wpłat na rzecz zabezpieczenia emerytur, dodatków i odpraw dla lub w związku z osobami, które są lub były członkami personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego.

(9) Nie wyłączając zasad prawa odnoszących się do wykonywania z upoważnienia kompetencji przez członków Służby Cywilnej, ministrowie walijscy, Pierwszy Minister lub Główny Doradca Prawny mogą upoważnić personel rządu Zgromadzenia Walijskiego do wykonywania kompetencji w ich imieniu.

(10) W artykule niniejszym –

termin „kompetencje kierownicze w Służbie Cywilnej” oznacza kompetencje, do których zastosowanie ma art. 1 ustawy o Służbie Cywilnej (kompetencje kierownicze) z 1992 r. (c. 61), a które przysługują ministrowi do spraw Służby Cywilnej, zaś

termin „Służba Cywilna” oznacza Służbę Cywilną Jej Królewskiej Mości.

Wynagrodzenie, przysięgi itp.

Wynagrodzenie

53. – (1) Zgromadzenie ureguluje wypłatę poborów osobom, do których zastosowanie ma niniejszy artykuł.

(2) Zgromadzenie może uregulować wypłatę diet osobom, do których zastosowanie ma niniejszy artykuł.

(3) Zgromadzenie może uregulować wypłatę emerytur, zasiłków lub diet osobom lub w związku z osobami, które zaprzestały być osobami, do których zastosowanie ma niniejszy artykuł.

(4) Regulacja taka może w szczególności zawierać przepisy dotyczące –

(a) składek lub wpłat na rzecz zapewnienia takich emerytur, zasiłków lub diet,

(b) ustanowienia i administrowania (przez Komitet Zgromadzenia lub w inny sposób) systemem lub systemami emerytalnymi.

(5) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do –

(a) Pierwszego Ministra,

(b) każdego ministra walijskiego mianowanego zgodnie z art. 48,

(c) Głównego Doradcy Prawnego, oraz

(d) każdego wiceministra.

(6) Kwoty wymagane do dokonywania wpłat, na podstawie postanowień niniejszego artykułu, wypłacane są z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego.

(7) Regulacje określone w niniejszym artykule mogą być zawarte w –

(a) regulaminie, lub

(b) uchwałach Zgromadzenia,

oraz mogą zawierać postanowienia przyznające kompetencje Komitetowi Zgromadzenia.

Wynagrodzenie: sprawy dodatkowe

54. – (1) Odmiennie przepisy mogą zostać ustanowione na podstawie art. 53 dla odmiennych przypadków.

(2) Zgromadzenie zapewni, że informacja dotycząca –

(a) kwot wypłacanych każdej z osób, do których zastosowanie ma art. 53, jako pobory i diety, oraz

(b) ogólnej kwoty wypłacanej takim osobom jako pobory i diety, jest ogłaszana za każdy rok budżetowy (a może w szczególności uczynić to, żądając ogłoszenia jej przez Komitet Zgromadzenia).

(3) Jeśli Zgromadzenie wykorzystało uprawnienie określone w art. 53 do przyznania Komitetowi Zgromadzenia kompetencji do ustalania poborów, diet, emerytur lub diet określonych w niniejszym artykule, Komitet Zgromadzenia musi ogłosić każde takie ustalenie, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po jego dokonaniu.

(4) Regulacja określona w art. 53(3) nie wpływa na emerytury i diety wypłacane przed jej dokonaniem.

Przysięga lub potwierdzenie

55. – (1) Po mianowaniu na Pierwszego Ministra, ministra walijskiego lub Głównego Doradcę Prawnego, osoba mianowana musi złożyć oficjalną

przysięgę w formie określonej w art. 3 ustawy o przysięgach z 1868 r. (c. 72) (lub złożyć odpowiednie ślubowanie).

(2) Po mianowaniu na Pierwszego Ministra, ministra walijskiego lub Głównego Doradcę Prawnego, osoba mianowana musi złożyć przysięgę wierności w formie określonej w art. 2 ustawy o przysięgach z 1868 r. (lub złożyć odpowiednie ślubowanie).

(3) Ust. (2) nie nakłada jednak na osobę będącą członkiem Zgromadzenia obowiązku ponownego złożenia przysięgi (lub złożenia odpowiedniego ślubowania), jeśli została już ona złożona w ramach wypełniania przez tę osobę obowiązku członka Zgromadzenia po wyborze (lub po ostatnim wyborze, jeśli została wybrana więcej niż raz).

(4) Przysięgę (lub odpowiednie ślubowanie) składa się –

(a) przed jednym z Sędziów Przewodniczących dla okręgu Walia i Chester (lub właściwego obszaru określonego w poleceniu zgodnie z art. 72(4) ustawy o sądach i usługach prawniczych z 1990 r. (c. 41), lub

(b) przed innym sędzią nominowanym przez Starszego Sędziego Przewodniczącego dla Anglii i Walii.

(5) Zanim osoba, na którą niniejszy artykuł nakłada obowiązek złożenia przysięgi (lub ślubowania) w związku z danym urzędem, nie uczyni tego, na podstawie niniejszej ustawy nie będą wypłacane pobory, diety, zasiłki, lub nie będą dokonywane płatności na rzecz zapewnienia emerytury, diet lub zasiłków tej osobie jako piastującej ten urząd lub w związku z nią.

(6) Ust. (5) nie wpływa jednak na prawo do wypłaty za okres przed złożeniem przez tę osobę przysięgi (lub ślubowania), gdy tylko dopełni ona tego obowiązku.

Kompetencje

Wprowadzenie

56. – (1) Osoby, których dotyczy niniejszy artykuł, posiadają kompetencje przyznane lub ustanowione niniejszą ustawą, lub innymi aktami prawnymi i aktami urzędowymi wydawanymi w ramach prerogatywy lub na ich podstawie.

(2) Artykuł niniejszy dotyczy ministrów walijskich, Pierwszego Ministra i Głównego Doradcę Prawnego.

Wykonywanie kompetencji

57. – (1) Ministrom walijskim mogą być przyznane kompetencje.

(2) Kompetencje ministrów walijskich, Pierwszego Ministra i Głównego Doradcę Prawnego wykonywane są w imieniu Jej Królewskiej Mości.

(3) Kompetencje ministrów walijskich wykonywane są przez Pierwszego Ministra lub dowolnego z ministrów walijskich, mianowanych zgodnie z art. 48.

(4) Każde działanie lub zaniechanie Pierwszego Ministra lub dowolnego z ministrów walijskich, mianowanych zgodnie z art. 48, lub dokonywane w stosunku do niego, traktowane jest jako działanie lub zaniechanie każdego z nich, lub w stosunku do każdego z nich.

(5) Ust. (4) nie dotyczy jednak wykonywania kompetencji przyznanych lub ustanowionych wyłącznie w stosunku do Pierwszego Ministra.

(6) W przypadku, gdy kompetencja przyznana lub ustanowiona w stosunku do Głównego Doradcy Prawnego jest wykonywana (zarówno ogólnie, jak i w konkretnych okolicznościach) wspólnie przez ministrów walijskich lub Pierwszego Ministra, ust. (4) ma takie zastosowanie do wykonywania tej kompetencji (lub wykonywania jej w takich okolicznościach), jakby Główny Doradca Prawny należał do grona ministrów walijskich.

Przekazanie kompetencji ministerialnych

58. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim –

(a) ustanowić przepisy dotyczące przekazania ministrom walijskim, Pierwszemu Ministrowi lub Głównemu Doradcy Prawnemu kompetencji wykonywanych przez ministrów Korony w odniesieniu do Walii,

(b) polecić wykonywanie takiej kompetencji przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego wspólnie z ministrem Korony, lub

(c) polecić wykonywanie kompetencji przez ministra Korony w odniesieniu do Walii wyłącznie za zgodą lub po konsultacji z ministrami walijskimi, Pierwszym Ministrem lub Głównym Doradcą Prawnym.

(2) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może w szczególności przewidywać, że kompetencja wykonywana przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego, na podstawie rozporządzenia królewskiego określonego w ust. (1)(a) lub (b), ma być wykonywana, zarówno ogólnie, jak i w konkretnych okolicznościach określonych w rozporządzeniu królewskim, wspólnie z innym ministrem walijskim, Pierwszym Ministrem lub Głównym Doradcą Prawnym.

(3) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może dokonywać takich zmian we –

(a) wszelkich aktach prawnych (włączając w to akty prawne składające się na niniejszą ustawę lub wydane na jej podstawie) lub aktach urzędowych wydawanych w ramach prerogatywy, lub

(b) wszelkich innych aktach urzędowych lub dokumentach, jakie Jej Królewska Mość uzna za właściwe, w związku z przepisami ustanowionymi rozporządzeniem królewskim.

(4) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość w Radzie rozporządzenia królewskiego, określonego w niniejszym artykule, nie zostanie udzielona –

(a) przed przedłożeniem izbom Parlamentu projektu aktu prawnego zawierającego to rozporządzenie królewskie i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb, oraz

(b) przed zatwierdzeniem tego projektu przez ministrów walijskich.

(5) Dalsze przepisy związane z przekazaniem kompetencji itp. rozporządzeniami królewskimi na podstawie niniejszego artykułu określone są w Załączniku nr 3.

Realizacja prawa wspólnotowego

59. – (1) Uprawnienie do wyznaczenia ministra Korony lub departamentu rządowego określone w art. 2(2) ustawy o Wspólnotach Europejskich z 1972 r. (c. 68) może być wykonywane poprzez wyznaczenie ministrów walijskich.

(2) Odpowiednio, ministrowie walijscy mogą wykonywać uprawnienie przyznane art. 2(2) ustawy o Wspólnotach Europejskich z 1972 r. w odniesieniu do każdej sprawy lub w każdym celu, jeśli zostali wyznaczeni do tej sprawy lub do tego celu, ale z uwzględnieniem takich ograniczeń lub warunków, jakie mogą być (jeśli zostaną) określone w rozporządzeniu królewskim dokonującym tego wyznaczenia.

(3) Akt prawny zawierający przepisy wydane przez ministrów walijskich w ramach wykonywania takiego uprawnienia podlega uchyleniu na podstawie uchwały Zgromadzenia, jeśli jego projekt nie został zatwierdzony uchwałą Zgromadzenia.

(4) Ustęp 2(2) Załącznika nr 2 do ustawy o Wspólnotach Europejskich z 1972 r. (procedura parlamentarna) nie ma zastosowania do takiego aktu prawnego, chyba że zawiera on przepisy –

(a) wydane przez ministra Korony lub departament rządowy (łącznie z ministrami walijskimi lub nie),

(b) odnoszące się do angielskiego obszaru granicznego, lub

(c) odnoszące się do ponadgranicznych jednostek organizacyjnych (a przy tym nieodnoszące się wyłącznie do wykonywania kompetencji lub podejmowania działań przez tę jednostkę w Walii, lub jej części, lub w odniesieniu do Walii lub jej części).

(5) Uprawnienie przyznane przez art. 56 ustawy finansowej z 1973 r. (c. 51) (usługi świadczone zgodnie z zobowiązaniami wspólnotowymi itp.) ministrowi kierującemu departamentem rządowym do wydawania (za zgodą ministerstwa skarbu) przepisów określających lub przewidujących opłaty i należności za działania tego departamentu może być wykonywane przez ministrów walijskich (za zgodą ministerstwa skarbu) w stosunku do określania lub przewidywania określenia opłat i należności za odpowiednie działania ministrów walijskich.

(6) Akt prawny zawierający przepisy wydane przez ministrów walijskich w ramach wykonywania takiego uprawnienia podlega uchyleniu na podstawie uchwały Zgromadzenia.

(7) Artykuł 56(4) ustawy finansowej z 1973 r. nie powoduje, że taki akt prawny podlega uchyleniu na podstawie uchwały izby Parlamentu, chyba że akt ten zawiera przepisy –

(a) wydane przez ministra Korony lub departament rządowy (łącznie z ministrami walijskimi lub nie),

(b) odnoszące się do angielskiego obszaru granicznego, lub

(c) odnoszące się do ponadgranicznych jednostek organizacyjnych (a przy tym nieodnoszące się wyłącznie do wykonywania kompetencji lub podejmowania działań przez tę jednostkę w Walii, lub jej części lub w odniesieniu do Walii lub jej części).

Wsparcie dobrobytu itp.

60. – (1) Ministrowie walijscy mogą podejmować działania, jakie uznają za właściwe, w celu osiągnięcia jednego lub więcej z poniższych celów –

(a) wsparcie lub zwiększenie dobrobytu gospodarczego w Walii,

(b) wsparcie lub zwiększenie dobrobytu społecznego w Walii,

(c) wsparcie lub zwiększenie dobrobytu środowiskowego w Walii.

(2) Uprawnienie określone w ust. (1) może być wykonywane wobec lub na korzyść –

(a) całej Walii lub jej części, lub

(b) wszystkich lub niektórych osób zamieszkałych, lub przebywających w Walii.

(3) Uprawnienie określone w ust. (1) obejmuje uprawnienie do podejmowania działań wobec lub na korzyść obszarów leżących poza Walią, a także wszystkich lub niektórych osób zamieszkałych, lub przebywających poza Walią, jeśli ministrowie walijscy uznają, że prawdopodobne jest osiągnięcie jednego lub więcej celów określonych w tym ustępie.

- (4) Uprawnienie określone w ust. (1) obejmuje uprawnienie do –
 - (a) zawierania ustaleń lub porozumień z dowolnymi osobami,
 - (b) współpracy z innymi osobami, ułatwiania ich działalności lub jej koordynowania,
 - (c) wykonywania w imieniu dowolnych osób ich kompetencji, oraz
 - (d) udostępniania personelu, środków, usług lub lokali dowolnym osobom.

Wsparcie dla kultury itp.

61. Ministrowie walijscy mogą podejmować działania, jakie uznają za właściwe, w celu utrzymywania lub wsparcia –

- (a) szczątek archeologicznych w Walii,
- (b) zabytków historycznych w Walii,
- (c) budynków i miejsc o historycznym lub architektonicznym znaczeniu w Walii,
- (d) historycznych wraków w Walii,
- (e) sztuki i rzemiosła odnoszącego się do Walii,
- (f) muzeów i galerii w Walii,
- (g) bibliotek w Walii,
- (h) archiwów i historycznych rejestrów w Walii,
- (i) działalności kulturalnej i projektów odnoszących się do Walii,
- (j) sportu i działalności rekreacyjnej odnoszące j się do Walii, oraz
- (k) języka walijskiego.

Wystąpienia w sprawach dotyczących Walii

62. Ministrowie walijscy, Pierwszy Minister i Główny Doradca Prawny mogą występować w dowolnych sprawach dotyczących Walii.

Konsultacje w sprawach ponadgranicznych jednostek organizacyjnych

63. – (1) Minister Korony musi konsultować się z ministrami walijskimi –

- (a) przed wykonaniem kompetencji odnoszącej się do wyznaczenia lub usunięcia właściwej ponadgranicznej jednostki organizacyjnej,

- (b) przed wykonaniem kompetencji odnoszącej się do wyznaczenia lub usunięcia członka lub osoby piastującej stanowisko we właściwej ponadgranicznej jednostce organizacyjnej, poza taką, która nie uczestniczy w kompetencjach lub działaniach, które ta jednostka wykonuje lub prowadzi w Walii lub w odniesieniu do Walii, oraz

- (c) przed wykonaniem, w odniesieniu do właściwej ponadgranicznej jednostki organizacyjnej, kompetencji, której wykonanie mogłoby wpłynąć na Walię w związku ze sprawą, co do której ministrowie walijscy wykonują kompetencje.

(2) Właściwą ponadgraniczną jednostką organizacyjną jest ponadgraniczna jednostka organizacyjna, która wykonuje kompetencje o charakterze publicznym, a która nie jest departamentem rządowym.

(3) Ust. (1) nie ma zastosowania w odniesieniu do wykonania kompetencji, jeśli nie byłoby uzasadnione i wykonalne wypełnienie go w odniesieniu do wykonania tej kompetencji (z powodu pilnej potrzeby lub innego powodu).

(4) Jeśli ust. (1) nie ma zastosowania w odniesieniu do wykonania kompetencji przez ministra Korony z uwagi na ust. (3), minister Korony musi poinformować, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne, ministrów walijskich o wykonaniu tej kompetencji i powodach jej wykonania.

(5) Niezastosowanie się do ust. (1) w odniesieniu do wykonania kompetencji nie wpływa na ważność jej wykonania.

Sondaże ustalające poglądy społeczeństwa

64. – (1) Ministrowie walijscy mogą zarządzić głosowanie sondażowe na obszarze obejmującą Walię lub jej część w celu ustalenia poglądów wyborców na temat tego, czy i jak wykonywane być powinny kompetencje ministrów walijskich (poza tymi, które określono w art. 62).

(2) Osoby uprawnione do udziału w głosowaniu sondażowym określonym w niniejszym artykule to osoby, które –

(a) uprawnione byłyby do głosowania jako wyborcy w wyborach zarządu lokalnego na obszarze wyborczym całkowicie lub częściowo mieszczącym się w obszarze, na którym przeprowadza się to głosowanie, oraz

(b) są ujęte w rejestrze wyborców zarządu lokalnego pod adresem mieszczącym się w obszarze, na którym przeprowadza się to głosowanie.

(3) Ministrowie walijscy mogą zarządzeniem uregulować –

(a) przeprowadzenie głosowań (lub głosowania) określonych w niniejszym artykule, lub

(b) połączenie głosowań (lub głosowania) określonych w niniejszych artykule z głosowaniem w wyborach.

(4) Zarządzenie określone w ust. (3) może nakazać stosowanie lub włączenie, ze zmianami i wyjątkami lub bez nich, przepisów aktów prawnych lub przepisów wydanych na ich podstawie, odnoszących się do wyborów lub referendów; a przepisy, które mogą być wydane na podstawie litery (a) tego ustępu obejmują, w szczególności, przepisy dotyczące pomijania zmian w rejestrze wyborców.

(5) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w ust. (3) podlega uchyleniu na podstawie uchwały Zgromadzenia.

Projekty ustaw prywatnych

65. – (1) Ministrowie walijscy mogą przedstawić projekt ustawy prywatnej w Parlamencie i mogą sprzeciwić się projektowi ustawy prywatnej w Parlamencie.

(2) Ust. (1) nie powoduje przyznania ministrom walijskim uprawnienia do występowania o wydanie zarządzenia określonego w art. 1 lub 3 ustawy o transporcie i pracach z 1992 r. (c. 42) na podstawie art. 20 tej ustawy (który daje jednostce organizacyjnej uprawnionej do przedstawiania i sprzeciwiania się projektom ustaw prywatnych uprawnienie do występowania o takie zarządzenia i sprzeciwiania się im).

Dostarczanie informacji ministerstwu skarbu

66. W przypadku, gdy ministerstwo skarbu uzna, że informacje znajdujące się w posiadaniu lub pod kontrolą ministrów walijskich wymagane są dla wykonywania kompetencji przez ministerstwo skarbu, ministerstwo skarbu może zażądać od ministrów walijskich dostarczenia takich informacji ministerstwu skarbu w formie, jaką ministerstwo skarbu może w uzasadniony sposób wyznaczyć.

Postępowania prawne

67. – (1) W przypadku, gdy Główny Doradca Prawny uzna to za właściwe dla wsparcia lub ochrony interesu publicznego, może on wszcząć we własnym imieniu, bronić lub wziąć udział w postępowaniach prawnych, do których zastosowanie ma niniejszy artykuł.

(2) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do postępowań prawnych dotyczących spraw, w stosunku do których wykonywane są kompetencje ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego.

Umowy

68. – (1) Sekretarz stanu może zarządzeniem postanowić, że ustawa o rządzie lokalnym (umowy) z 1997 r. (c. 65) stosowana jest w odniesieniu do umów zawieranych przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego, ale z uwzględnieniem właściwych zmian.

(2) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w niniejszym artykule podlega uchyleniu na podstawie uchwały izby Parlamentu.

Opłaty za dokumenty

69. – (1) Ministrowie walijscy mogą pobierać opłatę za sporządzenie kopii dokumentu (lub jego dowolnej części), który ogłaszają lub udostępniają do wglądu publicznego.

(2) Ust. (1) obowiązuje z uwzględnieniem przepisów zawartych lub wydanych na podstawie aktu prawnego, który reguluje –

(a) pobieranie opłat za wgląd do dokumentów,

(b) pobieranie opłat za sporządzenie kopii dokumentów (lub części dokumentów), lub

(c) sporządzanie kopii dokumentów (lub części dokumentów) nieodpłatnie.

(3) Artykuł niniejszy ma takie zastosowanie do Pierwszego Ministra i Głównego Doradcy Prawnego jak do ministrów walijskich.

Pomoc finansowa

70. – (1) Ministrowie walijscy mogą udzielać pomocy finansowej (w formie subwencji, pożyczek lub gwarancji) osobom zaangażowanym w działalność, która, w ocenie ministrów walijskich, zapewni lub pomoże zapewnić osiągnięcie celu, który zamierzają osiągnąć w ramach wykonywania swoich kompetencji.

(2) Ministrowie walijscy mogą uzależnić udzielenie pomocy finansowej od spełnienia warunków, które, w szczególności, obejmować mogą warunek spłaty całości lub części subwencji, lub dokonanie innych płatności, w dowolnych okolicznościach.

(3) Artykuł niniejszy ma takie zastosowanie do Pierwszego Ministra i Głównego Doradcy Prawnego, jak do ministrów walijskich.

Sprawy dodatkowe

71. – (1) Osoby, do których zastosowanie ma niniejszy artykuł, mogą podjąć działania (łącznie z nabyciem lub zbyciem mienia lub praw), które mają ułatwić wykonywanie ich kompetencji, które mają sprzyjać ich wykonywaniu, lub które są związane z ich wykonywaniem.

(2) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego.

„Otwarte” podejście do wykonywania kompetencji

Rada Partnerska

72. – (1) Ministrowie walijscy muszą utworzyć i utrzymywać jednostkę organizacyjną o nazwie Rada Partnerska Walii czyli *Cyngor Partneriaeth Cymru* (w niniejszej ustawie „Rada Partnerska”).

(2) Rada Partnerska składa się z członków mianowanych przez ministrów walijskich spośród –

- (a) ministrów walijskich,
- (b) wiceministrów walijskich, oraz
- (c) członków władz lokalnych w Walii.

(3) Przed mianowaniem członków Rady Partnerskiej zgodnie z ust. (2)(c), ministrowie walijscy muszą skonsultować się z takimi stowarzyszeniami władz lokalnych w Walii, jakie uznają za właściwe.

(4) Rada Partnerska może –

(a) doradzać ministrom walijskim w sprawach dotyczących wykonywania ich kompetencji,

(b) przedstawiać stanowisko ministrom walijskim w sprawach dotyczących i istotnych dla osób uczestniczących we władzach lokalnych w Walii, oraz

(c) doradzać osobom uczestniczącym we władzach lokalnych w Walii.

(5) W rozumieniu niniejszego artykułu władze lokalne w Walii to –

(a) rady hrabstw, rady miast wydzielonych i rady lokalne w Walii,

(b) władze Parku Narodowego w Parkach Narodowych Walii,

(c) władze policyjne w okręgach policyjnych w Walii,

(d) władze straży pożarnej połączonych okręgów w Walii, oraz

(e) władze określone na potrzeby niniejszego ustępu w zarządzeniu wydanym przez ministrów walijskich.

(6) Zarządzenie określone w ust. (5)(e) nie zostanie wydane bez konsultacji ministrów walijskich z Radą Partnerską.

(7) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w ust. (5)(e) podlega uchyleniu na podstawie uchwały Zgromadzenia.

Plan dotyczący zarządu lokalnego

73. – (1) Ministrowie walijscy muszą sporządzić plan (w niniejszej ustawie „plan dotyczący zarządu lokalnego”) przedstawiający ich zamierzenia, w ramach wykonywania swoich kompetencji, dotyczące podtrzymywania i wspierania zarządu lokalnego w Walii.

(2) Ministrowie walijscy –

(a) muszą poddawać plan dotyczący zarządu lokalnej stałej kontroli, oraz

(b) mogą od czasu do czasu zmieniać go lub nowelizować.

(3) Ustalając treść postanowienia włączanego do planu dotyczącego zarządu lokalnego ministrowie walijscy muszą wziąć pod uwagę udzielane im przez Radę Partnerską rady oraz przedstawiane przez nią stanowisko.

(4) Ministrowie walijscy muszą ogłosić plan dotyczący zarządu lokalnego po sporządzeniu i po każdej zmianie; a gdy plan zostanie znowelizowany

bez całkowitej zmiany, muszą ogłosić nowelizację lub tekst jednolity planu (zgodnie z tym, co uznają za właściwe).

(5) Jeśli ministrowie walijscy ogłaszają plan lub nowelizację zgodnie z ust. (4), muszą przedłożyć kopię planu lub nowelizacji Zgromadzeniu.

(6) Po każdym roku budżetowym ministrowie walijscy muszą –

(a) ogłosić sprawozdanie dotyczące realizacji zamierzeń przedstawionych w planie dotyczącym zarządu lokalnego w tym roku budżetowym, oraz

(b) przedłożyć kopię tego sprawozdania Zgromadzeniu.

Plan dotyczący sektora społecznego

74. – (1) Ministrowie walijscy muszą sporządzić plan (w niniejszej ustawie „plan dotyczący sektora społecznego”) przedstawiający ich zamierzenia, w ramach wykonywania swoich kompetencji, dotyczące wspierania interesów właściwych organizacji społecznych.

(2) W artykule niniejszym termin „właściwe organizacje społeczne” oznacza jednostki organizacyjne (inne niż władze lokalne lub inne osoby prawa publicznego), których działalność –

(a) nie ma charakteru zarobkowego, oraz

(b) bezpośrednio lub pośrednio przynosi korzyści całości lub części Walii (niezależnie od tego, czy przynosi korzyści innemu obszarowi).

(3) Ustalając treść postanowienia włączanego do planu dotyczącego sektora społecznego, ministrowie walijscy muszą rozpatrzyć, w jaki sposób zamierzają wykonywać te ze swoich kompetencji, które odnoszą się do spraw dotyczących właściwych organizacji społecznych lub istotnych dla nich.

(4) Plan dotyczący sektora społecznego musi określać –

(a) jak ministrowie walijscy zamierzają udzielać pomocy właściwym organizacjom społecznym (w formie subwencji, pożyczek, gwarancji lub innych środków),

(b) jak ministrowie walijscy zamierzają nadzorować wykorzystanie pomocy udzielanej przez nich właściwym organizacjom społecznym, oraz

(c) jak ministrowie walijscy zamierzają konsultować z właściwymi organizacjami społecznymi sposób wykonywania tych ze swoich kompetencji, które odnoszą się do spraw dotyczących takich organizacji lub istotnych dla nich.

(5) Ministrowie walijscy –

(a) muszą poddawać plan dotyczący sektora społecznego stałej kontroli, oraz

(b) mogą od czasu do czasu zmieniać go lub nowelizować.

(6) Przed sporządzeniem, zmianą lub nowelizacją planu dotyczącego sektora społecznego ministrowie walijscy muszą skonsultować się z takimi właściwymi organizacjami społecznymi, jakie uznają za właściwe.

(7) Ministrowie walijscy muszą ogłosić plan dotyczący sektora społecznego po sporządzeniu i każdej zmianie; a gdy plan zostaje znowelizowany bez całkowitej zmiany, muszą ogłosić nowelizację lub tekst jednolity planu (zgodnie z tym, co uznają za właściwe).

(8) Jeśli ministrowie walijscy ogłaszają plan lub nowelizację zgodnie z ust. (7), muszą przedłożyć kopię planu lub nowelizacji Zgromadzeniu.

(9) Po każdym roku budżetowym ministrowie walijscy muszą –

(a) ogłosić sprawozdanie dotyczące realizacji zamierzeń przedstawionych w planie dotyczącym sektora społecznego w tym roku budżetowym, oraz

(b) przedłożyć kopię tego sprawozdania Zgromadzeniu.

Plan dotyczący przedsiębiorczości

75. – (1) Ministrowie walijscy muszą sporządzić plan (w niniejszej ustawie „plan dotyczący przedsiębiorczości”) przedstawiający ich zamierzenia, w ramach wykonywania swoich kompetencji, dotyczące uwzględniania interesów przedsiębiorców.

(2) Plan dotyczący przedsiębiorczości musi określić, w jaki sposób ministrowie walijscy zamierzają –

(a) prowadzić konsultacje dotyczące wykonywania tych spośród ich kompetencji, które odnoszą się do spraw dotyczących interesów przedsiębiorców, oraz

(b) rozpatrywać wpływ wykonywania ich kompetencji na interesy przedsiębiorców.

(3) Ministrowie walijscy –

(a) muszą poddawać plan dotyczący przedsiębiorczości stałej kontroli, oraz

(b) mogą od czasu do czasu zmieniać go lub nowelizować.

(4) Przed sporządzeniem, zmianą lub nowelizacją planu dotyczącego przedsiębiorczości ministrowie walijscy muszą skonsultować się z takimi organizacjami przedsiębiorców (włączając w to związki zawodowe) i innymi organizacjami, jakie uznają za właściwe.

(5) Ministrowie walijscy muszą ogłosić plan dotyczący przedsiębiorczości po sporządzeniu i każdej zmianie; a gdy plan zostaje znowelizowany bez całkowitej zmiany, muszą ogłosić nowelizację lub tekst jednolity planu (zgodnie z tym, co uznają za właściwe).

(6) Jeśli ministrowie walijscy ogłaszają plan lub nowelizację zgodnie z ust. (5), muszą przedłożyć kopię planu lub nowelizacji Zgromadzeniu.

(7) Ministrowie walijscy muszą –

(a) w okresie dwóch lat rozpoczynającym się w dniu, w którym sporządzono plan dotyczący przedsiębiorczości po raz pierwszy, oraz

(b) później, nie rzadziej niż co dwa lata, ogłosić sprawozdanie dotyczące realizacji zamierzeń przedstawionych w planie dotyczącym przedsiębiorczości.

(8) Ministrowie walijscy muszą przedłożyć Zgromadzeniu kopię każdego sprawozdania ogłoszonego zgodnie z ust. (7).

Oceny skutków regulacji*

76. – (1) Ministrowie walijscy muszą sporządzić kodeks postępowania przedstawiający zasady dotyczące –

(a) przeprowadzania oceny skutków regulacji w związku z właściwymi walijskimi aktami podustawowymi**, oraz

(b) przeprowadzanie konsultacji w związku z ocenami skutków regulacji,

(w niniejszej ustawie „kodeks dotyczący oceny skutków regulacji”).

(2) W rozumieniu niniejszego artykułu –

(a) oceną skutków regulacji jest ocena prawdopodobnych kosztów i korzyści wynikających ze stosowania właściwych walijskich aktów podustawowych, oraz

(b) właściwymi walijskimi aktami podustawowymi są akty podustawowe wydane przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego, zaś akty prawne (lub ich projekty) zawierające je wymagają przedłożenia Zgromadzeniu.

(3) Ministrowie walijscy –

(a) muszą poddawać kodeks dotyczący oceny skutków regulacji stałej kontroli, oraz

(b) mogą od czasu do czasu zmieniać go lub nowelizować.

(4) Przed sporządzeniem, zmianą lub nowelizacją kodeksu dotyczącego oceny skutków regulacji muszą skonsultować się z takimi osobami, jakie uznają za właściwe.

(5) Ministrowie walijscy muszą ogłaszać kodeks dotyczący oceny skutków regulacji po sporządzeniu i każdej zmianie; a gdy plan zostaje znoweli-

* *regulatory impact assessments*

** *subordinate legislation*

zowany bez całkowitej zmiany, muszą ogłosić nowelizację lub tekst jednolity kodeksu (zgodnie z tym, co uznają za właściwe).

(6) Jeśli ministrowie walijscy ogłaszają kodeks lub nowelizację zgodnie z ust. (5), muszą przedłożyć kopię kodeksu lub nowelizacji Zgromadzeniu.

Równość szans

77. – (1) Ministrowie walijscy muszą poczynić właściwe ustalenia w celu zapewnienia, że ich kompetencje wykonywane są z należyтым poszanowaniem zasady równości szans dla wszystkich.

(2) Po każdym roku budżetowym ministrowie walijscy muszą ogłosić sprawozdanie zawierające –

(a) wskazanie ustaleń poczynionych zgodnie z ust. (1), które miały zastosowanie w danym roku budżetowym, oraz

(b) ocenę efektywności tych ustaleń we wspieraniu równości szans, oraz muszą przedłożyć kopię sprawozdania Zgromadzeniu.

Język walijski

78. – (1) Ministrowie walijscy muszą przyjąć strategię (w niniejszej ustawie „strategia dotycząca języka walijskiego”), przedstawiającą ich zamierzenia dotyczące wspierania i ułatwiania używania języka walijskiego.

(2) Ministrowie walijscy muszą przyjąć plan (w niniejszej ustawie „plan dotyczący języka walijskiego”) określający środki, jakie zamierzają podjąć w celu wskazanym w ust. (3), co do używania języka walijskiego w związku z świadczeniem usług publicznych w Walii przez nich, lub przez inne podmioty, które –

(a) działają jako sędziy lub przedstawiciele Korony, lub

(b) są osobami prawa publicznego (w rozumieniu Części II ustawy o języku walijskim z 1993 r. (c. 38)).

(3) Cel, o którym mowa w ust. (2), polega, w zakresie w jakim jest to właściwe w danych okolicznościach oraz uzasadnione i wykonalne, na realizacji zasady równego traktowania języka angielskiego i walijskiego w prowadzeniu spraw publicznych w Walii.

(4) Ministrowie walijscy –

(a) muszą poddawać strategię dotyczącą języka walijskiego i plan dotyczący języka walijskiego stałej kontroli, oraz

(b) mogą od czasu do czasu przyjmować nową strategię lub plan oraz nowelizować je.

(5) Przed przyjęciem strategii lub planu albo ich nowelizacją ministrowie walijscy muszą skonsultować się z takimi osobami, jakie uznają za właściwe.

(6) Ministrowie walijscy muszą ogłosić strategię dotyczącą języka walijskiego i plan dotyczący języka walijskiego po ich przyjęciu po raz pierwszy oraz –

(a) jeśli przyjmą nową strategię lub plan, muszą go ogłosić, zaś

(b) jeśli znowelizują strategię dotyczącą języka walijskiego lub plan dotyczący języka walijskiego (zamiast przyjęcia nowej strategii lub planu), muszą ogłosić nowelizację lub tekst jednolity strategii lub planu (zgodnie z tym, co uznają za właściwe).

(7) Jeśli ministrowie walijscy ogłaszają strategię lub plan lub nowelizację zgodnie z ust. (6), muszą przedłożyć kopię strategii lub planu lub nowelizacji Zgromadzeniu.

(8) Po każdym roku budżetowym ministrowie walijscy muszą ogłosić sprawozdanie informujące –

(a) jak zamierzenia przedstawione w strategii dotyczącej języka walijskiego zostały zrealizowane w danym roku budżetowym i jak skutecznie realizowano wspieranie i ułatwianie używania języka walijskiego, oraz

(b) jak zamierzenia przedstawione w planie dotyczącym języka walijskiego zostały zrealizowane w danym roku budżetowym, oraz muszą przedłożyć kopię sprawozdania Zgromadzeniu.

Zrównoważony rozwój

79. – (1) Ministrowie walijscy muszą sporządzić plan (w niniejszej ustawie „plan dotyczący zrównoważonego rozwoju”) przedstawiający ich zamierzenia, w ramach wykonywania swoich kompetencji, dotyczące wspierania zrównoważonego rozwoju.

(2) Ministrowie walijscy –

(a) muszą poddawać plan dotyczący zrównoważonego rozwoju stałej kontroli, oraz

(b) mogą od czasu do czasu zmieniać go lub nowelizować.

(3) Przed sporządzeniem, zmianą lub nowelizacją planu dotyczącego zrównoważonego rozwoju ministrowie walijscy muszą skonsultować się z takimi osobami, jakie uznają za właściwe.

(4) Ministrowie walijscy muszą ogłosić plan dotyczący zrównoważonego rozwoju po sporządzeniu i każdej zmianie; a gdy plan zostaje znowelizowany bez całkowitej zmiany, muszą ogłosić nowelizację lub tekst jednolity planu (zgodnie z tym, co uznają za właściwe).

(5) Jeśli ministrowie walijscy ogłaszają plan lub nowelizację zgodnie z ust. (4), muszą przedłożyć kopię planu lub nowelizacji Zgromadzeniu.

(6) Po każdym roku budżetowym ministrowie walijscy muszą –

(a) ogłosić sprawozdanie dotyczące tego, jak zamierzenia przedstawione w planie dotyczącym zrównoważonego rozwoju zostały zrealizowane w danym roku budżetowym, oraz

(b) przedłożyć kopię sprawozdania Zgromadzeniu.

(7) W roku następującym po tym, w którym przeprowadzane są zwykłe wybory powszechne (lub byłyby przeprowadzane, gdyby nie uwzględniono art. 5(5)), ministrowie walijscy muszą –

(a) ogłosić sprawozdanie zawierające ocenę skuteczności ich zamierzeń (przedstawionych w planie i zrealizowanych) we wspieraniu zrównoważonego rozwoju, oraz

(b) przedłożyć kopię sprawozdania Zgromadzeniu.

*Prawo wspólnotowe, prawa człowieka
i zobowiązania międzynarodowe*

Prawo wspólnotowe

80. – (1) Zobowiązanie wspólnotowe Zjednoczonego Królestwa jest także zobowiązaniem ministrów walijskich, jeśli i w jakim zakresie, zobowiązanie takie może być realizowane (lub jego realizacja może być umożliwiona) lub spełniona wykonaniem kompetencji przez ministrów walijskich.

(2) Ust. (1) nie ma zastosowania w przypadku zobowiązania wspólnotowego Zjednoczonego Królestwa, jeśli –

(a) jest to zobowiązanie w celu osiągnięcia rezultatu określonego wskaźnikiem ilościowym (wyrażonym jako liczba, część, współczynnik, lub w inny sposób), oraz

(b) wskaźnik ten odnosi się do Zjednoczonego Królestwa (lub do obszaru obejmującego Zjednoczone Królestwo lub obszaru składającego się z części Zjednoczonego Królestwa obejmującego Walię w całości lub w części).

(3) Jeśli jednak takie zobowiązanie wspólnotowe mogłoby (w dowolnym zakresie) być realizowane (lub jego realizacja może być umożliwiona) lub spełnione przez wykonanie przez ministrów walijskich swoich kompetencji, minister Korony może zarządzeniem postanowić o osiągnięciu przez ministrów walijskich (w ramach wykonywania ich kompetencji) takiej części rezultatu, jaka określona jest w zarządzeniu, którego osiągnięcia wymaga zobowiązanie wspólnotowe.

(4) Zarządzenie może określić termin, w jakim ma zostać osiągnięta dana część rezultatu przez ministrów walijskich.

(5) Zarządzenie określone w ust. (3) nie zostanie wydane przez ministra Korony bez konsultacji z ministrami walijskimi.

(6) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w ust. (3) podlega uchynieniu na podstawie uchwały izby Parlamentu.

(7) W przypadku, gdy wydano zarządzenie określone w ust. (3) w stosunku do zobowiązania wspólnotowego, jest ono również zobowiązaniem Zgromadzenia (podlegającym wykonaniu jak zobowiązanie Zgromadzenia określone w ust. (1)), w zakresie, w jakim zobowiązanie wspólnotowe wymaga osiągnięcia tego, co określono w zarządzeniu.

(8) Ministrowie walijscy nie mają uprawnienia –

(a) do wydawania, potwierdzania lub zatwierdzania aktów podustawowych, lub

(b) dokonywania innych działań,

w zakresie, w jakim akt podustawowy lub działanie są niezgodne z prawem wspólnotowym lub zobowiązaniem określonym w ust. (7).

(9) Ustępy (1) i (8) mają takie zastosowanie do Pierwszego Ministra i Głównego Doradcy Prawnego jak do ministrów walijskich.

Prawa człowieka

81. – (1) Ministrowie walijscy nie mają uprawnienia –

(a) do wydawania, potwierdzania lub zatwierdzania aktów podustawowych, lub

(b) dokonywania innych działań,

w zakresie, w jakim akt podustawowy lub działanie są niezgodne z prawami określonymi w Konwencji.

(2) Ust. (1) nie upoważnia –

(a) do wszczynania postępowań przed sądem lub trybunałem, lub

(b) do powoływania się na prawa określone w Konwencji w takich postępowaniach,

w stosunku do danego działania, o ile nie chodzi o osobę będącą ofiarą w rozumieniu art. 34 Konwencji, jeśli postępowanie dotyczące danego działania zostałoby wszczęte przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka.

(3) Ust. (2) nie ma zastosowania do Prokuratora Generalnego, Głównego Doradcy Prawnego, Adwokata Generalnego do spraw Szkocji, Adwokata Generalnego do spraw Irlandii Północnej ani Prokuratora Generalnego Irlandii Północnej.

(4) Ust. (1) –

(a) nie ma zastosowania do działań, które na podstawie ust. (2) art. 6 ustawy o prawach człowieka z 1998 r. (c. 42), nie są niedozwolone w rozumieniu ust. (1) tego artykułu, oraz

(b) nie upoważnia sądu lub trybunału do przyznania odszkodowania za działanie, którego nie mógłby on przyznać, uznając działanie za niedozwolone w rozumieniu tego ustępu.

(5) Ust. (1) ma takie zastosowanie do Pierwszego Ministra i Głównego Doradcy Prawnego, jak do ministrów walijskich.

(6) W ust. (2) termin „Konwencja” ma takie znaczenie jak w ustawie o prawach człowieka z 1998 r.

Zobowiązania międzynarodowe

82. – (1) Jeśli sekretarz stanu uzna, że działanie mające zostać podjęte przez ministrów walijskich byłoby niezgodne ze zobowiązaniami międzynarodowymi, może zakazać zarządzeniem podjęcia takiego działania.

(2) Jeśli sekretarz stanu uzna, że działanie, które może zostać podjęte przez ministrów walijskich jest wymagane w celu wykonania zobowiązań międzynarodowych, może nakazać zarządzeniem ministrom walijskim podjęcie takiego działania.

(3) Jeśli sekretarz stanu uzna, że akt podustawowy wydany przez ministrów walijskich lub podlegający uchynieniu przez nich, jest niezgodny ze zobowiązaniami międzynarodowymi, może zarządzeniem uchylić taki akt.

(4) Zarządzenie określone w ust. (3) może zawierać postanowienie o wejściu w życie z datą wcześniejszą niż dzień wydania, ale –

(a) postanowienie takie nie wpływa na prawa nabyte lub zobowiązania zaciągnięte przed datą wydania zarządzenia, oraz

(b) nikt nie jest winny popełnienia przestępstwa wyłącznie z powodu takiego postanowienia.

(5) Sekretarz stanu może wydać zarządzenie zawierające postanowienie określone w ust. (6) w przypadku, gdy –

(a) zobowiązanie międzynarodowe jest zobowiązaniem w celu osiągnięcia rezultatu określonego wskaźnikiem ilościowym (wyrażonym jako liczba, część, współczynnik, lub w inny sposób) oraz

(b) wskaźnik ten odnosi się do Zjednoczonego Królestwa (lub do obszaru obejmującego Zjednoczone Królestwo lub obszaru składającego się z części Zjednoczonego Królestwa obejmującego Walię w całości lub w części).

(6) Postanowienie określone w ust. (6) to postanowienie dotyczące osiągnięcia przez ministrów walijskich (w ramach wykonywania ich kompetencji)

takiej części rezultatu, którego osiągnięcia wymaga zobowiązanie międzynarodowe, jaka określona zostanie w zarządzeniu.

(7) Zarządzenie może określić termin, w jakim ma zostać osiągnięta dana część rezultatu przez ministrów walijskich.

(8) W przypadku, gdy zarządzenie określone w ust. (5) obowiązuje w stosunku do zobowiązania międzynarodowego, odniesienia do zobowiązania międzynarodowego w ust. (1)–(3) dotyczą zobowiązania do osiągnięcia takiej części rezultatu, którego osiągnięcia wymaga zobowiązanie międzynarodowe, jaka określona jest w zarządzeniu, w terminie lub terminach w nim określonych.

(9) Zarządzenie określone w ust. (2), (3) lub (5) nie zostanie wydane przez ministra Korony bez konsultacji z ministrami walijskimi.

(10) Zarządzenie określone w niniejszym artykule musi wskazywać powody jego wydania.

(11) Akt prawny zawierający –

(a) zarządzenie określone w ust. (1), z uwzględnieniem ust. (12), lub

(b) zarządzenie określone w ust. (5)

podlega uchyleniu na podstawie uchwały izby Parlamentu, jeśli projekt tego aktu prawnego nie został zatwierdzony uchwałą każdej z izb Parlamentu.

(12) Akt prawny zawierający wyłącznie zarządzenie określone w ust. (1) uchylające poprzednie zarządzenie określone w tym ustępie –

(a) nie podlega uchyleniu na podstawie uchwały izby Parlamentu, ale

(b) przedkładany jest Parlamentowi.

(13) Zarządzenie określone w ust. (2) lub (3) nie zostanie wydane przed przedłożeniem izbom Parlamentu projektu aktu prawnego zawierającego zarządzenie i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(14) Ustępy (1), (2) i (3) mają takie zastosowanie do Pierwszego Ministra i Głównego Doradcy Prawnego, jak do ministrów walijskich; zaś w przypadku, gdy ust. (9) ma zastosowanie do zarządzenia określonego w ust. (2) lub (3) dotyczącego Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego, odniesienie w ust. (9) do ministrów walijskich dotyczy Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego.

(15) W artykule niniejszym termin „działanie” obejmuje wydawanie, potwierdzanie lub zatwierdzanie aktów podustawowych, zaś w ust. (2) obejmują również złożenie w Zgromadzeniu proponowanego Środka Prawnego Zgromadzenia* lub projektu.

* *Assembly Measure*

Kompetencje: sprawy dodatkowe

Ustalenia dotyczące zastępstwa i dostarczanie usług

83. – (1) Pomędzy ministrami walijskimi i właściwą władzą mogą zostać dokonane ustalenia dotyczące –

- (a) wykonywania kompetencji jednej ze stron przez drugą,
- (b) wykonywania kompetencji ministrów walijskich przez członków personelu właściwej władzy,
- (c) wykonywania kompetencji właściwej władzy przez członków personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego, lub
- (d) świadczenia przez jedną ze stron na rzecz drugiej usług administracyjnych, fachowych lub technicznych.

(2) Ustalenia dokonane na podstawie litery (a), (b), lub (c) ust. (1) dotyczące wykonywania kompetencji ministrów walijskich nie wpływają na odpowiedzialność ministrów walijskich; a ustalenia takie dotyczące wykonywania kompetencji właściwej władzy nie wpływają na jej odpowiedzialność.

(3) Odniesienia w ust. (1) i (2) do kompetencji nie obejmują kompetencji do wydawania, potwierdzania lub zatwierdzania aktów podustawowych zawartych w aktach prawnych.

(4) W artykule niniejszym termin „właściwa władza” oznacza ministra Korony lub departament rządowy, władzę publiczną (łącznie z władzą lokalną) w Anglii i Walii lub osobę piastującą urząd publiczny w Anglii i Walii.

(5) Artykuł niniejszy ma takie zastosowanie do Pierwszego Ministra i Głównego Doradcy Prawnego, jak do ministrów walijskich.

Odmienne wykonywanie kompetencji przez ministrów walijskich itp.

84. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy –

(a) akt prawny przyznaje lub ustanawia kompetencję wykonywaną w odniesieniu do Anglii i Walii, oraz

(b) kompetencja ta jest w dowolnym zakresie przyznana lub ustanowiona na rzecz ministrów walijskich aktem prawnym lub jest przekazana lub podlega wykonywaniu przez ministrów walijskich na mocy niniejszej ustawy lub na jej podstawie.

(2) Uznaje się, że ten akt prawny zezwala na –

(a) wykonywanie kompetencji przez ministrów walijskich niezależnie od tego, czy jest ona wykonywana w inny sposób niż przez ministrów walijskich, oraz

(b) wykonywanie kompetencji odmiennie przez ministrów walijskich (z jednej strony) oraz w inny sposób niż przez ministrów walijskich (z drugiej strony).

(3) Odniesienie w ust. (1)(a) do kompetencji wykonywanej w odniesieniu do Anglii i Walii obejmuje kompetencję wykonywaną w odniesieniu zarówno do Anglii i Walii, jak i do innego kraju lub terytorium, lub innych krajów i terytoriów.

(4) Ust. (2) stosowany jest z uwzględnieniem przepisów –

(a) aktu prawnego przyznającego lub ustanawiającego kompetencję na rzecz ministrów walijskich, lub

(b) dowolnego przepisu przekazującego kompetencję lub przewidującego jej wykonywanie.

(5) Ust. (2) nie ogranicza uprawnienia do wykonywania kompetencji w odniesieniu do Walii niezależnie od tego, czy jest wykonywana w odniesieniu do Anglii, lub do wykonywania odmiennie w odniesieniu do Anglii i Walii, w przypadku, gdy artykuł niniejszy nie ma zastosowania.

(6) W artykule niniejszym termin „akt prawny” obejmuje przyszły akt prawny.

(7) Artykuł niniejszy ma takie zastosowanie do Pierwszego Ministra i Głównego Doradcy Prawnego, jak do ministrów walijskich.

Interpretacja odniesień do ministrów i departamentów

85. – (1) W zakresie niezbędnym dla wykonywania kompetencji przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego, lub w następstwie ich wykonywania, odniesienia (poprzez wskazanie imienne lub ogólne) w dowolnym akcie prawnym lub innym dokumencie do –

(a) ministra Korony, lub

(b) departamentu rządowego,

rozumiane są jako odniesienia do ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego lub obejmujące te podmioty (zgodnie z tym, przez kogo wykonywana jest dana kompetencja).

(2) Odniesienia w dowolnym akcie prawnym do mienia nadanego lub posiadanego na potrzeby departamentu rządowego rozumiane są jako obejmujące odniesienia do mienia nadanego lub posiadanego na potrzeby ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego (oraz w stosunku do mienia w taki sposób nadanego lub posiadanego ministrowie walijscy, Pierwszy Minister lub Główny Doradca Prawny uznawani są za departament rządowy na potrzeby dowolnego aktu prawnego).

(3) W artykule niniejszym termin „akt prawny” obejmuje przyszły akt prawny.

Przedkładanie raportów i sprawozdań

86. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy –

(a) akt prawny zawiera przepis („przepis o przedłożeniu Parlamentowi”) dotyczący przedkładania Parlamentowi lub jego izbie raportu lub sprawozdania,

(b) nie chodzi o raport lub sprawozdanie, w przypadku którego niniejsza ustawa wymaga wydania go przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra, Głównego Doradcy Prawnego lub Komitet Zgromadzenia, albo wręczania go tym podmiotom, oraz

(c) taki raport lub sprawozdanie dotyczy spraw, w odniesieniu do których kompetencje wykonywane są przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra, Głównego Doradcę Prawnego lub Komitet Zgromadzenia.

(2) Jeśli żadne kompetencje dotyczące tych spraw nie są wykonywane przez ministra Korony, przepis o przedłożeniu Parlamentowi interpretowany jest jako przepis dotyczący przedłożenia raportu lub sprawozdania Zgromadzeniu, zamiast przedłożenia go Parlamentowi lub jego izbie.

(3) Jeśli zaś kompetencje takie są wykonywane przez ministra Korony, przepis o przedłożeniu Parlamentowi interpretowany jest jako przepis dotyczący przedłożenia raportu lub sprawozdania Zgromadzeniu oraz Parlamentowi lub jego izbie.

(4) W artykule niniejszym –

(a) odniesienia do raportu lub sprawozdania obejmują dowolny inny dokument (poza dokumentem mającym postać aktu podustawowego), oraz

(b) termin „akt prawny” obejmuje przyszły akt prawny.

Mienie, prawa i zobowiązania

Mienie, prawa i zobowiązania ministrów walijskich itp.

87. – (1) Mienie, prawa i zobowiązania mogą należeć do –

(a) ministrów walijskich,

(b) Pierwszego Ministra, lub

(c) Głównego Doradcy Prawnego.

(2) Mienie i prawa nabyte przez ministrów walijskich lub przekazane im należą do ministrów walijskich, a zobowiązania zaciągnięte przez ministrów walijskich są zobowiązaniami ministrów walijskich.

(3) Mienie i prawa nabyte przez ministrów walijskich, mianowanych zgodnie z art. 48, lub przekazane im należą do ministrów walijskich, a zobo-

wiązania zaciągnięte przez takich ministrów walijskich są zobowiązaniami ministrów walijskich.

(4) Mienie i prawa nabyte przez Pierwszego Ministra lub przekazane mu należą do Pierwszego Ministra, a zobowiązania zaciągnięte przez Pierwszego Ministra są zobowiązaniami Pierwszego Ministra.

(5) Mienie i prawa nabyte przez Głównego Doradcę Prawnego lub przekazane mu należą do Głównego Doradcę Prawnego, a zobowiązania zaciągnięte przez Głównego Doradcę Prawnego są zobowiązaniami Głównego Doradcy Prawnego.

(6) W stosunku do mienia i praw nabytych lub przekazanych (lub należących) do –

(a) ministrów walijskich lub dowolnego z ministrów walijskich mianowanych zgodnie z art. 48,

(b) Pierwszego Ministra, lub

(c) Głównego Doradcę Prawnego,

a także w stosunku do zobowiązań zaciągniętych przez powyższe podmioty, odniesienia do ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego w dowolnym rejestrze lub innym dokumencie rozumiane są zgodnie z niniejszym artykułem.

Przekazanie ministerialnego mienia, praw i zobowiązań

88. Przepisy dotyczące przekazania mienia, praw i zobowiązań ministrów Korony na rzecz ministrów walijskich itp. określone są w Załączniku nr 4.

Sprawy dodatkowe

Prawa i zobowiązania Korony reprezentującej odmienne strony

89. – (1) Pomiędzy Koroną reprezentującą rząd Zjednoczonego Królestwa Jej Królewskiej Mości oraz Koroną reprezentującą rząd Zgromadzenia Walijskiego mogą powstać, na podstawie umowy, działania prawa lub na podstawie aktu prawnego, takie prawa i zobowiązania, jak między obywatelami.

(2) Pomiędzy Koroną reprezentującą jedną ze stron i Koroną reprezentującą drugą ze stron mogą być przekazywane takie mienie i zobowiązania, jakie mogą być przekazywane między obywatelami, a także łącznie może być tworzone, zmieniane lub likwidowane mienie lub zobowiązania tak, jak przez obywateli.

(3) Postępowania sądowe dotyczące –

(a) mienia, praw lub zobowiązań, do których Korona reprezentująca jedną ze stron ma prawo lub za które ponosi odpowiedzialność na podstawie ust. (1) lub (2), lub

(b) wykonywania lub niewykonywania kompetencji wykonywanych przez osobę piastującą urząd Korony reprezentującej jedną ze stron,

mogą być wszczęte przez Koronę reprezentującą jedną ze stron, a Korona reprezentująca drugą ze stron może być odrębną stroną tych postępowań.

(4) Artykuł niniejszy ma takie zastosowanie do Korony reprezentującej administrację powstałą w ramach dewolucji (inną niż rząd Zgromadzenia Walijskiego), jakie ma do Korony reprezentującej rząd Zjednoczonego Królestwa.

(5) W artykule niniejszym termin „osoba piastująca urząd” –

(a) w odniesieniu do Korony reprezentującej rząd Zjednoczonego Królestwa Jej Królewskiej Mości oznacza każdego z ministrów Korony lub inną osobę piastującą urząd Korony reprezentującej tę stronę,

(b) w odniesieniu do Korony reprezentującej rząd Zgromadzenia Walijskiego oznacza Pierwszego Ministra, ministra walijskiego mianowanego zgodnie z art. 48 lub Głównego Doradcę Prawnego, oraz

(c) w odniesieniu do Korony reprezentującej administrację powstałą w ramach dewolucji inną niż rząd Zgromadzenia Walijskiego oznacza osobę piastującą urząd w takiej administracji;

zaś termin „obywatel” oznacza osobę niedziałającą w imieniu Korony.

Dokumenty

90. – (1) Dokument jest prawomocnie sporządzony przez ministrów walijskich, jeśli jest sporządzony przez Pierwszego Ministra lub ministra walijskiego mianowanego zgodnie z art. 48.

(2) Przyłożenie pieczęci ministrów walijskich wymaga poświadczenia przez Pierwszego Ministra, ministra walijskiego mianowanego zgodnie z art. 48 lub osoby upoważnionej w tym celu przez ministrów walijskich (ogólnie lub konkretnie)

(3) Dokument wyglądający na –

(a) należyście sporządzony i opatrzony pieczęcią ministrów walijskich, lub

(b) podpisany w imieniu ministrów walijskich, przyjmowany jest za dowód i uważany jest za tak sporządzony lub podpisany, dopóki nie dowiedzione zostanie twierdzenie przeciwstawne.

(4) Zaświadczenie podpisane przez Pierwszego Ministra lub ministra walijskiego, mianowanego zgodnie z art. 48, stwierdzające, że dokument wyglądający na sporządzony przez ministrów walijskich lub przez nich pod-

pisany został tak sporządzony, lub podpisany, jest tego rozstrzygającym dowodem.

(5) Dokument wyglądający na podpisany przez lub w imieniu –

(a) Pierwszego Ministra, lub

(b) Głównego Doradcy Prawnego,

przyjmowany jest za dowód i uważany jest za tak podpisany, dopóki nie dowiedzione zostanie twierdzenie przeciwstawne.

(6) Zaświadczenie podpisane przez Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego stwierdzające, że dokument wyglądający na podpisany przez lub w imieniu Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego został tak podpisany jest tego rozstrzygającym powodem.

(7) Ustawa o dowodzie z dokumentów z 1868 (c. 37) (dowód z dokumentu) obowiązuje, jak gdyby –

(a) w pierwszej kolumnie Załącznika nr 1 znajdowało się odniesienie do ministrów walijskich, Pierwszego Ministra, ministra walijskiego mianowanego zgodnie z art. 48 i Głównego Doradcy Prawnego,

(b) w drugiej kolumnie tego Załącznika w związku z tym odniesieniem znajdowało się odniesienie do członka personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego, oraz

(c) w art. 2 tej ustawy odniesienie do przepisów wydanych przez urzędnika wskazanego w pierwszej kolumnie tego Załącznika lub na podstawie jego upoważnienia obejmowało odniesienie do dokumentu wydanego przez osobę lub osoby określone w lit. (a) lub na podstawie ich upoważnienia.

Ważność działań

91. – (1) Nieprawidłowości w mianowaniu Pierwszego Ministra przez Zgromadzenie nie wpływają na ważność jego działań.

(2) Nieprawidłowości w wyrażeniu zgody przez Zgromadzenie na mianowanie Głównego Doradcy Prawnego nie wpływają na ważność jego działań.

Tajemnice służbowe

92. – Poniższe osoby są sługami Korony w rozumieniu ustawy o tajemnicach służbowych z 1989 r. (c. 6) –

(a) Pierwszy Minister i osoba wyznaczona do wykonywania kompetencji Pierwszego Ministra,

(b) każdy z ministrów walijskich mianowanych zgodnie z art. 48,

(c) Główny Doradca Prawny i osoba wyznaczona do wykonywania kompetencji Głównego Doradcy Prawnego, oraz

(d) każdy z wiceministrów walijskich.

CZĘŚĆ III

ŚRODKI PRAWNE ZGROMADZENIA

Uprawnienie

Środki Prawne Zgromadzenia

93. – (1) Zgromadzenie może stanowić prawo w formie Środków Prawnych Narodowego Zgromadzenia Walijskiego czyli *Mesurau Cynulliad Cenedlaethol Cymru* (określanych w niniejszej ustawie jako „Środki Prawne Zgromadzenia”).

(2) Środki Prawne Zgromadzenia uchwalane są poprzez przyjęcie przez Zgromadzenie i zatwierdzenie przez Jej Królewską Mość w Radzie.

(3) Uchybienia w postępowaniu Zgromadzenia uchwalającego Środek Prawny Zgromadzenia nie wpływają na jego ważność.

(4) Każdy Środek Prawny Zgromadzenia jest uznawany przez sędziów bez konieczności dowodzenia jego treści.

(5) Artykuł niniejszy nie wpływa na prawo Parlamentu Zjednoczonego Królestwa do stanowienia prawa dla Walii.

Zakres uprawnień prawodawczych

94. – (1) Z uwzględnieniem postanowień niniejszej Części, Środek Prawny Zgromadzenia może zawierać takie przepisy, jak ustawa Parlamentu.

(2) Środek Prawny Zgromadzenia nie jest prawem, jeśli jakkolwiek jego przepis wykracza poza zakres uprawnień prawodawczych Zgromadzenia.

(3) Przepis Środka Prawnego Zgromadzenia zawiera się w zakresie uprawnień prawodawczych Zgromadzenia, wyłącznie jeśli objęty jest zakresem ust. (4) lub (5).

(4) Przepis Środka Prawnego Zgromadzenia objęty jest zakresem niniejszego ustępu, jeśli –

(a) odnosi się do jednej lub więcej ze spraw określonych w Części I Załącznika nr 5, oraz

(b) odnosi się wyłącznie do Walii i nie przyznaje, nie ustanawia, nie zmienia ani nie odbiera kompetencji innych niż wykonywane w odniesieniu do Walii (ani nie upoważnia do tego).

(5) Przepis Środka Prawnego Zgromadzenia objęty jest zakresem niniejszego ustępu, jeśli –

(a) przewiduje wykonanie przepisu (tego lub innego Środka Prawnego Zgromadzenia), który objęty jest zakresem ust. (4) lub którego wykonanie jest właściwe z innego powodu, lub

(b) w inny sposób jest poboczny lub wtórny w stosunku do takiego przepisu.

(6) Przepis objęty zakresem ust. (4) lub (5) wykracza jednak poza zakres uprawnień prawodawczych Zgromadzenia, jeśli –

(a) narusza ograniczenia przewidziane w Części II Załącznika nr 5, z uwzględnieniem wyjątków od tych ograniczeń przewidzianych w Części III tego Załącznika,

(b) dotyczy innych obszarów niż Anglia i Walia, lub

(c) jest niezgodny z prawami określonymi w Konwencji lub prawem wspólnotowym.

(7) Na potrzeby niniejszego artykułu, kwestia, czy przepis Środka Prawnego Zgromadzenia odnosi się do spraw określonych w Części I Załącznika nr 5, jest ustalana, biorąc pod uwagę cel przepisu, z uwzględnieniem (między innymi) jego skutków we wszystkich okolicznościach.

Zakres uprawnień prawodawczych: sprawy dodatkowe

95. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim –

(a) zmienić Część I Załącznika nr 5 poprzez dodanie sprawy, która odnosi się do jednej lub więcej dziedzin wyliczonych w tej Części, lub poprzez zmianę lub usunięcie dowolnej sprawy,

(b) zmienić tę Część poprzez dodanie nowej dziedziny lub poprzez zmianę lub usunięcie dowolnej dziedziny, lub

(c) zmienić Część II lub III tego Załącznika.

(2) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule nie może zmienić Części I Załącznika nr 5 poprzez dodanie dziedziny, jeśli w czasie, w którym zmiana wchodzi w życie, żadne kompetencje w ramach tej dziedziny nie są wykonywane przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego.

(3) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może dokonywać takich zmian we –

(a) wszelkich aktach prawnych (włączając w to akty prawne składające się na niniejszą ustawę lub wydane na jej podstawie) lub aktach urzędowych wydanych w ramach prerogatywy, lub

(b) wszelkich innych aktach urzędowych lub dokumentach, jakie Jej Królewska Mość uzna za właściwe w związku z przepisami ustanowionymi rozporządzeniem królewskim.

(4) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może zawierać przepisy o wstecznej mocy obowiązującej.

(5) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość w Radzie rozporządzenia królewskiego określonego w niniejszym artykule nie zostanie udzielona przed –

(a) przedłożeniem projektu aktu prawnego zawierającego to rozporządzenie królewskie Zgromadzeniu i zatwierdzeniem go uchwałą Zgromadzenia, a po takim zatwierdzeniu

(b) przedłożeniem tego projektu izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(6) Gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po zatwierdzeniu przez Zgromadzenie projektu rozporządzenia królewskiego określonego w niniejszym artykule, Pierwszy Minister musi zapewnić, że –

(a) pisemne powiadomienie o takiej uchwale, oraz

(b) kopia projektu

przesłana zostanie sekretarzowi stanu.

(7) Sekretarz stanu musi przed końcem okresu 60 dni od otrzymania powiadomienia o uchwale Zgromadzenia –

(a) przedłożyć projekt izbom Parlamentu, albo

(b) powiadomić pisemnie Pierwszego Ministra o swojej odmowie i jej powodach.

(8) Gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po otrzymaniu przez Pierwszego Ministra powiadomienia o odmowie sekretarza stanu przedłożenia projektu izbom parlamentu i o jej powodach –

(a) Pierwszy Minister musi przedłożyć kopię powiadomienia Zgromadzeniu, oraz

(b) Zgromadzenie musi zapewnić jej publikację.

(9) Podczas obliczania terminu 60 dni wskazanych w ust. (7) nie bierze się pod uwagę czasu, w którym Parlament jest rozwiązany lub odroczone sesję, lub zawieszono obrady obu izb na ponad cztery dni.

(10) Zmiana Załącznika nr 5 przez rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule nie wpływa na –

(a) ważność Środka Prawnego Zgromadzenia przyjętego przed wejściem w życie zmiany, lub

(b) uprzednie lub dalsze obowiązywanie takiego Środka Prawnego Zgromadzenia.

Kontrola projektów rozporządzeń królewskich

96. Główny Doradca Prawny lub Prokurator Generalny mogą wystąpić do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie kwestii, czy sprawa, która ma zostać

dodana przez określone w art. 95 rozporządzenie królewskie do Części I Załącznika nr 5, odnosi się do dziedziny wyliczonej w tej Części.

Procedura

Składanie projektów Środków Prawnych Zgromadzenia

97. – (1) Projekty Środków Prawnych Zgromadzenia, z uwzględnieniem regulaminu, składane są w Zgromadzeniu –

(a) przez Pierwszego Ministra, ministra walijskiego mianowanego zgodnie z art. 48, wiceministra walijskiego lub Głównego Doradcę Prawnego, lub

(b) przez innego członka Zgromadzenia.

(2) Osoba odpowiedzialna za projekt Środka Prawnego Zgromadzenia musi oświadczyć, w chwili złożenia projektu lub wcześniej, że w jej ocenie jego przepisy zawierają się w zakresie uprawnień prawodawczych Zgromadzenia.

(3) Przewodniczący Zgromadzenia musi, w chwili złożenia projektu Środka Prawnego Zgromadzenia w Zgromadzeniu lub wcześniej –

(a) podjąć decyzję, czy przepisy projektu zawierają się w zakresie uprawnień prawodawczych Zgromadzenia, oraz

(b) ogłosić tę decyzję.

(4) Oświadczenie określone w niniejszym artykule składane jest zarówno w języku angielskim, jak i walijskim; ale poza tym forma tego oświadczenia i sposób jego składania określone zostają w regulaminie.

(5) Regulamin –

(a) może przewidywać obowiązek publikacji oświadczenia określonego w niniejszym artykule, oraz

(b) jeśli będzie tak przewidywał, musi przewidywać obowiązek jego publikacji zarówno w języku angielskim, jak i walijskim.

Postępowanie z projektami Środków Prawnych Zgromadzenia

98. – (1) Regulamin musi zawierać przepisy –

(a) dotyczące debaty ogólnej nad projektem Środka Prawnego Zgromadzenia, stwarzające członkom Zgromadzenia możliwość głosowania nad jego zasadami ogólnymi,

(b) dotyczące szczegółowego rozpatrzenia przepisów projektu Środka Prawnego Zgromadzenia, stwarzające członkom Zgromadzenia możliwość głosowania nad nimi, oraz

(c) dotyczące ostatniej fazy, w której projekt może zostać przyjęty lub odrzucony.

(2) Ust. (1) nie stoi na przeszkodzie w przyjęciu przepisów regulaminu pozwalających Zgromadzeniu na skrócenie postępowania w stosunku do konkretnego projektu Środka Prawnego Zgromadzenia.

(3) Regulamin może zawierać przepisy odmienne od przewidzianych w ust. (1) w stosunku do –

(a) projektów Środków Prawnych Zgromadzenia łączących akty prawne,

(b) projektów Środków Prawnych Zgromadzenia uchylających nieaktualne akty prawne, oraz

(c) projektów prywatnych Środków Prawnych Zgromadzenia.

(4) Regulamin musi zawierać przepisy zapewniające, że Zgromadzenie może przyjąć projekt Środka Prawnego Zgromadzenia zawierający przepisy, które wymagałyby zgody Jej Królewskiej Mości lub Księcia Kornwalii, gdyby były zawarte w projekcie ustawy Parlamentu, wyłącznie, jeśli taka zgoda została wyrażona zgodnie z regulaminem.

(5) Regulamin musi zawierać przepisy zapewniające, że Zgromadzenie może przyjąć projekt Środka Prawnego Zgromadzenia, wyłącznie, jeśli tekst projektu jest sporządzony zarówno w języku angielskim, jak i walijskim, chyba że zachodzą takie określone w regulaminie okoliczności, w przypadku których tekst nie musi być sporządzony w obu językach.

(6) Regulamin musi stwarzać możliwość ponownego rozpatrzenia projektu Środka Prawnego Zgromadzenia po jego przyjęciu, wyłącznie, jeśli –

(a) Sąd Najwyższy orzeknie, na podstawie wniosku złożonego w sprawie projektu na podstawie art. 99, że projekt Środka Prawnego Zgromadzenia lub którykolwiek z jego przepisów nie zawiera się w zakresie uprawnień prawodawczych Zgromadzenia.

(b) wniosek w sprawie projektu określony w art. 99 został wycofany w następstwie żądania określonego w art. 100(2)(b), lub

(c) w sprawie projektu Środka Prawnego Zgromadzenia wydano zarządzenie określone w art. 101.

(7) Regulamin musi w szczególności zapewniać w przypadku projektu Środka Prawnego Zgromadzenia zmienionego w trakcie ponownego rozpatrzenia przeprowadzenie ostatniej fazy, w której może on zostać zatwierdzony lub odrzucony.

(8) Odniesienia w ust. (4), (5) i (6) niniejszego artykułu oraz art. 93(2) i 95(10) do przyjęcia projektu Środka Prawnego Zgromadzenia, w przypadku

projektu zmienionego w trakcie ponownego rozpatrywania, rozumiane są jako odniesienia do jego zatwierdzenia.

Kontrola projektów Środków Prawnych Zgromadzenia przez Sąd Najwyższy

99. – (1) Główny Doradca Prawny lub Prokurator Generalny mogą wystąpić do Sądu Najwyższego z wnioskiem dotyczącym zgodności projektu Środka Prawnego Zgromadzenia lub jakiegokolwiek jego przepisu z zakresem uprawnień prawodawczych Zgromadzenia.

(2) Z uwzględnieniem ust. (3), Główny Doradca Prawny lub Prokurator Generalny mogą wystąpić z wnioskiem dotyczącym projektu Środka Prawnego Zgromadzenia –

(a) w okresie czterech tygodni od uchwalenia projektu, oraz

(b) w okresie czterech tygodni, rozpoczynającym się od późniejszego zatwierdzenia projektu, zgodnie z przepisami zawartymi w regulaminie na podstawie art. 98(7).

(3) Z wnioskiem w sprawie projektu Środka Prawnego Zgromadzenia nie może wystąpić –

(a) Główny Doradca Prawny, jeśli powiadomił Sekretarza, że w stosunku do tego projektu nie zostanie złożony przez niego wniosek, lub

(b) Prokurator Generalny, jeśli powiadomił Sekretarza, że w stosunku do tego projektu nie zostanie złożony przez niego wniosek.

(4) Ust. (3) nie ma jednak zastosowania, jeśli projekt Środka Prawnego Zgromadzenia został zatwierdzony w sposób wskazany w ust. (2)(b) po powiadomieniu.

Wnioski do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości

100. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, w przypadku gdy –

(a) wystąpiono z wnioskiem w sprawie projektu Środka Prawnego Zgromadzenia zgodnie z art. 99,

(b) Sąd Najwyższy wystąpił o wydanie orzeczenia wstępnego Europejskiego Trybunału w związku z tym wnioskiem, oraz

(c) oba te wnioski nie zostały rozpatrzone.

(2) Jeśli Zgromadzenie postanowi, że pragnie ponownie rozpatrzyć projekt Środka Prawnego Zgromadzenia –

(a) Sekretarz musi powiadomić o tym Głównego Doradcę Prawnego i Prokuratora Generalnego, oraz

(b) osoba, która wystąpiła z wnioskiem w sprawie projektu zgodnie z art. 99, musi wystąpić z żądaniem wycofania wniosku.

(3) W artykule niniejszym termin „wystąpienie o wydanie orzeczenia wstępnego Europejskiego Trybunału” oznacza wystąpienie do Europejskiego Trybunału zgodnie z art. 234 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, art. 41 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali lub art. 150 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Atomową.

Uprawnienie do interwencji w pewnych przypadkach

101. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, jeśli projekt Środka Prawnego Zgromadzenia zawiera przepisy, które sekretarz stanu mając uzasadnione podstawy, uzna –

(a) za niekorzystnie wpływające na sprawy, które nie są określone w Części I Załącznika nr 5,

(b) za mogące znacząco niekorzystnie wpłynąć na zasoby wodne w Anglii, zaopatrzenie w wodę w Anglii lub jakość wody w Anglii,

(c) za niekorzystnie wpływające na prawo dotyczące Anglii, lub

(d) za niezgodne z zobowiązaniami międzynarodowymi lub godzące w dobro bezpieczeństwa państwowego.

(2) Sekretarz stanu może wydać zarządzenie zakazujące Sekretarzowi przedstawienia projektu Środka Prawnego Zgromadzenia w celu zatwierdzenia go przez Jej Królewską Mość w Radzie.

(3) Zarządzenie musi wskazywać kwestionowany projekt Środka Prawnego Zgromadzenia i jego przepisy oraz określać powody wydania zarządzenia.

(4) Zarządzenie może być wydane –

(a) w okresie czterech tygodni od uchwalenia projektu Środka Prawnego Zgromadzenia,

(b) w okresie czterech tygodni rozpoczynającym się od późniejszego zatwierdzenia projektu Środka Prawnego Zgromadzenia zgodnie z przepisami zawartymi w regulaminie na podstawie art. 98(7), lub

(c) w okresie czterech tygodni od rozpatrzenia wniosku w sprawie projektu przez Sąd Najwyższy, jeśli wystąpiono z nim zgodnie z art. 99.

(5) Sekretarz stanu nie może wydać zarządzenia w sprawie projektu Środka Prawnego Zgromadzenia, jeśli powiadomił Sekretarza, że w sprawie tego projektu zarządzenie nie zostanie wydane.

(6) Ust. (5) nie ma zastosowania, jeśli projekt Środka Prawnego Zgromadzenia został zatwierdzony w sposób wskazany w ust. (4)(b) po powiadomieniu.

(7) Zarządzenie określone w niniejszym artykule, obowiązujące w czasie, gdy dojdzie do zatwierdzenia, traci moc obowiązującą.

(8) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w niniejszym artykule podlega uchynieniu na podstawie uchwały izby Parlamentu.

Zatwierdzenie projektów Środków Prawnych Zgromadzenia

102. – (1) Sekretarz przedstawia projekty Środków Prawnych Zgromadzenia w celu zatwierdzenia przez Jej Królewską Mość w Radzie.

(2) Sekretarz nie może przedstawić projektu Środka Prawnego Zgromadzenia w celu zatwierdzenia przez Jej Królewską Mość w Radzie, w okresie –

(a) w którym Prokurator Generalny lub Główny Doradca Prawny ma prawo wystąpić z wnioskiem w sprawie projektu określonym w art. 99,

(b) rozpatrywania przez Sąd Najwyższy takiego wniosku, lub

(c) w którym w sprawie projektu wydane może zostać zarządzenie określone w art. 101.

(3) Sekretarz nie może przedstawić projektu Środka Prawnego Zgromadzenia w niezmienionej formie w celu zatwierdzenia przez Jej Królewską Mość w Radzie, jeśli –

(a) Sąd Najwyższy orzekł na podstawie wniosku w sprawie projektu określonego w art. 99, że projekt lub jakikolwiek jego przepis nie zawiera się w zakresie uprawnień prawodawczych Zgromadzenia, lub

(b) wniosek w sprawie projektu określony w art. 99 został wycofany w następstwie żądania określonego w art. 100(2)(b).

(4) Gdy tylko Środek Prawny Zgromadzenia zostanie zatwierdzony przez Jej Królewską Mość w Radzie, Sekretarz Królewskiej Tajnej Rady musi przesłać Sekretarzowi rozporządzenie królewskie zatwierdzające Środek Prawny Zgromadzenia.

(5) Data zatwierdzenia Środka Prawnego Zgromadzenia przez Jej Królewską Mość w Radzie dopisywana jest na nim przez Sekretarza i tworzy jego część.

(6) Sekretarz musi opublikować rozporządzenie królewskie zatwierdzające Środek Prawny Zgromadzenia.

(7) Regulamin musi zawierać postanowienia dotyczące powiadomienia Zgromadzenia przez Sekretarza o dacie zatwierdzenia Środka Prawnego Zgromadzenia przez Jej Królewską Mość w Radzie.

(8) Uchybienia w stosowaniu ust. (4), (5) lub (7) nie wpływają na ważność Środka Prawnego Zgromadzenia.

CZEŚĆ IV USTAWY ZGROMADZENIA

Referendum

Referendum w sprawie wejścia w życie postanowień dotyczących ustaw Zgromadzenia

103. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim zarządzić referendum w Walii w sprawie tego, czy postanowienia dotyczące ustaw Zgromadzenia powinny wejść w życie.

(2) Jeśli większość głosujących w referendum, przeprowadzonym na podstawie ust. (1), zagłosuje za wejściem w życie postanowień dotyczących ustaw Zgromadzenia, postanowienia te wejdą w życie zgodnie z art. 105.

(3) Inny wynik referendum nie stoi na przeszkodzie wydaniu kolejnego rozporządzenia królewskiego określonego w ust. (1).

(4) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość w Radzie rozporządzenia królewskiego określonego w ust. (1) nie zostanie udzielona przed przedłożeniem projektu aktu prawnego zawierającego to rozporządzenie królewskie izbom Parlamentu i Zgromadzenia oraz zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb i Zgromadzenia.

(5) Zatwierdzenie uchwałą Zgromadzenia określoną w ust. (4) wymaga przyjęcia w głosowaniu, w którym głosujących za będzie nie mniej niż dwie trzecie ogólnej liczby członków Zgromadzenia.

(6) Projekt aktu prawnego zawierającego rozporządzenie królewskie określone w ust. (1) nie może zostać przedłożony izbom Parlamentu ani Zgromadzeniu przed przeprowadzeniem przez sekretarza stanu takich konsultacji, jakie uzna za właściwe.

(7) Dalsze przepisy dotyczące referendów przeprowadzanych na podstawie ust. (1) określone są w Załączniku nr 6.

(8) W ustawie niniejszej termin „postanowienia dotyczące ustaw Zgromadzenia” oznacza –

(a) art. 107 i 108, oraz

(b) art. 110–115.

Wniosek Zgromadzenia w sprawie referendum

104. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, jeśli –

(a) Zgromadzenie przyjmie uchwałę przedstawioną przez Pierwszego Ministra lub ministra walijskiego, mianowanego zgodnie z art. 48, stwierdzającą, że należy udzielić rekomendacji Jej Królewskiej Mości w Radzie dotyczącej wydania rozporządzenia królewskiego określonego w art. 103(1), oraz

(b) uchwała Zgromadzenia przyjęta zostanie w głosowaniu, w którym głosujących za będzie nie mniej niż dwie trzecie ogólnej liczby członków Zgromadzenia.

(2) Pierwszy Minister, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po przyjęciu uchwały, musi zapewnić przekazanie sekretarzowi stanu powiadomienia o uchwale.

(3) Sekretarz stanu musi, w okresie 120 dni od dnia otrzymania go –

(a) przedłożyć projekt aktu prawnego zawierającego rozporządzenie królewskie określone w art. 103(1) izbom Parlamentu, lub

(b) powiadomić pisemnie Pierwszego Ministra o odmowie podjęcia takiego działania i powodach odmowy.

(4) Gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po otrzymaniu przez Pierwszego Ministra powiadomienia przekazanego zgodnie z ust. (3)(b) –

(a) Pierwszy Minister musi przedłożyć kopię powiadomienia Zgromadzeniu, oraz

(b) Zgromadzenie musi zapewnić publikację powiadomienia.

Wejście w życie postanowień dotyczących ustaw Zgromadzenia

105. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy większość głosujących w referendum przeprowadzonym na podstawie art. 103(1) opowie się za wejściem w życie postanowień dotyczących ustaw Zgromadzenia.

(2) Ministrowie walijscy mogą zarządzeniem postanowić o wejściu w życie postanowień dotyczących ustaw Zgromadzenia w dniu określonym w zarządzeniu.

(3) Zarządzenie określone w ust. (2) może dokonywać takich zmian we–

(a) wszelkich aktach prawnych (włączając w to akty prawne składające się na niniejszą ustawę lub wydane na jej podstawie) lub aktach urzędowych wydanych w ramach prerogatywy, lub

(b) wszelkich innych aktach urzędowych lub dokumentach,

jakie Jej Królewska Mość uzna za właściwe w związku z wejściem w życie postanowień dotyczących ustaw Zgromadzenia.

(4) Zarządzenie określone w ust. (2) nie zostanie wydane przed przedłożeniem Zgromadzeniu projektu aktu prawnego zawierającego to zarządzenie i zatwierdzeniem go uchwałą Zgromadzenia.

Wpływ wejścia w życie postanowień dotyczących ustaw Zgromadzenia na Środki Prawne Zgromadzenia

106. – (1) W dniu wejścia w życie postanowień dotyczących ustaw Zgromadzenia Część III traci moc obowiązującą.

(2) Nie wpływa to jednak na dalsze obowiązywanie po tym dniu Środków Prawnych Zgromadzenia wydanych przed nim.

Uprawnienie

Ustawy Zgromadzenia

107. – (1) Zgromadzenie może stanowić prawo w formie ustaw Narodowego Zgromadzenia Walijskiego czyli *Deddfau Cynulliad Cenedlaethol Cymru* (określanych w niniejszej ustawie jako „ustawy Zgromadzenia”).

(2) Ustawy Zgromadzenia wnoszone są w formie projektów; zaś projekt staje się ustawą Zgromadzenia po przyjęciu przez Zgromadzenie i uzyskaniu sankcji królewskiej.

(3) Uchybienia w postępowaniu Zgromadzenia uchwalającego ustawę nie wpływają na jej ważność.

(4) Każda ustawa Zgromadzenia jest uznawana przez sędziów bez konieczności dowodzenia jej treści.

(5) Artykuł niniejszy nie wpływa na prawo Parlamentu Zjednoczonego Królestwa do stanowienia prawa dla Walii.

Zakres uprawnień ustawodawczych

108. – (1) Z uwzględnieniem postanowień niniejszej Części, ustawa Zgromadzenia może zawierać takie przepisy, jak ustawa Parlamentu.

(2) Ustawa Zgromadzenia nie jest prawem, jeśli jakkolwiek jej przepis wykracza poza zakres uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia.

(3) Przepis ustawy Zgromadzenia zawiera się w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia, wyłącznie, jeśli objęty jest zakresem ust. (4) lub (5).

(4) Przepis ustawy Zgromadzenia objęty jest zakresem niniejszego ustępu, jeśli –

(a) odnosi się do jednej lub więcej spraw wyliczonych pod dowolnym nagłówkiem w Części I Załącznika nr 7 oraz nie jest objęty zakresem wyjątków określonych w tej Części tego Załącznika (pod danym lub innym nagłówkiem), oraz

(b) odnosi się wyłącznie do Walii i nie przyznaje, nie ustanawia, nie zmienia ani nie odbiera kompetencji innych niż wykonywane w odniesieniu do Walii (ani nie upoważnia do tego).

(5) Przepis ustawy Zgromadzenia objęty jest zakresem niniejszego ustępu, jeśli –

(a) przewiduje wykonanie przepisu (tej lub innej ustawy Zgromadzenia), który objęty jest zakresem ust. (4), lub przepisu Środka Prawnego Zgro-

madzenia, lub przepisu, którego wykonanie jest właściwe z innego powodu, lub

(b) w inny sposób jest poboczny lub wtórny w stosunku do takiego przepisu.

(6) Przepis objęty zakresem ust. (4) lub (5) wykracza jednak poza zakres uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia, jeśli –

(a) narusza ograniczenia przewidziane w Części II Załącznika nr 7, z uwzględnieniem wyjątków od tych ograniczeń przewidzianych w Części III tego Załącznika,

(b) dotyczy innych obszarów niż Anglia i Walia, lub

(c) jest niezgodny z prawami określonymi w Konwencji lub prawem wspólnotowym.

(7) Na potrzeby niniejszego artykułu, kwestia, czy przepis ustawy Zgromadzenia odnosi się do spraw określonych w Części I Załącznika nr 7 (lub jest objęty zakresem wyjątków określonych w tej Części tego Załącznika) jest ustalana, biorąc pod uwagę cel przepisu, z uwzględnieniem (między innymi) jego skutków we wszystkich okolicznościach.

Zakres uprawnień ustawodawczych: sprawy dodatkowe

109. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim zmienić Załącznik nr 7.

(2) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może dokonywać takich zmian we –

(a) wszelkich aktach prawnych (włączając w to akty prawne składające się na niniejszą ustawę lub wydane na jej podstawie) lub aktach urzędowych wydanych w ramach prerogatywy, lub

(b) wszelkich innych aktach urzędowych lub dokumentach,

jakie Jej Królewska Mość uzna za właściwe w związku z przepisami ustanowionymi rozporządzeniem królewskim.

(3) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może zawierać przepisy o wstecznej mocy obowiązującej.

(4) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość w Radzie rozporządzenia królewskiego określonego w niniejszym artykule nie zostanie udzielona przed –

(a) przedłożeniem izbom Parlamentu projektu aktu prawnego zawierającego to rozporządzenie królewskie i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb,

(b) przedłożeniem projektu Zgromadzeniu i zatwierdzeniem uchwałą Zgromadzenia, w przypadku, gdy to rozporządzenie królewskie jest pierwszym z rozporządzeń, których projekt został przedłożony zgodnie z lit. (a).

(5) Zmiana Załącznika nr 7 przez rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule nie wpływa na –

(a) ważność ustawy Zgromadzenia przyjętej przed wejściem w życie zmiany, oraz

(b) uprzednie lub dalsze obowiązywanie takiej ustawy Zgromadzenia.

Procedura

Składanie projektów ustaw Zgromadzenia

110. – (1) Projekty ustaw Zgromadzenia, z uwzględnieniem regulaminu, składane są w Zgromadzeniu –

(a) przez Pierwszego Ministra, ministra walijskiego mianowanego zgodnie z art. 48, wiceministra walijskiego lub Głównego Doradcę Prawnego, lub

(b) przez innego członka Zgromadzenia.

(2) Osoba odpowiedzialna za projekt ustawy Zgromadzenia musi oświadczyć, w chwili złożenia projektu lub wcześniej, że w jej ocenie jego przepisy zawierają się w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia.

(3) Przewodniczący Zgromadzenia musi, w chwili złożenia projektu ustawy w Zgromadzeniu lub wcześniej –

(a) podjąć decyzję, czy przepisy projektu zawierają się w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia, oraz

(b) ogłosić tę decyzję.

(4) Oświadczenie określone w niniejszym artykule składane jest zarówno w języku angielskim, jak i walijskim; ale poza tym forma tego oświadczenia i sposób jego składania określone zostają w regulaminie.

(5) Regulamin –

(a) może przewidywać obowiązek publikacji oświadczenia określonego w niniejszym artykule, oraz

(b) jeśli będzie tak przewidywał, musi przewidywać obowiązek jego publikacji zarówno w języku angielskim, jak i walijskim.

Postępowanie z projektami ustaw Zgromadzenia

111. – (1) Regulamin musi zawierać przepis –

(a) dotyczące debaty ogólnej nad projektem ustawy Zgromadzenia, stwarzające członkom Zgromadzenia możliwość głosowania nad jego zasadami ogólnymi,

(b) dotyczące szczegółowego rozpatrzenia przepisów projektu ustawy Zgromadzenia, stwarzające członkom Zgromadzenia możliwość głosowania nad nimi, oraz

(c) dotyczące ostatniej fazy, w której projekt może zostać przyjęty lub odrzucony.

(2) Ust. (1) nie stoi na przeszkodzie w przyjęciu przepisów regulaminu pozwalających Zgromadzeniu na skrócenie postępowania w stosunku do konkretnego projektu ustawy Zgromadzenia.

(3) Regulamin może zawierać przepisy odmienne od przewidzianych w ust. (1) w stosunku do –

(a) projektów ustaw Zgromadzenia łączących akty prawne,

(b) projektów ustaw Zgromadzenia uchylających nieaktualne akty prawne, oraz

(c) projektów prywatnych ustaw Zgromadzenia.

(4) Regulamin musi zawierać przepisy zapewniające, że Zgromadzenie może przyjąć projekt ustawy Zgromadzenia zawierający przepisy, które wymagałyby zgody Jej Królewskiej Mości lub Księcia Kornwalii, gdyby były zawarte w projekcie ustawy Parlamentu, wyłącznie, jeśli taka zgoda została wyrażona zgodnie z regulaminem.

(5) Regulamin musi zawierać przepisy zapewniające, że Zgromadzenie może przyjąć projekt ustawy Zgromadzenia wyłącznie, jeśli tekst projektu jest sporządzony zarówno w języku angielskim, jak i walijskim, chyba że zachodzą takie określone w regulaminie okoliczności, w przypadku których tekst nie musi być sporządzony w obu językach.

(6) Regulamin musi stwarzać możliwość ponownego rozpatrzenia projektu ustawy Zgromadzenia po jego przyjęciu wyłącznie, jeśli –

(a) Sąd Najwyższy orzeknie, na podstawie wniosku złożonego w sprawie projektu na podstawie art. 112, że projekt ustawy Zgromadzenia lub którykolwiek z jego przepisów nie zawiera się w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia.

(b) wniosek w sprawie projektu określony w art. 112 został wycofany w następstwie żądania określonego w art. 113(2)(b), lub

(c) w sprawie projektu ustawy Zgromadzenia wydano zarządzenie określone w art. 114.

(7) Regulamin musi w szczególności zapewniać w przypadku projektu ustawy Zgromadzenia zmienionego w trakcie ponownego rozpatrywania przeprowadzenie ostatniej fazy, w której może on zostać zatwierdzony lub odrzucony.

(8) Odniesienia w ust. (4), (5) i (6) niniejszego artykułu oraz art. 107(2), 109(5) i 116(3) do przyjęcia projektu ustawy Zgromadzenia, w przypadku

projektu zmienionego w trakcie ponownego rozpatrywania, rozumiane są jako odniesienia do jego zatwierdzenia.

Kontrola projektów ustaw Zgromadzenia przez Sąd Najwyższy

112. – (1) Główny Doradca Prawny lub Prokurator Generalny może wystąpić do Sądu Najwyższego z wnioskiem dotyczącym zgodności projektu ustawy Zgromadzenia lub jakiegokolwiek jego przepisu z zakresem uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia.

(2) Z uwzględnieniem ust. (3), Główny Doradca Prawny lub Prokurator Generalny mogą wystąpić z wnioskiem dotyczącym projektu ustawy Zgromadzenia –

(a) w okresie czterech tygodni od uchwalenia projektu, oraz

(b) w okresie czterech tygodni rozpoczynającym się od późniejszego zatwierdzenia projektu zgodnie z przepisami zawartymi w regulaminie na podstawie art. 111(7).

(3) Z wnioskiem w sprawie projektu ustawy Zgromadzenia nie może wystąpić –

(a) Główny Doradca Prawny, jeśli powiadomił Sekretarza, że w stosunku do tego projektu nie zostanie złożony przez niego wniosek, lub

(b) Prokurator Generalny, jeśli powiadomił Sekretarza, że w stosunku do tego projektu nie zostanie złożony przez niego wniosek.

(4) Ust. (3) nie ma jednak zastosowania, jeśli projekt ustawy Zgromadzenia został zatwierdzony w sposób wskazany w ust. (2)(b) po powiadomieniu.

Wnioski do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości

113. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, w przypadku gdy –

(a) wystąpiono z wnioskiem w sprawie projektu ustawy Zgromadzenia zgodnie z art. 112,

(b) Sąd Najwyższy wystąpił o wydanie orzeczenia wstępnego Europejskiego Trybunału w związku z tym wnioskiem, oraz

(c) oba te wnioski nie zostały rozpatrzone.

(2) Jeśli Zgromadzenie postanowi, że pragnie ponownie rozpatrzyć projekt ustawy Zgromadzenia –

(a) Sekretarz musi powiadomić o tym Głównego Doradcę Prawnego i Prokuratora Generalnego, oraz

(b) osoba, która wystąpiła z wnioskiem w sprawie projektu zgodnie z art. 112, musi wystąpić z żądaniem wycofania wniosku.

(3) W artykule niniejszym termin „wystąpienie o wydanie orzeczenia wstępnego Europejskiego Trybunału” oznacza wystąpienie do Europejskiego Trybunału zgodnie z art. 234 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, art. 41 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali lub art. 150 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Atomową.

Uprawnienie do interwencji w pewnych przypadkach

114. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, jeśli projekt ustawy Zgromadzenia zawiera przepisy, które sekretarz stanu mając uzasadnione podstawy uzna, że –

(a) niekorzystnie wpływają na sprawy, które nie są wyliczone pod dowolnym nagłówkiem w Części I Załącznika nr 7 (lub są objęte zakresem wyjątków określonych w tej Części tego Załącznika),

(b) mogą znacząco niekorzystnie wpłynąć na zasoby wodne w Anglii, zaopatrzenie w wodę w Anglii lub jakość wody w Anglii,

(c) niekorzystnie wpływają na prawo dotyczące Anglii, lub

(d) są niezgodne z zobowiązaniami międzynarodowymi lub godzą w dobro bezpieczeństwa państwowego.

(2) Sekretarz stanu może wydać zarządzenie zakazujące Sekretarzowi przedstawienia projektowi ustawy Zgromadzenia w celu uzyskania sankcji królewskiej.

(3) Zarządzenie musi wskazywać kwestionowany projekt ustawy Zgromadzenia i jego przepisy oraz określać powody wydania zarządzenia.

(4) Zarządzenie może być wydane –

(a) w okresie czterech tygodni od uchwalenia projektu ustawy Zgromadzenia,

(b) w okresie czterech tygodni rozpoczynającym się od późniejszego zatwierdzenia projektu ustawy Zgromadzenia, zgodnie z przepisami zawartymi w regulaminie na podstawie art. 117(7), lub

(c) w okresie czterech tygodni od rozpatrzenia wniosku w sprawie projektu przez Sąd Najwyższy, jeśli wystąpiono z nim zgodnie z art. 112.

(5) Sekretarz stanu nie może wydać zarządzenia w sprawie projektu ustawy Zgromadzenia, jeśli powiadomił Sekretarza, że w sprawie tego projektu zarządzenie nie zostanie wydane.

(6) Ust. (5) nie ma zastosowania, jeśli projekt ustawy Zgromadzenia został zatwierdzony w sposób wskazany w ust. (4)(b) po powiadomieniu.

(7) Zarządzenie określone w niniejszym artykule, obowiązujące w czasie, gdy dojdzie do zatwierdzenia, traci moc obowiązującą.

(8) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w niniejszym artykule podlega uchynieniu na podstawie uchwały izby Parlamentu.

Sankcja królewska

115. – (1) Sekretarz przedstawia projekty ustaw Zgromadzenia w celu uzyskania sankcji królewskiej.

(2) Sekretarz nie może przedstawić projektu ustawy Zgromadzenia w celu uzyskania sankcji królewskiej, w okresie –

(a) w którym Prokurator Generalny lub Główny Doradca Prawny ma prawo wystąpić z wnioskiem w sprawie projektu określonym w art. 112,

(b) rozpatrywania przez Sąd Najwyższy takiego wniosku, lub

(c) w którym w sprawie projektu wydane może zostać zarządzenie określone w art. 114.

(3) Sekretarz nie może przedstawić projektu ustawy Zgromadzenia w niezmienionej formie w celu uzyskaniu sankcji królewskiej, jeśli –

(a) Sąd Najwyższy orzekł na podstawie wniosku w sprawie projektu określonego w art. 112, że projekt lub jakikolwiek jego przepis nie zawiera się w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia, lub

(b) wniosek w sprawie projektu określony w art. 112 został wycofany w następstwie żądania określonego w art. 113(2)(b).

(4) Projekt ustawy Zgromadzenia uzyskuje sankcję królewską, gdy o urzędowym akcie publicznym podpisanym własnoręcznie przez Jej Królewską Mość wyrażającą Jej sankcję powiadomiony zostanie Sekretarz.

(5) Data przyznania sankcji królewskiej dopisywana jest na ustawie Zgromadzenia przez Sekretarza i tworzy jej część.

(6) Regulamin musi zawierać postanowienia dotyczące powiadomienia Zgromadzenia przez Sekretarza o dacie uzyskania sankcji królewskiej przez ustawę Zgromadzenia.

(7) Uchybienia w stosowaniu ust. (4), (5) lub (6) nie wpływają na ważność ustawy Zgromadzenia.

Pieczeń Walijska i urzędowe akty publiczne

116. – (1) Ustanawia się Pieczęć Walijską.

(2) Pierwszy Minister jest Strażnikiem Pieczęci Walijskiej*.

(3) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim ustanowić przepisy dotyczące –

(a) formy i sposobu przygotowania, oraz

(b) ogłoszenia,

* *Keeper of the Welsh Seal*

urzędowych aktów publicznych podpisanych własnoręcznie przez Jej Królewską Mość wyrażającą Jej sankcję wobec projektów ustaw Zgromadzenia przyjętych przez Zgromadzenie.

(4) Akt prawny zawierający rozporządzenie królewskie określone w ust. (3) podlega uchyleniu na podstawie uchwały Zgromadzenia.

CZĘŚĆ V FINANSE

Walijski Fundusz Skonsolidowany

Walijski Fundusz Skonsolidowany

117. – (1) Ustanawia się Walijski Fundusz Skonsolidowany.

(2) Walijski Fundusz Skonsolidowany utrzymywany jest przez Rachmistrza Generalnego*.

Wpłaty na Walijski Fundusz Skonsolidowany

Subwencje

118. – (1) Sekretarz stanu od czasu do czasu dokonuje wpłat na Walijski Fundusz Skonsolidowany z pieniędzy przekazanych przez Parlament w ustalonej przez niego wysokości.

(2) Ministrowie Korony i departamenty rządowe mogą dokonywać wpłat na rzecz ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego w wysokości ustalonej przez ministrów Korony lub właściwe osoby w departamentach.

Sprawozdanie na temat szacowanych płatności

119. – (1) Sekretarz stanu na każdy rok budżetowy sporządza pisemne sprawozdanie przedstawiające –

(a) całkowitą sumę wpłat, które, według szacunku sekretarza stanu, zostaną dokonane na podstawie art. 118(1) w danym roku budżetowym.

(b) całkowitą sumę wpłat, które, według szacunku sekretarza stanu, zostaną dokonane na rzecz ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego w danym roku budżetowym przez ministrów Korony i departamenty rządowe, oraz

(c) całkowitą sumę wpłat, które, według szacunku sekretarza stanu, zostaną dokonane na rzecz ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub

* *Paymaster General*

Głównego Doradcę Prawnego w danym roku budżetowym przez podmioty inne niż ministrowie Korony lub departamenty rządowe.

(2) Sprawozdanie określone w niniejszym artykule musi także zawierać inne informacje, jakie sekretarz stanu uzna za właściwe.

(3) Sprawozdanie określone w niniejszym artykule na dany rok budżetowy musi także przedstawiać całkowitą sumę wydatków, których zamierza dokonać Sekretarz stanu do spraw Walii w danym roku budżetowym z pieniędzy przekazanych przez Parlament, na inne cele niż wpłaty na Walijski Fundusz Skonsolidowany.

(4) Sprawozdanie określone w niniejszym artykule na danym rok budżetowy musi zawierać szczegółowy sposób ustalenia całkowitych sum, o których mowa w ust. (1)(a), (b) i (3).

(5) Sprawozdanie określone w niniejszym artykule na dany rok budżetowy sporządzane jest nie później niż na cztery miesiące przed rozpoczęciem roku budżetowego.

(6) Sekretarz stanu musi przedkładać Zgromadzeniu wszelkie sprawozdania określone w niniejszym artykule.

Przeznaczenie wpływów

120. – (1) Kwoty otrzymywane przez lub w imieniu –

(a) ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego,

(b) Komitet Zgromadzenia,

(c) Głównego Kontrolera Rachunkowego, lub

(d) Ombudsmana Administracji Państwowej w Walii,

wpłacane są do Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego (chyba że są wypłacane z tego Funduszu, zgodnie z poniższym); zaś ustęp niniejszy obowiązuje pomimo postanowień zawartych w dowolnym, innym akcie prawnym, chyba że taki akt prawny przewiduje wyraźnie, że danej kwoty nie wpłaca się do Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego.

(2) Jeśli kwoty otrzymywane w sposób wskazany w ust. (1), otrzymywane są w związku ze środkami –

(a) które zawierają się w kategorii określonej uchwałą Zgromadzenia na potrzeby niniejszego ustępu,

(b) które przysługują osobie objętej zakresem ust. (1), oraz

(c) do których zatrzymania przez taką osobę upoważnia uchwała budżetowa Zgromadzenia na rok budżetowy, w którym przysługują te środki,

kwoty te, w zakresie, w jakim są otrzymywane w sposób wskazany w ust. (1), mogą być zatrzymywane do wykorzystania na usługi i cele określone w uchwale budżetowej Zgromadzenia na rok budżetowy, w którym są otrzymywane, jako usługi i cele, na które mogą być wykorzystywane zatrzymane środki.

(3) Ministerstwo skarbu może, po konsultacji z ministrami walijskimi, ustalić w zarządzeniu określone kwoty otrzymywane w sposób wskazany w ust. (1).

(4) Ministrowie walijscy muszą dokonywać na rzecz sekretarza stanu wpłat kwot równych całkowitej sumie kwot określonych w powyższy sposób.

(5) Wpłaty przez ministrów walijskich na podstawie ust. (4) dokonywane są w czasie i w sposób, jaki ministerstwo skarbu może od czasu do czasu ustalać.

(6) Kwoty wymagane do dokonywania tych wpłat pobierane są z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego.

(7) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w ust. (3) podlega uchynieniu na podstawie uchwały Izby Gmin.

(8) W ustawie niniejszej termin „uchwała budżetowa Zgromadzenia” oznacza uchwałę w sprawie dorocznego wniosku budżetowego (określonego w art. 125) lub dodatkowego wniosku budżetowego (określonego w art. 126).

Zaciąganie pożyczek

Zaciąganie pożyczek przez ministrów walijskich

121. – (1) Ministrowie walijscy mogą zaciągać pożyczki u sekretarza stanu w kwocie, jaką uznają za wymaganą w celu –

(a) pokrycia tymczasowej nadwyżki kwot wypłacanych z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego w stosunku do kwot wpłacanych na Fundusz, lub

(b) zapewnienia kapitału obrotowego w Funduszu.

(2) Kwoty pożyczone na podstawie niniejszego artykułu muszą zostać spłacone sekretarzowi stanu w czasie, w sposób i z odsetkami ustalonymi od czasu do czasu przez ministerstwo skarbu.

(3) Sumy wymagane do spłaty kwot pożyczonych na podstawie niniejszego artykułu lub odsetek od nich pobierane są z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego.

Udzielanie pożyczek przez sekretarza stanu

122. – (1) Ministerstwo skarbu może wydać sekretarzowi stanu kwoty z Państwowego Funduszu Pożyczkowego potrzebne mu na udzielenie pożyczek określonych w art. 121.

(2) Łączna kwota zadłużenia powstałego na podstawie tego artykułu nie może przekroczyć 500 milionów funtów.

(3) Sekretarz stanu może zarządzeniem wydanym za zgodą ministerstwa skarbu powiększyć kwotę określoną w ust. (2) do wysokości określonej w zarządzeniu.

(4) Zarządzenie określone w ust. (2) nie zostanie wydane przed przedłożeniem Izbie Gmin projektu aktu prawnego zawierającego to zarządzenie i zatwierdzeniem go uchwałą tej izby.

(5) Kwoty otrzymywane przez sekretarza stanu na podstawie art. 121(2) muszą być wpłacane do Państwowego Funduszu Pożyczkowego.

Zestawienia rachunkowe dotyczące pożyczek

123. – (1) Sekretarz stanu musi za każdy rok budżetowy przedstawić zestawienia rachunkowe, w formie i sposobie określonym przez ministerstwo skarbu –

(a) pożyczek udzielanych przez sekretarza stanu na podstawie art. 121 lub uznawanych za takie na podstawie pkt. 11(6) Załącznika nr 3 lub pkt. 44(6) Załącznika nr 11, oraz

(b) spłat tych pożyczek wraz z odsetkami na rzecz sekretarza stanu.

(2) Sekretarz stanu musi wysłać dotyczące roku budżetowego zestawienie określone w ust. (1) Kontrolerowi i Audytorowi Generalnemu nie później niż pięć miesięcy po zakończeniu roku budżetowego.

(3) Kontroler i Audytor Generalny musi –

(a) zbadać, potwierdzić i złożyć sprawozdanie na temat zestawień rachunkowych wysłanych mu na podstawie ust. (2), oraz

(b) złożyć kopie zestawień razem ze sprawozdaniem przedstawianym na podstawie lit. (a) każdej z izb Parlamentu.

Wydatki

Wypłaty z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego

124. – (1) Kwota podlega wypłaceniu z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego wyłącznie jeśli –

(a) pobierana jest z Funduszu na podstawie aktu prawnego,

(b) do jej wypłaty upoważnia lub uznaje się, że upoważnia, uchwała budżetowa Zgromadzenia (określona w art. 125–128) na cele określone w ust. (2) lub w związku z nimi,

zaś zgoda na podjęcie kwoty z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego została udzielona przez Głównego Kontrolera Rachunkowego (co określa art. 129).

(2) Cele te to:

(a) pokrywanie wydatków właściwych osób, oraz

(b) pokrywanie wydatków wypłacanych zgodnie z właściwym aktem prawnym.

(3) Właściwe osoby w rozumieniu niniejszego artykułu oraz art. 125–128 to –

(a) ministrowie walijscy, Pierwszy Minister i Główny Doradca Prawny,

(b) Komitet Zgromadzenia,

(c) Główny Kontroler Rachunkowy, oraz

(d) Ombudsman Administracji Państwowej w Walii.

(4) Właściwym aktem prawnym w rozumieniu niniejszego artykułu oraz art. 125–128 jest akt prawny przewidujący wypłatę z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego.

(5) Artykuł niniejszy nie ma zastosowania do kwot wypłacanych z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego na podstawie art. 130.

(6) Akt prawny, który –

(a) jest podstawą wypłaty kwoty na Fundusz Skonsolidowany albo nakłada obowiązek lub upoważnia do wypłaty kwoty z Funduszu Skonsolidowanego, lub

(b) nakłada obowiązek lub upoważnia do wypłaty kwot z pieniędzy przekazanych przez Parlament,

nie ma zastosowania, jeśli kwoty te płacone są przez dowolną z właściwych osób.

Doroczny wniosek budżetowy

125. – (1) Na każdy rok budżetowy wnoszony jest do Zgromadzenia wniosek (określany w niniejszej ustawie jako „doroczny wniosek budżetowy”) w celu zatwierdzenia –

(a) ilości środków, które mogą być wykorzystane w danym roku budżetowym przez właściwe osoby lub zgodnie z właściwym aktem prawnym, na usługi i cele określone we wniosku,

(b) ilości środków przysługujących właściwym osobom w danym roku budżetowym, które mogą być przez nie zatrzymane do wykorzystania na usługi i cele określone we wniosku (zamiast wpłaty tych środków do Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego), oraz

(c) kwot, które mogą być wypłacane z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego w danym roku budżetowym właściwym osobom, lub do wykorzystania zgodnie z właściwym aktem prawnym, na usługi i cele określone we wniosku.

(2) Doroczny wniosek budżetowy może być wyłącznie wniesiony przez Pierwszego Ministra lub ministra walijskiego mianowanego zgodnie z art. 48.

(3) Do dorocznego wniosku budżetowego musi być dołączone pisemne sprawozdanie sporządzone przez ministrów walijskich, przedstawiające –

(a) całkowitą sumę wpłat, które, według ich szacunków, zostaną dokonane na podstawie art. 118(1) w danym roku budżetowym,

(b) całkowitą sumę wpłat, które, według ich szacunków, zostaną dokonane na rzecz ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego, w danym roku budżetowym przez ministrów Korony i departamenty rządowe, oraz

(c) całkowitą sumę wpłat, które, według ich szacunku, zostaną dokonane na rzecz ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcy Prawnego w danym roku budżetowym przez inne podmioty niż ministrowie Korony lub departamenty rządowe.

(4) W ustawie niniejszej odniesienia do wykorzystania środków to odniesienia do ich wydatkowania, zużycia lub zmniejszenia wartości.

Dodatkowy wniosek budżetowy

126. – (1) Na każdy rok budżetowy może być wniesiony w Zgromadzeniu jeden lub więcej wniosków (określany w niniejszej ustawie jako „dodatkowy wniosek budżetowy”) na jeden z celów określonych w ust. (2) i (3) lub oba te cele.

(2) Dodatkowy wniosek budżetowy może zatwierdzać zmianę jednego lub więcej z poniższych pozycji –

(a) ilości środków zatwierdzonych do wykorzystania w danym roku budżetowym przez właściwą osobę, lub zgodnie z właściwym aktem prawnym, na dowolną usługę lub cel,

(b) ilości środków przysługujących właściwej osobie w danym roku budżetowym, których zatrzymanie przez tę osobę zostało zatwierdzone do wykorzystania na dowolną usługę lub cel, oraz

(c) kwoty zatwierdzonej do wypłaty z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego w danym roku budżetowym właściwej osobie, lub do wykorzystania zgodnie z właściwym aktem prawnym, na dowolną usługę lub cel,

(3) Dodatkowy wniosek budżetowy może zatwierdzać jedną lub więcej z poniższych pozycji –

(a) ilość środków, które mogą być wykorzystane w danym roku budżetowym przez właściwą osobę, lub zgodnie z właściwym aktem prawnym, na usługę lub cel określony we wniosku,

(b) ilość środków przysługujących właściwej osobie w danym roku budżetowym, które mogą być zatrzymane przez tę osobę do wykorzystania na usługę lub cel określone we wniosku, oraz

(c) kwot, które mogą być wypłacane z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego w danym roku budżetowym właściwej osobie, lub do wykorzystania zgodnie z właściwym aktem prawnym, na usługę lub cel określony we wniosku.

(4) Dodatkowy wniosek budżetowy na dowolny rok budżetowy może być sformułowany w sposób powodujący jego obowiązywanie z mocą wsteczną, ale nie wcześniej niż –

(a) od dnia, w którym przyjęto ostatni dodatkowy wniosek budżetowy na ten rok budżetowy, lub (jeśli takiego nie było)

(b) od dnia, w którym przyjęto doroczny wniosek budżetowy na ten rok budżetowy.

(5) Doroczny wniosek budżetowy może być wniesiony wyłącznie przez Pierwszego Ministra lub ministra walijskiego mianowanego zgodnie z art. 48.

Przeznaczenie środków i kwot bez uchwały budżetowej

127. – (1) Jeśli uchwała budżetowa na rok budżetowy nie zostanie przyjęta przed jego rozpoczęciem, poniższe pozycje uznaje się za zatwierdzone uchwałą budżetową Zgromadzenia na ten rok –

(a) wykorzystanie w danym roku na dowolną usługę lub cel właściwego procentu ilości środków zatwierdzonych do wykorzystania w poprzednim roku budżetowy na tę usługę lub cel,

(b) zatrzymanie w danym roku do wykorzystania na dowolną usługę lub cel właściwego procentu ilości środków, których zatrzymanie zostało zatwierdzone w poprzednim roku budżetowym do wykorzystania na tę usługę lub cel, oraz

(c) wypłatę z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego w danym roku na dowolną usługę lub cel właściwego procentu kwoty zatwierdzonej do wypłaty z Funduszu w poprzednim roku budżetowym na tę usługę lub cel.

(2) Termin „właściwy procent” oznacza –

(a) 95%, w przypadku, gdy uchwała budżetowa na rok budżetowy nie została przyjęta przed końcem lipca w danym roku budżetowy, oraz

(b) 75%, w innym przypadku.

Nieprzewidziane wydatki

128. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, w przypadku zamiaru –

(a) wykorzystania środków w roku budżetowym przez właściwą osobę lub zgodnie z właściwym aktem prawnym, w inny sposób niż zatwierdzony zgodnie z art. 125–127, lub

(b) wypłaty kwot z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego w takim roku właściwym osobom lub do wykorzystania zgodnie z właściwym aktem prawnym, w inny sposób niż zatwierdzony zgodnie z tymi artykułami.

(2) Takie użycie środków lub wydanie kwot może być dokonane wyłącznie po zatwierdzeniu przez ministrów walijskich.

(3) Ministrowie walijscy mogą zatwierdzić wykorzystanie środków lub wypłatę kwot, wyłącznie, jeśli uznają, że –

(a) wykorzystanie środków lub wypłata kwot jest konieczna z uwagi na interes publiczny, oraz

(b) nie jest uzasadnione i wykonalne, z powodu pilnej potrzeby, wniesienie wniosku określonego w art. 125 lub 126 w celu zatwierdzenia wykorzystania tych środków lub wypłaty tych kwot.

(4) Łączna ilość środków, których użycie przez dowolną osobę lub zgodnie z aktem prawnym mogą w dowolnym czasie zatwierdzić ministrowie walijscy na podstawie niniejszego artykułu nie może w roku budżetowym przekroczyć 0,5% –

(a) łącznej ilości środków, które w takim czasie zatwierdzono na podstawie art. 125 i 126 do wykorzystania przez tę osobę lub zgodnie z takim aktem prawnym w danym roku budżetowym, lub

(b) (jeśli do takiego zatwierdzenia nie doszło), łącznej ilości środków, które zatwierdzono w taki sposób do wykorzystania przez tę osobę lub zgodnie z takim aktem prawnym w bezpośrednio poprzedzającym roku budżetowym.

(5) Łączna wysokość kwoty, której wypłatę z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego mogą w dowolnym czasie zatwierdzić ministrowie walijscy na podstawie niniejszego artykułu na rzecz dowolnej osoby lub do wykorzystania zgodnie z dowolnym aktem prawnym nie może przekroczyć w roku budżetowym 0,5% –

(a) łącznej wysokości kwot, które w takim czasie zatwierdzono na podstawie art. 125 i 126 do wypłaty tej osobie lub do wykorzystania zgodnie z takim aktem prawnym w danym roku budżetowym, lub

(b) (jeśli do takiego zatwierdzenia nie doszło), łącznej wysokości kwot, które zatwierdzono w taki sposób do wypłaty tej osobie lub do wykorzystania zgodnie z takim aktem prawnym w bezpośrednio poprzedzającym roku budżetowym.

(6) Wykorzystanie środków lub wypłatę kwot zatwierdzoną przez ministrów walijskich zgodnie z niniejszym artykułem uznaje się za zatwierdzoną przez uchwałę budżetową Zgromadzenia.

(7) W przypadku, gdy ministrowie walijscy zatwierdzają wykorzystanie środków lub wypłatę kwot na podstawie niniejszego artykułu, muszą, gdy tylko jest to możliwe, przedłożyć Zgromadzeniu sprawozdanie przedstawiające –

(a) środki zatwierdzone do użycia lub kwoty zatwierdzone do wypłaty,

(b) usługi lub cele, na które zatwierdzono wykorzystanie środków lub wypłatę kwot, oraz

(c) powody, dla których uznali za konieczne zatwierdzenie takiego wykorzystania środków lub wypłaty kwot na podstawie niniejszego artykułu.

Zgoda na podejmowanie kwot

129. – (1) Podejmowanie kwot z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego wymaga zgody Głównego Kontrolera Rachunkowego, udzielanej od czasu do czasu na wniosek ministrów walijskich.

(2) Zgoda na podjęcie kwoty może być udzielona wyłącznie, jeśli zdaniem Głównego Kontrolera Rachunkowego, zamiar wypłaty z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego byłby zgodny z art. 124.

(3) Wniosek o udzielenie zgody na podjęcie kwoty składany jest w formie przyjętej przez ministrów walijskich za zgodą Głównego Kontrolera Rachunkowego.

(4) W przypadku udzielenia zgody na podjęcie kwoty, Rachmistrz Generalny udostępnia fundusze (odpowiednio) ministrom walijskim, Pierwszemu Ministrowi, Głównemu Doradcy Prawnemu, Komitetowi Zgromadzenia, Głównemu Kontrolerowi Rachunkowemu lub Ombudsmanowi Administracji Państwowej w Walii.

(5) Rachmistrz Generalny musi udostępniać –

(a) Głównemu Kontrolerowi Rachunkowemu, oraz

(b) głównemu urzędnikowi rachunkowemu ministrów walijskich,

codzienne sprawozdania dotyczące wszystkich wydatków dokonywanych z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego w związku z kwotami pobieranymi z tego Funduszu i innymi wypłatami z niego.

(6) W rozumieniu niniejszej ustawy głównym urzędnikiem rachunkowym ministrów walijskich jest stały sekretarz rządu Zgromadzenia Walijskiego.

(7) Ministerstwo skarbu może jednak wyznaczyć innego członka personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego na głównego urzędnika rachunkowego ministrów walijskich, jeśli i tak długo jak –

(a) stały sekretarz rządu Zgromadzenia Walijskiego jest niezdolny do pełnienia obowiązków głównego urzędnika rachunkowego ministrów walijskich, lub

(b) urząd stałego sekretarza rządu Zgromadzenia Walijskiego jest nieobsadzony.

(8) W artykule niniejszym termin „stały sekretarz rządu Zgromadzenia Walijskiego” oznacza osobę mianowaną zgodnie z art. 52 na zwierzchnika personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego (niezależnie od tego, czy osoba ta nosi tytuł stałego sekretarza rządu Zgromadzenia Walijskiego).

Omyłkowe wpłaty

130. W przypadku, gdy na Walijskie Fundusz Skonsolidowany zostanie wpłacona kwota, która nie powinna lub nie musiała zostać wpłacona na ten Fundusz, Główny Kontroler Rachunkowy może udzielić zezwolenia na podjęcie z Funduszu kwoty w wysokości równej kwocie wpłaconej.

Odpowiedzialność finansowa ministrów walijskich

Zestawienia rachunkowe ministrów walijskich

131. – (1) Ministrowie walijscy muszą za każdy rok budżetowy przedstawić zestawienia rachunkowe zgodne z wytycznymi udzielonymi im przez ministerstwo skarbu.

(2) Zestawienie rachunkowe musi obejmować szczegóły spraw finansowych i transakcji Głównego Doradcy Prawnego.

(3) Wytyczne udzielane przez ministerstwo skarbu na podstawie ust. (1) mogą obejmować wytyczne dotyczące przedstawiania zestawień rachunkowych dotyczących spraw finansowych i transakcji podmiotów innych niż ministrowie walijscy.

(4) Wytyczne udzielane przez ministerstwo skarbu na podstawie ust. (1) mogą, w szczególności, obejmować wytyczne dotyczące –

(a) spraw finansowych i transakcji, których dotyczyć mają zestawienia rachunkowe,

(b) informacji, które mają być zawarte w zestawieniach rachunkowych oraz sposobu ich przedstawienia,

(c) metod i zasad, zgodnie z którymi mają być sporządzane zestawienia rachunkowe, oraz

(d) dodatkowych informacji, które towarzyszyć mają zestawieniom rachunkowym (jeśli będą wymagane).

(5) Zestawienie rachunkowe przedstawiane za rok budżetowy zgodnie z wytycznymi przez ministrów walijskich na podstawie niniejszego artykułu musi być przedstawione przez ministrów walijskich Głównemu Kontrolerowi Rachunkowemu nie później niż 30 listopada następnego roku budżetowego.

(6) Główny Kontroler Rachunkowy musi –

(a) zbadać i potwierdzić zestawienie rachunkowe przedstawiane na podstawie niniejszego artykułu, oraz

(b) nie później niż cztery miesiące po przedstawieniu zestawienia rachunkowego, przedłożyć Zgromadzeniu jego kopię potwierdzoną przez Głównego Kontrolera Rachunkowego razem z jego sprawozdaniem.

(7) Badając przedstawiane na podstawie niniejszego artykułu zestawienia rachunkowe Główny Kontroler Rachunkowy musi upewnić się, w szczególności, że –

(a) wydatki, których dotyczą zestawienia rachunkowe, zostały poniesione zgodnie z prawem i zgodnie z upoważnieniem regulującym te wydatki, oraz

(b) pieniądze otrzymane na konkretny cel lub cele nie zostały wydane w inny sposób, niż na ten cel lub cele.

(8) W przypadku, gdy –

(a) na podstawie aktu prawnego innego niż niniejszy artykuł ministrowie walijscy mają obowiązek przedstawienia zestawienia rachunkowego dotyczącego dowolnych spraw, oraz

(b) ministerstwo skarbu uzna, że sprawy te ujęte mają być w zestawieniach rachunkowych przedstawianych zgodnie z wytycznymi na podstawie niniejszego artykułu,

ministerstwo skarbu może zwolnić ministrów walijskich z tego obowiązku na określony przez siebie okres.

Zestawienia rachunkowe dotyczące Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego

132. – (1) Ministrowie walijscy muszą za każdy rok budżetowy przedstawić zestawienie rachunkowe wpłat i wypłat z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego.

(2) Zestawienie musi być przedstawione zgodnie z wytycznymi udzielanymi ministrom walijskim przez ministerstwo skarbu.

(3) Wytyczne udzielane przez ministerstwo skarbu na podstawie ust. (2) mogą, w szczególności, obejmować wytyczne dotyczące –

(a) informacji, które mają być zawarte w zestawieniu rachunkowym, oraz sposobu ich przedstawienia,

(b) metod i zasad, zgodnie z którymi ma być sporządzone zestawienie rachunkowe, oraz

(c) dodatkowych informacji, które towarzyszyć mają zestawieniu rachunkowemu (jeśli będą wymagane).

(4) Zestawienie rachunkowe przedstawiane za rok budżetowy zgodnie z wytycznymi przez ministrów walijskich na podstawie niniejszego artykułu, musi być przedstawione przez ministrów walijskich Głównemu Kontrolerowi Rachunkowemu nie później niż 30 listopada następnego roku budżetowego.

(5) Główny Kontroler Rachunkowy musi –

(a) zbadać i potwierdzić zestawienie rachunkowe przedstawiane na podstawie niniejszego artykułu, oraz

(b) nie później niż cztery miesiące po przedstawieniu zestawienia rachunkowego, przedłożyć Zgromadzeniu jego kopię potwierdzoną przez Głównego Kontrolera Rachunkowego razem z jego sprawozdaniem.

(6) Badając przedstawiane na podstawie niniejszego artykułu zestawienie rachunkowe Główny Kontroler Rachunkowy musi upewnić się, w szczególności, że –

(a) wypłaty z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego, których dotyczy zestawienie rachunkowe, wypłacono zgodnie z art. 124 lub 130

(b) pieniądze, które należało wpłacić do Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego, zostały wpłacone do tego Funduszu.

Urzednicy rachunkowi ministrów walijskich

133. – (1) Główny urzędnik rachunkowy Zgromadzenia –

(a) w odniesieniu do zestawień rachunkowych ministrów walijskich oraz finansów ministrów walijskich i Głównego Doradcy Prawnego, oraz

(b) w odniesieniu do pełnienia obowiązków przez osoby wyznaczone na urzędników rachunkowych na podstawie przepisów niniejszej ustawy, pełni obowiązki określone od czasu do czasu przez ministerstwo skarbu.

(2) Główny urzędnik rachunkowy może wyznaczyć innych członków personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego na dodatkowych urzędników rachunkowych.

(3) Dodatkowi urzędnicy rachunkowi w odniesieniu do określonych przez głównego urzędnika rachunkowego zestawień rachunkowych ministrów walijskich oraz finansów ministrów walijskich i Głównego Doradcy Prawnego, pełnią obowiązki określone od czasu do czasu przez głównego urzędnika rachunkowego.

Zestawienia rachunkowe jednostek zależnych od ministrów walijskich

134. – (1) Na potrzeby badania przez Głównego Kontrolera Rachunkowego zestawień rachunkowych ministrów walijskich Główny Kontroler Rachunkowy –

(a) ma prawo dostępu w uzasadnionym czasie do wszystkich dokumentów dotyczących zestawień rachunkowych jednostek zależnych od ministrów walijskich (niezależnie od tego, czy badane zestawienia rachunkowe ministrów walijskich odnoszą się do spraw finansowych i transakcji jednostki zależnej),

(b) ma prawo żądania pomocy, informacji lub wyjaśnień, które w uzasadniony sposób uzna za niezbędne dla tego celu, od osób posiadających takie dokumenty lub odpowiedzialnych za nie, oraz

(c) może żądać od jednostki zależnej od ministrów walijskich dostarczenia mu w określonym przez siebie czasie zestawień rachunkowych określonych przez siebie transakcji jednostki zależnej.

(2) Ministerstwo skarbu może, poprzez wytyczne udzielone jednostce zależnej od ministrów walijskich, żądać od jednostki zależnej włączenia do zestawień rachunkowych przedstawianych przez jednostkę zależną (na przykład na podstawie prawa dotyczącego przedsiębiorstw lub instytucji dobroczynnych) dodatkowych informacji określonych w wytycznych.

(3) Włączenie do zestawień rachunkowych dodatkowych informacji zgodnie z takimi wytycznymi nie stanowi naruszenia żadnego przepisu, który zakazuje lub nie upoważnia do włączenia takich informacji do zestawień rachunkowych.

(4) W artykule niniejszym termin „jednostka zależna od ministrów walijskich” oznacza –

(a) osobę prawną lub inne przedsiębiorstwo, w stosunku do którego ministrowie walijscy byłiby przedsiębiorstwem macierzystym, gdyby byli przedsiębiorstwem,

(b) zarząd powierniczy, którego ministrowie walijscy są założycielami, lub

(c) instytucję dobroczynną, której ministrowie walijscy są założycielami, ale która nie jest osobą prawną ani zarządem powierniczym.

(5) Na potrzeby ust. (4)(a) – termin „przedsiębiorstwo” ma takie samo znaczenie jak w art. 259(1) ustawy o przedsiębiorstwach z 1985 r. (c. 6), oraz termin „przedsiębiorstwo macierzyste” interpretowany jest zgodnie z art. 258 tej ustawy.

Badanie wykorzystania środków przez ministrów walijskich

135. – (1) Główny Kontroler Rachunkowy może prowadzić badanie gospodarności, skuteczności i efektywności, z jaką ministrowie walijscy i Główny Doradca Prawny korzystali ze swych środków sprawując swe funkcje.

(2) Ustęp (1) nie upoważnia Głównego Kontrolera Rachunkowego do kwestionowania słuszności celów polityki ministrów walijskich lub Głównego Doradcy Prawnego.

(3) Ustalając sposób wykonywania kompetencji określonych w niniejszym artykule, Główny Kontroler Rachunkowy musi wziąć pod uwagę opinie Komisji Kontrolnej dotyczące badań prowadzonych na podstawie niniejszego artykułu.

(4) Główny Kontroler Rachunkowy może przedkładać Zgromadzeniu sprawozdania z wyników badań przeprowadzonych na podstawie niniejszego artykułu.

Badanie przez Kontrolera i Audytora Generalnego

136. – (1) Kontroler i Audytor Generalny może prowadzić badanie wpłat i wypłat z Walijskiego Funduszu Skonsolidowanego.

(2) Kontroler i Audytor Generalny może składać Izbie Gmin sprawozdania z wyników badań przeprowadzonych na podstawie ust. (1).

(3) Jeśli sprawozdanie jest składane na podstawie ust. (2), Kontroler i Audytor Generalny musi równocześnie przedłożyć sprawozdanie z wyników badań Zgromadzeniu.

(4) Na potrzeby umożliwienia prowadzenia badań określonych w ust. (1) Kontroler i Audytor Generalny –

(a) ma prawo dostępu w uzasadnionym czasie do wszystkich dokumentów znajdujących się pod pieczęcią lub kontrolą osób wskazanych w ust. (5), których w uzasadniony sposób zażąda na te potrzeby, oraz

(b) ma prawo żądania pomocy, informacji lub wyjaśnień, które w uzasadniony sposób uzna za niezbędne na te potrzeby, od osób posiadających takie dokumenty lub odpowiedzialnych za nie.

(5) Osoby, o których mowa w ust. (4), to –

(a) ministrowie walijscy i Główny Doradca Prawny,

- (b) Komitet Zgromadzenia,
- (c) inne osoby badane przez Głównego Kontrolera Rachunkowego poza walijskimi jednostkami Państwowej Służby Zdrowia (w rozumieniu art. 60 ustawy o kontroli publicznej (Walia) z 2004 r. (c. 23), oraz
- (d) Główny Kontroler Rachunkowy.
- (6) Przed przeprowadzeniem badania określonego w ust. (1) lub podjęciem działań w oparciu o ust. (4) Kontroler i Audytor Generalny musi –
- (a) skonsultować się z Głównym Kontrolerem Rachunkowym, oraz
- (b) wziąć pod uwagę mającą związek pracę wykonaną lub wykonywaną przez Głównego Kontrolera Rachunkowego.

Odpowiedzialność finansowa Komitetu Zgromadzenia

Zestawienia rachunkowe Komitetu Zgromadzenia

137. – (1) Komitet Zgromadzenia musi za każdy rok budżetowy przedstawić zestawienie rachunkowe zgodnie z wytycznymi udzielanymi mu przez ministerstwo skarbu.

(2) Wytyczne udzielane przez ministerstwo skarbu na podstawie ust. (1) mogą obejmować wytyczne dotyczące przedstawiania zestawień rachunkowych dotyczących spraw finansowych i transakcji podmiotów innych niż Komitet Zgromadzenia.

(3) Wytyczne udzielane przez ministerstwo skarbu na podstawie ust. (1) mogą, w szczególności, obejmować wytyczne dotyczące –

(a) spraw finansowych i transakcji, których dotyczyć mają zestawienia rachunkowe,

(b) informacji, które mają być zawarte w zestawieniach rachunkowych, oraz sposobu ich przedstawienia,

(c) metod i zasad, zgodnie z którymi mają być sporządzane zestawienia rachunkowe, oraz

(d) dodatkowych informacji, które towarzyszyć mają zestawieniom rachunkowym (jeśli będą wymagane).

(4) Zestawienie rachunkowe przedstawiane za rok budżetowy zgodnie z wytycznymi przez Komitet Zgromadzenia na podstawie niniejszego artykułu, musi być przedstawione przez Komitet Zgromadzenia Głównemu Kontrolerowi Rachunkowemu nie później niż 30 listopada następnego roku budżetowego.

(5) Główny Kontroler Rachunkowy musi –

(a) zbadać i potwierdzić zestawienie rachunkowe przedstawiane na podstawie niniejszego artykułu, oraz

(b) nie później niż cztery miesiące po przedstawieniu zestawienia rachunkowego, przedłożyć Zgromadzeniu jego kopię potwierdzoną przez Głównego Kontrolera Rachunkowego razem z jego sprawozdaniem.

(6) Badając przedstawiane na podstawie niniejszego artykułu zestawienia rachunkowe Główny Kontroler Rachunkowy musi upewnić się, w szczególności, że –

(a) wydatki, których dotyczą zestawienia rachunkowe, zostały poniesione zgodnie z prawem i zgodnie z upoważnieniem regulującym te wydatki, oraz

(b) pieniądze otrzymane przez Komitet Zgromadzenia na konkretny cel lub cele nie zostały wydane w inny sposób, niż na ten cel lub cele.

Urzędnicy rachunkowi Komitetu Zgromadzenia

138. – (1) W rozumieniu niniejszej ustawy głównym urzędnikiem rachunkowym Komitetu Zgromadzenia jest Sekretarz.

(2) Ministerstwo skarbu może jednak wyznaczyć innego członka personelu Zgromadzenia na głównego urzędnika rachunkowego Komitetu Zgromadzenia, jeśli i tak długo jak –

(a) Sekretarz jest niezdolny do pełnienia obowiązków głównego urzędnika rachunkowego Komitetu Zgromadzenia, lub

(b) urząd Sekretarza jest nieobsadzony.

(3) Główny urzędnik rachunkowy Komitetu Zgromadzenia –

(a) w odniesieniu do zestawień rachunkowych i finansów Komitetu Zgromadzenia, oraz

(b) w odniesieniu do pełnienia obowiązków przez osoby wyznaczone na urzędników rachunkowych na podstawie przepisów niniejszej ustawy, pełni obowiązki określane od czasu do czasu przez ministerstwo skarbu.

(4) Główny urzędnik rachunkowy Komitetu Zgromadzenia może wyznaczyć innych członków personelu Zgromadzenia na dodatkowych urzędników rachunkowych.

(5) Dodatkowi urzędnicy rachunkowi w odniesieniu do określonych przez głównego urzędnika rachunkowego zestawień rachunkowych i finansów Komitetu Zgromadzenia, pełnią obowiązki określane od czasu do czasu przez głównego urzędnika rachunkowego Komitetu Zgromadzenia.

Zestawienia rachunkowe jednostek zależnych od Komitetu Zgromadzenia

139. – (1) Na potrzeby badania przez Głównego Kontrolera Rachunkowego zestawień rachunkowych Komitetu Zgromadzenia Główny Kontroler Rachunkowy –

(a) ma prawo dostępu w uzasadnionym czasie do wszystkich dokumentów dotyczących zestawień rachunkowych jednostek zależnych od Komitetu

Zgromadzenia (niezależnie od tego, czy badane zestawienia rachunkowe Komitetu Zgromadzenia odnoszą się do spraw finansowych i transakcji jednostki zależnej),

(b) ma prawo żądania pomocy, informacji lub wyjaśnień, które w uzasadniony sposób uzna za niezbędne dla tego celu, od osób posiadających takie dokumenty lub odpowiedzialnych za nie, oraz

(c) może żądać od jednostki zależnej od Komitetu Zgromadzenia dostarczenia mu w określonym przez siebie czasie zestawień rachunkowych określonych przez siebie transakcji jednostki zależnej.

(2) Ministerstwo skarbu może, poprzez wytyczne udzielone jednostce zależnej od Komitetu Zgromadzenia, żądać od jednostki zależnej włączenia do zestawień rachunkowych przedstawianych przez jednostkę zależną (na przykład na podstawie prawa dotyczącego przedsiębiorstw lub instytucji dobroczynnych) dodatkowych informacji określonych w wytycznych.

(3) Włączenie do zestawień rachunkowych dodatkowych informacji zgodne z takimi wytycznymi nie stanowi naruszenia żadnego przepisu, który zakazuje lub nie upoważnia do włączenia takich informacji do zestawień rachunkowych.

(4) W artykule niniejszym termin „jednostka zależna od Komitetu Zgromadzenia” oznacza –

(a) osobę prawną lub inne przedsiębiorstwo, w stosunku do którego Komitet Zgromadzenia jest przedsiębiorstwem macierzystym,

(b) zarząd powierniczy, którego Komitet Zgromadzenia jest założycielem, lub

(c) instytucję dobroczynną, której Komitet Zgromadzenia jest założycielem, ale która nie jest osobą prawną ani zarządem powierniczym.

(5) Na potrzeby ust. (4)(a) –

termin „przedsiębiorstwo” ma takie samo znaczenie jak w art. 259(1) ustawy o przedsiębiorstwach z 1985 r. (c. 6), oraz

termin „przedsiębiorstwo macierzyste” interpretowany jest zgodnie z art. 258 tej ustawy.

Badanie wykorzystania środków przez Komitet Zgromadzenia

140. – (1) Główny Kontroler Rachunkowy może prowadzić badanie gospodarności, skuteczności i efektywności, z jaką Komitet Zgromadzenia korzystał ze swych środków sprawując swe funkcje.

(2) Ustęp (1) nie upoważnia Głównego Kontrolera Rachunkowego do kwestionowania słuszności celów polityki Komitetu Zgromadzenia.

(3) Ustalając sposób wykonywania kompetencji określonych w niniejszym artykule Główny Kontroler Rachunkowy musi wziąć pod uwagę opinie Komisji Kontrolnej dotyczące badań prowadzonych na podstawie niniejszego artykułu.

(4) Główny Kontroler Rachunkowy może przedkładać Zgromadzeniu sprawozdania z wyników badań przeprowadzonych na podstawie niniejszego artykułu.

Zestawienia rachunkowe całego rządu Walii

Zestawienia rachunkowe całego rządu: ministrowie walijscy

141. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w stosunku do roku budżetowego, do którego ministerstwo skarbu poczyni ustalenia z ministrami walijskimi na podstawie art. 10(8) ustawy o środkach rządowych i zestawieniach rachunkowych z 2000 r. (c. 20) (zestawienia rachunkowe całego rządu: konsolidacja walijskich zestawień rachunkowych).

(2) Ministrowie walijscy muszą przedstawić komplet zestawień rachunkowych grupy jednostek, które dostarczają informacji ministrom walijskim zgodnie z ustaleniami określonymi w art. 10(8).

(3) Zestawienia rachunkowe przedstawiane na podstawie niniejszego artykułu mogą zawierać informacje dotyczące całkowicie lub częściowo działań, które –

(a) nie są działaniami jednostek objętych zakresem ust. (2), ale

(b) ministrowie walijscy uznają za działanie o charakterze publicznym.

(4) Zestawienia rachunkowe muszą zawierać informacje w formie określonej przez ministerstwo skarbu.

(5) Ministerstwo skarbu musi wykonywać uprawnienie określone w ust. (4) mając na celu zapewnienie, że zestawienia rachunkowe –

(a) przedstawiają prawdziwą i rzetelną ocenę, oraz

(b) dostosowane są do ogólnie przyjętych zasad rachunkowości, z uwzględnieniem koniecznych zmian.

(6) Na potrzeby ust. (5)(a) i (b) ministerstwo skarbu musi w szczególności –

(a) mieć wzgląd na odpowiednie wskazówki udzielane przez Radę do spraw Standardów Rachunkowości sp. z o. o. lub inną jednostkę ustanowioną na potrzeby art. 256 ustawy o przedsiębiorstwach z 1985 r. (standardy rachunkowości) lub na międzynarodowe standardy rachunkowości (zdefiniowane w art. 262 tej ustawy), oraz

(b) wymagać, aby zestawienia rachunkowe zawierały, z uwzględnieniem lit. (a), sprawozdanie z wyników finansowych, sytuacji finansowej i przepływu środków pieniężnych.

(7) Zestawienia rachunkowe, które ministrowie walijscy zobowiązani są przedstawić Głównemu Kontrolerowi Rachunkowemu na podstawie niniejszego artykułu za rok budżetowy, muszą być przedstawione nie później niż 30 listopada kolejnego roku budżetowego.

(8) Ministrowie walijscy mogą jednak zarządzeniem zastąpić datę określoną w ust. (7) inną datą.

(9) Zarządzenie określone w ust. (7) nie może zostać wydane, o ile ministrowie walijscy nie skonsultują się z –

(a) ministerstwem skarbu, oraz

(b) Głównym Kontrolerem Rachunkowym.

(10) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w ust. (7) podlega uchynieniu na podstawie uchwały Zgromadzenia.

Kompetencje Głównego Kontrolera Rachunkowego

142. – (1) Główny Kontroler Rachunkowy musi badać zestawienia rachunkowe przedstawiane na podstawie art. 141, mając na celu upewnienie się, że przedstawiają one prawdziwą i rzetelną ocenę.

(2) W przypadku, gdy Główny Kontroler Rachunkowy przeprowadził badanie zestawień rachunkowych określone w ust. (1), musi on –

(a) potwierdzić je i sporządzić sprawozdanie, oraz

(b) nie później niż cztery miesiące po przedstawieniu zestawień rachunkowych, złożyć ich potwierdzone kopie Zgromadzeniu razem ze sprawozdaniem na ich temat.

(3) Osoba działająca jako kontroler rachunkowy w rozumieniu art. 10(2)(c) lub (8)(c) ustawy o środkach rządowych i zestawieniach rachunkowych z 2000 r. (c. 20) musi udzielić Głównemu Kontrolerowi Rachunkowemu informacji i wyjaśnień, jakich Główny Kontroler Rachunkowy może w uzasadniony sposób zażądać na potrzeby niniejszego artykułu.

Postępowanie z zestawieniami rachunkowymi i sprawozdaniami kontrolnymi itp.

Sprawozdania Komisji Kontrolnej

143. – (1) Komisja Kontrolna może rozpatrywać oraz przedkładać Zgromadzeniu sprawozdania na temat zestawień rachunkowych, sprawozdań z zestawień i sprawozdań przedkładanych Zgromadzeniu przez –

(a) Głównego Kontrolera Rachunkowego, lub
(b) kontrolera rachunkowego wyznaczonego na podstawie pkt. 14 Załącznika nr 8 (kontroler rachunkowy zestawień rachunkowych Głównego Kontrolera Rachunkowego).

(2) Jeśli z żądaniem takim wystąpi Komisja Rachunków Publicznych Izby Gmin, Komisja Kontrolna może –

(a) w imieniu Komisji Rachunków Publicznych przyjąć zeznania od osób wskazanych w ust. (3), oraz

(b) zgłosić i przekazać Komisji Rachunków Publicznych tak przyjęte zeznanie.

(3) Osoby, o których mowa w ust. (2)(a), to –

(a) główny urzędnik rachunkowy ministrów walijskich,

(b) główny urzędnik rachunkowy Komitetu Zgromadzenia, oraz

(c) dodatkowi urzędnicy rachunkowi wyznaczeni na podstawie art. 133 lub 138.

Publikacja zestawień rachunkowych i sprawozdań kontrolnych itp.

144. – (1) Zgromadzenie musi opublikować dokument, do którego zastosowanie ma niniejszy ustęp, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po jego przedłożeniu Zgromadzeniu.

(2) Dokumenty, do których zastosowanie ma ust. (1), to –

(a) zestawienia rachunkowe, sprawozdania z zestawień lub sprawozdania przedkładane Zgromadzeniu przez Głównego Kontrolera Rachunkowego,

(b) zestawienia rachunkowe lub sprawozdania przedkładane Zgromadzeniu przez kontrolera rachunkowego wyznaczonego na podstawie pkt. 14 Załącznika nr 8, oraz

(c) sprawozdania lub oszacowania przedkładane Zgromadzeniu przez Komisję Kontrolną na podstawie art. 143(1) lub pkt. 12(3) Załącznika nr 8.

Główny Walijski Kontroler Rachunkowy

Główny Kontroler Rachunkowy

145. – (1) Ustanawia się urząd Głównego Walijskiego Kontrolera Rachunkowego czyli *Archwilydd Cyffredinol Cymru* (określanego w niniejszej ustawie jako „Główny Kontroler Rachunkowy”).

(2) Przepisy dotyczące Głównego Kontrolera Rachunkowego określone są w Załączniku nr 8.

(3) Ministrowie walijscy muszą współpracować z Głównym Kontrolerem Rachunkowym wówczas, gdy wydaje się to im właściwe w celu skutecznego

i efektywnego sprawowania ich funkcji w odniesieniu do walijskich jednostek Państwowej Służby Zdrowia.

(4) Termin „walijskie jednostki Państwowej Służby Zdrowia” ma takie same znaczenie jak w art. 60 ustawy o kontroli publicznej (Walia) z 2004 r. (c. 23).

CZĘŚĆ VI SPRAWY RÓŻNE I DODATKOWE

Walijskie archiwa państwowe

Status walijskich archiwów państwowych

146. – (1) Walijskie archiwa państwowe nie są archiwami państwowymi w rozumieniu ustawy o archiwach państwowych z 1958 r. (c. 51).

(2) Ustawa ta obowiązuje jednak w stosunku do walijskich archiwów państwowych (jak gdyby były archiwami państwowymi w rozumieniu tej ustawy), dopóki zarządzenie określone w art. 147 nie nałoży obowiązku utrzymywania ich przez ministrów walijskich (lub członka personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego).

(3) Ustęp (2) ma zastosowanie do walijskich archiwów publicznych niezależnie od tego, czy poza ust. (1) byłyby archiwami państwowymi w rozumieniu ustawy o archiwach państwowych z 1958 r.

Przekazanie obowiązków

147. – (1) Lord Kanclerz może zarządzeniem ustanowić przepisy –

(a) ustanawiające lub przyznające ministrom walijskim (lub członkowi personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego) kompetencje w stosunku do walijskich archiwów państwowych (obejmujące, w szczególności, kompetencje dotyczące utrzymywania ich oraz udostępniania społeczeństwu), oraz

(b) nakładające na osoby odpowiedzialne za walijskie archiwa państwowe obowiązki dotyczące wyboru archiwów do stałego utrzymywania, zabezpieczania takich archiwów i ich przeniesienia do miejsca określonego w zarządzeniu lub na jego podstawie.

(2) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może (w szczególności) ustanowić w stosunku do walijskich archiwów państwowych przepisy analogiczne do tych, które ustanawia ustawa o archiwach publicznych z 1958 r. (c. 51) w stosunku do archiwów, które są archiwami publicznymi w rozumieniu tej ustawy.

(3) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może wprowadzać takie zmiany we –

(a) wszelkich aktach prawnych (włączając w to akty prawne składające się na niniejszą ustawę lub wydane na jej podstawie) lub aktach urzędowych wydawanych w ramach prerogatywy, lub

(b) wszelkich innych aktach urzędowych lub dokumentach, jakie Lord Kanclerz uzna za właściwe w związku z przepisami ustanowionymi zarządzeniem.

(4) Zarządzenie określone w niniejszym artykule, które nakłada na ministrów walijskich (lub członka personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego) obowiązek utrzymywania walijskich archiwów publicznych lub poszczególnych walijskich archiwów państwowych, musi zawierać postanowienie upoważniające Lorda Kanclerza do poczynienia właściwych ustaleń dotyczących przeniesienia walijskich archiwów publicznych lub poszczególnych walijskich archiwów publicznych, znajdujących się w –

(a) Archiwum Państwowym, lub

(b) miejscu przechowywania określonym na podstawie ustawy o archiwach państwowych z 1958 r.,

do miejsca określonego w zarządzeniu lub na jego podstawie.

(5) Zarządzenie określone w niniejszym artykule nie zostanie wydane przez Lorda Kanclerza bez konsultacji z ministrami walijskimi.

(6) Zarządzenie określone w niniejszym artykule, które zawiera przepisy o charakterze zmian lub uchyleń aktów prawnych zawartych w ustawie, nie zostanie wydane przed przedłożeniem projektu aktu prawnego zawierającego to zarządzenie izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(7) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w niniejszym artykule podlega uchynieniu na podstawie uchwały izby Parlamentu, jeśli jego projekt nie został zatwierdzony uchwałą każdej z izb Parlamentu.

Definicja terminu „walijskie archiwa państwowe”

148. – (1) Walijskie archiwa państwowe to –

(a) archiwa administracyjne i departamentalne należące do Jej Królewskiej Mości, które są archiwami rządu Zgromadzenia Walijskiego,

(b) archiwa administracyjne i departamentalne Głównego Kontrolera Rachunkowego,

(c) archiwa administracyjne i departamentalne należące do Jej Królewskiej Mości, które archiwami departamentu rządowego w całości lub zasadniczo zajmującego się sprawami walijskimi, lub są w nim przechowywane,

(d) archiwa administracyjne i departamentalne należące do Jej Królewskiej Mości, które są archiwami urzędu, komisji lub innej jednostki organizacyjnej

lub instytucji podległej rządowi Jej Królewskiej Mości, w całości lub zasadniczo zajmującej się sprawami walijskimi w dziedzinie lub dziedzinach, w których kompetencje mają ministrowie walijscy, Pierwszy Minister lub Główny Doradca Prawny,

(e) archiwa administracyjne lub departamentalne jednostek organizacyjnych i instytucji określonych w ust. (2) (ale nie archiwa szpitali służby zdrowia w Walii, które odpowiadają charakterem archiwom szpitali służby zdrowia w Anglii, wyłączonych z archiwów państwowych w rozumieniu ustawy o archiwach państwowych z 1958 r.), oraz

(f) inne rodzaje archiwów (poza archiwami Zgromadzenia lub Komitetu Zgromadzenia lub archiwami sądów lub trybunałów lub archiwami przechowywanymi w wydziałach sądów wyższych), które określono w zarządzeniu wydanym przez Lorda Kanclerza.

(2) Jednostki organizacyjne i instytucje, o których mowa w ust. (1)(e) to –

(a) Rada do spraw Opieki w Walii,

(b) Rada do spraw Obszarów Wiejskich Walii,

(c) Urząd do spraw Programów Nauczania i Oceniania w Walii,

(d) Komisje Lekarzy Rodzinnych w Walii,

(e) Rada do spraw Finansowania Doskonalenia Zawodowego w Walii,

(f) Główna Rada Nauczania w Walii,

(g) szpitale służby zdrowia, w rozumieniu ustawy o państwowej służbie zdrowia z 1977 r., w Walii,

(h) Rada do spraw Finansowania Szkolnictwa Wyższego w Walii,

(i) Komisja Rozgraniczająca Zarządu Lokalnego w Walii,

(j) Państwowa Rada do spraw Szkolnictwa i Szkoleń w Walii,

(k) Władze Państwowej Służby Zdrowia w rejonach lub miejscowościach w Walii, lub dla obszarów w Walii lub składających się z Walii, włączając w to związki Państwowej Służby Zdrowia, których wszystkie szpitale, instytucje i obiekty znajdują się w Walii,

(l) Urząd do spraw Kwalifikacji, Programów Nauczania i Oceniania w Walii,

(m) Walijskie Centrum Zdrowia, oraz

(n) Walijska Rada Zdrowia.

(3) Zarządzenie określone w ust. (1)(f) może zostać wydane w stosunku do archiwów–

(a) które (bezpośrednio przed wydaniem zarządzenia) były archiwami państwowymi w rozumieniu ustawy o archiwach państwowych z 1958 r., lub

(b) które (we wskazanej wyżej chwili) nie były archiwami państwowymi we wskazanym rozumieniu.

(4) Zarządzenie określone w ust. (1)(f) nie może zostać wydane –

(a) w stosunku do archiwów określonych w lit. (a) ust. (3), bez konsultacji Lorda Kanclerza z ministrami walijskimi,

(b) w stosunku do archiwów określonych w lit. (b) tego ustępu, bez zgody ministrów walijskich.

(5) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w ust. (1)(f) podlega uchyleniu na podstawie uchwały izby Parlamentu.

(6) W artykule niniejszym termin „archiwa” obejmuje –

(a) archiwa pisemne,

(b) archiwa przekazujące informacje wszelkimi innymi sposobami.

Sprawy różne

Rozwiązanie kwestii dewolucyjnych

149. Przepisy dotyczące rozwiązania kwestii dewolucyjnych określone są w Załączniku nr 9.

Uprawnienie do wydawania wtórnych przepisów

150. – (1) Sekretarz stanu może zarządzeniem wydać przepisy, jakie uzna za właściwe w następstwie –

(a) przepisów Środka Prawnego Zgromadzenia lub ustawy Zgromadzenia,

(b) przepisów aktu podustawowego wydanego lub objętego zamiarem wydania na podstawie Środka Prawnego Zgromadzenia, lub ustawy Zgromadzenia,

(c) przepisów aktu podustawowego wydanego lub objętego zamiarem wydania przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego, lub

(d) przepisów aktu podustawowego wydanego lub objętego zamiarem wydania przez inną osobę (nie będącą ministrem Korony) w ramach wykonywania kompetencji przyznanych lub ustanowionych przez ustawę Parlamentu, w przypadku, gdy wymagane jest przedłożenie aktu prawnego (lub projektu aktu prawnego) zawierającego akt podustawowy Zgromadzeniu.

(2) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może dokonywać takich zmian we –

(a) wszelkich aktach prawnych (włączając w to akty prawne składające się na niniejszą ustawę lub wydane na jej podstawie) lub aktach urzędowych wydanych w ramach prerogatywy, lub

(b) wszelkich innych aktach urzędowych lub dokumentach, jakie sekretarz stanu uzna za właściwe.

(3) Zarządzenie określone w niniejszym artykule nie może regulować spraw objętych zakresem uprawnień ustawodawczych Parlamentu Szkockiego.

(4) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może ustanawiać przepisy o wstecznej mocy obowiązującej.

(5) Zarządzenie określone w niniejszym artykule, które zawiera przepisy o charakterze zmian lub uchyleń aktów prawnych zawartych w ustawie, nie zostanie wydane przed przedłożeniem projektu aktu prawnego zawierającego to zarządzenie izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(6) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w niniejszym artykule podlega uchyleniu na podstawie uchwały izby Parlamentu, jeśli jego projekt nie został zatwierdzony uchwałą każdej z izb Parlamentu.

(7) W ust. (1) termin „wydać” obejmuje potwierdzenie lub zatwierdzenie.

Uprawnienie polegające na naprawie przypadków przekroczenia kompetencji

151. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim ustanowić przepisy uznane przez Jej Królewską Mość za właściwe w następstwie –

(a) Środka Prawnego Zgromadzenia lub ustawy Zgromadzenia, lub ich przepisu, który wykracza lub może wykraczać poza zakres uprawnień prawodawczych Zgromadzenia, lub

(b) zamiaru wykonania przez kogokolwiek kompetencji przyznanej lub ustanowionej przez Środek Prawny Zgromadzenia lub ustawę Zgromadzenia, lub na ich podstawie, które nie jest lub może nie być wykonaniem lub właściwym wykonaniem tych kompetencji.

(2) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może dokonywać takich zmian we –

(a) wszelkich aktach prawnych (włączając w to akty prawne składające się na niniejszą ustawę lub wydane na jej podstawie) lub aktach urzędowych wydanych w ramach prerogatywy, lub

(b) wszelkich innych aktach urzędowych lub dokumentach, jakie Jej Królewska Mość uzna za właściwe.

(3) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może ustanawiać przepisy o wstecznej mocy obowiązującej.

(4) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość w Radzie rozporządzenia królewskiego określonego w niniejszym artykule, które

zawiera przepisy o charakterze zmian lub uchyleń aktów prawnych zawartych w ustawie, nie zostanie udzielona przed przedłożeniem projektu aktu prawnego zawierającego to rozporządzenie królewskie izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(5) Akt prawny zawierający rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule podlega uchyleniu na podstawie uchwały izby Parlamentu, jeśli jego projekt nie został zatwierdzony uchwałą każdej z izb Parlamentu.

Interwencja w przypadku kompetencji dotyczących zasobów wodnych itp.

152. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, w przypadku, gdy sekretarz stanu uzna, że wykonywanie lub niewykonywanie odpowiedniej kompetencji w konkretnym przypadku mogłoby znacząco niekorzystnie wpłynąć na –

- (a) zasoby wodne w Anglii,
- (b) zaopatrzenie w wodę w Anglii, lub
- (c) jakość wody w Anglii.

(2) Sekretarz stanu może w takim przypadku podjąć interwencję określoną w niniejszym ustępie w taki sposób, aby

- (a) sekretarz stanu mógł w takim przypadku wykonać tę kompetencję, zaś
- (b) osoba lub osoby, którym przyznano lub na rzecz których ustanowiono kompetencję, nie mogły w takim przypadku wykonać tej kompetencji.

(3) Termin „odpowiednia kompetencja” oznacza –

(a) kompetencję przyznaną lub ustanowioną na rzecz kogokolwiek Środkiem Prawnym Zgromadzenia lub ustawą Zgromadzenia lub na ich podstawie, lub

(b) kompetencję, która nie została w taki sposób przyznana lub ustanowiona, ale która podlega wykonywaniu przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego.

(4) Interwencja podjęta przez sekretarza stanu na podstawie niniejszego artykułu w stosunku do kompetencji polega na przekazaniu powiadomienia osobie lub osobom, którym przyznano lub na rzecz których ustanowiono tę kompetencję.

(5) Powiadomienie –

(a) musi określać powody interwencji sekretarza stanu,

(b) może zawierać postanowienia dotyczące skutków kroków uprzednio podjętych przez osobę lub osoby, którym przyznano lub na rzecz których ustanowiono tę kompetencję, oraz

(c) może przedłużyć czas na podjęcie kroków przez sekretarza stanu lub inną osobą (nawet jeśli czas na ich podjęcie upłynąłby w innym przypadku przed przekazaniem powiadomienia).

(6) W przypadku, gdy podjęta została interwencja określona w niniejszym artykule, sekretarz stanu poza przekazaniem powiadomienia zgodnie z ust. (4), przekazać powiadomienie –

(a) osobie, której uprzednio przekazano powiadomienie, o podjętych lub planowanych krokach,

(b) Agencji Ochrony Środowiska, jeśli sprawa jej dotyczy, oraz

(c) przedsiębiorstwom wodnym i kanalizacyjnym, których sprawa dotyczy.

Uprawnienie do ograniczenia efektów retrospektywnych

153. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy sąd lub trybunał orzeknie, że –

(a) Środek Prawny Zgromadzenia lub ustawa Zgromadzenia, lub ich przepis, wykraczał poza zakres uprawnień prawodawczych Zgromadzenia,

(b) przepis aktu podustawowego wydanego na podstawie Środka Prawnego Zgromadzenia lub ustawy Zgromadzenia, lub objętego zamiarem takiego wydania, wykracza poza uprawnienia, na podstawie których był wydany lub objęty takim zamiarem, lub

(c) przepis aktu podustawowego wydanego lub objętego zamiarem wydania przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego, wykracza poza uprawnienia, na podstawie których był wydany lub objęty takim zamiarem.

(2) Sąd lub trybunał może wydać zarządzenie –

(a) usuwające lub ograniczające wsteczne działanie orzeczenia, lub

(b) zawieszające obowiązywanie orzeczenia na dowolny okres oraz pod dowolnymi warunkami, aby umożliwić poprawienie wady.

(3) Wydając zarządzenie określone w niniejszym artykule, sąd lub trybunał musi (między innymi) brać pod uwagę zakres, w jakim mogłyby dojść do niekorzystnych skutków dla osób niebędących stronami postępowania.

(4) W przypadku, gdy sąd lub trybunał rozważa wydanie zarządzenia określonego w niniejszym artykule, musi powiadomić (lub zawiadomić) o tym osoby określone w ust. (5) (chyba że są one uczestnikami postępowania).

(5) Osoby wskazane w ust. (4) to –

(a) Prokurator Generalny lub Główny Doradca Prawny, w stosunku do postępowań w Anglii i Walii,

(b) Adwokat Generalny do spraw Szkocji, w stosunku do postępowań w Szkocji, oraz

(c) Adwokat Generalny do spraw Irlandii Północnej, w stosunku do postępowań w Irlandii Północnej.

(6) Osoba powiadomiona (lub zawiadomiona) zgodnie z ust. (4) może przyłączyć się do postępowania jako strona, w zakresie, w jakim dotyczy ono wydania zarządzenia.

(7) Rozstrzygając kwestie dotyczące kosztów lub wydatków, sąd lub trybunał może –

(a) uwzględnić każdy dodatkowy wydatek, który uzna za poniesiony przez stronę postępowania w wyniku udziału dowolnej osoby zgodnie z ust. (6), oraz

(b) przyznać całość lub część dodatkowego wydatku jako koszty i wydatki stronie, która je poniosła (niezależnie od tego, czy wydaje on zarządzenie określone w niniejszym artykule i niezależnie od warunków tego zarządzenia).

(8) Uprawnienie do uregulowania procedury przed sądem lub trybunałem obejmuje uprawnienie do uregulowania kwestii objętych niniejszym artykułem, w szczególności, uregulowania sposobu i terminu, w jakim należy dokończyć powiadomienia (lub zawiadomienia).

(9) W ust. (1) termin „wydać” obejmuje potwierdzenie lub zatwierdzenie.

Interpretacja prawodawstwa

154. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do –

(a) przepisów Środków Prawnych Zgromadzenia lub ich projektów, które mogłyby być rozumiane w sposób oznaczający, że wykraczają one poza zakres uprawnień prawodawczych Zgromadzenia,

(b) przepisów ustaw Zgromadzenia lub ich projektów, które mogłyby być rozumiane w sposób oznaczający, że wykraczają one poza zakres uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia, oraz

(c) przepisów aktów podstawowych wydanych na podstawie Środka Prawnego Zgromadzenia lub ustawy Zgromadzenia, lub objętych zamiarem takiego wydania, które mogłyby być rozumiane w sposób oznaczający, że wykraczają one poza uprawnienia, na podstawie których były wydane lub objęte takim zamiarem.

(2) Przepisy takie rozumiane są w sposób tak wąski, jakiego wymaga uznanie, że zawierają się one w zakresie uprawnień, jeśli taka interpretacja jest możliwa, oraz odpowiednio są stosowane.

(3) W ust. (1)(c) termin „wydać” obejmuje potwierdzenie lub zatwierdzenie.

Kompetencje wykonywane w odniesieniu do Walii

155. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim określić kompetencje, które mają być uznawane, na potrzeby niniejszej ustawy określone w rozporządzeniu królewskim –

(a) za kompetencje mające bądź niemające charakteru wykonywanych przez ministrów walijskich, Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego, lub

(b) za kompetencje mające bądź niemające charakteru wykonywanych w odniesieniu do Walii.

(2) Akt prawny zawierający rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule podlega uchyleniu na podstawie uchwały izby Parlamentu.

Angielskie i walijskie teksty aktów prawnych

156. – (1) Angielskie i walijskie teksty –

(a) Środków Prawnych Zgromadzenia lub ustaw Zgromadzenia, uchwalanych zarówno w języku angielskim, jak i walijskim, lub

(b) aktów podustawowych, wydawanych zarówno w języku angielskim, jak i walijskim,

traktowane są jako równe, dla wszystkich potrzeb.

(2) Ministrowie walijscy mogą zarządzeniem postanowić, że dowolne słowo lub zwrot w języku walijskim, w przypadku, gdy pojawia się w walijskim tekście Środka Prawnego Zgromadzenia lub ustawy Zgromadzenia, lub aktów podustawowych wydanych na ich podstawie lub wydanych przez ministrów walijskich, ma to samo znaczenie co słowo lub zwrot w języku angielskim określone w zarządzeniu.

(3) Zarządzenie określone w ust. (2) nie zostanie wydane przed przedłożeniem projektu aktu prawnego zawierającego je Zgromadzeniu i zatwierdzeniem go uchwałą Zgromadzenia.

(4) Środki Prawne Zgromadzenia lub ustawy Zgromadzenia, lub akty podustawowe wydane na ich podstawie lub wydane przez ministrów walijskich, interpretowane są zgodnie z zarządzeniem określonym w ust. (2); ale z zastrzeżeniem przepisów przeciwstawnych zawartych w Środkach Prawnych Zgromadzenia, ustawach Zgromadzenia i aktach podustawowych.

(5) Artykuł niniejszy ma takie zastosowanie do aktów podustawowych wydawanych przez Pierwszego Ministra lub Głównego Doradcę Prawnego, jak do aktów podustawowych wydawanych przez ministrów walijskich.

Zarządzenia i wytyczne

157. – (1) Określone w niniejszej ustawie uprawnienie ministra Korony lub ministrów walijskich do wydania zarządzenia wykonywane jest za pomocą aktu prawnego.

(2) Uprawnienie takie oraz określone w niniejszej ustawie uprawnienie do wydania rozporządzenia królewskiego –

(a) może być wykonywane poprzez wydawanie odmiennych przepisów do odmiennych przypadków lub kategorii przypadków lub odmiennych celów,

(b) może być wykonywane poprzez wydawanie przepisów, które stosowane są ogólnie lub z uwzględnieniem określonych zwolnień lub wyjątków, lub tylko w stosunku do określonych przypadków lub kategorii przypadków, oraz

(c) obejmuje uprawnienie do wydawania przepisów dodatkowych, pobocznych, wtórnych, przejściowych, tymczasowych lub zawierających zastrzeżenia.

(3) Przyznane niniejszą ustawą uprawnienie do wydania wytycznych obejmuje uprawnienie do zmiany lub uchylenia wytycznych.

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych

158. – (1) W ustawie niniejszej (o ile kontekst nie wskazuje inaczej) – termin „akt prawny” obejmuje Środki Prawne Zgromadzenia, ustawy Zgromadzenia oraz akty podustawowe (ale z uwzględnieniem ust. (2)),

termin „akty podustawowe” ma takie same znaczenie jak w ustawie o interpretacji z 1978 r. (c. 30) (włączając w to akty wydane na podstawie Środków Prawnych Zgromadzenia lub ustaw Zgromadzenia),

termin „angielski obszar graniczny” oznacza część Anglii przylegającą do Walii (ale nie całą Anglię),

termin „departament rządowy” oznacza departament rządu Zjednoczonego Królestwa,

termin „kompetencja” oznacza prawa lub obowiązki,

termin „ponadgraniczna jednostka organizacyjna” oznacza jednostkę organizacyjną (włączając w to departament rządowy) lub przedsiębiorstwo wykonujące kompetencje lub podejmujące działania w Walii lub w odniesieniu do Walii (lub jej części) oraz w jakimkolwiek innym miejscu,

termin „minister Korony” obejmuje ministerstwo skarbu,

termin „prawa określone w Konwencji” ma takie same znaczenie jak w ustawie o prawach człowieka z 1998 r. (c. 42),

termin „prawo wspólnotowe” oznacza –

(a) wszystkie prawa, uprawnienia, zobowiązania, obowiązki i ograniczenia ustanawiane lub powstające od czasu do czasu na mocy Traktatów Wspólnotowych lub na ich podstawie, oraz

(b) wszystkie środki lub postępowania od czasu do czasu przewidywane przez Traktaty Wspólnotowe lub na ich podstawie,

termin „rok budżetowy” oznacza okres 12 miesięcy kończący się 31 marca,

termin „trybunał” oznacza trybunał, przed którym może być prowadzone postępowanie prawne,

termin „Walia” obejmuje morze przylegające do Walii do granicy morza terytorialnego,

termin „zmiana” obejmuje poprawki i uchylenia,

termin „zobowiązania międzynarodowe” oznacza zobowiązania międzynarodowe Zjednoczonego Królestwa poza zobowiązaniem do przestrzegania i realizacji prawa wspólnotowego lub praw określonych w Konwencji,

(2) W art. 95(3), 109(2) i 151(2) termin „akt prawny” obejmuje ustawę Parlamentu Szkockiego oraz akt wydany na podstawie takiej ustawy.

(3) Sekretarz stanu może zarządzeniem wyznaczyć lub postanowić o wyznaczeniu na potrzeby definicji terminu „Walia” granicy pomiędzy –

(a) częściami morza, które mają być traktowane jako przylegające do Walii, oraz

(b) pozostałymi.

(4) Rozporządzenie królewskie określone w art. 58 może zawierać przepisy, które mogą zostać włączone do zarządzenia określonego w ust. (3).

(5) Zarządzenie określone w ust. (3) nie zostanie wydane przed przedłożeniem projektu aktu prawnego zawierającego je izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(6) Artykuł 13 ustawy o kontroli państwowej z 1983 r. (c. 44) (interpretacja odniesień do Komisji Rachunków Publicznych) ma takie zastosowanie na potrzeby niniejszej ustawy, jak na potrzeby wspomnianej ustawy.

Indeks zdefiniowanych wyrażeń

159. W ustawie niniejszej poniższe wyrażenia definiowane są lub w inny sposób wyjaśniane przez wskazane przepisy –

Akt prawny	art. 158(1) i (2)
Akty podstawowe	art. 158(1)
Angielski obszar graniczny	art. 158(1)

Członek okręgowy Zgromadzenia	art. 1(2)(a)
Członek personelu rządu Zgromadzenia Walijskiego	art. 52
Członek personelu Zgromadzenia	ust. 3(2) Załącznika nr 2
Członek regionalny Zgromadzenia	art. 1(2)(b)
Członek Zgromadzenia	art. 1(3)
Departament rządowy	art. 158(1)
Dodatkowy wniosek budżetowy	art. 126(1)
Doroczny wniosek budżetowy	art. 125(1)
Działania Zgromadzenia	art. 1(5)
Fracja polityczna	art. 24(5)
Fracja polityczna pełniąca rolę wykonawczą	art. 25(8)
Głos okręgowy	art. 6(2)
Głos regionalny	art. 6(3)
Główny Doradca Prawny	art. 45(1)(c)
Główny Kontroler Rachunkowy	art. 145(1)
Główny urzędnik rachunkowy Komitetu Zgromadzenia	art. 138(1) i (2)
Główny urzędnik rachunkowy ministrów walijskich	art. 129(6) i (7)
Komisja Kontrolna	art. 30(1)
Komisja Rachunków Publicznych	art. 158(6)
Komitet Zgromadzenia	art. 27(1)
Kompetencja	art. 158(1)
Liczba regionalna	art. 8(5)
Minister Korony	art. 158(1)
Ministrowie walijscy	art. 45(2)
Okres początkowy	art. 161(5)
Okręg wyborczy do Zgromadzenia	art. 2(1)
Ponadgraniczna jednostka organizacyjna	art. 158(1)
Pierwszy Minister	art. 46 i 47
Postanowienia dotyczące ustaw Zgromadzenia	art. 103(8)
Prawa określone w Konwencji	art. 158(1)
Prawo wspólnotowe	art. 158(1)
Przewodniczący Zgromadzenia	art. 25(1)(a)
Regionalny komisarz wyborczy	art. 7(7)
Region wyborczy do Zgromadzenia	art. 2(2) i (3) oraz Załącznik nr 1
Regulamin	art. 31(1)

Rok budżetowy	art. 158(1)
Rząd Zgromadzenia Walijskiego	art. 45(1)
Sekretarz	art. 26(1)
Środki Prawne Zgromadzenia	art. 93(1)
Trybunał	art. 158(1)
Uchwała budżetowa Zgromadzenia	art. 120(8)
Ustawy Zgromadzenia	art. 107(1)
Walia	art. 158(1), (3) i (4)
Walijski Fundusz Skonsolidowany	art. 117
Wiceminister walijski	art. 50
Właściwe osoby (w art. 124–128)	art. 124(3)
Właściwy akt prawny (w art. 124–128)	art. 124(4)
Wybory w 2007 r.	art. 161(1)
Wykorzystanie środków	art. 125(4)
Zakres uprawnień prawodawczych Zgromadzenia	art. 94
Zakres uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia	art. 108
Zarejestrowana partia polityczna	art. 6(6)
Zastępca Przewodniczącego	art. 25(1)(b)
Zgromadzenie	art. 1(1)
Zmiany	art. 158(1)
Zobowiązania międzynarodowe	art. 158(1)

Drobne i wtórne zmiany

160. – (1) Drobne i wtórne zmiany określone są w Załączniku nr 10.

(2) Sekretarz stanu może zarządzeniem dokonywać takich zmian we –

(a) wszelkich aktach prawnych zawartych w ustawie przyjętej wcześniej lub na tej samej sesji co niniejsza ustawa, lub

(b) wszelkich aktach prawnych zawartych w aktach urzędowych wydanych przed przyjęciem niniejszej ustawy lub na tej sesji, na której przyjęto niniejszą ustawę,

jaki sekretarz stanu uzna za właściwe w następstwie niniejszej ustawy.

(3) Zarządzenie określone w ust. (2)(a) nie zostanie wydane przed przedłożeniem projektu aktu prawnego zawierającego je izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(4) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w ust. (2) podlega uchyleniu na podstawie uchwały izby Parlamentu, jeśli jego projekt nie został zatwierdzony uchwałą każdej z izb Parlamentu.

Wejście w życie

161. – (1) Z uwzględnieniem poniższych postanowień, niniejsza ustawa wchodzi w życie bezpośrednio po zwykłych wyborach określonych w art. 3 ustawy o ustroju Walii z 1998 r. (c. 38) przeprowadzonych w 2007 r. (określanych w niniejszej ustawie jako „wybory w 2007 r.”).

(2) Poniższe przepisy wchodzi w życie w dniu przyjęcia niniejszej ustawy –

pkt. 5, 6 i 12 Załącznika nr 2,
art. 95, 96 i Załącznik nr 5,
art. 109 i Załącznik nr 7,
art. 119 i uchylenie przez Załącznik nr 12 art. 81 ustawy o ustroju Walii z 1998 r.,

art. 120(3) i (7),
art. 125 i uchylenie przez Załącznik nr 12 art. 86 ustawy o ustroju Walii z 1998 r.,

art. 157–159,
art. 160(2)–(4),
zmiany dokonane przez pkt. 61 Załącznika nr 10 w art. 13 ustawy o partiach politycznych, wyborach i referendach z 2000 r. (c. 41),

niniejszy artykuł,
art. 162 i Załącznik nr 11,
uchylenie przez Załącznik nr 12 art. 12(1)(d) ustawy o ustroju Walii z 1998 r., oraz
art. 164–166.

(3) Poniższe przepisy wchodzi w życie 1 kwietnia 2007 r. –
art. 117, 118 i uchylenie przez Załącznik nr 12 art. 80 ustawy o ustroju Walii z 1998 r.,

art. 120(1) i (2), (4)–(6) i (8) oraz uchylenie przez Załącznik nr 12 art. 84 tej ustawy,

art. 121, 122 i uchylenie przez Załącznik nr 12 art. 82 tej ustawy,
art. 124 i uchylenie przez Załącznik nr 12 art. 85(1) i 89 tej ustawy,
art. 126,
art. 129 i 129, oraz

zmiany w ustawie o zarządzie lokalnym, planowaniu i gruntach z 1980 r. (c. 65), ustawy o finansach zarządu lokalnego z 1988 r. (c. 41) i ustawie o gospodarce mieszkaniowej z 1988 r. (c. 50) dokonane Załącznikiem nr 10.

(4) Z uwzględnieniem ust. (2), (3) i (6), poniższe przepisy wchodzi w życie bezpośrednio po zakończeniu okresu początkowego –

(a) przepisy niniejszej ustawy w zakresie, w jakim dotyczą kompetencji ministrów walijskich, Pierwszego Ministra, Głównego Doradcy Prawnego lub Komitetu Zgromadzenia,

(b) przepisy niniejszej ustawy w zakresie, w jakim dotyczą Głównego Kontrolera Rachunkowego lub Kontrolera i Audytora Generalnego,

(c) inne przepisy zmieniające ustawę o ustroju Walii z 1998 r. (c. 38) zgodnie z Załącznikiem nr 10, oraz

(d) uchylene przez Załącznik nr 12 przepisów podlegających uchyleniu w następstwie przepisów objętych zakresem lit. (a), (b) lub (c).

(5) W ustawie niniejszej termin „okres początkowy” oznacza okres –

(a) rozpoczynający się w dniu głosowania w wyborach w 2007 r., oraz

(b) kończący się w dniu dokonania pierwszego mianowania zgodnie z art. 46.

(6) Uchylenie przez Załącznik nr 12 art. 83, 88, 93(8), 97 i 101A ustawy o ustroju Walii z 1988 r. (oraz innych przepisów tej ustawy w zakresie, w jakim ich dotyczą) wchodzi w życie, gdy każdy z tych przepisów zostanie zastosowany w roku budżetowym kończącym się 31 marca 2007 r. (i we wcześniejszych latach budżetowych); zaś art. 123, 131, 132 i 141 nie mają zastosowania do tego roku budżetowego.

(7) Postanowienia dotyczące ustaw Zgromadzenia wchodzi w życie zgodnie z art. 105.

Przepisy przejściowe itp.

162. – (1) Przepisy przejściowe i tymczasowe oraz przepisy zawierające zastrzeżenia określone są w Załączniku nr 11.

(2) Sekretarz stanu może zarządzeniem wydać inne przejściowe, tymczasowe lub zawierające zastrzeżenia przepisy, które uzna za właściwe w następstwie niniejszej ustawy lub w związku z nią.

(3) Zarządzenie określone w ust. (2) może, w szczególności, obejmować przepisy zawierające zastrzeżenia w stosunku do skutków wywołanych zmianami lub uchyleniami przewidzianymi w niniejszej ustawie.

(4) Załącznik nr 11 nie ogranicza uprawnienia przyznanego przez ust. (2); zaś takie zarządzenie może, w szczególności, dokonywać zmian tego Załącznika.

(5) Załącznik ten ani żaden przepis wydany na podstawie ust. (2) nie wyłącza stosowania art. 16 i 17 ustawy o interpretacji z 1978 r. (c. 30).

(6) Zarządzenie określone w ust. (2), które zawiera przepisy o charakterze zmian lub uchyleń postanowień zawartych w pkt. 30–35, 50 i 51 Załącznika nr 11, nie zostanie wydane przed przedłożeniem projektu aktu prawnego zawierającego to zarządzenie izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(7) Akt prawny zawierający zarządzenie określone w ust. (2) podlega uchynieniu na podstawie uchwały izby Parlamentu, jeśli jego projekt nie został zatwierdzony uchwałą każdej z izb Parlamentu.

Uchylenia

163. Przepisy dotyczące uchyleń aktów prawnych (włączając w to nieaktualne akty prawne) określone są w Załączniku nr 12.

Postanowienia finansowe

164. – (1) Z pieniędzy przekazywanych przez Parlament wypłacane są –

(a) wydatki ponoszone przez ministra Korony lub departament rządowy na podstawie niniejszej ustawy, oraz

(b) powiększone w związku z niniejszą ustawą kwoty wypłacane z pieniędzy przekazanych przez Parlament na podstawie innych ustaw.

(2) Do Funduszu Skonsolidowanego wpłacane są kwoty otrzymywane przez ministra Korony na podstawie niniejszej ustawy (poza tymi, które podlegają wpłacie do Państwowego Funduszu Pożyczkowego).

Odniesienie

165. – (1) Poniższe przepisy –

art. 36(7)–(9),

art. 39, oraz

art. 40(2) i (3),

odnoszą się wyłącznie do Anglii i Walii.

(2) Zmiany i uchylene dokonane niniejszą ustawą mają taki sam zakres odniesienia, jak akty prawne zmienione lub uchylone.

Krótki tytuł

166. Ustawa niniejsza może być przytaczana jako ustawa o ustroju Walii z 2006 r.

USTAWA O IRLANDII PÓŁNOCNEJ Z 1998 R.

(Northern Ireland Act, 1998)

(1998, c. 47)

Ustawa regulująca na nowo ustrój Irlandii Północnej w celu realizacji porozumienia osiągniętego w wielopartyjnych negocjacjach dotyczących Irlandii Północnej przedstawionych w Dokumencie Rządowym nr 3883

[19 listopada 1998]

Za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz Izby Gmin, zebranych w obecnym Parlamencie, i z ich upoważnienia Jej Królewska Mość zarządza, co następuje:

CZĘŚĆ I WSTĘP

Status Irlandii Północnej

1. – (1) Oświadcza się niniejszym, że Irlandia Północna w całości pozostaje częścią Zjednoczonego Królestwa, a stan ten nie ulegnie zmianie bez zgody większości ludności Irlandii Północnej wyrażonej w głosowaniu, przeprowadzonym na potrzeby niniejszego artykułu zgodnie z Załącznikiem nr 1.

(2) Jeśli jednak większość w takim głosowaniu wyrazi wolę, aby Irlandia Północna przestała stanowić część Zjednoczonego Królestwa i stała się częścią zjednoczonej Irlandii, sekretarz stanu* przedłoży Parlamentowi uzgodnione pomiędzy rządem Jej Królewskiej Mości w Zjednoczonym Królestwie oraz rządem Irlandii propozycje mające na celu realizację tej woli.

Wcześniejsze akty prawne

2. Uchyła się ustawę o ustroju Irlandii z 1920 r.; zaś ustawa niniejsza obowiązuje pomimo wszelkich wcześniejszych aktów prawnych.

Zarządzenie dewolucyjne

3. – (1) Jeśli sekretarz stanu uzna, że osiągnięto wystarczający postęp w realizacji Porozumienia z Belfastu, przedłoży Parlamentowi projekt rozporządzenia królewskiego wyznaczającego dzień wejścia w życie Części II i III („dzień wejścia w życie”).

* Chodzi o wskazanie, że daną czynność może podjąć członek rządu o charakterze szefa departamentu rządowego.

(2) Jeśli projekt rozporządzenia przedłożonego Parlamentowi na podstawie ust. (1) zostanie zatwierdzony uchwałą każdej z izb Parlamentu, sekretarz stanu przedstawi go Jej Królewskiej Mości w Radzie, a Jej Królewska Mość w Radzie będzie mogła wydać to rozporządzenie.

Sprawy przekazane, wyłączone i zastrzeżone

4. – (1) W ustawie niniejszej –

termin „sprawy wyłączone” oznacza sprawy objęte zakresem określonym w Załączniku nr 2;

termin „sprawy zastrzeżone” oznacza sprawy objęte zakresem określonym w Załączniku nr 3;

termin „sprawy przekazane” oznacza sprawy, które nie są wyłączone ani zastrzeżone.

(2) Jeśli po dniu wejścia w życie sekretarz stanu uzna, że –

(a) sprawa zastrzeżona powinna stać się sprawą przekazaną, lub

(b) sprawa przekazana powinna stać się sprawą zastrzeżoną,

może, z uwzględnieniem ust. (3), przedłożyć Parlamentowi projekt rozporządzenia królewskiego zmieniającego Załącznik nr 3 w taki sposób, aby sprawa przestała być lub stała się, zgodnie z okolicznościami, sprawą zastrzeżoną z dniem określonym w rozporządzeniu.

(3) Sekretarz stanu nie przedkłada projektu rozporządzenia Parlamentowi na podstawie ust. (2) bez przyjęcia przez Zgromadzenie uchwały z poparciem ogólnospołecznym upraszającej o to, by dana sprawa przestała być lub stała się, zgodnie z okolicznościami, sprawą zastrzeżoną.

(4) Jeśli projekt rozporządzenie przedłożonego Parlamentowi na podstawie ust. (2) zostaje zatwierdzony uchwałą każdej z izb Parlamentu, sekretarz stanu przedstawia go Jej Królewskiej Mości w Radzie, a Jej Królewska Mość w Radzie może wydać rozporządzenie.

(5) W ustawie niniejszej –

termin „Zgromadzenie” oznacza Nowe Zgromadzenie Irlandii Północnej, które po dniu wejścia w życie zwane będzie Zgromadzeniem Irlandii Północnej;

termin „poparcie ogólnospołeczne”, w odniesieniu do głosowania nad jakąś sprawą, oznacza –

(a) poparcie większości członków głosujących, większości zarejestrowanych Narodowców głosujących oraz większości zarejestrowanych Unionistów głosujących; lub

(b) poparcie 60 procent członków głosujących, 40 procent zarejestrowanych Narodowców głosujących oraz 40 procent zarejestrowanych Unionistów głosujących;

termin „zarejestrowany Narodowiec” oznacza członka zarejestrowanego jako Narodowiec zgodnie z regulaminem Zgromadzenia, a termin „zarejestrowany Unionista” rozumiany jest odpowiednio.

CZEŚĆ II UPRAWNIENIA USTAWODAWCZE

Sprawy ogólne

Ustawy Zgromadzenia Irlandii Północnej

5. – (1) Zgromadzenie może stanowić prawo w formie ustaw, z uwzględnieniem art. 6–8.

(2) Projekt staje się ustawą po przyjęciu przez Zgromadzenie i uzyskaniu sankcji królewskiej.

(3) Projekt uzyskuje sankcję królewską na początku dnia, w którym urzędowy akt publiczny* opatrzony Wielką Pieczęcią Irlandii Północnej, podpisany własnoręcznie przez Jej Królewską Mość wyrażającą Jej sankcję, zgłoszony zostanie Przewodniczącemu Zgromadzenia**.

(4) Data przyznania sankcji królewskiej dopisywana jest na ustawie przez Przewodniczącego Zgromadzenia i tworzy część ustawy.

(5) Ważność postępowania prowadzącego do uchwalenia ustawy Zgromadzenia nie może być kwestionowana w jakichkolwiek postępowaniach prawnych.

(6) Artykuł niniejszy nie wpływa na prawo Parlamentu Zjednoczonego Królestwa do stanowienia prawa dla Irlandii Północnej, ale ustawa Zgromadzenia może zmieniać przepis ustawy Parlamentu lub przepis wydany na jej podstawie w zakresie, w jakim stanowi część prawa Irlandii Północnej.

Zakres uprawnień ustawodawczych

6. – (1) Przepis ustawy nie staje się prawem, jeśli wykracza poza zakres uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia.

(2) Przepis wykracza poza ten zakres w przypadku, gdy –

(a) stanowiłby prawo dla kraju lub terytorium innego niż Irlandia Północna, lub przyznawałby, lub odbierał kompetencje inne niż wykonywane w Irlandii Północnej, lub w odniesieniu do Irlandii Północnej.

* *Letters Patent*

** *Presiding Officer*

(b) dotyczy spraw wyłączonych, a nie ma charakteru pomocniczego w stosunku do innych przepisów (zawartych w niniejszej ustawie lub wydanych wcześniej) dotyczących spraw zastrzeżonych lub przekazanych;

(c) jest niezgodny z którymkolwiek z praw określonych w Konwencji;

(d) jest niezgodny z prawem wspólnotowym;

(e) dyskryminuje osobę lub grupę osób z powodów religijnych lub politycznych;

(f) zmienia akt prawny z naruszeniem art. 7.

(3) Na potrzeby niniejszej ustawy, przepis ma charakter pomocniczy w stosunku do innych przepisów, jeśli ten przepis –

(a) przewiduje wprowadzenie w życie tych innych przepisów lub jest z innych powodów niezbędny lub wskazany do wykonania tych innych przepisów; lub

(b) jest z innych powodów poboczny lub wtórny w stosunku do tych przepisów;

zaś odniesienia w niniejszej ustawie do przepisów wydanych wcześniej są odniesieniami do przepisów zawartych w innym prawodawstwie Irlandii Północnej lub ustawach Parlamentu, lub aktach prawnych wydanych na ich podstawie.

(4) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim określić kompetencje, które mają być uznawane, na określone potrzeby tej ustawy, za kompetencje mające bądź nie mające charakteru wykonywanych w Irlandii Północnej lub w odniesieniu do Irlandii Północnej.

(5) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość rozporządzenia królewskiego określonego w ust. (4) nie zostanie udzielona przed przedłożeniem projektu rozporządzenia izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

Akty prawne chronione przed zmianą

7. – (1) Z uwzględnieniem ust. (2), poniższe akty prawne nie mogą być zmieniane ustawami Zgromadzenia ani aktami podustawowymi wydawanymi, potwierdzanymi lub zatwierdzanymi przez ministra, lub departament Irlandii Północnej –

(a) ustawa o Wspólnotach Europejskich z 1972 r.;

(b) ustawa o prawach człowieka z 1998 r.; oraz

(c) art. 43(1)–(6) i (8), art. 67, art. 84–86, art. 95(3) i (4) oraz art. 98.

(2) Ust. (1) nie stanowi przeszkody do zmiany przez ustawę Zgromadzenia lub akt podustawowy art. 3(3) lub (4) lub 11(1) ustawy o Wspólnotach Europejskich z 1972 r.

(3) W ustawie niniejszej termin „minister” oznacza Pierwszego Ministra, zastępcę Pierwszego Ministra lub ministra Irlandii Północnej, o ile kontekst nie wskazuje inaczej.

Zgoda sekretarza stanu wymagana w pewnych przypadkach

8. Zgoda sekretarza stanu wymagana jest w stosunku do projektu ustawy, który zawiera –

(a) przepis, który dotyczy sprawy wyłączonej i ma charakter pomocniczy w stosunku do innych przepisów (zawartych w projekcie lub wydanych wcześniej) dotyczących spraw zastrzeżonych lub przekazanych; lub

(b) przepis, który dotyczy spraw zastrzeżonych.

Kontrola projektów ustaw i fazy postępowania ustawodawczego

Kontrola przez ministrów.

9. – (1) Minister odpowiedzialny za projekt ustawy oświadcza, w chwili złożenia projektu w Zgromadzeniu lub wcześniej, że w jego ocenie projekt pozostaje w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia.

(2) Oświadczenie ma formę pisemną i ogłaszane jest w sposób, jaki minister składający oświadczenie uzna za właściwy.

Kontrola przez Przewodniczącego Zgromadzenia

10. – (1) Regulamin zapewnia, że projekt nie zostaje złożony w Zgromadzeniu, jeśli Przewodniczący Zgromadzenia podejmie decyzję, że którykolwiek z jego przepisów wykracza poza zakres uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia.

(2) Z uwzględnieniem ust. (3) –

(a) Przewodniczący Zgromadzenia ocenia projekt ustawy zarówno w chwili złożenia go w Zgromadzeniu, jak i przed przystąpieniem przez Zgromadzenie do ostatniej fazy; oraz

(b) jeśli uzna, że projekt ustawy zawiera –

(i) przepis, który dotyczy sprawy wyłączonej i ma charakter pomocniczy w stosunku do innych przepisów (zawartych w projekcie lub wydanych wcześniej) dotyczących spraw zastrzeżonych lub przekazanych; lub

(ii) przepis, który dotyczy spraw zastrzeżonych, przekazuje go sekretarzowi stanu; zaś

(c) Zgromadzenie nie podejmuje prac na projektem ustawy lub, zależnie od okoliczności, nie przystępuje do ostatniej fazy, o ile –

(i) sekretarz stanu nie wyrazi zgody na rozpatrzenie projektu ustawy przez Zgromadzenie; lub

(ii) Zgromadzenie nie zostanie poinformowane, że w jego opinii projekt ustawy nie zawiera przepisu wspomnianego w ust. (b)(i) lub (ii).

(3) Ust. (2)(b) i (c) nie ma zastosowania –

(a) w przypadku gdy, w opinii Przewodniczącego Zgromadzenia, każdy z przepisów projektu ustawy, który dotyczy sprawy wyłączonej lub zastrzeżonej, ma charakter pomocniczy w stosunku do innych przepisów (zawartych w projekcie ustawy lub wydanych wcześniej) dotyczących wyłącznie spraw przekazanych; lub

(b) w przypadku gdy w chwili złożenia projektu towarzyszyło mu oświadczenie, że sekretarz stanu wyraził zgodę na rozpatrzenie projektu ustawy przez Zgromadzenie.

(4) W artykule niniejszym i art. 14 termin „ostatnia faza”, w odniesieniu do projektu ustawy, oznacza fazę postępowania Zgromadzenie, w której projekt zostaje ostatecznie przyjęty lub odrzucony.

Kontrola przez Komisję Sądowniczą

11. – (1) Prokurator Generalny Irlandii Północnej może wystąpić do Komisji Sądowniczej z wnioskiem dotyczącym zgodności przepisu projektu ustawy z zakresem uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia.

(2) Z uwzględnieniem ust. (3), może on wystąpić z wnioskiem dotyczącym przepisu projektu ustawy –

(a) w okresie czterech tygodni od uchwalenia projektu; oraz

(b) w okresie czterech tygodni rozpoczynającym się od późniejszego zatwierdzenia projektu ustawy zgodnie z przepisami regulaminu przewidzianymi w art. 13(6).

(3) Jeśli powiadomił on Przewodniczącego Zgromadzenia, że nie zamierza wystąpić z wnioskiem w sprawie przepisu projektu ustawy, nie może wystąpić z takim wnioskiem, chyba że projekt ustawy został zatwierdzony w sposób wskazany w ust. (2)(b) po powiadomieniu.

(4) Jeśli Komisja Sądownicza orzeknie, że przepis projektu ustawy pozostaje w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia, jej orzeczenie obowiązuje także w stosunku do tego przepisu, jeśli zawarty zostanie w przyjętej ustawie.

Ponowne rozpatrzenie w przypadku wniosku do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości

12. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy –

(a) wystąpiono z wnioskiem w sprawie przepisu projektu ustawy zgodnie z art. 11;

(b) Komisja Sądownicza wystąpiła o wydanie orzeczenia wstępnego w związku z tym wnioskiem; oraz

(c) oba te wnioski nie zostały rozpatrzone.

(2) Jeśli Zgromadzenie postanowi, że pragnie ponownie rozpatrzyć projekt –

(a) Przewodniczący Zgromadzenia powiadamia o tym Prokuratora Generalnego Irlandii Północnej i Prokuratora Generalnego, oraz

(b) Prokurator Generalny Irlandii Północnej występuje z żądaniem wycofania wniosku określonego w art. 11.

(3) W artykule niniejszym termin „wystąpienie o wydanie orzeczenia wstępnego” oznacza wystąpienie do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości zgodnie z –

(a) art. 177 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

(b) art. 41 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali; lub

(b) art. 150 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Atomową.*

Fazy postępowania ustawodawczego

13. – (1) Regulamin winien zawierać przepisy –

(a) dotyczące debaty ogólnej nad projektem ustawy, stwarzające członkom możliwość głosowania nad zasadami ogólnymi projektu,

(b) dotyczące szczegółowego rozpatrzenia przepisów projektu ustawy, stwarzające członkom możliwość głosowania nad nimi; oraz

(c) dotyczące ostatniej fazy, w której projekt ustawy może zostać przyjęty lub odrzucony, ale nie podlega zmianom.

(2) Regulamin może w stosunku do odmiennych typów projektów ustaw modyfikować przepisy wydane zgodnie z ust. (1)(a) lub (b).

(3) Regulamin –

(a) winien zawierać przepisy dotyczące utworzenia komisji wspomnianej w pkt. 11 Składnika Pierwszego Porozumienia z Belfastu;

(b) może zawierać przepisy dotyczące szczegółowego rozpatrzenia projektu ustawy przez komisję w okolicznościach określonych w regulaminie.

(4) Regulamin winien zawierać przepisy –

(a) nakładające na Przewodniczącego Zgromadzenia obowiązek przesyłania kopii każdego projektu ustawy do Komisji Praw Człowieka Irlandii Północnej, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po złożeniu; oraz

* Oznaczenie artykułów w oryginalnej numeracji.

(b) umożliwiające Zgromadzeniu zwrócić się do Komisji o informację, czy projekt ustawy jest zgodny z prawami człowieka (łącznie z prawami określonymi w Konwencji).

(5) Regulamin winien stwarzać możliwość ponownego rozpatrzenia projektu ustawy po jego przyjęciu, wyłącznie jeśli –

(a) Komisja Sądownicza orzeknie, że jakkolwiek z przepisów projektu nie mieści się w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia;

(b) wniosek w sprawie przepisu projektu ustawy określony w art. 11 został wycofany w następstwie żądania określonego w art. 12;

(c) podjęta zostanie w stosunku do projektu ustawy decyzja określona w art. 14(4) lub (5); lub

(d) wniosek określony w art. 15(1) zostanie przyjęty przez którąkolwiek z izb Parlamentu.

(6) Regulamin powinien w szczególności zapewniać w przypadku projektu ustawy zmienionego w trakcie ponownego rozpatrywania przeprowadzenie ostatniej fazy, w której może on zostać zatwierdzony lub odrzucony, ale nie podlega zmianom.

(7) Odniesienia w ust. (5) i innych przepisach niniejszej ustawy do przyjęcia projektu ustawy, w przypadku projektu zmienionego w trakcie ponownego rozpatrywania, powinny być rozumiane jako odniesienia do zatwierdzenia projektu.

Sankcja królewska

Przedstawienie przez sekretarza stanu

14. (1) Sekretarz stanu przedstawia projekty ustaw w celu uzyskania sankcji królewskiej.

(2) Sekretarz stanu nie przedstawia projektu ustawy w celu uzyskania sankcji królewskiej, w okresie –

(a) w którym Prokurator Generalny Irlandii Północnej ma prawo wystąpić z wnioskiem w sprawie przepisu projektu ustawy określonym w art. 11; lub

(b) rozpatrywania przez Komisję Sądowniczą zgłoszonego wniosku.

(3) Jeśli –

(a) Komisja Sądownicza orzekła, że jakkolwiek przepis projektu ustawy nie mieści się w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia; lub

(b) wniosek w sprawie projektu ustawy określony w art. 11 został wycofany w następstwie żądania określonego w art. 12,

sekretarz stanu nie przedstawia projektu ustawy w tej formie w celu uzyskania sankcji królewskiej.

(4) O ile sekretarz stanu nie wyraził zgody na projekt ustawy, może on podjąć decyzję o nieprzedstawieniu w celu uzyskania sankcji królewskiej projektu zawierającego przepis –

(a) który zdaniem sekretarza stanu dotyczy spraw wyłączonych i ma charakter pomocniczy w stosunku do innych przepisów (zawartych w projekcie ustawy lub wydanych wcześniej) dotyczących spraw zastrzeżonych lub przekazanych; lub

(b) który zdaniem sekretarza stanu dotyczy spraw zastrzeżonych;

jeśli projekt ustawy nie został mu przekazany zgodnie z ust. (2) art. 10 (na podstawie ust. (3)(a) tego artykułu lub z innych powodów) przed przystąpieniem Zgromadzenia do ostatniej fazy.

(5) Sekretarz stanu może podjąć decyzję o nieprzedstawieniu w celu uzyskania sankcji królewskiej projektu ustawy zawierającego przepis, który uzna –

(a) za niezgodny z zobowiązaniami międzynarodowymi lub godzący w dobro bezpieczeństwa państwowego lub niezgodny z ochroną bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego; lub

(b) za mający niekorzystny wpływ na działanie jednolitego rynku towarów i usług w Zjednoczonym Królestwie.

Kontrola parlamentarna w przypadku wyrażenia zgody

15. – (1) Z uwzględnieniem ust. (2) i (3), projekt ustawy, na który sekretarz stanu wyraził zgodę zgodnie z niniejszą Częścią, nie jest przedstawiany przez niego w celu uzyskania sankcji królewskiej, o ile nie przedłożył go uprzednio Parlamentowi oraz –

(a) okres 20 dni rozpoczynający się z dniem przedłożenia upłynął bez zawiadomienia o złożeniu wniosku w izbie Parlamentu, że projekt ustawy nie powinien być przedstawiony w celu uzyskania sankcji królewskiej; lub

(b) wniosek został odrzucony lub wycofany, jeśli zawiadomiono o takim wniosku w tym okresie.

(2) Ust. (1) nie ma zastosowania do projektu ustawy, jeśli sekretarz stanu uzna, że nie zawiera on przepisu dotyczącego spraw wyłączonych lub zastrzeżonych, poza przepisem, który ma charakter pomocniczy w stosunku do innych przepisów (zawartych w projekcie ustawy lub wydanych wcześniej) dotyczących wyłącznie spraw przekazanych.

(3) Ust. (1) nie ma zastosowania do projektu ustawy, jeśli sekretarz stanu uzna, że z powodu nagłej potrzeby, powinien on zostać przedstawiony w celu uzyskania sankcji królewskiej bez uprzedniego przedłożenia Parlamentowi.

(4) Projekt ustawy przedstawiony na podstawie ust. (3), jeśli udzielono mu sankcji królewskiej, przedkładany jest Parlamentowi przez sekretarza stanu po udzieleniu sankcji królewskiej, a jeśli –

(a) w ciągu okresu 20 dni rozpoczynającego się z dniem przedłożenia, zawiadomiono o złożeniu wniosku w izbie Parlamentu, upraszającego o odebranie ustawie Zgromadzenia mocy obowiązującej; oraz

(b) wniosek ten zostanie przyjęty,

Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim uchylić tę ustawę z mocą od dnia określonego w rozporządzeniu.

(5) Rozporządzenie królewskie określone w ust. (4) może zawierać takie wtórne lub przejściowe przepisy i takie zastrzeżenia związane z uchYLENIEM, jakie Jej Królewska Mość uzna za niezbędne lub wskazane.

(6) Zawiadomienie o wniosku na potrzeby ust. (1) lub (4) musi być podpisane przez co najmniej dwudziestu członków izby, w której jest składany; a okres wskazany w tym ustępie jest obliczany, w odniesieniu do każdej izby, przez odniesienie wyłączenie do dni posiedzeń tej izby.

CZEŚĆ III

WŁADZE WYKONAWCZE

Władze

Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra

16. – (1) Każde Zgromadzenie w okresie sześciu tygodni rozpoczynającym się od pierwszego posiedzenia wybiera spośród swoich członków Pierwszego Ministra i zastępcę Pierwszego Ministra.

(2) Każdy kandydat na jeden z tych urzędów musi kandydować łącznie z kandydatem na drugi urząd.

(3) Dwoje kandydatów kandydujących łącznie nie zostaje wybranych na oba urzędy bez poparcia większości głosujących członków, w tym większości zarejestrowanych Narodowców głosujących oraz większości zarejestrowanych Unionistów głosujących.

(4) Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra –

(a) nie obejmują urzędu przed złożeniem przez każdego z nich ślubowania; oraz

(b) z uwzględnieniem przepisów niniejszej Części, piastują urząd do zakończenia następnego wyboru Pierwszego Ministra i zastępcy Pierwszego Ministra.

(5) Osoba piastująca urząd Pierwszego Ministra lub zastępcy Pierwszego Ministra może pisemnym zawiadomieniem do Przewodniczącego Zgromadzenia wyznaczyć ministra Irlandii Północnej do pełnienia funkcji związanych z tym urzędem –

(a) w okresie nieobecności lub niezdolności piastującego urząd; lub

(b) w okresie nieobsadzenia tego urzędu powstałego z innych przyczyn niż określone w ust. (7)(a);

ale osoba działająca na podstawie lit. (a) nie może tego czynić przez ciągly okres przekraczający 6 tygodni.

(6) Pierwszy Minister lub zastępca Pierwszego Ministra –

(a) może w każdej chwili zrezygnować, składając pisemne zawiadomienie Przewodniczącemu Zgromadzenia; oraz

(b) przestaje piastować urząd, jeśli zaprzestanie sprawować mandat członka Zgromadzenia z powodu innego niż rozwiązanie Zgromadzenia.

(7) Jeśli Pierwszy Minister lub zastępca Pierwszego Ministra przestaje piastować urząd, z w powodu rezygnacji lub innego, drugi z nich –

(a) przestaje piastować urząd w tym samym czasie; ale

(b) może nadal wykonywać kompetencje związane ze swoim urzędem do wyboru wymaganego przez ust. (8).

(8) W przypadku gdy urzędy Pierwszego Ministra i zastępcy Pierwszego Ministra staną się nieobsadzone, przeprowadzane są wybory określone w niniejszym artykule w celu obsadzenia urzędu w okresie sześciu tygodni rozpoczynającym się z chwilą powstania stanu nieobsadzenia.

(9) Regulamin może określać przeprowadzenie wyborów przewidzianych w niniejszym artykule.

(10) W ustawie niniejszej termin „ślubowanie” oznacza ślubowanie, które, łącznie z zasadami postępowania, do których się odnosi, przedstawione jest w Aneksie A do Składnika Pierwszego Porozumienia z Belfastu (tekst tego Aneksu powtórzony jest w Załączniku nr 4).

Urzędy ministerialne

17. – (1) Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra działający wspólnie mogą w każdym czasie, a powinni, w przypadku, gdy zastosowanie ma ust. (2), ustalić –

(a) liczbę urzędów ministerialnych piastowanych przez ministrów Irlandii Północnej; oraz

(b) kompetencje wykonywane przez piastujących każdy z takich urzędów.

(2) Ustęp niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy przepis ustawy Zgromadzenia przewidywał będzie utworzenie nowego departamentu Irlandii Północnej lub zniesienie już istniejącego.

(3) Dokonując ustalenia określonego w ust. (1), Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra zapewniają, że kompetencje wykonywane przez osoby kierujące departamentami Irlandii Północnej istniejącymi w dniu ustalenia wykonywane są przez osoby piastujące urzędy ministerialne.

(4) Liczba urzędów ministerialnych nie powinna przekraczać 10 lub takiej większej liczby, jaką może przewidzieć sekretarz stanu zarządzeniem.

(5) Ustalenie określone w ust. (1) nie wchodzi w życie bez zatwierdzenia go uchwałą Zgromadzenia przyjętą z poparciem ogólnospołecznym.

Ministrowie Irlandii Północnej

18. – (1) W przypadku, gdy –

(a) Zgromadzenie zostaje wybrane zgodnie z art. 31 lub 32;

(b) ustalenie określone w art. 17(1) wchodzi w życie;

(c) uchwała wywołująca opróżnienie jednego lub większej liczby urzędów ministerialnych zostaje przyjęta zgodnie z art. 30(2);

(d) okres wyłączenia ustanowiony w uchwale określonej w art. 30(2) dobiega końca; lub

(e) występują inne okoliczności, jakie mogą być określone w regulaminie,

wszyscy ministrowie Irlandii Północnej przestają piastować urząd i urzędy ministerialne obsadzone są poprzez zastosowanie ust. (2)–(6) w określonym odpowiednio okresie.

(2) Pełnomocnik wyborczy partii politycznej, dla której wzór określony w ust. (5) wyznacza najwyższą liczbę, może wybrać urząd ministerialny i nominować na ten urząd osobę będącą członkiem partii i członkiem Zgromadzenia.

(3) Jeśli –

(a) pełnomocnik wyborczy nie wykona uprawnienia przyznanego przez ust. (2) w określonym w regulaminie okresie; lub

(b) osoba nominowana nie przyjmie wybranego urzędu ministerialnego w tym okresie,

uprawnienie to podlega wykonaniu przez pełnomocnika wyborczego partii politycznej, dla której wzór określony w ust. (5) wyznacza następną najwyższą liczbę.

(4) Ust. (2) i (3) stosowane są tyle razy, ile jest to konieczne do obsadzenia każdego urzędu ministerialnego.

(5) Wzór ma postać –

$$\frac{S}{1 + M}$$

gdzie –

S = liczba mandatów w Zgromadzeniu sprawowanych przez członków partii w dniu, w którym Zgromadzenie zebrało się na pierwsze posiedzenie po wyborach;

M = liczba urzędów ministerialnych pełnionych przez członków partii (jeśli są pełnione).

(6) W przypadku, gdy liczby wyznaczone przez wzór dla dwóch lub więcej partii politycznych będą równe, każda z tych liczb jest ponownie obliczana, lecz S równe jest liczbie pierwszych głosów preferencyjnych oddanych na partię w ostatnich wyborach powszechnych członków Zgromadzenia.

(7) Piastowanie urzędu Pierwszego Ministra lub zastępcy Pierwszego Ministra nie stanowi przeszkody do nominowania takiej osoby do sprawowania urzędu ministerialnego.

(8) Minister Irlandii Północnej nie obejmuje urzędu przed złożeniem ślubowania.

(9) Minister Irlandii Północnej przestaje piastować urząd, jeśli –

(a) zrezygnuje, składając pisemne zawiadomienie Pierwszemu Ministrowi i zastępcy Pierwszego Ministra;

(b) zaprzestanie sprawowania mandatu członka Zgromadzenia z innego powodu niż rozwiązanie Zgromadzenie; lub

(c) zostanie zdymisjonowany przez pełnomocnika wyborczego, który go nominował (lub następcę tego pełnomocnika), a Przewodniczący Zgromadzenia zostanie powiadomiony o jego dymisji.

(10) W przypadku opróżnienia urzędu ministerialnego z powodu innego niż określone w ust. (1), pełnomocnik wyborczy partii, w imieniu której nominowana była poprzednia osoba piastująca ten urząd, może nominować na ten urząd osobę będącą członkiem partii i członkiem Zgromadzenia.

(11) Jeśli –

(a) pełnomocnik wyborczy nie wykona uprawnienia przyznanego przez ust. (10) w określonym w regulaminie okresie; lub

(b) osoba nominowana nie przyjmie urzędu w tym okresie,

nieobsadzone urzędy obsadzone są przez zastosowanie ust. (2)–(6) w określonym w regulaminie okresie.

- (12) W przypadku, gdy –
- (a) Zgromadzenie postanowiło na podstawie art. 30(2), że partia polityczna nie cieszy się jego zaufaniem; oraz
 - (b) okres wyłączenia partii nie dobiegł końca, partia ta nie jest uwzględniana na potrzeby stosowania ust. (2)–(6).
- (13). W artykule niniejszym termin „pełnomocnik wyborczy” –
- (a) w odniesieniu do partii zarejestrowanej zgodnie z ustawą o rejestracji partii politycznych z 1998 r., oznacza zarejestrowanego pełnomocnika wyborczego lub członka Zgromadzenia nominowanego przez niego na potrzeby niniejszego artykułu;
 - (b) w odniesieniu do innej partii politycznej oznacza osobę, która zdaniem Przewodniczącego Zgromadzenia jest liderem partii lub członkiem Zgromadzenia nominowanym przez tę osobę na potrzeby niniejszego artykułu.

Wiceministrowie*

19. – (1) Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra działający wspólnie mogą w każdym czasie ustalić –

- (a) że określona liczba członków Zgromadzenia mianowana zostanie na urząd wiceministrów, zgodnie z odpowiednio określonymi procedurami ich mianowania; oraz

- (b) że kompetencje wykonywane w związku z każdym urzędem wiceministrialnym to te, które określone zostały w związku z tym urzędem w ustaleniu.

(2) Procedury określone w ustaleniu określonym w niniejszym artykule mogą stosować takie wzory lub inne zasady, jakie Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego ministra uznają za właściwe.

(3) Ustalenie określone w niniejszym artykule –

- (a) reguluje okoliczności, w jakich wiceministrowie przestają piastować urząd, oraz sposób obsadzania urzędów nieobsadzonych; oraz

- (b) przewiduje, że wiceministrowie nie obejmują urzędu przed złożeniem ślubowania.

(4) Ustalenie określone w niniejszym artykule nie wchodzi w życie bez zatwierdzenia go uchwałą Zgromadzenia.

(5) W przypadku, gdy ustalenie określone w niniejszym artykule wchodzi w życie –

- (a) uprzednio mianowani wiceministrowie przestają piastować urząd; oraz

- (b) procedury określone w ustaleniu zostają zastosowane w określonym w regulaminie okresie.

* *Junior Ministers*

Komisja wykonawcza

20. – (1) Ustanawia się Komisję Wykonawczą każdego Zgromadzenia składającą się z Pierwszego Ministra, zastępcy Pierwszego Ministra i ministrów Irlandii Północnej.

(2) Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra są przewodniczącymi komisji.

(3) Komisja pełni funkcje przedstawione w pkt. 19 i 20 Składnika Pierwszego Porozumienia z Belfastu.

Departamenty Irlandii Północnej

21. – (1) Z uwzględnieniem ust. (2), departamenty Irlandii Północnej istniejące w dniu wejścia w życie stają się departamentami Irlandii Północnej na potrzeby niniejszej ustawy.

(2) Przepis ustawy Zgromadzenia przewidywać może utworzenie nowych departamentów Irlandii Północnej lub zniesienie już istniejących.

(3) Jeśli ustawa Zgromadzenia, która tworzy nowy departament Irlandii Północnej, przewiduje, że pozostanie on pod nadzorem Pierwszego Ministra i zastępcy Pierwszego Ministra działających wspólnie –

(a) departament ten nie jest uważany za departament Irlandii Północnej w rozumieniu ust. (2) lub (3) art. 17; oraz

(b) urząd sprawowany przez tych ministrów jako kierowników departamentu nie jest uważany za urząd ministerialny w rozumieniu ust. (4) tego artykułu lub art. 18.

Kompetencje

Kompetencje prawne*

22. – (1) Ustawa Zgromadzenia lub inny akt prawny może przyznać kompetencje ministrowi (ale nie wiceministrowi) lub departamentowi Irlandii Północnej.

(2) Kompetencje przyznane departamentowi Irlandii Północnej przez akt prawny przyjęty lub wydany przed dniem wejścia w życie są wykonywane nadal przez ten departament, chyba że ustawa Zgromadzenia lub inny późniejszy akt prawny przewidywać będzie inaczej.

Prerogatywa i uprawnienia wykonawcze

23. – (1) Uprawnienia wykonawcze** w Irlandii Północnej nadal przysługują Jej Królewskiej Mości.

* *statutory functions*

** *The executive power*

(2) W odniesieniu do spraw przekazanych, prerogatywa i inne uprawnienia wykonawcze Jej Królewskiej Mości w stosunku do Irlandii Północnej wykonywane są, z uwzględnieniem ust. (3), w imieniu Jej Królewskiej Mości przez ministra lub departament Irlandii Północnej.

(3) W odniesieniu do Służby Cywilnej Irlandii Północnej i Komisarza do spraw nominacji urzędowych Irlandii Północnej, prerogatywa i inne uprawnienia wykonawcze Jej Królewskiej Mości wykonywane są w imieniu Jej Królewskiej Mości przez Pierwszego Ministra i zastępcę Pierwszego Ministra działających wspólnie.

(4) Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra działający wspólnie mogą zarządzeniem wydanym w ramach prerogatywy na podstawie ust. (3) polecić wykonywanie w imieniu Jej Królewskiej Mości tych spośród uprawnień wspomnianych w ust. (3), które określone są w zarządzeniu, przez odpowiednio określonego ministra Irlandii Północnej lub departament Irlandii Północnej.

Prawo wspólnotowe, prawa określone w Konwencji itp.

24. – (1) Minister lub departament Irlandii Północnej nie ma uprawnienia do wydawania, potwierdzania lub zatwierdzania aktów podustawowych ani do podejmowania działań, w zakresie, w jakim akt lub działanie –

(a) byłoby niezgodne z którymkolwiek z praw określonych w Konwencji;

(b) byłoby niezgodne z prawem wspólnotowym;

(c) dyskryminowałoby osobę lub grupę osób z powodów religijnych lub politycznych;

(d) w przypadku działania, pomagałoby lub podlegałoby inną osobę do dyskryminowania osoby lub grupy osób z tych powodów; lub

(e) w przypadku aktu, zmieniałoby akt prawny z naruszeniem art. 7.

(2) Ust. (1)(c) i (d) nie mają zastosowania w stosunku do działania, które jest niedozwolone na podstawie ustawy o równouprawnieniu na rynku pracy (Irlandia Północna) z 1976 r., lub które byłoby niedozwolone, gdyby nie wyjątek ustanowiony na podstawie Części V tej ustawy.

Sprawy wyłączone i zastrzeżone

25. – (1) Jeśli akt podustawowy wydany, potwierdzony lub zatwierdzony przez ministra lub departament Irlandii Północnej zawiera przepis dotyczący sprawy wyłączonej lub zastrzeżonej, sekretarz stanu może zarządzeniem uchylić ten akt.

(2) Zarządzenie wydane na podstawie ust. (1) powinno wyliczać powody uchylenia aktu i może zawierać postanowienia o wstecznej mocy obowiązującej.

Zobowiązania międzynarodowe

26. – (1) Jeśli sekretarz stanu uzna, że działanie, które ma zostać podjęte przez ministra lub departament Irlandii Północnej byłoby niezgodne z zobowiązaniami międzynarodowymi, godzące w interes bezpieczeństwa państwowego lub niezgodne z ochroną bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego, może zakazać w zarządzeniu podjęcia takiego działania.

(2) Jeśli sekretarz stanu uzna, że działanie, które może zostać podjęte przez ministra lub departament Irlandii Północnej, jest wymagane w celu wykonania zobowiązań międzynarodowych, zabezpieczenia interesu bezpieczeństwa państwowego lub ochronę bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego, może nakazać w zarządzeniu podjęcie takiego działania.

(3) W ust. (1) i (2) termin „działanie” obejmuje wydawanie, potwierdzanie lub zatwierdzanie aktów podustawowych, a w ust. (2) obejmuje też złożenie projektu ustawy w Zgromadzeniu.

(4) Jeśli akt podustawowy wydany, potwierdzony lub zatwierdzony przez ministra lub departament Irlandii Północnej zawiera przepis, który sekretarz stanu uzna –

(a) za niezgodny z zobowiązaniami międzynarodowymi, godzący w interes bezpieczeństwa państwowego lub niezgodny z ochroną bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego; lub

(b) za mający niekorzystny wpływ na działanie jednolitego rynku towarów i usług w Zjednoczonym Królestwie,
sekretarz stanu może zarządzeniem uchylić akt.

(5) Zarządzenie określone w niniejszym artykule powinno wyliczać powody wydania zarządzenia i może zawierać postanowienia o wstecznej mocy obowiązującej.

Udział na potrzeby zobowiązań międzynarodowych itp.

27. – (1) Minister Korony może wydać zarządzenie zawierające przepis określony w ust. (2) w przypadku, gdy –

(a) zobowiązanie międzynarodowe lub wynikające z prawa wspólnotowego jest zobowiązaniem w celu osiągnięcia rezultatu określonego wskaźnikiem ilościowym (wyrażonym jako liczba, część, współczynnik lub w inny sposób); oraz

(b) wskaźnik odnosi się do Zjednoczonego Królestwa (lub obszaru obejmującego Zjednoczone Królestwo lub obszar składającego się z części Zjednoczonego Królestwa, obejmując Irlandię Północną w całości lub w części).

(2) Przepis określony w ust. (1) to przepis dotyczący osiągnięcia przez ministra lub departament Irlandii Północnej (w ramach wykonywania jego kompetencji) takiej części rezultatu, którego osiągnięcia wymagają zobowiązania międzynarodowe lub prawo wspólnotowe, jaki określono w zarządzeniu.

(3) Zarządzenie może określić termin, w jakim ma zostać osiągnięta dana część rezultatu przez ministra lub departament.

(4) W przypadku, gdy zarządzenie określone w ust. (1) obowiązuje w stosunku do zobowiązania międzynarodowego lub wynikającego z prawa wspólnotowego, zobowiązanie obowiązuje na potrzeby niniejszej ustawy, jakby było zobowiązaniem w celu osiągnięcia takiej części rezultatu, którego osiągnięcia wymaga zobowiązanie, jaką określono w zarządzeniu w terminie lub terminach określonych w ten sposób.

(5) Zarządzenie określone w ust. (1) nie zostanie wydane przez ministra Korony bez konsultacji z określonym ministrem lub departamentem.

Ustalenia dotyczące zastępstwa pomiędzy departamentami Zjednoczonego Królestwa i Irlandii Północnej

28. – (1) Dokonane mogą zostać ustalenia pomiędzy –

(a) departamentem rządu Zjednoczonego Królestwa lub osobą prawa publicznego, lub osobą piastującą urząd publiczny, w Zjednoczonym Królestwie; oraz

(b) departamentem Irlandii Północnej, dotyczące wykonywania kompetencji jednej ze stron przez drugą ze stron lub jej przedstawicieli.

(2) Żadne z takich ustaleń nie wpływa na odpowiedzialność osoby, w imieniu której wykonywane są kompetencje.

(3) W artykule niniejszym –

(a) odniesienia do departamentu rządu Zjednoczonego Królestwa obejmują odniesienia do dowolnego ministra Korony; oraz

(b) odniesienia do departamentu Irlandii Północnej obejmują odniesienia do ministra.

Sprawy różne

Komisje ustawowe

29. – (1) Regulamin winien zawierać przepisy dotyczące –

(a) ustanowienia komisji członków Zgromadzenia („komisji ustawowych”) doradzających i pomagających każdemu z ministrów Irlandii Pół-

nocnej w opracowaniu polityki w odniesieniu do spraw w zakresie właściwości ministra;

(b) umożliwienia utworzenia komisji w taki sposób w stosunku do pojedynczego ministra Irlandii Północnej lub większej liczby; oraz

(c) przyznania komisjom uprawnień określonych w pkt. 9 Składnika Pierwszego Porozumienia z Belfastu.

(2) Regulamin winien przewidywać, że –

(a) pełnomocnik wyborczy partii politycznej, dla której wzór określony w ust. (3) wyznacza najwyższą liczbę, może wybrać komisję ustawową i nominować na jej przewodniczącego lub zastępcę przewodniczącego osobę będącą członkiem partii i członkiem Zgromadzenia;

(b) jeśli pełnomocnik wyborczy nie wykona uprawnienia przyznanego przez lit. (a) w określonym w regulaminie okresie, lub osoba nominowana nie przyjmie wybranego urzędu w tym okresie, uprawnienie to podlega wykonaniu przez pełnomocnika wyborczego partii politycznej, dla której wzór określony w ust. (3) wyznacza następną najwyższą liczbę; oraz

(c) lit. (a) i (b) stosowane są tyle razy, ile jest to konieczne do obsadzenia urzędu przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego każdej komisji ustawowej.

(3) Wzór wynosi –

$$\frac{S}{I + C}$$

gdzie –

S = liczba mandatów w Zgromadzeniu sprawowanych przez członków partii w dniu, w którym Zgromadzenie zebrało się na pierwsze posiedzenie po wyborach;

C = liczba przewodniczących i zastępców przewodniczących komisji ustawowych, którzy są członkami partii (jeśli tacy występują).

(4) Regulamin winien przewidywać, że w przypadku, gdy liczby wyznaczone przez wzór dla dwóch lub więcej partii politycznych będą równe, każda z tych liczb jest ponownie obliczana, lecz S równe jest liczbie pierwszych głosów preferencyjnych oddanych na partię w ostatnich wyborach powszechnych członków Zgromadzenia.

(5) Regulamin winien przewidywać, że –

(a) minister lub wiceminister nie może być przewodniczącym lub zastępcą przewodniczącego komisji ustawowej; oraz

(b) dokonując wyboru określonego w przepisach wydanym na podstawie ust. (2)(a), pełnomocnik wyborczy daje pierwszeństwo komisji, z którą nie wiąże go interes partyjny, przed komisją, z którą wiąże go taki interes.

(6) Na potrzeby ust. (5), pełnomocnika wyborczego wiąże interes partyjny z komisją, jeśli ustanowiono ją do doradzania i pomagania ministrowi Irlandii Północnej, który jest członkiem jego partii.

(7) Regulamin winien przewidywać, że przewodniczący lub zastępca przewodniczącego przestaje piastować urząd, jeśli –

(a) zrezygnuje, składając pisemne zawiadomienie Przewodniczącemu Zgromadzenia;

(b) zaprzestanie sprawowania mandatu członka Zgromadzenia; lub

(c) zostanie zdymisjonowany przez pełnomocnika wyborczego, który go nominował (lub następcę tego pełnomocnika), a Przewodniczący Zgromadzenia zostanie powiadomiony o jego dymisji.

(8) Regulamin winien przewidywać, że w przypadku opróżnienia urzędu przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego, pełnomocnik wyborczy partii, w imieniu której nominowana była poprzednia osoba piastująca ten urząd, może nominować na ten urząd osobę będącą członkiem partii i członkiem Zgromadzenia.

(9) Regulamin winien przewidywać, że jeśli –

(a) pełnomocnik wyborczy nie wykona uprawnienia przyznanego przez ust. (8) w określonym w regulaminie okresie; lub

(b) osoba nominowana nie przyjmie wybranego urzędu w tym okresie, nieobsadzone urzędy obsadzone są przez zastosowanie przepisów wydanych na podstawie ust. (2)–(5).

(10) W artykule niniejszym termin „pełnomocnik wyborczy” ma to samo znaczenie, co w art. 18.

Wyłączenie ministrów ze sprawowania urzędu

30. – (1) Jeśli Zgromadzenie postanowi, że minister lub wiceminister przestał cieszyć się zaufaniem Zgromadzenia –

(a) ponieważ nie jest oddany wyrzeczeniu się przemocy oraz wyłącznie pokojowym i demokratycznym środkom działania; lub

(b) ponieważ sprzeniewierzył się ślubowaniu, zostaje on wyłączony ze sprawowania urzędu ministra lub wiceministra na okres dwunastu miesięcy rozpoczynający się z dniem wydania uchwały.

(2) Jeśli Zgromadzenie postanowi, że partia polityczna nie cieszy się zaufaniem Zgromadzenia –

(a) ponieważ nie jest oddana wyrzeczeniu się przemocy oraz wyłącznie pokojowym i demokratycznym środkom działania; lub

(b) ponieważ nie jest oddana przestrzeganiu przysięgi przez tych jej członków, którzy są lub mogą stać się ministrami lub wiceministrami, członkowie tej partii zostają wyłączeni ze sprawowania urzędów ministrów lub wiceministrów na okres dwunastu miesięcy rozpoczynający się z dniem wydania uchwały.

(3) Zgromadzenie może postanowić, przed końcem okresu wyłączenia, o jego przedłużeniu o dwaście miesięcy od dnia wydania uchwały.

(4) Okres wyłączenia kończy się, jeśli Zgromadzenie –

(a) zostaje rozwiązane; lub

(b) postanowi o zakończeniu wyłączenia.

(5) Wniosek w sprawie uchwały określonej w niniejszym artykule nie może zostać złożony, jeśli nie jest –

(a) poparty przez co najmniej 30 członków Zgromadzenia;

(b) złożony przez Pierwszego Ministra i zastępcę Pierwszego Ministra działających wspólnie; lub

(c) złożony jest przez Przewodniczącego Zgromadzenia, zgodnie z zawiadomieniem określonym w ust. (6).

(6) Jeśli w ocenie sekretarza stanu Zgromadzenie powinno rozpatrzyć –

(a) uchwałę określoną w ust. (1)(a) w stosunku do ministra lub wiceministra; lub

(b) uchwałę określoną w ust. (2)(a) w stosunku do partii politycznej, przekazuje zawiadomienie Przewodniczącemu Zgromadzenia z żądaniem złożenia wniosku w sprawie takiej uchwały.

(7) Dokonując oceny określonej w ust. (6), sekretarz stanu bierze szczególnie pod uwagę, czy minister lub wiceminister partii politycznej –

(a) jest oddany obecnie i w przyszłości użyciu wyłącznie demokratycznych i pokojowych metod dla osiągnięcia swoich celów;

(b) nie bierze już udziału w aktach przemocy lub w przygotowaniach do użycia przemocy;

(c) kieruje lub wspiera akty przemocy innych osób;

(d) w pełni współpracuje z komisją określoną w art. 7 ustawy o rozbrojeniu w Irlandii Północnej z 1997 r. w realizacji działu Porozumienia z Belfastu dotyczącego rozbrojenia.

(8) Przyjęcie uchwały określonej w niniejszym artykule wymaga poparcia ogólnospołecznego.

CZĘŚĆ IV ZGROMADZENIE IRLANDII PÓŁNOCNEJ

Wybory itp.

Daty wyborów i rozwiązania

31. – (1) Z uwzględnieniem ust. (2), datą głosowania w wyborach każdego Zgromadzenia jest pierwszy czwartek maja czwartego roku kalendarzowego następującego po tym, w którym wybrano poprzednie Zgromadzenie; a poprzednie Zgromadzenie zostaje rozwiązane na początku okresu minimalnego kończącego się tego dnia.

(2) Datą głosowania w wyborach Zgromadzenia następującego po Zgromadzeniu wybranym zgodnie z art. 2 ustawy o Irlandii Północnej (wybory) z 1998 r. jest 1 maja 2003 r.; a Zgromadzenie wybrane na podstawie tego artykułu zostaje rozwiązane na początku okresu minimalnego kończącego się tego dnia.

(3) Sekretarz stanu może w każdym czasie nakazać w zarządzeniu, że datą głosowania w wyborach następnego Zgromadzenia będzie, zamiast daty określonej w ust. (1) lub (2), data określona w zarządzeniu, nie więcej niż dwa miesiące wcześniejsza lub późniejsza od daty określonej w tamtych ustępach.

(4) Zgromadzenie wybrane na podstawie niniejszego artykułu lub art. 32 powinno się zebrać w terminie ośmiu dni od dnia głosowania, w którym zostało wybrane.

(5) Na potrzeby ust. (4), soboty, niedziele, Wigilia Bożego Narodzenia, Wielki Piątek i dni wolne od pracy w Irlandii Północnej nie będą uwzględniane.

(6) W artykule niniejszym termin „okres minimalny” oznacza okres ustalony zgodnie z zarządzeniem sekretarza stanu.

Nadzwyczajne wybory

32. – (1) Jeśli Zgromadzenie przyjmie uchwałę o swoim rozwiązaniu, sekretarz stanu proponuje datę głosowania w wyborach do następnego Zgromadzenia.

(2) Uchwała określona w ust. (1) nie zostaje przyjęta bez poparcia co najmniej dwóch trzecich ogólnej liczby członków Zgromadzenia.

(3) Jeśli okres wspomniany w art. 16(1) lub (8) kończy się bez dokonania wyboru Pierwszego Ministra i zastępcy Pierwszego Ministra, sekretarz stanu proponuje datę głosowania w wyborach do następnego Zgromadzenia.

(4) Jeśli sekretarz stanu proponuje datę określoną w ust. (1) lub (3), Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim –

(a) polecić, aby data głosowania w wyborach do następnego Zgromadzenia była datą proponowaną, zamiast datą określaną zgodnie z art. 31; oraz

(b) postanowić o rozwiązaniu Zgromadzenia w dniu określonym w rozporządzeniu.

Okręgi i liczba członków

33. – (1) Członkowie Zgromadzenia wybierani są w parlamentarnych okręgach w Irlandii Północnej.

(2) W każdym okręgu wybieranych jest sześcioro członków.

(3) Rozporządzenie królewskie na podstawie ustawy o parlamentarnych okręgach wyborczych z 1986 r. zmieniające parlamentarny okręg w Irlandii Północnej obowiązuje na potrzeby niniejszej ustawy w stosunku do –

(a) pierwszych wyborów na podstawie art. 31 lub 32 odbywających się po wejściu życie rozporządzenia; oraz

(b) późniejszych wyborów na podstawie tego artykułu i wyborów uzupełniających.

Wybory i prawo wyborcze

34. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do wyborów członków Zgromadzenia, łącznie z wyborami uzupełniającymi.

(2) Każdy głos w głosowaniu w wyborach jest pojedynczym głosem przynoszonym.

(3) Pojedynczy głos przynoszony to głos –

(a) mogący zostać oddany w taki sposób, aby wskazać kolejność preferencji głosującego w stosunku do kandydatów w wyborach na członków z okręgu; oraz

(b) mogący zostać przeniesiony na następny wybór, kiedy głos nie jest potrzebny do uzyskania przez poprzedni wybór koniecznego udziału głosów lub kiedy poprzedni wybór zostaje wyeliminowany z listy kandydatów z powodu niedoboru liczby głosów oddanych na niego.

(4) Sekretarz stanu może zarządzeniem ustanowić przepisy dotyczące wyborów i spraw związanych z nimi.

(5) W szczególności zarządzenie określone w ust. (4) może zawierać –

(a) przepisy dotyczące osób uprawnionych do głosowania w wyborach i rejestracji takich osób;

(b) przepisy zapewniające, że nikt nie będzie kandydował z więcej niż jednego okręgu w wyborach powszechnych;

(c) przepisy dotyczące wyznaczania daty głosowania w wyborach uzupełniających;

(d) przepisy dotyczące kaucji.

(6) Zarządzenie określone w ust. (4) może nakazać stosowanie (ze zmianami lub bez nich) przepisów aktów prawnych lub przepisów wydanych na ich podstawie.

Wygaśnięcie mandatu

35. – (1) Sekretarz stanu może zarządzeniem ustanowić przepisy dotyczące obsadzania opróżnionych mandatów członków Zgromadzenia.

(2) Przepisy takie mogą odwoływać się do wyborów uzupełniających lub form zastępczych lub takiej innej metody obsadzania opróżnionych mandatów, jaką sekretarz stanu uzna za odpowiednią.

(3) Jeśli mandat wygaśnie, Przewodniczący Zgromadzenia, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne, informuje Głównego Komisarza Wyborczego Irlandii Północnej.

(4) Nieobsadzone mandaty nie wpływają na ważność działań Zgromadzenia.

(5) Zarządzenie określone w ust. (1) może nakazać stosowanie (ze zmianami lub bez) przepisów aktów prawnych lub przepisów wydanych na ich podstawie.

*Utrata zdolności do sprawowania mandatu**

Utrata zdolności

36. – (1) Ustawa o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Zgromadzeniu Irlandii Północnej z 1975 r. obowiązuje w taki sposób, jakby odniesienia do Zgromadzenia utworzonego na podstawie art. 1 ustawy o Zgromadzeniu Irlandii Północnej z 1973 r. były odniesieniami do Zgromadzenia.

(2) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość rozporządzenia królewskiego określonego w art. 3(1) ustawy o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Zgromadzeniu Irlandii Północnej z 1975 r. (uprawnienie do zmiany Załącznika nr 1) nie zostanie udzielona bez zgody sekretarza stanu.

(3) Osoba będąca lordem namiestnikiem Jej Królewskiej Mości lub namiestnikiem** w hrabstwie lub mieście wydzielonym nie ma zdolności do sprawowania mandatu członka Zgromadzenia z okręgu wyborczego obejmującego całe to hrabstwo lub miasto wydzielone, lub jego część.

* *Disqualification*

** *Her Majesty's Lord-Lieutenant or Lieutenant*

(4) Nie ma zdolności do sprawowania mandatu członka Zgromadzenia osoba, która nie ma zdolności do sprawowania mandatu posła do Izby Gmin z powodu innego niż określony w ustawie o wykluczeniu zdolności do zasiadania w Izbie Gmin z 1975 r.

(5) Nie traci zdolności do sprawowania mandatu członka Zgromadzenia osoba, której dotyczy ust. (1), wyłącznie z tego powodu, że jest członkiem *Seanad Eireann* (Senatu Irlandii).

(6) Nie traci zdolności do sprawowania mandatu członka Zgromadzenia osoba, której dotyczy ust. (4), wyłącznie z tego powodu, że –

(a) jest parem (poza Lordem Prawa); lub

(b) została wyświęcona lub jest duchownym dowolnego z wyznań.

(7) Nie traci zdolności do sprawowania mandatu członka Zgromadzenia osoba, której dotyczy ust. (4), wyłącznie z tego powodu, że nie ma zdolności na podstawie art. 3 ustawy o następstwie tronu (niektóre osoby urodzone poza Królestwem), jeśli jest obywatelem Unii Europejskiej.

Konsekwencje utraty zdolności i przywrócenie zdolności

37. – (1) Z uwzględnieniem zarządzenia wydanego przez Zgromadzenie na podstawie niniejszego artykułu, jeśli –

(a) osoba nie mająca zdolności na podstawie art. 36 zostanie wybrana na członka Zgromadzenia, jej wybór będzie nieważny; oraz

(b) osoba będąca członkiem Zgromadzenia utraci zdolność na podstawie tego artykułu, jej mandat wygaśnie.

(2) Jeśli, w przypadku objętym lub rzekomo objętym zakresem ust. (1), Zgromadzenie uzna, że –

(a) powody utraty zdolności lub rzekomej utraty zdolności, które występowały lub powstały wcześniej, ustały; oraz

(b) z innych powodów zasadne jest takie działanie;

Zgromadzenie może nakazać w zarządzeniu, że na potrzeby niniejszego artykułu nie będzie brana pod uwagę utrata zdolności wywołana z tych powodów.

(3) Zarządzenie określone w ust. (2) nie wpływa na postępowania związane z protestem wyborczym lub ustalenia sądu wyborczego.

(4) Ust. (1)(b) obowiązuje z uwzględnieniem art. 141 ustawy o zdrowiu psychicznym z 1983 r. (choroba psychiczna) i art. 427 ustawy o niewypłacalności (bankructwo itp.); a jeśli, z powodu zastosowania tych artykułów, mandat członka Zgromadzenia nieposiadającego zdolności nie wygaśnie –

(a) członek taki nie będzie brał udziału w pracach Zgromadzenia; a

(b) wszelkie prawa i przywileje przysługujące mu jako członkowi Zgromadzenia mogą być odebrane uchwałą Zgromadzenia.

(5) Utrata przez dowolną osobę zdolności do sprawowania mandatu członka Zgromadzenia lub mandatu z okręgu, który zamierza reprezentować, nie wpływa na ważność prac Zgromadzenia.

Utrata zdolności: postępowanie sądowe

38. – (1) Każdy, kto twierdzi, że osoba zamierzająca być członkiem Zgromadzenia –

(a) nie ma zdolności do sprawowania mandatu; lub

(b) utraciła tę zdolność w momencie wyboru lub później,

może wystąpić do Wysokiego Sądu Irlandii Północnej z wnioskiem o wydanie w tej sprawie deklaracji sądowej.

(2) W związku z wnioskiem –

(a) osoba, w stosunku do której złożono wniosek, będzie pozwana;

(b) wnioskodawca wpłaci zabezpieczenie kosztów wyznaczone przez sąd, nieprzekraczające 5000 funtów; oraz

(c) orzeczenie sądu jest ostateczne.

(3) Deklaracja sądowa wydana zgodnie z niniejszym artykułem zostanie poświadczona pisemnie przez sąd sekretarzowi stanu.

(4) Deklaracja sądowa nie zostanie wydana z dowolnego powodu, jeśli dotyczące danej osoby zarządzenie wydane przez Zgromadzenie zgodnie z ust. (2) art. 37 nakaże na potrzeby tego artykułu nieuwzględnianie utraty zdolności wywołanej przez tę osobę z tych powodów.

(5) Deklaracja sądowa nie zostanie wydana z powodów, które występowały w chwili wyboru osoby, jeśli jest rozpatrywany lub został rozpatrzony protest wyborczy, w którym podniesiono te powody braku lub utraty zdolności tej osoby do sprawowania mandatu.

(6) Sekretarz stanu może zarządzeniem zastąpić sumę określoną w ust. (2)(b) inną sumą określoną w zarządzeniu.

Przewodniczący Zgromadzenia i Komitet

Przewodniczący Zgromadzenia

39. – (1) Każde Zgromadzenie w pierwszej kolejności wybiera spośród swoich członków Przewodniczącego Zgromadzenia i zastępców.

(2) Osoba wybrana na Przewodniczącego Zgromadzenia lub zastępcę piastuje urząd do zakończenia następnych wyborów Przewodniczącego Zgromadzenia zgodnie z ust. (1), chyba że –

(a) uprzednio zrezygnuje;
(b) zaprzestanie sprawowania mandatu członka Zgromadzenia z innego powodu niż rozwiązanie Zgromadzenia;

(c) Zgromadzenie wybierze spośród swoich członków inną osobę na urząd Przewodniczącego Zgromadzenia lub zastępcy.

(3) Jeśli Przewodniczący Zgromadzenia lub zastępca przestanie piastować urząd (z innego powodu niż określony w ust. (2)(c)) przed rozwiązaniem Zgromadzenia, Zgromadzenie wybierze na jego miejsce innego spośród swoich członków.

(4) Kompetencje Przewodniczącego mogą być wykonywane przez zastępcę, jeśli urząd Przewodniczącego Zgromadzenia jest nieobsadzony lub Przewodniczący Zgromadzenia z jakiegokolwiek powodu nie może pełnić obowiązków.

(5) Przewodniczący Zgromadzenia może (z uwzględnieniem regulaminu) upoważnić zastępcę do wykonywania kompetencji w jego imieniu.

(6) Regulamin może zawierać przepisy dotyczące udziału (także głosowania) Przewodniczącego Zgromadzenia i zastępców w pracach Zgromadzenia.

(7) Dla dokonania wyboru określonego w ust. (1)–(3) konieczne jest uzyskanie poparcia ogólnospołecznego.

Komitet

40. – (1) Ustanawia się osobę prawną zwaną Komitetem Zgromadzenia Irlandii Północnej („Komitet”) do wykonywania –

(a) kompetencji przyznanych Komitetowi na podstawie dowolnego aktu prawnego; oraz

(b) kompetencji przyznanych Komitetowi uchwałą Zgromadzenia.

(2) Członkami Komitetu są:

(a) Przewodniczący Zgromadzenia; oraz

(b) określona przepisami liczba członków Zgromadzenia wyznaczonych zgodnie z regulaminem.

(3) W ust. (2) termin „określona przepisami” oznacza liczbę 5 lub inną liczbę określoną w regulaminie.

(4) Komitet udostępnia lub zapewnia udostępnienie Zgromadzeniu mienia, personelu i usług wymaganych dla działalności Zgromadzenia.

(5) Zgromadzenie może udzielać Komitetowi szczególnych lub ogólnych wytycznych w zakresie wykonywania kompetencji przez Komitet lub spraw związanych.

(6) Postępowania sądowe w imieniu Zgromadzenia lub przeciwko niemu wszczynane są przez Komitet lub przeciwko niej (poza postępowaniami sądowymi po stronie Korony w Wydziale Ławy Królewskiej).

(7) Nabyte mienie lub zaciągnięte zobowiązania w związku ze sprawami mieszczącymi się w ogólnych obowiązkach Komitetu, do których Zgromadzenie miałoby prawo lub za które ponosiłoby odpowiedzialność, są traktowane dla wszelkich celów jako mienie lub zobowiązania Komitetu.

(8) Wydatki Komitetu pokrywane są z pieniędzy przeznaczonych ustawą Zgromadzenia.

(9) Kwoty przyjmowane przez Komitet wpłacane są do Funduszu Skonolidowanego Irlandii Północnej, z uwzględnieniem przepisów ustaw Zgromadzenia dotyczących dysponowania i rozliczania takich kwot.

(10) Załącznik nr 5 (zawierający dalsze przepisy dotyczące Komitetu) uzyskuje moc obowiązującą.

Porządek prac itp.

Regulamin

41. – (1) Porządek prac Zgromadzenia określony jest w regulaminie.

(2) Dla wydania, zmiany lub uchylecia regulaminu konieczne jest uzyskanie poparcia ogólnospołecznego.

(3) Załącznik nr 6 (zawierający przepisy dotyczące ujęcia pewnych spraw w regulaminie) uzyskuje moc obowiązującą.

Petycje wywołane obawą

42. – (1) Jeśli 30 członków Zgromadzenia występuje do niego z petycją wyrażającą ich obawę dotyczącą sprawy, która ma być głosowana w Zgromadzeniu, głosowanie w tej sprawie wymaga uzyskania poparcia ogólnospołecznego.

(2) Regulamin ureguje procedurę występowania z petycją określoną w niniejszym artykule, łącznie z określeniem terminu zawiadomienia.

(3) Regulamin przewidywać będzie, że sprawa, której dotyczy petycja określona w niniejszym artykule, może być przekazana komisji utworzonej na podstawie art. 13(3)(a), zgodnie z pkt. 11 i 13 Składnika Pierwszego Porozumienia z Belfastu.

Korzyści posłów

43. – (1) Regulamin winien zawierać przepisy dotyczące rejestru korzyści członków Zgromadzenia, oraz

(a) podlegających ujawnieniu w nim korzyści (zdefiniowanych w regulaminie); oraz

(b) ogłoszenia rejestru i udostępnienia go do wglądu publicznego.

(2) Regulamin winien zawierać przepisy nakładające na członków Zgromadzenia, których

(a) interesy finansowe (zdefiniowane w regulaminie) związane są z określoną sprawą; lub

(b) inne interesy lub interesy innego rodzaju, określone w regulaminie, związane są z określoną sprawą,

obowiązek zgłoszenia tych interesów przed wzięciem udziału w pracach Zgromadzenia dotyczących tej sprawy.

(3) Przepisy regulaminu wydane zgodnie z ust. (1) lub (2) mogą zawierać postanowienia zapobiegające lub ograniczające udział w pracach Zgromadzenia członka, którego korzyści podlegające ujawnieniu, lub którego interesy wspomniane w ust. (2), związane są ze sprawą, której dotyczy prace.

(4) Regulamin winien zawierać przepisy zabraniające członkowi Zgromadzenia –

(a) popierania lub inicjowania wszelkimi środkami określonymi w regulaminie jakiegokolwiek sprawy lub kwestii, na korzyść dowolnej osoby, przez wzgląd na jakąkolwiek zapłatę lub korzyść w naturze, określoną w regulaminie; lub

(b) nakłaniania, przez wzgląd na taką zapłatę lub korzyść w naturze, innego członka Zgromadzenia do popierania lub inicjowania sprawy, lub kwestii na korzyść dowolnej osoby wszelkimi tak określonymi środkami.

(5) Regulamin może zawierać przepisy –

(a) dotyczące wyłączenia z prac Zgromadzenia członka, który nie zastosuje się do przepisów wydanych zgodnie z ust. (1)–(4) lub je naruży; oraz

(b) dotyczące odebrania wszelkich praw i przywilejów przysługujących mu jako członkowi Zgromadzenia na okres wyłączenia.

(6) Członek Zgromadzenia, który –

(a) bierze udział w pracach Zgromadzenia nie stosując się lub naruszając przepisy wydane zgodnie z ust. (1)–(3); lub

(b) narusza przepisy wydane zgodnie z ust. (4),
popelnia przestępstwo.

(7) Osoba winna przestępstwa określonego w ust. (6) podlega skazaniu w trybie uproszczonym na grzywnę nieprzekraczającą poziomu piątego w skali standardowej.

(8) Postępowanie karne za przestępstwo określone w ust. (6) wszczynane jest za zgodą Dyrektora Ścigania Publicznego Irlandii Północnej.

Uprawnienie do wzywania świadków i żądania dokumentów

44. – (1) Zgromadzenie może zażądać od każdego –

(a) stawienia się przed Zgromadzeniem w celu złożenia zeznań; lub

(b) przedstawienia dokumentów znajdujących się pod jego pieczęcią lub kontrolą,

dotyczących spraw wskazanych w ust. (2).

(2) Te sprawy to –

(a) sprawy przekazane dotyczące Irlandii Północnej;

(b) inne sprawy, w stosunku do których wykonywane są kompetencje prawne przez ministrów lub departamenty Irlandii Północnej.

(3) Uprawnienie określone w ust. (1) wykonywane jest w stosunku do osoby znajdującej się poza Irlandią Północną, wyłącznie w związku ze sprawowaniem przez nią funkcji związanych ze sprawami określonymi w ust. (2).

(4) Uprawnienie to nie jest skuteczne w stosunku do osoby, która jest lub była ministrem Korony, lub jest lub była zatrudniona przez Koronę, w znaczeniu określonym w pkt. 236 zarządzenia o prawach pracowniczych (Irlandia Północna) z 1996 r., w związku z pełnieniem funkcji przed dniem wejścia w życie.

(5) Uprawnienie to nie jest skuteczne w stosunku do –

(a) osoby sprawującej funkcje jednostki organizacyjnej, której kompetencje związane są ze sprawami wyłączonymi, w związku ze sprawowaniem przez nią tych funkcji;

(b) osoby sprawującej funkcje jednostki organizacyjnej, której kompetencje związane są ze sprawami zastrzeżonymi, w związku ze sprawowaniem przez nią tych funkcji;

(c) sędziego dowolnego sądu lub członka dowolnego trybunału, który sprawuje władzę sądowniczą państwa.

(6) Uprawnienie to może być wykonywane przez komisję Zgromadzenia wyłącznie, jeśli komisja została do tego wyraźnie upoważniona w regulaminie.

(7) Przewodniczący Zgromadzenia przekazuje właściwej osobie pisemne powiadomienie określające –

(a) czas i miejsce, w którym osoba ta ma się stawić i sprawy, w których ma złożyć zeznanie; lub

(b) dokumenty lub rodzaje dokumentów, które ma ona przedstawić, termin ich przedstawienia i sprawy, których mają dotyczyć.

(8) Powiadomienie takie powinno być przekazane –

(a) w przypadku osoby fizycznej, poprzez przesłanie go listem poleconym lub przesyłką poleconą, zaadresowaną na jej stały lub ostatni znany adres, lub na adres podany przez tę osobę;

(b) w innym przypadku, poprzez przesłanie go listem poleconym lub przesyłką poleconą, zaadresowaną na siedzibę prawną lub centralę osoby prawnej.

(9) Nikt nie jest zobowiązany na podstawie niniejszego artykułu do odpowiedzi na pytanie lub przedstawienia dokumentu, jeśli mógłby tego odmówić w postępowaniu przed sądem w Irlandii Północnej.

(10) W artykule niniejszym termin „kompetencje prawne” oznacza kompetencje przyznane przez dowolny akt prawny

Świadkowie i dokumenty: przestępstwa

45. – (1) Z uwzględnieniem ust. (9) art. 44, osoba, której przekazano powiadomienie określone w ust. (7) tego artykułu –

(a) odmawiająca stawienia lub niestawiająca się zgodnie z powiadomieniem;

(b) odmawiająca w ramach stawienia odpowiedzi lub nieudzielająca odpowiedzi na pytanie dotyczące sprawy określonej w powiadomieniu;

(c) celowo zmieniająca, ukrywająca, zatajająca lub niszcząca dokument, który ma zgodnie z powiadomieniem przedstawić; lub

(d) odmawiająca przedstawienia lub nieprzedstawiająca takiego dokumentu,

popęnia przestępstwo i podlega skazaniu w trybie uproszczonym na grzywnę nieprzekraczającą poziomu piątego w skali standardowej lub na pozbawienie wolności do trzech miesięcy.

(2) Na osobie oskarżonej o popełnienie przestępstwa określonego w ust. (1)(a), (b) lub (d) spoczywa ciężar udowodnienia, że miała uzasadnione usprawiedliwienie dla odmowy lub zaniechania.

(3) W przypadku, gdy przestępstwo określone w niniejszym artykule popełnione zostało przez osobę prawną, a udowodniono popełnienie go za zgodą, przyzwoleniem lub z powodu zaniechania –

(a) dyrektora, kierownika, sekretarza lub podobnego urzędnika tej osoby prawnej; lub

(b) innej osoby działającej na takim stanowisku,

osoba taka, obok osoby prawnej, popełnia takie przestępstwo i podlega odpowiedzialności za nie.

(4) Postępowanie karne za przestępstwo określone w niniejszym artykule wszczynane jest za zgodą Dyrektora Ścigania Publicznego Irlandii Północnej.

(5) Na potrzeby art. 44 i niniejszego artykułu, przyjmuje się, że spełnia żądanie przedstawienia dokumentu osoba, która przedstawia kopię lub wyciąg odpowiedniej części dokumentu.

Świadkowie: przysięga

46. – (1) Przewodniczący Zgromadzenia lub osoba upoważniona regulaminem może –

- (a) zaprzysiąc osobę składającą zeznania przed Zgromadzeniem; oraz
- (b) zażądać złożenia przez nią przysięgi.

(2) Osoba odmawiająca złożenia przysięgi, której zażądano zgodnie z ust. (1)(b), popełnia przestępstwo.

(3) Osoba winna przestępstwa określonego w niniejszym artykule podlega skazaniu w trybie uproszczonym na grzywnę nieprzekraczającą poziomu piątego w skali standardowej lub na pozbawienie wolności do trzech miesięcy.

Wynagrodzenie i emerytura

Wynagrodzenie członków Zgromadzenia

47. – (1) Zgromadzenie wypłaca członkom Zgromadzenia pobory, jakie Zgromadzenie może wyznaczyć od czasu do czasu.

(2) Zgromadzenie może wypłacać członkom Zgromadzenia emerytury, jakie Zgromadzenie może wyznaczyć od czasu do czasu.

(3) Wyznaczenie określone w niniejszym artykule może przewidywać –

(a) wypłacanie wyższych poborów członkom Zgromadzenia –

(i) piastującym urząd ministra lub wiceministra;

(ii) piastującym urząd Przewodniczącego Zgromadzenia lub zastępcy;

(iii) piastującym urząd członka Komitetu Zgromadzenia Irlandii Północnej; lub

(iv) piastującym urząd określony w regulaminie; oraz

(b) wypłacanie różnych poborów członkom Zgromadzenia piastującym te urzędy.

(4) Wyznaczenie określone w niniejszym artykule przewidywać winno, że jeśli członkowi Zgromadzenia wypłacane są pobory jako członkowi jednej z izb Parlamentu lub Parlamentu Europejskiego, jego pobory jako członka Zgromadzenia podlegają obniżeniu –

- (a) do określonej części lub do określonej wysokości; lub
- (b) o wysokość innych wypłacanych mu poborów, o określoną część tej kwoty lub o inną określoną kwotę.

(5) Wyznaczenie określone w niniejszym artykule może przewidywać różne diety w różnych przypadkach.

(6) Wyznaczenie określone w niniejszym artykule może przewidywać od czasu do czasu zmianę poborów lub diet poprzez odniesienie do innych kwot lub konkretnych formuł.

(7) Zgromadzenie nie może przekazać kompetencji do wyznaczenia określonego w niniejszym artykule.

(8) Regulamin musi zawierać przepis dotyczący ogłaszania każdego wyznaczenia określonego w niniejszym artykule.

(9) Na potrzeby niniejszego artykułu –

(a) członkostwo w Zgromadzeniu danej osoby rozpoczyna się w dniu, w którym obejmuje ona mandat zgodnie z regulaminem; oraz

(b) piastowanie przez daną osobę urzędu wskazanego w ust. (3)(a) rozpoczyna się w dniu, w którym obejmuje ona urząd.

(10) Na potrzeby niniejszego artykułu, osoba będąca członkiem Zgromadzenia tuż przed rozwiązaniem Zgromadzenia –

(a) jeśli nadal piastuje urząd wskazany w ust. (3)(a)(i)–(iii), traktowana będzie, jakby nadal była członkiem Zgromadzenia do końca dnia, w którym przestanie piastować taki urząd; oraz

(b) jeśli nie jest objęta literą (a), ale jest wystawiona jako kandydat w następnych wyborach powszechnych, traktowana będzie, jakby była członkiem Zgromadzenia do końca dnia głosowania w wyborach.

(11) Wydatki ponoszone przez Zgromadzenie na podstawie niniejszego artykułu pokrywane są z pieniędzy przeznaczonych ustawą Zgromadzenia.

Emerytury członków Zgromadzenia

48. – (1) Zgromadzenie może uregulować wypłatę emerytur, zasiłków lub diet osobom lub w związku z osobami, które –

(a) zaprzestały sprawowania mandatu członka Zgromadzenia; lub

(b) przestały piastować urząd wskazany w art. 47(3)(a), lecz nadal są członkami Zgromadzenia.

(2) Regulacja taka może w szczególności zawierać przepisy dotyczące –

(a) składek lub wpłat na rzecz zapewnienia takich emerytur, zasiłków lub diet;

(b) ustanowienia i administrowania (przez Komitet lub w inny sposób) systemem lub systemami emerytalnymi.

(3) W artykule niniejszym –
termin „Komitet” oznacza Komitet Zgromadzenia Irlandii Północnej;
termin „regulacja” obejmuje regulację dokonaną –

(a) ustawą Zgromadzenia; lub

(b) uchwałą Zgromadzenia przyznającą uprawnienia Komitetowi.

(4) Wydatki ponoszone przez Zgromadzenie na podstawie niniejszego artykułu pokrywane są z pieniędzy przeznaczonych ustawą Zgromadzenia.

Sprawy różne

Urzędowe akty publiczne* itp.

49. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim ustanowić przepisy dotyczące –

(a) formy i sposobu przygotowania; oraz

(b) ogłoszenia

urzędowych aktów publicznych podpisanych własnoręcznie przez Jej Królewską Mość wyrażających jej sankcję wobec projektów ustaw przyjętych przez Zgromadzenie.

(2) Jeśli Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra działający wspólnie tak poleca, zostaną sporządzone kopie Wielkiej Pieczęci Irlandii Północnej w sposób, w rozmiarze i z materiału określonych w poleceniu.

(3) Każda taka kopia –

(a) zwana będzie Oplątkową Pieczęcią Irlandii Północnej, oraz

(b) przechowywana będzie zgodnie z poleceniem Pierwszego Ministra i zastępcy Pierwszego Ministra działających wspólnie.

(4) Jeśli Oplątkową Pieczęcią Irlandii Północnej opatrzone urzędowy akt publiczny wspomniany w ust. (1), dokument taki ma tę samą moc, co dokument opatrzone Wielką Pieczęcią Irlandii Północnej.

Immunitet

50. – (1) Na potrzeby przepisów dotyczących zniesławienia bezwzględny immunitet obejmuje –

(a) wyrażanie wypowiedzi w ramach prac Zgromadzenia, oraz

(b) publikację wypowiedzi z upoważnienia Zgromadzenia.

* *Letters Patent*

(2) Nie jest winna obrazy sądu, w ramach zasady całkowitej odpowiedzialności*, osoba publikująca dowolną treść –

(a) pojawiająca się w ramach prac Zgromadzenia nad projektem ustawy lub aktu podustawowego, lub

(b) w zakresie, w jakim składa się na rzetelne i ściśle sprawozdanie z takich prac, sporządzone w dobrej wierze.

(3) W artykule niniejszym –

(a) termin „wypowiedź” ma znaczenie określone w ustawie o zniesławieniu z 1996 r.;

(b) termin „zasada całkowitej odpowiedzialności” ma znaczenie określone w ustawie o obrazie sądu z 1981 r.

Rezygnacja członków Zgromadzenia

51. Członek Zgromadzenia może w każdej chwili zrezygnować z mandatu, składając pisemne zawiadomienie Przewodniczącemu Zgromadzenia.

CZĘŚĆ V PPRM, RBI, BIKM ITP.

Północno-Południowa Rada Ministerialna i Rada Brytyjsko-Irlandzka

52. – (1) Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra działający wspólnie dokonują takich nominacji ministrów i wiceministrów (łącznie z nominacją zastępczą, we właściwych przypadkach), które uznają za niezbędne do zapewnienia –

(a) ogólnospołecznego udziału w Północno-Południowej Radzie Ministerialnej, wymaganego przez Porozumienie z Belfastu, oraz

(b) ogólnospołecznego udziału w Radzie Brytyjsko-Irlandzkiej.

(2) Ministerialnym obowiązkiem ministra lub wiceministra nominowanego zgodnie z ust. (1)(a) lub (b) jest udział w zebraniach i działaniach danej Rady określonych w nominacji.

(3) Nie wykluczając stosowania art. 24, tacy ministrowie lub wiceministrowie postępują zgodnie z decyzjami Zgromadzenia lub Komisji Wykonawczej dotyczącymi ich udziału w danej Radzie.

(4) Minister może pisemnie upoważnić ministra lub wiceministra nominowanego zgodnie z ust. (1)(a) lub (b) do zawierania umów lub porozumień w związku ze sprawami, za które ponosi odpowiedzialność.

* *strict liability rule*

(5) Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra działający wspólnie, przed każdym zebraniem dowolnej z Rad, z takim wyprzedzeniem, jakie jest uzasadnione i wykonalne, przedstawiają Komisji Wykonawczej i Zgromadzeniu następujące informacje dotyczące zebrania –

- (a) data;
- (b) porządek dzienny, oraz
- (c) nominacje dokonane, zgodnie z ust. (1), na potrzeby zebrania.

(6) Minister lub wiceminister biorący udział w zebraniu dowolnej z Rad, na podstawie nominacji określonej w niniejszym artykule, gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po zebraniu przedstawia sprawozdanie –

- (a) Komisji Wykonawczej, oraz
- (b) Zgromadzeniu.

(7) Sprawozdanie, określone w ust. (6)(b), przedstawiane jest ustnie, chyba że regulamin będzie przewidywał jego formę pisemną.

(8) Składki Irlandii Północnej na wydatki Rad pokrywane są jako wydatki Departamentu Finansów i Personelu.

(9) W artykule niniejszym termin „udział” rozumiany jest –

(a) w odniesieniu do Północno-Południowej Rady Ministerialnej, zgodnie z pkt. 5 i 6 Składnika Pierwszego Porozumienia z Belfastu;

(b) w odniesieniu do Rady Brytyjsko-Irlandzkiej, zgodnie z pierwszym pkt. 5 Składnika Trzeciego tego Porozumienia.

Umowy itp. zawierane przez osoby biorące udział w pracach Rad

53. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do umów lub porozumień zawieranych przez ministrów lub wiceministrów biorących udział, na podstawie nominacji określonej w art. 52, w zebraniach Północno-Południowej Rady Ministerialnej lub Rady Brytyjsko-Irlandzkiej.

(2) Przepisy ustawy Zgromadzenia mogą regulować wykonanie umów i porozumień, do których zastosowanie ma niniejszy artykuł, włączając w to postanowienia dotyczące –

(a) przekazania jednostce organizacyjnej, określonej lub ustanowionej w umowie lub porozumieniu, kompetencji, które w innym wypadku wykonywane byłyby przez ministra lub departament Irlandii Północnej;

(b) przekazania ministrowi lub departamentowi Irlandii Północnej kompetencji, które w innym wypadku wykonywane byłyby przez władzę poza Irlandią Północną.

(3) Ust. (2) obowiązuje pomimo treści zawartych w art. 6 ust. (2)(a); ale nie wpływa on na –

- (a) stosowanie ust. (2)(b)–(f) tego artykułu, lub
- (b) stosowanie art. 8 lub 15 w odniesieniu do uchwalania ustawy Zgromadzenia.

(4) Żadna umowa lub porozumienie, do których zastosowanie ma niniejszy artykuł, zawarte w celu utworzenia jednostki realizacyjnej po dniu wejścia w życie, nie będą stosowane bez zgody Zgromadzenia.

(5) W ust. (4) termin „jednostka realizacyjna” oznacza jednostkę organizacyjną realizującą, na podstawie wskazanej w pkt. 11 Składnika Drugiego Porozumienia z Belfastu, strategię uzgodnione w Północno-Południowej Radzie Ministerialnej.

Brytyjsko-Irlandzka Konferencja Międzyrządowa

54. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, w przypadku gdy sprawy wyłączone lub zastrzeżone dotyczące Irlandii Północnej mają być omawiane na zebraniu Brytyjsko-Irlandzkiej Konferencji Międzyrządowej.

(2) Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra działający wspólnie zapewniają ogólnospołeczną obecność ministrów i wiceministrów na zebraniu, jakiej wymaga Porozumienie z Belfastu.

Jednostki realizacyjne

55. – (1) Sekretarz stanu może wydać zarządzenie dotyczące jednostki organizacyjnej –

- (a) którą uzna za jednostkę realizacyjną, oraz
- (b) która jest lub będzie utworzona w dniu wejścia w życie lub przed nim.

(2) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może zawierać postanowienia, jakie mogłaby zawierać (po dniu wejścia w życie) ustawa Zgromadzenia i może w szczególności –

- (a) przyznać jednostce zdolność prawną osoby prawnej;
- (b) przyznać jednostce kompetencje, które sekretarz stanu uzna za niezbędne lub wskazane w celu, dla którego jest lub będzie utworzona;
- (c) przyznać departamentowi Irlandii Północnej uprawnienie do udzielania subwencji jednostce z pieniędzy przeznaczonych ustawą Zgromadzenia;
- (d) uregulować ustalenia dotyczące rozliczania i badania, które mają być stosowane do tej jednostki, oraz
- (e) zawierać wtórne lub dodatkowe przepisy, łącznie z przepisami zmieniającymi lub uchylającymi prawodawstwo Irlandii Północnej, lub akty urzędowe wydane na podstawie takiego prawodawstwa.

(3) W artykule niniejszym termin „jednostka realizacyjna” oznacza jednostkę organizacyjną realizującą, na podstawie wskazanej w pkt. 11 Skłładnika Drugiego Porozumienia z Belfastu, strategię uzgodnione w Północno-Południowej Radzie Ministerialnej.

Forum obywatelskie

56. – (1) Pierwszy Minister i zastępca Pierwszego Ministra działający wspólnie poczynią ustalenia dotyczące uzyskania od Forum opinii w sprawach społecznych, gospodarczych i kulturalnych.

(2) Poczynione w ten sposób ustalenia nie wchodzi w życie, dopóki nie zostaną zatwierdzone przez Zgromadzenie.

(3) Wydatki Forum pokrywane są jako wydatki Departamentu Finansów i Personelu.

(4) W artykule niniejszym termin „Forum” oznacza doradcze Forum Obywatelskie, utworzone zgodnie z pkt. 34 Skłładnika Pierwszego Porozumienia z Belfastu przez Pierwszego Ministra i zastępcę Pierwszego Ministra działających wspólnie.

CZĘŚĆ VI

POSTANOWIENIA FINANSOWE

Fundusz Skonsolidowany

Fundusz Skonsolidowany Irlandii Północnej

57. – (1) Fundusz Skonsolidowany Irlandii Północnej istnieje nadal.

(2) Kwoty tworzące część Funduszu –

(a) przeznaczane są na usługi publiczne w Irlandii Północnej ustawą Zgromadzenia, oraz

(b) nie mogą być wykorzystywane dla celów, na które nie zostały przeznaczone.

(3) Ust. (2) nie ma zastosowania w przypadku określonym w art. 59 i w przepisach będących podstawą pobrania kwot z Funduszu, a zawartych –

(a) w ustawie Parlamentu lub przepisach wydanych na jej podstawie, lub

(b) w ustawie Zgromadzenia lub innym akcie prawodawczym Irlandii Północnej.

Wpłaty na Fundusz

58. Sekretarz stanu od czasu do czasu dokonuje wpłat na Fundusz Skonsolidowany Irlandii Północnej z pieniędzy przekazanych przez Parlament w ustalonej przez niego wysokości.

Wypłaty z Funduszu bez podstawy ustawowej

59. – (1) Jeśli co najmniej na trzy dni robocze przed końcem roku budżetowego („rok 1”) nie zostanie przyjęta ustawa upoważniająca do wydania z Funduszu Skonsolidowanego Irlandii Północnej kwot na usługi w następnym roku budżetowym („rok 2”) –

(a) upoważniony urzędnik Departamentu Finansów i Personelu może, z uwzględnieniem dowolnej ustawy przyjętej później, upoważnić do wydania kwot z tego Funduszu na usługi w roku 2, a

(b) wydane w ten sposób kwoty przeznaczane są na usługi i cele wyznaczone przez tego urzędnika.

(2) Suma kwot wydanych, zgodnie z ust. (1), na usługi w roku 2 nie powinna przekroczyć 75 procent całkowitej sumy przeznaczonej ustawą na usługi w roku 1.

(3) Jeśli przed końcem lipca roku budżetowego nie zostanie przyjęta ustawa upoważniająca do wydania z Funduszu Skonsolidowanego Irlandii Północnej kwot na usługi w danym roku –

(a) upoważniony urzędnik Departamentu Finansów i Personelu może, z uwzględnieniem dowolnej ustawy przyjętej później, upoważnić do wydania kwot z tego Funduszu na usługi w danym roku, a

(b) wydane w ten sposób kwoty przeznaczane są na usługi i cele wyznaczone przez tego urzędnika.

(4) Suma kwot wydanych, zgodnie z ust. (3), oraz (w stosownym przypadku) kwot wydanych na podstawie ust. (1) na usługi w danym roku budżetowym nie powinna przekroczyć 95 procent całkowitej sumy przeznaczonej ustawą na usługi w poprzedzającym roku budżetowym.

(5) W artykule niniejszym –

termin „ustawa” oznacza ustawę Zgromadzenia lub, w odniesieniu do okresu przed dniem wejścia w życie, rozporządzenie królewskie określone w Załączniku nr 1 do ustawy o Irlandii Północnej z 1974 r.;

termin „upoważniony urzędnik”, w odniesieniu do Departamentu Finansów i Personelu, oznacza dyrektora generalnego* lub innego urzędnika nominowanego przez niego w tym celu.

Kontrola finansowa, zestawienia rachunkowe i ich badanie

60. – (1) Ustawa Zgromadzenia lub inne prawodawstwo Irlandii Północnej zapewni w zakresie, w jakim dotąd tego nie uczyniono –

* *Permanent Secretary*

(a) przedstawianie zestawień rachunkowych przez departamenty Irlandii Północnej i przez inne osoby, którym wypłacane są kwoty bezpośrednio z Funduszu Skonsolidowanego Irlandii Północnej, w zakresie ich wydatków i wpływów;

(b) przedstawianie przez Departament Finansów i Personelu zestawień wpłat do Funduszu i wypłat z niego;

(c) wykonywanie przez Kontrolera i Audytora Generalnego Irlandii Północnej kompetencji określonych w ust. (2) lub zapewnienie wykonywania ich przez inne osoby;

(d) dostęp osób wykonujących takie kompetencje do dokumentów, których będą w uzasadniony sposób potrzebować;

(e) odpowiedzialność przed Zgromadzeniem wyznaczonych w tym celu członków Służby Cywilnej Irlandii Północnej w zakresie wydatków i wpływów każdego z departamentów Irlandii Północnej; oraz

(f) ogłaszanie zestawień rachunkowych przedstawianych zgodnie z lit. (a) i (b), składanie sprawozdań na temat takich zestawień rachunkowych, oraz przedkładanie takich zestawień rachunkowych i sprawozdań Zgromadzeniu.

(2) Kompetencje, o których mowa w ust. (1)(c), to –

(a) zatwierdzanie wypłat kwot z Funduszu;

(b) badanie zestawień rachunkowych przedstawianych zgodnie z ust. (1)(a) i (b) (co obejmuje ustalanie, czy kwoty wypłacone z Funduszu zostały wypłacone i przeznaczone zgodnie z art. 65), potwierdzanie ich i składanie na ich temat sprawozdań;

(c) badanie gospodarności, skuteczności i efektywności, z jaką departamenty Irlandii Północnej używały swoich środków, sprawując swe funkcje, oraz

(d) badanie gospodarności, skuteczności i efektywności, z jaką inne osoby określone w prawodawstwie Irlandii Północnej, którym wypłacano kwoty bezpośrednio z Funduszu, używały tych kwot, sprawując swe funkcje.

(3) Regulamin winien zawierać przepisy o utworzeniu komisji członków Zgromadzenia rozpatrującej zestawienia rachunkowe i sprawozdania na temat zestawień rachunkowych przedkładanych Zgromadzeniu, zgodnie z niniejszym artykułem lub innym aktem prawnym.

(4) Osoby (poza Kontrolerem i Audytorem Generalnym Irlandii Północnej) obarczone wykonywaniem kompetencji określonych w ust. (2) lub innych podobnych kompetencji przyznanych prawodawstwem Irlandii Pół-

nocnej, w wykonywaniu tych lub dodatkowych kompetencji nie podlegają kierownictwu ani kontroli żadnego z ministrów lub departamentów Irlandii Północnej lub Zgromadzenia.

(5) Ust. (2)(b) nie ma zastosowania do zestawień rachunkowych przedstawianych przez Kontrolera i Audytora Generalnego Irlandii Północnej.

Zaliczki

Zaliczki udzielane przez sekretarza stanu

61. – (1) Sekretarz stanu może przekazać Departamentowi Finansów i Personelu kwoty wymagane w celu –

(a) pokrycia tymczasowej nadwyżki kwot wypłacanych z Funduszu Skonsolidowanego Irlandii Północnej w stosunku do kwot wpłacanych na Fundusz; lub

(b) zapewnienia kapitału obrotowego w Funduszu.

(2) Ministerstwo skarbu może wydać sekretarzowi stanu kwotę z Państwowego Funduszu Pożyczkowego wymaganą przez niego na udzielenie pożyczki określonej w niniejszym artykule.

(3) Łączna kwota zadłużenia powstałego na podstawie tego artykułu nie może w jakimkolwiek okresie przekroczyć 250 milionów funtów.

(4) Kwoty przekazane na podstawie niniejszego artykułu podlegają spłacie sekretarzowi stanu w czasie, w sposób i z odsetkami ustalonymi od czasu do czasu przez ministerstwo skarbu.

(5) Kwoty otrzymywane przez sekretarza stanu na podstawie ust. (4) wpłacane są do Państwowego Funduszu Pożyczkowego.

(6) Sumy wymagane na spłatę kwot przekazanych na podstawie niniejszego artykułu lub odsetek od nich pobierane są z Funduszu Skonsolidowanego Irlandii Północnej.

(7) Sekretarz stanu może zarządzeniem, wydanym za zgodą ministerstwa skarbu, zwiększyć kwotę określoną w ust. (3) do wysokości określonej w zarządzeniu.

Zestawienia rachunkowe

62. – (1) Sekretarz stanu za każdy rok budżetowy –

(a) przedstawia, w formie i w sposób określony przez ministerstwo skarbu, zestawienie kwot wypłacanych i otrzymywanych przez niego na podstawie art. 61; oraz

(b) wysyła zestawienie Kontrolerowi i Audytorowi Generalnemu nie później niż do końca listopada w kolejnym roku budżetowym.

- (2) Kontroler i Audytor Generalny –
- (a) bada, potwierdza i składa sprawozdanie na temat zestawienia; oraz
 - (b) składa kopie zestawienia i swego sprawozdania każdej z izb Parlamentu.

Sprawy różne

Ustawy finansowe Zgromadzenia

63. – (1) Zgromadzenie nie może przyjąć uchwały ani ustawy, do której zastosowanie ma niniejszy ustęp, bez rekomendacji –

- (a) ministra finansów i personelu;
- (b) przekazanej Zgromadzeniu przez niego lub w jego imieniu.

(2) Ust. (1) ma zastosowanie do uchwały lub ustawy, która jest podstawą –

(a) pobrania lub powiększenia pobieranej kwoty z Funduszu Skonsolidowanego Irlandii Północnej;

(b) przeznaczenia kwoty z tego Funduszu lub zwiększenia przeznaczanej kwoty;

(c) umorzenia lub zwolnienia z długu należnego Koronie; lub

(d) ustanowienia lub zwiększenia podatku.

(3) Regulamin zapewni, że przyjęcie uchwały lub ustawy, która jest podstawą –

(a) przeznaczenia kwoty z Funduszu Skonsolidowanego Irlandii Północnej lub zwiększenia przeznaczanej kwoty; lub

(b) ustanowienia lub zwiększenia podatku,

wymagać będzie uzyskania poparcia ogólnospołecznego.

Projekty budżetu

64. – (1) Minister finansów i personelu przed początkiem każdego roku budżetowego przedkłada Zgromadzeniu projekt budżetu, to znaczy plan propozycji wydatków na ten rok, które zostały uzgodnione przez Komisję Wykonawczą, zgodnie z pkt. 20 Składnika Pierwszego Porozumienia z Belfastu.

(2) Zgromadzenie może, przy uzyskaniu poparcia ogólnospołecznego, zatwierdzić przedłożony projekt budżetu ze zmianami lub bez.

Badanie

65. – (1) Kontroler i Audytor Generalny Irlandii Północnej mianowany jest przez Jej Królewską Mość na podstawie nominacji Parlamentu.

(2) Zalecenie usunięcia z urzędu Kontrolera i Audytora Generalnego Irlandii Północnej nie zostaje przedłożone Jej Królewskiej Mości, o ile –

- (a) nie postanowi tak Zgromadzenie; a

(b) uchwała przyjęta zostaje większością równą lub wyższą od dwóch trzecich ogólnej liczby członków Zgromadzenia.

(3) Kontroler i Audytor Generalny Irlandii Północnej w wykonywaniu swych kompetencji nie podlega kierownictwu ani kontroli żadnego z ministrów lub departamentu Irlandii Północnej lub Zgromadzenia; ustęp ten nie dotyczy jednak przyznanych mu kompetencji w zakresie przedstawiania zestawień rachunkowych.

(4) Zestawienia rachunkowe Funduszu Skonsolidowanego Irlandii Północnej badane są przez Kontrolera i Audytora Generalnego Irlandii Północnej, zgodnie z ustawą o Skarbie Państwa i badaniu (Irlandia Północna) z 1921 r.

(5) Ust. (4) jest stosowany z uwzględnieniem przepisów ustaw Zgromadzenia lub innego prawodawstwa Irlandii Północnej.

(6) Zgromadzenie nie ma uprawnienia określonego w pkt. 4(1) zarządzenia o kontroli (Irlandia Północna) z 1987 r. do przyjęcia w dowolnym czasie uchwały zmniejszającej wynagrodzenie wypłacane osobie piastującej urząd Kontrolera i Audytora Generalnego Irlandii Północnej.

Wydatki Urzędu Kontroli Irlandii Północnej

66. – (1) Regulamin winien zawierać przepisy o utworzeniu komisji członków Zgromadzenia wykonującej, zamiast Departamentu Finansów i Personelu, kompetencje przyznane temu Departamentowi przez pkt 6(1) zarządzenia o kontroli (Irlandia Północna) z 1987 r. (wydatki Urzędu Kontroli Irlandii Północnej).

(2) Nie więcej niż jeden członek komisji utworzonej na podstawie ust. (3) art. 60 może być członkiem komisji utworzonej na podstawie niniejszego artykułu.

(3) Komisja utworzona na podstawie niniejszego artykułu, pełniąc swe funkcje, bierze pod uwagę rady komisji utworzonej na podstawie tego ustępu i rady Departamentu Finansów i Personelu.

Dostarczanie informacji ministerstwu skarbu

67. – (1) Ministerstwo skarbu może zażądać od ministrów Irlandii Północnej i departamentów dostarczenia w wyznaczonym przez ministerstwo skarbu terminie takich informacji, w takiej formie i przygotowanych w taki sposób, jaki ministerstwo skarbu może wyznaczyć.

(2) Jeśli nie dysponują oni taką informacją, ich obowiązkiem na podstawie ust. (1) jest przedsięwzięcie wszelkich uzasadnionych kroków w celu wypełnienia żądania.

CZĘŚĆ VII

PRAWA CZŁOWIEKA I RÓWNOŚĆ SZANS

Prawa człowieka

Komisja Praw Człowieka Irlandii Północnej

68. – (1) Ustanawia się osobę prawną zwaną Komisją Praw Człowieka Irlandii Północnej.

(2) Komisja składa się z Głównego Komisarza i innych komisarzy wyznaczonych przez sekretarza stanu.

(3) Dokonując wyznaczenia określonego w niniejszym artykule, sekretarz stanu, na ile to możliwe, zapewnia, że komisarze jako grupa są reprezentatywni dla społeczności Irlandii Północnej.

(4) Załącznik nr 7 (zawierający dodatkowe przepisy na temat Komisji) uzyskuje moc obowiązującą.

Kompetencje Komisji

69. – (1) Komisja poddaje kontroli odpowiedniość i efektywność w Irlandii Północnej prawa i praktyki dotyczącej ochrony praw człowieka.

(2) Komisja przed końcem dwuletniego okresu, rozpoczynającego się z wejściem w życie niniejszego artykułu, udzieli sekretarzowi stanu takich rekomendacji, jakie uzna za odpowiednie w celu poprawy –

(a) swej efektywności;

(b) odpowiedniości i efektywności kompetencji przyznanych jej na mocy niniejszej Części; oraz

(c) odpowiedniości i efektywności przepisów niniejszej Części jej dotyczących.

(3) Komisja doradza sekretarzowi stanu i Komisji Wykonawczej Zgromadzenia w sprawie środków legislacyjnych i innych, które powinny być przedsięwzięte w celu ochrony praw człowieka –

(a) gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po otrzymaniu ogólnej lub szczegółowej prośby o radę; oraz

(b) w takich pozostałych wypadkach, gdy Komisja uzna to za właściwe.

(4) Komisja doradza Zgromadzeniu w sprawie zgodności projektu ustawy z prawami człowieka –

(a) gdy tylko jest to uzasadnione i wykonalne po otrzymaniu prośby o radę; oraz

(b) w takich pozostałych wypadkach, gdy Komisja uzna to za właściwe.

(5) Komisja może –

- (a) udzielać pomocy osobom fizycznym zgodnie z art. 70; oraz
- (b) wszczynać postępowania w sprawie prawa i praktyki dotyczącej ochrony praw człowieka.

(6) Komisja propaguje rozumienie i świadomość znaczenia praw człowieka w Irlandii Północnej; i w tym celu może przedsięwziąć, zlecać lub wspomagać finansowo i inaczej –

- (a) badania; oraz
- (b) działania edukacyjne.

(7) Sekretarz stanu występuje z prośbą o radę wskazaną w pkt. 4 działu Prawa Człowieka Porozumienia z Belfastu.

(8) W celu wykonywania kompetencji określonych w niniejszym artykule Komisja może prowadzić dochodzenia, jakie uzna za niezbędne lub wskazane.

(9) Komisja może postanowić o ogłoszeniu swoich rad i wyników badań i dochodzeń.

(10) Komisja czyni wszystko, co możliwe, by zapewnić utworzenie komisji wskazanej w pkt. 10 tego działu Porozumienia.

(11) W artykule niniejszym –

(a) odniesienie do Zgromadzenia obejmuje odniesienie do komisji Zgromadzenia;

(b) termin „prawa człowieka” obejmuje prawa określone w Konwencji.

Pomoc udzielana przez Komisję

70. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do –

(a) postępowań w sprawach prawa i praktyki dotyczącej ochrony praw człowieka, które wszczęła lub pragnie wszcząć osoba w Irlandii Północnej; lub

(b) postępowań, w trakcie których taka osoba opiera się lub pragnie się oprzeć na takim prawie lub praktyce.

(2) W przypadku, gdy osoba występuje o pomoc do Komisji Praw Człowieka Irlandii Północnej w związku z postępowaniami, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł, Komisja może przyjąć zgłoszenie na podstawie dowolnego z poniższych powodów –

(a) sprawa dotyczy zasadniczej kwestii;

(b) oczekiwanie, że osoba poradzi sobie ze sprawą bez pomocy, byłoby wygórowane z powodu jej złożoności lub z powodu pozycji tej osoby w stosunku do innej osoby zaangażowanej w sprawę, lub z innego powodu;

(c) zachodzą inne szczególne okoliczności powodujące, że udzielenie pomocy przez Komisję będzie właściwe.

(3) W przypadku, gdy Komisja przyjmuje zgłoszenie na podstawie ust. (2), może –

(a) udzielić lub spowodować udzielenie porady prawnej;

(b) spowodować zapewnienie zastępstwa prawnego;

(b) udzielić takiej innej pomocy, jaką uzna za właściwą.

(4) Spowodowanie przez Komisję udzielenia pomocy osobie może w pewnych okolicznościach obejmować zapewnienie zwrotu kosztów tej osobie.

Ograniczenia w zastosowaniu praw

71. – (1) Artykuły 6 (2)(c), 24 (1)(a) ani 69 (5)(b) nie upoważniają do –

(a) wszczynania postępowań przed sądem lub trybunałem z powodu niezgodności prawodawstwa lub działań z prawami określonymi w Konwencji; lub

(b) powoływania się na prawa określone w Konwencji w takich postępowaniach,

o ile nie chodzi o osobę będącą ofiarą w rozumieniu art. 34 Konwencji, jeśli postępowanie dotyczące danego prawodawstwa lub działania zostałyby wszczęte przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka.

(2) Ust. (1) nie ma zastosowania do Prokuratora Generalnego, Prokuratora Generalnego Irlandii Północnej, Adwokata Generalnego do spraw Szkocji lub Lorda Adwokata.

(3) Art. 6 (2)(c) –

(a) nie ma zastosowania do przepisu ustawy Zgromadzenia, jeśli przyjęcie ustawy, z uwagi na art. 6 ust. (2) ustawy o prawach człowieka z 1998 r., nie jest niedozwolone w rozumieniu ust. (1) tego artykułu; oraz

(b) nie upoważnia sądu lub trybunału do przyznania za przyjęcie ustawy przez Zgromadzenie odszkodowania, którego nie mógłby przyznać w przypadku stwierdzenia niedozwolonego przyjęcia ustawy w rozumieniu tego ustępu.

(4) Art. 24 (1)(a) –

(a) nie ma zastosowania do działania, które z uwagi na art. 6 ust. (2) ustawy o prawach człowieka nie jest niedozwolone w rozumieniu ust. (1) tego artykułu; oraz

(b) nie upoważnia sądu lub trybunału do przyznania za działanie odszkodowania, którego nie mógłby przyznać za stwierdzenie niedozwolonego charakteru tego działania w rozumieniu tego ustępu.

(5) W artykule niniejszym termin „Konwencja” ma takie same znaczenie jak w ustawie o prawach człowieka z 1998 r.

Stała Komisja Doradcza do spraw Praw Człowieka: rozwiązanie

72. – (1) Stała Komisja Doradcza do spraw Praw Człowieka zostaje niniejszym rozwiązana.

(2) Sekretarz stanu może zarządzeniem wydać dodatkowe, poboczne lub wtórne przepisy, jakie uzna za właściwe w następstwie ust. (1).

(3) Zarządzenie może w szczególności zawierać przepisy –

(a) zmieniające akty prawne;

(b) dokonujące przeniesienia praw i zobowiązań;

(b) dotyczące wpłat do Funduszu Skonsolidowanego lub na rzecz określonej osoby.

Równość szans

Komisja Równości Irlandii Północnej

73. – (1) Ustanawia się osobę prawną zwaną Komisją Równości Irlandii Północnej.

(2) Komisja składa się z nie mniej niż 14 i nie więcej niż 20 komisarzy wyznaczonych przez sekretarza stanu.

(3) Sekretarz stanu wyznacza –

(a) jednego z komisarzy na Głównego Komisarza; oraz

(b) co najmniej jednego komisarza na zastępcę Głównego Komisarza.

(4) Dokonując wyznaczenia określonego w niniejszym artykule, sekretarz stanu, na ile to możliwe, zapewnia, że komisarze jako grupa są reprezentatywni dla społeczności Irlandii Północnej.

(5) Załącznik nr 8 (zawierający dodatkowe przepisy na temat Komisji) uzyskuje moc obowiązującą.

Główne kompetencje Komisji

74. – (1) Kompetencje wykonywane przez jednostki organizacyjne wymienione w ust. (2) podlegają wykonywaniu przez Komisję Równości; a wymienione jednostki organizacyjne zostają niniejszym rozwiązane.

(2) Te jednostki organizacyjne to –

(a) Komisja do spraw Równouprawnienia na Rynku Pracy w Irlandii Północnej;

(b) Komisja do spraw Równości Szans w Irlandii Północnej;

(c) Komisja do spraw Równouprawnienia Rasowego w Irlandii Północnej;

(d) Rada do spraw Inwalidztwa w Irlandii Północnej.

(3) Wykonując swoje kompetencje Komisja Równości winna –

(a) dążyć do zapewnienia właściwego podziału środków na zadania uprzednio wykonywane przez każdą z jednostek organizacyjnych, wymienionych w ust. (2); oraz

(b) uwzględnić rady udzielane przez radę konsultacyjną.

(4) W ust. (3) termin „rada konsultacyjna” oznacza grupę osób wybraną przez Komisję w celu doradzania w sprawie zadań uprzednio wykonywanych przez jedną z jednostek organizacyjnych wymienionych w ust. (2), lub w sprawie zadań Komisji określonych w Załączniku nr 9.

(5) Sekretarz stanu może zarządzeniem wydać dodatkowe, poboczne lub wtórne przepisy, jakie uzna za właściwe w następstwie ust. (1) i (2).

(6) Zarządzenie może w szczególności zawierać przepisy –

(a) zmieniające akty prawne;

(b) dokonujące przeniesienia praw i zobowiązań;

(c) dotyczące wpłat do Funduszu Skonsolidowanego lub na rzecz określonej osoby.

Ustawowe obowiązki władz publicznych

75. – (1) Władze publiczne, wykonując swe kompetencje dotyczące Irlandii Północnej, należyście uwzględniają potrzebę wspierania równości szans dla –

(a) osób różnych wyznań religijnych, poglądów politycznych, grup rasowych, wieku, stanu cywilnego i orientacji seksualnej;

(b) mężczyzn i kobiet, ogólnie;

(c) osób niepełnosprawnych i osób pełnosprawnych; oraz

(d) osób mających inne osoby na utrzymaniu i osób bez osób na utrzymaniu.

(2) Nie wyłączając obowiązków określonych w ust. (1), władze publiczne wykonując swe kompetencje dotyczące Irlandii Północnej uwzględniają potrzebę wspierania dobrych relacji pomiędzy osobami różnych wyznań religijnych, poglądów politycznych lub grup rasowych.

(3) W artykule niniejszym termin „władza publiczna” oznacza –

(a) departamenty, osoby prawne lub jednostki organizacyjne wymienione w Załączniku nr 2 do ustawy o Parlamentarnym Komisarzy z 1967 r. (departamenty, osoby prawne i jednostki organizacyjne podlegające kontroli) i określone na potrzeby niniejszego artykułu w zarządzeniu sekretarza stanu;

(b) jednostki organizacyjne (poza Komisją Równości) wymienione w Załączniku nr 2 do zarządzenia o Komisarzy do spraw Skarg (Irlandia Północna) z 1996 r. (jednostki organizacyjne podlegające kontroli);

(c) departamenty i inne władze wymienione w Załączniku nr 2 do zarządzenia o Ombudsmanie (Irlandia Północna) z 1996 r. (departamenty i inne władze podlegające kontroli);

(d) inne osoby określone na potrzeby niniejszego artykułu w zarządzeniu sekretarza stanu.

(4) Załącznik nr 9 (zawierający przepisy dotyczące wprowadzania w życie obowiązków określonych w niniejszym artykule) uzyskuje moc obowiązującą.

(5) W artykule niniejszym –

termin „niepełnosprawność” ma takie same znaczenie jak w ustawie o dyskryminacji niepełnosprawnych z 1995 r.; oraz

termin „grupa rasowa” ma takie same znaczenie jak w zarządzeniu o stosunkach rasowych (Irlandia Północna) z 1997 r.

Dyskryminacja przez władze publiczne

76. – (1) Niedozwolone jest dyskryminowanie przez władze publiczne wykonujące kompetencje dotyczące Irlandii Północnej lub pomoc, lub zachęcanie innych osób do dyskryminowania osób lub grup osób ze względu na wyznanie religijne, lub poglądy polityczne.

(2) Działanie naruszające niniejszy artykuł podlega zaskarżeniu w Irlandii Północnej przez osobę niekorzystnie nim dotkniętą; a sąd może –

(a) przyznać odszkodowanie;

(b) z uwzględnieniem ust. (3), wydać nakaz sądowy zakazujący pozwannemu popełniania, wywoływania lub zezwalania na dalsze naruszenia niniejszego artykułu.

(3) Nie wyłączając innego uprawnienia do wydania nakazu sądowego, sąd może wydać nakaz sądowy określony w ust. (2) wyłącznie, jeśli jest przekonany, że pozwany –

(a) naruszył niniejszy przepis w sytuacji, której dotyczy skarga i w więcej niż jednej wcześniejszej sytuacji; oraz

(b) prawdopodobnie ponownie naruszy niniejszy artykuł, jeśli nakaz sądowy mu tego nie zakáže.

(4) Artykuł niniejszy nie ma zastosowania do działania lub zaniechania niedozwolonego na podstawie ustawy o równouprawnieniu na rynku pracy (Irlandia Północna) z 1976 r., lub które byłoby niedozwolone, gdyby nie był stosowany wyjątek ustanowiony na podstawie Części V tej ustawy.

(5) Ust. (1) ma zastosowanie do wydania, potwierdzania lub zatwierdzania aktów podustawowych wyłącznie, jeśli –

(a) akt podustawowy zawiera przepis dyskryminujący osoby lub grupy osób ze względu na wyznanie religijne lub poglądy polityczne; oraz

(b) przepis ten dotyczy wyłącznie całości lub części Irlandii Północnej.

(6) W przypadku gdy stwierdzi się, że ust. (1) ma zastosowanie do wydania, potwierdzania lub zatwierdzania aktów podustawowych, ust. (2) nie ma zastosowania, ale naruszenie prawa może być podniesione w postępowaniach prawnych dotyczących ważności aktu podustawowego.

(7) W rozumieniu niniejszego artykułu władze publiczne to –

(a) ministrowie Korony;

(b) departamenty, osoby prawne lub jednostki organizacyjne wymienione w Załączniku nr 2 ustawy o Parlamentarnym Komisarzu z 1967 r. (departamenty, osoby prawne i jednostki organizacyjne podlegające kontroli);

(c) jednostki organizacyjne wymienione w Załączniku nr 2 do zarządzenia o Komisarzu do spraw Skarg (Irlandia Północna) z 1996 r. (jednostki organizacyjne podlegające kontroli);

(d) władze (poza departamentami Irlandii Północnej) wymienione w Załączniku nr 2 do zarządzenia o Ombudsmanie (Irlandia Północna) z 1996 r. (departamenty i inne władze podlegające kontroli);

(e) Władze Policyjne Irlandii Północnej, Królewska Policja Ulsteru i Rezerwy Królewskiej Policji Ulsteru;

(f) Rada Kuratorska Irlandii Północnej; oraz

(g) Poczta.

Niedozwolone przysięgi itp.

77. – (1) Z uwzględnieniem ust. (2) i (3), organ władzy lub jednostka organizacyjna, do której zastosowanie ma niniejszy artykuł, nie może żądać od nikogo złożenia przysięgi lub deklaracji jako warunku –

(a) mianowania do organu władzy lub jednostki organizacyjnej;

(b) działania jako członka organu władzy lub jednostki organizacyjnej; lub

(c) obsługiwaniania lub zatrudnienia przez organ władzy lub jednostkę organizacyjną.

(2) Ust. (1) nie stanowi przeszkody do żądania od osoby złożenia przysięgi lub deklaracji, która jest wyraźnie wymagana lub dopuszczona przez prawo obowiązujące bezpośrednio przed wejściem w życie niniejszego artykułu.

(3) Ust. (1) nie stanowi przeszkody do żądania złożenia przez osobę deklaracji –

(a) o przyjęciu urzędu;
(b) o posiadaniu kwalifikacji do działania, obsługiwanie lub bycia zatrudnionym w danym charakterze;

(c) o braku niezdolności do działania, służby lub bycia zatrudnionym w danym charakterze.

(4) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do –

(a) Zgromadzenia;

(b) Komitetu Zgromadzenia Irlandii Północnej;

(c) jednostek organizacyjnych wymienionych w Załączniku nr 2 do zarządzenia o Komisarzy do spraw Skarg (Irlandia Północna) z 1996 r. (jednostki organizacyjne podlegające kontroli);

(d) organów władzy (poza departamentami Irlandii Północnej) wymienionych w Załączniku nr 2 do zarządzenia o Ombudsmanie (Irlandia Północna) z 1996 r. (departamenty i inne władze podlegające kontroli); oraz

(e) Rady Kuratorskiej Irlandii Północnej.

(5) Ustępy (1)–(3) z niezbędnymi zmianami mają zastosowanie do ministrów i departamentów Irlandii Północnej.

(6) Działanie naruszające niniejszy artykuł podlega zaskarżeniu w Irlandii Północnej przez osobę niekorzystnie nim dotkniętą, a sąd może –

(a) przyznać odszkodowanie;

(b) z uwzględnieniem ust. (7), wydać nakaz sądowy zakazujący pozwanemu dokonywania, wywoływania lub zezwalania na dalsze naruszenia niniejszego artykułu.

(7) Nie wyłączając innego uprawnienia do wydania nakazu sądowego, sąd może wydać nakaz sądowy określony w ust. (6) wyłącznie, jeśli jest przekonany, że pozwany –

(a) naruszył niniejszy przepis w sytuacji, której dotyczy skarga i w więcej niż jednej wcześniejszej sytuacji; oraz

(b) prawdopodobnie ponownie naruszy niniejszy artykuł, jeśli nakaz sądowy mu tego nie zakáže.

(8) W artykule niniejszym odniesienie do deklaracji obejmuje odniesienie do dowolnego rodzaju zobowiązania lub potwierdzenia, niezależnie od nazwy.

Zwolnienie z ograniczeń dotyczących badania przypadków wadliwej administracji

78. – (1) Przepisy wskazane w ust. (2) (wyłączające możliwość badania, w przypadku gdy osoba poszkodowana uzyskuje lub uzyskała zadośćuczyn-

nienie na drodze postępowania sądowego) nie mają zastosowania do badania skarg na wadliwą administrację obejmujących –

(a) dyskryminowanie lub pomoc lub zachęcanie innych osób do dyskryminowania ze względu na wyznanie religijne lub poglądy polityczne; lub

(b) naruszające art. 77 żądanie złożenia przysięgi lub deklaracji (w znaczeniu określonym w tym artykule).

(2) Przepisy te, to –

(a) art. 5 (2)(b) ustawy o Parlamentarnym Komisarzu z 1967 r.;

(b) art. 9 (3)(b) zarządzenia o Komisarzu do spraw Skarg (Irlandia Północna) z 1996 r.; oraz

(c) art. 10 (3)(b) zarządzenia o Ombudsmanie (Irlandia Północna) z 1996 r.

CZĘŚĆ VIII SPRAWY RÓŻNE

*Kontrola sądowa**

Kwestie dewolucyjne

79. Załącznik nr 10 (zawierający postanowienia dotyczące kwestii dewolucyjnych) uzyskuje moc obowiązującą.

Uprawnienie ustawodawcze do zaradzenia przypadkom przekroczenia kompetencji**

80. – (1). Sekretarz stanu może zarządzeniem ustanowić przepisy, jakie uzna za niezbędne lub wskazane w następstwie –

(a) przepisu ustawy Zgromadzenia, który wykracza lub może wykraczać poza zakres uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia; lub

(b) zamiaru wykonania przez ministra lub departament Irlandii Północnej jego kompetencji, które nie jest lub może nie być właściwym wykonaniem tych kompetencji.

(2) Zarządzenie określone w niniejszym artykule może zawierać –

(a) postanowienia o wstecznej mocy obowiązującej;

(b) wtórne lub dodatkowe przepisy, łącznie z przepisami zmieniającymi lub uchylającymi prawodawstwo Irlandii Północnej lub akty urzędowe wydane na podstawie takiego prawodawstwa;

(c) przejściowe przepisy lub zastrzeżenia.

* *Judicial scrutiny*

** *ultra vires act*

Uprawnienie sądów lub trybunałów do zmiany przeszłych decyzji

81. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy sąd lub trybunał zdecyduje, że –

(a) przepis ustawy Zgromadzenia wykracza poza zakres uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia; lub

(b) minister lub departament Irlandii Północnej nie ma prawa do wydania, potwierdzania lub zatwierdzania przepisu aktu podustawowego, który zamierzał wydać, potwierdzić lub zatwierdzić.

(2) Sąd lub trybunał może wydać zarządzenie –

(a) usuwające lub ograniczające wsteczne działanie decyzji; lub

(b) zawieszające obowiązywanie decyzji na dowolny okres oraz pod dowolnymi warunkami, aby umożliwić poprawienie wady.

(3) Decydując o wydaniu zarządzenia określonego w niniejszym artykule, sąd lub trybunał powinien (między innymi) uwzględnić zakres, w jakim osoby nie będące stronami postępowania podlegałyby w innym wypadku niekorzystnemu wpływowi.

(4) W przypadku, gdy sąd lub trybunał rozważy wydanie zarządzenia określonego w niniejszym artykule, powinien zawiadomić o tym –

(a) Prokuratora Generalnego Irlandii Północnej; oraz

(b) właściwą władzę w przypadku, gdy decyzja wspomniana w ust. (1) odnosi się do kwestii dewolucyjnych (w znaczeniu określonym w Załączniku nr 10),

chyba że osoba, która zostałaby zawiadomiona, jest uczestnikiem postępowania.

(5) Osoba zawiadomiona zgodnie z ust. (4) lub, w przypadku, gdy zawiadomiono Pierwszego Ministra i zastępcę Pierwszego Ministra, ci ministrowie działający wspólnie, mogą wstąpić do postępowania jako strona w zakresie, w jakim dotyczy ono wydania zarządzenia.

(6) Punkty 37 i 38 Załącznika nr 10 mają takie zastosowanie z odpowiednimi zmianami na potrzeby ust. (4) i (5), jakie mają na potrzeby tego Załącznika.

(7) W artykule niniejszym termin „właściwa władza” oznacza –

(a) w odniesieniu do postępowań w Irlandii Północnej, Pierwszego Ministra i zastępcę Pierwszego Ministra;

(b) w odniesieniu do postępowań w Anglii i Walii, Prokuratora Generalnego;

(c) w odniesieniu do postępowań w Szkocji, Lorda Adwokata i Adwokata Generalnego do spraw Szkocji.

Komisja Sądownicza

82. – (1) Orzeczenia Komisji Sądowniczej wydawane w postępowaniach określonych w niniejszej ustawie ogłaszane są na jawnym posiedzeniu i wiążą we wszystkich postępowaniach prawnych (innych niż postępowania przed Komisją).

(2) Żaden członek Komisji Sądowniczej nie zasiada i nie działa jako członek w postępowaniach określonych w niniejszej ustawie, o ile nie piastuje lub nie piastował –

(a) urzędu Lorda Prawa; lub

(b) wysokiego urzędu sędziowskiego określonego w art. 25 ustawy o orzecznictwie apelacyjnym z 1876 r. (z pominięciem art. 5 ustawy o orzecznictwie apelacyjnym z 1887 r.).

(3) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim –

(a) przyznać Komisji Sądowniczej w stosunku do postępowań określonych w niniejszej ustawie uprawnienia, jakie Jej Królewska Mość uzna za niezbędne lub wskazane;

(b) zastosować ustawę o Komisji Sądowniczej z 1883 r. w stosunku do postępowań określonych w niniejszej ustawie z zastrzeżeniami lub zmianami;

(c) ustanowić zasady dotyczące procedury działania Komisji Sądowniczej w stosunku do postępowań określonych w niniejszej ustawie.

(4) Akt prawny zawierający rozporządzenie królewskie określone w ust. (3)(a) lub (b) podlega uchyleniu na podstawie uchwały jednej z izb Parlamentu.

(5) W artykule niniejszym termin „postępowania określone w niniejszej ustawie” oznacza postępowania dotyczące wniosku do Komisji Sądowniczej określonego w art. 11 lub postępowania określone w Załączniku nr 10.

Interpretacja ustaw Zgromadzenia itp.

83. Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy –

(a) przepis ustawy Zgromadzenia lub projekt takiej ustawy, mógłby zostać odczytany w sposób oznaczający, że –

(i) zawiera się on w zakresie uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia; albo

(ii) wykracza on poza ten zakres uprawnień; lub

(b) przepis aktu podstawowego, wydanego, potwierdzonego lub zatwierdzonego lub objętego zamiarem wydania, potwierdzenia lub zatwierdzenia przez władze Irlandii Północnej mógłby zostać odczytany w sposób –

(i) niepowodujący nieważności mocą art. 24 lub, zgodnie z okolicznościami, art. 76; lub

(ii) powodujący nieważność mocą tego artykułu.

(2) Przepis taki odczytywany jest w sposób uznający, że zawiera się on w tym zakresie uprawnień lub, zgodnie z okolicznościami, nie powodujący nieważności z powodu tego artykułu, oraz odpowiednio jest stosowany.

(3) W artykule niniejszym termin „władza Irlandii Północnej” oznacza ministra, departament Irlandii Północnej lub władzę publiczną (w znaczeniu określonym w art. 76) wykonującą swe kompetencje dotyczące Irlandii Północnej.

*Uprawnienie do wydawania przepisów
w formie rozporządzeń królewskich*

Przepisy odnoszące się do pewnych spraw dotyczących Irlandii Północnej

84. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim uregulować wybory (ale nie prawo głosowania) oraz granice okręgów wyborczych rad okręgowych w Irlandii Północnej.

(2) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim wprowadzić takie zmiany w prawie dowolnej części Zjednoczonego Królestwa, jakie Jej Królewska Mość uzna za niezbędne lub wskazane w następstwie przepisów wydanych na podstawie, lub zawartych w –

(a) prawodawstwie Irlandii Północnej; lub

(b) ustawie Parlamentu przyjętej przed niniejszą ustawą w zakresie, w jakim stanowi część prawa Irlandii Północnej.

(3) Rozporządzenie królewskie określone w ust. (1) lub (2) może zawierać takie wtórne lub dodatkowe przepisy, jakie Jej Królewska Mość uzna za niezbędne lub wskazane.

(4) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość rozporządzenia królewskiego określonego w niniejszym artykule nie zostanie udzielona przed przedłożeniem izbom Parlamentu projektu rozporządzenia i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

Przepisy dotyczące pewnych spraw zastrzeżonych

85. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim uregulować sprawy objęte zakresem określonym w pkt. 9–17 Załącznika nr 3 („sprawy związane”), zawierające –

(a) postanowienia o wstecznej mocy obowiązującej;

(b) postanowienia przekazujące kompetencje;

(c) postanowienia zmieniające lub uchylające przepisy ustaw Parlamentu lub prawodawstwa Irlandii Północnej lub przepisy wydane na ich podstawie.

(2) Rozporządzenie królewskie określone w niniejszym artykule może zawierać –

(a) przepisy o charakterze pomocniczym w stosunku do przepisów (zawartych w rozporządzeniu lub wydane wcześniej), które dotyczą spraw związanych;

(b) takie wtórne, poboczne, dodatkowe lub przejściowe przepisy, jakie Jej Królewska Mość uzna za niezbędne lub wskazane.

(3) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość rozporządzenia królewskiego określonego w niniejszym artykule nie zostanie udzielona przed przedłożeniem izbom Parlamentu projektu rozporządzenia i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(4) Projekt nie może zostać przedłożony zgodnie z ust. (3), o ile –

(a) sekretarz stanu nie przedłożył Parlamentowi dokumentu, który zawiera projekt proponowanego rozporządzenia;

(b) sekretarz stanu nie przekaze dokumentu Zgromadzeniu w celu rozpatrzenia; oraz

(c) nie zakończy się okres 60 dni rozpoczynający się w dniu przedłożenia dokumentu Parlamentowi.

(5) Zgromadzenie może przedstawić sekretarzowi stanu sprawozdanie o opiniach wyrażonych w Zgromadzeniu na temat proponowanego rozporządzenia, a powinno tak uczynić na żądanie sekretarza stanu.

(6) Do projektu przedkładanego na podstawie ust. (3) musi być dołączone –

(a) oświadczenie zawierające streszczenie wystąpień, jeśli dokonano wystąpień w okresie wskazanym w ust. (4);

(b) kopię sprawozdania, jeśli przedstawiono sekretarzowi stanu sprawozdanie zgodnie z ust. (5); oraz

(c) oświadczenie zawierające szczegóły zmian, jeśli, w następstwie wystąpień lub sprawozdania, proponowane rozporządzenie zostało zmienione.

(7) Ust. (3) nie ma zastosowania do rozporządzenia królewskiego stwierdzającego, że zdaniem Jej Królewskiej Mości z powodu pilnej potrzeby wymagane jest wydanie rozporządzenia bez uprzedniego zatwierdzenia go zgodnie z tym ustępem.

(8) W przypadku, gdy rozporządzenie królewskie zawiera stwierdzenie wskazane w ust. (7) –

(a) rozporządzenie przedkładane jest Parlamentowi po jego wydaniu; oraz

(b) jeśli do końca okresu 40 dni od daty wydania rozporządzenia nie zostało ono zatwierdzone uchwałą każdej izby, traci ono moc obowiązującą (ale nie wyłącza to wcześniejszych działań na jego podstawie oraz wydania nowego rozporządzenia).

(9) W obliczaniu okresów wskazanych w ust. (4) i (8) nie bierze się pod uwagę czasu, w trakcie którego Parlament jest rozwiązany lub odroczone sesję, lub w trakcie którego zawieszono obrady obu izb na ponad cztery dni.

(10) Odniesienia do ustaw Zgromadzenia w dowolnym akcie prawnym lub akcie urzędowym, na ile pozwala na to kontekst, uznawane są za obejmujące odniesienia do rozporządzeń królewskich określonych w niniejszym artykule.

(11) Rozporządzenia królewskie określone w niniejszym artykule mogą być pomijane w corocznym wydaniu aktów prawnych, sporządzanym na podstawie art. 8 ustawy o aktach prawnych z 1946 r.

(12) W artykule niniejszym termin „wystąpienie” oznacza wystąpienia dotyczące proponowanego rozporządzenia królewskiego, określonego w niniejszym artykule, przedstawione sekretarzowi stanu i obejmuje –

(a) odpowiednie uchwały izby Parlamentu lub Zgromadzenia; oraz

(b) odpowiednie sprawozdanie lub uchwałę komisji izby Parlamentu lub Zgromadzenia.

Przepisy wydawane w celach wynikających z niniejszej ustawy

86. – (1) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim wydać przepisy, łącznie z przepisami zmieniającymi prawo dowolnej części Zjednoczonego Królestwa, jakie Jej Królewska Mość uzna za niezbędne lub wskazane w następstwie, lub w celu pełnego wykonania niniejszej ustawy lub rozporządzenia określonego w art. 4 lub 6.

(2) Rozporządzenia określone w ust. (1) mogą zawierać postanowienia przekazujące organowi władzy Zjednoczonego Królestwa, z datą określoną w rozporządzeniu –

(a) kompetencje wykonywane bezpośrednio przed tą datą przez organ władzy Irlandii Północnej, a które zdaniem Jej Królewskiej Mości dotyczą spraw wyłączonych lub zastrzeżonych (na podstawie rozporządzenia określonego w art. 4 lub w inny sposób);

(b) kompetencje wykonywane bezpośrednio przed tą datą przez organ władzy Irlandii Północnej, a które zdaniem Jej Królewskiej Mości nie powin-

ny być wykonywane w Irlandii Północnej lub w odniesieniu do Irlandii Północnej na podstawie rozporządzenia określonego w art. 6.

(3) Rozporządzenia określone w ust. (1) mogą zawierać postanowienia przekazujące organowi władzy Irlandii Północnej, z datą określoną w rozporządzeniu –

(a) kompetencje wykonywane bezpośrednio przed tą datą przez organ władzy Zjednoczonego Królestwa, a które zdaniem Jej Królewskiej Mości dotyczą spraw przekazanych (na podstawie rozporządzenia określonego w art. 4 lub w inny sposób);

(b) kompetencje wykonywane bezpośrednio przed tą datą przez organ władzy Zjednoczonego Królestwa, a które zdaniem Jej Królewskiej Mości powinny być wykonywane w Irlandii Północnej lub w odniesieniu do Irlandii Północnej na podstawie rozporządzenia określonego w art. 6.

(4) Rozporządzenie określone w ust. (1) może zawierać postanowienia, w zakresie, w jakim Jej Królewska Mość uzna za niezbędne lub wskazane w następstwie, lub w celu pełnego wykonania, niniejszej ustawy lub rozporządzenia określonego w art. 4 lub 6 –

(a) przekazujące lub rozdzielaające mienie, prawa lub zobowiązania;

(b) dotyczące zastępowania dowolnego organu władzy przez inny organ we wszelkich edyktach, umowach lub innych dokumentach lub postępowaniach prawnych;

(c) dotyczące innych spraw przejściowych lub wtórnych.

(5) W przypadku, gdy postanowienie wskazane w ust. (3)(b) zostało zawarte w rozporządzeniu królewskim określonym w ust. (1), Jej Królewska Mość może, jeśli uzna to za niezbędne lub wskazane, w rozporządzeniu królewskim –

(a) postanowić, że kompetencje przekazane organowi władzy Irlandii Północnej wykonywane będą przez organ władzy Zjednoczonego Królestwa, samodzielnie lub wspólnie z organem władzy Irlandii Północnej; oraz

(b) zawrzeć postanowienia wskazane w ust. (4)(a)–(c).

(6) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość rozporządzenia królewskiego określonego w niniejszym artykule nie zostanie udzielona przed przedłożeniem izbom Parlamentu projektu rozporządzenia i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(7) W artykule niniejszym termin „organ władzy Irlandii Północnej” oznacza –

(a) ministra lub departament Irlandii Północnej;

(b) Kontrolera i Audytora Generalnego Irlandii Północnej; lub
(c) inną osobę prawa publicznego lub osobę piastującą urząd publiczny w Irlandii Północnej.

(8) W artykule niniejszym termin „organ władzy Zjednoczonego Królestwa” oznacza –

- (a) Królewską Tajną Radę*;
- (b) ministra Korony;
- (c) Radę Obrony;
- (d) Komisarzy Podatkowych;
- (e) Komisarzy Urzędu Celnego i Akcyzy;
- (f) Kontrolera i Audytora Generalnego; lub
- (g) inną osobę prawa publicznego lub osobę piastującą urząd publiczny w Zjednoczonym Królestwie.

Ubezpieczenia społeczne, pomoc dzieciom i emerytury

Konsultacja i koordynacja

87. – (1) Sekretarz stanu i minister Irlandii Północnej właściwy w sprawach ubezpieczeń społecznych („minister Irlandii Północnej”) od czasu do czasu konsultują się wzajemnie, mając na uwadze zapewnienie, że w uzgodnionym przez nich stopniu prawodawstwo, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł, przewidywać będzie jednolite systemy ubezpieczeń społecznych, pomocy dzieciom i emerytur w Zjednoczonym Królestwie.

(2) Nie wyłączając art. 28, sekretarz stanu za zgodą ministerstwa skarbu oraz minister Irlandii Północnej za zgodą Departamentu Finansów i Personelu, może poczynić –

(a) ustalenia dotyczące koordynowania stosowania prawodawstwa, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł, mając na uwadze zapewnienie, że w określonym w ustaleniach zakresie prawodawstwo to przewidywać będzie jednolite systemy ubezpieczeń społecznych, pomoc dzieciom i emerytur w Zjednoczonym Królestwie; oraz

(b) wzajemne ustalenia dotyczące koordynowania stosowania tego prawodawstwa, które stosowane jest odmiennie w odniesieniu do Wielkiej Brytanii i w odniesieniu do Irlandii Północnej.

(3) Ustalenia wskazane w ust. (2)(a) i (b) mogą zawierać postanowienia dotyczące dokonania niezbędnych uregulowań finansowych, innych niż uregulowania pomiędzy Państwowym Funduszem Ubezpieczeniowym i Państwowym Funduszem Ubezpieczeniowym Irlandii Północnej.

* *The Privy Council*

(4) Sekretarz stanu może wydawać przepisy w celu wykonania ustaleń określonych w ust. (2); a przepisy takie mogą na potrzeby tych ustaleń przewidywać –

(a) przystosowanie prawodawstwa (łącznie z aktami podstawowymi) obowiązującego w Wielkiej Brytanii;

(b) nie wyłączając powyższej litery (a), zapewnienie, że działania, zaniechania i zdarzenia wywołujące skutki w rozumieniu aktów prawnych obowiązujących w Irlandii Północnej wywołują analogiczne skutki w odniesieniu do Wielkiej Brytanii (ale nie tak, by stanowić podstawę dla podwójnego świadczenia); oraz

(c) ustalenie, w przypadkach, w których prawa przysługują zarówno w odniesieniu do Wielkiej Brytanii, jak i Irlandii Północnej, które z tych praw mogą być wykorzystane przez zainteresowaną osobę.

(5) Departament Irlandii Północnej właściwy w sprawach ubezpieczeń społecznych może wydawać przepisy w celu wykonania ustaleń określonych w ust. (2); a przepisy takie na potrzeby tych ustaleń mogą przewidywać –

(a) przystosowanie prawodawstwa (łącznie z aktami podstawowymi) obowiązującego w Irlandii Północnej;

(b) nie wyłączając powyższej litery (a), zapewnienie, że działania, zaniechania i zdarzenia wywołujące skutki w rozumieniu aktów prawnych obowiązujących w Wielkiej Brytanii wywołują analogiczne skutki w odniesieniu do Irlandii Północnej (ale nie tak, by stanowić podstawę dla podwójnego świadczenia); oraz

(c) ustalenie, w przypadkach, w których prawa przysługują zarówno w odniesieniu do Irlandii Północnej, jak i Wielkiej Brytanii, które z tych praw mogą być wykorzystane przez zainteresowaną osobę.

(6) Artykuł niniejszy ma zastosowanie do –

(a) ustawy o składkach i świadczeniach z tytułu ubezpieczeń społecznych z 1992 r. oraz ustawy o składkach i świadczeniach z tytułu ubezpieczeń społecznych (Irlandia Północna) z 1992 r.;

(b) ustawy o administracji ubezpieczeń społecznych z 1992 r. oraz ustawy o administracji ubezpieczeń społecznych (Irlandia Północna) z 1992 r.;

(c) ustawy o pomocy dzieciom z 1991 r. oraz zarządzenia o pomocy dzieciom (Irlandia Północna) z 1991 r.;

(d) ustawy o emeryturach z tytułu ubezpieczeń społecznych z 1975 r. oraz zarządzenia o emeryturach z tytułu ubezpieczeń społecznych (Irlandia Północna) z 1975 r.;

- (e) ustawy o ubezpieczeniach społecznych z 1989 r. oraz zarządzenia o ubezpieczeniach społecznych (Irlandia Północna) z 1989 r.;
- (f) ustawy o inwalidztwie (zasiłki) z 1993 r.;
- (g) ustawy o funduszach emerytalnych z 1993 r. oraz ustawy o funduszach emerytalnych (Irlandia Północna) z 1993 r.;
- (h) ustawy o ubezpieczeniach społecznych (niezdolność do pracy) z 1994 r. oraz zarządzenia o ubezpieczeniach społecznych (niezdolność do pracy) (Irlandia Północna) z 1994 r.;
- (i) ustawy o osobach poszukujących pracy z 1995 r. oraz zarządzenia o osobach poszukujących pracy (Irlandia Północna) z 1995 r.;
- (j) ustawy o emeryturach z 1995 r. oraz zarządzenia o emeryturach (Irlandia Północna) z 1995 r.;
- (k) ustawy o pomocy dzieciom z 1995 r. oraz zarządzenia o pomocy dzieciom (Irlandia Północna) z 1995 r.;
- (l) ustawy o ubezpieczeniach społecznych (podniesienie świadczeń) z 1997 r. oraz zarządzenia o ubezpieczeniach społecznych (podniesienie świadczeń) (Irlandia Północna) z 1997 r.;
- (m) ustawy o ubezpieczeniach społecznych z 1998 r. oraz zarządzenia o ubezpieczeniach społecznych (Irlandia Północna) z 1998 r.
- (7) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim dokonać zmian ust. (6), które uzna za niezbędne lub wskazane.
- (8) Poniższe przepisy (które są zastąpione przez niniejszy artykuł i art. 88) tracą moc obowiązującą –
- (a) art. 177 i 178 ustawy o administracji ubezpieczeń społecznych z 1992 r. (koordynacja i wzajemność z Irlandią Północną);
- (b) art. 153 i 154 ustawy o administracji ubezpieczeń społecznych (Irlandia Północna) z 1992 r. (koordynacja i wzajemność z Wielką Brytanią);
- (c) art. 56(2)–(4) ustawy o pomocy dzieciom z 1991 r. (koordynacja z Irlandią Północną);
- (d) paragraf 49(2) i (3) zarządzenia o pomocy dzieciom (Irlandia Północna) z 1991 r. (koordynacja z Wielką Brytanią);
- (e) art. 29(2)–(4) ustawy o pomocy dzieciom z 1995 r. (koordynacja z Irlandią Północną);
- (f) paragraf 20 zarządzenia o pomocy dzieciom (Irlandia Północna) z 1995 r. (koordynacja z Wielką Brytanią).
- (9) Art. 189 ustawy o administracji ubezpieczeń społecznych z 1992 r. (przepisy i zarządzenia: sprawy ogólne) ma zastosowanie w stosunku do

uprawnień przyznanych ust. (4) w zakresie, w jakim ma zastosowanie w stosunku do uprawnień przyznanych art. 177(4) tej ustawy.

(10) Uprawnienie przyznane ust. (5) rozumiane jest tak, jakby zostało przyznane ustawą Zgromadzenia; zaś art. 165 ustawy o administracji ubezpieczeń społecznych (Irlandia Północna) z 1992 r. (przepisy i zarządzenia: sprawy ogólne) ma zastosowanie w stosunku do tego uprawnienia w zakresie, w jakim ma zastosowanie w stosunku do uprawnienia przyznanego art. 153(3) tej ustawy.

(11) Akt prawny zawierający rozporządzenie królewskie określone w ust. (7) podlega uchyleniu zgodnie z uchwałą izby Parlamentu.

Władza Wspólna

88. – (1) Władza Wspólna działająca nadal na podstawie art. 177(2) ustawy o administracji ubezpieczeń społecznych z 1992 r. –

(a) składa się z sekretarza stanu, ministra Irlandii Północnej właściwego w sprawach ubezpieczeń społecznych i ministra skarbu; oraz

(b) działa nadal pod nazwą Władzy Wspólnej do spraw Ubezpieczeń Społecznych, Pomocy Dzieciom i Emerytur na potrzeby prawodawstwa, do którego zastosowanie ma art. 87.

(2) Właściwość Władzy Wspólnej obejmuje wykonywanie ustaleń określonych w art. 87(2), wraz z uprawnieniem do sprawowania funkcji przewidzianych przez te ustalenia.

(3) Władza Wspólna ma również prawo do dokonywania niezbędnych uregulowań finansowych, łącznie z uregulowaniami pomiędzy Państwowym Funduszem Ubezpieczeniowym i Państwowym Funduszem Ubezpieczeniowym Irlandii Północnej.

(4) Władza Wspólna nadal –

(a) pozostaje osobą prawną; oraz

(b) dysponuje pieczęcią urzędową uznawaną urzędowo i przez sędziów; zaś pieczęć Władzy może być uwierzytelniona przez dowolnego członka Władzy lub sekretarza, lub przez dowolną osobę upoważnioną przez Władzę do działania w imieniu sekretarza.

(5) Każdy z członków Władzy Wspólnej jest uprawniony, z uwzględnieniem przepisów wydanych przez Zgromadzenie i zgodnie z nimi, do wyznaczenia zastępcy działającego w jego imieniu na zebraniach Władzy.

(6) Ustawa o dowodach z dokumentu z 1868 r. ma zastosowanie do Władzy Wspólnej, jak gdyby Władza ujęta była w pierwszej kolumnie Załącznika do tej ustawy oraz –

(a) jak gdyby dowolny członek Władzy, sekretarz lub dowolna osoba upoważniona do działania w imieniu sekretarza były wskazane w drugiej kolumnie tego Załącznika; oraz

(b) jak gdyby przepisy, do których odnosi się ta ustawa, obejmowały dokumenty wydane przez Władzę.

Komisja Doradcza do spraw Wypadków przy Pracy

89. – (1) Ust. (1) art. 149 ustawy o administracji ubezpieczeń społecznych (Irlandia Północna) z 1992 r. (Komisja Doradcza do spraw Ubezpieczeń Społecznych) zastępuje się słowami –

„(1) Departament może od czasu do czasu –

(a) wystąpić do Komisji Doradczej do spraw Ubezpieczeń Społecznych o rozpatrzenie i doradztwo w takich sprawach dotyczących stosowania odpowiednich aktów prawnych, jakie departament uzna za odpowiednie (łącznie z celowością ich zmiany);

(b) wystąpić do Komisji Doradczej do spraw Wypadków przy Pracy o rozpatrzenie i doradztwo w takich sprawach dotyczących świadczeń z tytułu wypadków przy pracy lub administracji nimi, jakie Departament uzna za odpowiednie.”

(2) Po ust. (2) tego artykułu wstawia się –

„(2A) Z uwzględnieniem –

(a) poniższego ust. (3); oraz

(b) poniższego art. 150,

w przypadku, gdy Departament proponuje wydanie przepisów dotyczących wyłącznie świadczeń z tytułu wypadków przy pracy lub administrowania nimi, przekazuje propozycje, w formie projektów przepisów lub w inny sposób, do Komisji Doradczej do spraw Wypadków przy Pracy w celu rozpatrzenia i doradztwa.”

(3) Na końcu ust. (3) tego artykułu wstawia się „; zaś powyższy ust. (2A) nie ma zastosowania do przepisów określonych w Załączniku nr 5A do niniejszej ustawy”.

(4) Po tym ustępie wstawia się –

„(3A) Komisja Doradcza do spraw Wypadków przy Pracy może także doradzać Departamentowi w dowolnych innych sprawach dotyczących świadczeń z tytułu wypadków przy pracy lub administrowania nimi.”

(5) W ust. (1), (2) i (5) art. 150 tej ustawy (przypadki, w których konsultacja nie jest wymagana), po słowach „Komisja”, w każdym z miejsc wstawia się „lub Komisja Doradcza do spraw Wypadków przy Pracy”.

(6) W ust. (3) tego artykułu –

(a) po słowie „Komisja”, w pierwszym miejscu, wstawia się „lub Komisja Doradcza do spraw Wypadków przy Pracy”; oraz

(b) po słowach „Komisja wydała sprawozdanie” wstawia się „lub, zgodnie z okolicznościami, Komisja Doradcza do spraw Wypadków przy Pracy doradziła”.

(7) W ust. (6) tego artykułu, po definicji Komisji Doradczej do spraw Ubezpieczeń Społecznych wstawia się –

„»Komisja« oznacza Komisję do spraw Wypadków przy Pracy;”.

(8) Po Załączniku nr 5 do tej ustawy wstawia się –

„ZAŁĄCZNIK 5A

PRZEPISY NIETYMAGAJĄCE UPRZEDNIEGO PRZEDŁOŻENIA KOMISJI DO SPRAW WYPADKÓW PRZY PRACY

1. Przepisy określone w art. 120(1)(b) ustawy o składkach i świadczeniach.

2. Przepisy stwierdzające, że zawierają wyłącznie postanowienia w następstwie zarządzenia określonego w powyższym art. 129 lub 132.

3. Przepisy wydane w okresie 6 miesięcy od przyjęcia dowolnej ustawy przyjętej po niniejszej ustawie i podlegające interpretacji łącznej z niniejszą ustawą w przypadku, gdy –

(a) przepisy stwierdzają, że zawierają wyłącznie przepisy z postanowieniami wtórnymi w związku z przyjęciem ustawy; oraz

(b) ustawa nie wyłącza tego ustępu w stosunku do tych przepisów;

zaś w niniejszym punkcie termin „ustawa” obejmuje ustawę Zgromadzenia Irlandii Północnej.

4. Przepisy stwierdzające, że zawierają wyłącznie przepisy z takimi samymi lub zasadniczo takimi samymi postanowieniami dotyczącymi świadczeń z tytułu wypadków przy pracy lub administrowania nimi, jakie zostały lub mają być wydane w związku z innymi świadczeniami zdefiniowanymi w art. 121(1) ustawy o składkach i świadczeniach lub administracji nimi.

5. Przepisy stwierdzające, że jedyne ich postanowienie dotyczące świadczeń z tytułu wypadków przy pracy lub administrowania nimi jest takie samo lub zasadniczo takie samo, jak postanowienie aktu urzędowego dotyczącego innych świadczeń zdefiniowanych w art. 121(1) ustawy o składkach i świadczeniach lub dotyczącego administrowania nimi.

6. Przepisy wydane wyłącznie w celu scalenia innych przepisów uchylnych przez nie.

7. Przepisy zawierające wyłącznie postanowienia odpowiadające postanowieniom zawartym w przepisach wydanych przez sekretarza stanu lub Lorda Kanclerza w stosunku do Wielkiej Brytanii.”

(9) W art. 192(5) ustawy o administracji ubezpieczeń społecznych z 1992 r., za pozycją dotyczącą art. 170 (wraz z Załącznikiem nr 5) wstawia się słowa „art. 171 (wraz z Załącznikiem nr 6);”.

Dyskryminacja: zaświadczenia sekretarza stanu

Skutek zaświadczeń

90. (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie w przypadku, gdy w dowolnym postępowaniu –

(a) osoba twierdzi, że działanie dyskryminuje ją z naruszeniem art. 24 lub 76; oraz

(b) osoba, przeciwko której wysuwane jest to twierdzenie, proponuje powołać się na zaświadczenie podpisane przez sekretarza stanu lub w jego imieniu i poświadczające, że –

(i) działanie określone w zaświadczeniu zostało dokonane w celu ochrony bezpieczeństwa państwowego lub ochrony bezpieczeństwa publicznego, lub porządku publicznego; oraz

(ii) działanie było usprawiedliwione tym celem.

(2) Występujący z twierdzeniem może, zgodnie z zasadami ustanowionymi przez Lorda Kanclerza, odwołać się od zaświadczenia do Trybunału, to znaczy do Trybunału ustanowionego na podstawie art. 91.

(3) Jeśli w następstwie odwołania określonego w ust. (2) Trybunał ustali, że –

(a) działanie określone w zaświadczeniu zostało dokonane w poświadczonym celu; oraz

(b) działanie było usprawiedliwione tym celem,

Trybunał podtrzymuje zaświadczenie; w przeciwnym wypadku Trybunał odrzuca zaświadczenie.

(4) Jeśli –

(a) występujący z twierdzeniem nie odwołuje się od zaświadczenia; lub

(b) zaświadczenie jest podtrzymane w wyniku odwołania, zaświadczenie jest rozstrzygającym dowodem spraw w nim poświadczonych.

(5) W artykule niniejszym termin „działanie” nie obejmuje wydania, potwierdzania ani zatwierdzania postanowień aktów podustawowych.

Trybunał

91. – Ustanawia się Trybunał, w stosunku do którego obowiązywał będzie Załącznik nr 11.

(2) Lord Kanclerz może ustanowić zasady –

(a) dotyczące wykonywania prawa odwołania do Trybunału;

(b) praktyki i procedury, które mają być stosowane w postępowaniu odwoławczym przed Trybunałem lub w związku z nim, łącznie z trybem i ciężarem dowodu oraz dopuszczalnością dowodu w przypadku takich odwołań; oraz

(c) dotyczące innych spraw wstępnych lub pobocznych w stosunku do takich odwołań.

(3) Zasady określone w niniejszym artykule mogą przewidywać, że –

(a) strona postępowania odwoławczego przed Trybunałem; oraz

(b) sekretarz stanu, w przypadku, gdy sekretarz stanu nie jest stroną takiego postępowania,

ma prawo do zastępstwa prawnego w postępowaniu, z uwzględnieniem uprawnień przyznanych Trybunałowi takimi zasadami.

(4) Zasady określone w niniejszym artykule, w szczególności mogą zawierać –

(a) postanowienia umożliwiające prowadzenie postępowania przed Trybunałem bez podania stronie szczegółowych informacji na temat powodu, dla którego wydano zaświadczenie będące przedmiotem odwołania;

(b) postanowienia umożliwiające Trybunałowi prowadzenie postępowania mimo nieobecności dowolnej osoby, łącznie ze stroną lub zastępcą prawnym wyznaczonym przez stronę;

(c) postanowienia dotyczące funkcji realizowanych w postępowaniu przed Trybunałem przez osoby wyznaczone na podstawie ust. (7); oraz

(d) postanowienia umożliwiające Trybunałowi udostępnienie stronie streszczenia zeznań złożonych podczas jej nieobecności.

(5) Zasady określone w niniejszym artykule mogą również obejmować postanowienia –

(a) umożliwiające wykonywanie przez jednego członka Trybunału kompetencji Trybunału dotyczących spraw wstępnych lub pobocznych w stosunku do odwołań; lub

(b) przyznające Trybunałowi takie uprawnienia dodatkowe, jakie Lord Kanclerz uzna za niezbędne do wykonywania jego kompetencji.

(6) Ustanawiając zasady określone w niniejszym artykule, Lord Kanclerz uwzględni, w szczególności potrzebę zapewnienia, że –

(a) zaświadczenia będące przedmiotem odwołań są odpowiednio badane; oraz

(b) informacje nie będą ujawniane wbrew interesowi publicznemu.

(7) Prokurator Generalny Irlandii Północnej może wyznaczyć osobę reprezentującą interesy strony postępowania przed Trybunałem w postępowaniu, z którego wyłączono ją lub jej zastępcę prawnego.

(8) Osoba wyznaczona na podstawie ust. (7) –

(a) musi być członkiem adwokatury Irlandii Północnej;

(b) nie ponosi odpowiedzialności przed stroną, której interesy reprezentuje.

(9) W artykule niniejszym i w art. 92 termin „strona”, w odniesieniu do postępowań odwoławczych, oznacza osobę odwołującą się lub osobę proponującą powołanie się na zaświadczenie, które jest przedmiotem odwołania.

Odwołania od Trybunału

92. – (1) W przypadku gdy Trybunał rozstrzygnie odwołanie określone w art. 90 –

(a) strona postępowania odwoławczego; lub

(b) sekretarz stanu, w przypadku, gdy sekretarz stanu nie jest stroną postępowania odwoławczego,

może wnieść dalsze odwołanie do Sądu Apelacyjnego Irlandii Północnej w związku z zagadnieniem prawnym istotnym dla rozstrzygnięcia Trybunału.

(2) Odwołanie określone w niniejszym artykule może być wniesione wyłącznie za przyzwoleniem* Trybunału lub, jeśli przyzwolenia odmówiono, za przyzwoleniem Sądu Apelacyjnego Irlandii Północnej.

(3) Lord Kanclerz może ustanowić zasady procedury, która ma być stosowana w przypadku wniosków do Trybunału o przyzwolenie na odwołanie określone w niniejszym artykule.

(4) Zasady określone w niniejszym artykule mogą obejmować postanowienia umożliwiające rozpoznanie przez jednego członka Trybunału wniosku o zezwolenie na odwołanie.

* *leave*

Budynki parlamentu itp.

93. – (1) Z uwzględnieniem ust. (2), mienie, do którego zastosowanie miał art. 31(4) ustawy konstytucyjnej Irlandii Północnej z 1973 r. (mienie zarządzane powierniczo w imieniu parlamentu Irlandii Północnej itp.), z chwilą wejścia w życie niniejszego artykułu i po niej, używane jest na cele Zgromadzenia lub takie inne cele, jakie wyznaczyć może Departament Ochrony Środowiska („Departament”).

(2) Sekretarz stanu może zażądać od Departamentu udostępnienia mu w dowolnych nieruchomościach składających się na mienie wskazane w ust. (1) (poza budynkami parlamentu w Stormont), określonych pomieszczeń i obiektów.

(3) Sekretarz stanu w zamian za wykorzystanie takich pomieszczeń i obiektów dokonuje uzgodnionych przez niego i Departament wpłat z pieniędzy przekazanych przez Parlament.

(4) W zakresie, w jakim mienie wskazane w ust. (1) bezpośrednio przed wejściem w życie niniejszego artykułu nie przysługiwało Departamentowi, przysługuje ono Departamentowi z chwilą wejścia w życie; zaś ust. (1) i (2) uzyskują moc obowiązującą bez względu na treść aktów własności lub innych aktów urzędowych dotyczących mienia, do którego zastosowanie mają te ustępy.

Renty z tytułu nabycia gruntu itp.

94. – (1) Z uwzględnieniem ust. (2), renty z tytułu nabycia gruntu pobierane są przez Departament Rolnictwa i wpłacane są do Funduszu Skonsolidowanego Irlandii Północnej.

(2) Renta z tytułu nabycia gruntu może być umorzona przez Departament Rolnictwa lub wykupiona za jego zgodą.

(3) Irlandzki Fundusz Nabycia Gruntu zostaje zlikwidowany, a jego pieniądze wpłacone zostają do Funduszu Skonsolidowanego Irlandii Północnej.

(4) W artykule niniejszym termin „renty z tytułu nabycia gruntu” oznacza renty z tytułu spłaty zaliczek dokonanych na podstawie aktów prawnych dotyczących nabycia gruntów w Irlandii Północnej.

CZĘŚĆ IX

SPRAWY DODATKOWE

Zastrzeżenia dotyczące istniejących przepisów

95. – (1) Z wyjątkami przewidzianymi w niniejszej ustawie lub w przepisach wydanych na jej podstawie, ustawa niniejsza nie wpływa na stosowanie w Irlandii Północnej lub w odniesieniu do Irlandii Północnej przepisów obowiązujących w dniu wejścia w życie lub przyjętych lub wydanych przed tym dniem, łącznie z poszczególnymi rozporządzeniami królewskimi wydanymi na podstawie –

- (a) art. 69 ustawy o ustroju Irlandii z 1920 r.;
- (b) art. 1(3) ustawy o Irlandii Północnej (przepisy tymczasowe) z 1972 r.;
- (c) art. 38 lub 39 ustawy konstytucyjnej Irlandii Północnej z 1973 r.; lub
- (d) Załącznika nr 1 do ustawy o Irlandii Północnej z 1974 r.

(2) Przepisy obowiązujące nadal na podstawie art. 61 ustawy o ustroju Irlandii z 1920 r. obowiązują nadal w zakresie przewidzianym przez ten artykuł (ale ze zmianami niezbędnymi do dostosowania ich do niniejszej ustawy).

(3) Przepisy wydane przez Zgromadzenie nie mogą obowiązywać w sposób naruszający lub zmniejszający prawa lub przywileje emerytowanych urzędników władz lokalnych określone w postanowieniach ustaw o zarządzie lokalnym (Irlandia Północna) z lat 1898–1919.

(4) Przepisy niniejszej ustawy –

(a) nie wpływają na stosowanie przed ich wejściem w życie prawodawstwa Irlandii Północnej; lub

(b) nie czynią sprzecznym z prawem niczego, czego wymagały lub do czego upoważniały ustawy Parlamentu, niezależnie od terminu ich przyjęcia.

(5) Załącznik nr 12 (ustanawiający przepisy dotyczące interpretacji pewnych odniesień w istniejących przepisach) uzyskuje moc obowiązującą, ale z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy lub przepisów wydanych na jej podstawie, lub przepisów ustawy Zgromadzenia.

Zarządzenia i przepisy

96. – (1) Zarządzenia określone w artykułach 17 (4), 25, 26, 27, 31 (3) lub (6), 38 (6), 72 (2) lub 74 (5) wymagają formy aktu prawnego, który podlega uchyleniu na podstawie uchwały jednej z izb Parlamentu.

(2) Zarządzenia określone w artykułach 34 (4), 35 (1), 55, 75 (3)(a) lub (d) lub 80 lub w Załączniku nr 1 –

(a) wymagają formy aktu prawnego; oraz

(b) nie zostaną wydane przed przedłożeniem izbom Parlamentu projektu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(3) Przepisy określone w art. 87(4) wymagają formy aktu prawnego, który podlega uchynieniu na podstawie uchwały Izby Gmin.

(4) Zarządzenie określone w art. 61(7) –

(a) wymaga formy aktu prawnego; oraz

(b) nie zostanie wydane przed przedłożeniem Izbie Gmin projektu i zatwierdzeniem go uchwałą Izby Gmin.

(5) Przepisy określone w art. 87(5) podlegają uchwałom zakazującym (w znaczeniu określonym w art. 41(6) ustawy o interpretacji (Irlandia Północna) z 1954 r.).

(6) Zasady określone w art. 91 lub 92 –

(a) wymagają formy aktu prawnego; oraz

(b) nie zostaną wydane przed przedłożeniem izbom Parlamentu projektu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

Postanowienie finansowe

97. Wydatki sekretarza stanu w następstwie niniejszej ustawy wypłacane są z pieniędzy przekazanych przez Parlament.

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych

98. – (1) W ustawie niniejszej –

termin „akt prawny”* obejmuje postanowienia niniejszej ustawy oraz postanowienia prawodawstwa Irlandii Północnej lub aktów urzędowych wydanych na jego podstawie;

termin „akty podustawowe” ma takie same znaczenie jak w ustawie o interpretacji z 1978 r. i obejmują także akty urzędowe wydane na podstawie prawodawstwa Irlandii Północnej;

termin „dokument” oznacza to, co zawiera informację w jakiegokolwiek formie;

termin „dzień wejścia w życie” ma takie same znaczenie jak w art. 3(1);

termin „Irlandia Północna” obejmuje te wody wewnętrzne i morze terytorialne Zjednoczonego Królestwa, które przylegają do Irlandii Północnej;

termin „Komisja Sądownicza” oznacza Komisję Sądowniczą Królewskiej Tajnej Rady;

termin „kompetencje” obejmuje prawa i obowiązki, a termin „przyznać”, w odniesieniu do kompetencji, obejmuje ustanowienie;

* *enactment*

termin „mienie” obejmuje wszelkie prawa i udziały;
termin „minister”, o ile kontekst nie wskazuje inaczej, ma znaczenie określone w art. 7(3);

termin „minister Korony” obejmuje ministerstwo skarbu;

termin „poparcie ogólnospołeczne” ma takie same znaczenie jak w art. 4(5);

termin „Porozumienie z Belfastu” oznacza porozumienie osiągnięte w wielopartyjnych negocjacjach dotyczących Irlandii Północnej przedstawionych w Dokumencie Rządowym nr 3883;

termin „porządek prac”, w odniesieniu do Zgromadzenia, obejmuje porządek prac komisji;

terminy „powody polityczne” i „powody religijne” rozumiane są zgodnie z art. 57(2) i (3) ustawy o równouprawieniu na rynku pracy (Irlandia Północna) z 1976 r.;

termin „prawa określone w Konwencji” ma takie same znaczenie jak w ustawie o prawach człowieka z 1998 r.;

termin „prawo wspólnotowe” oznacza –

(a) wszystkie prawa, uprawnienia, zobowiązania, obowiązki i ograniczenia ustanawiane lub powstające na mocy Traktatów Wspólnotowych lub na ich podstawie; oraz

(b) wszystkie środki i postępowania przewidywane przez te Traktaty lub na ich podstawie.

termin „prawodawstwo Irlandii Północnej” oznacza –

(a) ustawy Parlamentu Irlandii;

(b) ustawy Parlamentu Irlandii Północnej;

(c) rozporządzenia królewskie określone w art. 1(3) ustawy o Irlandii Północnej (przepisy tymczasowe) z 1972 r.;

(d) środki Zgromadzenia Irlandii Północnej utworzone na podstawie art. 1 ustawy o Zgromadzeniu Irlandii Północnej z 1973 r.;

(e) rozporządzenia królewskie określone w Załączniku nr 1 do ustawy o Irlandii Północnej z 1974 r.;

(f) ustawy Zgromadzenia; oraz

(g) rozporządzenia królewskie określone w art. 85;

termin „rok budżetowy”, o ile kontekst nie wskazuje inaczej, oznacza rok kończący się 31 marca;

termin „sprawy przekazane” ma takie same znaczenie jak w art. 4(1).

termin „sprawy wyłączone” ma takie same znaczenie jak w art. 4(1);

termin „sprawy zastrzeżone” ma takie same znaczenie jak w art. 4(1);

termin „strefa Irlandii Północnej” oznacza morze w obrębie brytyjskich limitów połowowych, które przylega do Irlandii Północnej;

termin „ślubowanie” ma takie same znaczenie jak w art. 16(10);

termin „zarejestrowany Narodowiec” i „zarejestrowany Unionista” ma takie same znaczenie jak w art. 4(5);

termin „Zgromadzenie” ma takie same znaczenie jak w art. 4(5);

termin „zmiana”, w odniesieniu do aktu prawnego, obejmuje poprawki i uchYLENIE;

termin „zobowiązania międzynarodowe” oznacza zobowiązania międzynarodowe Zjednoczonego Królestwa poza zobowiązaniem do przestrzegania i realizacji prawa wspólnotowego lub praw określonych w Konwencji;

(2) W rozumieniu niniejszej ustawy przepis aktu prawnego, projektu ustawy lub aktu podustawowego dotyczy sprawy lub spraw, na które wpływa, poza wpływem incydentalnym.

(3) W rozumieniu niniejszej ustawy, przepis ustawy lub projektu ustawy, który zmienia przepisy –

(a) zarządzenia o płacach rolniczych (regulacja) (Irlandia Północna) z 1977 r.;

(b) zarządzenia o prawach pracowniczych (Irlandia Północna) z 1996 r.;

(c) zarządzenia o sądach pracy (Irlandia Północna) z 1996 r.,

który jest zmieniony przez ustawę o państwowej płacy minimalnej z 1998 r. lub stosowany na jej podstawie, nie jest uznawany za dotyczący sprawy objętej tematyką tej ustawy, jeśli zmiana wpływa na państwową płacę minimalną i inne sprawy dotyczące zatrudnienia w ten sam sposób.

(4) W rozumieniu niniejszej ustawy, przepis ustawy Zgromadzenia lub aktu podustawowego dyskryminuje osobę lub grupę osób, jeśli traktuje tę osobę lub grupę mniej korzystnie w dowolnych okolicznościach niż inne osoby traktowane są w tych okolicznościach przez prawo obowiązujące w Irlandii Północnej.

(5) W tym rozumieniu osoba dyskryminuje inną osobę lub grupę osób, jeśli traktuje tę osobę lub grupę mniej korzystnie w dowolnych okolicznościach, niż traktuje lub traktowałaby inne osoby w tych okolicznościach.

(6) Przepis ustawy Zgromadzenia lub aktu podustawowego oraz wydanie, zatwierdzenie lub potwierdzenie przepisu aktu podustawowego nie jest traktowane w rozumieniu niniejszej ustawy za dyskryminujące, jeśli przepis ten zabezpiecza interes bezpieczeństwa państwowego lub chroni bezpieczeństwo publiczne, lub porządek publiczny.

(7) Inne działanie dowolnej osoby nie jest traktowane w rozumieniu niniejszej ustawy za dyskryminujące, jeśli –

(a) działanie dokonane jest w celu zabezpieczenia bezpieczeństwa państwowego lub ochrony bezpieczeństwa publicznego, lub porządku publicznego; oraz

(b) działanie było usprawiedliwione tym celem.

(8) Jej Królewska Mość może rozporządzeniem królewskim wyznaczyć lub postanowić o wyznaczeniu na określone potrzeby niniejszej ustawy granicy pomiędzy –

(a) wodami lub częściami morza, które mają być traktowane jako przylegające do Irlandii Północnej; oraz

(b) pozostałymi,

oraz może dokonać odmiennych wyznażeń lub wydać odmienne przepisy dla odmiennych celów.

(9) Rekomendacja dotycząca wydania przez Jej Królewską Mość rozporządzenia królewskiego określonego w ust. (8) nie zostanie udzielona przed przedłożeniem projektu rozporządzenia izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

Drobne i wtórne zmiany

99. Akty prawne wskazane w Załączniku nr 13 uzyskają moc obowiązującą, z uwzględnieniem określonych tam zmian, będących zmianami drobnymi i zmianami wtórnymi w stosunku do przepisów niniejszej ustawy.

Przepisy przejściowe, zastrzeżenia i uchylenia

100. – (1) Przepisy przejściowe i zastrzeżenia zawarte w Załączniku nr 14 uzyskują moc obowiązującą; ale niniejszy ustęp nie wyłącza stosowania art. 16 i 17 ustawy o interpretacji z 1978 r. (które odnoszą się do skutków uchylenia).

(2) Akty prawne określone w Załączniku nr 15, łącznie z aktami nieaktualnymi, zostają niniejszym uchylone w zakresie określonym w trzeciej kolumnie tego Załącznika.

Krótki tytuł i wejście w życie

101. – (1) Ustawa niniejsza może być przytaczana jako ustawa o Irlandii Północnej z 1998 r.

(2) Poniższe przepisy wchodzi w życie z dniem przyjęcia niniejszej ustawy –

(a) artykuły 3, 55, 86, 93, 96 i 98;

(b) pkt. 20 Załącznika nr 13 i art. 99 w zakresie odnoszącym się do tego ustępu;

(c) w Załączniku nr 15, uchylenie art. 31(4)–(6) ustawy konstytucyjnej Irlandii Północnej z 1973 r. i art. 100(2) w zakresie odnoszącym się do tego uchylenia; oraz

(d) artykuł niniejszy.

(3) Pozostałe przepisy niniejszej ustawy (z wyjątkiem Części II i III) wchodzi w życie w dniu wyznaczonym przez sekretarza stanu zarządzeniem w formie aktu prawnego; zaś dla różnych celów mogą być wyznaczone różne dni.

BIBLIOTEKA
SEJMOWA

ANEKSY

BIBLIOTEKA
SEJMOWA

Aneks 1

ALFABETYCZNY WYKAZ TYTUŁÓW AKTÓW (W ICH WERSJI ORYGINALNEJ) UWZGLĘDNIONYCH W ZBIORZE

<i>Act of Settlement, 1700</i> (Ustawa o następstwie tronu z 1700 r.)	77
<i>Bill of Rights, 1688</i> (Ustawa o prawach z 1688 r.)	49
<i>Constitutional Reform Act, 2005</i> (Ustawa o reformie konstytucyjnej z 2005 r.)	191
<i>Crown Proceedings Act, 1947</i> (Ustawa o postępowaniach prawnych z udziałem Korony z 1947 r.)	71
<i>Government of Wales Act, 2006</i> (Ustawa o ustroju Walii z 2006 r.)	323
<i>House of Lords Act, 1999</i> (Ustawa o Izbie Lordów z 1999 r.)	156
<i>House of Commons Disqualification Act, 1975</i> (Ustawa o wykluczeniu możliwości członkostwa w Izbie Gmin z 1975 r.)	146
<i>Human Rights Act, 1998</i> (Ustawa o prawach człowieka z 1998 r.)	53
<i>Life Peerage Act, 1958</i> (Ustawa o parostwach dożywotnich z 1958 r.)	153
<i>Magna Carta, 1297</i> (Wielka Karta Wolności z 1297 r.)	47
<i>Ministers of the Crown Act, 1975</i> (Ustawa o ministrach Korony z 1975 r.)	176
<i>Northern Ireland Act, 1998</i> (Ustawa o Irlandii Północnej z 1998 r.)	439
<i>Parliament Act, 1911</i> (Ustawa o parlamencie z 1911 r.)	150
<i>Parliamentary Commissioner Act, 1967</i> (Ustawa o Parlamentarnym Komisarzy z 1967 r.)	163
<i>Parliamentary Constituencies Act, 1986</i> (Ustawa o okręgach wyborczych do parlamentu z 1986 r.)	102
<i>Peerage Act, 1963</i> (Ustawa o parostwie z 1963 r.)	154
<i>Political Parties, Elections and Referendums Act, 2000</i> (Ustawa o partiach politycznych z 2000 r.)	105
<i>Representation of the People Act, 1981</i> (Ustawa o przedstawicielstwie narodowym z 1981 r.)	80
<i>Representation of the People Act, 1983</i> (Ustawa o przedstawicielstwie narodowym z 1983 r.)	81
<i>Representation of the People Act, 2000</i> (Ustawa o przedstawicielstwie narodowym z 2000 r.)	84
<i>Scotland Act, 1998</i> (Ustawa o Szkocji z 1998 r.)	241
<i>Statute of Westminster, 1931</i> (Statut westminsterski z 1931 r.)	239
<i>Statutory Instruments Act, 1946</i> (Ustawa o aktach prawnych z 1946 r.)	158
<i>Supreme Court Act, 1981</i> (Ustawa o Sądzie Najwyższym z 1981 r.)	179
<i>Tribunals and Inquire Act, 1992</i> (Ustawa o trybunałach i postępowaniach z 1992 r.)	182

Aneks 2

WYNIKI WYBORÓW DO IZBY GMIN ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA I IRLANDII PÓŁNOCNEJ OD 1945 R.

Partie polityczne	Rok wyborów																	
	1945	1950	1951	1955	1959	1964	1966	1970	1974	1974	1979	1983	1987	1992	1997	2001	2005	
Partia Konserwatywna (<i>Conservative Party</i>)	Głosy w %	39,7	43,3	48,0	49,6	49,4	43,3	41,9	46,4	37,8	35,7	43,9	42,4	42,2	41,9	30,7	31,7	32,4
	Mandaty	210	297	321	344	365	303	253	330	297	276	339	397	375	336	165	166	198
Partia Pracy (<i>Labour Party</i>)	Głosy w %	47,7	46,1	48,8	46,4	43,8	44,1	47,9	43,0	37,2	39,3	36,9	27,6	30,8	34,4	43,2	40,7	35,2
	Mandaty	393	315	295	277	258	317	363	287	301	319	268	209	229	271	418	412	355
Liberalni Demokraci (<i>Liberal Democrats</i>)	Głosy w %	9,0	9,1	2,6	2,7	5,9	11,2	8,5	7,5	19,3	18,3	25,4	22,6	17,8	16,8	18,3	22,0	
	Mandaty	12	9	6	6	6	9	12	6	14	13	11	23	22	20	46	52	62
Inne partie	Głosy w %	3,6	1,5	0,6	1,3	0,9	1,4	1,7	3,1	5,7	6,7	5,4	4,4	5,9	9,3	9,3	10,4	
	Mandaty	25	4	3	3	1	1	2	7	23	27	17	21	24	30	29	31	
Mandaty ogółem		640	625	625	630	630	630	630	635	635	635	650	650	651	659	659	659	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze strony internetowej United Kingdom Election Results
<<http://www.election.demon.co.uk>>.

Aneks 3

PREMIERZY ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA I IRLANDII PÓŁNOCNEJ OD 1945 R.

Imię i nazwisko	Okres sprawowania urzędu	Przynależność partyjna
Clement Richard Attlee	26.07.1945 – 26.10.1951	Partia Pracy
Winston Churchill	26.10.1951 – 07.04.1955	Partia Konserwatywna
Anthony Eden	07.04.1955 – 10.01.1957	Partia Konserwatywna
Harold Maacmillan	10.01.1957 – 19.10.1963	Partia Konserwatywna
Alec Douglas-Home	19.10.1963 – 16.10.1964	Partia Konserwatywna
Harold Wilson	16.10.1964 – 19.06.1970	Partia Pracy
Edward Heath	19.06.1970 – 04.03.1974	Partia Konserwatywna
Harold Wilson	04.03.1974 – 05.04.1976	Partia Pracy
James Callaghan	05.04.1976 – 04.05.1979	Partia Pracy
Margaret Thatcher	04.05.1979 – 28.11.1990	Partia Konserwatywna
John Major	28.11.1990 – 02.05.1997	Partia Konserwatywna
Tony Blair	02.05.1997 – 27.06.2007	Partia Pracy
Gordon Brown	27.06.2007 –	Partia Pracy

Źródło: <http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Prime_Ministers_of_the_United_Kingdom>

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. Podstawy konstytucyjne	3
II. Prawa jednostki	6
III. Ustrój społeczno-polityczny	7
IV. Ogólna definicja ustroju	8
V. Parlament Zjednoczonego Królestwa	10
1. Izba Gmin	10
a) Skład i system wyborczy	10
b) Mandat członka Izby Gmin	11
c) System sesyjny	12
d) Organizacja wewnętrzna	13
2. Izba Lordów	16
3. Funkcje parlamentu	18
a) Ustawodawstwo	18
b) Kontrola działalności rządu	21
VI. Rząd – Gabinet – Premier	25
1. Zestaw personalny i funkcje	25
2. Odpowiedzialność przed parlamentem	29
VII. Monarcha	31
VIII. Organizacja wymiaru sprawiedliwości	33
1. W sprawach karnych	33
1.1. Anglia, Walia i Irlandia Północna	33
1.2. Szkocja	34
2. W sprawach karnych	35
2.1. Anglia i Walia	35
2.2. Szkocja	36
3. W sprawach administracyjnych	36
3.1. Kontrola przez sądy powszechne	36
3.2. Kontrola przez trybunały administracyjne	37
IX. Ustrój terytorialny	38
1. Zarząd lokalny (<i>local government</i>)	38

2. Dewolucja w Szkocji Walii i Irlandii Północnej	39
2.1. Szkocja	39
2.2. Północna Irlandia	40
2.3. Walia	41
3. Regionalizacja w Anglii	41

**PODSTAWOWE USTAWY USTROJOWE
ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII
I IRLANDII PÓLNOOCNEJ**

A. STATUS JEDNOSTKI.	47
Wielka Karta Wolności z 1297 r. (<i>Magna Carta, 1297</i>)	47
Ustawa o prawach z 1688 r. (<i>Bill of Rights, 1688</i>)	49
Ustawa o prawach człowieka z 1998 r. (<i>Human Rights Act, 1998</i>)	53
Ustawa o postępowaniach prawnych z udziałem Korony z 1947 r. (<i>Crown Proceedings Act, 1947</i>).	71
B. MONARCHIA	77
Ustawa o następstwie tronu z 1700 r. (<i>Act of Settlement, 1700</i>).	77
C. PARLAMENT	80
Ustawa o przedstawicielstwie narodowym z 1981 r. (<i>Representation of the People Act, 1981</i>)	80
Ustawa o przedstawicielstwie narodowym z 1983 r. (<i>Representation of the People Act, 1983</i>)	81
Ustawa o przedstawicielstwie narodowym z 2000 r. (<i>Representation of the People Act, 2000</i>)	84
Ustawa o okręgach wyborczych do parlamentu z 1986 r. (<i>Parliamentary Constituencies Act, 1986</i>)	102
Ustawa o partiach politycznych, wyborach i referendach z 2000 r. (<i>Political Parties, Elections and Referendums Act, 2000</i>)	105
Ustawa o wykluczeniu możliwości członkostwa w Izbie Gmin z 1975 r. (<i>House of Commons Disqualification Act, 1975</i>)	146
Ustawa o parlamencie z 1911 r. (<i>Parliament Act, 1911</i>)	150
Ustawa o parostwach dożywotnich z 1958 r. (<i>Life Peerage Act, 1958</i>)	153
Ustawa o parostwie z 1963 r. (<i>Peerage Act, 1963</i>).	154
Ustawa o Izbie Lordów z 1999 r. (<i>House of Lords Act, 1999</i>)	156
Ustawa o aktach prawnych z 1946 r. (<i>Statutory Instruments Act, 1946</i>).	158
Ustawa o Parlamentarnym Komisarzu z 1967 r. (<i>Parliamentary Commissioner Act, 1967</i>)	163
D. RZĄD.	176
Ustawa o ministrach Korony z 1975 r. (<i>Ministers of the Crown Act, 1975</i>)	176

E. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	179
Ustawa o Sądach Wyższych z 1981 r. (<i>Senior Courts Act, 1981</i>)	179
Ustawa o trybunałach i postępowaniach z 1992 r. (<i>Tribunals and Inquiries Act, 1992</i>).	182
Ustawa o reformie konstytucyjnej z 2005 r. (<i>Constitutional Reform Act, 2005</i>)	191
F. BRYTYJSKA WSPÓLNOTA NARODÓW	239
Statut westminsterski z 1931 r. (<i>Statute of Westminster, 1931</i>)	239
G. DEWOLUCJA	241
Ustawa o Szkocji z 1998 r. (<i>Scotland Act, 1998</i>).	241
Część I. Parlament Szkocki (art. 1–43)	241
Część II. Administracja szkocka (art. 44–63)	265
Część III. Postanowienia finansowe (art. 64–72)	275
Część IV. Uprawnienie do zmiany podatku (art. 73–80)	281
Część V. Sprawy różne (art. 81–111)	289
Część VI. Sprawy dodatkowe (art. 112–132)	308
Ustawa o ustroju Walii z 2006 r. (<i>Government of Wales Act, 2006</i>)	323
Część I. Narodowe Zgromadzenie Walijskie (art. 1–44)	323
Część II. Rząd Zgromadzenia Walijskiego (art. 45–92)	355
Część III. Środki prawne Zgromadzenia (art. 93–102)	386
Część IV. Ustawy Zgromadzenia (art. 103–116)	394
Część V. Walijski Fundusz Skonsolidowany (art. 117–145)	403
Część VI. Sprawy różne i dodatkowe (art. 146–166)	423
Ustawa o Irlandii Północnej z 1998 r. (<i>Northern Ireland Act, 1998</i>)	439
Część I. Wstęp (art. 1–4)	439
Część II. Uprawnienia ustawodawcze (art. 5–15)	441
Część III. Władze wykonawcze (art. 16–30)	448
Część IV. Zgromadzenie Irlandii Północnej (art. 31–51)	460
Część V. PPRM, RBI, BIKM itp. (art. 52–56)	473
Część VI. Postanowienia finansowe (art. 57–67)	476
Część VII. Prawa człowieka i równość szans (art. 68–78)	482
Część VIII. Sprawy różne (art. 79–92)	490
Część IX. Sprawy dodatkowe (art. 95–101)	507
ANEKSY	513
Aneks 1. Alfabetyczny wykaz tytułów aktów (w ich wersji oryginalnej) uwzględnionych w zbiorze	515
Aneks 2. Wyniki wyborów do Izby Gmin Zjednoczonego Królestwa i Irlandii Północnej od 1945 r.	516
Aneks 3. Premierzy Zjednoczonego Królestwa i Irlandii Północnej od 1945 r.	517
WYBRANA BIBLIOGRAFIA	519